הארץ
1.10 ש"ח יום ו' כ"ה בתמוז תשמ"ו, 1 באוגוסט 1986 VOL. 68/20445 AUGUST 1 1986
כולל מע"מ (באילת 95 אג')

הניתוח הצליח — החולה טרם הבריא

שלושה אמצעים תרמו להצלחת התוכנית להבראת המשק: שחיקת השכר, הריבית הריאלית הגבוהה, והקטנת שער החליפין. אך מאז חלפה שנה — השכר שב לרמתו הקודמת, הריבית ירדה (בצדק) ואילו שער החליפין הקבוע שב אינו הולם את השינויים במדד המחירים. הניתוח הצליח, האינפלציה הודאגה, אך החולה נמצא שב בכר בנה. בעיית מאזן התשלומים מחריפה, לא נעשה דבר של ממש לחידוש הצמיחה ומבנה המעוות של המשק הישראלי נשאר כשהיה: סקטור יצרני קטן מדי, מערכת שרותים צבורית ומיסוי גבוהים מדי. קיצוץ התקציב, התמיכות והמסים הם תנאי יסודי הכרחי להבראה כלכלית ולהבראת המשק.

שינוי מפלגת המרכז

9 תלמידי י' מקיבוץ חפציבה נהרגו בתאונה בשובם מקייטנה

הנהג שהובילם נהרג גם כן ● רכב שבא מולם סטה שמאלה

רכבם נדחף על ידי הסמי־טריילר לעבר עץ ושני כלי הרכב עלו באש ● פעולת החילוץ נתקלה בקשיים רבים ● נהג הסמי־טריילר בן 27 מחדרה נפצע קל בידו והוא מוחזק בידי המשטרה

מאת עטאללה מנצור

תשעה תלמידי כתה י' מקיבוץ חפציבה והנהג המרגנס בו נסעו נהרגו בתאונת דרכים, שאירעה אתמול אחר הצהריים בכביש התענכים, בקטע המקשר את קבוצת יזרעאל והכביש הסרגל, בשובם מקייטנה למשק. אחד התלמידים, שנפצע קשה בראשו, הועבר לבית החולים בעפולה ומשם לבית החולים רמב"ם בחיפה, שם מת מפצעיו.

נהג הסמי־טריילר נפצע קל ושוחרר לאחר חקירה לביתו.

תאונת הדרכים הקטלנית אירעה בין סמי־טריילר שהוביל עגבניות למכונית מסוג ואן (אוטובוס קטן). מהמשטרה נמסר, כי רכב הנוסעים נדחף לעבר עץ שנפל עליו ושני כלי הרכב עלו באש. הנוסעים נלכדו באוטובוס כבמאכלת אש ורק לאחר פעולת חילוץ מאומצת ניתן היה להעבירם לבית החולים בעפולה.

מייד לאחר התאונה הגיעו למקום קציני משטרה בכירים ובוחנים ותיקים, כדי לאסוף ממצאים על נסיבות התאונה. מחקירה ראשונית של המשטרה מתברר, כי התאונה נגרמה בשל סטיית הסמי־טריילר שמאלה לצירו הכביש.

מהמשטרה נמסר, כי הכביש בו אירעה התאונה נסגר לתנועה עד לפינוי כלי הרכב מהמקום. בחוגי המשטרה מסרו, שעוצמת ההתנגשות החזיתית בין כלי הרכב, שבאו זה מול זה בנסיעה, היתה אדירה.

נהג הסמי־טריילר צעיר מחדרה בן 27 נפצע קל בידו, קיבל טיפול והוא מוחזק במשטרה.

בחפציבה קיבלו האסון בכאב עצור; החברים נדרשו לזהות גופות חרוכות

אחות: טיפלנו בנער שנותר חי ואז הגיעו ההורים והיה עלינו לעזור להם בראותם גוויות ילדיהם ● ההלווייה תערך ביום א'

הקיבוץ מגייס פסיכולוגים כדי לעזור לנערים שחבריהם ניספו ולהורים השכולים ● חלק מהתלמידים שחזרו באוטובוס חלפו במקום אחרי התאונה אך לא ידעו כי חבריהם מעורבים בה

מאת עטאללה מנצור

קיבוץ חפציבה בעמק בית שאן קיבל בכאב עצור את האסון הכבד של מות תשעה מילדיו וחבר נהג בתאונת הדרכים הקטלנית אתמול אחר הצהרים.

בשבילי הקיבוץ ובפרוזדורים של בית חולים העמק בעפולה לא נשמעו אתמול קולות בכי על אף המראות המזעזעים של תשע הגוויות החרוכות והמעוכות — דבר שהקשה על הורי הקורבנות לזהותם.

מזכיר קיבוץ חפציבה, איתן נוי, אמר, כי על האסון נודע בקיבוץ משוטרי ענף התנועה, שביקשו מחברי הקיבוץ להתלוות אליהם לבית החולים. ידענו כי טרנזיט שלנו היה מעורב בתאונה, לא ידענו מי נסע בו. השתדלנו לקבל רשימת 75 הנערים והתלמידים שהיו במחנה נופש בחוף פלמ"חים בארבעת הימים האחרונים. בקיבוץ הלך משחק של "נחמה לי" והדבר היה נורא. היה מקרה שחבר שמע כי בנו היה בטרנזיט וכאשר יצא את הדוד ראה את בנו צועד לעברו.

בבית החולים התקשנו לזהות את הגופות כי המכונית נשרפה ונמעכה על ידי הסמי־טריילר. בסוף הרכבנו רשימה ואנחנו יודעים כעת, כי בין עשרת ההרוגים ישנו נהג בן קיבוץ שהוא בן 35 ותשעה נערים בני 15 עד 17.

ד"ר רוני כהן, שהיה תורן בבית החולים העמק בעפולה, אמר, כי מעשרת הקורבנות הגיע לבית החולים פצוע חי בודד, מצבו קשה מאוד, והוא עזב את בית החולים בעפולה לרמב"ם בחיפה, כשהוא במצב של חוסר הכרה עם פגיעת ראש חמורה ושברים בגפיים ובחזה. מאוחר יותר מת מפצעיו.

עמירי עוריאלי, אחות מבית החולים העמק, אמרה: טיפלנו בחולה ואז הגיעו ההורים והיה עלינו לעזור להם בראותם את הגוויות של בניהם.

הנהלת קיבוץ חפציבה ואחות במקצועה אמרה, כי הרופא של הקיבוץ עם שתי אחיות נשארו לעבוד בקיבוץ ולסייע לנזקקים. שתי אחיות באו עם ההורים לבית החולים לזיהוי הגופות.

מזכיר הקיבוץ, איתן נוי, אמר, כי הקיבוץ נמצא עתה בראשית התמודדות עם האסון. הקיבוץ מגייס פסיכולוגים כדי לעזור לנערים שחבריהם ניספו ולהורים השכולים. הוא אמר כי המטיילים מהקיבוץ חזרו באוטובוס הטרנזיט. הטרנזיט נסע קודם והאוטובוס עבר וראה את התאונה והתלמידים לא ידעו כי חבריהם מעורבים בה.

ההלווייה תערך ביום ראשון אחר הצהרים. רשימות הקורבנות יפורסמו רק הבוקר לאחר שיזוהו הגופות.

חייל נהרג מירי מחבל שהסתתר מאחורי ילד

סמ"ר טובול מבאר שבע יובא בצהריים למנוחות

מאת מנחם הורוביץ כתב "הארץ" בצפון

חוליית מחבלים מלווה בשלושה ילדים, שנתקלו אתמול בחיילי צה"ל בדרום לבנון, הרגו את חייל צה"ל, סמ"ר אריה טובול בן 20 מבאר שבע. בתקרית זו נהרגו שני מחבלים.

אלוף פיקוד הצפון, יוסי פלד, סיפר אתמול לעתונאים, כי סיור של צה"ל, שנע בערך בשעה 7 בבוקר בגזרה המערבית של דרום לבנון כשבעה קילומטר צפונית לגבול ישראל וכחמישה קילומטר מזרחית לראס־בידה מתוך מטרה למנוע התארגנות מחבלים לירי קטיושות נתקל בחוליית מחבלים, שהסתתרה בתוך צמחיה עבותה. הם פתחו באש לעבר חיילי צה"ל. סמ"ר אריה טובול נורה בחזהו בכדור אחד והוא מת בבית החולים רמב"ם בחיפה. הלווייתו תצא היום בשעה 15 מבית החולים סורוקה לבית העלמין הצבאי בבאר שבע.

עם המחבלים היו גם ילדים מאחד הכפרים, אשר סייעו באמצעות המודיעין לחוליית המחבלים. אחד המפקדים הורה שלא לפגוע בילדים למרות ששימשו חומת מגן למחבלים ובעת שחיילי צה"ל החלו יורים לעברם התגוננו המחבלים מאחורי הילדים. בחילופי האש נהרגו שני מחבלים, אך שלושת הילדים לא נפגעו והם נחקרו אתמול על ידי כוחות צה"ל. במהלך חילופי האש הפרידו רק מטרים בודדים בין החיילים למחבלים. בידי המחבלים נתגלו טילי לאו, רימונים ורימונים. נראה כי המחבלים השתייכו לארגון חיזבאללה.

"המלך חסן נענה להזמנת פרס לערוך ביקור בישראל"

עתון כוויתי: הדבר יישמר בסוד עד לקביעת התאריך

"ישראל סיפקה למרוקו 60 טנקים ואימנה 55 טייסים מרוקאיים"

מאת סופר "הארץ" לעניינים ערביים

מברקי תמיכה במהלכו של המלך חסן השני ממשיכים להגיע לחצר המלוכה ברבאט מראשי הארגונים האיגודים המקצועיים ומפלגות האופוזיציה, בהתאם לדיווחי אמצעי התקשורת המרוקאים.

איש מימשל כוויתי בכיר, סגן ראש הממשלה ושר החוץ סבאח אל־אחמד, אמר בתגובה ראשונה לשבועון "אלוטן אלערבי", המופיע בפאריס, כי ארצו מקבלת את דברי המלך חסן, כי המפגש נועד להציג בפני שמעון פרס את תכנית פאס. בכך רואה השגריר הכוויתי את התביעה לנקוט סנקציות נגד מרוקו.

העתון הכוויתי "אלראי אלעאם" כותב, כי המלך חסן נענה להזמנתו של פרס לבקר בישראל, אך ביקש כי הדבר יישמר בסוד עד לקביעת התאריך.

העתון מצטט "קצין מודיעין ישראלי", שנילווה אל פרס באיפרן, כי 55 טייסים מרוקאים עברו הכשרה בישראל בשנים 82־83, במקביל אימנו מדריכים צבאיים ישראלים צוותי טנקים ותותחי שדה מרוקאיים. עוד נמסר כי בשנת 1981 סיפקה ישראל למרוקו 60 טנקים והכל מתוצרת בריטניה במסגרת הסיוע הנבואי למרוקו במלחמתה נגד הפוליסריו.

התקפות דמה בביירות

אמצעי התקשורת בביירות מסרו אתמול, כי מטוסים ישראליים ערכו אתמול התקפות דמה על מחנות אש"ף בצור ובצידון וכן על אזור בייצור באל־שוף. "התקפות" זרעו בהלה והמונים ברחו לשדות.

העתון "אל־אתחאד", המופיע באבו־דאבי, כתב אתמול, כי צפוי קריאה בנתה בסיס אווירי גדול לחיל האוויר האיראני באי "קשם", בכניסה למצרי הורמוז, במסגרת הסכם שנחתם עוד בספטמבר אשתקד. הבסיס האווירי החדש יהיה מסוגל לקלוט את כל סוגי מטוסי הקרב ומטוסי התובלה הגדולים.

השר פרץ העביר כספים למוסדות בניגוד להנחיית היועץ המשפטי

לא פנה לוועדה המאשרת ● פרץ: אין כאן מקום לקריטריונים

מאת נדב שרגאי סופר "הארץ"

שר הפנים, הרב יצחק פרץ, הורה בהחלטה אישית לממונים על המשרד להעביר מאות אלפי שקלים מסעיף מענקים מיוחדים דרך רשויות מקומיות למוסדות שונים, ללא שהכספים עברו אישור ועדה פנימית במשרד, שתפקידה לאשר מענקים אלה.

ההוראה ניתנה בסוף יוני ושלא כנהוג לא עברה את אישור ועדת המענקים המיוחדים של המשרד בראשותו של אריה הכט.

העברות כספים אלה נוגדות את הוראות היועץ המשפטי לממשלה, ברוח החלטת בג"ץ בנושא, ואת הוראות מבקר המדינה, הדורשות להקפיד על קריטריונים אובייקטיביים והוגנים בחלוקת כספים מסוג זה.

מוסדות רבים שפנו באחרונה למשרד הפנים בבקשה לקבל מתקציב "המענקים המיוחדים" נענו בשלילה בטענה, כי הוועדה המיוחדת, המטפלת בנושא זה במשרד, לא התכנסה מאז אפריל. השר פרץ כאמור חילק את כספי "המענקים המיוחדים" ללא החלטת הוועדה.

בתגובה אומר שר הפנים יצחק פרץ: איני מעביר כספים למוסדות אלא לרשויות מקומיות, וגם זאת במקרים מיוחדים לאחר שהבקשה מומלצת ומאושרת. ממילא אין כאן מקום לקריטריונים. קריטריונים צריך אולי לקבוע לתקציבי העתק המחולקים על ידי משרדי ממשלה שונים, לעיתים שלא על פי אמות מידה שוות.

למועמד לנשיא בית המשפט העליון בארה"ב בית שאין להשכירו ל"עברי"

טענות נגד רנקוויסט מומלצו של רייגן כי התעמר בכושים

מאת צבי בראל שליח "הארץ" בארה"ב

ואשינגטון (מיוחד ל"הארץ"). שופט בית המשפט העליון ויליאם רנקוויסט רכש ב־1974 בית נופש במדינת ורמונט, כאשר על פי חוזה הרכישה הוא מנוע מלהשכיר או למוכרו ל"בן הגזע העברי". רשום גזעני זה היה חלק מן המסמכים שעלו במועד התחקיר אותו עורכת ועדת המשפט של הסנאט כדי להחליט על מינוי של רנקוויסט לנשיא בית המשפט העליון.

רנקוויסט המלך על ידי הנשיא רייגן לתפקיד זה לפני שבועיים אך על ועדת המשפט של הסנאט עדיין לאשר מנוי זה. בינתיים הועלו נגד השופט העליון טענות, כאילו התעמר באמצע מילולי בבוחרים שחורים והיספאנים במדינת אריזונה בשנת 1971, כאשר מילא תפקיד עורך דין של המפלגה הרפובליקאית בפניקס. הוא דרש מהם להוכיח, כי הם יודעים לקרוא בשעה שלא נדרשה כל הוכחה כזאת כתנאי לזכות בחירה.

טענה אחרת גורסת, כי השופט תמך בהפרדת שירותים בין לבנים ושחורים בתנאי שיהיה שוויון ברמת השירותים. רנקוויסט שוה לו היום השלישי כי הוא מוסר עדות דוחה את הטענות. כאשר לביתו שבוורמונט טען השופט, כי למד על הסעיף הגזעני רק השבוע וכי הוא נדהם. לדבריו הסעיף ממילא אינו תופס חוקית משום שהחוקה אינה מתירה סעיפים מבר מן הסוג הזה.

ראש הועד היהודי האמריקאי היימן בוקבינדר אמר בתגובה על כך, כי מפתיע שאיש משפט ברמתו של רנקוויסט לא קרא את חוזה הקניה של ביתו בטרם הרכישה ולמד על הנושא רק השבוע. רנקוויסט אמר, כי יבדוק מה ניתן לעשות על פי חוקי מדינת ורמונט כדי לבטל את הסעיף.

חדשות הארץ

שיחות היום

עם: סא"ל (מיל.) עמר אל־מאגיד וואהד (עמוס יוקנא), בדואי, לשעבר מפקד סיירת בצה"ל ומושל צבאי בסיני.
על: חשיפת חוליות לים בעיירה הבדואית רהט (עמ' 2)

★

4 בדואים מהנגב נעצרו באשמת חברות בארגון אסור (עמ' 3)

★

שריר החליט להקפיא הטיפול בנושא התינוקות לכמה שבועות (עמ' 3)

★

אושרה הארכת הפטור ממס לעובדי משמרת שניה ושלישית (עמ' 5)

רהיט בבית
VIKO
מגוון רב מפוצל ששקט
טל. 052-451074

שרות הארץ

מזג האוויר

(ע). מעונן חלקית עד בהיר עם עליה במידות החום. ירושלים 18—30, הגולן 17—32, נהריה 21—30, צפת 19—31, חיפה 21—30, טבריה 23—38, נצרת 20—32, עפולה 22—35, שומרון 20—32, תל־אביב 22—31, לוד 22—31, יריחו 25—39, עזה 25—30, באר שבע 22—34, אילת 27—40.

שערי הדולר

	שער הדולר	השינוי בש"ח
יציג	1.4967	+.0042
נוסעים	1.7790	+.0056
שחור	1.6000	—

בגליון זה 28 עמודים בצרוף 40 עמודי מוסף העיתון מופיע ב־3 חלקים

מחלוקת חדשה בשיחות טאבה סביב גודלו של שטח המריבה; עד כה נפסלו שמות 12 בוררים

בראשית השבוע הבא יפגשו המשלחות בקאהיר לדיון גם בנושא הפיצויים לבני משפחות קרבנות רצח ראס בורקה ● פרס: תוך שבוע שבועיים יחוסל המשבר

האמריקאים דורשים 200 אלף דולר בעבור עבודות הסימון ומיפוי השטח; ישראל ומצרים יבדקו שיטה זולה יותר

מאת איתן רבין ועקיבא אלדר סופרי "הארץ"

משלחות ישראל ומצרים לשיחות טאבה נפרדו אתמול בתום סבב שיחות באילת מבלי שהגיעו להסכמה בנושאים השנויים במחלוקת. אתמול לא הגיעו הצדדים להסכמה על מעמדותו של בורר נוסף מבין הבוררים שהציעו האמריקאים ועד כה שלל כל צד שישה מועמדים שהציע הצד השני.

בשיחות שהתנהלו אתמול באילת התעוררה מחלוקת חדשה סביב גודל השטח המשתרע בין הסימון על פי התביעה הישראלית לבין הגדר הקיימת. הצדדים לא הסכימו גם אתמול על שיטת הסימון של המפה הנספחת לשאלה שתוצג לבוררים. עם זאת הוסכם אתמול בתום ויכוח נוקב, כי עמדת הכוח הבינלאומי תמוקם בשטח ישראל על הגבעה המשקיפה על אזור טאבה.

(סוף בעמוד 6, טור 1)

חברי המשלחות לשיחות טאבה אתמול בביקורם הראשון באזור המחלוקת. כל צד הציג גירסתו לצד השני לעיני עשרות סקרנים. (תצלום: "חדשות")

ששה חיילים התייבשו בעת תרגיל גבעתי

מאת ראובן פדהצור

ששה חיילים התייבשו מחוסר נוזלים במהלך תרגיל חטיבת גבעתי שהתקיים בשבוע שעבר. החיילים הגיעו במצב קשה לבית החולים. שם טופלו ויצאו מכלל סכנה. נראה כי חיילים רבים נוספים, שהשתתפו בתרגיל, עמדו על סף התייבשות, וזאת בשל עומס החום הכבד ששרר בחלק משלבי התוכנית.

שוק ההון

הציבור לא הגיב בחופזה

הדולר השחור והתוכניות הדולריות נותרו יציבים

מאת יהודה שרוני

הצעד של הצמדת השקל לסל המטבעות, עליו הוחלט שלשום בבנק ישראל, ריכז אתמול את מירב התעניינות של ציבור המשקיעים. לבנקים הופנו פניות של ציבור נבוך, שביקש ללמוד על השלכותיו הצפויות של צעדו של הבנק המרכזי. הסברי הבנקים פיזרו את הערפל סביב הצעד החדש. הציבור, על כל פנים, לא תידגם את השערותיו הראשוניים בצעדים חפוזים.

כמה מן הבנקים ניצלו את צעדו של בנק ישראל, והודיעו כי החל מהשבוע הבא יתאפשר למשקיעים להפקיד או למשוך כספים, הצמודים לסל המטבעות החדש. בבנקים לא דיווחו על תנועת רכישות או מכירות יוצאות דופן של פקדונות פת"ם או אפיקי השקעה דולריים אחרים.

בשוק השחור הורגשה בבוקר תנועה ערה יחסית של קוני דולר שחור, ואולם שערו לא השתנה ושמר על רמת מחירו מאתמול.

ערך את העמוד: בועז שפירא

נסים: נשמור על שער חליפין יציב

למעט תנודות קלות בשערי המטבעות ● חושש רק מהשפעת העלאות שכר או חריגות בתקציב ● מקווה להורדת האינפלציה

מנכ"ל האוצר: עיתוי המעבר לסל מקרי; לא ניתן לחזות את המשך התנהגותו של הדולר בעולם

מאת צבי זרחיה

שר האוצר משה נסים אמר כי ישנה כוונה לשמור על שער החליפין יציב למעט התנודות הקלות שיחולו בשערי המטבעות.

נסים אמר אתמול ל"הארץ". שאם לא יחולו במשק שינויים כמו העלאות שכר או חריגות בתקציב, יישאר שער החליפין יציב בעיקרו. הוא אמר: "הצמדת השקל לסל המטבעות עשויה להוריד את האינפלציה וזאת בשל הרכב היבוא והיצוא. אינני בטוח שצעד זה יפתור את בעיית היצוא, אך בוודאי לא יזיק".

"העליה בצריכה גדולה מכפי שהיה צפוי. הדבר נובע מעליית כוח הקנייה ומעליית השכר גם. היו אנשים שהציגו הסכנות כדי לרכוש מוצרי צריכה. הדבר אינו חיובי כי יכול להביא לידי חידוש התהליך האינפלציוני. הגברת הצריכה המקומית גם פוגעת במידה מסויימת ביצוא", אמר נסים. "עם זאת, אין לנו כוונה לפסול לרשון היבוא. האמצעי הנבון לכך הוא ביצוע קיצוץ בהוצאות הממשלה כדי להפחית את החריגות שהיו בתקציב. אנו נעשה זאת בקרוב".

נסים אמר כי אין באוצר כוונה להטיל מסים חדשים. יש לפעול לדבריו להורדת נטל המס ולהורדת עלות העבודה בשיעורים נוספים. לדבריו "אינו יכולים לעשות כן ללא קיצוץ בתקציב ובלי שנדע כמה כספים אנו יכולים להקצות לכך".

נסים ציין כי לא התחייב לבצע רפורמה במס עוד השנה, אלא שישנה שאיפה לבצע רפורמה כזאת בתקציב בשנה הבאה.

יהודה שרוני, סופר "הארץ" לענייני כלכלה, מוסר כי משרד האוצר יפנה לכנסת כדי לאשר הגשת תקציב נוסף אם הממשלה לא תקבל החלטותיה, כך אמר אתמול מנכ"ל האוצר, עמנואל שרון, בפגישה עם תא הכתבים לענייני כלכלה בת"א.

בדברו על צעדו של הבנק המרכזי, על הצמדת השקל לסל המטבעות, אמר עמנואל שרון, כי הצעד החדש הינו בבחינת שינוי טכני בלבד שאינו צריך להשפיע, לדברי מנכ"ל האוצר. עיתוי הביצוע הוא מקרי, ואין כל קשר בינו לבין התנהגות הדולר בשווקי העולם. מנכ"ל האוצר סבור כי לא ניתן לחזות את המשך התנהגותו של הדולר בשווקי העולם.

טייס מסוק שנתבקש לחלץ 3 עצירים ישראלים מכלא בנוריץ' חשף את הקשר

אברהם אהרונוביץ ניסה לגייסו תמורת 35,000 דולר ● המבצע תוכנן להערך בימים הקרובים

מאת שאול צדקא סופר "הארץ" בבריטניה

לונדון (מיוחד ל"הארץ"). שלטונות הכלא המרכזי בעיר האנגלית נוריץ' הגבירו את השמירה על שלושת הישראלים האסירים בו בעקבות גילוי הקשר לחלץ אותם משם באמצעות מסוק. המידע על תוכנית החילוץ הגיע שעות ספורות בלבד לאחר ששלושה אסירים אחרים הצליחו לברוח מן הכלא עד שנלכדו בעבור כמה שעות על ידי כוחות משטרה.

האף־בי־איי האמריקאי דיווח אתמול לסקוטלנד יארד, כי אנשיו עצרו בפילדלפיה קצין ישראלי לשעבר בן 30 בשם אברהם אהרונוביץ, אשר ניסה לגייס תמורת 35,000 דולר טייס מסוק, שמשימתו היתה לחלץ את משה שטרייט, אשר סבן ויצחק פרמן מחצר הכלא בשעת התעמלות הבוקר של האסירים.

השלושה נעצרו לפני חודשיים על ידי שלטונות המכס הבריטיים בחשד כי ניסו להבריח שני טון חשיש בשווי 6 מליון לישט"ג. הסמים נקנו בלבנון והם הועברו בתוך מכולה, אשר הכילה רהיטים שהועברו לכמה יעדים בתוך אנגליה.

אהרונוביץ, החושד כי היה שותף לנסיון ההברחה, התקשר עם שני טייסים. הראשון סירב מיד והשני, בזמן אל־סליבאן, גילה התעניינות, תוך שהוא מביע נכונות לקחת על עצמו את המשימה, אך בעת הבעתה אתה דיווח לאף־בי־איי על התפקיד שהוצע לו.

על פי טענתה של הבולשת האמריקאית היה הטייס אמור להתקשר עם שני ישראלים נוספים המתגוררים בלונדון, כדי לעבד את הפרטים האחרונים של המבצע שהיה עתיד היה לצאת אל הפועל בין ה־2 ל־6 באוגוסט.

הארץ חדשות

מתפרסם היום בעמודים: 8א', 9א', 10א', 11א', 2ג', 3ג', 4ג', 5ג', 6ג', 7ג', 8ג'

לארכיטקטים וליצרני עבודות אלומיניום

עידן חדש בענף האלומיניום

קומפלט + הדרכה + מידע
הכל תחת גג אחד

1 קומפלט
קיימים במרוכז - פרופילים, אביזרים, אטמים, מבלטים, קטלוגים ותצוגת דגמים בבתי המסחר המורשים למכירת פרופילי קליל.

2 הדרכה
קליל הקימה 4 מרכזים לייעוץ טכני והדרכה - תצוגה במקום, אפשרות לייצור דגם, חופשי - ללא תשלום. הביקור בתיאום מראש.

איזור המרכז	איזור ירושלים	איזור הדרום	איזור הצפון
ארפל בע"מ	אלמיר בע"מ	רופל בע"מ	קליל תעשיות בע"מ
טל: (03)805320	טל: (02)854468	(057)73124	טל: (04)710957

3 מידע
קטלוגים הכוללים שרטוטי הרכבה, פרופילים, אביזרים, אטמים ומבלטים ניתן לקבל במפעלם, במרכזי ההדרכה ובבתי המסחר המורשים למכירת פרופילי קליל.

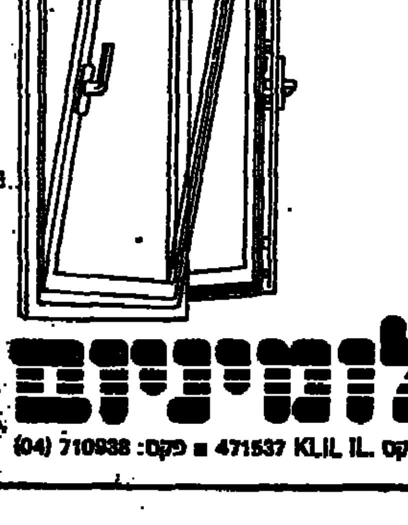

מוצר איכות נוסף של קליל

קליל 4000 דריי קיפ

פרופילי קליל 4000 מוגנים כמדגמים רשומים.
החלון עמד בבדיקות התאמה של מכון התקנים הישראלי לדרישות ת"י 1068 "חלונות אלומיניום".
סימן הזיהוי הבלעדי של פרופילי קליל ≡ 3 פסים.

קליל פרופילי אלומיניום

קליל תעשיות בע"מ ■ ת.ד. 210 קרית מוצקין 26114 ■ טל: 700424, 710957 (04) ■ טלקס 471537 KLIL IL ■ פקס: 710938 (04)

مكبرة من الأصل

ראיתי שמעתי

ידיעה או "ניחוש אינטליגנטי"?

יהושע רוזנשטרייך, חבר ועדת ידיב ויו"ר מועצת העיתונות יכול היה אתמול ללמוד על בשרו איך פועלת העיתונות. ב"מעריב" התפרסמה אתמול כותרת ראשית שלפיה כי ועדת ידיב ממליצה שראש הממשלה ישתף אנשים נוספים בענייני השב"כ.

בבואו מהפגישה עם ראש הממשלה, שמעון פרס, בה הוגש הדו"ח לראש הממשלה, סירב רוזנשטרייך להתייחס למסקנותיו והיה מוכן רק לומר שאין בין ההמלצות לבין הפירסום בעיתון יותר מ"ניחוש אינטליגנטי" ואין לו תיסוכין בדו"ח עצמו.

א. לם

מנגו לחיזוק לריטה דוליטל

לזמרת ריטה שלקתה, לפי הפירסומים, בתשישות זמנית, ציפתה אתמול הפתעה נעימה כשפתחה את דלת ביתה ועל הסף ניצב מנהלה האישי, רוני בראון, כשהוא נושא בידיו כמות נאה של פרי המנגו. הרעיון היה של מועצת הפירות היודעת שהמנגו, פרי האהבה עתיק היומין שמוצאו בהודו, עשיר בויטמין A. למשלוח צורף מכתב בו נאמר: "עוד תראי, ריטה, עוד תראי, שהמנגו עושה נפלאות שאפילו פרופסור היגנס לא מכיר".

ע. שרשן

פצצות גרעיניות כאתר־נופש

אירוע מוזר בהולנד הפר לא מכבר את שלוותם של בודדי המשמר הצרפתיים המופקדים על אבטחתו של בסיס הטילים הגרעיניים האסטראטגיים מבוסס קל, הר־מנושי, נראה מתמרן בשר־לוה לאורך המסדרון המוביל אל הבסיס הסודי ביותר בדרום־מזרח צרפת. עוד בטרם הספיקו השומרים (או אמצעי האבטחה האלקטרוניים האמורים להיות מתוחכמים במיוחד) להגיב, נחת המטוס על מסלול קטן שבשולי הבסיס.

על רקע הבהלה הכללית יצאו מן המטוס שלושה צעירים, הולנדיים שוויצריים, שהיו בי טוחים שהנחיתו את מטוסם בגבול התעופה של העיר אביניון (המרוחק משם כ־150 ק"מ). מהומה רבה על לא־דבר, אבל התמיהות בעינן עומדות: האי־תכן בקלות בזאת חדירה אווירית אל לב "כח המחץ האסטראטגי"?

פאריס
יואב מוקר

אברהם רינות פורש מ"אורדט"

מסיבה לרגל פרישתו מתפקיד המנכ"ל נערכה לאברהם רינות מחברת הביטוח אורדט במלון דן פנורמה בתל־אביב. המסיבה, בה השתתפו כ־350 עובדי החברה היתה אמנם ביוזמתו של רינות אולם כמה מהעובדים החליטו להפתיעו בכל זאת במתכונת מצומצמת של "זיוים שכאלה".

לצורך כך הביאו את המורה הראשון שלו, אליעזר אסתרין, את מזכירתו הראשונה, צירנה, את שרון קמיל, בתו של אחד העובדים אותה הוא מכיר מיום הולדתה, את פרופ' יוסף ברזסקי, מנהל מחלקת ניתוחי חזה ולב בבית החולים הדסה עין כרם ואת שלמה רונה, בעל חברה לעבודות עפר ומבטח בחברה.

אברהם רינות פורש לעסקים פרטיים.

ע.ר.

הזמר מייקל ג'קסון (משמאל), ניצב לצידן של לי מינלי (במרכז), אלמנתו של המפיק וינסנט מינלי, אביה של לייזה מינלי (מימין), בעת הלווייתו של הבעל והאב. לייזה היא בתו של מינלי מנישואיו לג'ודי גארלנד המנוחה.

(תצלום: איי. פי.)

בעריכת עדית רוזנבלום

ראש הממשלה שמעון פרס בישיבת לשכת מפלגת העבודה בתל אביב אתמול (צילום: עוזי קרן)

פרס תקף הדעות שנשמעו במפלגתו בזכות הגדרה עצמית לפלשתינאים

"ישראל צריכה להופיע למו"מ עם עמדות פתיחה טובות"

מאת איתן שחורי
סופר "הארץ" לענייני מפלגות

ראש הממשלה, שמעון פרס, תקף אתמול בחריפות את הדעות שנש־מעו באחרונה במפלגת העבודה בדבר הגדרה עצמית לעם הפלש־תינאי וטען כי ישראל צריכה להו־פיע למו"מ על עתיד האיזור, עם עמדות פתיחה טובות.

ראש הממשלה, שהיה הדובר העיקרי בדיון המדיני שקיימה אתמול לשכת מפלגת העבודה, פסל את דבריהם של אלו המבקשים לשנות כיום את מצע מפלגת העבודה, שהתקבל רק לפני מספר שבועות, לאחר דיון דמוקרטי בוע־ידת המפלגה.

סוגי הגדרה עצמית

בהתייחסו לעמדה שהשמיע השבוע ח"כ חיים רמון בדבר הצורך בהכרה בזכות ההגדרה של העם הפלשתינאי ומו"מ עם אש"ף, אמר ראש הממשלה, כי יש להבחין בין הגדרה עצמית לעם לבין הגדרה עצ־מית שפירושה מדינה פלשתינית, שאפילו ירדן מתנגדת לה, מצריים אינה תובעת וברור שישראל מתנ־גדת. פרס השווה את הקולות, שנשמעו השבוע במפלגת העבודה לעמדותיה של מפ"ם. "אם מישהו רוצה לוותר על הכל, מדוע ניתן לו מראש, למה לישראל אין רשות לאחוז בעמדות פתיחה, למה ישראל צריכה להופיע עירומה, מופשטת וחורנית" — שאל ראש הממשלה.

הבעיה בגדה יותר סבוכה

פרס קבע, כי הנושא המרכזי העומד כיום בפני מדינת ישראל הוא האיסטרטגיה של השלום. לדבריו אין לעשות כל השוואה לתהליך שהיה עם מצריים, משום שהבעייה ביהודה ושומרון מסובכת פי כמה. לדבריו בעייתה המרכזית של ישראל ביו"ש היא מהות היחסים עם התושבים ועם ירדן. "הסיכוי הי־חידי להגיע לפתרון הוא על ידי הי־דברות עם הערבים הנוגעים בדבר. הנושא המרכזי הוא עניין הייצוג. הבעייה היא מי מייצג את העניין הפלשתיני והמציאות היא כי מי שמייצג אותם, עשו בינתיים זווית סירוב".

חוסיין עדיף

ראש הממשלה ציין, כי אם צריך לבחור בין ערפאת עם נציגים יר־דניים שיראו בעיניו לבין ירדן עם נציגים פלשתינים שיראו גם בעי־ניו, עדיף חוסיין עם נציגות פלש־תינית, שאפשר יהיה לדבר עימה. "כל נסיון שלנו להידבר עם ערפאת, ירחיק את חוסיין ובזה אנו לא מעוניינים. אם ישראל היתה מכירה בהגדרה העצמית, זה היה אומר להחזיר את ערפאת לשולחן המו"מ דרך הדלת האמריקאית" הסביר פרס. בסיום דבריו אמר ראש הממשלה, כי יש לעשות כיום הכל כדי לגבש תנאים לוועידת שלום ולא לעשות ועידה של תבוסה.

רק רמון הסתייג

במהלך הדיון המדיני בלשכת מפלגת העבודה דיברו אתמול רק חמישה. איש מהם, מלבד ח"כ רמון, לא הסתייג מדברי ראש הממשלה. דבריו של רמון, שחזר על עמדתו בדבר ההכרה בזכות ההגדרה של העם הפלשתיני, הופרעו מספר פעמים על ידי אחדים מחברי לשכת המפלגה שטענו כלפיו, כי דבריו הכרוזיים פוגעים מבחינה אלקטור־אלית במפלגת העבודה.

סופר "הארץ" מוסיף, כי במפלגת העבודה טענו אתמול שהויכוח המדיני בנושא הפלשתיני רק מתחיל. מרכז מפלגת העבודה עתיד להתכנס לדיון מדיני ביום חמישי בשבוע הבא, ובמקביל אוספים הבי־רוג משה במפלגה 100 חתימות לכינוס מיוחד של המרכז לדיון בקבלת החלטה בדבר הכרה בעם הפלשתיני.

(ראה מדור "ממרוכזות ממלג־תיים")

בוש לירדנים: ואשינגטון מצדדת בשיחות פנים אל פנים עם ישראל

אך תתמוך גם בכל נוסחה אחרת שתביא למשא ומתן

רבת עמון (ע"ד). סגן נשיא ארה"ב ג'ורג' בוש, המבקר עתה בירדן, אמר אתמול לאנשי שיח הירדניים, כי ואשינגטון מצדדת בשיחות פנים אל פנים בין ישראל לבין ירדן, אולם היא תתמוך גם בכל נוסחה אחרת שתביא את שתי המדינות אל שולחן המו"מ, אמר פקיד אמריקאי בכיר.

הפקיד, אשר תידרך את נציגי העיתונות על שיחותיו של בוש ברבת עמון, אמר כי ארה"ב מודעת לקושי שיש לירדן להסכים לשיחות פנים אל פנים.

חסות בין־לאומית

ראש ממשלת ירדן, זייד א ריפאי, נועד אתמול לשיחה של שעה ורבע עם מר בוש ובה חזר והדגיש כי ארצו מעדיפה שיחות בחסות בין לאומית.

מתקבל הרושם כי השיחות ברבת עמון מהוות המשך לויכוח שהחל עם הצעתו של בוש בעת ביקורו בישראל ביום ג'. באותה הצעה אמר סגן הנשיא האמריקאי כי שיחות ישירות בין חוסיין לפרס, יהוו "הצעד ההגיוני הבא" במאמצים להשכין שלום במזה"ת.

ההצעה נדחתה ע"י המלך חוסיין, העומד על דעתו כי הוא מוכן להיפגש עם נציגים ישראליים רק בלווית נציגות פלשתינית מתאימה.

על עמדה זו חזר אתמול גם ראש הממשלה זייד א ריפאי.

(בתצלום: בוש וריפאי בפגישתם אתמול)

בוש, השוהה בירדן בשלב השני של סיורו הנוכחי במזה"ת, אשר בסיומו יבקר גם במצרים, עומד להיפגש היום עם המלך חוסיין בעקבה.

בינתיים הופיעו אתמול דברי־ביקורת בעיתונות הירדנית על סגן הנשיא האמריקאי. העיתון "ג'ורדן טיימס", המופיע באנגלית, כותב כי מן הראוי שואשינגטון תחדל מלהשתעשע ברעיון של שיחות ישירות בין מדינה ערבית זו או אחרת לבין ישראל. העיתון "אל ראי", מגדולי העיתונים בירדן, כותב כי "מו"מ ישיר אינו אלא סוסה שאין בו כדי להוליך לפתרון הבעיה".

יחסים חמים

אולם בוש אמר, כי חילוקי הדעות בנקודה זאת אינם מבשרים בהכרח אוירה שלילית במהלך שיחותיו הצפויות עם המלך חוסיין. "יש לי מערכת יחסים חמה מאד עימו, הקיימת שנים רבות מאד".

"לכן, אם יש לו בעיות כלשהן מסוג זה, הריני בטוח שהן לא יוסיפו לעמוד בעינן לאחר שתהיה לי ההזדמנות להיפגש עמו", אמר בוש בתשובה על שאלה.

נציגים מתונים

קודם לכן הודיעו כי שיחות בוש — חוסיין יתמקדו במאמציה של ירדן למצוא נציגים פלשתיניים מתונים שיצטרפו לנציגים ירדניים לשיחות עם ישראל.

לדברי פקידים ישראליים סבור מר פרס כי נושא זה חייב לתפוס מקום חשוב בסדר היום המזרח תי־כוני. הפקידים רמזו, כי השקפה זו היתה נקודה מרכזית בשדר של פרס, שנמסר למר בוש לשם העברה למלך חוסיין.

"השאלה היא איך יתקיימו השי־חות הירדניות־ישראליות ומי ילווה את המלך בשיחות אלה", אמר בוש במסיבת עיתונאים. התבטאות הרומזת שלדעתו אין סיכויים רבים לשיחות פנים אל פנים בזמן הקרוב.

רווחה כלכלית

אתמול נועד מר בוש לשיחה נפרדת עם יורש העצר הירדני הנ־סיך חסן, ודן עמו במאמציה של ירדן לשפר את הרווחה הכלכלית של הפלשתינים בשטחים.

המימשל מבקש להעביר כסף לתושבי השטחים דרך ירדן

הסטייט דפארטמנט: זה הסדר עם ירדן

מאת צבי בראל
שליח "הארץ" בארה"ב

ואשינגטון (מיוחד ל"הארץ"). המימשל האמריקאי מבקש, זו הפעם הראשונה, להעביר כספים לתושבי השטחים דרך ירדן.

אתמול העבירה מחלקת המדינה הודעה לקונגרס, על פיה עומד המימשל להעביר 4.5 מיליון דולר לירדן בעבור תושבי השטחים, בנוסף לכ־14 מיליון דולר, שמקבלים הארגונים הוולנטאריים הפוע־לים בשטחים.

דובר מחלקת המדינה הדגיש, כי בראשונה מועברים כספים אלה דרך ירדן לאחר שהושג הסכם עם ירדן בנושא. הדובר דחה הטענות, כאילו במעשה זה מסכים המימשל לכך, שהגדה היא חלק מירדן, אך ציין "אנחנו כי מדובר בשטחים כבושים". הדובר לא ידע להשיב, אם התקיימה התייעצות עם ישראל בנושא. עם זאת אמר, כי זה הסדר בין המימשל לירדן. "איני סבור שהתייעצות בנושא עם ישראל היא הכרחית", הדגיש.

המימשל מתחבט כבר כמה שבועות כיצד להעביר כספי נוסף לגדה, באופן שהעברתו תהווה גם מסר פוליטי וחיזוק לירדן. המלך חוסיין דיבר על צורך בב־150 מיליון דולר כהתחלה, אך ארה"ב הבהירה לו, כי סכום כזה אינו ברשותה. באופן לא רשמי התקיימו גם התייעצויות עם ממשלת ישראל, שהביעה נכונות להתיר לחוסיין "לגלות נוכחות רבה יותר בשטחים".

דובר מחלקת המדינה פירש עוד, כי הכסף מיועד ל"הרחבת שירותים לבתי ספר, מערכות השקיה, פעולות של ארגוני נשים, וקלאות וכו'".

אמש במופע / רפי קינן

בראוו ברוזה

בישורה, רעמת שיער, חולצה ומכנסיים שחורים, כיסא גבוה הרבה בשמה — כל אלה הפכו אמש את אמפיתיאטרון האהל לתודו של ריוויד ברוזה, ר 1000 הצופים שבאו לשמוע היו אוהדיו.

שנתיים לא ראינו ולא שמענו אותו ותאום הוא כאן. כאילו ממשיך מהמקום שבה עזב. אלא שהפעם הוא לא הסתייע בתזמורת המסתנתת שהישמלה את שיריו הספרדיים ואת הקהל הישראלי. לבד עם הגיטרה, זה נשמע הרבה יותר טוב. ריוויד ברוזה הוא אומן על כלי פריטה זה ומעקב אחר אצבעותיו המטיילות על צווארו של הכלי, מגבנות קונטרפונקט בעוד הוא שר, הוא חוויה בפני עצמה. ברוזה שר את שיריו הידועים למן שיר אהבה ברואי, שבו שיעשע את הקהל בהפיקו מגיטרה צלילים של קאנון ועד לאשה שאיתי". נרגש קצת בתחילת הערב, הוא לוחץ קצת על קולו שנסתם, אבל חומו ואהדתו של הקהל שיוחדו אותו והערב זרם בקצב גובר והולך. יותר מכל דבר אחר, יודע ברוזה לתת מעצמו בלי חשבון, וזה חישה על הכל. הקהל קלט והחזיר לו אהבה בסוף הערב, כשבמשך 15 דקות אילתר רומבה קיצבית עד שלא נותר בו כוח, עמדו הכל על הרגליים ונערה זינקה על הבמה והדביקה לו נשיקה. יהיה לו למה להתגעגע בשובו לארה"ב.

בבאותו ישבה תמורה. על הרשא, צלילי תופים אלקטרוניים בקשו מטר־דיסכמו ענק שהיה איתם ודיגו של גריל היה באוויר. חזרה לציוויליזציה.

שבועון צרפתי:

אש"ף מאמן את מחתרת נאמיביה

מאת יואב מוקר

פאריס (מיוחד ל"הארץ"). בעי־קבות הסכם בין מפקדת אש"ף לבין ראשי ארגון "סוואפו" באפריקה הדרומית מאומנים מומחים של אש"ף את יחידות הגרילה של "סוואפו" בנאמיביה. כך דיווח אתמול השבועון הצרפתי "ז. ס. ד.".

המועצה הלאומית הפלשתינית תתכנס בעוד כחודש

טוניס (ע"ד). 5 אירגוני מחבלים פלשתינאים הסכימו לכנס את המועצה הלאומית הפלשתינית, היא הפרלמנט־בגולה של אש"ף.

כך מסר אתמול מקור פלשתיני בטוניס.

המועצה, המורכבת מ־144 חברים, התכנסה באחרונה בירת עמן בנוב־מבר 1984. המקור מסר כי המושב החדש יתקיים בעוד כחודש.

5 האירגונים שהסכימו לכנס את המושב הם "אל פתח" בראשותו של יאסר עראפאת, "החזית הדמוקרטית לשחרור פלשתין" של נאיף חוואתמה, המפלגה הקומוניסטית הפלשתינית, "חזית השחרור הפלש־תינית" של אבו עבאס, ו"חזית השחרור הערבית" הפרו־עיראקית.

מאידך יש שורה של גורמים פלשתינים המסרבים להשתתף במושב המוצע. אלה הן כל הסיעות הזיקות לדמשק והנתמכות ע"י הסורים, וכן "החזית העממית לשחרור פלשתין" בראשותו של ג'ורג' חבש.

לפני זמן מה הציעה אל־ג'יריה לארח ועידת פיוס לשם ליכוד מחדש של כל השורות הפלש־תיניות. אולם עד כה לא יצא הדבר אל הפועל.

זכו בפיס

בהגרלת רכיפרס מצטבר של מפעל הפיס מס. 31/86 שהתקיימה ביום 31/07/86 זכו הכרטיסים הבאים:

בסך־ 160,000.00 ש"ח זכה המספר 10619

בסך־ 10,000.00 ש"ח זכה המספר: 196458.

בסך־ 4,000.00 ש"ח זכו המספרים: 687910, 709460.

בסך־ 250.00 ש"ח זכו המספרים: 001995; 009248; 052581; 074840; 106037; 174025; 176991; 228855; 234164; 264856; 303949; 307150; 352504; 365277; 368714; 377025; 399814; 431505; 435885; 446405; 498234; 521885; 522836; 562470; 568315; 584623; 609791; 631612; 756004; 758248; 863539; 878252.

בסך־ 21.00 ש"ח זכו הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב: 1994; 3242.

בסך־ 20.00 ש"ח זכו הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב: 080; 804.

בסך־ 12.00 ש"ח זכו הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב: 031; 814; 885.

כל הכרטיסים שמספריהם מסתיימים בספרה 3 או 4 או 9 זכו בסך של 2.00 ש"ח.

בסך־ 4.00 ש"ח זכו המספרים התלת־ספרתיים: 021; 023; 064; 077; 119; 296; 365; 382; 441; 474; 525; 529; 588; 614; 676; 756; 765; 776; 841; 848; 870; 884; 894; 941; 954; 988.

בסך־ 2.00 ש"ח זכו המספרים הדו־ספרתיים: 03; 08; 10; 13; 19; 26; 28; 38; 40; 44; 51; 52; 56; 59; 60; 62; 63; 66; 73; 85; 90; 93; 95; 99.

להקת Canaveral
מגדולי קני השוקר מאמריקה הלטינית
מה־ 5.8 - 22.7
משעה 9.15 בערב
(חוץ מה־ 3 באוגוסט)

Cafe Plaza
פלזה תל־אביב
רחוב הירקון 255
טל' 299555

ועדת ידיב מסרה לפרס המלצות על נהלי עבודה בין השב"כ לדרג המדיני

מאת עקיבא אלדר
סופר "הארץ"

ועדת ידיב הגישה אתמול לראש הממשלה המלצות בנושא נהלי העבודה בין השב"כ לדרג המדיני והפיקוח על הארגון.

הוועדה, בראשות אלוף (מיל) אהרן יריב, אלוף (מיל) רפאל ורדי והמשפטן ד"ר יהושע רוזנשטרייך, מונתה בידי ראש הממשלה, כחלק מהחלטת הקבינט, שכללה את החנינה לאנשי השב"כ והתפטרות ראש השב"כ, אברהם שלום. פרס הודה לחברי הוועדה על עבודתם המאומצת והודיע, כי יבחן ביסודיות את המלצותיהם.

ישראל מחתה לפני רומניה על הריסת בית הכנסת הספרדי בבוקרשט

מאת עקיבא אלדר
סופרו המדיני של "הארץ"

שגריר ישראל ברומניה, יוסף גובריין, מחה השבוע לפני שלטונות רומניה על הריסת בית הכנסת הספרדי העתיק בבוקרשט.

בית הכנסת נהרס לטענת השל־טונות בגלל אילוצים אורבניים. אך הדבר עורר רוגז רב בירושלים ובקרב ארגונים יהודיים באירופה ובארה"ב.

יוצאי רומניה בארה"ב מאיימים להקשות בשנה הבאה על רומניה בחידוש המעמד המיוחד שמעניק לה הקונגרס, בין השאר, בזכות יחסה החיובי של רומניה לנושא זכויות האדם.

שגריר ישראל לשעבר בבוקרשט, אבא גפן, אמר אמש כי ידוע לו כי בנוסף על בית הכנסת הספרדי העתיק (יותר ממאה שנה) יש כוונות הדמונים להרוס לפחות בית כנסת עתיק נוסף. לדבריו, נובע הדבר בין השאר מהעובדה שהקהילה היהודית ברומניה מצויה בתה־ליך הצטמקות.

הגנרל לחד איים להפגיז ובחינות הבגרות יתקיימו גם בדרום לבנון

דרום לבנון (ע"ע). ממשלת לבנון נענתה לדרישתו התקיפה של מפקד צד"ל הגנרל לחד לקיים את בחינות הבגרות של לבנון גם ברצועת הביטחון.

שלשום איים גנרל לחד, בהודעה שמסר ב"קול התקווה", כי יפגיז את בתי הספר שבהם עורכים בחינות בגרות בביירות, אם לא תיענה בקשתו.

בתגובה על הודעה זו נמסר אתמול מחוגי צד"ל, כי הלבנונים "הבינו" את "השפה המקובלת בלבנון", והמסר אמנם נקלט כאשר נתקבלה התשובה החיובית. בהתאם לכך יוזזו בחינות בגרות במרג' עיון ובחצבייה.

רשת סי־בי־אס:

ראש סי־איי־אי היה בישראל ובסוריה כדי למנוע מלחמה

ניו יורק (ע"ד). ראש סוכנות הביון המרכזית של ארה"ב, ויליאם קייסי, ביקר בישראל ובסוריה בתחילת יולי במאמץ למנוע מלחמה בין שתי המדינות. כך מסרה רשת הטלוויזיה האמריקאית סי־בי־אס.

"קייסי יצא לישראל ולסוריה בכוונה ברורה להפיג מתיחות ול־מנוע כל התנגשות צבאית אפשרית בין שתי מדינות אלה", נאמר בשידור.

בידיעה הודגש כי לשליחות זו לא היה כל קשר לשחרור בני הערובה האמריקאים בלבנון, כפי שדיווחו מספר עיתונים אמריקאים. טרם נתקבל אישור רשמי לידיעה זו ממקורות המימשל.

סוריה מכחישה

סוריה מצידה הכחישה כי קייסי ביקר בדמשק.

מקורות בישראל אישרו

ירושלים (ע"ר ע"ב). מקורות ביט־חוניים בישראל אישרו אתמול כי קייסי ביקר בישראל ביולי.

תוכן השיחות שניהל קייסי בישראל לא אושר לפרסום.

מאסר והורדה לדרגת טוראי לסגן בצה"ל שהבריח חשיש

(ע.) שלוש שנות מאסר והורדה לדרגת טוראי פסק אתמול בית הדין הצבאי המיוחד של המטכ"ל על סגן שמואל ברדיק, שהורשע בהברחת 50 ק"ג חשיש לישראל, בשיתוף עם סא"ל רוד לויתר.

ברדיק הודה לפני כשבועיים בעבירה שיוחסה לו, בעקבות עסקת טיעון שערך סניגורו, עו"ד חיים משגב, עם התביעה.

עו"ד משגב אמר בבית הדין, כי יש להקל בדינו של הקצין, כיוון שהוא חייל מצטיין והארוע בו הסתבך נגרם בשל מצוקה נפשית. לדבריו נקלע מרשו למצוקה הנ־פשית בשל תקרית אש בלבנון, בה נהרג אחד מידידיו, שהיה קצין בכיר. עוד גילה הסניגור, כי ברדיק נמנה עם מקימי כוח צד"ל.

תיקו במשחק השני על אליפות העולם בשחמט

לונדון (ע"ר וע"ב). המשחק השני על אליפות העולם בשחמט בין האלוף גארי קספארוב לבין המועמד לכתר אנטולי קארפוב הסתיים אתמול בתיקו.

שיחת היום / ירח טל

עם: סא"ל (מיל.) עבד אל־מאגיד חדר (עמוס ירקוני), בדואי, לשעבר מפקד סיירת בצה"ל ומושל צבאי בסיני
על: חשיפת חולית מחבלים בעיירה הבדואית רהט

הם ינודו ויוקאו מקרב בני עמם

מה חש בדואי, שתרם 22 שנים מחייו לשירות בצה"ל, בקראו את הידיעה על חשיפת חוליית מחבלים בדואים?

זה עשה לי רע על הנשמה. אבל לא רק לי. יום חמישי הוא יום הפגישות שאני מקיים בבאר שבע עם עמיתים בדואים מדרום הארץ, כולל מרהט. שיחת היום נסבה על הפרשה הזו. התחושה של כולם היתה קשה, שביישו את העדה. כולם הלכו עם האף באדמה. אנו לא רואים את העניין רק כפגיעה בנאמנות למדינה. אם החשדות יתבררו כנכונות, הרי שזוהי קודם כל פגיעה בעקרונות העם הבדואי, דבר שמבחינתנו הוא לא פחות חמור, ואולי אף יותר, מפגיעה במדינה.

נכון שההתארגנות החבלנית צמחה על רקע מצוקת קרקעות שיש לבדואים על נישולם מן הקרקע.

הריסת בתים וכו'? יש התמרמרות. הבדואים, ואני בתוכם, מרגישים לא פעם שמקפחים אותנו, אבל אין לזה כל נגיעה להתארגנות החבלנית. לפי מיטב ידיעתי, אף אחד מהאנשים שפורסם כי נעצרו לא נפגע אישית מהפקעת קרקעות, הריסת בתים וכו'. אני מכיר אחד מהעצורים. זה בחור מתוסכל, בעל השקפות קיצוניות, ללא קשר לכבוד האוטונומי של הבדואים.

האם העובדה שהבדואים שנע־צרו הם מחבלים במקצועם, לא מוליכה לתדמית אחרת?

העדה האמורה צריכה להידלק במדינה, לא אצלנו. הבדואים לא ממנים את הצורים שלהם. זו לאומנות המיוחסת בצפון הארץ. מרצים מכפרים בצפון הארץ, בעלי השקפות קומוניסטיות, הכשירו את הצורים הללו. הגיע הזמן שהמדינה תדאג, שבדואים ימשיכו בדואים להיות מורי ילדיהם. כך נמנע תופעות חריגות כאלה.

האם מגמת ההקצנה של צעירים בדואים כבואה לידידה בהתגייסות לצה"ל?

לא הרגשתי בדבר. הצבא לא יכול לקלוט את המבקשים להתגייס לשורותיו ורבים נדחים מסאת חוסר תקנים. כניסיוני אני יכול לומר, שהחיילים הבדואים הם חיילים מצויינים ותרמו רבות לביטחון המדינה.

אם יתאמת החשד, שבדואים השתייכו לארגון מחבלים, תחול פגיעה ביחסי ישראל־הבדואים?

אם תהיה פגיעה, היא יכולה להיות רק מצד היהודי. הבדואים רוצים ומעוניינים ביחסי ידידות עמוקים וכנים עם העם היהודי. אני, למשל, מתגורר בשכונה יהודית ואין לי בעיות. בצבא פיקדתי על יחידה נבחרת, שהיתה מורכבת מקיבוצניקים ובדואים, והיחסים היו נפלאים. אני לא מאמין שבגלל מקרה חריג כזה ינקמו צעירים, יפגעו ביחסים הטובים בין שני העמים. אשר לעצורים, ללא קשר לעונש שיקבלו מהמדינה, הם ינודו ויוקאו מקרב בני עמם לעולמים, על שביישו את אחיהם ובגדו בעקרונות בני עמם.

(ראה ידיעה בעמוד 3)

מנתונים שנאספו לתוכנית העבודה הרב־שנתית של צה"ל עולה:

אפילו לא ימומן פרוייקט הלביא מהתקציב עדיין יחסר כסף לצה"ל

מאת ראובן פדהצור
סופר הצבאי של "הארץ"

"מנתונים שנאספו לקראת הכנת תוכנית העבודה הרב־שנתית של צה"ל, עולה כי גם אם הכספים הדרושים לפרוייקט הלביא לא יבואו מתקציב הביטחון, לא תהיה בכך אלא ישועה חלקית בלבד מב־חינת צרכיו התקציביים של צה"ל, ועדיין יהיה מחסור בכספים".

דברים אלה אמר אתמול הר־מטכ"ל, רב אלוף משה לוי, בפגישה עם כתבים צבאיים שנערכה בלשכתו בתל אביב. לדברי הר־מטכ"ל, ייערכו בתחילת שבוע הבא, דיונים על תוכנית המיועדת ל־10 שנות עבודה של צה"ל והיורדת לפירוט של חמש השנים הבאות.

גם 1986

באופן יוצא דופן נכללת גם 1986 בתוך תוכנית זאת בשל השינויים התקציביים המפתיעים של החודשים האחרונים, שלא איפשרו להמשיך ולהתקדם על פי קווי התוכנית הקודמת.

אחד הצרכים החשובים, הבאים לידי ביטוי בתוכנית הוא מתן ביטוי לשיפור ההצטיידות במערכות נשק מתקדמות מוקדם ככל האפשר. לדברי הרמטכ"ל, הצרכים של צה"ל גדולים גם מהתקציב שהיה לפני הקיצוצים האחרונים.

בהתייחסו לתוכנית ההצטיידות של חיל הים, אמר הרמטכ"ל כי בשל אילוצים תקציביים יהיה צורך למצוא דרך לקיים לפחות את החלק הקריטי של פרוייקט ההצטיידות, שהוא הצוללות. דבר הכרוך בהוצאת סכומים גבוהים יותר.

להערכת הרמטכ"ל תמשיך גיזרת דרום לבנון להיות פעילה בכל איזוריה וגם בית.

לדבריו, צה"ל יתקוף בכל מקום שימצאו מטרות מחבלים גם בלי כל קשר לביצוע פיגועים על ידי המחבלים. הרמטכ"ל הדגיש כי ירי של כוחות צד"ל על כפרים הנ־מצאים מצפון לרצועת הביטחון, מנוגד לתפיסת צה"ל, ואף פוגע ברעיון המרכזי, שלפיו יחיו כל תושבי הדרום בשלווה.

ערבים ישראלים

צה"ל עושה הכל כדי למנוע ירי מסוג זה. הרמטכ"ל הדגיש כי לפי תחושתו אכן יש יותר פיגועים המבוצעים על ידי ערבים תושבי ישראל, מאשר היו בעבר. להערכתו, ייתכן שאפשר להגדיר זאת כבר כתופעה. בכל הידוע הקשרים של מבצעי הפיגועים מקרב תושבי ישראל הם בעיקר עם אירגון פתח.

סורים במשערה

הרמטכ"ל אישר שחיילים סורים נמצאים עדיין באיזור הכפר משערה. הנמצא בקירבה רבה לרצועת הביט־חון. באיזור בירות פועלים הסורים להרחבת אחיזת שליטתם והחלטתם היא להפעיל כח צבאי לצורך זה. הצבא הסורי ממשיך להתאמן ול־בנות את כוחותיו. גולת הכותרת של הצטיידותו הם מטוסי מיג 29, אשר יגיעו לסוריה בתקופה הקרובה.

זקי מצווה

בנים שיודעים להעריך הם שמעניקים אורך־רוח ונשימה ארוכה

לפני שנים ספורות שייקה ברפורת, עמוס קינן ואני (עם שמחה הולצברג בעל הלב המיוחד) נסענו ל"בית לוינשטיין" לבקר את חנה רובינא, נחום גוטמן ואורי צבי גרינברג — דמויות שעל פי דרכן קיפלו בקומתן רבת הפעלים אהבה שאינה מתפשרת.

שייקה ברפורת. לאחר שהאיר פנים לחנה רובינא וחש את מצבה לחש כשדמעות בעיניו: "אשה גדולה שאני מעריך"

דומה שעד יומי האחרון לא אשכח את החוויה הקשה שעברנו באחד מתאריכי חיינו.

שלושה ביום רגיל היו שליחי־מצוות.

לשייקה ברפורת
גדולתי בפרבר
בשכונה דרומית
ברחובות אדומים
ודלתות פתוחות לרווחה

רשום: אומה בן־פורת

המעלות של אל על

	טמפ' מינימום	טמפ' מכסימום		הטמפרטורות אתמול	
אמסטרדם	15	13	גשם ט' 15	22	
אתונה	23	29	מ"ח	23	32
בוקרשט	16	29	"	15	27
בזיל	17	21	גשם	15	25
וינה	19	30	מ"ח	15	28
ז'נבה	19	25	גשם	18	33
לונדון	16	18	גשם	15	21
ליסבון	19	20	מו'	14	25
מדריד	27	31	מו'	22	34
ניו־יורק	18	24	גשם	21	28
פאריס	18	22	גשם	15	29
פרנקפורט	17	28	גשם	18	28
ציריך	15	20	גשם	17	29
קהיר	22	32	בהיר	23	34
קופנהגן	14	25	גשם	15	22
רומא	22	30	בהיר	15	22
שטוקהולם	9	24	גשם	15	21

ELAL אל על

מבקר מערכת הביטחון:

הלביא אינו מתאים להדרכת טיסות

מאת ראובן פדהצור
סופר הצבאי של "הארץ"

מבקר מערכת הביטחון, אלוף (מיל) שלמה אראל, מתח ביקורת נוקבת על תהליך קבלת ההחלטה שהביא להחלטה שמטוס הלביא ישמש גם כמטוס הדרכה בבית הספר לטיסה של חיל האוויר.

בדו"ח שהשלים המבקר באחרונה הוא קבע, כי הלביא אינו מתאים לבית הספר לטיסה, מפני שמחירו יקר מאוד, בהתייחס למחירי מטוסי הדרכה, ומחיר התיפעול שלו אינו מצדיק להצבו לכך.

מבקר מערכת הביטחון מותח ביקורת חריפה על מפקדת חיל האוויר, שלא השכילה לבחון את כל ההיבטים הקשורים ללביא כמטוס הדרכה ותמכה בקונספציה, שאינה מצדיקה את עצמה.

האלוף אראל ממליץ לבטל את הגדרת הלביא כמטוס ההדרכה של בית הספר לטיסה. לדבריו, עדיף מטוס זול ובטוח יותר. לדעתו ראוי להחליט על שיפוץ מטוסי הסקיי־הוק, הנמצאים בשימוש בבית הספר לטיסה, כמטוסי הדרכה.

הדולר מתדרדר בשוקי העולם

לונדון (ע"ר). הדולר התדרדר אתמול אל מתחת למחסום הפסיכו־לוגי של 2.10 מארקים בשווקים הפיננסיים של אירופה. הדעה הרווחת בקרב מקורבי השוק היא שהמטבע האמריקאי ימשיך לרדת.

המסחר בלונדון ובפרנקפורט נפ־תח ברמה של קצת מעל 2.10 מארקים לאחר שהבנק המרכזי של יפאן קנה יותר ממיליארד דולר במזרח הרחוק בניסיון לחסום את הירידה.

הדולר ירד כמעט בשליש כנגד המארק מאז ספטמבר שעבר.

הסניף המחוזי של
"תנובה" ירושלים
מספר הטלפון של משרדי המחוז הוא מעתה
(02) 551333
תודתנו לחברת "בזק" ירושלים ולחברת "תדיראן" על הסיוע בביצוע ההתקנה.

4 בדואים מהנגב נעצרו באשמת חברות בארגון אסור

מאת איתן רבין ונורית אמיתי סופרי "הארץ"

ארבעה מתושבי הכפר הבדואי רהט בנגב, החשודים בין היתר בחברות בהתאגדות אסורה, באי־מונים צבאיים והכנת מטעני חבלה, נעצרו אתמול עד תום ההליכים נגדם על ידי שופט בית המשפט הצבאי בלוד, אלוף משנה אהרן אלפרן.

הארבעה הם יונאס אחמד אבו־הדים, אבו אחמד (35), עטייה מחמד סלאם אבו ענזה (32), יוסף סלימאן אבו גאמר (23) ומנהל בית הספר היל־חסן זיאדנה (32).

הנאשם השני ומנהל בית הספר חשודים בהכנת מטען חבלה מאולתר, כדי להתנקש בתושב רהט, בן החשוד בשיתוף פעולה עם של־טונות ישראל. חלק מהחשודים אומנו בתורכיה ובלבנון והופעלו באמצעות אנשי קשר במצרים ובאיטליה.

תדהמה ברהט

מעצר חוליית המחבלים בעיירה הבדואית רהט, היכה בתדהמה את תושבי העיירה.

רבים מתושבי העיירה הבדואית, העובדים בבאר־שבע, לא הגיעו אתמול לעבודה ונשארו בבתיהם.

מנהל מחוז הדרום של משרד החינוך, עמרם מליץ, אמר אתמול בתגובה למעצר אחד מחברי הצבור פיה, מנהל בית ספר ברהט, כי "חשיפת חוליית המחבלים מהווה פגיעה קשה בעיירה. הבדואים בארץ הוכחו נאמנים למדינת ישראל ומ־עולם לא עסקו בפעילות חבלנית עויינת. אני מקווה, שזה היה מקרה יוצא דופן, שלא יחזור על עצמו".

שריד החליט להקפיא הטיפול בנושא החנינות לכמה שבועות

ידון בבקשות חנינה לחומרה ★ ינסה ליישב המחלוקת בין הרי"ש וצוות המשפטנים הבכירים

מאת גדעון אלון סופר "הארץ"

שר המשפטים החדש, אברהם שריר, החליט להקפיא את כל הטי־פול בנושא החנינות למשך כמה שבועות ולא לדון לפי שעה בשום בקשת חנינה. שריר גם דוחה את הטיפול במספר תיקי חנינות רופפים שהועברו לטיפולו ע"י מחלקת החנינות של משרד המשפטים.

בפגישה שקיים עם כתבים לענ־ייני משפט, אמר אתמול שריר כי בכוונתו לדון לחומרה ולא לקולה בבקשות חנינה שיוגשו לו. לדבריו, החליט להקפיא את הטיפול בנושא החנינות, משום שעליו ללמוד נושא מורכב זה ביסודיות. שריר הודיע על כוונתו זו לנשיא המדינה חיים הרצוג בפגישה שקיימו שלשום.

אתמול נועד שריר עם ראש הממשלה שמעון פרס ועם נשיא בית המשפט העליון השופט מאיר שמגר.

שריר, המכהן כיו"ר הוועדה לב־חירת שופטים, ציין כי ברצונו לראיין אישית את כל המועמדים בכהונת שופטים. ביום ראשון תתכ־נס הוועדה לבחירת שופטים לישי־בתה הראשונה מאז נכנס שריר לתפקידו. בשל החלטתו של שריר לראיין את המועמדים לשופטים, ידחה אישור מינויים של מספר שו־פטים לבית משפט השלום ולבית המשפט המחוזי.

מחלוקות בין שריר להרי"ש

שר המשפטים אמר בתשובה לשאלת "הארץ", כי בכוונתו לעשות כל מאמץ כדי ליישב את המחלוקת בין היועץ המשפטי לממשלה יוסף הרי"ש והצוות הבכיר של המשפטנים בפרקליטות במדינה. מאז נכנס שריר לתפקידו שוררים יחסים מתו־חים ביניהם, על רקע חילוקי דיעות מקצועיים לגבי שיטת הטיפול בפרשת השב"כ.

שריר אמר, כי ייפגש ביום שני הבא עם צוות המשפטנים כדי לדון בנושא זה. "לא תיתכן עבודה סדירה עם תוצאות חיוביות, כשהאנשים מסוכסכים", אמר.

בהתייחסו לאפשרות שימשיך לכ־הן בתפקיד שר המשפטים גם אחרי הרוטציה, אמר שריר כי "ראש הממשלה הבא יצחק שמיר הוא שיקבע את חלוקת התיקים".

פחות נסיעות לחו"ל

הוא הדגיש, כי אינו מתייחס אל תפקידו כשר המשפטים כאל תפקיד זמני, אלא כאל תפקיד קבוע. מדבריו של שריר השתמע, למרות שלא אמר זאת במפורש, שהוא לא יוותר בנקל על תפקיד שר המש־פטים גם אחרי הרוטציה. כתשובה לשאלה אם בכוונתו לצמצם את מספר הנסיעות לחו"ל, לאור העומס הרב המוטל עליו עתה, אמר שריר: "הקריטריונים שלי יהיו עכשיו יותר קפדניים".

הפנטום עם מנועי הלביא יוצג בסלון האווירי '87

מאת זוהר בלומנקרנץ סופר "הארץ" לענייני תעופה

מטוס ה"פנטום" של חיל־האוויר, בו יותקנו שניים ממנועי מטוס "הלביא" מתוצרת "פראט אנד ויט־ני" דגם 1120, ייצג את התעשיה האווירית של ישראל בסלון האווירי הבין־לאומי בצרפת במאי 1987.

מדובר במטוס ה"פנטום" שביצע שלשום בערב את טיסת הבכורה שלו עם אחד משני המנועים של מטוס ה"לביא".

לקראת סוף השנה, יוחזר המטוס להטיסת בדק מטוסים בתעשייה האווירית, להשתלת מנוע שני של מטוס "לביא". המטוס ימסר פעם נוספת לחיל האוויר, להמשך סדרת הניסויים. רק לאחר מכן הוא יוצג בתצוגה בפאריס.

גורמים מוסמכים בתעשיה האווירית מקווים, כי הצלחת הני־סויים תאפשר לישראל להציע לחו־לות אוויר המפעילים מטוסי "פנ־טום", לבצע בעבורם שינויים דומים.

ביום א' ידונו האחיות עם המעסיקים בתנאי העבודה

האחיות מאיימות בנטישת בתי־החולים אם לא תהיה התקדמות במו"מ

מאת נורית אמיתי סופרת "הארץ"

ביום א' אמורה להתקיים פגישה בין נציגי האחיות לנציגי המעסיקים וההסתדרות על תנאי העבודה של האחיות. בין השאר, יועלה נושא תו־כנית מאה השעות של מנכ"ל משרד הבריאות, פרופ' דן מיכאלי, הדנה במצוקת הסיעוד בבתי החולים.

שלשום הוגשה התוכנית לאחיות והן דחו אותה על הסף. לטענתן, התוכנית מעוררת גיחוך ואין בה ממש.

מרי פינטו, מראשי מאבק האחיות אמרה אתמול, כי "המסמך אינו כולל פיתרון עכשווי למצוקת אחיות בתי החולים ולא יגרום להבאת אחיות נוספות למקצוע. המסמך כולל מחשבות לייעול המערכת ולא פתרונות מעשיים".

בפגישה שקיימו האחיות ביום שלישי הן הבהירו, כי אם לא תהיה במשא ומתן נטייה להתקדמות ופשרה מצד המעסיקים, תפרוץ שוב שביתה. שתכלול נטישה מוחלטת של בתי החולים.

ישראל תגיש לארגון התעופה תוכנית למלחמה בטרור אווירי

מאת זוהר בלומנקרנץ סופר "הארץ" לענייני תעופה

שר התחבורה, חיים קורפו, יגיש למליאת ארגון התעופה (אי־סי־איי־או) הצעת החלטה לתוכנית פעולה משותפת למלחמה בטרור האווירי.

השר יעמוד בראש משלחת, שתשתתף בדיוני מליאת הארגון בתחילת החודש הבא במונטריאול בקנדה.

ההצעה מעובדת על־ידי ועדה משותפת למשרדי החוץ, הביטחון, התחבורה ומינהל התעופה האזרחית.

בדיון פנימי שנערך באחרונה בנושא, הוחלט להמליץ על הדרכים שיש לנקוט במלחמה בטרור, בלי להיכנס לפעולות אופרטיביות, כדי לא לחשוף את הדרכים בהן מאבטחת ישראל את התעופה האזרחית.

התחיה תקים מטה בחירות למקרה של פירוק הממשלה

מאת אילן שחורי סופר "הארץ" לענייני מפלגות

במושב השני של ועידת התחיה שהתכנס אתמול בתל אביב הוחלט על הקמת מטה בחירות לכנסת, מתוך הנחה שממשלת האחדות לא בחודשים הקרובים לא תאריך ימים.

הקורסים לאנגלית של בית הארחה כפר בלום
קורסים אינטנסיביים לאנגלית מזוברת בתנאי פנסיון מלא
מורות מנוסות, שאנגלית היא שפת אמן
כיתות לימוד קטנות ברמות שונות
אותה מדבר ושומע רק אנגלית במשך כל היום
משך הקורס שבועים לא כולל שבת
הקורס הקרוב ייפתח ב־14 בספטמבר
נותרו מס' מקומות
בדבר פרטים נוספים נא לפנות:
בית הארחה כפר בלום
ד.נ. גליל עליון 12150 טלפון 069־43666

נלכדו מיידי אבנים ומציבי מחסומים ליד יריחו ושכם

מאת סופר "הארץ" בשטחים

שתי הפרות סדר נרשמו שלשום בלילה בכבישי הגדה.

סמוך לשעה אחת אחר חצות גילה סיור של צה"ל מחסום אבנים, סמוך לכפר עוג'ה, מצפון ליריחו. במרדף שהתפתח נלכדו שני חשודים מקומיים.

סמוך לשעה תשע בערב נזרקו אבנים לעבר קו 18, שעשה את דרכו מתל אביב לשכם. כוח מג"ב שליווה את האוטובוס לכד אחד ממשליכי האבנים. סמוך לשכם שב נרגם האוטובוס באבנים, ושוב לכדו לוחמי מג"ב את אחד המיידים.

סכסוך עבודה הוכרז בענף הטקסטיל בירושלים

במפעלים ששכר המינימום בהם פחות מ־450 שקל

מאת נדב שרגאי סופר "הארץ" בירושלים

מועצת פועלי ירושלים הכריזה אתמול על סיכסוך עבודה במפעלים העוסקים בענף הטקסטיל בבירה, ששכר המינימום בהם הוא פחות מ־450 שקל.

הסכסוך הוכרז לבקשת מזכיר אגודת הטקסטיל בהסתדרות בירוש־לים, אברהם סילוק.

מזכיר ההסתדרות בירושלים, ניסן הרפז אמר, כי הסיכסוך הוא שלב ראשון לקראת הכרזה כללית של סיכסוך עבודה בעוד שבועיים, בכל מקומות העבודה בבירה, בהם שכר המינימום זהה. לדברי הרפז, בשל הסחבת של ראשי לשכת התיאום של הארגונים הכלכליים בטיפול במו"מ לחידוש ההסכמים הקיבוציים הארציים והענפיים, הוחלט על הסיכסוך.

לדבריו, לאחר שנכשלו נסיונות ההידברות במישור המקומי, הוחלט להכריז על סיכסוך עבודה באזור ירושלים.

רופאים מעזה קובלים על התנכלויות כוחות הביטחון

(ע). רופאים חברי "הוועד לסיוע רפואי" של עזה קובלים על התנכ־לויות ומעצרי שווא של כוחות הביטחון ברצועה — כך נמסר אתמול במסיבת עיתונאים בבית אגרון בירושלים.

אחד הדוברים, ד"ר סאהל אל־בורנו אמר, כי בשבועיים האחרונים נעצרו שישה רופאים, החברים בוועד. לאחר שהובאו למשטרה, שוחררו בערבות.

לדבריו, נמסר להם כי הם נעצרו על הפרת החוק, משום שאין לתת שירותי רפואה בהתנדבות, ללא רישיון מיוחד.

במסיבת העיתונאים נטען, כי פעילות הוועד היא חוקית וצעדי המימשל הצבאי מכוונים לפגוע ברמת הטיפול הרפואי הניתן לתושבי הרצועה.

במינהל האזרחי בעזה הוחלט שלא להגיב על הטענות.

פצועי יום האדמה מבקשים סיוע כלכלי

מאת עטאללה מנצור סופר "הארץ" בגליל

חמשת פצועי יום האדמה, ה־30 במארס 1976, פנים בקריאה לוועד הארצי של ראשי הרשויות הערביות, לוועד ההגנה על אדמות הערבים, ולהנהלת חד"ש והמתקדמת, בבקשה כי יסייעו בידם לפרנס את משפחותיהם. חמשת אנשים אלה, מסכנין, נפגעו לפני עשר שנים בהתנגשויות עם הצבא. הם ניסו לזכות בפיצויים מהביטוח הלאומי ובפנייה לבית המשפט המחוזי. בקשתם נדחתה ובית המשפט הטיל על כל אחד מהם לשלם כחמשת אלפים שקל הוצאות משפט.

עלי רג'ב, נציג החמישה, פנה בכתב למוסדות "הלאומיים" הערביים בבקשה לקבלת סיוע. את פנייתו זאת הוא מפרסם הבוקר בשבועון "אל־סינארה" המופיע בנצרת.

באותו שבועון מופיע הבוקר גי־לוי דעת של ועדה יזומה הקוראת להרחבת "הוועד הארצי להגנה על האדמות" וליצירת קרן מיוחדת להגשת סיוע לפיתוח המשק החקלאי ולמאבק משפטי נגד סכנת ההפקעה, ולהגנת הבתים הנתונים בסכנת הריסה.

בין החותמים על גילוי הדעת, מספר עורכי דין ועסקני הציבור. ביניהם מנצור קרדוש, מנצרת, וצאלח בראנסי מטייבה.

גרמנים ביטלו כנס בין־לאומי בתוניס כי ישראל לא הוזמנה

מאת דניאל דגן סופר "הארץ" באירופה

בון (מיוחד ל"הארץ"). התאחדות סוכני הנסיעות במערב גרמניה ביטלה מפגש בין־לאומי שעמד להיערך בשנה הבאה בתוניסיה, בשל סירובה של מדינה זו לאפשר לחברים ולמשקיפים ישראליים להשתתף באירוע. המפגש ייערך בליסבון, בירת פורטוגל.

נשיא התאחדות סוכני הנסיעות הגרמנית, אוטו שניידר, כתב לשל־טונות תוניסיה, כי אירגונו היה רוצה מאוד להיענות להזמנה להתארח בארצם, אולם ההתאחדות אינה מו־כנה להשלים עם אפליה של חברים על רקע אזרחותם הישראלית.

בהתאחדות הנסיעות הגרמנית יש חברים ומשקיפים בעלי דרכונים ישראליים, חלקם פועלים בארץ וחלקם במערב גרמניה עצמה.

בחוזר לחברי ההתאחדות אמר שניידר, כי הוא מקווה שתוניסיה תגמיש בעתיד את עמדתה, ותאפשר לכל חברי האירגון להיכנס לתחומיה.

שריד נגד חוק חנינה לאסירי המחתרת שעדיין נמצאים בכלא

מאת סופר הפרלמנטרי של "הארץ"

ח"כ יוסי שריד (רצ) קרא אתמול לראש הממשלה שמעון פרס לפעול בקואליציה שחבריה לא ייענו ליוזמה חדשה של גוש אמונים לחוקק חוק חנינה לאסירי המחתרת היהודית שטרם שוחררו. שריד אמר, כי על הקואליציה להימנע מכל חקיקה כזאת.

שריד, כי גם בשורות הליכוד יש התנגדות לחקיקת חוק מיוחד לחנינת אסירי המחתרת. בין המתנג־דים, ח"כ אהוד אולמרט ודן מרידור.

ח"כ אולמרט אמר אתמול, כי הוא מוכן לדון בכל בקשת חנינה אינ־דיווידואלית לגופה, אבל לא בחקיקת חוק כללי של חנינת אסירי המחתרת.

ישראלים שינהלו חווה באלכסנדריה יצאו למצרים

(ע). מיכאל סלע, המיועד מטעם משרד החקלאות לייעץ בניהול החווה השנייה, המוקמת בנוברייה ליד אלכסנדריה, יצא למצרים, כדי לב־חון את הסידורים לקראת מילוי תפקידו כיועץ החווה לטיפוח זרעים בחקלאות אינטנסיבית.

יחד עמו יצא זאב בוגר, נציג "אגריד" (החברה הממשלתית לייצוא תשומות לפיתוח החקלאות).

על הקמת החווה סוכם בין פרופ' פוחוילם, מנהל רשות התכנון במשרד החקלאות לבין פרופ' יוסף ואלי, סגן ראש ממשלת מצרים ושר החקלאות שלה, בפגישה שנערכה במצרים, במסגרת הוועדה החקלאית המשותפת הישראלית־מצרית, שום עומדים בראשה.

ערך את העמוד: אריה חשביה

ואלדהיים היה אחראי על סודות צבאיים נאציים

מאת נדב שרגאי סופר "הארץ" בירושלים

ואלדהיים היה אחראי על סודות המלחמה של הצבא הנאצי. לדברי חוקרים של הקונגרס היהודי העולמי, היה סגן קורט ואלדהיים אחראי על שמירת המסמכים הסו־דיים ביותר של פעולות צבאו של היטלר באזור הבלקנים, בשנה האחרונה למלחמת העולם השנייה. המסמכים היו בדרגת סיווג גבוהה ביותר ורובם הושמדו לפני כניסת גרמניה הנאצית.

על־פי תעודה שאיתרו חוקרי הקונגרס בארכיון הלאומי בארה"ב (15 בפברואר 1944), נראה שכל המסמכים הללו הופקדו בידי סגן ואלדהיים, ששמר עליהם בכספת האישית שלו. סגן ואלדהיים מילא תפקיד סגן ראש יחידת המודיעין שהיתה אחראית על כל הפעולות המבצעיות של המודיעין הגרמני באזור הבלקנים.

מנכ"ל הקונגרס בישראל, ד"ר אבי בקר, מסר כי מתוך דעתו של ההיסטוריון הידוע, ג'רלד פלמינג, עולה שחשיפת תפקידו הסודי של ואלדהיים מוכיחה את מעמדו הבכיר והאמון שנתנו בו מפקדיו. על־פי פלמינג, רוב המסמכים המסווגים הושמדו בידי הגרמנים, הם כללו תוכניות מלחמה סודיות ופקודות לגירוש היהודים למחנות ההשמדה.

אלוף עמוס ירון — נספח צה"ל בארה"ב ובקנדה

אלוף עמוס ירון יתמנה היום לנספח צה"ל בארה"ב ובקנדה, במקום האלוף אורי שמחוני, העומד לסיים את שירותו הפעיל בצה"ל.

עמוס ירון נולד ב־1940 בחולון. ב־1957 התגייס לצה"ל במסגרת גרעין נח"ל. עבר קורס קצינים, מילא תפקידי פיקוד בחטיבת צנ־חנים. הדריך בבית־הספר לקצינים ועבר קורס קומנדו בארה"ב. במלחמת ששת הימים היה קצין אג"ם בחטיבת הצנחנים שלחמה בירושלים. ב־1969 סיים את המכ־ללה הבין־זרועית לפיקוד ומטה (פו"ם). בין השנים 1970־1973 היה מפקד גדוד וסגן מפקד חטיבה בצנ־חנים. ב־1973־1974 היה חניך פו"ם של המארינס בארה"ב.

במלחמת יום הכיפורים היה סגן מתה לראש מחלקת מיבצעים במטה הכללי.

מפקד חטיבת צנחנים. ב־1975־1976 שימש כמפקד חטיבת צנחנים (מיל). לאחר מכן היה מפקד חטיבת צנחנים סדירה. מילא תפקיד של מפקד אוגדה. היה חניך במיכללה לביטחון לאומי ותלמיד בחוג להיסטוריה באוניברסיטת ת"א. ב־1980

אלוף עמוס ירון

ב־1981 היה קצין חי"ר הצנחנים ראשי. במבצע של"ג היה מפקד כו־חות צה"ל בביירות. ב־20 במאי 1983 מונה לראש אגף כוח אדם במטה הכללי. ב־12 בינואר 1984 הועלה לדרגת אלוף. ב־20 בדצמבר 1985 סיים את תפקידו כראש אכ"א ויצא ללימודים.

נשוי ואב לבן ובת.

תא"ל דוד אגמון מפקד יחידת הקישור ללבנון

תת־אלוף דוד אגמון ימונה היום למפקד יחידת הקישור ללבנון, במ־קום תת־אלוף דני רוטשילד.

תא"ל דוד אגמון

אגמון נולד ב־1947 בקזבלנקה במרוקו. ב־1948 עלה לארץ עם הוריו. ב־1965 התגייס לצה"ל ומילא שורת תפקידי פיקוד. בין היתר, היה מ"פ בסיירת אגוז, מג"ד צנחנים, מפקד בית־ספר למ"כים, מח"ט, קצין אג"ם של פיקוד הצפון ומפקד אוגדה. במלחמת ששת הימים לחם כמפקד מחלקה בסיירת 7 ובמלחמת יום הכיפורים כסמג"ד בסיירת אגוז. הוא סיים קורס קציני חי"ר וקורס מ"פים חי"ר, ובוגר המיכללה הבינ־זרועית לפיקוד ומטה.

כאשר לך חשובה מהירות התגובה...

לבנק לאומי יש תשובה
"פת־מ־סל" - בל"ל
פקדון חדש צמוד לסל בנק ישראל
פרטים בכל סניפי בנק לאומי, בנק אגוד, בנק עליה ובנק ערבי־ישראלי.
בנק לאומי
בנק לאומי הולך איתך קדימה

במלון מוריה ים המלח

נופש ב־
-.59
ש"ח בלבד
מלון הפאר מוריה ים המלח מציע לישראלים נופש בסגנון אחר באוגוסט 86.
-.59 ש"ח בלבד לאדם בחדר זוגי ללילה כולל ארוחת בוקר
-.18 ש"ח בלבד לילד עד גיל 18 בחדר ההורים ללילה כולל ארוחת בוקר
-.25 ש"ח בלבד תוספת ליחיד ללילה
25% הנחה על האקספרס (מזון ומשקאות)
25% הנחה על טיפולי הגוף במרכז הפינוקים
אצלנו הכל בהישג יד:
מרכז פינוקים – מסג', בריכות פנימיות, בוץ, שיאוף אדים, ועוד...
חוף ים פרטי, מגוון מסעדות, חדרים מפוארים – מצויידים בטלביזיה צבעונית ווידאו במעגל סגור.
והכל ב־4 תשלומים שיקליים חודשיים
לילדים... אנחנו דואגים לשלל פעילויות
למבוגרים... אנחנו מארגנים ערבי בידור ומופעים
★★★★★
מלון מוריה ים המלח
פרטים והזמנות: במלון – 057/64221 2, במלונות מוריה, מח' הזמנות תל־אביב – 03/219166, 217098
לנופש בים המלח
מחירים מוריה במבצע – 3 לילות (4 ימים) • מחירי התשלומים למשלמים באמצעות כרטיסי אשראי ישראכרט ויזה • מספר המקומות מוגבל • המחירים נתונים לשינוי בהתאם למדיניות הממשלה וכוללים 15% מע"מ.
מלונות מוריה – חופשה של טעם ליותר מפעם

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

בנקים שאינם נכללים בהסדר ההצמדה

שם החברה	השער אתמול		המחזור שיח ע.נ. באלפים	השינוי בנקודות	השינוי ב%	הצע/ביקוש שיח ע.נ.
אוצה"ח ש	16400		14			-14
המסחר 0.1	999	תב	2375	-61	-5.8	-6308
המסחר א 0.5	736		2054	-26	-3.4	-4154
המסחר אפ 2	735		856	-6	-0.8	-96
כללי לא בהסדר	26400		52			+8
בנק צפון אמרי 1.0	—		—	הפסקת	מסחר	—
בנק צפון אמרי 5.0	—		—	הפסקת	מסחר	—
בנק צפון אמרי אפו	—		—	הפסקת	מסחר	—
בנק בינלאומי 0.5	3510		2945	-50	-1.4	-2841
פ.י.ב.י. 0.5	3849		2822	+9	+0.2	+4008

בנקים הנכללים בהסדר ההצמדה

שם החברה	השער אתמול		המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	הצע/ביקוש
אדיבי רג 100.0	80400		460	-501	-0.6	-465
אדיבי ב 100.0	80900		5			+10
אדיבי בב א	494000		2	-1000	-0.2	-2
אמד 0.1	59549		154	-900	-1.5	-157
דיסקונט ב	103200		33			+37
דיסקונט א	102750		123	-750	-0.7	-136
דיסקונט קה ב	12065		58	-125	-1	-68
המזרחי ש	33000		1140	-300	-0.9	-887
המזרחי ב	32870		14	-500	-1.5	-14
המזרחי קה 9	15050		44	-100	-0.7	-25
הפועלים בבב	112500		3.5	-4950	-4.2	-5.6
הפועלים ש	54730		1129	-520	-0.9	-1272
הפועלים ב	54780		225	-20		-79
כללי א 1.0	141000		4			+1
כללי אפ 9	—		—	הפסקת	מסחר	—
כללי קה 5	107000	קב				
כללי קה 7	6781	קב				
כלל 0.1	34760		1672	-440	-1.5	-3302
כלל קה 11	13100		92	-200	-1.5	-61
ביטון המר 1.0	48700	קב				
ביטון המר 5.0	24888					

בנקים למשכנתאות

שם החברה	השער אתמול		המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	הצע/ביקוש
ארבים 0.1	12700		17	-100	-0.8	-17
לאומי משכ' ש	4738		235	+100	+2.2	+565
לאומי משכ' ב	4700		50	+40	+0.9	+97
כרמל ש	4240		40	+120	+2.9	+65
כרמל קה 1	3015		7	-35	-1.2	-7
בנין ב' 5.0	6600		16.5			-3.5
פת.משכ ש	1375		1549	+40	+3	+2356
משכן ב ש	2200		175	-10	-0.5	-215
עצמאות 0.1	7080		22			
טפחות מבכ ש	13999		12			-12
טפחות רג ש	12840		50	+510	+4.1	+94
טפחות קה 1	7900	קב				
טפחות קה 2	4006		50			
יעשר 1.0	1500		122			-21
יעשר 5.0	690		500			-25
מירב 1.0	4960		525	-40	-0.8	-373

מוסדות מימון

שם החברה	השער אתמול		המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	הצע/ביקוש
שלטון אש	365		8887	+1	+0.3	+904
הקלאות מבב א	42697	לב				
הקלאות מבב ב	156345	לב				
לאומי תעש' א ש	5550		206	+115	+2.1	+257
פתוח תעש' מבב	65000	לב				
פת תעש' בב ב	372900	לב				
פת תעש' בב ג	228540	לב				
פת תעש' בב גג	230000	לב				
פת תעש' בב ד	239480	לב				
פת תעש' בב דד	63878	לב				
מרכז קבלנים 5.0	459	תב	554	+29	+6.7	+2082
תיירות בב	180000	לב				
כלל ליסינג 0.1X	12300		21	-200	-1.6	-91
כלל ליסינג 0.5	9280		63			-58
כלל ליסינג אפו	10922		7	+24	+0.2	+35
איתן	225		12811	-5	-2.2	-12014

ביטוח

שם החברה	השער אתמול		המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	הצע/ביקוש
אדום 0.1	870		358	+19	+2.2	+63
אדום א 0.5	435		1265	+10	+2.4	+4550
בטוח משנה 0.1	950		340	+25	+2.7	+380
בטוח משנה 0.5	312		2364			-906
הדר 1.0	299		2133	-7	-2.3	-1728
הדר 5.0	180.5		11372	-4.5	-2.4	-8869
הסנה ש	476		11910			-918
[illegible] 0.1	677		154	+27	+4.2	+154
[illegible] 0.5	360		740	+9	+2.6	+1580
המשמר-הראל 1.0	6300					
המשמר-הראל 5.0	2725		70	-5	-0.2	-180
מנורה 1.0	7193	קב		+342	+5	+229
מנורה 5.0	3100		11	+78	+2.6	+10
סהר 1.0	4300		100	+100	+2.4	+31
סקורופס 0.1	2425		480			-480
צור ש	318		5979			+1161
ציון החזקות 1.0	16000		18			-18
ציון החזקות 5.0	4800		5			

מסחר

שם החברה	השער אתמול		המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	הצע/ביקוש
אינטר גאנא 1 ש	4420	תב	20	+250	+6	+50
אינטר גאנא 5 ש	1050		570			+184
מאיר עזרא 1.0	4700		42	-50	-1.1	-95
מאיר עזרא אפ 1	4320		33	+120	+2.9	+156
מתה 1.0	—		—	הפסקת	מסחר	—
מתה 5.0	—		—	הפסקת	מסחר	—
כלל סחר	1147		2646			-1331
קריסטל 1.0	7100		380	+100	+1.4	+25
רפק 0.1	34000					
רפק 0.5	9280		11			-17
שופרסל א 2.0	4970		788	+60	+1.2	+759
שופרסל ב 10.0	3300		2905	+70	+2.2	+4280

שירותים

שם החברה	השער אתמול		המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	הצע/ביקוש
דלק ג ש	—		—	הפסקת	מסחר	—
דראל 1.0	—		—	הפסקת	מסחר	—
דראל 5.0	—		—	הפסקת	מסחר	—
ספנות הסכקה 0.1	11300		84			-56
ספנות הסכקה 0.5	3688		166			-60
קידר 0.1	2032		1015	+96	+5	+704
קידר 1.0	336		5086	+5	+1.5	+4805
חברת המשכל 0.1	—		—	הפסקת	מסחר	—
מוס' עוזנה 0.1	4015		70	-80	-2	-125
מוס' עוזנה 0.5	1345		1109	-5	-0.4	-804
קונסורטיום 0.1	1865	תב	382	-150	-7.4	-605
קונסורטיום 0.5	1400		246			-109

מלונות ושירותי תיירות

שם החברה	השער אתמול		המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	הצע/ביקוש
קופל 1.0	—		—	הפסקת	מסחר	—
קופל אפ 1	—		—	הפסקת	מסחר	—
גלי זהר 1.0	—		—	הפסקת	מסחר	—
גלי זהר 5.0	—		—	הפסקת	מסחר	—
מלונות דן 1.0	3535		136	-15	-0.4	-143
מלונות דן 5.0	2460		453			
חוף האלמוג 1.0	—		—	הפסקת	מסחר	—
כנס מר 1 ש	2530	תב	36	+180	+7.7	+56
מלונות הירדן	3150		205	+80	+2.6	+590
מלונות יהלום 1	—		—	הפסקת	מסחר	—

מחשבים ושירותי מחשבים

שם החברה	השער אתמול		המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	הצע/ביקוש
דשה מיכון 1.0	3780		125	-20	-0.5	-101
תדל.ב 1.0	13100		19	+300	+2.3	+26
יעקא 1.0	3549		51	+169	+5	+96
יעקא אפ א	3250		10	+65	+2	+12
כלל מחשבים 1.0	9360	תב	216	-1040	-10	-346
מ.ל.ל. 1.0	12450		50			
מ.ל.ל. 5.0	4650		32	+200	+4.5	+28
מטב מחשבים 1.0	—		—	הפסקת	מסחר	—
ניקוב מחשבים 1	8001		157	+381	+5	+191
ניקוב מחשב 5	6199		56	-1		-70
תים מחשבים 1.0	1635		74			-16
תים מחשב אפו	16700	קב				

נדל"ן, בינוי ופיתוח

שם החברה	השער אתמול		המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	הצע/ביקוש
אבנים ביגוד וש	—		—	הפסקת	מסחר	—
אבנים ביגוד בש	—		—	הפסקת	מסחר	—
אורן 1.0	1102	תב	1825	-122	-10	-8257
אורן 5.0	470		2654			-585
אזורים 1.0	590		7948			-10599
אילון 1.0	414		2680	-4	-1	-3466
אילון אפ 1	1583		760			+459
אל-רוב 1.0	3300		31			-51
אמנונים 1.0	2494	קב		-131	-5	-1008
אפריקה 0.1	31601		134	+751	+2.4	+148
אפריקה 1.0	21650		168	+200	+0.9	+108
ארזים	1945		109			-72
ארלדן 0.1	2280		365			-246
ארלדן 0.5	1200		973	-7	-0.6	-593
בן-יקר גת 1.0	3220		50	+10	+0.3	+5
ברנבוים 1.0	3491		4			-4
ברנבוים 5.0	2100		122	+75	+3.7	+91
דנקנר 1.0	—		—	הפסקת	מסחר	—
דוקר 1.0	445		479	-6	-1.3	-979
דוקר 5.0	344		1854	+12	+3.6	+1054
דוקר אפ 1	225					
דיזי 0.1	6400		25			-10
דיזי 0.5	3980		140			-47
המשלל 1.0	—		—	הפסקת	מסחר	—
המשלל 5.0	—		—	הפסקת	מסחר	—
תלב. 0.1	—		—	הפסקת	מסחר	—
תלב. 0.5	—		—	הפסקת	מסחר	—
מבנים ובנין	2578		1947	+15	+0.6	+1786
מבים 0.1	4347		628	+207	+5	+1261
מבים 0.5	2385		1281	+40	+1.7	+1991
הכשרת הישוב ש	46500		345	+1200	+2.7	+382
ישפרו 0.1	2790		861			
ישראלום 1.0	1240		200	-12	-1	-200
ישרס 10.0	11700		29	-600	-4.9	-60
כף פיתוח 1.0	7379		137			+30
כלל נדל ן	334		13695			-100
לנמיר 1.0	3800		45			-38
לנמיר 5.0	1400		92	+25	+1.8	+10
בתגב 1.0	338		10391	-10	-2.9	-12405
מאור בניה 1.0	636	תב	12295	-100	-13.6	-26257
מאור בניה אפו	500	תב	5354	-56	-10.1	-7069
מחיל בנין	—		—	הפסקת	מסחר	—
מיבנאל 5.0	273		3110	-1	-0.4	-2225
מגרב 5.0	720		600	+4	+0.6	+240
מרלין 1.0	505		502	-1	-0.2	-513
לוינשטין 1.0	376	בו	1282	-20	-5.1	-1209
לוינשטין 5.0	110		9222	+2	+1.9	+1561
ליפשיץ 1.0	1052		291	-8	-0.8	-291
ליפשיץ 5.0	475		1564			+681
נאות אביב 0.5	5890		220	-110	-1.8	-71
נכסי אמרים	685		2210			+420
סהר החזקות 1.0	10100		4			-4
סהר החזקות 5.0	7500		3	+130	+1.8	+47
פרי 1.0	3860		94	+110	+2.9	+66
פרי 5.0	2472			+72	+3	+40
עזר וסלע מר 1 ש	668		430	-2	-0.3	-773
עזר 3.0	—		—	הפסקת	מסחר	—
קימריה 0.1	1686		270	+30	+1.8	+430
קימריה 0.5	784		964	+1	+0.1	+1180
רוגובין 1.0	—		—	הפסקת	מסחר	—
רוגובין 5.0	—		—	הפסקת	מסחר	—
רסקו מבטל	9148	תב	259	+832	+10	+156
רסקו רג	7875	קב		+375	+5	+520

חקלאות

שם החברה	השער אתמול		המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	הצע/ביקוש
מטעי הדר 0.1	2800		180	-29	-1	-114
מטעי קדר 0.5	1990		250	-20	-1	-343
מהדרין 0.1	6760		180	+160	+2.4	+320
נכסי הדרים 1.0	1095		2300	+25	+2.3	+1196
פרי אור 0.5	2740		572			-39
עבודו 5.0	16000		88	-120	-0.7	-94

מודכפון
לשרותך 24 שעות ביממה
03-38 38 38
לבעלי כרטיסי אשראי בלבד

מזון וטבק

שם החברה	השער אתמול		המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	הצע/ביקוש
אסמ	1420		150	+28	+2	+95
גולדפרוסט 1.0	2485	תב	389	-278	-9.8	-593
גולדפרוסט 5.0	1550	תב	234	-145	-8.6	-143
גולדפרוסט אפ 1	1318		111	-33	-2.4	-123
חנק מב ש	3320		293			+98
חנק מב מ	3230		580			+18
תלכל 1.0	570		408			-158
תלכל 5.0	485		1200	+9	+2.3	+1380
פרי-הה 1.0	1885		1719	+50	+2.8	+1437
פרי-הה 5.0	1425		743			+402
טמפו בירה 1.0	15500		79			-35
טמפו בירה 5.0	10490		54			-9
יצוד 1.0	1580		413	-80	-4.8	-293
יצוד א 5.0	895		820	-50	-5.2	-1320
מן 1.0	8500		4	-445	-5	-75
מן 5.0	4996	קב				
מגסוסס 1.0	7400		9			
עלית	12800		60	-482	-3.6	-50
עסיס ב 0.5	34199		5	-1800	-5	-21
[illegible]	2230		217	-13	-0.8	-1067
שמן מבב א	3349		207.7	+132	+4.8	+834

טכסטיל והלבשה

שם החברה	השער אתמול		המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	הצע/ביקוש
אתא מר 1 ש	840		1541			
אופים 1.0	875		730	+5	+0.6	+43
אופות ברוך 1.0	2560		27			-65
אופות ברוך 5.0	1687		353			+147
אפקן 1.0	—		—	הפסקת	מסחר	—
אפקן אפ 1	—		—	הפסקת	מסחר	—
ארגמן רג ש	12000		75	+410	+3.5	+22
דלתא-גליל 1.0	—		—	הפסקת	מסחר	—
דלתא-גליל א 5.0	—		—	הפסקת	מסחר	—
מכוניות מאוחד 1	1690		46.7	-40	-2.3	-98.1
מכוניות מאוחד 5	1095		473	+21	+2	+534.6
מכוניות מאו אפו	851		24.6	+10	+1.2	+713.2
ויסלבו 1.0	1130		160	-40	-3.4	-354
ויסלבו 5.0	735		1300			+980
ודימן 1.0	—		—	הפסקת	מסחר	—
זיקות 1.0	3890		215	-170	-4.2	-559
זיקות 5.0	3140		450	-51	-1.6	-310
לודזיה 0.1	1697		311	-33	-1.9	-110.2
לודזיה 0.4	852		1248	+2	+0.2	+1766
ליבת 1.0	547		3900	-16	-2.8	-3940
מים גליקר	740	תב	1136	+64	+9.5	+1701
מקס 0.1	25000		37			
מקס 0.5	11232		67			
עית 1.0	10950		51	-540	-4.7	-85
עית 5.0	5690		155	+20	+0.4	+22
עמק סרינה 1 ש'	1625		481			-30
פולגת א 0.1	3030		185			-52
פולגת ב 0.4	1920		2240	+40	+2.1	+2307
פלגת א 0.5	7800		216	+200	+2.6	+323
מרגד	1970		600			+88
ביגוד סברינה	12550		15	+250	+2	+25
תעש רגנזין 1.0	3470		361	+10	+0.3	+310

מתכת ומוצריה

שם החברה	השער אתמול		המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	הצע/ביקוש
אוקטגון 5.0	2390		406			-199
אורדן 0.1	9310		198	+360	+4	+411
אורדן 0.5	7710		39	-40	-0.5	-59

תעשיות שונות

שם החברה	השער אתמול		המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	הצע/ביקוש
אלומות 1.0	5800		40	+5	+0.1	+78
אלומות 5.0	3205		30			-20
כבלים ש	14000		36			-3
התבוף 1.0	7030	מב		-370	-5	-37
התבוף 5.0	3907		30	+100	+2.6	+70
דיקה 1.0	5400					
דיקה 5.0	2795		190			
קומבאות פה 1.0	1194		2412			+502
קומבאות פה 5.0	872		596	-15	-1.5	-1385
מתכת מרום 1.0	2420		579	+90	+3.9	+424
כבלי ציון 1.0	—		—	הפסקת	מסחר	—
כבלי ציון 5.0	—		—	הפסקת	מסחר	—
כבלי ציון אפ	—		—	הפסקת	מסחר	—
מרגן 1.0	—		—	הפסקת	מסחר	—
מרגן אפ א	—		—	הפסקת	מסחר	—
קרטני 1.0	863		888	-12	-1.4	-499
קרטני 5.0	470		1711	-5	-1.1	-2311
מושקן 0.1	16000	תב	40	-1400	-8.1	-42
מושקן 0.5	6345		44			-29
פקר פלדה 1.0	6800		138	+150	+2.3	+237
קינג 1.0	—		—	הפסקת	מסחר	—
קינג 5.0	—		—	הפסקת	מסחר	—
קליל 1.0	4000		40			
קליל 5.0	1890		79	-70	-3.6	-79
שלדות 5.0	1940	תב	273	-115	-5.6	-273
תעשיות לכיש 1.0	1100		188	-30	-2.7	-255
תעשיות לכיש 5.0	570		900	-7	-1.2	-500

חשמל, אלקטרוניקה ואופטיקה

שם החברה	השער אתמול		המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	הצע/ביקוש
אלביט 3.0	375000		12	-2580	-0.7	-11
אלקו 0.1	6820		1	-70	-1	-1
אלקו 0.25 ש	3125		206	-130	-4	-266
אלקו 0.25 ב	3168		53	-132	-4	-25
אלקטרה 0.1	13400		16	-600	-4.5	-21
אלקטרה א 0.5	7805		118	+195	+2.9	+112
אלרון 3.0	304000		14	-2000	-0.7	-8
אריק 1.0	36200		58			
כלל תעש אלק'	2880		1700	+30	+1.5	+1186
סמקטרוניקס 1.0	1980		546			-651
סמקטרוניקס 5.0	1230		1246			-823
מיכטנגר 1.0	2241		203	-1		-8
מיכטנגר 5.0	1258		477	+10	+0.8	+887
צקלון 1.0	2479	תב	323	-160	-6.1	-223
צקלון 5.0	1045		654			-434
קבוטקין אולר 1	4990		104			-94
קבוטקין אולר 5	3320		59	+90	+2.8	+164
תאגת 1.0	3901		109	-32	-0.8	-166
תאגת 5.0	1560		588			-15
תאגת אפ 1	12891			-9	-0.1	-5
תדאה	4880		53	+200	+4.5	+83

מוצרי בניה

שם החברה	השער אתמול		המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	הצע/ביקוש
אי.ם. תעשיות 2	787		3835	+20	+2.6	+3462
אלקל 5.0	11340		100	-459	-3.9	-121
אקרשטיין 1.0	1566		391	-49	-3	-736
אקרשטיין 5.0	1195	תב		-65	-5.2	-2260
בטון תדיר 1.0	10200					
בטון תדיר 5.0	—		—	הפסקת	מסחר	—
בר-כון 1.0	1140	בו	275	-60	-5	-58
בר-כון 5.0	579	קב		+18	+5	+3033
מרומטבסס 1.0	7091		3.7			.2
מרומטבסס 5.0	2300		578	-10	-0.4	-172
מ.ל.ב. 1.0	999		405	-30	-2.9	-424
מ.ל.ב. 5.0	587		100	+21	+3.7	+100
מחזל הסק בתעש	4550	תב	237	-280	-5.8	-295
מתאיקה ולפצן 1	16000	לב				
מתאיקה ולפצן 5	13900					

כימיה, גומי ופלסטיק

שם החברה	השער אתמול		המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	הצע/ביקוש
אבן 5.0	17800		192	+10	+0.1	+150
אליאנס ב	2951		264	+1		+68
גל תעשיות 1.0	10500		7			-7
גל תעשיות 5.0	5600		300			
דקסטר 1.0	3315	תב	25	-180	-5.2	-25
דשנים 0.1	4655		10	-245	-5	-17
דשנים 0.5	1155		560			+583
דשה כמי 10.0	—		—	הפסקת	מסחר	—
חבע ש	50990		283	+40	+0.1	+50
חבע אפ 4	45900		26	+900	+2	+35
ליספקו 1.0	1440		159	+40	+2.9	+159
ים המלח	15230	תב	3241	+880	+5.5	+11287
מגורכימיים 10.0	545		16672	+9	+1.7	+11214
מקסימה 1.0	7280		225	-100	-1.4	-157
מקסימה 5.0	2490		423	+110	+4.6	+1048
מקה כימיקל 1.0	3290	תב		+176	+5.7	+26
מגן 1.0	9310		57	+410	+4.6	+101
מגן 5.0	6000		80	+210	+3.6	+149
קרם כימיקל 1.0	—		—	הפסקת	מסחר	—
תגל. 1.0	4348		231	-136	-3	-115
תגל. 5.0	3550	בו	134	-100	-2.7	-212
תיא 5.0	7750		174			-69
פיזוגרום 10.0	9876		84	+176	+1.8	+99
תרו א 5.0	4500		176	+120	+2.7	+216

עץ, נייר ודפוס

שם החברה	השער אתמול		המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	הצע/ביקוש
דפרון 1.0	5420	תב	40	+300	+5.9	+140
דפרון 5.0	2740	תב	155	+200	+7.9	+210
המב. 1.0	12868	מב		-678	-5	-1806
יאה 1.0	3500		51	-40	-1.1	-10
לבודי אשקלון 1	419	תב	3080	-30	-6.7	-6101
לב'אשקלון אפו	679		630			+758
מולט ב 0.5	24000		24	-1000	-4	-23
מפעלי ניר 10.0	197150		51			-27
סקמודה 1.0	3241		377	-120	-3.6	-594
רים 0.1	4650		10			
רים 0.4	2495		300			
תעל ב 0.2	11000		10	-500	-4.4	-5
אברין 1.0	3600		94	-140	-3.7	-142
אברין 5.0	1950		160	-50	-2.5	-136
הכוישה יוד	7738		38	-100	-1.5	-30
הגפלק 1.0	7500		215			-215
הגפלק 5.0	3950		85			+88

השקעות בתעשיה

שם החברה	השער אתמול		המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	הצע/ביקוש
מרכזית ב 0.1	6480		258			-232
סר בכ' ש	4775000		2	+24000	+0.5	.2
כלל תעש' 1.0	1301		9516	+31	+2.4	+8740
מאגרי טכנולוגיה	420		2400	-5	-1.2	-2948

חברות השקעה

שם החברה	השער אתמול		המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	הצע/ביקוש
אביקר ש	4560		215	-240	-5	-315
אדיבי פתוח 2.0	3545		1084	+70	+2	+1974
אינקובה 0.1	1698		239	+23	+1.4	+209
אינקובה 0.5	390		986	+10	+1.8	+195
אלמ'ש	7029		79			
אלגן ב	7057		10	-200	-2.8	-27
אלגן ש	2650		1571			-1103
אלגן ב	2700		315			-279
אמישר כל	—		—	הפסקת	מסחר	—
אפיק 1.0	—		—	הפסקת	מסחר	—
אפיק 5.0	—		—	הפסקת	מסחר	—
גולת 1.0	1280	שב				
חברה לישראל 1.0	7664		417			
חברה לישראל 5.0	4700		280			-48
הלמכון 0.1	117500		2	+2500	+2.2	+2.6
הלמכון 1.0 ש	23600		147	-420	-1.8	-177
אמפא א 0.5	11500		20			-5
פועלים השק ש	5099		680	+20	+0.4	+161
כלל השק' 1	—		—	הפסקת	מסחר	—
דיסקונט השק ש	2220		5072			-491
מזרחי השק ש	14600	תב	41	-1045	-6.7	-54
כור השקעה	9950	שב				
חירון 1.0	1800	תב	162	-200	-10	-216
חירון 5.0	710		496	+31	+4.6	+1204
ישום החזקות	250		36791	+1	+0.4	+80463
יצוא ש	9700		149			-27
ירדן א 0.1	4099		590	-1		-233
כלל 10.0	754		5248	+13	+1.8	+3622
כלל 50.0	610		526	+12	+2	+1856
לנדיק 0.1	8351		24	+301	+3.7	+584
לנדיק 0.1	2345		185	+95	+3.9	+258
מבור 0.1	893	בב		-47	-5	-24673
מבור א 0.5	471	בב		-25	-5	-18028
עין השק ב 0.1	—		—	הפסקת	מסחר	—
עין השק ב 0.5	—		—	הפסקת	מסחר	—
פו השק ש	5900		566			-261
פמה א 0.1	9500		150	+20	+0.2	+68
פמה 0.5	5099		256	+100	+2	+308
פריון ב 2.5	3366		898			-658

מחקר ופיתוח

שם החברה	השער אתמול		המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	הצע/ביקוש
אמצעים מתוחל	—		—	הפסקת	מסחר	—
גליל טכנולוגיות	438		1542			-1542

חיפושי נפט

שם החברה	השער אתמול		המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	הצע/ביקוש
דלק חיפושים 1.0	3040		787			+265
דלק חיפושים 5.0	1425		1576	-15	-1	-1026
דלק חיפ' אפ 2	943		1980			-1470
פז חיפושי נפט	12600		25	+150	+1.2	+3
מראיל 1.0	1788		180	+85	+5	+111
מראיל 5.0	950		127	+35	+3.8	+351
יואל 5.0	1415		577	-30	-2.1	-925
מ.נ.ג. 1.0	2760	שב				
מ.נ.ג. 5.0	1260		450	-30	-2.3	-780
מראיל ב 0.3	4609		90	+1		+97
נאמפרשנס 1.0	255	תב	3972	-15	-5.6	-9838
נאמפרשנס 5.0	161	תב	2590	-9	-5.3	-11483
נאמפרשנס אפ 2	—		—	הפסקת	מסחר	—
נפטא ש	1518000		2	-70000	-4.4	-4

נסחרות במט"ח

שם החברה	השער אתמול		המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	הצע/ביקוש
בית מ	228		400	-3	-1.3	-400

שערים בידבנקאיים

אתמול, צהריים, 31.7.1986 באירופה

מסירה מידית (ספוט)

מטבע	שער	
$ ארצות הברית	1.4910/1.4920	ל־1 שטרלינג
מרקים גרמניים	2.0940/2.0950	ל־$1 ארה"ב
גולדנים הולנדיים	2.3615/2.3625	"
פרנקים שווייצריים	1.6815/1.6825	"
פרנקים בלגיים	45.35/45.39	"
פרנקים צרפתיים	6.8060/6.8090	"
לירטות איטלקיות	1439.00/1440.00	"
ינים יפניים	153.75/153.90	"
$ ארצות הברית	1.1954/1.1959	לס.ד.ר.

שער הזהב $ 357.75 ארה"ב אונקיה לבונך פיקסינג

מסירה מאוחרת (פורוורד)

	$/ל"ש	פ"ש/$	מ"ג/$
1 ח'	1.4866/1.4880	1.6787/1.6801	2.0908/2.0920
3 ח'	1.4739/1.4797	1/.6739/1.0858	2.0846/2.0858
6 ח'	1.4669/1.4684	1.6660/1.6680	2.0756/2.0770

הנתונים נמסרו על־ידי בנק דיסקונט לישראל בע"מ

גלגל הבורסה / יהודה שרוני

נמשכות העליות

השבוע נמשך רצף עליות שערים, הסתיים אתמול בהמשך אותה המגמה. החששות המוקדמים כי הנהגת סל המטבעות החדש עלולה ליצור משבר כלשהו בשוק המניות, התבדו. מניות ההסדר גמר אמנם לרדת, ואולם בבורסה לא ייחסו זאת להנהגת הסל החדש. השבוע בבורסה אפיין בעליות שערים תלולות בניירות הערך דלי הסחירות. מדד המניות הכללי ללא בנקים עלה בסיכום השבועי ב־5.12 אחוזים. כפי שניתן היה לראות אתמול, לכל פעילות ספקולטיבית יש סוף. למניות מגור נרשם אתמול שער מוכרים בלבד בפעם השנייה. למניית המן נרשם אתמול מוכרים בלבד, ומניית מאגרי בנייה ירדה אתמול ב־13.6 אחוזים. מחזור המסחר במניות חופשיות גדל השבוע לעומת השבוע שעבר, ואתמול הסתכם ב־3.4 מיליון דולר.

מדד		שינוי יומי ב־%
מדד מניות כללי	113.77	-0.36
כללי ללא בנקים	132.82	+0.75
מדד אג"ח כללי	110.71	+0.11
אג"ח צמוד מדד	111.51	+0.00
אג"ח צמוד מט"ח	99.12	+0.26

היצעים למניות ההסדר

היצע למניות הבנקאיות שבהסדר נקלט ברוך כלל בירידות שערים של 1 אחוז. היצע זה היה תגובה טבעית לעליות השערים שהיו במניות הבנקאיות שלשום. בבורסה יוחסו את עליות השערים הגבוהות מהרגיל בבנקאיות שלשום, בדליפה אפשרית של מידע על הנהגת סל המטבעות. הדלפת המידע גרמה באופן מיידי להצטיידות בנכסים דולריים, ואולם עם הנהגת השינוי, וירידות הדולר בשוקי העולם אתמול, היתה תגובה שלילית גם בבנקאיות בהסדר. מחזור המסחר במניות הבנקאיות הסתכם אתמול ב־1.6 מיליון דולר.

	תשואה שנתית דולרית ב־%
בל"ל 0.1	14.11
הפועלים ש	14.07
אי.די.בי. רג	14.18
דיסקונט א	14.12
המזרחי ש	14.31

ים המלח עלתה ב־5.5 אחוז

הידיעות הנאה ביותר שהציגה חברת ים המלח, ואשר באה לידי ביטוי בתוצאותיה העסקיות, עוררה את סוחרי הבורסה להזרים ביקושים גדולים מהרגיל למניית החברה. ביקושים אלה סופקו במחזור מסחר גדול מהרגיל בעיקר על ידי קרנות הנאמנות, בעלייה של 5.5 אחוזים. שערי המניות הכבדות נמו ברוך כלל לעלות אתמול. לא כך היה כאמור בניירות הערך הספקולטיביים. דלק הודיעה אתמול כי תמכור את מניותיה בחיפושי ביסיקלים לקבוצת גנגר תמורת 8.3 מיליון דולר.

האיגרות הדולריות עולות

איגרות החוב הדולריות נמו אתמול ברוך כלל לעלות, בניגוד מוחלט למתרחש במניות ההסדר. הסבר אפשרי לעליות בדולריות הוא שהביקושים לאיגרות אלה הוזרמו עוד שלושה או ארבעה בבוקר. עוד בטרם ניתן היה להבין עד הסוף את משמעות הצעד בו נקט בנק ישראל. איגרות החוב צמודות המדד שמרו על יציבות. מחזור המסחר באג"ח הסתכם אתמול ב־4 מיליון דולר.

הסדרה	ימים לפדיון	שער	תשואה הריאלית
816	5	99.76	1.47
826	12	99.44	1.43
836	19	99.11	1.44
846	26	98.79	1.43
916	33	98.45	1.45
926	40	98.14	1.44
936	47	97.82	1.44
946	54	97.48	1.45
1046	82	96.11	1.48

הודעות בורסה

- ● רוזנבוים סיימה את מארס 1986 ברווח של 42 אלף שקל לעומת רווח של 845 אלף שקל שנה קודמת.
- ● קרם סיימה את תשעת החודשים המסתיימים במארס 1986 ברווח של 149 אלף שקל לעומת 189 אלף שנה קודמת.
- ● משוב סיימה את מארס 1986 בהפסד של 940 אלף שקל לעומת הפסד של 1.79 מיליון שנה קודמת.
- ● קינג סיימה את מארס 1986 בהפסד של 8 אלף שקל לעומת רווח של 410 אלף שנה קודמת.

קרנות הנאמנות
נטע, כתר וכרמל
[נמישה] [אבת] [מת"ה]
מיטב
ניתנות לרכישה בכל סניפי הבנקים עד 09.30 לאותו יום
הנאמן: בנק איגוד מקבוצת בל"ל
יש לך שאלה בנושא קרנות הנאמנות? מומחי מיטב ישמחו לעזור לך: 03-290251, 727506, 731624

איך לשפר את המכירות שלך בשוק דובר הגרמנית?
בוגר מנהל עסקים
בעל נסיון מוכח בשווק ומכירות בגרמניה, אוסטריה ושוויץ
מעוניין להשתלב בחברה מתאימה בישראל
בדבר פרטים לפנות לאריה טל. 03-723259

קרנות הנאמנות

הקרן	מחיר יחידה	מחיר פדיון	השינוי היומי נקודות	השינוי היומי אחוזים
אג	3789.92	3775.40	4.56	0.12
אמכה	29451.50	29150.84	-8.63	-0.03
אביב	30055.10	29783.82	–	–
אגם	200.68	196.73	0.18	0.09
אדיר	1340.21	1313.77	0.13	0.01
אדם	1600.45	1569.19	5.79	0.37
אושר	1574.67	1555.28	1.87	0.12
אור	405.56	397.05	-1.96	-0.49
אורון	153.71	150.65	-0.04	-0.03
אורלי	206.94	205.43	0.06	0.03
אורן	607.66	595.74	-0.26	-0.04
אייל	3031.21	2972.16	-1.42	-0.05
אילת	3578.65	3499.02	-2.17	-0.06
איריס	3930.81	3843.81	-5.34	-0.14
איתן	581.52	569.49	0.26	0.05
אלון	506.44	495.84	-7.45	-1.48
אלמת	587.19	579.93	0.02	–
ארז	642.55	629.96	1.87	0.30
אשד	109.20	106.83	0.02	0.02
אשל	164.16	160.85	-0.20	-0.12
אתגר	191.42	190.48	-0.85	-0.44
בדולח	1630.33	1598.58	5.88	0.32
ברוש	378.14	370.73	0.44	0.12
ברק	380.75	372.77	0.34	0.09
ברקת	762.83	747.78	-4.17	-0.55
גביש	1135.57	1113.20	2.02	0.18
גבע	855.45	842.77	-0.66	-0.08
גורן	585.61	574.25	-1.38	-0.19
גיא	7794.86	7580.57	-15.10	-0.20
גיל	2199.80	2156.73	0.49	0.02
גלית	511.33	504.88	-2.42	-0.48
גמא	275.63	272.95	1.14	0.42
גפנית	530.93	529.33	0.05	0.01
דולב	196.50	192.35	-0.41	-0.21
דורון	1231.56	1207.47	-4.05	-0.33
דגן	218.86	214.65	-0.61	-0.28
דליה	403.79	397.08	0.30	0.08
דרור	3314.60	3249.84	-10.35	-0.32
דקל	266.08	260.86	1.81	0.70
הדס	285.21	282.61	0.49	0.17
הוד	405.65	398.39	0.02	0.01
זכוכית	2587.83	2455.84	4.08	0.17
זהר	16124.82	15885.56	-18.85	-0.12
זיו	15213.02	14987.16	-34.56	-0.23
זמיר	644.33	631.92	3.22	0.51
חמנית	132.62	129.69	0.01	0.01
חלמיש	112.68	112.12	-0.24	-0.21
חלפים	566.86	555.64	0.93	0.17
חן	110.78	110.48	-0.18	-0.16
חסון	1204.69	1176.91	0.17	0.01
טל	4190.67	4163.78	28.16	0.68
יובל	654.80	641.26	-0.16	-0.02
יהלום	1534.36	1494.61	6.73	0.45
יסודות	31013.18	30724.45	–	–
ישפה	558.66	551.17	-0.09	-0.02
כוכב	753.39	738.63	1.81	0.25
כחל	118.24	115.61	-0.47	-0.40
כלנית	446.07	438.60	0.42	0.10
כספית	623.89	617.52	-3.19	-0.51
כרמל	117.80	114.61	-0.88	-0.76
[illegible]	[illegible]	1080.43	-0.91	[illegible]
להב	3400.34	3334.85	-7.07	-0.21
למשכית	97381.81	95695.55	-46.52	-0.05
לפיד	10217.99	10020.89	-26.01	-0.26
לשם	1495.83	1464.47	-2.52	-0.17
לטם	814.59	797.99	1.12	0.14
מגדל	977.43	958.34	0.68	0.07
מכבה	2823.00	2796.80	-2.30	-0.08
מגן	200.32	197.41	-0.34	-0.17
מגמן	2601.90	2578.30	-6.00	-0.23
מכל	621.30	609.18	-0.40	-0.07
מור	1141.20	1125.20	3.29	0.29
מורן	641.15	635.13	0.93	0.15
מנה	24304.26	23747.25	–	–
מיתר	748.10	733.43	-2.80	-0.27
משען	3039.40	2980.80	-3.40	-0.11
מעין	657.15	644.59	-0.51	-0.08
מקבץ	826.91	822.89	0.94	0.11
מרגלית	969.98	951.13	0.99	0.10
מרום	960.81	942.03	-1.63	-0.17
נוה	20910.68	20601.39	-16.45	-0.08
נטף	603.43	600.75	3.02	0.51
נבל	377.16	369.75	-0.56	-0.15
נילי	3880.65	3832.74	11.90	0.31
נביון	436.10	428.12	-0.23	-0.05
סגולה	121.21	118.80	-0.28	-0.24
סלע	834.50	817.77	-0.56	-0.07
סנונית	572.36	565.33	-0.50	-0.09
ספיר	613.02	601.34	0.13	0.02
סתיו	521.04	518.45	-2.27	-0.44
עדיף	642.15	629.76	0.67	0.11
עידית	1642.48	1609.92	8.06	-0.50
עידן	5852.90	5770.60	-14.19	-0.25
עמרי	1117.81	1151.51	-2.72	-0.24
ענת	1951.85	1933.27	0.47	0.02
עפרי	544.33	536.99	-0.01	–
עופרן	143.85	141.02	0.04	0.03
פז	1214.35	1190.70	0.57	0.05
פנינה	521.67	511.28	-1.92	-0.37
פסגות	530.88	518.52	0.29	0.06
צבר	861.90	843.35	2.08	0.25
צבירה	6246.58	6158.08	-20.32	-0.33
צמיחה	1511.31	1481.57	-8.13	-0.55
קלע	1629.99	1671.60	0.26	0.05
קרנית	15198.58	15069.92	-57.29	-0.38
רימון	523.38	514.59	0.46	0.09
רקפת	661.89	647.54	-0.61	-0.09
רשפים	643.36	635.48	-0.48	-0.08
שחף	850.87	830.28	0.13	0.02
שירה	306.75	304.53	0.05	0.02
שמיר	302.89	299.13	0.97	0.33
שגיב	554.85	546.95	2.37	0.44
שקד	532.85	519.72	1.31	0.25
שני	163.44	160.19	-0.13	-0.08
תאנה	174.53	173.04	0.29	0.17
תבור	768.43	757.99	2.14	0.28
תדהר	354.71	352.95	1.20	0.34
תהילה	90.97	88.98	0.06	0.07
תירוש	414.07	409.18	-0.66	-0.16
תמר	183.60	182.72	0.06-	0.03
תפוח	177.77	176.44	-0.37	-0.21
תרשיש	1270.41	1254.75	-0.94	-0.07
תשורה	388.73	378.40	-0.29	-0.08

שערי אגרות החוב

3% מלווה מדינה (הצמדה 100%)

סדרה	שער	שינוי בנק
3601	33702	+196
3602	31054	+49
3603	29543	+15
3604	26393	+14
3605	24046	+13
3606	22645	+12
3607	21021	+11
3608	19984	+136
3609	19026	+10
3610	17160	+9
3611	16577	+9
3612	16096	+9
3613	15076	+8
3614	14471	+7
3615	13628	+7
3616	12475	+7
3617	11759	-17
3618	11159	-16
3619	10269	-15
3620	9710	-9
3621	9224	-9
3622	8318	-8
3623	7822	+45
3624	7366	+44
3625	6668	+3
3626	6168	+3
3627	5836	+3
3628	5360	+3
3629	5022	+3
3630	4747	+2
3631	4372	+15
3632	4117	+15
3633	3889	+14
3634	3405	+2
3635	3219	+1
3636	3100	+1
3637	2922	+1
3638	2721	+42
3639	2542	+2
3640	2099	-10
3641	1819	-9
3642	1643	+35
3643	1426	+30
3644	1281	-10
3645	1155	-9
3701	888.8	-23.6
3702	677.6	-17
3703	599	+4.4
3704	512.7	+3.8
3751	278.7	-3.8
3752	108.2	-1.7
3753	103.7	-1.7
3755	91.1	— —
3756	87.9	+0.1
3757	86.1	— —
3826	96.7	— —
3827	94.8	— —
3828	91.4	— —
3829	89.6	— —
3901	105	— —
3902	98.3	+0.1
3903	97.5	+0.1
3904	95.9	+0.1

4.25% שג"א

סדרה	שער	שינוי
4101	118.3	— —
4103	115.5	— —
4104	115	+0.1
4201	101.4	— —
4204	94.1	+0.1
4205	92.2	— —
4301	114.1	— —
4302	106.9	+0.1
4303	106	— —
4304	104.3	— —

4% מלווה פיתוח (הצמדה 90%)

סדרה	שער	שינוי
3109	246400	— —
3110	248600	+3600
3111	241200	+200
3112	238400	+1500
3113	238701	— —
3114	231800	— —
3115	229500	— —
3116	221750	+1500
3117	231000	+100
3118	223250	+1600

4%, 6%, 7% פיתוח (הצמדה 80%)

סדרה	שער	שינוי
3201	192400	— —
3202	198000	-1000
3203	191100	— —
3204	186500	— —
3205	184500	— —
3206	181100	— —
3210	177400	— —
3211	173592	— —
3212	169080	-785
3213	163000	-1400
3214	160500	-400
3501	161000	— —
3502	158600	— —
3503	141800	— —
3504	139600	— —
3505	135700	+800
3521	134800	— —
3522	129500	+600
3523	122500	+600
3524	122000	— —
3525	120000	+500
3526	120000	— —
3527	116800	-1000
3528	114400	— —
3529	113600	+400
3530	111543	-891
3531	111290	-928
3532	112789	-895
3533	112655	-932
3534	106250	-885
3535	107289	+56
3539	101107	+52
3536	106557	-475
3537	106445	-476
3538	108191	-448
3540	100025	-467
3541	96651	-452
3542	96544	-468
3543	91843	-448
3544	91647	+48
3546	89403	+47
3547	89211	+47
3548	89115	+47
3550	84467	+45
3551	84150	+45
3545	89488	+667
3549	84557	+649
3552	77634	+615
3554	77505	+631
3555	77505	+631
3553	76663	+41
3571	66495	+35
3556	73262	+114
3558	73163	+116
3559	70578	+112
3560	66802	+108
3561	66621	+109
3557	74084	+193
3572	67390	+185
3573	67066	+35
3574	61844	+28
3577	61803	+28
3578	59576	+31
3575	61386	+114
3576	61221	+114
3579	58978	+114
3580	54832	+28
3581	49872	+27
3582	45998	+25
3583	42752	+22
3584	40767	+176
3585	38659	+170
3586	35014	+158
3588	34969	+161
3587	35149	+114
3591	32035	+105
3592	32001	+106
3593	31950	+106
3589	31896	+17
3594	30413	+16
3590	31874	+234
3595	30578	+228

5% מלווה פיתוח (ברירה כפולה)

סדרה	שער	שינוי
2001	130400	+400
2002	130600	— —
2003	124800	+200
2004	125800	— —
2005	119200	+400
2006	118000	— —
2007	115900	+200
2008	114500	— —
2009	115800	— —
2010	114700	— —
2011	112500	— —
2012	112000	+400
2013	113200	— —
2014	110000	— —
2015	118000	— —
2016	110400	+200
2017	108455	+49
2019	108192	+49
2020	108422	+58
2018	109330	+433
2021	109241	+446
2022	103140	+263
2023	102792	-691
2024	96123	-558
2027	92708	-560
2031	85818	-562
2025	97401	+468
2026	97092	+470
2028	93292	-997
2030	88729	-985
2029	88576	+46
2033	81566	+45
2035	74888	+40
2032	86515	-2271
2034	81738	-2215
2036	75036	-2104
2037	73888	+37
2052	62188	+28
2038	72121	+511
2040	69471	+586
2051	65744	+492
2039	69119	+955
2041	65448	+928
2053	59842	-1226
2054	59414	+29
2056	55048	+27
2058	50158	+25
2060	46309	+22
2055	60794	+29
2057	56352	+27
2059	51323	+24
2061	37425	+17
2062	32413	+16
2063	30891	-903

ימון

סדרה	שער	שינוי
7001	237.7	-0.5
7002	238.4	-0.5
7003	223	+2.8
7004	205.8	+2.7
7005	196.6	+4.8
7006	186.4	+1.1
7007	174.6	+2.1
7008	166	+2.1
7009	159.5	+0.5
7010	150.9	+1.9
7011	141.3	-0.1
7012	136.4	— —
7015	128.9	-0.4
7014	111.8	+0.4
7015	96.9	+0.3
7016	96.3	+0.3
7017	95.6	+0.3
7018	95.4	+0.3
7019	95.8	+0.5
7020	95.6	+0.3
7021	94.7	+0.5
7201	92.9	+0.3

גלבוע

סדרה	שער	שינוי
6101	12346	+172
6102	7370	-17
6103	6634	+66
6104	6090	+25
6105	5773	+25
6106	5605	+47
6107	5397	+46
6108	3876	+18
6109	3685	+18
6110	3621	+17
6111	3022	+8
6112	2932	+8
6113	1977	-8
6151	798.9	+2.4
6152	764.7	+2.2
6153	665.1	+1.9
6154	653.5	+1.9
6155	422.1	+1.3
6156	344.4	+1
6157	256	+0.7
6158	242.6	+0.7
6159	204.9	-1.8
6160	191.9	+0.5
6161	185.4	+0.5
6162	168.6	+1.6
6163	157.1	-1
6164	150.7	-1
6165	144.2	+0.4
6166	132	-2
6167	129.1	-2
6168	127.2	-1.9
6169	121.6	+0.4
6170	114.5	+0.3
6171	81.3	-1.6
6172	80.2	-1.6
6801	88.6	-2.3

ארמון

סדרה	שער	שינוי
2501	155.4	+0.1
2502	152.8	+0.1
2503	147.9	+0.1
2504	147	— —
2505	141.4	— —
2506	137	+0.4
2507	132.2	+0.4
2508	110.2	+5.4

100% מט"ח

סדרה	שער	שינוי
אל אפ	940.4	— —
אלביט	205.4	-0.5
אלונא	1231	-10
אלסינט	59.4	— —
סאיטקס	745	-16
תמד 84	95.3	-0.5
תמד 85	401.4	— —
הב הדש	193.5	— —
דיס הש	198	-0.7
כור	177	— —
כלל	467.8	— —
מ'צמ ד	241.5	— —
מ'צמ מ	319	— —
מ'צמ י	412	— —
דן	103	— —
סול בנ	172.5	— —
תישק	192.4	-2

מדד/מט"ח

סדרה	שער	שינוי
ב.ל.ת.	115	+1
דיס הש	116.4	— —
כור	117	+0.6
כלל	147	— —
מב דיס	117	-0.6
משא	113	-1
משא מב	108.2	-0.6
משא מב	101.3	— —

שערי מטבע-חוץ 31.7.86

בנק לאומי

המטבע	העברות והמחאות קניה	העברות והמחאות מכירה	מזומנים קניה	מזומנים מכירה	שער יציג
1 דולר ארה"ב	1.4877	1.5063	1.46	1.53	1.4967
1 לירה שטרלינג	2.2152	2.2429	2.17	2.27	2.2308
1 מארק גרמני	.7098	.7187	.70	.73	0.7138
1 פרנק צרפתי	.2185	.2213	.21	.22	0.2200
1 גילדן הולנדי	.6292	.6370	.62	.65	0.6331
1 פרנק שוויצרי	.8840	.8950	.87	.91	0.8894
1 כתר שוודי	.2134	.2160	.21	.22	0.2147
1 כתר נורבגי	.2008	.2033	.20	.21	0.2021
1 כתר דני	.1882	.1906	.18	.19	0.1895
1 מרק פיני	.2973	.3010	.29	.31	0.2994
1 דולר קנדי	1.0773	1.0907	1.06	1.11	1.0840
1 דולר אוסטרלי	.8874	.8985	.82	.90	0.8896
1 ראנד דרא"פ	.5772	.5844	.41	.45	0.5810
10 פרנק בלגיים	.3402	.3445	.33	.35	0.3448
10 שילינג אוסטרי	1.0072	1.0198	.99	1.04	1.0145
1000 לירט איטלקי	1.0320	1.0457	1.01	1.07	1.0390
100 ינים יפניים	.9667	.9788	.95	.99	0.9722
1 דינר ירדני			4.27	4.33	4.2581
1 לירה מצרית			.79	.84	

שער יציג של הדולר: 1.4967
השינוי היומי: +0.28%
השינוי היומי: 0.42 אג'

דחוף אלנבי
רח' אלנבי 123 (ככר המושבות)
מספר הטלפון החדש שלנו
03-614433
טלפון רב קווי

אושרה הארכת הפטור ממס על משמרות שניה ושלישית לעובדי תעשיה לשלושה חודשים נוספים

ועדת הכספים דחתה הצעת האוצר להארכת ההסדר לחודשיים בלבד ★ סגן נציב מס הכנסה ל"הארץ": בעקבות שינוי מדרגות המס במסגרת התוכנית הכלכלית נוצר מצב שהטבות שאותן התכוון המינהל לתת לשכירים שמשתכרים 500 עד 600 ש"ח לחודש לא הגיעו ליעדן

מאת עדנה ארידור
סופרת "הארץ" לענייני כלכלה

ועדת הכספים אישרה אתמול הארכת הפטור ממס על עבודה במשמרות שניה ושלישית לעובדי תעשיה למשך שלושה חודשים נוספים, בדחותה את הצעת האוצר להאריכו לחודשיים בלבד.

חברי הוועדה דרשו להאריך את הפטור ולהנהיגו לפי השיטה שהונהגה לפני 1 באפריל 86. דרישת חברי הוועדה באה לאחר שהתברר להם כי הממונה על הכנסות המדינה שינה ללא אישור הוועדה את השיטה וגרם להפסד של עשרות שקלים מדי חודש לעובדי המשמרות ובעיקר לבעלי הכנסות נמוכות, אוכלוסיה אליה התכוון המחוקק כשאישר ההקלות. הממצאות הוכיחו כי מההקלות נהנו מנהלי עבודה, בעלי הכנסות גבוהות יותר שהם כ־10% מאוכלוסיית פועלי התעשיה, שנאמדת ב־350 אלף עובדים.

ב־31.5 אישרה ועדת הכספים הארכת תוקף הפטור עד סוף יולי לדרישה ממינהל הכנסות המדינה להגיש תוכנית לרפורמה של שיטת המיסוי על עבודה במשמרות. כלכלנית הוועדה, סמדר אלחנני הפנתה את תשומת לב חברי הוועדה לעיוותים שיצרה השיטה שהיתה נהוגה אז, בעיקר במעבר מדרגת מס אחת לשניה. הממונה על הכנסות המדינה טען כי קיבל לתשומת ליבו את הערות הכלכלנית ולכן החליט בתחילת אפריל לבטל את השיטה שהיתה נהוגה לפיה נקבע הפטור ממס על פי דרגות שכר ולהנהיג שיטה לפיה יינתן זיכוי של 10 אחוז לעבודה במשמרות לכל העובדים ללא יוצא מהכלל וללא הבדל דרגות מס עד לסכום של 115 ש"ח לחודש.

החלטת הממונה הביאה לידי כך שהעובדים יידרשו מאפריל השנה לשלם מס הכנסה על עבודה במשמרות על סכומים שנעים בין 600 ל־1600 ש"ח, מס שנע בין 115 ל־726 ש"ח, וזאת לעומת 63 עד 409 ש"ח לפי השיטה שהיתה נהוגה עד 1 באפריל.

על יו"ר ועדת המשנה למיסוי במשמרות, ח"כ דן תיכון הטיל יו"ר ועדת הכספים להביא למליאת הוועדה הצעה חדשה לשיטה של פטור ממס על משמרות שלא תפגע בזכויות העובדים. הוסכם כי נציגי האוצר יגישו ביום ב' הקרוב לוועדת המשנה הצעה לחזור לשיטת המס שהיתה נהוגה לפני ה־1 באפריל שבה ילקחו בחשבון גם העיוותים שצויינו.

סגן נציב מס הכנסה, אברהם ברעמי שנכח בישיבה אתמול, אמר ל"הארץ" כי בעקבות שינוי מדרגות המס במסגרת התוכנית הכלכלית נוצר מצב שהטבות שאותן התכוון המינהל לתת לשכירים שמשתכרים 500 עד 600 ש"ח לחודש לא הגיעו ליעדן.

חברי הכנסת חיים רמון, דן תיכון וזק אמיר טענו כי אין לעבור לסדר יום על "התרגיל" של מינהל הכנסות המדינה. הם דרשו מח"כ שפירא לכנס מיד את הוועדה שהקים במטרה לדון בהמשך שיתוף הפעולה בין הממונה על הכנסות המדינה וחברי ועדת הכספים.

"אוטובוס מיובא גוזל פרנסה לשנה"

(ע). כל אוטובוס מוגמר המיובא מחו"ל, גוזל את פרנסתו של עובד מיומן במרכבים למשך שנה. הזמנה להרכיב 100 אוטובוסים בישראל, תסייע לנו להעסיק עוד מאה עובדים — כך אמר מנכ"ל מרכבים, דוד כהן, בסיור כתבי התחבורה שנערך אתמול במפעל.

כהן קבל, כי עד סוף 1986, יסתכם ההפסד של מרכבים מקבוצת "כור" מתכת, ב־2.5 מיליון דולר. אשתקד הסתכם ההפסד של המפעל בכמה אלף דולר.

לדבריו, בין אגד למשרד התחבורה יש התחשבנות מרושעת, וכל עוד לא יגיע אגד להסדר נאות עימם, נאלץ לצמצם במספר העובדים, לעסוק במלאכות לא יצרניות ולצפות לימים טובים יותר. המנכ"ל אמר, כי הצטיידות מחדש של אגד מבוססת על יבוא אוטובוסים מוגמרים.

"אנחנו זולים ב־5 אחוזים לפחות מן היבוא, ומוסיפים למשק הישראלי 30 אלף דולר, עבודה ומיסים, אם הייצור הוא כחול לבן. על כך אנו נאבקים, ולא ניתן לסגור את המפעל".

במוקס הנוכחות אוטובוסים חדשים במפעל מרכבים מעיה. מימין לשמאל: מנכ"ל משרד התחבורה ברוך לוי, מנכ"ל משרד התיירות רפי פרבר ומנכ"ל מרכבים דוד כהן
(צילום: עדי כהן)

2 חברות אמריקאיות גדולות מבקשות רשיון לחיפושי נפט באיזור ים המלח

השר שחל גילה כי פנו אליו חברות נוספות בבקשה לקבל מידע מפורט על השטחים הגיאולוגיים באותו איזור

מאת יהודה שרוני
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

שתי חברות אמריקאיות גדולות מנהלות משא ומתן עם משרד האנרגיה, לקבלת רשיונות לחיפושי נפט באיזור ים המלח — כך גילה אתמול שר האנרגיה, משה שחל, בישיבת דירקטוריון חברת לפידות.

בעבר היו לחברת סיסמיקה רשיונות חיפושי נפט באיזור ים המלח, והיא אף החלה בפעולות קידוח. היקלעותה לקשיים כלכליים וכניסתה לפירוק, מנעו את המשך פרוייקט חיפושי הנפט. שחל גילה, כי בנוסף לחברות האמריקאיות, פנו אליו חברות נוספות, שביקשו לקבל מידע מפורט על השטחים הגיאולוגיים באיזור ים המלח.

שר האנרגיה סיפר, כי קבוצת משקיעים בראשות איל הנפט, ארמנד האמר, עומדת לקבל היתר מוקדם לחיפושי נפט באיזור הים שמול אל עריש, ובתוך זמן קצר יחל בביצוע סקרים גיאופיסיים באיזור. שחל מעריך, כי הקידוח הראשון יתבצע לקראת סוף ספטמבר, והוא יהיה כנראה עמוק.

האוצר יציע הקלות נוספות במיסים לעובדים במסגרת חוק עידוד התעשיה

הסכום הכולל של ההטבות במסגרת הצעת החוק מסתכם ל־110 מיליון ש"ח ★ ועדת הכספים דחתה אתמול אישור הצעת חוק עידוד התעשיה שכוללת הפחתת תשלום מס הכנסה על ידי חברות ל־8 ושליש אחוז במקום 20 אחוז והעלאת שיעורי פחת שיותר לחברות תעשייתיות

מאת עדנה ארידור
סופרת "הארץ"
לענייני כלכלה

האוצר יגיש לוועדת הכספים הצעה להקלות נוספות במיסים לעובדי תעשיה במסגרת חוק עידוד התעשיה. ועדת הכספים דחתה אתמול את אישור הצעת חוק עידוד התעשיה, שכוללת הפחתת תשלום מס הכנסה על ידי חברות ל־8 ושליש אחוז במקום 20 אחוז והעלאת שיעורי פחת שיותר לחברות תעשייתיות. ההחלטות למתן הטבות הן במסגרת החלטות ממשלה לעידוד הצמיחה.

הסכום הכולל של ההטבות במסגרת הצעת החוק מסתכם ל־110 מיליון ש"ח: 75 מיליון ש"ח על חשבון תקציב 86 87 והיתרה בסכום של 35 מיליון ש"ח יהיה על חשבון תקציב 87 88.

ח"כ חיים רמון דרש כי הסכום של 110 מיליון ש"ח יחולק לשניים: 55 מיליון ש"ח יינתן כהטבות לחברות ומפעלים ו־55 מיליון ש"ח נוספים יינתנו כהקלות במיסים לעובדי תעשיה. הממשלה החליטה להיטיב רק עם התעשיינים אמר ח"כ רמון לפיכך יפעל שמכל הטבה שהממשלה תבקש לאשר לתעשיינים תהיה המטרה אשר תהייה 50 אחוז יינתנו כהקלות לעובדים. בהצעת ח"כ רמון תמך גם ח"כ זק אמיר.

15 מחברי ועדת הכספים לשר האוצר:

"לבצע מיד החלטות ועדת הכספים להעביר למושבים 42 מיליון דולר"

מאת עדנה ארידור
סופרת "הארץ" לענייני כלכלה

חמישה עשר מחברי ועדת הכספים פנו אתמול לשר האוצר, משה נסים, בבקשה לבצע מיד את החלטות ועדת הכספים מלפני כחודש, להעביר למגזר המושבי 42 מיליון דולר.

חבר הוועדה, ח"כ אפרים שלום אמר ל"הארץ", שעדיין לא הועבר 27 מיליון דולר שאושרו לישובי הבקעה ברמת הגולן ו־25 מיליון דולר שאושרו למושבים במצוקה בתחום הקו הירוק. הסכומים, קובע ח"כ שלום, דרושים כמימון ביניים למניעת הורדת המצוקה והתמוטטות מיידית של כמה מושבים.

השהיית בהעברת הכספים על ידי האוצר מקורה בכוונת האוצר להעביר את הסיוע באמצעות הבנקים המסחריים, הדורשים בטחונות, שהמושבים או ארגוני הקניות לא מסוגלים להמציא.

ח"כ אפרים שלום דרש מיו"ר ועדת הכספים לזמן בשבוע הבא את שר האוצר לוועדה, כדי שיסביר מדוע לא ממלא האוצר את החלטות הוועדה.

ידון הקרטל של צים להבטחת בלעדיותה על הובלות ימיות

מאת עדנה ארידור
סופרת "הארץ" לענייני כלכלה

ועדת הכספים תדון בקרטל שהקימה חברת צים, כדי לאלץ את המובילים לבצע הובלות ימיות באמצעותה בלבד.

ח"כ דן תיכון פנה ליו"ר הוועדה לזמן את אנשי צים, לאחר שהתגלה חשש, שהיא תרמה להעלאה של כ־40 אחוז מדמי ההובלה הימית. ח"כ תיכון דורש גם מענה משר התחבורה והממונה על ההגבלים העסקיים במשרד התעשיה והמסחר, על טענתם בתשובה לפנייתו לפני שנה, כי אין התארגנות קרטלית ביוזמת חברת צים. לדברי תיכון התברר עתה, כי ההתארגנות החלה כבר ב־1984. ח"כ תיכון הודיע ליו"ר ועדת הכספים, כי יש חשש שחברת צים שיפרה את מאזנה בשנה האחרונה על חשבון פגיעה ביצואנים.

יו"ר ועדת הכספים, ח"כ אברהם שפירא אמר ל"הארץ", שכאשר פונה חבר ועדה בתלונה, חובה על הוועדה לבדוק את הנושא. "אני מקווה שאנשי צים יוכלו להוכיח שהדבר לא כך", אמר בהבטיחו, כי הוא מתכוון לבדוק את הנושא.

גפני וזנבר מועמדים כבכירים בחברת העובדים

מאת יהודית וינקלר
סופרת "הארץ"

שני נגידים לשעבר של בנק ישראל, ארנון גפני ומשה זנבר, מועמדים לתפקידים בכירים בחברת העובדים — גפני כיו"ר לא פעיל של מועצת המנהלים ב"כור" במקומו של נפתלי בלומנטל הנבחר כמבקר ההסתדרות; משה זנבר כיו"ר לא פעיל ב"סולל בונה".

אישור על כך ניתן אתמול על ידי מזכיר חברת העובדים, דני רוזוליו. ההסתדרות גורסת שיש להכניס בהדרגה שינויים בהרכב מועצת המנהלים של "סולל בונה" בלי לגרום לזעזועים במערכת. מינויו של ארנון גפני ב"כור" הוא המשך ישיר לבחירתו של נפתלי בלומנטל כמבקר ההסתדרות. הוא ימשיך ככל הנראה לכהן כיו"ר מועצת המנהלים של בנק כללי. מועדי המינויים עדיין לא פורסמו.

החלטה על סגירת "אמגור" בבית שמש — אם עד יום א' לא יסתיים המו"מ להסכם־שכר

מאת יונתן שרמן
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

"אמקור" עשויה להחליט ביום ראשון על סגירת מפעל "אמגור" בבית שמש, אם עד אז לא יסתיים המשא ומתן על הסכמי השכר עם העובדים.

הנהלת "אמקור" כבר הודיעה לעובדים, כי היא אינה מתכוונת להמשיך במשא ומתן עימם מעבר לתחילת השבוע הקרוב והיא לא תסכים לדרישות השכר של העובדים בתקופתו הנוכחית. העובדים דורשים מההנהלה תוספת שכר של 30 אחוז והעלאה בשתי דרגות, שמשמעותה תוספת שכר נוספת של 15 אחוז. הנהלת "אמקור" סבורה, כי דרישות אלו מגוחכות ולא כדאי להפעיל את המפעל בתנאים אלה.

הנהלת "אמקור" גם הודיעה לעובדים, לאחר שהכריזו על סכסוך עבודה במפעל, כי אם ינקטו עיצומים, יושבת המפעל ללא כל הודעה נוספת.

התעשיינים: ניוד הדולר חסר משמעות מעשית לתעשיה וליצוא

מאת יונתן שרמן
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

התעשיינים סבורים כי החלטת בנק ישראל לנייד את הדולר חסרת משמעות מעשית לגבי התעשיה בטווח הקצר ומשאירה בעינן את כל בעיות התעשיה.

ארנון סיברג, מנכ"ל התאחדות התעשיינים, ציין אתמול לאחר בדיקת הנושא, כי בצעד זה של בנק ישראל קיים סימן עיקרי אחד והוא, שאם המטבעות האירופיים ימשיכו להתחזק ביחס לדולר, תחריף בעיית היצוא התעשייתי.

עוד אמר כי נראה שזו תהיה המגמה הצפויה בעתיד הקרוב ומכאן, שצעד זה עשוי להביא לסיכון מצבה של התעשיה הישראלית.

אם תימשך המגמה, תרד כדאיות היצוא לגוש הדולר ואילו היצוא לאירופה לא ייהנה מהתחזקות המטבעות האירופיים. אם תימשך היחלשות הדולר, ילך המשק המקומי ויאבד מכושר התחרות שלו גם בתחום יכולתו להתמודד עם מוצרי יבוא מאירופה וארה"ב וגם כאן תהיה פגיעה ביכולת התעשיה.

התעשיינים קראו לבנק ישראל ולממשלה לנקוט בצעדים מעשיים, כדי לטפל בבעיות היצוא ובמיוחד לארצות גוש הדולר.

השר פת: נהיה תלויים בחסדי סל־המטבעות

מאת צבי זרחיה

שר המדע והפיתוח גדעון פת אמר כי הצמדת השקל לסל מטבעות היא צעד נכון, אך הדגיש כי הדרך לכת בקביעת הדולר כמרכיב בעל 60% בסל. כל עוד המטבעות האירופאים והדולר ימשיכו להתנהג כבשנה זו, ההחלטה היא טכנית בלבד. להערכתו יתחזק הדולר בראשית 87 ולהצמדת השקל לסל יהיו אז השלכות כלכליות מהותיות. "נהיה נתונים לחסדי התנהגות של המטבעות שבסל המטבעות," אמר.

קיסר: ההצמדה לסל המטבעות תתרום ליציבות המשק

(ע) מנכ"ל ההסתדרות אמר כי הוא מעריך שהצמדת השקל לסל המטבעות תתרום ליציבות המשק. ישראל קיסר שדיבר בפורום איגוד חברות הביטוח בתל אביב, אמר, כי כדי להביא את המשק, ולא להסתפק בצמצום האינפלציה, חייב המשק להתרחב.

"צריך להדגיש, כי כדי שנוכל להתקדם להבראה כלכלית - יש לקצץ קיצוץ נוסף בתקציב המדינה, אחרת תתחדש האינפלציה," אמר.

קיסר הוסיף, "יש רושם שהרף ההצלחה של הורדת האינפלציה, מתפתחים גורמים שמסכנים את היציבות, ואין מדובר רק בשחיקת השכר. לדעתי, מה שמסכן את היציבות במשק זה שאין יותר אווירה של שעת חירום. מה שקורה הוא שגם אם במקומות מסויימים, השכר הולך ומשתפר, מתברר שתחושת הקיפאון מתחילה לעלות ולא לרדת."

דברי פתיחה אמר יו"ר איגוד חברות הביטוח אלפרד גולץ'.

עם הצמדת השקל לסל המטבעות הבנקים מציעים אפיקי השקעה

גורמים בנקאיים סבורים שבתקופה הקרובה ניתן יהיה להציע לציבור הרחב, וגם לחברות גדולות, אפיקי השקעה נוספים שיאפשרו להם להקטין את חוסר הודאות בעקבות הנהגת סל המטבעות החדש

מאת יהודה שרוני
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

הבנקים המסחריים יציעו לציבור, החל מהשבוע הבא, אפיקי השקעה חדשים, בעקבות הצמדת השקל לסל המטבעות.

בנק לאומי יציע למשקיעים להפקיד כספם בפקדון חדש צמוד לסל המטבעות, לתקופת מינימום של שנה. הוא גם יאפשר בשבוע הבא למשקיעים לקבל הלוואות צמודות לסל המטבעות בריבית משוקללת (שתיקבע על פי ריבית הדולר, המארק, הליש"ט, הפר"צ, והיאן). גם היום קיימים אפיקי השקעה דומים, ואולם, המדובר בסלים בעלי הרכב שונה מזה המוצע על ידי בנק ישראל.

בנק דיסקונט הודיע אתמול על הנהגת יחידת מטבע חדשה — אשכול סל — שבאמצעותה ניתן יהיה להפקיד כספים, ולקבל הלוואות. דיסקונט מציע לתושבי חוץ לנהל חשבון פת"ח באשכול וליהנות מריבית בגין השקעה.

גורמים בבנקאים סבורים כי בתקופה הקרובה ניתן יהיה להציע לציבור הרחב, וגם לחברות גדולות, אפיקי השקעה נוספים, שיאפשרו להם להקטין את חוסר הודאות בעקבות הנהגת סל המטבעות החדש.

סגן מנהל החטיבה לבדק מטוסים:

הירידה התלולה בפרויקטים עבור חיל האוויר מאלצת לחפש עבודות לגורמי־חוץ

מאת זוהר בלומנקרנץ
סופר "הארץ" לענייני תעופה

חטיבת בדק מטוסים בתעשיה האווירית נמצאת במצב קשה מבחינת היחס שבין הפרוייקטים שהיא מבצעת עבור גורמי פנים לבין הפרוייקטים עבור גורמים בחו"ל — אמר סגן מנהל החטיבה עמנואל ליבן.

ליבן אמר שבשל הירידה התלולה בהיקף הפרוייקטים עבור חיל האוויר נאלצת חטיבת הבדק לחפש עבודות עבור גורמים בחו"ל. שינוי זה לטובת הגורמים בחו"ל עשוי לפגוע בסופו של דבר, בתשתית המקצועית, ביכולת וברמת כח האדם של התעשיה האווירית. בביצוע פרוייקטים עבור חיל האוויר, שימשו טכנולוגיות מתקדמות אשר הצריכו פיתוח ושיטות עבודה חדשות ואילו עתה נאלצת חטיבת הבדק לקבל עבודות, ברמת ביצוע נמוכה יותר אצל גורמים בחו"ל. הדבר גם מצריך לשלוח לחו"ל את מיטב אנשי המקצוע של החטיבה, בעלי הפוטנציאל הגבוה ביותר לעסוק בתחומי פרוייקטים הקשורים בפיתוח בארץ.

נדחתה בקשת מלון "דיפלומט" בי־ים לעכב ביצוע צו סגירתו

(ש) בית המשפט המחוזי בירושלים דחה את בקשת מלון "דיפלומט" בעירה, שבבעלות חיים שיף, לעכב את ביצוע צו סגירתו, עד למתן החלטה בערעור שהגישו בעלי המלון נגד צו סגירה מטעם בית המשפט השלום בירושלים. אי סגירתו המיידית כמוה כהפרת צו בית משפט.

לפני שנה ציווה בית משפט השלום על סגירת המלון, לאחר שהמלון ובעליו הורשעו בניהול עסק ללא רשיון בניגוד לתקנות ההבראה. שופטת בית משפט השלום רוליה קובל, דחתה את ביצוע פסק הדין בשנה וחצי, כדי לאפשר למלון לקבל את הרשיונות הדרושים.

הואיל ועד 20 בחודש יולי, תום המועד שהוקצב, לא הושגו הרשיונות המתאימים, היה על המלון להיסגר.

בעלי המלון ערערו לבית המשפט המחוזי וביקשו לעכב את ביצוע צו הסגירה עד תום הדיונים המשפטיים. שופט בית המשפט המחוזי צבי כהן החליט כי אין לו סמכות לדחות את ביצוע צו הסגירה. טרם נקבע מועד שמיעת הערעור.

עם פרישת דוד שור:

אברשה לוין — מנכ"ל "תעשיות אבן וסיד"

מאת ירון טל
סופר "הארץ" בחיפה

אברשה לוין (58) מונה למנכ"ל "תעשיות אבן וסיד", במקום דוד שור, שפרש מהחברה.

לוין עלה לארץ ב־1949. הוא החל את עבודתו ב"אבן וסיד" ב־1956 ומילא שורת תפקידים בחברה, החל ממנהל מחצבה בטבריה, מנהל מפעל הסיד, מנהל מגזר מרכז של "אבן וסיד", ראש אגף שיווק ותיפעול וסמנכ"ל החברה.

אברשה לוין

עם כניסתו לתפקיד מסר לוין, כי יפעל להגדלת רכישותיה של סולל בונה מ"אבן וסיד", המסתכמים כיום רק בכ־15% מכלל מכירות "אבן וסיד".

אבן וסיד סיימה את 1985 ברווחים וחילקה ל־670 עובדי החברה רווחים בסכום כולל של 200 אלף דולר. מחזור המכירות של החברה ב־1985 הסתכם בכ־50 מיליון דולר בהשוואה לכ־60 מיליון דולר ב־1984. לוין ציין, כי על אף ההקטנה במכירות, נשמרה ריווחיות החברה בזכות פעולות התייעלות שבוצעו בחברה.

אהוד גרא יחליף את יעקב בורק כראש "כוח המשימה"

מאת יונתן שרמן
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

אהוד גרא, מנכ"ל משרד הכלכלה והתכנון, יחליף עוד כמה חודשים את יעקב בורק בתפקיד מנכ"ל פרוייקט כוח המשימה.

בורק החליט לפני חודשים מספר לפרוש מהנהלת הכוח, לאחר שימלא את תפקיד המנהל בפועל במשך שנתיים. בכוונתו לחזור לעסקים פרטיים. בימים אלו הוחלט, כי את מקומו יתפוס גרא, שיפרוש לשם כך מתפקיד מנכ"ל משרד הכלכלה והתכנון.

החילופים יתבצעו בחודש אוקטובר, לאחר תקופת חפיפה קצרה.

עורך את המדור: חיים גל

ספורט

בעריכת יחיאל ארזי

מומחה כדורגל צרפתי בהשתלמות במכון וינגייט:

לישראל אין צורך במאמן כדורגל זר

ג'ורג' בולון: התקדמות הכדורגל הצרפתי בגלל הקניית שיטה אחידה בכל הדרגים וכל הגילים

כדורגל

מאת משה הריגעש
סופר "ספורט הארץ"

"אין לכם כל צורך במאמן זר", כך אמר ג'ורג' בולון מצרפת, הממלא תפקיד בכיר בהתאחדות הכדורגל של ארצו ונחשב לתיאורטיקן של הכדורגל הצרפתי, בראיון ל"ספורט הארץ". בולון הגיע השבוע לישראל, כדי להרצות בהשתלמות במכון וינגייט שאירגן איגוד המאמנים. בולון התייחס לחילוקי הדיעות הקיימים בארץ סביב השאלה מה עדיף: מינוי מאמן זר או מינוי מאמן ישראלי לנבחרת הלאומית. בולון גם שמע על הפניה להתאחדויות הכדורגל של צרפת ובלגיה והוא אומר: "מאמן מחו"ל אינו תרופת פלא. הנקודה העיקרית היא ליצור שחקני כדורגל טובים. זאת יכולים לעשות גם מאמנים מקומיים. הם מכירים טוב מכולם את המנטליות ואת המאפיינים של הכדורגלן הישראלי. גם אם מדינה באיזור שלכם תביא את מהנדס הנפט המוכשר ביותר זה לא אומר שיהיה לה נפט", ניסח האורח את עמדתו.

בעת ביקורו בארץ ירצה בולון גם על מסקנות ממשחקי הגביע העולמי במכסיקו. בנושא זה אמר "האירוע עדיין טרי מכדי שאפשר יהיה להפיק לקחים ולהסיק מסקנות על רגל אחת. להערכתי זה היה מונדיאל טוב". מתברר, כי הצרפתים כלל אינם מאוכזבים מכך שלא עלו לגמר העולמי, שלא לדבר על זכיה בגביע. "גם מקום שלישי מכובד עבורנו. ככלות הכל כדאי לזכור שצרפת אינה מעצמת כדורגל בעלת מסורת ומוניטין כמו ארגנטינה ומערב גרמניה. בחצי הגמר קרה לנו תקר עם הגרמנים. איני חושב שצריך לבוא בטענות למישל פלאטיני, לטענות שאפילו לא היה במיטבו בולט מהמשחקים".

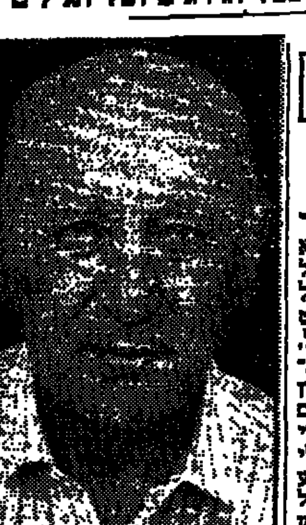

ג'ורג' בולון

אחד הנושאים העיקריים בהרצאתו ואולי המעניין ביותר, עוסק בשאלה כיצד הגיעה צרפת לצמרת הכדורגל העולמית. לדברי בולון "המהפכה החלה לפני כ־12 שנה. החלטנו להנהיג שיטת אימון אחידה בכל הכדורגל הצרפתי. בקבוצות, בנבחרות הלאומיות, בנבחרות הייצוג האחרות, ובעיקר בכל הגילים. חילקנו את הנוער, הנערים והילדים לקבוצות גיל של שנתיים. נתברר שהשיטה הניבה פירות. אם יש לך כמות כה גדולה של שחקנים המתאמנים, המשחקים והחושבים בשיטה זהה, קל יותר למצוא את ה־20 הטובים ביותר עבור הנבחרת הלאומית. אפשר להנהיג את השיטה גם במדינות בעלות אוכלוסיה קטנה יותר מצרפת".

בולון הירצה השבוע בפני מאמנים מהליגות הנמוכות. עתה ירצה בפני מאמני הכדורגל הבכירים בישראל.

הצלחה ישראלית במשחקי הנכים בסטוקמנדוויל:

שיא עולמי ומדלית זהב להודפת הברזל צפורה רובין 7.16 מטר

סטוקמנדוויל

האתלטית צפורה רובין זכתה בשתי מדליות זהב בהמשך תחרויות הבינלאומיות לספורט נכים הנערכות בסטוקמנדוויל.

רובין קבעה שיא עולמי חדש בהדיפת כדור ברזל למרחק 7.16 מטר וזכתה בדיסקוס למרחק 19.50 מטר.

במשחקי הכדורסל לנשים ניצחה ישראל את אנגליה 57—16 לאחר 31—6 במחצית. במשחקה הרביעי בטורניר הפסידה ישראל לארה"ב 33—35. נבחרת ארה"ב שלטה במחצית הראשונה כשהובילה 17—12. בדקה ה־34 הצליחו הכדורסלניות הישראליות להשוות ל־25—25 ומאז נע היתרון מקבוצה לקבוצה עד לסיום, בו ניצחה ארה"ב 35—33. הידועות לקלוע לישראל סעיד 10 נקודות, רובין 9.

נבחרת הגברים בכדורסל נכנעה לספרד 41—67, לאחר פיגור 21—39 במחצית. הספרדים ניצלו היטב את הרכב הצעיר וחוסר הנסיון של הצוות הישראלי. הידועים לקלוע לישראל: אורנשי 18, כהן 16 נקודות. במידה שנבחרת ישראל תנצח במשחק הבא את אנגליה, תעלה למשחק חצי הגמר נגד ארה"ב, המדורגת ראשונה בבית השני.

השופט הישראלי עודד שינמן סיים בהצלחה בחינות לתואר שופט בינלאומי, וניהל בהצלחה את המשחק בין כדורסלני ארה"ב ומצרים.

מאזן המדליות של ישראל עד כה 2 זהב, 2 ארד.

טיול עליז בפארק

אחד משחקני קבוצת הכדורגל (פוטבול) האמריקאית שיקאגו בארס חבש להנאתו את כובעו של השוטר האנגלי ההייבן (מימין), בעת אימון קל של האורחים מארה"ב בהייד פארק הלונדוני. השיקאגו בארס יקיימו ביום א' בווימבלי משחק ראווה נגד קבוצה אחרת מארה"ב, דאלאס קאובויס, תוך ניסיון לגלות לאנגלים מעט מסודות הפוטבול האמריקאי הפופולארי כל כך.
(צילום ראויד איפי).

עיתון אנגלי חושף את משכורת זוכי הדאבל:

ליוורפול שילמה לשחקניה 3.3 מיליון דולר בעונה

לונדון (שרות "ספורט הארץ"). ליוורפול, שזכתה בעונה שעברה באליפות הליגה ובגביע האנגלי, שילמה לשחקניה שכר שנתי ברוטו אשר הסתכם בכ־2.2 מיליון ליש (כ־3.3 מיליון דולאר). ה"דיילי אכספרס" הלונדוני, המגלה פרטים אלה, יודע לספר, כי 16 מכדורגלני הסגל הבכיר של ליוורפול השתכרו בעונה שעברה יותר מ־60 אלף ליש וארבעה קיבלו יותר מ־100 אלף ליש כל אחד. השכר הכולל היה הגבוה בתולדות המועדון ועלה ביותר מ־220 אלף ליש על זה ששולם בעונה הקודמת.

הכדורגלן המיוחס ביותר במועדון קיבל בין 130 ל־135 אלף ליש. בין ארבעת השחקנים בעלי השכר הגבוה ביותר נכללים, לבטח, השחקן־מאמן קני דאלגליש ומלך השערים של הקבוצה איאן ראש, אשר נמכר ליובנטוס טורינו תמורת 3 מיליון ליש, אבל ימשיך לשחק בעונה הקרובה במדי ליוורפול על בסיס של שחקן־מושאל.

בעוד שליוורפול הגדולה מוסיפה לעשות רווחים, מעורפל מאד מצבה של סוואנסי סיטי, שירדה בסוף העונה שעברה לליגה הרביעית ומצויה בסכנת פירוק, בגלל חוב מצטבר של יותר מ־2 מיליון ליש. בית משפט עליון פסק לא מכבר, כי סוואנסי תמשיך להתקיים — אם תגייס בלא דיחוי 450 אלף ליש, כדי לעמוד בחלק מתביעות נושיה.

ליוורפול לאירופה

בתוך כך יצאה ליוורפול לסידרת משחקי הימום באירופה — בפעם הראשונה מאז אסון בריסל במאי 1985. אבל מסלול המסע אינו כולל את בלגיה, אלא יקיף את דנמרק, שווייץ, מערב גרמניה, ספרד והרפובליקה האירית.

המישחק הראשון, מבין השמונה שבתכנית, נועד להיות אמש בדנמרק.

חבר העמים

קו נעדר קראם ניצח

רץ 800 מ' בזמן הטוב של השנה 1:43.22 דקה

אדינבורו (ע"ת). הרץ האנגלי סטיב קראם ניצח בריצת 800 מטר בתחרויות משחקי חבר העמים הבריטי, כשקבע את הזמן המהיר ביותר השנה 1:43.22 דקה. קראם זכה בכך כוהו בריצה זו גם באליפות העולם שהיתה בהלסינקי.

אליוט סיים ראשון את 400 המטרים בזמן של 51.03 שניות, אחריו דלק קראם, אולם כשנותרו 300 מטרים, היה זה קראם שהוליך את הרצים, עבר את אליוט וחתך ראשון את קו המטרה.

שני הגיע הסקוטי תום מקין בזמן 1:44.80 דקה, לפני האנגלי פיטר אליוט, שהחליף את קו 1:45.42 דקה.

יריבו המושבע של קראם, בן ארצו סבסטיאן קו, שאמור היה להאבק עימו על הבכורה, נאלץ ברגע האחרון לוותר על ההשתתפות, בגלל חום גבוה הפוקד אותו זה כמה ימים. קו גם פרש מריצת 1500 מטר, בה ינסה מחר קראם לזכות בתואר נוסף.

בינתיים הסתיימו תחרויות השחיה. קנדה נטלה 15 מדליות זהב מתוך 32 המדליות בבריכה, בעוד שאוסטרליה צברה 13 מדליות זהב.

ביום האחרון של התחרויות בברכה, זכה הקנדי ממוצא צ'כי, אלכס באומן בן ה־22 בשתי מדליות זהב נוספות. הוא ניצח ב־200 מטר מעורב בזמן שיא של 2:01.80 דקות ואחר כך קפץ אחרון במשחה שליחים מעורב 4x100 מטר וסייע לקנדה לזכות בבכורה, בזמן שיא משחקים של 3:44.0 דקות.

אוסטרליה ניצחה ב־1500 מטר בסיגנון חופשי, על ידי די ג'ייסון פלומר, בזמן שיא משחקים 15:12.62 דקות. בת ארצו רונה מקגיניס ניצחה ב־200 מטר פרפר 2:11.97 דקות.

אובט ניצח ב־5000 מטר

הרץ האנגלי סטיב אובט ניצח בריצת 5000 מטרים בזמן מעולה 13:24.11 דקות. אובט, שנטל מדליית זהב אולימפית במוסקבה ב־800 מטר והחזיק בשיא העולמי ב־1500 מטר, החליט להסב את ריצתו למרחק ארוך יותר.

מדליית זהב נוספת לאנגליה העניקה האלופה האולימפית בהטלת כידון טסה סנדרסון, שהטילה ל־69.80 מטר. האוסטרלי גרי הוני ניצח בקפיצה לרוחק 8.08 מטר.

טניס

● רביב ויינפלד טיפס למקום ה־52 בעולם בדירוג העולמי לטניסאי נוער — כך עולה מפירסום של ההתאחדות הבינלאומית לטניס. לויינפלד 110 נק' ועלייתו המהירה נובעת מהישגיו האחרונים, בעיקר בווימבלדון ובתחרויות "הנוער" הבינלאומיות בארץ. בועז מרנשטיין עלה למקום ה־80 ולזכותו 80 נקודות. במקום הראשון מדורג גילרמו פרוולדון מארגנטינה עם 505 נק', לפני הספרדי ג'ביאר סנשס עם 480 נק'. סנשס ניצח, כזכור, את ויינפלד בסיבוב השלישי של תחרויות ווימבלדון השנה.

וילאס בכושר

וושינגטון (ע"ת). הטניסאי הארגנטיני גיירמו וילאס מוכיח שוב, כי חזר לכושר על אף גילו הגבוה (33). לאחר שניצח, לפני תום הסבב בוושינגטון את השוודי הנריק סונדסטרום 6—4, 6—2. נצחונות נוספים לטניסאים מארגנטינה, זכו לזכותם מרטין חייטה שגבר על הברזילאי סזאר קיסט 6—2, 6—3, ולה פניה שניצח את לוסן דאנקן מארה"ב 6—4, 6—1.

הפתעה בטניס הנשי

סאן דייגו, קליפורניה (ע"ת). הפתעה גדולה נרשמה בסיבוב השני בטורניר הטניס לנשים בסאן דייגו, קליפורניה, כאשר הלנה ריינאך בת ה־17 מדרום אפריקה ניצחה את המדורגת ראשונה קיסי ג'ורדן מארה"ב 4—6, 7—6, 6—1. שתי מדורגות נוספות שנוצחו הן אליס ברגין מארה"ב על ידי בת ארצה קתרין קולמאן 3—6, 6—7, ולורי מקניל מארה"ב שנכנעה לדינקי ואן רנסבורג מדרום אפריקה 1—6, 4—7, 9—7.

● בר אברהם סיים שמיני בטור דה פרנס לגלשני רוח שהיה אתמול ליד מונטגייה בדרום צרפת. בסיכום הכללי מדורג אברהם 11. עמיר אדר סיים אתמול במקום ה־20 והוא מדורג בסיכום הכללי 27. עידן עינבר סיים אתמול במקום ה־36 ועמית עינבר במקום ה־40. בגלשני רוח כבדים סיים עופר בוצר במקום ה־11. משתתפים כ־100 גלשנים ועד כה עברו הגולשים כ־260 ק"מ.

קט־רגל

נתניה ניצחה בטורניר הערים

מאת סופר "ספורט הארץ"

נבחרת נתניה בקט־רגל הוכתרה לאלופת טורניר הערים. היא ניצחה בגמר שהיה באולם "עלית" באוניברסיטת תל־אביב 1—0 את נבחרת באר־שבע. בועז מתפוד הבקיע את שער הניצחון. בחצי הגמר ניצחו הנתנייתים 5—2 את נבחרת ירושלים. נבחרת באר־שבע ניצחה את נבחרת רמת־גן 3—2 בבעיטות עונשין, לאחר שבסיום היה שיוויון 2—2.

בראזיל מתכוננת לטורניר שש הזוכות בגביע העולמי

ריו (ע"ת). בראזיל מתכוננת לטורניר שש הזוכות בגביע העולמי בכדורגל, שיהיה ביוני 1986, לרגל מלאת 75 שנות התאחדות הכדורגל הברזילאית. הנבחרות שהוזמנו: מערב גרמניה (שתי זכיות), אנגליה, איטליה (שלוש), אורוגוואי (פעמיים), ארגנטינה (פעמיים) והמארחת בראזיל (שלוש).

مكرر من الأصل

מחלוקת חדשה

-(סוף מעמוד 1)-

בראשית השבוע הבא ישובו המשלחות להיפגש בקאהיר שם ידונו, בנוסף לנושאים שנדונו באילת גם בנושא הפיצויים לבני משפחות קרבנות הרצח בראס בורקה, המודדים בטאבה לצד שיר־סיר. בבוררות ובנושאים בילטרליים.

בשיחות אתמול התברר כי האמריקאים דורשים 200 אלף דולר בעבור עבודות הסימון ומיפוי השטח. הוחלט לבדוק שיטה זולה יותר.

"הפוליטיקאים הם שיקבעו"

משלחות ישראל מצרים והביניים האמריקאים לשיחות טאבה יצאו אתמול זו הפעם הראשונה לסייר באזור טאבה. כל צד במשלחות הראה לצד האחר את המקום שבו צריכה להיות לטענתו אבן הגבול. במקביל צוותים צבאיים בראשות תת־אלוף אורן שחור מהצד הישראלי, והגנרל פארוק לביב מהצד המצרי וכן מפקד הכוח הרב־לאומי חיפשו מקום שבו תמוקם נקודת התצפית של חיילי הכוח הרב־לאומי כמתחייב מהסכם השלום.

מנכ"ל משרד החוץ דוד קמחי אמר בעת הסיור "הפוליטיקאים הם שיקבעו למעשה אם שטר הבוררות יאושר מבלי קביעת הבוררים. מה שחשוב בסיור זה כי זו הפעם הראשונה שהמשלחות מסיירות כי טאבה ורואות מקרוב את האזור מאז תחילת הסכסוך".

ד"ר נאביל אל־ערבי ראש המשלחת המצרית אמר "השיחות בשלב סופי אבל עדיין ללא הסכמה מוחלטת". לדבריו אין מכשולים של ממש אבל יש השקפות שונות ומי־תייחסים אליהם בעניינית.

לא נערכו מדידות

סופר "הארץ" מציין כי לא נערכו שם מדידות אתמול בטאבה ואם השיחות יעלו יפה ייערכו מדי־דות בפעם אחרת. יצוין כי עשרות סקרנים בקרב התיירים והישראלים הקיפו את שתי המשלחות אשר סיירו בתוך כבר באזור המחלוקת.

תקרית זוטא בעת הסיור

תקרית זוטא התרחשה אתמול בטאבה שעה שנציגי משרד החוץ במשלחת הישראלית הבחינו לפתע כי כמה מהמודדים המצרים הגיעו בכוונה עצמם לצלע ההר שבה לטענת המצרים נמצאה אבן הגבול מספר 91, שהוזזה לטענת המצרים על ידי ישראל. נציגי משרד החוץ הבחינו מרחוק, כי המודדים המצ־רים מניחים אבנים זו על זו וסברו שבכוונת המצרים ליצור תקרית לצורכי הסברה.

מנכ"ל משרד החוץ דוד קמחי התייעץ במהירות עם עוזריו וכן עם מנכ"ל משרד ראש הממשלה אברהם טמיר באוטובוס שהביא אותם לטאבה. מנכ"ל משרד החוץ ביקש למנוע את התלהטות הרוחות עד שיברר את העניין עם ראש המשלחת המצרית ד"ר נאביל אל־ערבי שבי־קר באותו זמן במסוף הגבול המצרי. ד"ר אל־ערבי הוזעק והסתבר כי המצרים מלכתחילה מכוח ששני הצדדים לא הסתפקו בהצגת מיקום אבן הגבול על פי גרסת כל משלחת אלא יסמנו את המקום ויצלמו אותו לצורכי תיעוד להגשה בפני ועדת הבוררות. בצעד הם מרגים אבן התברר כי המצרים פירקו את האבנים.

עוד שבוע שבועיים

אילן שחורי, סופר "הארץ" לענייני מפלגות, מציין כי ראש הממשלה שמעון פרס אמר אמש בישיבת לשכת מפלגת העבודה כי לידיעתו תוך שבוע שבועיים יגיע משבר טאבה לכדי סיום. ראש הממשלה אמר כי ישראל מבקשת להחזיר את מצרים לשולחן המו"מ, ובעניין טאבה הלכה ישראל כברת דרך ארוכה לקראת המצרים.

פרס ציין כי ישראל הראתה כיום נכונות להידבר עם המצרים ולהגיע לפתרון כפי שלא נעשה בעבר, הדר־גיש כי מבחינת משבר טאבה 95 אחוז מהבעייה כבר נפתרה.

שולץ עשוי לבוא

שלמה שמיר, סופר "הארץ" בניו יורק, מוסר כי שר החוץ האמריקאי, ג'ורג' שולץ, עשוי לצאת בקרוב לסיור בכמה ממדינות המזרח התי־כון. כך עולה משיחה שקיים שולץ לא מכבר עם מנהיג יהודי אמריקאי ידוע. בשיחה התבטא שולץ ואמר כי לאחר שתיושב בעיית טאבה וייחתם הסכם בנושא זה בין ישראל למצרים, הוא, שולץ יצא לסיור במ־דינות האזור.

למר בני גיטר

השתתפותנו הכנה באבלך הכבד
במות עליך אשתך

אליס ז"ל

מועצת המנהלים והנהלת בנק
לפתוח התעשיה בישראל בע"מ

בצער רב אנו מודיעים על מותו של יקירנו

משה עצמון
(שטרקמן)

הלוויה תתקיים היום יום שישי כ"ה תמוז תשמ"ו 1/8/86 בשעה 12.30
בצהריים בבית העלמין בנחלת יצחק אוטובוס יצא בשעה 12.00 בצהריים
מבית המנות רח' הנביאים 30 תל־אביב.

אבלים:
אשתו: לאה
בנו וכלתו: אברהם ודניאלה עצמון
בנו וכלתו: מנחם ותמר עצמון
בתו: שלומית עצמון
נכדיו
וכל בני המשפחה.

קבוצת כלל (ישראל) בע"מ

משתתפת באבלו הכבד של יו"ר המנהלה

מר בנו גיטר ומשפחתו

על מות

אליס ז"ל

עם ידידנו ועמיתנו
בנו גיטר
ומשפחתו

באבל וביגון על

אליס
ז"ל

בנק דיסקונט
הדירקטוריון וההנהלה

האגודה למלחמה בסרטן בישראל
משתתפת בצערו של
מר בנו גיטר
ידיד נאמן של האגודה
במות עליו אשתו

אליס ז"ל

סוזי אבן
נשיאת האגודה

יוחנן פורמן
יו"ר האגודה

בית מכון ויצמן למדע

משתתף באבלו של

בנו גיטר

על מות רעיתו

אליס

לבנו גיטר וב"ב

אתך אנו ביגונך הכבד
על מותה של רעיתך

אליס גיטר ז"ל

שושנה ואריה פרידנבורג
ליש בע"מ — נסיעות ותיירות

לבנו ולמשפחה

אתכם באבלכם הכבד
על מות

אליס

נעמי ויעקב חפץ
מנכ"ל "דלק"

הננו מודיעים כי מסע הלוויתה של יקירתנו

אליס גיטר ז"ל

יצא היום, יום שישי, 1.8.86 בשעה 11.30 מרחבת ספריית שער ציון בית אריאלה,
שד' שאול המלך 25, תל־אביב, לבית העלמין בקרית־שאול.
ארונה יוצב החל משעה 11.00 באולם הכניסה של הספריה.
תחבורה ציבורית תועמד לרשות המלווים ליד הספריה בשעה 11.30

בנו גיטר
ביקסי גיטר ובתה
ג'ודי ויצחק שוויגר וילדיהם
אודה וג'רי גלקמן וב"ב
שמעון ולאה גיטר וב"ב
יעקב ולילאנה גיטר וב"ב

ביקורי תנחומים יהיו בדירה 1401 מלון השרון הרצליה פיתוח החל בשעה 16.30.

לבנו גיטר

יו"ר מועצת המנהלים של "דלק"
ולמשפחתו

אתכם באבלכם הכבד
במות עליכם הרעיה והאם היקרה

אליס

"דלק"
מועצת המנהלים, ההנהלה
והעובדים

לידידנו **בנו גיטר** והמשפחה

נרהמים וכאבים על פטירתה של

אליס ז"ל

בנק ברקליס דיסקונט בע"מ
מועצת המנהלים
ההנהלה והעובדים

אנו משתתפים באבלו הכבד של

מר מ. ב. גיטר

על פטירתה של אשתו היקרה

אליס גיטר
ז"ל

הדירקטוריון ההנהלה והעובדים
של אלרון תעשיה אלקטרונית בע"מ

חברת השקעות דיסקונט

מרכינה ראש ומשתתפת באבלו הכבד

של מר מ. ב. גיטר

על פטירתה של אשתו היקרה

אליס גיטר ז"ל

הדירקטוריון ההנהלה והעובדים

למ. ב. גיטר ולבני המשפחה

משתתפים באבלכם הכבד
עם פטירתה של יקירתכם

אליס גיטר ז"ל

הדירקטוריון, ההנהלה וצוות העובדים
של בנק לפתוח
ולמשכנתאות לישראל בע"מ

למשפחת גיטר

אתכם באבלכם במות

אליס ז"ל

הנהלת מלון השרון
וצוות העובדים

לבנו גיטר
לג'ודי שויגר

אתכם באבלכם על מות הרעיה והאם

אליס גיטר ז"ל

בית ש. הורוביץ ושות'

לבנו גיטר ומשפחתו
אתכם באבלכם הכבד
על פטירת יקירתכם

אליס ז"ל

בנק מרכנתיל
הדירקטוריון, ההנהלה והעובדים

לבנו היקר
ולמשפחה

אבלים ומשתתפים אתכם בצערכם על פטירתה של

אליס

דבורה ואברהם אגמון
מנכ"ל "דלק"

לבנו גיטר וב"ב

תנחומינו הכנים באבלך
על מותה ללא עת של רעיתך

אליס (פולי) גיטר ז"ל

סופי פרידנבורג ומשפ'
גד ונורית בנימין ומשפ'
דיקי וניצה צור ומשפ'

עירית תל אביב־יפו

משתתפת
באבלכם הכבד של

בנו גיטר ובני משפחתו

על פטירתה של

אליס גיטר

שלמה להט
ראש עירית תל אביב־יפו

לבנו גיטר ומשפחתו

משתתפים באבלך הכבד על מות

אליס

יולנדה ומשה יוחננוף

לבנו גיטר

משתתפים בצערך על מות רעיתך

אליס ז"ל

פיליס ואהרון סהרוב

חדשות חוץ

הרמטכ"ל הפיליפיני ו־25 אחרים יואשמו שוב ברצח

אם כי זוכו כבר ממעורבות ברצח בנינו אקינו

מנילה (ע"צ). הרמטכ"ל הפיליפיני לשעבר, פאביאן ור, ו־25 אחרים שזוכו ממעורבות כלשהי ברצח ראש האופוזיציה בפיליפינים ובעלה של נשיאת הפיליפינים כיום, בנינו אקינו, יועמדו מחדש בפני בית דין באשמת רצח — אמרו אתמול מקורות משפטיים בבירת הפיליפינים.

ועדה בת שלושה, שמינה בית המשפט העליון בפיליפינים, המליצה אתמול לבטל את המשפט הראשון של החשודים ברצח אקינו, מפני שעל בית המשפט הופעל לחץ על ידי הנשיא המודח פרדיננד מרקוס.

גורמים משפטיים מסרו, כי המלצת הוועדה תתקבל ללא ספק ע"י בית הדין העליון, אשר יזם את הקמתה.

נשיא בית המשפט, קלודיו טיה־אנקי, אמר לכתבים, כי הוא נותן שהות של 10 ימים לאנשי התביעה ולנאשמים במשפט הקודם להגיש התנגדותם למסקנות הוועדה.

הוועדה, בראשותו של השופט בגימלאות קונראדו ואסקז, הסיקה שהמשפט הקודם היה מבוים ע"י ארמון הנשיאות ובוצע ע"י שופטים ששיתפו תפקידיהם מרצון וכן ע"י אחרים שלא רצו בכך, אולם נכפה עליהם רצונו של השליט.

בנינו אקינו, לשעבר סנאטור ויריבו האישי של מרקוס, נרצח בנמל התעופה של מנילה באוגוסט 1983. דקות מספר לאחר שהגיע למולדתו מגלות מרצון שעשה בארה"ב.

אחד מחוטפי אכילה לאורו נעצר בברלין המערבית

נכנס לגרמניה בדרכון מזויף ★ לא ידוע על תוכניות להסגרתו לאיטליה

ברלין (אי־פי). משטרת ברלין המערבית הודיעה אתמול על מעצרו של יוסף חישם נאסר (24), אשר נידון בהיעדרו באיטליה על מעורבות בחטיפת האונייה אכילה לאורו. ראש מחלקת הביטחון של של מערב ברלין, מנפרד גנשוב, אמר כי האיש עצור בברלין, וכי לא ידוע לו על תוכניות כלשהן להסגרתו לאיטליה.

הוא סירב למסור פרטים נוספים על המעצר.

נאסר נידון על חלקו בחטיפת האונייה לשש שנות מאסר וחצי. הוא לא נכח בזמן המשפט בגנואה. נעצר עוד אדם הקשור בחטיפה.

דובר משטרת (ויסבאדן) אמר, כי האיש נכנס לגרמניה בדרכון מזויף, והוא יואשם גם בזיוף מסמכים.

דובר משרד הפנים של מדינת באוואריה אמר, כי משטרת גרמניה המערבית עצרה בסוף השנה שעברה אדם נוסף שהיה קשור בחטיפת אכילה לאורו. איש זה הוסגר לאיטליה ב־24 ביולי. התקשורת זיהתה אותו בשם מאלק חמדי, אך הדובר אמר, כי שמו אחר. הוא סירב למסור את השם האמיתי.

קפריסין שחררה מחבל פלשתינאי

כנראה תמורת שחרור 2 קפריסאים שנחטפו בביירות

ניקוסיה (ע"ר ע"צ). שלטונות קפריסין שיחררו מחבל פלשתיני שנכלא ל־7 שנים בינואר על נסיון להבריח נשק לירדן.

השלטונות הכחישו, כי הוא שוחרר בתמורה לשיחרור שני קפריסאים שנחטפו בביירות באפריל.

דובר הממשלה מסר, כי סאמי אניס מאכן נאסר (26), בעל דרכון ירדני, שוחרר מטעמים רפואיים ולצורך טיפול רפואי בלבנון בחו"ל.

קציני משטרה מסרו, כי הוא שוחרר בחשאי לפני 3 ימים וכבר עזב את קפריסין.

המחבל הזה נעצר ב־17 בדצמבר לאחר שאנשי ביטחון בנמל התעופה של לרנקה מצאו בכליו אקדחים, משתיקי קול, רימוני יד ותחמושת בבקבוקי יין גדולים עטופים בקש.

נאסר, שהודה באשמה, אמר בבית המשפט, כי הוא משתייך לארגון הפתח וכי הנשק נועד למחבלים הלוחמים נגד ישראל.

שני ירדנים הואשמו בפיגוע במערב ברלין

מערב ברלין (ע"ר וע"צ). שני ירדנים הואשמו אתמול בפיגוע חבלני במשרדי החברה הגרמנית־ערבית במערב ברלין. בפיגוע הזה נפצעו 9 אנשים, מהם כמה קשה — מסר משרד התביעה במערב ברלין.

דובר משרד התביעה אמר, כי אחמד חאזי (35) ופארוק סאלאמה (39) הואשמו בניסיון לרצח ובגרימת התפוצצות בחג הפסחא ב־29 במארס.

החוקרים סבורים, כי חאזי היה מעורב גם בפיצוץ ב־5 באפריל בדיסקוטק במערב ברלין, שם נהרגו 3 אנשים ויותר מ־200 נפצעו.

יפאן תחדל לשווק שבבים במחירי היצף

ואשינגטון (אי־פי). דקות ספורות לפני המועד שקבעה ארה"ב, החליטה יפאן להפסיק למכור שבבי־מחשב מתוצרתה בארה"ב במחירי היצף, ולהתיר ליצרנים אמריקאים נתח גדול יותר מן השוק היפאני — על כך נמסר אתמול בהודעת ממשלה.

משמעות ההסכם עשויה להיות מכירות בסך 2 מיליארד דולר לתעשיית המוליכים־למחצה של ארה"ב.

בתמורה לוויתור זה של היפאנים, תוותר ארה"ב על תביעות משפטיות נגד יפאן, בתחום תעשיית האלקטרוניקה.

על־פי ההסכם, תפקח ארה"ב על מחיריהם של שבבי המחשב היפאניים המגיעים לארה"ב בכמויות גדולות.

הנשיא רייגן אמר, כי הסכם זה מוכיח ש"אכיפה נמרצת של החוק הקיים מביאה לפתיחת שווקים, ואילו כביעה אינה מועילה לאיש".

תוקף ההסכם לחמש שנים, והוא כולל גם דרות חישום של שבבים המיוצרים על ידי חברות יפאניות.

מדענים סובייטיים מן האקדמיה הסובייטית למדעים, ועמיתיהם האמריקאים ממועצת ההגנה על המשאבים הטבעיים, מבצעים יחד ניסויים לקריאת פיצוצים אטומיים לפיקוח על איסור ניסויים גרעיניים תת־קרקעיים. בתמונה: מהנדס וטכנאי אמריקאי ומהנדס רוסי מכוילים סייסמוגראף. (תצלום אי־פי)

תאצ'ר החליטה לא להטיל עיצומים על דרום־אפריקה

מאת שאול צדקא ואליהו הובי
סופרי "הארץ"

למרות סטירת הלחי שקיבל שר החוץ הבריטי מן הנשיא בותה בשר ליחותו בדרום אפריקה בשם הקהילה האירופית, החליטה אתמול ראש הממשלה מרגרט תאצ'ר שלא להטיל עיצומים על משטר האפרטהייד. חברי הקבינט הבריטי העניקו לה גיבוי מלא, והשר ג'פרי האו עצמו הגדיר שמועות על התפטרותו האפשרית בשל ההשפלה במילה "פנטסיות".

בכך לא, שינתה תאצ'ר כהוא זה את עמדתה הנודעת, כי יש לחפש דרכי שלום על מנת לשכנע את דרום אפריקה לשנות את מדיניותה. זאת בניגוד להערכות רבות, כי לאחר כשלון שליחותו של האו, תסכים הממשלה להטיל סאנקציות, ולו גם חלקיות, על בותה, שבאמצע השבוע האשים את בריטניה ברצון להתחזק בעניניה הפנימיים של ארצו.

התנגדותה הנחרצת של תאצ'ר עתידה להחריף כבר בשבוע הבא את הפילוג בחבר העמים הבריטי שמשחקיו באדינבורו נפגעו קשות על ידי חרם שהטילו 30 ממדינות העולם השלישי. ביום ראשון נפתחת בלונדון פיסגת כמה מראשי החבר העתידים לפעול למען הוצאתה של בריטניה מן המועדון. קיימת אפשרות סבירה שמנהיגי הודו, קנדה ואולי גם אוסטרליה, יחברו יחדיו כדי לבודד את תאצ'ר ולפעול נגדה בזירה המדינית.

ממשלת שוודיה נתונה ללחצים כבדים להצטרף להחלטות דניה ונורווגיה להטיל חרם כלכלי על דרא"פ. הלחצים הופעלו על ידי חברי המפלגה הסוציאליסטית השוודית והאיגודים המקצועיים. הבישוף טוטו ואשתו של מנהיג המחתרת נלסון מנדלה שיגרו אגרות אישיות לראש הממשלה השוודי והביעו תמיהה על עמדת שוודיה הפוגעת בתדמיתה המוסרית. שוודיה דחתה לפני שבוע תביעות לנתק קשרים כלכליים עם דרא"פ בנימוק כי "מוסדות האו"ם הם שצריכים להחליט על הטלת החרם".

תעשיית הפלדה השוודית זקוקה ליבוא מתכות מיוחדות (כרום ומנגן) מדרא"פ. לחברות רבות בשוודיה חברות־בת בדרא"פ.

בקופנהאגן ובאוסלו הוכרז לשגרירים, כי דניה ונורווגיה על יבוא פחם זול מדרא"פ ונורווגיה תאבד מקור הכנסה חשוב לספנות: קרוב לשליש מכל יבוא הנפט לדרא"פ הובל במכליות נורווגיות.

דרא"פ משווקת פירות וירקות למערב אירופה למרות החרם, כשהיא שולחת את התוצרת באריזה ללא ציון ארץ המוצא.

דרא"פ: המערב נוקט נגדנו שיטות לא דמוקראטיות

"מאיימים בסנקציות אם לא ישוחרר מנדלה"

יוהנסבורג (ע"ר). רדיו דרום אפריקה האשים אתמול את המערב בנקיטת שיטות אנטי דמוקרטיות כדי לכפות עליה מו"מ חוסרי. כי דרום אפריקה לא תוכל לשאת ולתת כאשר אקדח מכוון אל רקתה.

תוך ביקורת נבשכת על שליחותו הכושלת של שר החוץ הבריטי, סר ג'פרי האו, בדרום אפריקה, טען פרשן רדיו דרום אפריקה, כי משלחות חוץ באות לארץ זו עם נוסחות המנוגדות לכל רעיון של מו"מ דמוקרטי.

"השליחות האחרונה, זו של ג'פרי האו, קיבלה אופי של איום בסנקציות, אלא אם ישוחרר נלסון מנדלה ללא תנאי ויבוטל האיסור על פעולת הקונגרס האפריקאי הלאומי", נאמר בשידור, המבטא את עמדת הממשלה.

רדיו דרום אפריקה טוען עוד, כי ראשי הקונגרס האפריקאי ואישים אחרים הנהנים מתמיכת המערב, סבורים ככל הנראה, כי הדרך הלגיטימית לכפות את עמדתם הפוליטית היא בדרך של איום בפעולה כלכלית הרסנית.

ממשל רייגן נוטה לעודד שיגור לוויינים פרטיים

טילים אירופיים וסיניים עשויים לשרת תוכנית זו

וואשינגטון (ע"ר). עוזריו הבכירים של הנשיא רייגן מצדדים בתוכנית להפסקת הצבתם של לוויינים מסחריים במסלול סביב כדור הארץ על ידי מעבורות החלל האמריקאיות, כאשר יחודש שיגורן — מסר אתמול ה"וואשינגטון פוסט". תוכנית זאת, שנתקבלה שלשום במועצת חברי קבינט בה ישב ראש שר האוצר, ג'יימס בייקר, מיועדת לעודד את התעשיה הפרטית האמריקאית לשגר לוויינים מסחריים לחלל.

אולם, "ווסטרן יוניון", חברת הטלגרף האמריקאית הגדולה, וחברות אחרות העוסקות בייצור לוויינים והצבתם בחלל, טענו שתוכנית כזאת תאלץ אותן להשתמש בטילים "אריאן" האירופי או בטילים סיניים על מנת להציב את הלוויינים שלהם.

פקיד בממשל אמר, כי אם יאשר הנשיא רייגן את התוכנית, תציב סוכנות החלל במסלול רק ששה עד שמונה מתוך 43 לווייני התקשורת המסחריים המתוכננים עד 1994.

ההצעה הזאת הועלתה מאחר שמעבורות החלל דרושה להצבת מיתקנים צבאיים ומדעיים, כתב העיתון.

בינתיים לא נתקבלה תגובה רשמית מחוגי הממשל על הידיעה הזאת.

בפולין שוחרר אחד ממנהיגי סולידאריות

ורשה (אי־פי). בוגדאן ליס, אחד ממנהיגי ארגון "סולידאריות", שוחרר אתמול מכלאו במסגרת חנינה.

החנינה הכוללת, שנכנסה לתוקף ב־23 ביולי, אינה כוללת אסירים פוליטיים, "אלא במקרים מוצדקים במיוחד". נראה שליס, אשר נידון ביוני 1985 לשתי שנות מאסר על תמיכתו בארגון שביתה, היה זכאי לשחרור בגין התנהגות טובה כבר ביוני שנה זו, שוחרר במסגרת סעיף זה.

תחזית רשמית:

30 אלף ימותו בניו־יורק מאיידס בחמש השנים הבאות

מאת שלמה שמיר
סופר "הארץ"
בארצות הברית

ניו־יורק, (מיוחד ל"הארץ"). עד לשנת 1991 תפגע מחלת האיידס ב־40 אלף נשים וגברים מתושבי ניו־יורק. קרוב ל־30 אלף ימותו ממחלה זו. תחזית זו מסר אמש מפקח הבריאות הראשי בניו־יורק.

עד כה נרשמו בבתי חולים בניו־יורק 7132 מקרי איידס, ומהם מתו 4028. ממדי המחלה יילכו ויגברו ולפי דברי המפקח "הימים השחורים עדיין לפנינו".

באחרונה נרשמה עלייה במספר נפגעי המחלה בניו־יורק, בעיקר בקבוצות של גברים ונשים המכורים לסמים. הדובר ציין כי במידה והמחלה פוגעת בנשים וגברים המקיימים יחסי מין נורמליים, מדובר במכורים לסמים שהם, כפי שמתברר פגיעים לאיידס יותר מאלה שאינם משתמשים בסמים.

בינתיים נודע כי חוקרים אמריקאים גילו דרך לגלות מראש תופעה של מחלת האיידס. גילוי זה שהוגדר כפריצת דרך עשוי לסייע במציאת רפואה למחלה.

רוק מערער על פסילת מחקרו ששלל את קיום תאי־הגזים

מאת יואב טוקר
סופר "הארץ" בצרפת

פאריס (מיוחד ל"הארץ"). מחברה של עבודת הדוקטוראט, שהתיימרה לשלול את קיומם של תאי־הגזים, הגיש ערעור על החלטת שר האוניברסיטאות הצרפתי, שביטל לפני כחודש את תוקף התואר האקדמאי שהוענק לו.

עבודת הדוקטוראט נכתבה לפני כחמש שנים על־ידי אנרי רוק (66), מהנדס־אגרונום צרפתי, פעיל ניאו־נאצי. התיזה גורסת, כי "בהיעדר הוכחות נסיבתיות לקיומם של תאי־גזים, אין אפשרות לאשר או להכחיש את קיומם". לפיכך, "ראוי לראות את המיתוס הקנאי שטופח בדבקות משך השנים ושמטן ששה מיליוני יהודים הושמדו בתאי־הגזים".

עבודת המחקר של רוק אושרה באביב שעבר במיכללה של נאנט על ידי קבוצה קטנה של פרופסורים, חברי מיכללות שונות בערי השדה של צרפת. התיזה זכתה לציון "טוב מאוד" ותויקה במעמד רשמי בארכיונים האקדמאיים.

בעקבות סערת הרוחות שקמה בצרפת משנודע — לאחר כשנה — תוכנו של המחקר, פתח מיניסטריון האוניברסיטאות בחקירה מינהלית בנסיבות אישורה של התיזה. בתחילת החודש יולי ביטל שר האוניברסיטאות, אנרי דבאקה, את תקפותה החוקית של עבודת הדוקטוראט, בשל "מוזרויות ואי־סדרים" שאפינו את נהלי הרישום והאישור של עבודת הדוקטוראט. השר גם השעה ממשרתו באוניברסיטה של נאנט את הפרופסור לספרות ז'אן קלוד ריבייר, שעמד בראש חבר הבוחנים של עבודת המחקר.

מחבר העבודה, אנרי רוק, הגיש עתה ערר על החלטת משרד האוניברסיטאות והודיע על כוונתו "להילחם לאורך כל הדרך, עד לחשיפת האמת". רוק ליגלג על החלטת השר וטען, כי "צרפת כולה יודעת שהתיזה שלי תקפה, עם תמיכת המיניסטריון או בלעדיה".

עברה את מפל הניאגרה וטבעה בנהר שמעבר לו

מאת גלעד זוהן
סופר "הארץ" בקנדה

ניאגרה פולז (מיוחד ל"הארץ"). אשה שניסתה להתאבד בקפיצה למפל המים הידוע של הנהר ניאגרה נשארה בחיים לאחר שעברה את המפל, אבל טבעה בזרם הנהר אחרי שכמעט נחלצה ממנו, מסרה אתמול משטרת העיר ניאגרה פולז.

עדי ראיה מסרו, כי האישה טיפסה מעל הגדר, וקפצה לתוך הנהר כ־15 מטר לפני המפל. היא נראתה שוחה במערבולת האדירה לרגלי המפל, כשהיא חותרת להגיע לגדה הקנדית. האשה ניסתה לטפס על הסלעים, אך כוחותיה לא עמדו לה, והיא נסחפה וטבעה בזרם.

זה המקרה השני מבין כמה עשרות מקרים שאירעו באחרונה, שאדם עבר את מפל ניאגרה שלא בתוך חבית או מתקן אחר, ולא נהרג. המקרה הראשון היה של נער, שסירתו נטרפה.

תבוטל הלאמתן של 65 חברות גדולות בצרפת

מאת יואב טוקר
סופר "הארץ" בצרפת

פאריס (מיוחד ל"הארץ"). האסיפה הלאומית הצרפתית אישרה אתמול את החקיקה המיועדת לבטל את הלאמתן של 65 חברות תעשייה, הון וביטוח.

ההצבעה באסיפה הלאומית אמורה עתה לפתוח את הדרך ליישום התוכנית מרחיקת־הלכת של ביטול ההלאמות, שהיא הרכיב המרכזי בתוכנית הרפורמות של הממשל החדש בצרפת. ביטול ההלאמות יכלול שורה ארוכה של מפעלי תעשייה כבדה, מפעלים כימיים, תעשיות עתירות־ידע, בנקים וחברות־ביטוח.

סוגיית המפעלים המולאמים הפכה בשבועות האחרונים לסלע המחלוקת העיקרי בצמרת הצרפתית, בין הנשיא מיטראן, איש השמאל, לבין ממשל הימין החדש של ראש הממשלה ז'אק שיראק. לפני כשבועיים אף הודיע הנשיא, כי על רקע חששותיו לנוכח השתלטות אפשרית של הון זר על המפעלים הלאומיים, יסרב לחתום על צווי הממשלה לביטול ההלאמות.

לאחר הודעת הנשיא, הוחזרו הצעות החוק לדיון בפרלמנט, שאישר לבסוף אתמול גירסה מתוקנת של הרפורמה.

צרפת גירשה פעיל בסקי החמישי תוך 10 ימים

בתגובה מתנכלים למכוניות צרפתיות בספרד

מאת יואב טוקר
סופר "הארץ" בצרפת

פאריס, (מיוחד ל"הארץ"). כוחות הביטחון הצרפתיים גירשו אתמול פעיל בסקי נוסף — החמישי במספר תוך עשרה ימים — והעבירו אותו לידי המשטרה הספרדית.

המגורש, קלות דובאראן אורטיגה, נעצר בצהריים סמוך למקום מגוריו בדרום־מערב צרפת, הובל לאלתר אל הגבול תוך פחות משעה נמסר לידי כוחות הביטחון הספרדיים. המגורש לא נהנה בצרפת ממעמד של פליט מדיני. הוא התגורר בצרפת כחוק, ואולם בתוקף תקנה שאושרה לאחרונה, טענה המשטרה הצרפתית, כי אורטיגה היה מעורב ב"הכנת מעשי טרור", ולפיכך ניתן היה לגרש אותו ללא הליכים משפטיים.

זו הפעם הרביעית תוך פחות משבוע שהממשל הצרפתי עושה שימוש בחקיקה החדשה המאפשרת גירוש לאלתר של "חשודים במעורבות טרור אפשרית". חקיקה זו מאפשרת "גירוש מידי דחוף", ללא התערבות ערכאות משפטיות.

תגובות במאדריד ובצרפת

סדרת הגירושים מעודדת מזה כעשרה ימים התנכלויות למכוניות צרפתיות מן העבר הספרדי של הגבול והפגנות זעם בארץ הבסקים, משני צידי הגבול הספרדי־צרפתי.

ארגונים צרפתיים להגנה על זכויות האדם טוענים, כי השימוש בחקיקה החדשה עוקף שלא כחוק את נהלי ההסגרה המקובלים וחושף "פעילים־לאומיים" של התנועה הבסקית לשרירות החלטה של קציני משטרה.

פינלנד תובעת למשפט את שגריר פינלנד בארה"ב

מאת אליהו הובי

קופנהאגן (מיוחד ל"הארץ") משרד החוץ הפיני החליט להגיש תביעה משפטית נגד ריכרד מילר, שהיה עד לחודש מארס 1986 שגריר פינלנד בוואשינגטון, הכוונה השניה בחשיבותה בשירות החוץ הפיני.

מילר האשם בכוונות לאחר שהגיש חשבון בסך חמישים אלף דולר לכיסוי הוצאות אירוח נשיא פינלנד בעת ביקורו בשנת 1985 בארה"ב.

משרד החוץ סירב להכיר בהוצאה. השגריר אולץ להתפטר לפני 4 חדשים. על רכושו של השגריר, שסירב לשוב לפינלנד, הוטל עיקול.

מילר מתפרנס כיום כיועץ משפטי בוואשינגטון ומשמש יועץ לנושאים הקשורים ליחסי פינלנד־בריה"מ.

ערך את העמוד: אריה חשביה

במלאת שלושים לפטירתו של
בעלי, אבינו וסבנו היקר

ד"ר פרנק אליעזר ז"ל

תתקיים אזכרה וגלוי מצבה ביום שני כ"ח בתמוז תשמ"ו 4.8.86 בשעה 16.00 בבית העלמין בכפר סמיר, חיפה
התחבורה תצא מרח' מונטפיורי 7 חיפה בשעה 15.30
נפגשים ליד השער הראשי

המשפחה

לחבר מועצת המנהלים
מר בנו גיטר
משתתפים בצערך על מות אשתך
אליס ז"ל

הנהלת
ועובדי חברת אלסינט

מוזיאון תל־אביב
משתתף באבלם הכבד של
בנו גיטר ומשפחתו
על מות הרעיה
אליס ז"ל

שלמה להט
יו"ר חבר הנאמנים

למר בנו גיטר
אתך באבלך הכבד במות הרעיה
אליס ז"ל

חברה לנכסים ולבנין בע"מ
חברת גב — ים לקרקעות בע"מ
נוה בנין ופתוח בע"מ
גד חברה לבנין בע"מ
נכסי הדרים בע"מ

האוניברסיטה העברית בירושלים
מביעה תנחומים כנים
למר בנו גיטר ולמשפחה
במות עליהם
אליס ז"ל

לזאב ברעם ומשפחתו
השתתפותנו הכנה בצערכם
בהילקח מכם
האם ז"ל

"נוה" חברת בניין (1956) בע"מ
ההנהלה וחבר העובדים

לגינה ליאורה מיקי ובני המשפחה
משתתפים באבלכם הכבד בהילקח ראש המשפחה
דוד (אובה) גילרמן
ממגורות חיפה בע"מ

משפחות: גילרמן
הירשהורן
אנגרמן
ססובר

בצער רב וביגון קודר אנו מודיעים על פטירתה של
אמי, אמנו וסבתנו היקרה
חנה ברעם
בת אברהם ז"ל
ההלויה תתקיים היום יום שישי כה' תמוז תשמ"ו 1.8.86 בשעה 11.00 לפני הצהרים בבית העלמין בכפר יונה
יושבים שבעה ברחוב צה"ל 55 קיראון

המשפחה המתאבלת

לגינה ליאורה מיקי ובני המשפחה
משתתפים באבלכם הכבד
בהילקח ראש המשפחה
דוד (אובה) גילרמן

י. ססובר בע"מ
משפחות: ססובר וגיל

לאבינועם בן חורין
משתתפים באבלך במות
אביך ז"ל
רוזנפלד ספנות בע"מ

אוניברסיטת תל־אביב
הפקולטה למדעי הרוח
המכון לארכיאולוגיה
משלחת חפירות לכיש
אבלים על מותו של
ד"ר ריצ'ארד ברנט
חוקר דגול וידיד נאמן

לאביגדור קפלן ומשפחתו
משתתפים בצערכם על מות האם
חינה קפלן ז"ל
ארגון כח־אדם ומינהל
התעשיה האוירית לישראל בע"מ

למר אביגדור קפלן
השתתפותנו הכנה בצערך במות
אמך ז"ל
ההנהלה — ועד העובדים
אלתא — אשדוד

לאביגדור קפלן ומשפחתו
משתתפים בצערכם על מות האם
חינה קפלן ז"ל
דירקטוריון — ההנהלה
ארגון העובדים
התעשיה האוירית לישראל בע"מ

هكذا من الأصل

مكنز من الاهل

הארץ

קבלת מודעות:
רח' הנגב 4, ת"א
טל. 03-371261.
המחיר למודעה 42 ש"ח
המחיר למילה 5.25 ש"ח
המחירים כוללים מע"מ

הלוח הארצי

הארץ חדשות

חדשות העיר כלהעיר צומת השרון כאן הדרום הלוח הבטוח

גרפיקאית מנוסה

ביצועיסטית מצויינת עם אופציה להערכה.
יכולת עיצוב והרבה חשק...
אלי, פרסום ישום כוונים, 03-613183

לאולפני תבקיה ירושלים בע"מ
דרושה
פקידה
ידיעת אנגלית והדפסה חובה
משרה מלאה
נא לפנות לטלפון 02-528252

דרושים
רוכשי מודעות מנוסים
באשדוד, קרית־מלאכי והאזור
תנאים טובים למתאימים
לפנות בכתב יד לת.ד. 750 באר־שבע

לרשת מרפאות שיניים ארצית
דרושים
רופאי שיניים כלליים ומומחים בכל השטחים
בכל חלקי הארץ
למשרות מלאות/חלקיות
אנו מציעים:
עבודה במסגרת צוות מיומן כולל מומחים בניהולו של מנהל רפואי.
לקביעת ראיון להתקשר טלפונית:
03-255188, 03-264241/2/3, 03-214313

לגלריה לאמנות בירושלים
דרושות
דיילות מכירה
ידיעת השפה האנגלית — חובה (שפה נוספת יתרון)
הופעה נאה ומגורים בירושלים
למתאימות מובטחות עבודה באווירה צעירה ונעימה
השכר ייקבע בחוזה אישי
עבודה במשרה מלאה, קיימת אפשרות עבודה לאחה"צ
טלפון: 02-723112, 02-719170 — לאורי

לארגון הישראלי לרווחת הנכה
דרוש
רופא שיניים
באזור תל אביב
טל' 02-663663
02-663808

הסוכנות היהודית לארץ ישראל
בכפר הנוער
רמת הדסה בטבעון
דרושים/ות
מדריכים/ות חינוכיים/ות
נא לפנות טלפונית ל־04-934343
או בכתב לרמת הדסה, דואר טבעון

עירית ירושלים
דרושים/ות
פקחים/ות עירוניים
במחלקה לשיפור פני העיר
הדרגה ט"ו—ט"ז בדירוג האחיד
יתקבלו בעלי השכלה תיכונית לאחר שירות צבאי מלא (גילאים 22—30). המועמדים המתאימים יידרשו לעבור קורס לפקחים עירוניים כתנאי הכרחי לקבלתם לעבודה.
פרטים נוספים ניתן לקבל אצל האחראית לקבלת עובדים, יחידת המנגנון, רח' יפו 22, קומה א', חדר 217.
מועד אחרון להגשת מועמדות: יום שישי, ג' באב התשמ"ו (8.8.86).
המנהל הכללי
ירושלים, כ"ה בתמוז התשמ"ו
1 באוגוסט 1986

לבתי ספר לארגון באזור חיפה והקריות
דרושים/ות
מורים/ות
צעירים/ות, השולטים באחד מהכלים הבאים: אורגן, פסנתר, אקורדיון
בעלי השכלה מוסיקלית,
כושר ביצוע ואלתור.
נא לפנות:
לטל. 04-664374, בשעות אחה"צ - לפנינה

מלון שרתון פלאזה ירושלים
דרוש
מנהל מסעדה חלבית
לפנות למחלקת כוח־אדם
טל' 02-228133

למפעל בקרבת ירושלים
דרוש
אחראי תחזוקה
הכישורים הנדרשים:
5 שנות נסיון בתחזוקה תעשייתית
יכולת בניהול צוות עובדים
נא לפנות בכתב לת"ד 4117 ים

לרב בריח יבנה
דרושה
מזכירת אחה"צ ללשכת המנכ"ל
★ 5 ימי עבודה בשבוע
שעות העבודה 14.00-19.00
הכישורים הדרושים:
★ השכלה תיכונית
★ ניסיון במזכירות
★ הדפסה אנגלית/עברית
★ דינמיות ויכולת ביצוע
נא לפנות
לדיאנה 08-437911
בין השעות 08.00-15.00

רשות נירות ערך
מתפרסם בזאת מכרז לתפקיד מזכיר/ת רשות ניירות ערך
תיאור המשרה:
כפיפות לישב ראש הרשות תוך אחריות לנושאים הבאים:
1. ריכוז ותיאום ישיבות הרשות והועדות, סגל הרשות, הכנת חומר לישיבות ורישום פרוטוקולים, מעקב אחרי ביצוע החלטות הרשות והועדות.
2. הכנת תקציב הרשות ומעקב אחר ביצועו.
3. הכנת תכנית עבודה שנתית ומעקב אחר ביצועה.
4. אחריות למנגנון וכוח אדם, טיפול בדואר, ארכיב, ציוד, דיור, משק וכל נושא מינהלי אחר.
5. אחריות למנהלי עבודה ושירותי המיכון.
6. אחריות לניהול מערכות החשבונות ברשות, לרבות הכנת משכורות, ביצוע תשלומים, מערך רישומים, בניית אגרות.
7. ניהול תיק ההשקעות של הרשות.
8. פרסומי הרשות ויחסי ציבור, לרבות דו"ח שנתי, ידיעוני הרשות.
דרישות המשרה:
כושר ארגוני, ניסיון מינהלי ויכולת ניהול צוות עובדים, השכלה אקדמית (רצוי בכלכלה או במינהל עסקים) או ניסיון מינהלי של לפחות 10 שנים. רצויה הכרת תחומי פעילות רשות ניירות ערך והתמצאות בחוק ניירות ערך, תשכ"ח-1968 ובתקנות שהותקנו על פיו וכן התמצאות במשק הישראלי ובשוק ההון.
הדירוג והדרגה
דרגות 10—11 בדירוג עובדי הביקורת. העובד/ת יועסק בשלב ראשון על פי חוזה. ועדת המכרז תהא רשאית לקבל עובד/ת בדרגה נמוכה מדרגת המשרה הנוכחית (בהתאם לנתוני המועמד/ת).
הערות
על פי החוק מוטלות על עובדי הרשות מגבלות מסוימות בקשר לרכישת ניירות ערך. מועמד/ת המשתייך/ת במידה המגבלות יקבל/תקבל בעת קבלת טפסי מועמדות כמפורט להלן.
המעוניינים/ות בהגשת מועמדות מתבקשים/ות לגשת למשרדי הרשות - רח' לינקולן 24 ירושלים כל יום בין השעות 9 ל־13 לשם קבלת טופס אותו יש למלא ולהגיש לא יאוחר מיום 22.8.86
23.12.85

מיאל טכנולוגיה בע"מ
דרושה **מזכירה/כתבנית**
למחלקת שיווק
★ יכולת לעבודה עצמאית
★ שליטה מלאה באנגלית וקורספונדנציה
★ הדפסה אנגלית/עברית
★ ניסיון של 3 שנים במשרה דומה
★ שעות עבודה מ־08.00-15.00
5 ימים בשבוע
טל: 03-494179

לעיתון "הארץ"
דרושים
עובדי לילה לאריזת עיתונים
מתאים לסטודנטים
להתקשר 824271 לירום
מיום ראשון בשעה 12.00

בית־החולים "מעונות מרגוע"
במתכונתו החדשה
(בהשגחת משרד הבריאות)
קיימות עדיין כ־60 מיטות פנויות
★ באווירה משפחתית ונעימה.
★ סובב בגינה גדולה. ★ ציוד חדיש ומודרני.
האשפוז מיידי!
בדבר פרטים לפנות לטל' 063-39880
03-734191/4/5/6

גלובוס נכסים בע"מ
ישלב במשרדו
סוכנים נמרצים
בעלי ניסיון מוכח במכירות
תנאים הולמים למתאימים
02-631242/3, 02-699342

בקרית אונו
דרוש
מחלק עיתונים
בשעות הבוקר המוקדמות
מתאים לסטודנטים / תיכוניסטים
להתקשר בשעות הערב ל: 358283
או בין השעות 10.00-15.00
ל: 824271 לירום

מלון מגדל הכנסת
דרוש/ה
CITY LEDGER
עם ניסיון במלונאות
להתקשר לרון, מנהל מחלקת כוח אדם במלון. טל' 02-531111

דרושים בירושלים
מפעילי מחשב I.B.M
נא לפנות 03-611149-0

לחברת כח אדם
דרוש:
מנהל סניף
יתקבלו רק בעלי נסיון בענף
04 671856

המועצה המקומית בית־שמש
דרושים/ות
א. רכז/ת פעילות מוזיקלית בתחום השירה והנגינה למשרה מלאה (ביה"ס הקהילתי אשכול)
ב. מדריך/ה לקלוקת זמר ייצוגית למבוגרים
ג. מורה לכלי נשיפה להוראה והקמת תזמורת נוער
א. מדריך לדרמה
המעוניינים יפנו בכתב לביה"ס הקהילתי "אשכול" רח' הרצל בית־שמש. 02-911369 ויוזמנו לראיון

לחברה לאומנות
דרושה
מזכירה בכירה למנכ"ל החברה
המזכירה תנהל את לשכת המנכ"ל, תהיה אחראית על הקשרים של החברה עם גלריות וקניינים בחו"ל
נדרש:
ידיעת אנגלית על בורייה (שפת אם)
ידע והבנה בהליכי יבוא ויצוא
יכולת לנהל משרד בצורה עצמאית
העבודה באווירה נעימה וצעירה
השכר יקבע לפי הכישורים בחוזה אישי
נא לפנות טלפונית ב־02-723111

לעוף העמק
דרושים
מנהלי חשבונות
סוג 2־3 בעלי 3 שנות נסיון לפחות בתעשיה לעבודות הנהלת חשבונות מגוונות
נא לפנות בכתב בצרוף קורות חיים
לעוף העמק ת.ד. 108, רמת ישי
או 04-934112-3-4 לאריה

מודיעין אזרחי בע"מ
סניף חיפה והצפון
מאבטחים
להתקן בטחוני באיזור חיפה "בריאות־פרופיל 76 ומעלה "בוגרי יחידות שדה" עד גיל 40.
תנאי שכר כ־900 ש"ח לחודש, נא להצטייד בתעודת זהות, תעודת שחרור, ופנקס מילואים
יש לפנות ביום א' 3.8.86 בין 10.00-16.00 לרח' אלנבי 22 קומה ב' חיפה.

פרסום שפי

לחברה ידועה בענף המזון
דרוש:
סוכן / מחלק
* נסיון קודם במכירות הכרחי
* נכונות לעבודה קשה ומאומצת
* רצוי תושב חיפה
נא לפנות בכתב יד ובצרוף קורות חיים לת.ד. 1046 ק.מוצקין עבור עודד
* רק פונים מתאימים יענו

לכל הסוכנים ואנשי המכירות
המוכרים בצורה ישירה לבתים או בשווקים
דליים חומרי ניקוי
מבצעים ומגוון רחב של מוצרים במחירים מפתיעים
להזמנות: 04-989201

קלורית ירושלים
הנדסה וסחר בע"מ
דרוש
חשמלאי
בעל השכלה טכנית וניסיון בביצוע לוחות חשמל, התקנה ומתן שירות למערכות מיזוג אוויר והסקה
לפנות בכתב: מרכז ספיר בניין מ. גבעת־שאול ירושלים 96461

נלית בע"מ
תעשיות ניילון ופוליאסטר
מכשירן פנאומטיקה
למערכות פיקוד ובקרה
- בוגר בי"ס מקצועי במגמת מכשור ובקרה
- נסיון בן 3 שנים בעבודה עם ציוד בקרה פנאומטי — אלקטרוני במערכות פיקוד משולבות, הפעלות תוך הליכי ייצור רציפים.
- עצמאות באיתור תקלות, תיקון והפעלת מערכות בקרה.
התמצאות בנושאי פיקוד במערכות מיזוג אוויר־יתרון
המודעה מתייחסת למועמדים ולמועמדות כאחד
נא לפנות בכתב יד בצרוף קורות חיים למחלקת כח־אדם.
ת.ד. 276 מגדל העמק 10500
סודיות מובטחת.

פריקלאס ים־המלח בע"מ
למתקן חדש לייצור מוצרים מיוחדים שהוקם בשטח מפעלנו והרצתו החלה בימים אלה
דרוש/ה
★ כימאי/ת/מהנדס/ת כימיה
לתפקיד רב אתגרים בתחום השיווק
★ תואר ראשון בכימיה/הנדסה כימית
★ נסיון קודם בתחומי הפולימרים, תעשיית הגומי או הפלסטיקה - יתרון
★ ידיעת השפות עברית ואנגלית על בוריין שפות נוספות יתרון
★ נסיון בשיווק מוצרים טכניים כולל שרות ללקוחות
★ נסיון מסחרי וכשר ניהול מו"מ עם לקוחות
למפעלנו הקיים דרושים/ות
★ מהנדסים/ות כימאים
לתפקידי מהנדסי מתקן
★ 1-2 שנות נסיון בתעשיה הכימית - יתרון
★ יחסי אנוש טובים
★ מהנדס/ת מכונות
לעבודה במתקני הייצור
★ 1-2 שנות נסיון בתעשיה - יתרון
★ יחסי אנוש טובים
5 ימי עבודה בשבוע
תנאי השכר יקבעו על פי כישורי המועמדים.
למועמדים מחוץ לאיזור תינתן עזרה בדיור.
כתובת לפניות פריקלאס ים המלח בע"מ מישור רותם ד.נ. ערבה 86800 טל: 057-53031
בקבוצת כימיקלים לישראל

פורנט בע"מ
חברה מובילה בתחום התקשורת
דרוש/ה
נציג/ה מכירות
★ ניסיון במכירות
★ ידיעת השפה האנגלית
★ הופעה נאה
★ יחסי אנוש מצוינים
★ רכב יתרון
★ ניסיון בתחום התקשורת או המחשבים יתרון
לפנות טל' 02-247383

לחברת מזון גדולה
דרוש
מנהל סניף בירושלים
המועמד המבוקש צריך להיות צעיר דינאמי ובעל ניסיון במסחר והפצה כולל ניסיון ארגוני ומינהלי
מועמדים מתאימים מתבקשים לפנות בכתב יד לת.ד. 11024, ת"א 6111
ולציין על גבי המעטפה:
משרה "מס' 1160"
סודיות מובטחת

למפעל רהיטים בחיפה
דרושים
תופרים/ות ורפדים
תנאים טובים לבעלי ניסיון
לפנות לטל'
04-728872 04-228381

דרושים/ות
מקדמי/ות מכירות
ליום עבודה מלא בשכר הכשרה במקום
טל: 055-56524 לפנינה

גמיר
שרותי כח אדם בע"מ
לסניפינו בת"א, בחיפה וברחובות
דרושים/ות
למחלקה הטכנית:
★ מהנדס כימיה מתחיל
לעבודה במשמרות בתעשיה
★ מנהל מח' רכש ואספקה
השכלה טכנית הנדסית - ידע באנגלית
★ הנדסאי/טכנאי מכונות
נסיון בייזוד
★ מבקרי איכות אלקטרוני
ויזואלי וחשמלי מכני
★ מכונאי אחזקה
בוגרי בי"ס מקצועי 4 שנתי.
לעבודה במשמרות
★ מחסנאים טכניים מנוסים
בענף המתכת והאלקטרוניקה
★ חרטים/כרסמים מעולים
★ מסגרים/רתכים
רצוי קוראי שרטוט ונסיון בקונסטרוקציות
★ מלחימים/ות מחווטים/ות
מנוסים. - ידע בקריאת שרטוט
★ שרטט/ת מכונות
בעל/ת נסיון בשרטוטי הרכבה, פיצוצים.
לעבודה זמנית
למחלקה המשרדית:
★ מזכירות/פקידות/כתבניות
מנוסות, עברית ו/או אנגלית
★ מעבדות תמלילים/כתבניות
באנגלית, רצוי שפת־אם אנגלית
★ מנהל/ת חשבונות
סוג 2 — 3 מנוסה, למשרה מלאה וממושכת, במפעל עתיר־ידע
למתאימים/ות שכר גבוה ארוחות, הסעות.
ת"א, שדרות מוצקין 22, טל. 03-5-64514
חיפה, החלוץ 3, טל. 04-670373
רחובות, בית הפועלים 6, טל. 08-454651

עירית ירושלים
לבי"ס עירוני מקצועי א"י ע"ש חוה ג'ינוגלי
דרושים
• מורה לחינוך גופני (שליש משרה, לבנות)
• מורה למקצועות המינהל (משרה מלאה)
• מורה לחומרי בנין וחישוב כמויות (שני שלישי משרה)
• מורה למחשב (שני שלישי משרה)
• מורה להנהלת חשבונות (שני שלישי משרה)
לקבלת פרטים ולקביעת ראיון נא לפנות להנהלת ביה"ס, טלפונים 667876 או 637337

סופרכל
לסניפי מרכז פנורמה ומרכז כרמליה
דרושים/ות
עובדות למעדניה
עובדים לפינת אפיה
של סמי בורקס
לאחר שירות צבאי
לקביעת ראיון 5-04-338824 9-04-255948

למפעלי להב בית־שמש
דרושים/ות
1. גזרנים/ות לפרויקט גיזרה
לתקופה מוגבלת
2. כתבנית/ציירת
3. תופרים/ות מנוסים/ות
4. גהצנים/ות
שכר הולם למתאימים/ות, 5 ימי עבודה בשבוע.
פרטים: טל' 3־2־02-913771, לדודו

בפיברוניקס אתה בחברה טובה

1. מהנדס/ת תוכנה
הצטרף/י לצוות פיתוח תוכנה, לרשת תקשורת סיבאופטית בין המתקדמות בעולם.
כישורים:
א. בוגרי הנדסת מחשבים, מדעי המחשב, הנדסת חשמל.
ב. נסיון של שנתיים לפחות במערכות הפעלה בתקשורת נתונים או תוכנת זמן אמת.
ג. יתרון לבעלי נסיון בשפה C או אסמבלר 68000.
2. מהנדס/ת אלקטרוניקה
להשתלבות בצוות תכנון חומרה ברשתות תקשורת מהירה.
3. מזכירה/קלדנית
לעבודת מזכירות לראש מינהל, וקלידון במערכת MM (מחשב HP).
4. פקידה ללשכת מנכ"ל
כישורים:
א. לפחות 3 שנים נסיון בעבודה משרדית.
ב. הדפסה עברית אנגלית (רצוי במעבד תמלילים).
ג. שליטה טובה באנגלית.
ד. נכונות לעבודה בשעות לא שגרתיות.
נא לפנות בכתב בצרוף קורות חיים ופרוט נסיון ל"גיוס עובדים" פיברוניקס בע"מ, סוכנות דואר מת"ם, חיפה 31905
סודיות מובטחת.
פיברוניקס
תקשורת סיבאופטית

האגודה לקידום מינהלות שכונתיות בירושלים
الجمعية لتقدم ادارات الاحياء في اورشليم القدس
Jerusalem Association for Neighborhood Self-Management
דרוש מנהל
למינהלת שכונתית בשכונת נווה־יעקב
מהות העבודה
ניהול צוות עובדים מקצועיים, תכנון ופיתוח שירותים חברתיים בשיתוף עם תושבים מתנדבים ונבחרים, עם מחלקות העירייה ומוסדות הממשלה. סיוע לתושבים להתארגנות לפעולה בקרב השכונה ובמגעים עם מוסדות.
כישורים דרושים
השכלה גבוהה בתחום מינהל ציבורי או פיתוח ארגוני קהילתי. 5 שנות ניסיון לפחות בניהול מערכת מורכבת.
עדיפות תינתן לתושבים/ות השכונה. אנא שלחו קורות חייך ללשכת האגודה.
רח' שלומציון המלכה 10, ירושלים 94146, עד לתאריך 15.8.86

בית הספר המרכזי לתיירות שלוחת חיפה
דרוש
מרכז קורס מורי־דרך
מורה דרך מוסמך ★ בעל השכלה אקדמאית
בעל נסיון בהדרכה ★ תושב חיפה והסביבה
לפנות: להנהלת בית הספר לתיירות
ת.ד. 1018 ירושלים 91009 טל' 02-246814

הלוח הארצי — הארץ חדשות

לחברה ותיקה
בענף מכונות דפוס, כריכה ואריזה
דרושים
אנשי מכירות מעולים
לכל הארץ
תנאים טובים למתאימים
לפנות החל מיום א'
לטל: 03-823069, 03-830772

מפעלי בניין בכרמיאל בע"מ
אפיק חלונה
אזור תעשיה כרמיאל ת.ד. 539 מיקוד 20100
טל' 04-986661

דרושים

טכנאי בניין או הנדסאי
לתפקיד חשב כמויות, הגשת חשבונות, אישור חשבונות

קבלני בניין
עם נסיון של 5 שנים לפחות
מקום מגורים בכרמיאל חובה
לפנות טלפונית 04-988218 בערב למני

מחסנאי עם נסיון בריכוז משלוחים

הנדסאי או הנדסאית בניין
לניהול מחלקה טכנית

פקידה טכנית למעקב וניהול ייצור

נהג משאית עם ותק של 5 שנים

לפנות טלפונית לאברהם 04-986661
ובערב 04-987027

מוצרי רפואה ומעבדות בע"מ
לרגל פתיחת מפעלינו החדשים בכרמיאל
דרושים לנו:
אחראי משמרת
* להפעלה ולאחזקה של מכונות הזרקה
* בוגר בתי ספר מקצועיים.
* עדיפות לבעלי נסיון
מנהל חשבונות
* נסיון מעשי במפעל תעשייתי, כולל ייצוא.
* בעל סוג 3 לפחות, עצמאי

תנאים טובים למועמדים המתאימים
נא לפנות בכתב לת.ד. 476 כרמיאל 20101

לאוגור (1983) ת.ד. 21 כרמיאל
דרושים:
1. מהנדס/הנדסאי מכונות
צעיר דינמי, בעל יוזמה עם 3 שנות נסיון לפחות בשטח העיבוד השבבי לתפקיד אחראי לניהול טכני במפעל מייצא, לשכלול מערכות ייצור ותיכנון כלים ומקבעים וקידום פרויקטים מיוחדים
2. עובד אחזקה
בוגר ביה"ס מקצועי במגמת מכונות כלים, חשמל והידראוליקה
3. חרט/כרסם עצמאי
לייצור כלים ומתקנים רצוי בעל ידע בCNC
מקום מגורים — כרמיאל או הקריות
לפנות בכתב יד בפרוט קורות חיים לת.ד. 21 כרמיאל מיקוד 20101 או בטלפון 985333 החל מיום א'

UNIX — C
אנו חברה המפתחת תוכנה יישומית המשלבת טקסט וגרפיקה. המוצר הראשון כבר בשוק ואנו ממשיכים בפיתוח

דרושים לנו **מומחים**
בעלי ניסיון בתחומים הבאים:
1. מערכת הפעלה UNIX — דרושה הכרה עמוקה של המערכת (ברמת GURU). התפקיד כולל כתיבת תוכנות חדשות וניהול שוטף של המערכת.
2. גרפיקה, שפת C — נדרש ניסיון של שנה לפחות בתוכנות גרפיות (CAD/CAM) ובתוכנות C ותחת UNIX
3. שפת C — ניסיון של שנה לפחות בעבודה ותחת UNIX

מקום העבודה — ירושלים
המשרות אינן מתאימות למשמשים.
נא לפנות לטל' 02-245174
02-233892, ירושלים

מכון מ.ש.פ.
שירותים פסיכולוגיים

עבור אחד מלקוחותינו — חברה ותיקה ומבוססת המובילה במתן שירותי תובלה בינלאומית, עמילות מכס ומחסני ערובה

דרוש
מנהל מכירות בכיר

כישורים נדרשים:
— יכולת גבוהה בניהול מערך מכירות בקנה מידה גדול, כולל הפעלת אנשי מכירות.
— ניסיון מוכח וידע באחד התחומים: סחר חוץ ו/או טיפול בפעולות שוטפות של יבוא־יצוא.
— כושר ניהול מו"מ, ניידות גבוהה ויכולת תיאום בין גורמים.
— שליטה טובה באנגלית ובשפת הטלקס.
המועמד צריך להיות אדם סמכותי, בעל יכולת תקשורתית גבוהה ויכולת לעמוד בלחצים.
הגיל 35—50.
תנאי שכר משופרים. מקום העבודה — אזור תל־אביב.
מועמדים מתאימים מתבקשים לפנות בכתב־יד תוך פירוט נרחב של קורות־חיים וניסיון מקצועי, ת"ד 13012, ירושלים 91130.
המודעה מופנית לגברים ולנשים כאחד.

אם הינך
דינאמי ויצירתי, בעל כושר ארגון, כולל ניהול משרד, המוכן להיות שותף בצוות ייחודי שבו פועלים יוזמים ויזמים חדשים בפיתוח וביצוע יוזמות בתחום החברתי
אנו מחפשים אותך
התקשר לטלפון: 02-241015

אל תצפה לניסים!
חפש רווח
קל ומהיר 200 ש"ח ליום
מוצרי צריכה למכירה בבתים ושווקים
לפרטים: טל. 04-989201

מפעלי דפוס כתר ירושלים
דרושים
1. **חותך נייר** על מכונת פולאר 150 ס"מ
2. **כורכים מקצועיים** לעבודה יזומה (אפשר גם מנוסים במשרה חלקית)
3. **עובדי ייצור בכריכיה** רצוי בעלי רקע טכני במכונות. ישנה אפשרות להכשרה במקום. לפנות בטלפון 02-521201 לבקש את יחזקאל צור
4. **צלם אופסט** לפנות בטלפון הנ"ל לצבי אהב־ציון

גרעין קארד ישראל בע"מ
אנחנו אוהבים להשקיע הרבה באנשים טובים—וכדאי לנו

אם את/ה חרוץ ודבק במטרה;
אם את/ה מוכשר לעסוק במכירות;
הצטרף/י לחברה צעירה ודינמית המשווקת פרוייקט רווחה חדשני;
הדרכה והכנסה מובטחת!
השכלה תיכונית הכרחית!
לפרטים:
סניף פ"ת רח' הרצל 34
טל. 03-916629

עיריית ירושלים
המחלקה לתרבות
האגף להשכלת מבוגרים
דרוש/ה
מורה לגיאוגרפיה
בעל/ת תואר אקדמי ונסיון בהכנה לבחינות בגרות להוראת מקצוע הגיאוגרפיה בביה"ס התיכון למבוגרים של עיריית ירושלים, משרד החינוך והתרבות ומועצת פועלי ירושלים.
נא לפנות לאגף להשכלת מבוגרים, בית העם רח' בצלאל 11 טל' 224156 בשעות לפנה"צ.

תעוז TAOZ
חברה ארצית לשרותי כח אדם

לעבודה קבועה
★ מהנדסי מכונות/אלקטרוניקה
★ הנדסאי אלקטרוניקה רקע בוידאו
★ מבקר איכות (רוקח או כימאי)
★ חרטים / כרסמים קונבנציונלים בעלי ניסיון
★ חשמלאי תעשייתי מנוסה
★ מנהל/ת חשבונות סוג 2 וסוג 3
★ מזכירות בכירות אנגלית עברית + הדפסה מעולה
תעוז שרותי כח אדם רח' הלל 23 ירושלים
קיא טלפון: 02-232922, 02-246398

הסוכנות היהודית — מרכז קהילתי ברנט
ההתחדשות שכונות
לפרויקט חינוכי חדשני בעבר
דרושים
מנהל/ת מרכז למידה
תאור התפקיד:
ניהול מרכז למידה שמטרתו שיפור ההישגים הלימודיים של תלמידי תיכון, ניהול צוות מורים.
שעות העבודה העיקריות אחה"צ ובערב
הכישורים הדרושים
ניסיון מנהלי בתחום החינוך.
תואר אקדמי רצוי בתחום החינוך
מורים למרכז למידה
מורים בשעות שבועיות (16.00-20.00) במקצועות מתמטיקה אנגלית לשון בעלי ניסיון בהוראה בבתי ספר תיכוניים ובהכנה לבחינות בגרות.
תתכן קבלת סטודנטים למקצועות הריאליים ולאנגלית
קורות חיים ותיאור נסיון בעבודה יש למסור עד לתאריך 12.8.86
למרכז קהילתי ברנט ת.ד. 2526 עכו
אבי קולן — מנהל המרכז הקהילתי
דורי מזוז — יזיר ועדת כח אדם
ופרויקט ההתחדשות שכונות

אם הינך...

נציבות שירות המדינה
ללשכה המרכזית לסטטיסטיקה
דרושים בירושלים
אקדמאים
בעלי תואר ראשון או שני בכלכלה ו/או בסטטיסטיקה.
תינתן עדיפות לבעלי נסיון בעבודה מקצועית.
העובדים יועסקו לפי חוזה מיוחד.
דרגת העובד תיקבע בהתאם לניסיון ודירוג המשרה.
המעוניינים מוזמנים לבוא לראיון אישי בלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, הקריה, רוממה, ירושלים,
בניין 26, חדר מס' 3.
הראיונות יתקיימו: ביום שני, 4 באוגוסט 1986, בשעות 13.00 עד 16.00

עיריית תל־אביב־יפו
מינהל החינוך, הנוער והתרבות
לספריית שער־ציון, בית אריאלה
דרושה
מזכירה למדור תרבות
הכישורים הנדרשים:
1) נסיון בעבודה משרדית, כולל הדפסות.
2) ידיעת השפה העברית והאנגלית.
3) הכרת תחומי התרבות בארץ.
4) עבודה במשמרות.
לקביעת ראיון להתקשר לטל. 210141
מדור פעולות תרבות

מכון הנריטה סאלד
המכון הארצי למחקר במדעי ההתנהגות
דרושים/ות
סגן מנהל המרכז לבחינות בגרות
אחראיות למינהלת המרכז ולהפקה טכנית של שאלוני בחינות הבגרות
הכישורים: ★ השכלה אקדמאית במדעי החברה ★ ניסיון מוכח בארגון ומינהל ★ התמצאות בתחום המיקרו־מחשבים רצויה
מגיה ועורכת
הגהה ועריכת שאלוני בחינות הבגרות
הכישורים: ★ ניסיון מוכח בהגהה ועריכה ★ השכלה אקדמית בלשון עברית — רצויה (חצי משרה)
אחראי/ת ליחסי ציבור
הגברת מודעות הציבור, ומשתמשים פוטנציאלים לפעולות המכון ופרסומיו
הכישורים:
★ השכלה אקדמית במדעי החברה ★ ניסיון מוכח ביחסי ציבור
מועמדים יפנו בכתב בצירוף קורות־חיים לגבי חוה קפש, מכון סאלד, רח' קולומביה 9, ירושלים 96583

בטחון אזרחי
CITIZENS SECURITY SERVICES

דרושים **בחורים/בחורות**
לתפקיד בטחוני מעניין בנמל התעופה בן־גוריון
תנאי קבלה:
* בוגרי שרות צבאי * 12 שנות לימוד
* דוברי אנגלית ברמה טובה.
(הראיון ייערך באנגלית) יתרון לשפה נוספת
* מצב בריאותי תקין * עד גיל 26
* מגורים באזור המרכז רצוי.
ועדת קבלה תיערך ביום א' 3.8.86
בשעה 12.00 בנתב"ג, בנכנסים בשער מס' 4.
נא להצטייד בת.זהות, תעודות בגרות
אין העבודה מוצעת למי שאינו יכול להתחייב למשרה מלאה למשך חצי שנה לפחות.

★ אבטחה ★ שמירה ★ שרותים מיוחדים
סניף נתב"ג - 03-9721286

הסוכנות היהודית לארץ ישראל
משרות פנוית
בכפר הנוער "קרית יערים"
ירושלים, (ליד אבו־גוש)
דרושים/ות:
1. מדריכים/ות חינוכיים/ות
2. מזכירה־מנהלת חשבונות
3. מחנכי/ות כיתות
הכישורים הדרושים: מורים/ות מוסמכים/ות רצוי אקדמאים בעלי נסיון בהוראה בחינוך מיוחד
4. מורה למלאכה
5. מורה לציור
לפנות טלפונית לבתיה 342171, 02-342476
או בכתב לקרית־יערים, דואר־נע הרי־יהודה

דרוש למשרד אדריכלות פנים
אדריכל/ית
ניסיון 3 שנים לפחות בעיצוב פנים
טל. אריה 03-5464725
בין השעות: 10.00-13.00

שופר־סל
לסניפי גוש־דן
דרושים
★ מנהלי מחלקות בשר
★ עובדי מחלקות בשר
★ עובדות מעדניה
תנאי שכר טובים
מועמדים מתבקשים לפנות ביום ראשון 3.8.86
בין השעות 08.00 - 10.00, לאגף הבשר, בית שופרסל, רח' רוטשילד 79, פ"ת,
אוטובוסים: 49, 50, 51, 62, 66

אביק בע"מ
לחברתנו דרוש
תעמלן רציני
★ לאזור המרכז והצפון
★ השכלה פרה רפואית
★ רשיון נהיגה
פנה בכתב יד בצרוף קורות חיים ונסיון קודם אל אביק ת.ד. 2077 ר"ג 52120
- סודיות מובטחת -
מודעה זו מיועדת לנשים וגברים כאחד

בימבד ירמי ובנו 1974
שירותי נקיון כללי

★ מתן שירותי כוח עזר
★ התחזקות מבנים
★ ייעוץ והתאמת עובדים, ע"פ צרכי הלקוח
★ 24 שעות ביממה
★ 365 יום בשנה
בכל רחבי הארץ
א) ביצוע כל שירותי הנקיון לכל מבנה (כולל ניקוי חלונות)
ב) תחזוק נקיון שוטף למשך 24 שעות (כולל מתן עובד צמוד וקבוע)
ג) ביצוע כל סוג עבודה ובכל ענף
ד) אספקת עובדים לא מקצועיים (לתעשיה לענף הדשאות ולחקלאות)
ה) אספקת בעלי מקצוע לכל המקצועות (לאחר תהליך מיון מקצועי)
ו) ביצוע פוליש וקס (כולל דירות פרטיות)
ז) אחזקה שוטפת של מבנים
ח) מתן שירות בכל יום ובכל שעה
ט) אנו מעסיקים את מיטב העובדים ובעלי המקצוע הדרושים
י) לרשותינו מאגר גדול של כוח אדם (יהודים וערבים, נשים וגברים).
השירותים הנ"ל ניתנים גם לדירות פרטיות
שירות מקצועי מהיר אמין והעלות נמוכה
רחובות השקד 21/16 קרית אונו, טלפון: 03-349980

בית הספר לתיירות מעונין
במרכז קורס פקידים מורשים במגמת נסיעות ותיירות בשלוחה בתל־אביב
דרישות התפקיד:
בוגר ביה"ס לתיירות עם תעודת מוסמך לנסיעות.
בעל כושר ארגון ויחסי אנוש.
רצוי נסיון בהוראה או בהדרכה. תושב תל־אביב.
נא לפנות להנהלת בית הספר לתיירות
ת.ד. 1018 ירושלים 91009. טל' 02-246814, 02-246047
— סודיות מובטחות —

משאבי אנוש
גיוס והערכת מנהלים בע"מ
אורה כהן

לחברה עתירת ידע
דרוש/ה
מנהל/ת מחלקה משפטית
תאור התפקיד:
ייעוץ להנהלת החברה בכל הנושאים המשפטיים. תאום ה־ייצוג המשפטי הכולל של החברה ושל החברות הבנות בארץ ובחו"ל. ניהול צוות משפטי.
כישורים:
המועמד המתאים יהיה בעל ניסיון רב בייעוץ משפטי לתעשייה, בדיני חוזים וחברות ובעל הבנה עיסקית. הכרת המערכת העיסקית/משפטית בארה"ב רצויה. ידיעת אנגלית ברמת שפת־אם הכרחית.
המועמדים המתאימים יפנו בכתב יד בצירוף קורות חיים לת.ד. 189 רמת גן 52101 סודיות מובטחת

שרותי דנאל כח אדם
למחלקה המשרדית דרושים/ות
★ מזכירות בכירות עברית/אנגלית עם ניסיון בהדפסה
★ כתבניות עברית/אנגלית מעולות (אפשרות לאנגלית שפת־אם)
★ קלדניות ו/או מעבדות תמלילים עברית/אנגלית מעולות
★ כתבנית טלקס באנגלית
למתאימים תנאים סוציאלים מלאים, יחס אישי, שכר הולם.
לפנות לדנאל רח' רוגוזין 8 אשדוד. טלפון: 33644-32221-055 נתן/גילי

למוסד חינוכי בירושלים
לשנת הלימודים תשמ"ז
דרוש/ה
מנחה בנושא
יהדות, ציונות ודמוקראטיה
לראיון, נא להתקשר 289264, 02-288711
בין 8.00—13.00

תנובה סניף אשדוד
דרושים
אחראי/ת משמרת ערב למחלקת פירות וירקות
עובד/ת קירור
המעוניינים יפנו לטלפונים 055-21833, 055-21377 לחבר אורי מילשטוק

לעבודת תרגום מעניינת
דרושים/ות
דוברי שפות:
רומנית/רוסית
הכישורים הנדרשים:
★ שליטה מלאה באחת משתי השפות הנ"ל וכן באנגלית או צרפתית.
★ השכלה אקדמאית או תיכונית.
★ מגורים באזור ירושלים.
★ שליטה מלאה בעברית.
למתאימים אנו מציעים:
★ קביעות בעבודה.
★ תנאי שכר טובים.
המעוניינים העומדים בכל הדרישות לעיל, יפנו בכתב־יד לת"ד 77 ת"א מיקוד 91000 עבור נ.ג. ויציינו פרטים אישיים (גיל, טלפון) וקורות חיים
— פונים מתאימים ייענו —

בי"ס החקלאי ניצנים
דרושים
1. **מרכז הדרכה** תואר ראשון וניסיון פנימייתי.
2. **אם בית מרכזית** השכלה וניסיון מתאימים.
3. **מדריכים חינוכיים** בעלי השכלה וניסיון מתאימים.
1, 2, 3 - מגורים במקום
4. **טבח ראשי** ניסיון במקצוע, אפשרי יוצא צבא שלב 9.
5. **מורה לאנגלית** אפשרי משרה חלקית.
6. **מורה לספרות** הכנה לבגרות - משרה חלקית
7. **מורה לפקידות/מזכירות** משרה חלקית
פניות בכתב לד.נ. אבטח 79287
או טלפונית 051-23168, 051-22180

לחברה מסחרית גדולה
דרושים
מועמדים לניהול פרויקטים
לגידול פרחים במרכז אמריקה
בארץ דוברת ספרדית
הכישורים הדרושים:
1. ידע וניסיון רב בגידול מגוון רחב של פרחים, כולל בצלים ופקעות.
2. השכלה חקלאית.
3. ידיעת שפות אנגלית וספרדית - יתרון.
4. ניסיון עבודה בחו"ל.
5. נכונות למקום עבודה המרוחק ממקום מגורי המשפחה.
6. אפשרות ליציאה מיידית.

★★★

מועמדים מתאימים יפנו בכתב יד
ובצירוף קורות חיים וניסיון
לת.ד. 6533 תל־אביב מיקוד 61064
עבור אגף פרויקטים
רק מועמדים מתאימים ייענו

שרותי דנאל כח אדם
(אדיר השיטן בע"מ)
למחלקה הטכנית דרושים
★ **מהנדס/הנדסאי כימיה**
בעל ניסיון בניהול צוות עובדים, לתהליכי ציפוי כסף וניקל במפעל תעשיתי
★ **רוקח** עם תעודה ורשיון משרד הבריאות לעבודה קבועה
★ **אנשי מכירות** עם רקע בביולוגיה
למתאימים תנאים מעולים, שכר מעולה לפי הכישורים. הסעות, ארוחות, וכל התנאים הסוציאלים המלאים. ויחס אישי.
לפנות: דנאל רח' רוגוזין 8 אשדוד. 33644-32221-055 נתן/גילי

هكذا من الأصل

مكان من الأصل

הלוח הארצי
הארץ חדשות

עלית
דרושה

נציג/ת מכירות בעל/ת רכב

לעבודה זמנית בחודשים אוגוסט/ספטמבר כנציג/ת מכירות, לאיזורים —
1. חיפה, קריות, עכו ונהריה
2. איזור הצפון, הגליל והעמקים

קשר עם ועדים ומוסדות — יתרון

נא לפנות בטלפון:
באיזור חיפה 04 740124/5
באיזור הצפון והגליל 069-36306

לחברת יבואנים ומפיצים בענף המתכת
דרוש:

איש מכירות

עם ניסיון מכירות
בענף המתכת רצוי קשרים בתעשיה וקיבוצים. משכורת + אחוזים + רכב
לכתוב לת.ד 33116 חיפה

ללוח הארצי למח' גביה
דרושה

בחורה לעבודה משרדית

וקשר עם לקוחות
שעות העבודה: 15.00–19.00
טלפון: 370348 ליחזקאל

אנשים ומחשבים
עתונות מקצועית • מרכז הדרכה
מועדון חברים • שרותי מידע

למחלקת השיווק של העיתונים המובילים בענפי המחשבים והטכנולוגיה המתקדמת בארץ. לשבועון החדשות, דרשבועון מגזיני וידחון
דרוש/ה

איש מכירות מעולה בעל/ת ניסיון מוכח

לטיפול בתקציבי הפרסום של חברות בינלאומיות ומובילות בארץ כגון: יבמ, דיגיטל, מוטורולה, היולט־פקרד ר־250 חברות גדולות אחרות.
אפשרות לקידום מהיר ולהכנסה גבוהה.
נא לפנות בכתב ת"ד 33325 ת"א 61 332
(עבור רענן רוגל) או טלפונית 288072, 288408

יהלומי אלישיב נתיבות בע"מ
דרושים

עובדים מקצועיים
(לוטשים וחותכים)
לליטוש יהלומים
(אבנים עגולות ופנטזי)
לקבלת מידע נא לפנות לטלפון:
057-945445-6
בין השעות 08.00-17.00

איש צבא בכיר
איש חינוך
איש שיווק
זקוק לאיוורור?
מעוניין בקריירה עצמית?
יש. באשדוד.
בתחום מעניין ובלתי שיגרתי
תנאים מצוינים
שלח קורות חיים בכתב יד
לת.ד. 750 באר־שבע
פרטים בטל: 057-31740

דרושים
מלווים לתלמידים
בהסעות מיוחדות באוטובוסים

המועדים:
בבקר - ממגורי התלמידים לבתי־הספר ברחבי העיר
בצהריים - מבתי־הספר בחזרה לבית התלמידים

המעוניינים: פנסיונרים, עקרות בית וסטודנטים, תושבים בצפון העיר, יפנו בהקדם, בין השעות 9.00-13.00, לפני מ. זכר, בבנין העירייה חדר 235, ככר מלכי ישראל. טל. 438051

לחברה יצרנית
דרושים

מנהל אגף אחזקה
בעל נסיון מוכח במפעל תעשייתי.
הנדסאי/מהנדס מכונות יתרון

מנהל כספים
בעל נסיון מוכח בניהול פיננסי של חברה בינונית תעשייתית
בוגר כלכלה או ראיית חשבון

לפנות בכתב יד בצרוף קורות חיים והמלצות לת.ד. 4444 חיפה עבור 101 לגרימברג
המתאימים יוזמנו לראיון

ארוביט תעשיות בע"מ
חברה צעירה ודינמית העוסקת בפתוח מערכות רובוטיקה ואוטומציה לתעשיה מחפשת:

מהנדס מכונות

כישורים נדרשים:
5 שנות ניסיון לפחות של עבודה בתעשיה בפתוח ותכנון מתקנים מכניים, מערכות טרבו ומכונות אוטומאטיות.

ארוביט תעשיות בע"מ
רח' מסילת ישרים 95, תל־אביב
טל: 380649, 03-378459

רם תעשיות אשדוד בע"מ
אזור התעשייה הצפוני
דרוש

חשמלאי תעשייה
★ בעל ניסיון בעבודה במתח גבוה
★ ידיעה טובה באנגלית - חובה
★ תנאים טובים למועסק
בפרטים נוספים: 055-32435 לשוש

מועצה אזורית יואב
צומת מסמיה 055-83501/3
דרוש

עו"ק (עובד נוער קהילתי)

בוגר קורס מדריכי נוער
רצוי בוגר תנועת נוער
לעבודה במושב נחלה במשרה מלאה
נא לפנות למחלקת הרווחה במועצה

לחברת ביטוח סניף חיפה והצפון
דרוש/ה

מקבל/ת עסקים
* ידע באלמנטרי
* נסיון חובה

נא לפנות לאתי 04-671974

לכפר הילדים בכרמיאל
דרושים:
זוגות נשואים לטיפול בילדים
* עד גיל 30 + 12 שנות לימוד
* עד שני ילדים
* מגורים במקום חובה
מדריך חינוכי בחצי משרה
אמהות בית מחליפות 3/4 משרה
חוקות לאחר שרות צבאי מלא / שרות לאומי
לפרטים נא לפנות לכפר הילדים טל. 04-987935-6
בשעות העבודה אחה"צ 04-986370 04-987402 04-728075
בערב לעדה 04
מודעה זו מתייחסת לגברים ונשים כאחד.

רשות הנמלים בישראל
נמל חיפה
דרוש

מסגר־רתך
לעבודה על מנופים
ידע בקריאת שרטוטים ועבודה על פיהם, ידע בריתוך בכל אמצעי הריתוך.

נא לפנות לטלפון: 518519

לחברה מסחרית בחיפה
דרושה

מנהל/ת חשבונות

סוג 3 עם נסיון
לפנות בכתב יד ת.ד. 33622 חיפה 31339
עבור 606

לחברת גנות
דרושים
1. **מהנדס אלקטרוניקה**
ידע 8086 + תחקיר ביטוחני (המשרה באזור המרכז).
2. **מזכירה** ידע בהדפסת אנגלית עברית רצוי על מחשב (המשרה באזור נתניה)
3. **עובדות יצור** עם נסיון (המשרה באזור נתניה)
לפנות בטל: 45500-45509-053-37500

פר"ח (פרויקט חונכות) אונב' חיפה
דרוש

סגן מנהל
כישורים דרושים:
בוגר B.A ביעוץ חינוכי, חינוך מיוחד, פסיכולוגיה עו"ס. העדפה לבעל נסיון בניהול או ביעוץ.
היקף המשרה 80%
לפרטים נא לפנות לטל. 240647

הוועדה המקומית לתכנון ובניה ק.מוצקין
ק.ביאליק ק.ים:
הננו מכריזים על משרה פנוייה של

מפקח בניה
הנדסאי או מכנאי בניין
רצוי תושב הקריות

את הבקשות יש להגיש בכתב למזכיר הועדה המקומית שד' ויצמן 5 ק. מוצקין עד 8.8.86

המשרד לקליטת העליה — הסוכנות יהודית
מינהל הסטודנטים והתלמידים
דרושים

רכזים ומדריכים למעונות
סטודנטים (משנה שניה ומעלה), נסיון בהדרכה, בוגרי צבא. מגורים במעון־חובה.
רכז־משרה מלאה, מדריך חצי משרה.
לפנות למינהל הסטודנטים רחוב פל־ים 7 בנין צים. טל. 666311 או 644313

לצפון 1 הלוח הבטוח
דרושה

פקידת מודעות
לעבודה קבועה לשעות הבוקר ואחה"צ
בפרטים לפנות ביום א'
בין השעות 09.00 — 11.00 למרים
לתיאום ראיון טל' 917314, 04-919176

מקור

לחברת השקעות מוכרת
דרוש

מנהל כללי

בעל נסיון רב בניהול נשאי השקעות ופיננסים בינלאומיים בארץ ובחו"ל.
דרושה בקיאות במדיניות השקעות והפיתוח והכרות טובה עם מעצבי מדיניות בתחומי מימון ופרוייקטים.
יועדף מועמד בעל ניסיון במערכת הבנקאות הבינלאומית או חברות בעלות עסקים בינלאומיים.
המועמד שייבחר, ינהל חברה המחזיקה בהשקעות בנכסים, בנייה, תעשיה ומסחר.
לקביעת ראיון, נא להתקשר לטלפון 03-248211
- סודיות מלאה מובטחת -
מודעותינו מיועדות לנשים וגברים כאחד.

מקור שרותי מידע ישראליים בע"מ
רחוב מלכי ישראל 19 תל־אביב טל. 228407

25 שנות נסיון
בשיבוץ לתפקידי מפתח

למפעל מזון באשדוד
דרוש/ה
טכנולוג / הנדסאי מזון
טבח תעשייתי
הנתונים הדרושים:
★ הכנת מרשמים
★ ידע וניסיון בנושא בישול ופיתוח מוצרים
★ עצמאי/ת בעבודה
על מעוניינים לפנות בכתב יד למחלקת כח אדם בצירוף קורות חיים וניסיון מעשי לת.ד. 2223 אשדוד מיקוד 77121
מועמדים הבאים בחשבון ייענו תוך שבועיים

מרכז יד לקשיש נס ציונה
בסביבה כפרית ושקטה
שירותים המאפשרים איכות חיים לגיל הזהב
בבית ההורים:
■ אוכל דיאטטי - פיזיותרפיה, ריפוי בעיסוק
■ משחקי חברה
■ טיולים וגינה עם פינת חי
■ חדרים לבודדים
■ ישנה אפשרות להזמנת מקומות לתקופות קצובות וקצרות

במקום מופעל מועדון לתושבי הסביבה בימים א' – ה', כולל כל השרותים. מספר המקומות מוגבל

ניתן לקבל פרטים ברח' ראובן 13 נס ציונה,
או בטלפון 08-473363

לכפר יהושע
דרוש/ה

מנהל חשבונות בכיר
* בעל נסיון
נא לפנות בכתב למזכירות כפר יהושע מיקוד 30063

למפעל טקסטיל הלבשה עליונה
המוקם באיזור נצרת
דרושים

מכונאי מכונות תפירה
רצוי בעל ידע באלקטרוניקה

אחראית קו תפירה
רצוי בעלות נסיון בתפירת חולצות
המפעל יוצר ליצוא חולצות בשיטות מתקדמות בציוד חדיש
תנאים טובים למתאימים
לפנות בכתב יד לת.ד. 2554
נצרת 16000
סודיות מובטחת

למפעל תעשייתי באזור חיפה
דרושה

מנהל חשבונות ראשי / חשב

* בוגר ראיית חשבון
* בעל נסיון מוכח בתעשיה לטיפול בנושאים: תכנון מס, עריכת דוחות פיננסיים להנהלה, ניהול מערכת חשבונאית ממוחשבת

על המועמדים המתאימים לפנות בכתב יד בפרוט קורות חיים ונסיון קודם לת.ד. 4496 חיפה בציון "משרה מס' 1" ע"י המעסיק

"סודיות מובטחת"

למחלקת פוטוליטו
דרוש/ה

צלם/ת פוטוליטו
* מגורים באיזור הקריות.
* העבודה בימי ד' 12.00 — 24.00.
* יום ה' 08.00 — 24.00.
* נסיון קודם עדיף
לפנות לטל' 701064 לקביעת ראיון

תוכניתן
עם מחשב ותוכנה
בעל רמה מקצועית גבוהה מוכן להעמיד את ציודו וכישוריו לבצוע עבודות
ת.ד. 4642 ת"א 61046

למפעל בתחום הפלסטיקה
דרוש/ה
תמחירן/ית
הכישורים הדרושים:
1. בוגר/סטודנט שנה ד' בראיית חשבון.
2. נסיון קודם במערכות ממוחשבות
לפנות טל: 03-7511205 לאביגדור

לבל"ח פסיכיאטרי בהוד־השרון
דרושים
★ **אחים מעשיים**
★ **כוחות עזר** (גברים)
בדבר פרטים להתקשר לטל' 052-38667/8/9

להברת קבלנות
דרושים

קבלני משנה
לעבודות אינסטלציה עם רכב

מנהלי עבודה
עם נסיון קודם ורכב
לפנות טל' 04-916136

המשביר לצרכן
דרושים/ות
★ **מנהל מחלקת אלקטרוניקה**
כל־בו הרצליה 052-456116
★ **מנהל מחלקת ספורט**
כל־בו רעננה 052-452777
★ **מוכרות וקופאיות**
(עדיפות לבנות 28 ומעלה)
כל בו דיזנגוף 03-285136
★ **עובדי מחסן לתפקידים שונים**
אזור המרכז 03-899641

לחברה תעשייתית גדולה בדרום

דרוש

עוזר לקצין בטיחות בתעשיה

כישורים נדרשים.
* השכלה של מהנדס / הנדסאי כימיה או מכונות.
* 5 שנות נסיון בעבודה מעשית בתעשיה.
* כושר ניהול צות עובדים.
* יחסי אנוש טובים.

– תנאים טובים למועמד המתאים –

פניות בכתב יד בציון קורות חיים ונסיון קודם יש להפנות לת.ד. 744 באר שבע 84105 (נא לציין מס ת"ו)

סודיות מובטחת
מודעה זו מיועדת לגברים ונשים כאחד

קפוס ומקומו בריסו!!!

בחברה יציבה מבוססת ודינמית.
בריסו מייצגת לשוטות השיווק היוקרתית בארה"ב.
בשבוע עבודה בן 5 ימים.
בתנאים סוציאליים משופרים.
בשרותי רווחה מפותחים.

למפעלנו בבת־ים
דרושים/ות

עובד אחזקה בכיר
בוגר בי"ס מקצועי מוכר במסגרות מבנית
3 שנים ניסיון באחזקת מכונות בתעשייה

מנהל עבודה – למחלקת בד
ניסיון בתעשיית הטקסטיל בנושאי גזירה ותפירה

תופרות
לעבודה ביצור אפשרות למשרה חלקית

נא לפנות לטל' 03-5514450 ריקי

רים תעשיות מזרונים

אלסינט

למפעל בהרצליה דרוש:

מינהלן מו"פ
משרה מס' 165204

1. לטיפול באדמיניסטרציה הקשורה בניהול מו"פ מתקדם.
2. מעקב התקדמות פרויקטים וסקרי תיכון.
3. קיום מערכת דוחות ביצועיים וכספיים
4. תיאומים בין גופי הפיתוח לגבי משימות.

הכישורים: הנדסאי תעשיה וניהול עם ותק של שנתיים לפחות בתעשיה.

אנא פנה בצרוף קורות חיים ת.ז. ומספר משרה למחלקת גיוס ת.ד. 550 חיפה.

לחברת מחשבים צעירה בהרצליה פיתוח
דרושה

מזכירה מעולה לניהול משרד

הכישורים הדרושים:
● עברית ואנגלית כולל הדפסה
● ידע בסיסי בהנהלת חשבונות והרבה יוזמה
אפשרות למשרה חלקית ● 5 ימי עבודה בשבוע

נא לפנות בכתב יד, בצירוף פרטים ונסיון קודם לת"ד 2136 תל־אביב 61020, עבור "מזכירה".

שירותי כוח אדם
ORS

או.אר.אס. חיפה דרושים:
מחלקה טכנית
* **הנדסאי / טכנאי אלקטרוניקה**
נסיון מוכח בעבודות אחזקה. ידיעת השפה האנגלית חובה
* **מכשירנים / טכנאי מיכשור**
בעלי נסיון רב בתעשיה ידע רחב במכאטרוניקה ואלקטרוניקה
תעסוקה למשרה קבועה ומלאה
שכר גבוה למתאימים
רח' הרצוג 2, חיפה
טל. 04-664002, 663703

ORS

הטכניון
מכון טכנולוגי לישראל

דרושה
כתבנית מדעית
תאור התפקיד:
הדפסת חומר הוראה, התכתבויות, מאמרים ומחקרים. עזרה בביצוע עבודות משרד מגוונות
הכישורים הדרושים:
השכלה תיכונית מלאה
ידיעת השפות עברית ואנגלית על בוריין, רצוי נסיון מוכח של מספר שנים בהדפסה באנגלית ובעברית
הערה: המשרה הינה בהיקף 50%
מספר המשרה: מה164

מזכירה שעות אחרי הצהריים בלשכת הנשיא
הכישורים הדרושים:
השכלה תיכונית מלאה.
שליטה מושלמת בשפות עברית ואנגלית (שפת אם אנגלית)
הדפסה טובה בשתי השפות הנ"ל
נסיון בניהול עצמאי של משרד ובעבודות משרד מגוונות.
יכולת לפעול בנועם ובנאות עם קהל
הערה: המשרה הינה חלקית שעות העבודה 12.00 — 17.00
מספר המשרה: מה171
המועמדים/ות מתאימים/ות המעוניינים/ות להציג מועמדות בכתב בצירוף קורות חיים ונסיון קודם ושמות ממליצים ומספר המשרה עד יום 11.8.86 אל אגף כח אדם, הקריה הטכניון חיפה 32000

לחברת קוסמטיקה בינלאומית

Mustela femme
דרושות
יועצות יופי
באזור העמקים
(בית שאן, טבריה, נצרת, עפולה)
לפרטים נוספים נא לפנות
לניסים / רבקה 065-86182
מיום א' אחה"צ

לודזיה – רוטקס
דרוש
למפעלנו בחולון:
אחראי יחידת דפוס
★ נסיון בהדפסת משי על גזירים.
★ מומחיות בהתאמת צבעים וגוונים.
★ כשר ניהול צוות עובדים.

דלתא גליל תעשיות בע"מ

למתפרת דלתא בחורפייש
דרושה:
פקידה
בעלת נסיון של שנתיים
מגורים בכרמיאל או מעלות חובה
בדבר פרטים לפנות למזכירות 04-986911

DELTA

DEXON דקסון
מפעל לתרופות
טירת־הכרמל
דרושים:

מרכז/ת מחלקת יבוא/יצוא
* לעבודה עצמאית מגוונת ומעניינת.
* ידע בנהליכי יבוא, הכנת דוקומנטים ליצוא, פיקוח וקשר עם עמיל המכס
* ניסיון קודם הכרחי.
* שליטה באנגלית הכרחית.

רוקח/ת תעשייתי/ת
* נסיון קודם יתרון.
* שליטה מלאה באנגלית.

5 ימי עבודה בשבוע.
נא לפנות בכתב בצרוף קורות חיים ומספר טלפון לת.ד. 2115 חיפה 31020.

שרותי כח אדם **דנאל**

למחלקה הטכנית דרושים
★ **הנדסאי למיזוג אוויר**
בעל ניסיון בתיכנון מערכות מרכזיות
★ **הנדסאי/טכנאי**
לתיכנון מבלטים לתבניות פלסטיק
★ **כרסמים/חרטים**
עם נסיון בהפעלת C.N.C
למתאימים תנאים מעולים,
שכר מעולה לפי הכישורים, הסעות, ארוחות,
וכל התנאים הסוציאלים המלאים ויחס אישי.
לפנות: דנאל רח' רוטשילד 8 אשדוד. טלפונים: 055-32221-33644 מוץ/גילי

הלוח הארצי | הארץ | חדשות

שרותי דנאל כח אדם (אדיר יהושע) בע"מ

למחלקה הטכנית דרושים

★ **אקדמאים** בעלי ניסיון בתיעוד תוכנה, ובעורך לשוני
★ **עורך גראפי בשרטוט** בעל ניסיון
★ **טכנאי אלקטרוניקה**
בעל ניסיון באחזקת מכונות ממוחשבות
★ **מתכנת C.N.C**

למתאימים תנאים מעולים, שכר מעולה לפי כישורים, הסעות, ארוחות, וכל התנאים הסוציאליים המלאים, ויחס אישי.
לפנות: דנאל רח' רוגוזין 8 אשדוד. 33644־32221־055 נתן/גילי

הרודיון - טל' 21337־24025־055
מוצרי מתכת ופייברגלס - מתקני משחקים
דרושים
● **עובדים/ות** פייברגלס מנוסים
● **מסגרים** מנוסים
● **מנהל מסגריה**
בעל ניסיון של לפחות 3 שנים בניהול מסגריה עם צוות
תעודת גמר - קורס מנהלי עבודה
המלצות ממקומות עבודה קודמים

בפיברוניקס
אתה בחברה טובה

מנהל/ת אגף תכניות

תאור התפקיד
1. חבר הנהלה ומדווח למנכ"ל.
2. קביעת תכנית עבודה שנתית לכל קו מוצר.
3. ביצוע תכניות העבודה לפי קווי מוצר.
4. השתתפות בקביעת מדיניות לטווח ארוך לגבי קווי המוצר השונים.
הכישורים הדרושים
1. מהנדס/ת מחשבים ו/או אלקטרוניקה בעל/ת ותק של למעלה מ־10 שנים.
2. מספר שנות נסיון בניהול.
3. הכרה ונסיון בתעשיות עתירות הידע.
4. רצוי נסיון במערכות תקשורת.
למועמד/ת המתאים/ה יינתנו תנאים מיוחדים.
נא לפנות בכתב בצרוף קורות חיים ופרוט נסיון ל"גיוס עובדים" פיברוניקס בע"מ, סולבות דואר מת"ם, חיפה 31905. סודיות מובטחת.

פיברוניקס תקשורת סיבאופטית

למפעל תעשייתי גדול ומתוחכם בגליל המערבי דרוש:

מנהל אחזקה

אחריות על אחזקה מונעת וטיפולים שוטפים במכונות ממוחשבות לעיבוד שבבי ומכונות ייצור אלקטרוניות תוך פיקוח והפעלת צוות עובדים גדול
• בעל הכשרה הנדסית.
• בעל רקע מוכח בעבודות דומות
• בעל כושר ניהולי מוכח.
• שליטה בשפה האנגלית יתרון.
• בעל יכולת ליצור יחסי אנוש מעולים.

נא לפנות בכתב לת.ד. 4353 חיפה. עבור מס' 2197 (מיקוד 31040) תוך ציון קורות חיים וניסיון קודם ומס' ת.ז.

המדריך לעבודה בארה"ב
במחיר מבצע
לזמן מוגבל!
הכל על: השגת עבודה, ויזה, גרין־קארד, ועוד. שלח/י 30 ש"ח לת.ד. 4487 חיפה לפקודת "משאבי מידע"

דרושים
לגבריה ותיקה בבתי־ים
מנהל עבודה
(עם הבנה בתכניות, כושר ארגון וניהול צוות עובדים)
צנרים מקצועיים
לחומרות
תנאים טובים למתאימים
טל: 594266 או 551430

אלסינט
למפעל בחיפה דרוש:
מהנדס מכונות בכיר
משרה מס' 132006

• לפיתוח מערכות סריקה אלקטרומכניות
• בעל ניסיון בפיתוח מערכות הינע ומנגנונים מכניים
• רקע בתכנון בעזרת חומרים פלסטיים וזיווד אלקטרוני יתרון

אנא פנה בצרוף קורות חיים ת.ז. ומספר משרה למחלקת גיוס ת.ד. 550 חיפה.

גרין קארד ישראל בע"מ

אנחנו אוהבים להשקיע הרבה באנשים טובים - וכדאי לנו

אם את/ה חרוץ ודבק במטרה;
אם את/ה מוכשר לעסוק במכירות;
הצטרף/י לחברה צעירה ודינמית המשווקת פרוייקט רווחה חדשני;
הדרכה והכנסה מובטחת!
השכלה תיכונית הכרחית!

רצוי אנשים מאזור מגורים ראשל"צ, רחובות, נס ציונה, בת־ים, חולון לוד, רמלה
לפרטים: סניף ראשל"צ רח' הרצל 84
טל: 945245־03

סכין בין השיניים

העיר דרושים אנשי מכירות נמרצים
לעבודה קשה — אך מכניסה
לקביעת ראיון נא להתקשר לארי קוס,
טל' 651131־03

העיר זה לא עוד יבדוקבו ברסמי
העיר הוא העיתון הנפוץ ביותר בת"א ובגוש דן
העיר הוא הכלי הפרסומי העיל ביותר בת"א וגוש־דן

לבי"ס למלונאות דביר — חיפה
דרושים/ות **להדרכה:**
מדריכים/ות טבחות
ו/או טבחים/יות (סוג 4,3)
עם נסיון במקצוע.
נא לפנות טלפונית למר בן־צור 389131־03

לסלון אלי, באזור ו', אשדוד
(מול מוניות אולימפיה)
דרושה
ספרית מקצועית
המעוניינות מתסרוקות. לפנות במקום

מצפה נטופה ישוב קהילתי בצומת גולני
דרושות לשנת תשמ"ז
מטפלת לתינוקייה
עוזרת לגננת
טל. 669996־067 מרגע או ברכה לא בשבת

מגה תעשיות נשלים בע"מ
מ. חיפה
דרושים:
גזרנים
בד/ עור
בעלי ניסיון לעבודה במשמרות לפנות למחלקת כח אדם, מגה מפרץ חיפה 725951־04
04־725951

המועצה המקומית רמת־השרון למחלקת שירותים חברתיים
דרושים
★ **עובד סוציאלי קהילתי**
★ **עובד לידידה לקידום נוער**
עובדים עם ניסיון יפנו טלפונית
לטל: 484352־03
491121־03

ל"יורומיר" בע"מ,
מכון תערובת, הר־טוב
דרוש/ה
מנהל חשבונות ראשי
מועמדים בעלי נסיון מוכח יפנו בכתב ל"יורומיר", ת"ד 8, בית־שמש מיקוד 99000

C.P. and S.
דרוש לעבודה בחיפה
מהנדס / הנדסאי תעשיה וניהול
המנוסה בניתוח מערכות לניהול פרויקטים, בעל נסיון בהקמת מערכות ממוחשבות
נא לפנות לטל' 5461586
או 5461342־03 לגיטאל

רוכז ארגון עובדי פרק־פרס
כרטיס, מבלון ועובדי זיוות אלקטרוני
קריאת שרטוט חובה
5515951־03

לחברת קריסטל בת־ים
1. **מכשירן**
2. **מסגר**
3. **טכנאי מכונות** צעיר, אפשרות להכשרה במקום.
4. **מכונאי ועשיות**
5. **מרכזנית** לשעות אחר הצהריים
נא לפנות
לטל: 71985־063

הסוכנות היהודית לארץ ישראל
המחלקה המנגנון ת.ד. 92 ירושלים 91920

משרה פניה מס. ח׳/231/86
רכז/ת תא תכנון אזורי כולל
מקום: חיפה
תיאור המשרה
אחראי/ת על צוות תכנון העוסק בתכנות פיתוח כוללות לאזור כפרי בנושאי תיירות, תעשיה, חקלאות וכדומה
הכישורים הדרושים
1. בעל/ת תואר שני בתכנון עיר ואזור עדיפות לבעל/ת תואר ראשון בכלכלה
2. בעל/ת נסיון של לפחות 3 שנים
3. בעל/ת רכב פרטי
הדרכה המתמגת
9־6 בדירוג המקצועי
התאריך האחרון להגשת מועמדות 8.8.86

למשרד אדריכלים בת"א
דרושים
אדריכלים
הנדסאים
עם נסיון
טל: 241325/6
בין 9־15 בלבד

לסמדר — חברה לנוי בע"מ
תכנון וביצוע גנים — רעננה
דרושים
אנשי מקצוע בתחום הנוי והפיתוח:
★ **מנהלי עבודה**
לצוותי ביצוע והחזוקת גינות
★ **מנהל/ת משתלה**
★ **מנהל/ת מחסן**
לציוד השקיה וגינות
עדיפות תנתן לבעלי השכלה בתחום החקלאות והנוי
נא לפנות לטל. 31636־052

דרוש
מנהל עבודה
לעבודות גינון ומשתלה
בעל ידע וניסיון מוכחים + רשיון נהיגה
טלפון מיום א' 537648־02 -

מדריך הארץ

יום שישי

תורנות רופאים

הזמנת רופאים במקרים דחופים מ־6 בערב עד למחרת ב־7 בבוקר בתחנת מד"א טל' 101.
ירושלים 523133
תל־אביב 460111
חיפה 512233
גוש דן 781111
הרצליה 81333־052
רחובות 451333־08
מוקד מידע רפואי בקופ"ח הכללית:
בימים א'־ה' 8.00־20.00
בימי ו' 8.00־15.00
טלפונים: 433500־03, 433500־03
"שקט" — שרות רפואי לקשי שרות ביקורי בית של רופאים מומחים
לילדים ותינוקות בשעות 24—19 טל' 7549111־03 "שקט" קוד מנוי 222
שר"ן — עזרה ראשונה נפשית: (24 שעות ביממה):
ירושלים 669911
חיפה 672222/3־04
תל־אביב 261111 ־03
חיפה 672222/3־04
נתניה 35316
באר־שבע 48111־057
מרכז רפואי באר יעקב 223958־03

מרכז מידע לקורבנות אונס (24 שעות ביממה):
תל־אביב טל' 234819
ירושלים טל' 245554־02
חיפה טל' 382611־04
מרכז מידע למכורי לחץ מטעם "מעגלים"
א'־ה' 11.00־15.00
ב' ו־ד' 16.00־18.00
רח' מאפו 15 תל־אביב
מרפאת שיניים לעזרה ראשונה תל־אביב:
בר כוכבא 49 טל' 284649־03
פתוחה בימים א'־ה' בין 21.00 עד 23.00. ימי ו' וערבי חג מ־18.00 עד 24.00. שבתות וחגים מ־15.00 עד 21.00
דיזנגוף סנטר שער 3 (ליד המשביר) טל: 294869,
285822־03
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 24.00—9.00, אחרי חצות בתאום טלפוני בלבד
חיפה:
רח' הגפן 26, קומה ג', טל' 523566־04. שעות הקבלה: כל יום 20.00—23.00

שר"ן - שרות רפואי מיד ירושלים (24 שעות ביממה) כולל רפואת שיניים
מוקד יום - 660585, 669581־02
מוקד לילה שבת וחג - 226191
מנוי מס' 1788 ולהשאיר הודעה לרופא תורן מכון ב"ד
תל אביב, מוקד יום - 218820, 218898
מוקד לילה - 631011 מנוי 3752 ולהשאיר הודעה לרופא תורן מכון ב"ד

תורנות בתי חולים

תל אביב
רוקח — (ילדים,פנימית)
איכילוב — (כירורגיה)
ירושלים
שערי צדק — (כירורגית, אורטופדית, עיניים)
הדסה ע"כ — (ילדים, פנימית)
בקור חולים — (א.א.ג.)
הדסה ה"צ — (עיניים)

תורנות בתי־מרקחת

תל־אביב
זיוה אצ"ל 52 שכ' התקוה 378403
שדה רב האמנר 3, תכנית ל' 428510
ירושלים
מרפאת רוממה הנ"ג 28 523191

חיפה
הנשיא שד' הנשיא 33 338312
רמת־גן
רמה ז'בוטינסקי 71 7516272
חולון
אומנא סוקולוב 4 858197
בת ים
מור חביבה רייך 20 583360
פתח תקוה
פישביין הפץ חיים 6 910541
נתניה
הרמה הרצל 24 22243
הקריות
קופ"ח הרמן מכמת מוריעין ק. מוצקין 715136
חדרה
קופ"ח מאחדת ה. סמאל 71 268830
רחובות
כללית בני משה 452381

דלת פתוחה

מרכז מידע וייעוץ לצעירים ע"י צוות מקצועי — ייעוץ ומידע בנושא חברות, משפחה, מיניות — אמצעי מניעה.
ימים ב' ג' ד' — 17.00—20.00.
בגרשום 66 ת"א טל. 9—281228.
חיפה: ימים א', ד' — 16.00־19.00
רח' הספורט 14 טל. 81520

יום שבת

תורנות רופאים

הזמנת רופאים במקרים דחופים: מ־6 בערב עד למחרת ב־7 בבוקר בתחנת מד"א טל' 101.
ירושלים 523133
תל־אביב 460111
חיפה 512233
גוש דן 781111
הרצליה 81333־052
נתניה 923335
רחובות 451333־08
בת ים 585555
חולון 803133
לוד־רמלה 221022־08
מוקד מידע רפואי בקופ"ח הכללית:
בימים א'־ה' 8.00־20.00
בימי ו' 8.00־15.00
טלפונים: 433300־03,
433500־03
שר"ן — עזרה ראשונה נפשית: (24 שעות ביממה):
ירושלים 669911
תל־אביב 261111
חיפה 672222/3־04
נתניה 35316
באר־שבע 48111־057
תורנות רופאים וטרינריים
ד"ר ידקוני אורי צבר 20 קרית־ון 340527
מרכז מידע לקורבנות אונס — 24 שעות ביממה
תל־אביב טל' 234819
ירושלים — 245554
חיפה — טל' 82611־04
מרפאת שיניים לעזרה ראשונה תל־אביב, בר כוכבא 49 טל: 284649־03 פתוחה בימים א'־ה' בין 21.00 עד 23.00
ימי ו' וערבי חג מ־18.00 עד 24.00
שבתות וחגים מ־15.00 עד 21.00
דיזנגוף סנטר שער 3 (ליד המשביר) טל: 294869,
285822־03
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 9.00־24.00, אחרי חצות בתאום טלפוני בלבד
חיפה, רח' הגפן 26, קומה ג', טל' 523566־04. שעות הקבלה: כל יום 20.00־23.00

שר"ן - שרות רפואי מיד (24 שעות ביממה) כולל רפואי שיניים
מוקד יום - 660585, 669581
מוקד לילה, שבת וחג - 226191
מנוי מס' 1788 ולהשאיר הודעה לרופא תורן מכון ב"ד

תורנות בתי־חולים

תל אביב
רוקח — (ילדים)
איכילוב — (פנימית, כירורגית)

ירושלים
בקור חולים — (פנימית, א.א.ג.)
שערי צדק — (ילדים, נשים, כירורגית, אורטופדית, עיניים)

תורנות בתי־מרקחת

תל־אביב
זיוה אצ"ל 52 שכ' התקוה 378403
שדה רב האמנר 3 תכנית ל' 428510
מצ"ש, זיוה אצ"ל 52 שכ' התקוה 378403
מצ"ש, שדה רב האמנר 3 תכנית ל' 428510

ירושלים
הר הזיתים הר הזיתים 287480
מצ"ש־רוממה מ"ג 28 523191
חיפה
הדס חורב 52 252214
חולון
הפרכן כפר וייצמן 845256
בת ים
עצמאות בלפור 75 865563
רמת־גן
גרמזה ביאליק 50 722237
פתח תקוה
מיניפרם שפרינצק 20 9321067
נתניה
שרת פ"ת 76 40967
הקריות
קופ"ח הרמן מכמת מוריעין ק. מוצקין 715136
חדרה
קופ"ח מאחדת ה. סמאל 71 26880

מרכזי מידע — אגד

03—432777 04—549121
02—528231—2

מוגש כשרות לציבור ע"י
הסנה
חברה ישראלית לביטוח בע"מ

המראות ונחיתות

(ע). להלן המראות והנחיתות בנמל תעופה בן־גוריון בימים ששי ושבת 1—2.8.86:

יום ששי
המראות

0100 אל־על (001) לניו־יורק. ב־0600 אל־על (5351) לבון והמבורג. ב־0630 אל־על (355) למינכן. ב־0604 אל־על (321) למרסיי. ב־0645 פאן אמריקן (119) לפריס, ניו־יורק, ומיאמי. ב־0700 אל־על (323) לפריס. ב־0715 אל־על (357) לפרנקפורט. ב־0725 טי. וו. א. (803) לפריס ניו־יורק וסן־פרנציסקו. ב־0825 טי. וו. א. (825) לפריס בוסטון ושיקגו. ב־0745 אל־על (541) לאתונה. ב־0750 סוויס אייר (335) לציריך. ב־0800 ארקיע (441) למינכן. ב־0805 אייר פרנס (139) לפריס. ב־0820 אל־על (347) לציריך. ב־0825 סאבנה (246) לבריסל. ב־0840 בריטיש אייר וויס (577) ללונדון. ב־0845 אל־על (581) לאיסטנבול. ב־0900 אל־על (385) לרומא. ב־0930 אל־על (363) לוינה. ב־0950 אולימפיק (302) לאתונה. ב־1005 אייר סיני (055) לקהיר. ב־1130 אל־על (315) ללונדון. ב־1630 לופטהאנזה (605) לפרנקפורט. ב־1655 ק. ל. מ. (522) לאמסטרדאם. ב־1815 אליטליה (747) לרומא. ב־1855 איבריה (889) לברצלונה ומדריד.

נחיתות

0025 אל־על (5356) מפרנקפורט ומבון. ב־0500 בריטיש אייר וויס (576) מלונדון. ב־0615 אל־על (004) מניו־יורק. 0920 אייר סיני (054) מקהיר. ב־1250 אל־על (542) מ־אתונה. ב־1415 אל־על (582) מאיסטנבול. ב־1435 אל־על (010) מניו־יורק ומונטריאול. ב־1455 אל־על (204) מבוסטון ומונטריאול. ב־1500 ק. ל. מ. (521) מאמסטרדאם. ב־1510 אל־על (354) ממינכן. ב־1520 לופטהאנזה (604) מפרנקפורט. ב־1600 טי. וו. א. (800) מסן־פרנציסקו ניו־יורק ופריס. ב־1600 טי. וו. א. (812) משיקגו בוסטון ופריס. ב־1610 אל־על (322) ממרסיי. ב־1625 אל־על (036) מניו־יורק ואמסטרדאם. ב־1630 נתיבי אויר סקנדינביים (771) מקופנהגן. ב־1645 ארקיע (442) ממינכן. ב־1705 אליטליה (746) מרומא. ב־1710 פאן אמריקן (114) מסן־פרנציסקו ניו־יורק ופריס. ב־1715 אל־על (358) מפרנקפורט. ב־1730 אל־על (386) מרומא. ב־1735 אל־על (364) מוינה. ב־1740 איבריה (888) ממדריד וברצלונה. ב־1750 אל־על (348) מציריך. ב־1755 אל־על (324) מפריס. ב־1800 אל־על (5352) מבון והמבורג. ב־1905 סוויס אייר (332) מציריך. ב־2110 אולימפיק (301) מאתונה. ב־2135 לופטהאנזה (606) ממינכן.

יום שבת
המראות

ב־0645 פאן אמריקן (135) לפריס ומיאמי. ב־0650 נתיבי אויר סקנדינביים (772) לקופנהגן. ב־0720 לופטהאנזה (607) למינכן. ב־0725 טי. וו. א. (803) לפריס ניו־יורק וסן פרנציסקו. ב־0725 טי. וו. א. (825) לפריס בוסטון ושיקגו. ב־0750 סוויס אייר (333) לציריך. ב־0830 ארקיע (441) למינכן. 0950 אולימפיק (302) לאתונה. ב־1110 ארקיע (431) לפרנקפורט. ב־1630 לופטהאנזה (605) לפרנקפורט. ב־1815 אליטליה (747) לרומא. ב־2350 אל־על (005) לאמסטרדאם שיקגו ולוס־אנג'לס.

נחיתות

ב־1315 טי. וו. א. (884) מניו־יורק. ב־1520 לופטהאנזה (604) מפרנקפורט. ב־1705 אליטליה (746) מרומא. ב־1710 פאן אמריקן (134) ממיאמי ופריס. ב־1720 ארקיע (442) ממינכן. ב־1905 סוויס אייר (332) מציריך. ב־2000 אייר פרנס (136) מפריס. ב־2055 ארקיע (432) מפרנקפורט. ב־2110 אולימפיק (301) מאתונה. ב־2135 לופטהאנזה (606) ממינכן.

כל ההמראות והנחיתות וזמן אינו סופי. את המועד המדוייק יש לוודא כשעתיים לפני המועד המצויין לעיל, בטלפון 381111—03.

פרק יומי
תהלים ד'ח
משנה יומית
כלים ז, ג'ד
דף יומי
מגילה ט
הלכה יומית
תפלה קפב, רח
זמן הדלקת הנרות

	ע"ש	מוצ"ש
ירושלים	7.59	8.17
תל אביב	7.17	8.20
חיפה	7.11	8.20
באר־שבע	7.15	8.12

פרק יומי
תהלים ט'י
משנה יומית
אהלות ג, ה'ו
דף יומי
מגילה י
הלכה יומית
ברכת המזון קפב, ט'יא

שידורי טלויזיה מלוקסמבורג
יום שישי 1.8.86

17.05	שיפורי ספורטקלד — סדרה
17.35	מתאמי
17.40	שיפורי יום יום
18.05	בריאות
18.15	לוחשים לחוסיגו
18.35	על הנושא פריש
18.53	יומן
19.22	קרלטון — סדרה
19.30	סרטי איכות
21.00	מתאמי
21.10	ד"ר בקיל — סרט

לקליטות תוכניות מאירופה
פנורמה
טל. 5462530, 5460850, 260799, 246303

שידורי טלויזיה מלוקסמבורג
יום שבת 2.8.86

16.05	גלן קמפבל
16.35	מתאמי
16.40	סרט קולנוע
17.35	מתאמי
18.03	תכניות בידור
18.53	יומן חדשות
19.25	סרטים בקרוב
19.30	סרט קולנוע
21.00	סרט — פורט ארנהר
22.30	לא זמנון כי ישנור

לקליטות תוכניות מאירופה
פנורמה
טל. 5462530, 5460850, 260799, 246303

לעיתון הארץ דרוש
בחור צעיר ובעל יוזמה
למפעל מערכת
לעיבוד המליים מסיון לא הכרחי
נא לפנות לעוזר שפירא, עיתון הארץ רח' שוקן 21 ת"א
בימים א'־ה' בשעות 10—14

רופאי־שיניים מנוסים
בכל רחבי הארץ
★ למשרה מלאה/חלקית
★ תנאים טובים למתאימים
טל: 849415־03, 530785־04

לעיתון "כאן דרום"
דרושה
מזכירה בכירה
למחלקת מודעות
הכישורים הדרושים:
★ 12 שנות לימוד
★ אחרי שירות צבאי
★ ידע בשפה העברית
★ מסורה ואחראית
בפרטים נא לפנות:
21414־055, 22080־055, 21935־055
לבקש את דפנה

דרושה
מנהלת הזמנות
נסיון בתיירות הכרחי
מלון מגדל ירושלים
הלל 23 ירושלים טל. 222161־02

Pilot
דרוש
רו"ח צעיר
כעוזר לחשב
בעל נסיון של 3 שנים לפחות עם ידע במחשבים.
נא לפנות בכתב יד לת.ד. 28085 ת"א מ. 67779

לפרויקט פרסומי ארצי
דרוש
לאזור באר־שבע והדרום
מקדם מכירות
נמרץ ומנוסה
נדרשים:
נסיון מוכח במכירות
השכלה תיכונית לפחות
וכושר ניהול מו"מ
המשרה על בסיס משכורת + אחוזים
מועמדים מתאימים מתבקשים לפנות ישירות
למר אהרון רוזנברג
טל: 371261־03 20.00־17.00

דרושה
מזכירה כתבנית
למשרה שלמה בתל־אביב
הצעות מועמדים בציון נסיון וקורות חיים לשלוח לת.ד. 7133 ת"א 61071

לחברה גדולה באזור תל־אביב
דרוש
מנהל מח' קידום מכירות
ניסיון רב ברכישת מטעני אוויר/ים
יענו רק בעלי ניסיון בענף זה
טל: 267683־03

مكذا من الأصل

مكنز من الاهل

הזדמנות פז אחרונה לגלות את ספרד ופלמה.

בטיולי הנופש לספרד ופלמה נותרו מספר מקומות בתאריכים הבאים: 10.8, 7.9, 28.9. הטיול הוא ל-15 ימים וכולל היסטוריה, ארכיטקטורה, אומנות, נופים ותופים. אולה!

נא להזדרז! היציאה מובטחת!

פנה עכשיו אל סוכן הנסיעות שלך, או חייג לאופיר טורס טל: 209777, 03-280025.

אופיר טורס

בעקבות הסכם בין רבנים למפכ"ל המשטרה:

לא יהיו הפגנות ליל־שבת בשבועות הקרובים בפ"ת

הרבנים ימתינו להחלטת בית המשפט הגבוה לצדק בעתירה שהגישו בדבר האיסור שחל עליהם להפגין מול בית הקולנוע

מאת נורית אמיתי
סופרת "הארץ" בפתח תקוה

הרב ובשבועות הקרובים לא יפגינו אנשי הציבור הדתי בפתח תקוה נגד הפעלת קולנוע "היכל" בליל שבת. בעקבות הסכם שהושג שלשום בין רבנים למפקח הכללי במשטרה, בפגישה שיזם חבר הכנסת מיכאל איתן.

בהודעת דובר המשטרה נאמר כי הרב שלומן והרבנים הוליכו להיענות לבקשת המפכ"ל והסכימו להימנע בפסק כמה לילות שבת מהפגנות, וזאת במטרה להשיג הפסקת פעילות הקולנוע בדרכים אחרות.

סופרת "הארץ" מציינת כי הרב המקורבים לו סרבו לפרט את הדרכים אשר בכוונתם לנקוט אך נודע כי הם ימתינו להחלטת בית המשפט הגבוה לצדק בבין העתירה שהגישו בדבר האיסור שחל עליהם להפגין מול בית הקולנוע.

הרבנים ביקשו גם להדגיש כי מאבקם לא תם וכי מדובר בפסק זמן, ובבדיקת אפשרויות מאחה אחרות. המשטרה גם הבהירה לנוגדים החרדים כי אין באפשרותה לפעול כנגד בעלי הקולנוע, משום שבעליו עוברים על חוק העזר העירוני ומתפקידה של העירייה לאכוף חוקים אלה.

מילטה עצמה שניה לפני שהרכבת מחצה מכוניתה

מאת נורית אמיתי
סופרת "הארץ" בשרון

התנגשות ארעה אתמול בין רכבת למכונית פרטית, בצומת כפר שמריהו, בדרך המובילה מהכביש המהיר לחיפה אל הרצליה. הנהגת מילטה עצמה בשנייה האחרונה מריבה תוצלה.

נמסר כי בכונית אלפה רומיאו נהגה רבקה ורטהיים בת 45 מכפר סבא. פרצה את מחסום הרכבת המהבהב שהורד אותה שעה לקראת מעבר רכבת נוסעים מקו תל אביב חיפה. על פי התנגשות הבוחינה הנהגת בקטר המתקרב ופרצה החוצה מן הרכב. הקטר התנגש ברכב, מחוץ אותו ומעוצמת ההתנגשות נגרם נזק לו עצמו.

הנהגת לקתה בהלם הוכעה. באמבולנס של מגן דוד אדום למרכז הרפואי "ספיר" בכפר סבא. לאחר טיפול רפואי, שוחררה משם לביתה.

בצילום: זמן קצר אחרי ההתנגשות — המתנגשים היוממים, קטר הרכבת ומכונית אלפה רומיאו מעוכה, בצומת כפר שמריהו (צילום: אורון מאירי, "חדשות")

עיריית בני ברק הדפה שוב 2 הצעות למחלף בכביש גהה

העירייה נימקה התנגדותה להצעות מע"צ, בכך שהן לא פותרות בעיית שמירת השבת בתחום השיפוט של העיר (המחלף המתוכנן שבצומת גבעת־שמואל יגיע חלקית לתחום־שיפוט־ב"ב)

מאת יפעת נבו
סופרת "הארץ"

שתי הצעות של מע"צ, שכל אחת מהן יכלה לתת פיתרון סביר לבעיית המחלף מהעוסקים במריבה בצומת גבעת שמואל על כביש גהה, שוב נדחו בימים אלה בוועדה המחוזית לתכנון ובנייה של מחוז תל-אביב, בשל התנגדות עיריית בני־ברק להצעות. העירייה נימקה את התנגדותה בטענה שהן לא פותרות את בעיית שמירת השבת בתחום השיפוט של העיר.

המחלף אמור להורים תנועה גם לגבעת שמואל ובני־ברק. בחלק זה הוא נכנס לתחום השיפוט של העיר החרדית. עיריית בני־ברק מתנגדת למחלף בטענה, שהנוסעים בו בשבת יחללו אותה, למרות שגם היום נוסעים במקום בשבת. כדי להתגבר על הבעיה, הציעה מע"צ לבנות כביש מיוחד לפני בית־הספר, המגבא מעבר לבני־ברק, שימנע את הכניסה לעיר בשבת ותאפשר כניסה לגבעת שמואל. בני־ברק התנגדה להצעה.

ההצעה נוספת העלתה אפשרות לגדר את שטח המחלף ולמנוע כניסה בשבת לעיר. גם לכך בני־ברק התנגדה. "אין פתרונות הנדסיים אחרים, שיענו על צרכי הציבור הדתי" אמר דובר מע"צ, דני רייס.

הודעה משטרתית מאשרת ממצאים שפורסמו ב"הארץ":

"לא היה זיוף בממצאי הקופסה השחורה באסון צומת הבונים"

הפרקליטות תקבע בקרוב אם יוגש כתב אישום נגד נהג הקטר על אי־בלימת הרכבת לפני ההתנגשות באוטובוס

מאת ראובן שפירא
סופר "הארץ"

הודעה רשמית קצרה שפרסם אתמול דובר המשטרה ואשר אישרה את הידיעה שפורסמה אתמול ב"הארץ", שמה קץ לגל הפרסומים הבלתי נכונים שהיו בימים האחרונים בעיתונים בקשר לחקירת המשטרה בפרשת "הקופסה השחורה" של קטר הרכבת שהיה מעורב באסון האוטובוס בצומת "הבונים". דובר המשטרה הבהיר כי מסקנת המשטרה היא שלא היה כל זיוף בקשר לממצאי הקופסה השחורה ולסרט הרישום שלה.

בהודעת הדובר נאמר: "חקירת היחידה הארצית לחקירות פשעים חמורים בנושא חשד לזיוף הקופסה השחורה של הרכבת שהיתה מעורבת בתאונה בצומת "הבונים" נמצאת על סף סיום.

בבדיקת מעבדה התברר כי סימנים שנמצאו על נייר התרשים ב"סטבגראף" (הקופסה השחורה), מקורם בנגיעה שבהכנה הרגה.

אין חשד לפלילים

הפסים המקוריים נוצרים על ידי מחט המעבידה הם על גבי נייר התרשים (המצוגה שעוה). הפסים האלו (בפרט שהוצא מהקופסה השחורה לאחר האסון) נראים בבדיקה מיקרוסקופ. מסקנת המשטרה היא איפוא, כי לא היה כלל זיוף"

מהודעת דובר המשטרה ניתן להסיק, כי המשטרה אינה חושדת עוד כי נעשו מעשים פליליים בקשר לפיענוח סרט הקופסה השחורה של הרכבת הקטלנית, או שהתגלו ממצאים לא נכונים בפני הוועדות שחקרו את התאונה. כמו כן, אין המשטרה סבורה כי שובשו הליכי החקירה בפרשה. עם זאת, משלימים עתה החוקרים הבדיקה של מספר ספיחים הנובעים מאסון הרכבת ואשר אין להם השפעה על הממצאים שנאספו עד כה. הפרקליטות אמורה להחליט בקרוב אם יש מקום להגיש כתב אישום נגד נהג הקטר על שלא בלם את הרכבת בשלב הנדרש לפני ההתנגשות באוטובוס.

שר התחבורה חיים קורפו מבטיח:

צעדים חריפים יינקטו נגד עבירות בענף ההסעה במוניות

הפיקוח יוגבר ★ הסנקציות יכללו השעיית הרשיון על ידי המפקח על התעבורה

מאת יפעת נבו

משרד התחבורה יפעיל אמצעי פיקוח מוגברים על ענף המוניות. כנגד נהגים עבריינים שיתפסו, ינקטו צעדים חריפים לרבות השעיית הרשיון על ידי המפקח על התעבורה — הבטחה זאת נתן אתמול שר התחבורה חיים קורפו, להנהלת הארגון הארצי של בעלי מוניות, שזומנו בדחיפות אל השר כדי שיוכל להעמידם על חומרת המצב.

קורפו קרא לחברי הנהלת הארגון לדון את נהגי המוניות השוגים בענף כולו, כאשר הם מסרבים להסיע למרות היותם פנויים, או בהפקעם מחירים.

נציגי ארגון ענף המוניות הבטיחו לשר לשתף פעולה עם המשרד כדי לסייע בהשלטת סדר בענף.

אם שחטפה ילדיה לישראל חוייבה להשיבם לאב בדרא"פ

3 שופטי בג"צ: "אין אנו מוכנים לשמש ארץ מקלט להורים, הנוטלים את ילדיהם שלא כחוק מארצות אחרות"

(ע). בג"ץ הורה לאם, שחטפה את שלושת ילדיה מידי האב מיוהנסבורג ועלתה ארצה, להחזירם לאב. הילדים יעזבו את גבולות הארץ בלווית האב ביום שני בערב.

באפריל השנה חטפה האם את שלושת ילדיה, בן ושתי בנות, בגילאי 3 עד 11, לאחר שניתן פסק דין ביוהנסבורג, הקובע כי האב הוא המחזיק הבלעדי בילדים.

האם עלתה ארצה ומאז היא מתגוררת בבתי מלון בתל אביב. האב הגיש עתירה "הביאס קורפוס" לבג"ץ, בעקבותיה הוצא צו על תנאי, המורה לאם להשיב על העתירה.

האם לא השיבה.

בדיון בבג"ץ אתמול, הופיעה האם וטענה בפני השופטים, כי הילדים מעוניינים להישאר בארץ וטובתם מחייבת זאת. השופטים, הנשיא מאיר שמגר, שלמה לוין ושושנה נתניהו קבעו בפסק דינם, כי הזכות שבית דין מוסמך בדרום אפריקה קבע, כי הילדים יהיו במשמורת האב ולאם תינתן אפשרות ביקור. נקבע, כי הילדים יוחזרו לרשות האב והוא ישיבם עימו לדרום אפריקה.

עוד קבע בג"ץ, כי האם תישא בהוצאות טיסתם של הילדים.

בשולי פסק הדין, קבעו השופטים: "אין אנו מוכנים לשמש ארץ מקלט להורים, הנוטלים את ילדיהם שלא כחוק מארצות אחרות".

צומצמו שטחי הכותנה בכ־30% בגליל המערבי; צפוי צמצום נוסף בשל משבר המים

(ע). הקיבוצים והמשקים של הגליל המערבי צמצמו השנה את שטחי הכותנה שלהם בכ־30 אחוז, ולקראת השנה הבאה יצטרכו לצמצם בשטחים גדולים יותר, בשל משבר המים.

כתוצאה מכמויות המים המוקטנות שהוקצבו למשקים נפגעו מטעי האבוקדו, הצורכים כמויות גדולות של מים וחלק מהקיבוצים יצטרכו לעקור בכל הנראה חלק מהמטעים.

בקיבוצים בגליל המערבי מבכים להודיע להכנים את נושא מצוקת המים, ובקיבוץ רמת יוחנן הוחלט להפסיק את השקיית הדשאים בחצרות בתי החברים למשך שבועיים. מאחר שהותה חריגה בתקציב מי מקורות בחצר ובממטים.

רבים מהקיבוצים שנקלעו לא מכבר לבעיות כלכליות חמורות נוכח המיתון במשק, חוששים עתה, כי צמצום אספקת המים תרחיק את התאוששותם לפחות בשנה או שנתיים נוספות.

באת־כוח בתה של אנגלביץ עדינה הרפז:

"המשפחה סובלת מאז מותה של תרזה מהטרדות ואיומים"

הסתיימו הטיעונים בבג"ץ — לקראת הכרעת הדין בעתירת חברא קדישא ★ בא־כוח המדינה: בכל מקרה שתמשיך משפחה להתנגד להוצאת הגופה מקברה לא תופעל הסמכות להורות על הוצאת הגופה

(ע). בג"ץ סיים אתמול את הדיונים המשפטיים בעתירת חברה קדישא, שביקשה מבג"ץ להורות למנכ"ל משרד הבריאות להוציא את גופת תרזה אנגלביץ מקברה. עתה, עם סיום הטיעונים בבג"ץ, יפנו השופטים לכתיבת הכרעת הדין.

בדיון המשפטי אמר בא כוח המדינה, עו"ד רתם יארוק, כי בכל מקרה שתמשיך משפחה להתנגד להוצאת הגופה מקברה, יקבל מנכ"ל משרד הבריאות את עמדת המשפחה ולא יפעיל את סמכותו, להורות על הוצאת הגופה מהקבר.

עוד נאמר, ששיקוליו של מנכ"ל משרד הבריאות הם שיקולים כשרים וסבירים.

בא כוחה של בתה של אנגלביץ, עדינה הרפז אמר, כי המשפחה ממשיכה לסבול מאז יום מותה של תרזה, ב־1982, מהטרדות ומאיומים.

לטענתו מבקשת חברה קדישא להוציא את גופת המנוחה מקבר שלישית מוקבר. אין תפקידה של החברה קדישא להוציא גופות מוקבר, אלא רק לקבור אנשים מתים. "אנו עוסקים בנסיבות שבהם לא נשמר כבוד המת", אמר בא כוח המשפחה, וביקש לדחות את העתירה.

בא כוחה של חברה קדישא אמר: "למשפחה אין מונופול לגבי כבוד המת". הוא הוסיף, כי המנוחה היתה נוצריה ומתה כנוצריה, הוא רוצה לקוות, שתמצא את מנוחתה בחלקת קבר מתאימה ולא בקבר יהודי.

הפגינו בנתניה נגד הקמת ישיבת חוזרים בתשובה ברחוב מגוריהם

מאת נורית אמיתי

תושבים המתגוררים ברחוב ה' שבעה בנתניה הפגינו שלשום בכיכר העצמאות בעיר, במחאה על שמועות בדבר כוונות להקים ישיבה של חוזרים בתשובה ברחוב. לדעתם תגרום הקמת ישיבה ברחוב היוקרתי לירידת ערך הדירות במקום.

מעיריית נתניה נמסר בתגובה, כי במקום אמור להיבנות מרכז קהילתי תורני, ולא ישיבה של חוזרים בתשובה.

אושרו מענקים לפרוייקטים בתחום התיירות

מאת זהיר בלומנקרנץ

מענקים בשיעור חצי מיליון ש"ח, להקמת פרוייקטים תיירותיים, אישרה שלשום ועדת ההשקעות של משרד התיירות. בין השאר אושר מענק של 202,500 ש"ח להקמת חוף גיא להקמת פארק לשעשועי מים, 116,800 ש"ח לשותפות מבטה הגל מרכז תיירות וספורט, ושל 54,100 ש"ח לעניין האת.

פונו מבנים לא־חוקיים על 20 דונם באיזור שפרעם

(ע). פקחי מינהל מקרקעי ישראל, אנשי הסיירת הירוקה ואנשי משטרה, פינו אתמול מבנים, שהוקמו שלא כדין על שטח של 20 דונם באיזור שפרעם.

צווי הפינוי הוצאו על ידי בית משפט.

אנשי הפיקוח הרסו כמה צריפי מגורים, לול עופות ומכלאות לבהמות. לא היתה התנגדות לביצוע הצווים.

התיאטרון הלאומי הבימה מציג

השקיעה

מאת יצחק באבל בביצוע של הבמאי הרוסי הנודע יורי לובימוב

תרגום: נילי מירסקי. תפאורה: יוסף יקרסון. תאורה: נתן פנטורין. מוסיקה: פולדי שצמן

משתתפים ולפי סדר הא"ב:

אורי אברהמי, מוסקו אלקלעי, נחום בוכמן, יצחק בוכמן, רודלף ברין, אידיס ברנע, רבקה גור, עזרא דגן, שמשון כהן, עדי לב, יוסי פולק, אלכס פלג, אבי פיני, יעל פרל, אתל קובינסקא, רפאל קלצ'קין, ליא קניג, ישראל רובינצ'יק, שמואל רודנסקי, חנה רוט, אברהם רונאי, אוהד שחר, צבי שטולפר וכן להקת "קולך"

לאור הביקוש הרב, 4 הצגות נוספות

מוצ"ש 2.8 בשעה 9.00, יום א' 3.8 ב־8.30, יום ב' 4.8 ב־8.30, יום ג' 5.8 ב־8.30

ליותר ההצגות נותר מספר מצומצם של כרטיסים.

כרטיסים בקופת התיאטרון טל. 296071, הקופה פתוחה בין השעות 10.30 — 13.00 ומ־17.30 — 20.30.

יובאו אלף טונות אבקת חלב עקב המחסור שנוצר באחרונה

כמות היבוא שקולה כנגד 12 מיליון ליטר חלב ★ המחסור מוסבר בגידול בביקוש לחלב ומוצריו

(ע) מועצת החלב ייבאה השבוע אלף טונות אבקת חלב, השקולים ל־12 מליון ליטר חלב, נוכח המחסור שנוצר, עקב גידול בביקוש לחלב ומוצריו.

בין הסיבות לכך, מנה יוסי רדוה, כלכלן המועצה, עליה כללית של הצריכה במשק, ועידוד צריכת החלב, באמצעות תשדירי שירות בטלוויזיה.

העליה בצריכת החלב, תאפשר לדעתו את העלאת מכסות החלב, העומדות כיום על 771 מיליון ליטר חלב לשנה, לכדי 785 מיליון ליטר.

נמחץ למוות בהידרדר אוטובוס ריק בתחנה המרכזית בתל־אביב

(ע). מנחם לאון, בן 38 מלוד, קופאי ב"אגד", נהרג אתמול בבוקר בתחנה המרכזית בתל אביב. נראה כי נמחץ בין שני אוטובוסים ריקים, ברציף מספר 1. שאחד מהם הידרדר מסיבה שלא הובהרה.

אמבולנס תט"ן שהוזעקו החלו בפעולות הצלה. אחר כך הוזעק עוד רופא ונט"ן, לקבוע קצב לב לפצוע. אולם נסיונות ההחייאה לא הועילו, והרופא נאלץ לקבוע את מותו.

סגן מנהל "הבינלאומי" בקרית יובל בי־ם חשוד בגניבת כספי לקוחותיו

המשטרה: אפרים שוורץ חשוד כי גנב מחשבונו של אחד הלקוחות כ־150 אלף ש"ח; כאשר החל הלקוח לחשוד משך שוורץ כספים של לקוחות אחרים לכסות חשבון הלקוח הראשון

(ע). סגן מנהל סניף הבנק הבינ־לאומי בשכונת קרית יובל בירושלים, אפרים שוורץ, נעצר בחשד שגנב כספים מחשבון של לקוחות הבנק. החשד התפסר עם תחילת החקירה.

בדיון שהתקיים בבית משפט השלום בירושלים אמר נציג המשטרה, כי על פי החשד גנב שוורץ כספים במשך שנתיים.

לטענת החוקר, חשוד שוורץ כי גנב בעיקר מחשבונו של אחד הלקוחות, שממנו נעלמו 150 אלף ש"ח. כאשר החל הלקוח לחשוד, משך שוורץ - על פי החשד - כספים של לקוחות אחרים, כדי לכסות את חשבונו של אותו לקוח. לא ידוע היקף הגניבה המדוייק, אך נראה שמדובר בחשבונותיהם של שבעה לקוחות נוספים שטרם נחקרו כולם. בדיון נמסר, כי החקירה החלה בבנק ישראל ואחר כך הועברה לטיפול המשטרה.

בהסכמת פרקליטו, נעצר שוורץ, בפקודת בית המשפט ל־9 ימים.

ממצאי פרוייקט חינוך במוסד ואן־ליר:

סכנה שתושביה היהודיים של שכונת וולפסון בה מתגוררים ערבים יעזבוה

מאת נורית בהנא
סופרת "הארץ"

על הסכנה, שתושביה היהודיים של השכונה המעורבת ביותר בישראל — שכונת וולפסון בעכו — יעזבו את המקום, מתריע דו"ח פרוייקט חינוך וקהילה ערבי־יהודי בעכו, שנערך על ידי מוסד ואן ליר. — בשכונת וולפסון בעכו גרים 2,040 תושבים, מהם 912 יהודים ו־1120 ערבים. בשל אופיה היא נבחרה להוות מדגם מייצג בפרוייקט נסיוני של חיים משותפים, שנערך על ידי מוסד ואן ליר.

הדו"ח הוגש לפני חודשיים לראש עיריית עכו, אלי דה קסטרו, אך לא ניתן עדיין לפרסום.

על פי הדו"ח ואן ליר "הערבים נראים כמצטרפים מרצון. ביהודים מיעוט, גדולה הזרקתם להשתייכות. לעומת זאת, היהודים הסבים יותר נמנעים מהשתתפות במאמצי הדו־קיום עם ערבים".

לדברי מנהלי הפרוייקט, ההשלכה המיידית לתוכניות הפרוייקט היא הערכת האוכלוסיה הערבית במסגרת התכניות. עם זאת, השפעת תוכניתה של ואן ליר, שהיא רב־משפחתית, עשויה להיתפס על ידי התושבים כהעדפת המגזרים הערביים, ולסלולה לגרום לבריחת יהודים.

בין מסקנות הדו"ח שכונת נאמר, כי שכונת וולפסון אינה מספקת הזדמנויות לפיתוח, ליצירתיות ולפעילויות נופש לילדים השונות הקיימים בה אינם הולמים מבחינה תרבותית לאוכלוסיה הערבית, כיוון שאינם מתושבים בשפה, ערכים ודתות שונים.

אין ממצאים פליליים נגד נציב שירות בתי הסוהר

מבקר משרד המשטרה יסיים עד לסוף השבוע הבא הבדיקה בעניין רפי סויסה ★ כנראה ייכללו במסקנות הערות על חריגות מנהליות

מאת ראובן שפירא
סופר "הארץ"

מבקר משרד המשטרה יסיים עד לסוף השבוע הבא לכל המאוחר את בדיקתו בטענות והאשמות שהועלו נגד נציב שירות בתי הסוהר רפי סויסה על ידי שלושה מעוזריו לשעבר בלשכת הנציב. כזכור האשם סויסה בהתנהגות בלתי הולמת ובעשיית פעולות חריגות הנוגדות סדרי מנהל תקין.

המבקר אברהם אזן ועוזרו נצ"מ איתן גולן השלימו למעשה את גביית העדויות לגבי כל הפרשיות הנבדקות. ביום שלישי השבוע שמעו הבודקים במשך שעות רבות את הסבריו ותשובותיו של נציב שירות בתי הסוהר בקשר לטענות שהועלו נגדו. ככל הידוע גם הציג סויסה מסמכים כדי לתמוך את תשובותיו וטיעוניו.

לא פליליות אך "הערות על חריגות"

בימים הקרובים יעבור המבקר את החומר הרב שהצטבר וינסח את ממצאיו והמלצותיו. ככל הידוע בשלב זה — לאחר איסוף החומר ובדיקת המסמכים — אין ממצאים המחשידים את סויסה בעבירות פליליות או בעבירות חמורות אחרות. עם זאת נראה כי מסקנות המבקר יכללו הערות לנציב שירות בתי הסוהר בקשר לכמה חריגות מנהליות ובהן המלצות לשינוי ולשיפור סדרי העבודה בלשכת הנציב ובנציבות שירות בתי הסוהר.

רפי סויסה מסרב עדיין להתייחס לבדיקת מבקר המשטרה ולהאשמות שהועלו נגדו כבר עם פרישה שבגללה הוחלה הבדיקה הפנימית של המבקר. הוא אומר כי הוא מצפה שתוצאות הבדיקה תגיע לחקר האמת וכי אינו חושש כלל מתוצאות הבדיקה.

ביום ראשון אמור סויסה לצאת לארה"ב יחד עם שר המשטרה כדי להשתתף בכינוס בין לאומי של נציבי בתי סוהר. כפי שנודע לא התבקש סויסה לדחות את נסיעתו בגלל הבדיקה הפנימית. הוא יצא לארה"ב כמתוכנן.

רפי סויסה

פרס יתבקש למנוע גירוש 46 אנשי כת הכושים עבריים

(ע) נשיא כת הכושים העבריים מדימונה, בן עמי קרטר, יבקש מראש הממשלה, שמעון פרס לחון את 46 חברי הכת, שהוצא נגדם צו גרוש מהארץ. כך מסר קרטר אתמול, משנודע כי בג"צ דחה את בקשת המגורשים, לבטל את צו הגרוש שהוצא נגדם.

קרטר טען ש־12 מהמגורשים, העצורים במשטרת רחובות, אינם נתינים אמריקאיים כלל ולכן לא ניתן יהיה לגרשם לארה"ב.

מפעל "סימת" בקרית שמונה נפתח מחדש

הוסכם להקים ועדה

(ע). מפעל "סימת" בקרית שמונה נפתח אתמול מחדש, לאחר שנסגר ביום שלישי בשל סכסוך בין ההנהלה לעובדים. לאחר שהושג הסכם, על־פיו תוקם ועדה לבדיקת דרישות העובדים לתוספת שכר.

עובדי המפעל נקטו כמה שבועות עיצומים ודרשו מההנהלה להיענות לאלתר לשורת תביעות בנושאי שכר. ההנהלה סירבה והחליטה לסגור את המפעל. העובדים חזרו בהם מדרישותיהם והסכימו להקים ועדה, שתדון בפתרון הבעיה.

כתב אישום שהוגש לביהמ"ש המחוזי בחיפה

בשיעור על זהירות בדרכים הטיחה שוטרת ראש של תלמיד בשולחן ושניים משיניו נעקרו

(ע). שוטרת נאשמת בתקיפת תלמיד והטחת ראשו בשולחן, עד ששניים משיניו נעקרו, בשיעור על זהירות בדרכים.

סגן בכיר לפרקליט מחוז חיפה, עו"ד רחנית ויינריב, הגישה אתמול כתב אישום לבית המשפט המחוזי בחיפה, נגד השוטרת האשול אליאס טהאה (בת 31) מחיפה, המשמשת כמדריכה במקצוע הזהירות בדרכים בבתי ספר במגזר הערבי.

התביעה הכללית טוענת, כי בנובמבר 1982, בשיעור "זהירות בדרכים" שהעבירה הנאשמת בבית הספר הקתולי בשפרעם, לפתה הנאשמת בראשו של אחד התלמידים, הטיחה את פניו של הנער בשולחן וגרמה לחבלה בשפתו התחתונה ולעקירת שתיים משיניו. התביעה טוענת, כי "במעשה זה תקפה השוטרת את התלמיד וגרמה לו חבלה של ממש".

לא נמסר מה הרקע למעשה.

150 משפחות מדרום אפריקה מצטרפות למקימי "כוכב יאיר"

(ע). 150 משפחות יהודיות מדרום אפריקה, המונות כ־600 איש, הצטרפו לאגודה השיתופית "פיתוח כוכב יאיר" המקימה את הישוב הפרו־קהילתי כוכב יאיר. בין המשפחות, גם כאלו שהחליטו תחילה להגר מדרום אפריקה לאמריקה, לאוסטרליה או לניו־זילנד. אולם שינו את דעתן. 70 משפחות כבר עלו ויכנסו לבתיהן בעוד כחודשיים. באגודה השיתופית רשומות כ־1,200 משפחות. פרטים אלה נמסרו ביום ה' ע"י יו"ר המזכירות של הישוב ח"כ מיכאל איתן בסיור עתונאים במקום.

הישוב נמצא בעבר הישראלי של הקו הירוק, כ־11 ק"מ צפונית מזרחית לכפר־סבא. את הקמתו יזמו צעירי חרות בישראל ולקבוצה יוזמת זו הצטרפו קבוצות נוספות, ובהן חיילים משוחררים מיחידה צבאית מובחרת, קצינים בצבא הקבע, משפחות עולים מדרום אפריקה ומשפחות עובדים במערכת הביטחון.

הצעות חלופיות בבעיית השפכים הרעילים בריכות האידוי בדרום

מאת איתן רבין
סופר "הארץ"

מינהל האתר ברמת־חובב הגיש אתמול לממונה על מחוז הדרום במשרד הפנים שלום דנינו הצעות חלופיות לטיפול בבעיית השפכים הרעילים הצפים את בריכות האידוי באתר הדרום.

בפגישת המינהל והממונה אושרה הצעת המינהל לעשות איטום מקומי כפתרון ביניים עד להשלמת בריכות האידוי החדשות.

בשבוע שעבר ניתנה למינהלת האתר היתר חלקי לבצע עבודות על מנת להקים בשטח בריכה נוספת לקליטת השפכים הרעילים.

יהלומן סיכל שוד בהנפת כסא

מאת נורית אמיתי
סופרת "הארץ" בשרון

ניסיון שוד סוכל אתמול בדירת יהלומן בבית דירות ברחוב סמילנסקי בנתניה.

אור ליום אתמול חדרו שלושה רעולי פנים מזויינים באקדח וסכין, לבית משפחת ר. הם השתלשלו בחבל מהקומה עליונה. והפתיעו את בני הזוג בשנתם. השודדים דרשו מהם "יהלומים". ר. התעורר בהרגשה, צעק והניף כיסא לעבר השודדים, שנמלטו דרך דלת הכניסה מהדירה. למקום הוזעקו אנשי משטרת נתניה אשר סרקו את האזור. לא נעצר איש.

עורך את העמוד: חיים מל

להיות ולהנות

קפה תיאטרון הבימה

מוסיקה אל תוך הלילה

NON-RESIDENT AMERICAN UNIVERSITY DEGREES

It is possible – *it is honestly possible* – to earn good, usable Bachelor's, Master's, Doctorates, even Law Degrees from recognized American universities, without ever going to America. The time involved can be quite short, and the cost surprisingly low. *May I air mail you free information, without obligation?* Dr. John Bear, 9301 N. Highway 1, Suite 960, Mendocino, CA 95460, U.S.A. Telephone: (707) 937-4226

תיאטרוני ישראל

מוצ"ש 2.8
תיאטרון הבימה:
השקיעה 21.00

מטבחים דיור 2000
חדרי־שינה, סלונים, מזנונים, פ. אוכל.
מול היפר־כל החדש
מפרץ חיפה, צומת ק. אתא
טל' 04-720720

תדיראן בע"מ

הודעה

על תוצאות מכרז

החברה מודיעה כי במכרז למכירת אג"ח מסדרה 2 אשר הוצעו עפ"י תשקיף החברה מיום 30.6.86, נתקבלו מהציבור הזמנות בסך כולל של -.1,497,600 ש"ח ע"נ, במחיר של 102.14%.

יתרת האג"ח מסדרה זו ניתנים לרכישה במועדים המפורטים בתשקיף.

האזינו הערב
לראיון עם שר התיירות והמשפטים
אברהם שריר
בתכנית הטור השביעי
לאחר חדשות השעה 19.00 ברשת ב'
מראיין: יואל רפל

יום־שלושים זועם לרצח אמי לוין

מאת יצחק מרידור

ביום שלישי השבוע, השלושים להירצחה של העובדת הסוציאלית אמי לוין במחלקה לשירותי רווחה במגדל־העמק, נערך במתנ"ס המקומי יום עיון על דרכי התמודדות עם אלימות במשפחה ובחברה בישראל. מאות עובדים סוציאליים, הרוב, כמובן נשים – באו מכל הארץ כמחווה לזכרה של עמיתה אבל – נדמה – גם מתוך דחף חזק להביע מחאה וזעקה על התגברות תופעת האלימות.

ביום העיון שאורגן על ידי ביה"ס לעבודה סוציאלית באוניברסיטת חיפה בשיתוף עם המועצה המקומית מגדל־העמק ואיגוד העובדים הסוציאליים עסק במסגרת ב־13 קבוצות דיון בסוגיות כמו: "אימת האלימות במשפחה ונגד עובדים סוציאליים", "הפרופיל הפסיכולוגי של הגבר האלים", "ערכים, נורמות ודילמות אתיות בטיפול באלימות במשפחה", "האלימות בכלי התקשורת" (כי אפשר היה בלי זה) ועוד.

התא המשפחתי אינו עומד בלחץ

מזכ"לית איגוד העובדים הסוציאליים שרה זילברשטיין נכנסה לתפקידה הקשה לפני זמן לא רב, אך כבר עתה נשמעת מבורמרת מאד ואחוזת תחושה עמוקה שהמימסד מעדיף להתעלם מהבעיות החברתיות הקשות שהאלימות היא רק סימפטום להן, ושעמן נאלצים העובדות הסוציאליות והעובדים המעטים יחסית – להתמודד בחזית בלשכת הסעד. "אנחנו העובדים הסוציאליים", היא אומרת "איננו מפרידים בין רצח אמי לוין ז"ל ולבין מה שקורה בחברה הישראלית כיום גם לא מבחינת האלימות וגם מבחינת הרקע הכלכלי. זה שנה וחצי ניכרת התגברות קשה מאד של האלימות. הלחצים בתוך המשפחה קשים יותר ויותר, יש אוכלוסיה גדולה מאד של מובטלים, התא המשפחתי אינו עומד בלחץ, לא מבחינה, חברתית ולא מבחינה קיומית. כבר ב־1980 הקדשנו את הכנס השנתי לנושא האלימות, אבל הגילויים. כיום הרבה יותר קשים אולי בשל רמיסת כבוד האדם. איך תקרא למציאות המביישה כשאדם העובד קשה שמונה שעות צריך אחר כך לכתת רגליו אל המוסד לביטוח לאומי כדי לקבל שם השלמת הכנסה?

מדי יום מגיעים אל בתי־החולים חמישה ילדים מוכים קשה בידי בני משפחה. לא העלינו על דעתנו בעבר תופעה שקיימת הכאת זקנים. ילדים מכים את הוריהם הזקנים. מסר קשה של אלימות מגיע אלינו דרך אמצעי התקשורת – אומרת שרה זילברשטיין. למחרת הרצח ביקשנו מנשיא המדינה ומראש הממשלה לצאת בקריאה חזקה כדי לנסות לעצור את גלי האלימות אך לא שמענו אותם מספיק.

קרבן אלימות אמי (עמליה) לוין ז"ל — צילום, סיקופ '80

"פונים שאנו מזהים אתם"

"המחלקות לשירותים חברתיים (לשרות הסעד) הן המקלט האחרון של אוכלוסיות מסויימות והאלימות היא חלק מהפונים. אנחנו לא מוכנים לרגע להאשים את הקרבן. המצב הסביבתי מקשה על העובד הסוציאלי לעשות את עבודתו. יש לזכור שהעובד הסוציאלי מטפל בדברים הקשים ביותר שישנם בחיי האדם: הקשיים שבינו לבינה והקשיים שבין הורים וילדיהם. הסיטואציות האלה מלאות מטען רגשי ועוררות אלימות. נוסף לכך, בשל הקיצוצים בכוח אדם נוצר תור ממתינים גדול, וגם זה יוצר אלימות. מה עוד שכל השירותים האחרים, שאינם מצליחים לטפל בפונים אליהם, זורקים אותם אלינו. המחלקה לשירותים חברתיים נמעכת בין השלטון המקומי ובין משרד העבודה והרווחה, המנחית דרישות מקצועיות רבות ולרוב נכונות, אך בלי להקציב את הכסף ואת התקנים הדרושים. אנו ניצבים מול הפונה שכלפיו אנו מרגישים הרבה מאד הזדהות. אנחנו צריכים להסתכל בעיני האם. שאין לה כסף להסיע את בנה לביה"ח לטיפול בדיאליזה. התכנית הכלכלית לא היתה מלווה בהתייחסות חברתית, והמצבים הקשים הם שמביאים את האלימות ההופכת את העובדים הסוציאליים לשעירים לעזאזל. סבלנותנו הולכת ופוקעת – מזהירה מזכ"ל איגוד העובדים הסוציאליים.

לוס י.פ.פ.א

צ'יץ', המצילים והטובעים

מאת נתן רועי

הים בתל־אביב גובה, זה ארבע שנים רצופות, מחיר דמים בעד הסיכסוך, המתמשך בין ועד המצילים לבין העירייה על תנאי־שכר. המצילים דורשים לכלול את השעות הנוספות בפנסיה שלהם, ואילו פרנסי תל־אביב טוענים שזו סחיטה. הסובלים הם המתרחצים החשופים לסכנות בין הגלים.

ראשיתו של הסכסוך בהסדר קיבוצי משנת 1971 בין עיריית תל־אביב לבין ארגון עובדי העירייה וועד המצילים. הוסכם אז, כי המצילים יוכלו לצבור בקיץ, בכל חודש עבודה, מ־70 ועד 150 שעות נוספות לחודש. הוסכם באותו הסדר, כי התשלום בעד השעות הנוספות המיוחדות האלה יחולק כמשכורת חודשית ושעות נוספות בחודשי החורף, עת המצילים אינם פועלים בחוף אלא עובדים כפקחים עירוניים.

בשנת 1983 פנו שלושה מצילים עירוניים לעירייה, כדי שזו תשלם להם בבת אחת את השעות הנוספות המיוחדות, שהצטברו לזכותם. ארגון עובדי העירייה בראשות חנר' קאופמן (כיום מזכיר מועצת פועלי תל־אביב־יפו) תמך בדרישה. העירייה מצידה ראתה בכך ביטול מוסכם של ההסדר הקבוע והסכימה לפרוע את השעות הנוספות של המצילים, אך החליטה, כי מעתה ואילך ישולמו למצילים שעות נוספות ללא צבירה מיוחדת כמו לכל עובדי העירייה.

הסוגיה הועברה לבית־הדין הארצי לעבודה. זה פסק נגד העירייה וקבע: הסדר השעות הנוספות למצילים משנת 1971 היה הסדר קיבוצי שיש לכבדו: ההסדר הזה הפך לתנאי־עבודה בחוזה האישי של כל מציל בחוף. תנאים אישיים ניתנים לביטול חד־צדדי או לשינוי מוסכם (והעירייה ראתה לעצמה זכות לעשות כן, בלי אישור המצילים – נ.ר.) ביטול כל הסדר קיבוצי צריך להיות ברור וחד־משמעי. באותו דיון נאמר, כי ההסדר הקיבוצי המיוחד של צבירת שעות נוספות לא בוטל בהסכמה ועל כן הוא תקף לגמרי. במלים אלה רמז בית־הדין על עמדתה הנוקשה של העירייה שעד עצם היום הזה אינה מוכנה להשלים עם המצב הזה. ראש העירייה אמר על המצילים באחד מראיונות עימו, כי הוא אינו מוכן להיות נסחט על־ידי חבורה של פושעים ואינו מוכן לשלם להם מעבר למה שהוא משלם.

המצילים לא ביטלו את מאבקם. הם שיבשו את העבודה בחופי תל־אביב ובעקבות כך הולו טביעות המוניות, בעיקר באתרים שבהם לא עבדו מצילים. אורח פרטי בתל־אביב עתר לבית־הדין הגבוה לצדק, שהורה לעיריית תל־אביב להסביר מדוע לא תציב העירייה מצילים בחופי תל־אביב. באותו פסק דין קבע בג"צ, כי העירייה, כרשות עירונית, חייבת לשמור על חיי האורחים המתרחצים בחופים שבשטח שיפוטה ואין היא עושה זאת.

המצילים בעיר אף ניסו להסביר את עמדתם על רקע דילולו של ראש עיריית תל־אביב בהם: "ראש העירייה אומר שאנחנו סחטנים, אבל עיון בטופס המשכורת שלנו לשנת 1985 מגלה, כי מציל בחוף משתכר 314.98 שקלים נטו לחודש, וזו אחת המשכורות הנמוכות במשק". העירייה המשיכה לטעון: "הם משתכרים כ־1000 דולארים לחודש עם שעות נוספות".

הסיכסוך המתמשך הזה, שכלל נסיונות של ראש העירייה להפר את השביתה ולהעסיק מצילים מן החוץ, מעלה את השאלה, האם בכלל רגיש ראש עיריית תל־אביב לחיי אדם כשקשור הדבר בהפגנות־כוח שלו. אהרונצ'יק בראל, המציל הוותיק של תל־אביב, מוכיח, בראיון עמי, איך פריץ גוי מתנפל על פריץ גוי שני: אם אתה מכה את היהודי שלי, אז אני אכה את היהודי שלך. ככה זה בים. העירייה מאשימה את המצילים, המצילים מאשימים את העירייה ובינתיים טובעים בני־אדם שבאים להתרחץ".

חגיתה וכפוטה – רומאן בהמשכים

[illegible]

ירושלים צריכה כיכר

מאת יעל אדמוני

במדור המודעות של המקומון הירושלמי "כל העיר" מתפרסמות מדי שבוע הודעות בלשון: "לחמודה שנסעה ביום א' בשעה 10 בקו 18. לבשת ג'ינס וחולצת טריקו בצבע טורקיז. החלפנו מבטים. נדלקתי. ניפגש במוצ"ש בשעה 21.00 בטליתא קומי". טליתא קומי במתכונתו הנוכחית הוא קיר משופץ שבליבו שעון שלעולם אינו פועל. מיקומו ברחבת "המשביר" במרכז ירושלים הוא הנותן לו את ייחודו. מאז בוטלו בירושלים שתי כיכרות־ה־ החשובות – כיכר ציון וכיכר מנורה – נאלצים אלה המעוניינים להיפגש בנסיבות כאלה או אחרות בטליתא קומי. פרנסי העיר אומרים ובצדק: "עיר צריך שתהיה לה כיכר. כשנלקחו הכיכרות מן הירושלמים הלכו התושבים והמציאו כיכר־עיר חלופית".

ההשקפה האורבנית על מרכזיותה של הכיכר בחייו של התושב העירוני, היא אחד הטיעונים שהביאו לגיבוש הרעיון של הקמת כיכר העירייה בירושלים. הטיעון הנוסף הוא הצורך לקבץ את מבני העירייה (כארבעים במספר בכל רחבי העיר) במקום אחד. עובדת פיזורן של מחלקות העירייה במקומות שונים בבירה מביאה לא אחת את בר ירושלמי האומלל למצב של איבוד עשתונות. כדי להתלונן על גובה דמי הארנונה עליו לרוץ למקום אחד וכדי לבדוק מה קורה לבקשתו לסגירת מרפסת עליו ללכת ברגל כרבע שעה (על חניה במרכז העיר אין מה לדבר) למחלקת מהנדס העיר הנמצאת במקום אחר.

גזבר העירייה עוזר וכסלר מעלה טיעון שלישי להקמת כיכר העירייה: "לא רק שהתושבים מתרוצצים בכל העיר כדי לחפש את העירייה, אלא שגם פקידי העירייה מתרוצצים בכל העיר כדי למצוא זה את זה. לכן, בשביל תפקוד נכון ויעיל של העירייה על מחלקותיה השונות יש צורך, אפשר ממש, להקים קומפלקס אחד שבתוכו יוכלו כל המאווים לבוא על סיפוקם: כיכר להתקהלות, שירות נוח לאורח והתייעלות של המערכת העירונית".

בימים הקרובים תופקד תכנית כיכר העירייה בוועדה המחוזית לתיכנון ובנייה. מדובר בפרוייקט בן 15 בניינים שירוכזו סביב כיכר קריבה. עיקר הפרוייקט יתמקד על המבנים הקיימים ובראשם ובראשונה בבנין ראש העיר שהוא בעל ערך ארכיטקטוני היסטורי רב. התוספת תתבטא בבניה שוות ערך בגודלה למבנים הקיימים ברחוב יפו ובפועל יהיה זה בנין אחד נוסף בן ארבע קומות.

בניין ראש העיר

בניין ראש העיר נבנה עוד בתקופת המנדט והושלם ב־1932. מיקומו, בין מרכז העסקים הערבי שהתפתח בשער שכם וברחוב צלאח אדדין במזרח העיר לבין מרכז העסקים היהודי של מערב העיר, מקנה לו חשיבות עירונית גדולה. הרעיון להקמת כיכר בית העירייה אינו חדש. בראשית שנות ה־60 הועלתה הצעה לבנות קומפלקס עירוני ברחוב המלך ג'ורג' במקום בו מצוי כיום מלון "פלאזה".

קולק דחה את ההצעה מנימוקים אידאולוגיים שהתאימו לימים שלפני מלחמת ששת הימים. לא ייתכן, אמר אז, שהתושבים יישבו לאורך הגבול והעירייה תברח ממנו. אחרי '67, בתקופה המגאלומנית הגדולה של בניין ירושלים, הועלה רעיון להקים קריה עירונית ענקית במגרש הרוסים שתשתרע על שטח של 80 אלף מ"ר. גם תכנית זו לא יצאה אל הפועל, גם בשל גודל השטח שנדרשה וגם בשל הבנייה המתנשאת שהוצעה. וכך, ברבות השנים, הלכה והתגבשה התכנית הנוכחית שעיקרה הסתמכות על מה שיש.

התכנית לכיכר בית העירייה הוכנה במחלקת מהנדס העיר. "אנחנו העירייה היחידה בארץ שתיכננה לעצמה את הבית", מספר מהנדס העיר אמנון ניב. "הכוונה ליצור בירושלים מרכז אזרחי שאליו בא האזרח וגומר את כל עסקיו עם השלטון המקומי. התכנית הקיימת מציעה גישות נוחה וחניה בלתי־מוגבלת כמעט ובעיקר, היא צנועה ולא יומרנית".

גזבר העירייה מסביר שהתכנית אמנם יפה אך מסובכת. "השקעה במערכת ציבורית היא דבר קשה אך הקושי העיקרי הוא התחזוקה. אני פוחד שהבניינים ישופצו וייבנו ואז יתלו בחדרים וילון יוסה שיצטמד לחלון במסמרים. סכנה אחרת שצריך למנעה היא, שיווצרו המון חללים שיתמלאו בפקידים".

נקודת מוצא סבירה של יוזמי התוכנית היא שהמערכת העירונית בירושלים אינה יודעת לתפקד בבניין אחד. ועוד הניחו כי בארץ אין יודעים לבנות קומפלקס כזה ובעיקר לא לתחזק אותו. משום כך הוחלט להציב את הפרוייקט כאתגר ליזמים שונים. בינתיים מצויה העירייה במשא ומתן עם חמישה יזמים: גורם הקשור עם האחים רייכמן מקנדה, הקבלן מתי ליפשיץ יחד עם יזם אמריקאי, סולל בונה ויזם אמריקאי, הקבלן לוגסי עם יזם אירופי וחברה בלגית בשם "שאפר" במימון בלגי. התכנית (שעלותה נאמדת ב־40 מיליון דולר) תמומן ברובה מנכסי העירייה שימומשו לאחר שהמחלקות השונות יעזבו את המשרדים הנוכחיים. בעירייה מצפים גם לתרומה של שמונה מיליון דולר שיגייס קולק. בתחשיב הסופי מוערך כי העירייה תצטרך לשלם נטו כ־15 מיליון דולר לצורך הפרוייקט.

לא משכן ראשים

במחלקת מהנדס העיר טרחו הרבה כדי להעניק לכיכר בניין העירייה רוח חיים גם אחרי שעות העבודה המקובלות. יהיה שם מסחר, מסעדות, בתי־קפה, קיוסקים ובוקים שימשכו למקום תושבים גם בשעות אחר הצהריים והערב. בשום אופן אין כוונה שהכיכר תהפוך למשכן ראשים מ־3 אחה"צ.

גזבר העירייה מעריך כי הפרוייקט ייכנס לשלב של בנייה מהירה לקראת סוף 1987. על השאלה, אם לא תתגלה תכנית זו ככשל ברומה לתכנית ממילא, הוא משיב: "נביא הוא רק זה שהולך לכותל, מוציא את הפתקים ודוחס – 'בקשתך נתמלאה'". אם הכל ילך כשורה יושלם הכל בעוד חמש שנים. בשנת 1991 יוכל הבחור מקו 18 לקבוע פגישה עם המדליקה בג'ינס במוצ"ש ב־21.00 בכיכר העירייה.

רחובות־בנגב עולה מן החולות

ארץ חמדה / צבי אילן

אתר החפירות הארכיאולוגיות שהיא מרוחקת ביותר מכל ישוב בארץ, נערכת עתה ברחובות שבנגב. מנקודה מסויימת בכביש רביבים־צאלים נוסעים 15 ק"מ בדרך עפר קשה ומאבקת (בתוך שטח אימונים – יש לקבל אישור כניסה בימי חול!) עד שבאים אל גבעת רוחיבה. לרגליה מחנה אוהלים שבו התגוררו החופרים במשך חודש ימים כשהבסיס העורפי הקרוב שלהם הוא קיבוץ רביבים. מכאן היו יוצאים עם שחר וחוזרים עם השקיעה לחשוף קטעים מהאחרונה בערים הקדומות בנגב, שאליה הגיעו החופרים. בגלל דמיון השם רוחיבה לרחובות, שיערו שזו רחובות אשר בה חפר יצחק אבינו בארות.

רוחיבה היא בייבי של פרופ' יורם צפריר מהמכון לארכיאולוגיה של האוניברסיטה העברית בירושלים, איש התקופות הקלאסיות, העובד הרבה בשדה ומפרסם גם מאמרי מחקר עיוניים רבים. הוא נעזר בהליכתו בקביים בעקבות פציעה במלחמת ששת הימים, אך כפי שלא היה מקום קשה־ביקור בארץ שמנע בעדו מלהגיע אליו, כך אין הוא נותן לפציעתו שתפריעו בניהול חפירות במקומות שונים גם קשים, כמו סרטבה, בריכות, בית לויה ובית שאן.

יורם צפריר סובר שרוחיבה היא 'בית מלכר', הנזכרת בפפירוסים שנתגלו בניצנה. מראה העיר ומנזרת בהיסטוריה משך את התלהבותו והוא חפר במקום בעבר במשך ארבע עונות. בקרוב יופיע ספרו על החפירות בכנסיה הצפונית של רוחיבה ולאחר שש שנות הפסקה שב יצא הקיץ לחפור במקום המבודד והבתול הזה. עתה הצטרפה כשותפה מלאה למכון גם אוניברסיטת מרילנד וכמנהל בציון, קאן הולם.

מהגדולה בערי הנגב העתיקות

רוחיבה היא מהגדולות בערי הנגב שפרחה בתקופה הרומית־ביזאנטית. היא השתרעה על פני 130 דונם, וחיו בה כ־5000 נפש. יורם מתכוון לחפור ברבע הדרומי־מערבי של העיר, ונוסף לכך להשלים את החפירה בכנסיה הצפונית (שם לחפור בעיקר בחצר) ולהמשיך בחשיפת חלק מהקברים בבית הקברות הנוצרי של העיר, מצפונה.

החפירה בעונה זו־החלה בכנסיה (אחת מארבע שאותרו בעיר) שבמרכז האתר, בהנחה ששם היה הגרעין הקדום של היישוב, בתקופה הנבטית, שממנה נמצאו בינתיים רק חרסים. נחשפה כדי מחציתה כנסיה נאה, שהיתה בנויה בפאר, באבנים מעוטרות בסיגנון ביזאנטי, השומר עדיין במשהו על הסיגנון הנבטי ששלט בנגב לפני כן. יש בכנסיה שימוש בשיש, בעמודים ובסורגי הבימה. על מרצפת שיש באולם התווך של הכנסיה נגלתה כתובת יוונית, הקשורה אולי בהקדשה לריצוף, מסופר על מישהו "מקודש ביותר, וסטפנוס המהיר ביותר, שעשו את המפעל", והתאריך זהה ל־551–552 לספירה.

מדרום לכנסיה בית־חצר. במרכזו בור וסביבה חדרים. באגף הצפוני נחשפה אורווה בעלת שמונה אבוסים. באחד מחלקיה, משוקע באדמה, נמצא קנקן גדול ועליו נחרתה כתובת ביוונית. החופרים מניחים שהמבנה בכללו היה חאן, בית אמידים או קסרקטין. בחפירה נמצאה בו כתובת דו־לשונית, נבטית ויוונית. ליורם צפריר נראה שהמבנה הוא מסביבות 200 לספירה.

בית־מגורים, בית־עלמין

בקירבת החצר נחשף בית מגורים ובו, כבמבנים אחרים שנחשפו, רבדים של אפר שהותירו נוודים לאחר שהעיר נעזבה בערך בשנת 700 לספירה, דורות אחרים לאחר הכיבוש הערבי. זה בית טיפוסי לבתי־המגורים של רחובות שכנה באזורי חולות שונגה חלוצה, ולו חצר פנימית מוקפת קירות ובאגפיה בצורת ח' או ר' – חדרים למגורים ולשאר צרכים. מחוץ שבדרום החצר, המהווה גם את קצה העיר, נחשף פתח סתום. לפני המבנה מעין שני קווי בניה, אולי גדרות הגנה, או עצירה. הנחת החופרים היא שזו דוגמה לאיטום המבנים החיצוניים של העיר הפרוזה, חסרת חומה, כדי למנוע משוסי המדבר, נוודים למיניהם, חדירה לעיר.

בסקר שערך יוסי פטריך, העובד כל השנים עם יורם צפריר ברוחיבה, אותרו אלפי קברים בבית־העלמין הקברות של העיר, מצפונה. את הקברים מסמנות לעתים אבני מצבה, שלעתים הן דמויות גוף אדם ועל מקום הפרצוף תיאור של צלב. כוונת המשלחת כאן מעבר לגילוי אוצרות ארכיאולוגיים, גם עריכת מחקר אנטרופולוגי־היסטורי. נחשפו עד כה 23 קברים, ונמצא, למשל, שאחוז הילדים הנקברים הוא 50, כלומר תמותת ילדים גדולה. הגובה הממוצע של הגברים הוא 170 ס"מ, אך נמצא גם שלד גבר צעיר שאורכו 185 ס"מ. רוב הנקברים הם ממוצא דרומי, בני שבטים ערביים, אך יש גם שלדים של אנשים מהצפון. מערכת שלמה של תיעוד ושימור מופעלת בידי ד"ר ישראל הרשקוביץ, אנתרופולוג מאוניברסיטת ת"א, הפועל בשיתוף עם המשלחת, ותקוות צפריר היא להשיג מעבדת שדה מבוקרת ומדוקדקת זו תוצאות חשובות מהיבטים רבים של ההתיישבות בעיר ובנגב. עד כה מצאה המשלחת 10 מצבות קבורה (החוקר הגרמני אלט פירסם בזמנו 60 מצבות מהמקום). באחת נזכר פטריקיוס; באחרת אברהמיוס. נמצאו עגילים, חלק מאבנם מתכת. במקומות אחרים נמצאו כלים ומימצאים עירונים שונים, בכללם חלק של מה שנראה כתיבת־תהודה של כלי נגינה, בעל מיתרים.

היום מפרקים אנשי המשלחת את המחנה, אוספים את הציוד, ועושים דרכם במסע צפונה. מכבים את הגנרטור שסיפק בין השאר כוח לשאוב מים מהבאר הקדומה (60 מטר) ומותירים לשנה הבאה את שטחי־החפירה על סודותיהם, שעדיין לא נפתרו. מעתה יישמעו באיזור יותר כאשר בחודש האחרון רעמי פגזים. גם למקום מרוחק זה הגיע הישראלי שודד העתיקות. יש לקוות שאספנים למיניהם לא יפגעו באתר הנמצא באמצע כחוקה, ולא יגרמו נזק שאין לו שיעור.

טרקטור יהודי חכם

מאת שמעון וייס

מה עושה חקלאי חובש־כיפה שהוא גם איש־אדמה, אבל עיבוד האדמה לא מסתדר בדיוק עם שנות התפילה והשבתות, אלא כפוף לחוקי השבת? ומה יעשה, אם נוסף לכך באה גם שנת שמיטה? מי שיוצא להכיר דרך חרשה ויעילה להתמודדות עם הקונפליקטים הללו – שישים פניו אל שדות מושב קשת ברמת־הגולן ויזין עיניו בציוד הממוצע הגדול, הנע בחובי השדות ומחולל פלאים. יש המודיעים אותו בתור הטרקטור הגדול, המשוכלל והמתוחכם ביותר, ולא רק בארץ (!) שם היצור הזה "מרחב" והוא פותח ד"ר הרוזק מהגולן, במפעל התעשיה הבטחונית "עשת אשקלון" ברחוב. לדברי מתכנני הרכב, כבר גם מפעיליו ומשתמשיו בקשת, יהלל הטרקטור החדש והמשוכלל מהפכה של ממש בתחום המיכון החקלאי. שדות המעובדים בטרקטור מסוג "מרחב" יהיו קרובים לזריעה בלא צורך בחריש. [illegible]

"מרחב" – כי מתנבד – לא יהיה עוד צורך בהידוק ועיבוד שנתי ולוה, כפי שיפורט להלן משמעות מסודרת ראשונה מבחינת שנת השמיטה. הכל עושה הטרקטור הזה. ולסוחר ארוך של שנים, לא יהיה עוד צורך לבדוק את נזקי העיבוד, ההידוק והחריש – כי אלה פשוט יעלמו.

[illegible]

לפני כשש שנים הגו את הרעיון הראשוני. שנה לאחר מכן כבר עלה אב־הטיפוס על הקרקע [illegible] ומרחב... [illegible]

עתה בודקים יצרניו של הטרקטור, ביחד עם חקלאי קשת אפשרות בנית מערכת המעלה ופיקוד מרחוק. אם יתממשו הכבר, יוכלו חובשי הכיפות לעיין בדף גמרא ולעבד את אדמותיהם בעת ובעונה אחת. אמן, כן יהי רצון!

אל רצפת הפסיפס של הכנסיה המרכזית. חפירות של תל רוחיבה (רחובות שבנגב)

مكبرة من الأصل

مكذا من الاحل

בחוף צמח שבדרום הכנרת הופעלו בימים האחרונים „מכוניות שטות", דוגמת אלה המופעלות בלונה פארק. זו הפעם הראשונה, ש„מכוניות משייטות" מופעלות בכנרת וכבר בימים הראשונים להפעלתן זכו בהתעניינות גדולה ורבים ביקשו לשייט בהן. שלא כמו כלי־שיט ממונעים דומים, „מכוניות־השיט" שבחוף צמח משייטות ממש במימי הכנרת בתוך מפרץ קטן, שנבנה במיוחד לשם כך, והן רק אחד החידושים לעונת הקיץ הנוכחית.
כתב: שמעון וייס; צילם: לאון מינסטר

„לופטהנזה": הבטחון – חלק בלתי נמנע מהוצאות התפעול

לא תטיס דו־מנועיים מעל לאוקינוס מטעמי תדירות ודיוק

מאת אריה ארד

חברת־התעופה המערב־גרמנית „לופטהנזה" החליטה, שלא תטיס מטוסים דו־מנועיים בקו הטרנס־אטלנטי ותוסיף להפעיל קווים אלה במטוסים בעלי שלושה או ארבעה מנועים בלבד. ההחלטה התקבלה בתום ארבעה חודשי בדיקה במרמה־סיסה.

החלטת „לופטהנזה" באה, לאחר שארבע חברות־תעופה בין־לאומיות כבר מפעילות בטיסות הטרנס־אטלנטיות מטוסים דו־מנועיים: „אל־על", „ט.וו.א.", „אמריקן איירליינס" ו„איר קנדה". הארבע מטיסות מעל לאוקינוס מטוסי „בואינג 767". „בואינג" תצא בעוד שנה וחצי עם דגם חדש של מטוס זה, „ER 767", שיוכל לטוס מתל־אביב לניו־יורק ללא חניית־ביניים. גם היצרן האירופי „אירבאס" יוצא בקרוב עם מטוס המיועד לחצות את האוקינוס האטלנטי. החלטת „לופטהנזה" מוציאה מכלל חשבון הפעלת מטוסים אלה על־ידי החברה בקווים הטרנס־אטלנטיים.

הנהלת „לופטהנזה" הגיעה בתום ארבעת חודשי הבדיקה במרמה־סיסה למסקנה, כי הפעלת מטוסים דו־מנועיים אמנם עונה על צרכי הכלכלה, אך תסכן את המוניטין של החברה הגרמנית בתחום הדיוק והתדירות בלא תמורה כלכלית ממשית בהשוואה למטוסי „דיסי 10" התלת־מנועיים. לפיכך תרכז החברה את כל מטוסי ה„דיסי 10" שלה בקו הטרנס־אטלנטי. במטוסים אלה 280 מושבים. לדעת „לופטהנזה" יאפשרו לה מטוסים אלה תדירות אופטימלית מנמלי־תעופה שונים בגרמניה בתפוסה רווחית. כן מייעדת „לופטהנזה" מטוסי „בואינג 747" ו„דיסי 10" רחבי־גוף לסיפוק הביקוש הגואה להטסת מטענים בקו הטרנס־אטלנטי.

יו"ר מועצת־המנהלים היינץ רוהנאו אומר, כי ההחלטה „תאפשר ל„לופטהנזה" לקיים את הרמה הגבוהה של תדירות ודיוק. הנוסעים ובעלי המטענים יקטפו את הפירות".

תוצאות משביעות רצון

„לופטהנזה" סיימה את השנה שעברה ברווח של 146 מיליון מארק. הקצאת סכום של 83 מיליון מארק לצורכי פחת מיוחדים העמידה את הרווח הנקי על 63 מיליון מארק. מסכום זה ישולם דיווידנד של 7 אחוזים. למרות הרעת המצב בתעופה האזרחית בעולם מצפה „לופטהנזה" לתוצאות חיוביות גם השנה.

החברה הטיסה אשתקד 16 מיליון נוסעים ו־600 אלף טון מטען. בכך שמרה על מעמדה כאחת מחמש חברות־התעופה המובילות. השנה תצטרך החברה לנקוט מדיניות של התרחבות סלקטיבית, כאשר עיקר פעילותה תתרכז בהובלת מטענים, בפיתוח קווים למזרח הרחוק ובפיתוח התעופה האזורית.

1,3 מיליארד מארקים גרמניים הוצאו אשתקד על הצטיידות במטוסים חדשים. צי החברה יגדל בשלושה מטוסי „בואינג 747", בעשרה מטוסי „בואינג 737־300" ובשני מטוסי „אירבאס 310־A". בו בזמן תמכור החברה ארבעה מטוסי „בואינג 727" מיושנים. הצטיידות זו תפחית את גילם של מטוסי החברה לשבע שנים ופחות בהשוואה לגיל ממוצע של עשר שנים ויותר בחברות המסתנפות לאיכ"א.

מחלוקת על היטל־הבטחון בעקבות „פן אם" ו„ט.וו.א."

החלטת שתי חברות־התעופה האמריקאיות „פן אמריקן" ו„ט.וו.א." לגבות היטל בטחון של 5 דולר בכל כיוון בטיסות טרנס־אטלנטיות מעוררת רוגז וזלזול מצד חברות אחרות. במיוחד מעוררים גיחוך צעדי־הראווה של „פן אם". אחד מראשי „ט.וו.א.", מאלי מקלרת, טוען, כי „פן אם" מוכרת בטחון כחלק ממסע הפירסום שלה.

בהודעה חריפה במיוחד יצאה בימים אלה הנהלת „לופטהנזה". „מתוך דאגה מהירידה במספר הנוסעים בקו הצפון־אטלנטי", אומרת החברה הגרמנית, „בחנו חברות־התעופה האמריקאיות בתנופה את סידורי הבטחון שלהן. באמצעות הצהרות ומסעי פירסום מפוצצים הן מבקשות להחזיר את אמון הנוסעים".

„לופטהנזה" אומרת, כי „אנו איננו מפרסמים את אמצעי הבטחון שלנו, אנו נוקטים אותם. הבטחון אינו נושא למאבק על נתח־שוק ולהתחרויות בין חברות־תעופה ולעולם לא נתייחס אליו כך". ההודעה הגרמנית מדגישה, כי „לופטהנזה" נוקטת אמצעי בטחון ברמה הגבוהה ביותר בראשית שנות ה־70. החברה בחנה בתמידות את האמצעים הללו ומשפרת אותם בכיבנה „לשלב בהם את המיתקנים החדישים והמתוחכמים ביותר עם מודיעין".

„לופטהנזה" מבטיחה, כי בעקבות זאת „היתה מרוצה כאן ותמשיך בהוצאות ענקיות נוספות, אותן הקצינו ברצון, שכן הן מהוות השקעה ברווחת נוסעינו וחברתנו. יש להשלים איתן כחלק בלתי נמנע של מיבנה העלות שלנו. משום כך לא נטיל 'היטלים' תמורת בטחון". „לופטהנזה" מעידה, כי הוצאותיה על בטחון עולות בהרבה על 20 מיליון דולר.

עוד אומרת „לופטהנזה", כי „המאבק בטרור מתנהל למען הגנת החברה, שכולנו חיים בה. משום כך מוטל תפקיד זה בראש ובראשונה על הממשלות. עם זאת אנו חשים, כי מוטלת עלינו אחריות כבדה לשתף פעולה עם השלטונות ולתמוך במאמץ הממשלתי ללחום בהתקפות טרור על התעופה האזרחית".

„סוויסאיר": מחלקת־עסקים תמורת 90 דולר

חברת־התעופה השווייצית היתה לחברה הראשונה, הפותחת את מחלקת־העסקים שלה בפני הנוסע „הרגיל". מאמצע יולי יוכל כל נוסע, גם הקונה כרטיס זול, לטוס במחלקת־העסקים במחיר 90 דולר בכל כיוון בין תל־אביב וציריך או ז'נבה.

הרעיון מבוסס על ההנחה, שיש להפריד בין רמת גמישות של כרטיס־הטיסה, ובין השירות שמקבל הנוסע בזמן הטיסה. מדיניות זו מאפשרת לחברת־התעופה להגדיל את הכנסותיה מכל מושב. גישה זו כבר הונהגה בטיסות בין תל־אביב ופאריס ובקווים של „אל־על" ושל „סאואר איר" ליעדיהן השונים בארה"ב. „אל־על" מעוניינת מאד להנהיג אותה בטיסות ללונדון, אולם הבריטים אינם מסכימים בשל מיעוט העניין שלהם בקו הישראלי.

התוספת של 90 דולר מבטיחה יתר קלות בהשגת מקום בטיסה מסויימת, שכן החברה השווייצית קופצת ידה בהקצאת מקומות בתעריף הקבוצתי הזול ביותר. היא מאפשרת לנוסע ליהנות מסידורי הבידוק הנוחים יותר ומן השירות רב־המוניטין במחלקת־העסקים של „סוויסאיר".

טיסות־שכר מאסטריכט–תל־אביב

לפני חודש פתחה חברת־התעופה ההולנדית „טרנסאוויה" קו טיסות־שכר בין העיר מאסטריכט ותל־אביב. הקו כבר זוכה בהצלחה רבה. כרטיס הלוך וחזור עולה 349 דולר.

מאסטריכט מצויה 5 קילומטרים מגבול גרמניה ו־15 קילומטר מהגבול הבלגי. המרחק לפאריס הוא 250 קילומטר בלבד. מנמל־התעופה של מאסטריכט תחנות רכבת ואוטובוס לכל יעד חשוב וכן אפשר לשכור מכוניות במקום.

„טרנסאוויה" מגישה במטוסיה ארוחות כשרות צמחוניות לפי דרישה.

אסתר רומר, עובדת „סוויסאיר" בארץ זה 24 שנה, מונתה בימים אלה למנהלת המחלקה לתיירות נכנסת בסניף החברה בישראל. אסתר רומר מילאה כמה תפקידים בחברה – בעיקר בנמל־התעופה. בעשר השנים האחרונות שימשה בתפקיד סגנית מנהל תחנת „סוויסאיר". עם פתיחת מחלקה פעילה לטיפול בתיירות נכנסת, תהיה „סוויסאיר" אחת מחברות־התעופה הבודדות בארץ, המפעילות מחלקה כזאת. גם בתוך מערך משרדיה וסניפיה של „סוויסאיר" במאות ערים ברחבי תבל, מהווה פתיחת מחלקה זו צעד יוצא־דופן. היום מועלת מחלקה נפרדת רק בערים מעטות מחוץ לשווייץ. המחלקה החדשה תפעל לעידוד תיירות מכל רחבי תבל לישראל, תרכז מידע רב על אתרי תיירות בארץ, על טיולים, על בתי־מלון, על שירותי־קרקע ייחודיים ועל השכרת־רכב. היא תחתור למשוך תיירים לישראל בהפצת מידע במאות סניפי החברה בעולם.
צילום: אלכס איזביצקי

דרוש „מישלן יהודי"

מאת אהרן גבע

היהודים אוהבים לטייל. זה התחיל עם יציאת מצרים, כאשר לא הלכו מיד לארץ־ישראל, אלא טיילו ארבעים שנה במדבר סיני. גם כיום ממלאים היהודים את מטוסי חברות־התעופה ואת אולמי־הנוסעים בלוד. חלק מהם מטייל. ואם תרצו בתירוץ: בישראל חם, ולכן נופשים באירופה. ישראל היא ארץ קטנה ורוצים לפרוץ למרחבים, פן יסבלו יותר מקלסטרופוביה. אחרים נוסעים בלי הסברים ותירוצים. רוצים לראות נופים חדשים, רוצים „לעשות כיף".

האוצר נאנח ובוכה, כי המטיילים מרוקנים את קופת מטבע־החוץ של המדינה. אך הרגלים קשה לשנות ובלית ברירה צריכים להפיק מהטיולים תועלת. מציעים לנצל את הנסיעות כדי להדק את הקשר עם ההיסטוריה של עמנו – לומר לתייר: „אתה נוסע לאיטליה ותגיע לונציה. דע, מה כדאי לך לראות שם כיהודי".

אומרים, שישראלים אינם מתעניינים בעברם היהודי. אין זה מדוייק. לא אחד ולא שניים באים ומספרים בהתרגשות על הביקור בשני בתי־כנסת בטולדו או על גילוי „ההדריה", אזור מגורים יהודי לשעבר, באחת מערי ספרד. הצרה היא, שהגילויים בדרך כלל מקריים. ממשלת ספרד מכוונת את התייר היהודי בכולה; איש אינו מכוון את התייר היהודי הבא לרומא או לאביניון אל האתרים ההיסטוריים של עמו.

הנוסע לחו"ל יודע, בדרך כלל, אנגלית, והוא קונה „מישלן" או מדריך אחר. האיש מתכנן את מהלך הטיול כבדווי במדבר, כלומר על פי הכוכבים (במקרה זה: מספר הכוכבים אותם מעניק „מישלן" לעיר זו או אחרת). כאשר יבוא לאיזה עיר, יפתח את המדריך, יקרא סקירה על עברה ועל האתרים המומלצים שבה. מצוייד במידע זה ייצא לדרך. אולם, כאמור, המדריך מיועד לתייר הרגיל ואין לו ענין מיוחד ביהודים. הוא לא יספר לו, למשל, שאביניון היתה שייכת לאפיפיור, שהאפיפיורים לא גירשו את היהודים ולכן קיימת באביניון קהילה יהודית ברציפות מאות בשנים. המדריך לא יספר לתייר על אתרים יהודיים, שנותרו במקום: לא באביניון, לא במקום אחר.

מדריך „יהודי" חשוב לישראלים וכן גם ליהודים אחרים. גם יהודי ארה"ב יהודים הם וגם הם אוהבים לטייל. יהודי ארה"ב מהווים כשני אחוזים מאוכלוסייתה, אבל, לפי ההתרשמות, חלקם בקרב האמריקאים המטיילים גדול לאין ערוך; הוא גדול כנראה יותר גם במשקל היהודים בקבוצה החברתית, שאליה הם משתייכים. עובדה: בארה"ב הוציאו מדריך למטייל היהודי. תמצא שם כתובות של בתי־כנסת ושל מסעדות כשרות. זה חשוב, אך רוצים מידע נוסף, המעניין את כולם.

נראה, שהוצאת המדריך היהודי האמריקאי היה גם כדאי מבחינה כלכלית. גם ממשלת ספרד סוברת, שכדאי מבחינה כלכלית להקדיש תשומת־לב מיוחדת לתייר היהודי והיא הוציאה מדריך מיוחד ליהודים. אצלנו קיימת, כמובן, בראש וראשונה ה„בראשית" הלאומית.

רוצים שיהודי, ישראלי, אמריקאי או צרפתי, הבא לעיר, יפתח מדריך ויקרא על ההיסטוריה של הקהילה היהודית במקום; רוצים שיבקר באתרים יהודיים; רוצים שיהודים יתעניינו בעבר עמם; רוצים לחזק את הקשר בין יהודים מארצות שונות הנפגשים באתר יהודי; רוצים „מישלן יהודי".

מי יוציא את המדריך? חברה מסחרית? ההסתדרות הציונית? ואולי גוף אחר?

דגמי „אודי 100" ו„אודי 200" נוצבים בראש רשימת הדגמים האמינים ביותר, בעלי מספר הליקויים הקטן ביותר, בדו"ח של רשות הרישוי הגרמנית (TÜV) לשנת 1985. במקום השני הוצבה „אודי 80". הרשות פירסמה באחרונה את הדו"ח השנתי, הכולל את הליקויים, שנתגלו בשנה שעברה במיבחן השנתי (טסט) ב־9 מיליון מכוניות־נוסעים. ביותר ממחצית המכוניות נמצאו פגמים טכניים חמורים. הרשות בחנה השנה דגמי 70 יצרנים מכל העולם. למימצאיה משקל מיוחד, מפני שכמעט כל היצרנים בעולם מוכרים את מכוניותיהם בגרמניה. דו"ח האמינות של רשות הרישוי הגרמנית הקדיש מקום רב לבעיית שיתוך (קורוזיה) במכוניות. נמצא, שרוב הדגמים עדיין לוקים בנגעי חלודה רבים, אפילו שנתיים בלבד אחרי שעלו לכביש. לעומת זאת קובע הדו"ח, כי נגע זה כמעט שלא נתגלה במכוניות „אודי". ב„אודי" טוענים, שעם הנהגת הגוף המגולוון כולו ב„אודי 100" בראשית שנת־הדגם 1986, נעלם לחלוטין נגע החלודה מדגם זה. ב„אודי 80" יוכפל שטח הגילוון במרכב ויגיע ל־40 אחוז ממנו כבר בשנת־הדגם הקרובה – 1987. בתצלומים: משטרת סאותהמפטון שבמדינת מישיגן בארה"ב בחרה ב„אודי 4000 קוואטרו", הגירסה האמריקאית של ה„אודי 80 קוואטרו", לניידת התיקנית שלה. לדברי מפקד התחנה, הנעת הקוואטרו על כל הגלגלים מבטיחה ניידות בכל תנאי מזג־אוויר וקרקע וכך אין הפושעים יכולים להפתיע את הסיירים בכניסה לשטחים קשי־עבירות. יציבות המכונית ומהירותה – 190 קמ"ש – מאפשרים מירדף יעיל ובטוח, הוא מוסיף.

250 אלף ישראלים יצאו לחו"ל בחצי השנה האחרונה

מאת דוד מושיוב

בששת החודשים הראשונים של השנה יצאו לחו"ל 250,200 ישראלים, בהשוואה ל־220,300 בתקופה המקבילה אשתקד – גידול של 13 אחוז. על־פי נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, מספר הישראלים היוצאים לחו"ל יציב מאז חודש נובמבר האחרון, לאחר שבשמונת החודשים הראשונים של השנה שעברה ירד מספרם בהתמדה.

רוב הישראלים יוצאים בדרך האוויר. בחודשי ינואר־יוני השנה יצאו דרך האוויר 235,400 ישראלים, גידול של 16 אחוז לעומת התקופה המקבילה אשתקד.

נתונים אלה אינם כוללים את תנועת תושבי מזרח־ירושלים, היוצאים דרך גשרי הירדן. אולם הם כוללים את הישראלים, המתגוררים בחו"ל ושבאו לארץ בדרכון ישראלי.

מלון־נופש בנוה־אילן

„אולי איננו מקצוענים כמו מלון בעיר, אבל אנו אוהבים את המקום, קשורים בו בלב ונפש, ונותנים את הכל ועוד יותר לאורחים שלנו. הכל כשר למהדרין ויש לנו אורחים רבים מן החוגים המסורתיים" – אומרת רחל גולדברג, מנהלת השיווק והמכירות של מלון־הנופש בנוה־אילן, בהרי ירושלים, לא הרחק מאבו־גוש. במלון־הנופש 80 חדרים זוגיים, עם אפשרות להוסיף מיטה או שתיים לילדים. העיקר: יחס בלתי רגיל של חברי המושב השיתופי ה„נותנים את הנשמה", לנופשים. המלון רושם לזכותו תפוסה שנתית ממוצעת של 76 אחוז בעונה הקודמת והשנה – 80 אחוז.

במושב 80 משפחות, כשני שלישים מהן מארה"ב. את המלון החלו להפעיל ב־1982.

במלון בריכת־שחיה, יריעות פלסטיק מצילות עליה בקיץ ומגינות מפני הגשם בחורף, כאשר הבריכה מחוממת. יש מגרש־משחקים, חדר טלוויזיה, טיפול בילדים, חדר־עיון, חדר־אוכל. המחירים בשיא העונה לחצי פנסיון ללא מע"מ 87 שקל לאדם בחדר זוגי; מחוץ לעונת־השיא – 70 שקל ובחורף – 50 שקל.

נוה־אילן השקיע במלון־הנופש 4.5 מיליון דולר וכעת הוא מחזיר חובות לתק"ם ולחברה לפיתוח התיירות. „אין בעיה. אנו נעמוד בהתחייבויות שלנו. אולי גם נשקיע להרחיב את המלון. יש דרישה לבוא אלינו. אנחנו בהחלט על המפה" – מסכמת רחל גולדברג.

מדריך־כיס לתייר הישראלי

מדריך־כיס, „איך יוצאים מכאן", מאת העתונאית נאוה בלוך הופיע בימים אלה. במדריך עצות שימושיות לתייר הישראלי וכן נתונים, המאפשרים לו לארגן טיול בחו"ל.

המדריך כולל בין היתר מספרי טלפון, טלקס, כתובות ומחירים. כן יש בו פרטים על אפשרויות לינה בלונדון ובניו־יורק, היכן לקנות טיסת תורכי או שעון יוקרה, כיצד לטוס מלונדון להודו או לצאת לשיט מלוס־אנג'לס לאלסקה. פרק מיוחד מוקדש ל„מטיילי התרמילים".

שפייזר: סחבת בעידכון תעריפי המוניות

יו"ר ועדת־הכלכלה של הכנסת אליהו שפייזר טוען, כי „טיפולו הכושל של משרד־התחבורה והסחבת המכוונת מצד ועדת־המחירים בקביעת תעריפים חדשים למוניות גורמים הפסדים כבדים למשק, פגיעה בתיירות ובשירות לציבור". לדבריו מסכימים משרד־התחבורה ומומחים בלתי תלויים, כי בשנה האחרונה חלה שחיקה של 30 אחוז לפחות בתעריפי המוניות. חלק מן המומחים אף טוען, כי השחיקה מגיעה ל־45 אחוז. שפייזר קובל, כי למרות זאת אין משרד־התחבורה מביא לעידכון המחירים.

שפייזר אומר, כי המצב הנוכחי הוא בלתי נסבל לא רק מבחינת הנהגים, אלא גם מבחינת הצרכנים, בעיקר התיירים. הוא מתריע, כי מתרבות תופעות של בררות נסיעות, דחיית הזמנות בלתי כדאיות, הפקעת מחירים ושירות לא נעים, ואילו מצד משרד־התחבורה אין למעשה כל פיקוח.

מיתקנים מיוחדים למילוי אוויר לאופניים ולכדורים

בכמה מתחנות־הדלק של „פז" יתנו מעתה שירותים לא רק לבעלי רכב מנועי, אלא גם לרוכבי אופניים ואפילו לילדים המשחקים בכדור. כדי לאפשר להם למלא אוויר באופניהם ובכדוריהם התקינה „פז" צינורות מיוחדים במיתקני האוויר שבתחנותיה. לצינורות אלה ראשים מיוחדים למטרה זו. כך מובטח, כי ניפוח הכדורים וגלגלי האופניים ייעשה במיתקן מתאים ובצורה בטוחה.

שירות זה ניתן ב־16 תחנות „פז" ברחבי הארץ, אך בעתיד מתכוונת החברה להתקין צינורות נוספים אלה ביתר התחנות השכונתיות והעירוניות בארץ.

התחנות שבהן כבר קיים שירות זה באזור המרכז: כביש הטייסים, קרית־גת, הרצליה־עיר, פתח־תקוה־עיר, קרית־אונו, דוד־בת־ים, רמת־החרובית, חולון. באזור הצפון: עכו־העיר, יוקנעם־נהרשאנן, הר הכרמל, מגדל. באזור ירושלים: רמת דניה, בר־כוכבא. באזור הדרום: ערד, כרמי־מרכז מסחרי באר־שבע.

עם פרישתו מהתעשיה האווירית

רבין לעברי: תוסיף להחזיק את האצבע על הדופק

דוד היקר,

אני מאשר קבלת מכתבך מיום 25.6.86 בדבר התפטרותך מתפקיד יושב־ראש דירקטוריון התעשיה האווירית לישראל.

כהציעי לך את תפקיד מנכ"ל משרד הבטחון ידעתי, שיהיה עליך קשה לעזוב את תפקידך, אליו נשאת את עיניך מאז עזבך את צה"ל ומאז ראית את המסלול השני של חייך.

זו הפעם השניה שנענית להפצרותינו, של שר־הבטחון הקודם משה ארנס ושלי, ונקראת למלא תפקידים חיוניים מחוץ לצה"ל, הפעם במשרד־הבטחון.

בתקופות שעמדת בראש הדירקטוריון, תרמת רבות לפעולת החברה, הרחבת שוקי יצוא בין־לאומיים ודאגת לפיתוחו של מטוס העתיד של ישראל, של „הלביא".

בלית ברירה אני מקבל התפטרותך ומקווה, שבהיותך חבר הדירקטוריון תוסיף להחזיק את „האצבע על הדופק" להבטחת שגשוגה של התעשיה האווירית.

בברכה נאמנה,
יצחק רבין, שר־הבטחון

ביום ג' באשקלון: המירוץ הרביעי

מאת רחמים בן

מירוץ המכוניות הרביעי העונה ייערך ביום ג' השבוע תוך ריכוז כל שלביו ביום אחד. השלב המוקדם ייערך לפני־הצהריים והשלב הצ־הגמר והגמר, בשעה 4 אחר־הצהריים.

תהיה זו הפעם הראשונה, שהמירוץ ייערך כולו ביום אחד ובין המקורבים לעניין קיים חשש כבד, שכל תקלה קטנה תגרום שיבוש גדול. כך, כל ריסול אירגוני עלול להביא לכך, שהמירוץ לא יסתיים בו ביום. כן חוששים, שתקלה במכונית, שהיה אפשר לתקן במשך יממה, תגרום עתה למניעת כל אפרות מהנהג להשתתף במירוץ. על כך יש להוסיף את המאמץ, שיידרש מהנהגים, במיוחד בחום המעיק ובלחות האיומה של הימים האחרונים. בסך הכל, ההחלטה לרכז את המירוץ ביום אחד נראית כצעד ראשון מוטעית להלוטין.

צפוי מאבק עז על הבכורה

מאבק עז צפוי הפעם על הבכורה לפחות בשתי קבוצות. בקבוצת המכוניות שעד 1,600 סמ"ק ניצח נהג שונה בכל אחד משלושת המירוצים הקודמים והכל פתוח. כעת מוביל בקבוצה זו מישל גד עם 13 נקודות ואחריו בהפרשים קטנים אהוד לביא – 11, רועי עדן – 9, רוני סמדסמן – 9, אלי פרנק – 8, פקה ביקסה – 7, דוד ידין – 6 נקודות.

בקבוצת המכוניות שעד 1,000 סמ"ק מוביל אמנם אלון קדיר עם 21 נקודות, אולם הבא אחריו, הדי פריים, צבר 15 נקודות והוא בוודאי ירצה למחוק את הפער או לפחות לצמצמו. מאבק עז יתפתח בוודאי גם בין אריאל ארווס, שצבר 9 נקודות, ושרון אבר, שצברה 7. יש להציג, שגם אבי אנגל, שצבר 4 נקודות, עופר זלצר, שצבר 3, ודני ורהרסון, שזכה עד כה רק 2, ינסו להתמודד לפחות על המקום השלישי.

בקבוצת המכוניות שעד 1,300 סמ"ק מוביל חיים רווה ללא מתחרה, לאחר שצבר 27 נקודות. אולם הבאים אחריו, יצחק זית עם 12 נקודות ואלי זלק עם 10, ייאבקו בעוז על המקום השני. גיד בן־ארי ויקטור אסולין, שצברו 7 נקודות כל אחד, בוודאי לא יוותרו על הנסיון להעפיל לפחות למקום השלישי.

שינויים אירגוניים

במירוץ הפעם יונהגו כמה שינויים בניהול ובמיבנה. אחד השינויים הוא בשיטת ההזנקה ותכליתו להקטין את הפער בין המובילים.

שינוי נוסף הוא בהעברת קו ההזנקה כ־80 מטר קדימה – בערך באמצע הישיג. שינוי זה יאפשר לצופים לראות מקרוב את ההזנקה בכל מיקצה ומיקצה. הזזת קו ההזנקה יקצין את המרחק עד לכניסה לסיבוב הראשון ולפיכך את היתרון ההתחלתי של המכוניות המהירות יותר. יתרון המהירות עשוי להתאזן בסגולות אחרות.

כרטיסים מוזלים

7–11 כרטיסי־הנחה למירוץ המכוניות הקרוב באשקלון יימכרו במשרדי „שנריר" ב־9 שקלים במקום ב־15 שקל.

בילי לוי, בעל מוסך בן 33, ב„אלפא סוד" מ־1974 שלו. ההישגים לא היו מי־יודע־מה, אבל התענגו...
צילום: חנוך גוטמן

החודש בבאר־שבע: אליפות טיסני־דאון

מאת אמיר רוזנבליט

קלוב התעופה בישראל מקיים בימים אלה מגעים אינטנסיביים עם קלוב התעופה המצרי כדי לשתף נציגים מארץ־היאור באליפות אירופה בטיסני־דאון מתחרידיה, שתתקיים לראשונה בארץ ב־18–23 החודש.

האליפות תיערך בשטח הטסה, המוכשר במיוחד למטרה זו בצפונית לעומר ליד באר־שבע, וישתתפו בה טובי המטיסים בעולם, בהם אלוף העולם ראלף רקר, שיוביל את נבחרת המערב־גרמנית. ביוזמה האחראית של האליפות בתום טקס הנעילה ייערך מיפגן אווירי נרחב, שיכלול את כל ענפי ספורט התעופה בארץ: צניחה חפשית, גלישה אווירית, טיס במנוע הטסת דאונים וטיסנים.

90 טיסנים ב־7 סיבובים

במסגרת האליפות יוטסו 90 טיסנים מדגם F3B, שתוכננו ונבנו בידי המתחרים עצמם. מודלים אלה נבנים בשיטות מתוחכמות ומיוצרים מחומרים מרוכבים ומאסיביים שונים, בהם משתמשים גם בייצור מטוסי־קרב, כמו מטוס ה„לביא". האליפות תכלול שבעה סיבובי הטסה ולכל אחד מהם שלוש משימות שונות:

★ על המטיס לשהות באוויר 360 שניות בדיוק. כל שניה נוספת גורעת נקודה. על המטיס לבצע גם נחיתת מטרה, בה מוענקות נקודות על דיוק הנחיתה.

★ על המטיס לטוס בין ארבעה בסיסים, שהמרחק ביניהם 150 מטר, בזמן הקצר ביותר.

★ על מטיס לטוס למקסימום הבסיסים בזמן של ארבע דקות.

נבחרת ישראל

הרכב נבחרת ישראל לאליפות נקבע לאחר תחרויות־מיבחן מתישות. בנבחרת שניים מחברי קלוב התעופה בבאר־שבע, אריק בכאר ואבי טאסה, וכן צבי גוה מסניף ראשון לציון, שלזכותו הישגים בין־לאומיים מרשימים.

מנכ"ל אליפות אירופה בישראל אריק סיני מסר, כי למרות איזכים מצד אירגוני הסידור הצליח קלוב התעופה לשכנע את הפדרציה העולמית, שמרכזה בפאריס, לאשר את עריכת האליפות בארץ.

מאה שערים • מאה שערים • מאה שערים

המשך פעילות חיובית במניות

מאת שמואל רוזנבלום

רעיון סל המטבעות החדש עדיין לא נקלט בשוק ההון. תגובה ראשונית לאפשרות ירידת שער הדולר נמצאה במניות הבנקאיות שירדו לכעלה מאחוז בממוצע. סל המטבעות אינו צריך מדרך הגיון להשפיע על פעילות ני"ע ובוודאי באלה שאינם צמודים לדולר ארה"ב. למרות זאת שורה אי בהירות כללית בנוגע לצפוי בבורסה בפרק הזמן הקרוב.

ראוי לציין, שהאופטימיסטים בבורסה הוכיחו ביצועים חיוביים למדי והנכונות לרכוש סחורה ולפעול הייתה חיובית. עידוד רב שאבו פעילי ני"ע ממאזן חברת ים המלח שהראה על רווח נקי בשיעור 63 מליון דולר. מפעלי ים המלח הודיעו במקביל על חלוקת 190% דיבידנד מזומן בצירוף 250% מניות הטבה. מנית ים המלח זכתה לעודף ביקוש ענק בסר"ג של 11287 ע.ב. ושערה עלה ב־5.5% במחזור מצומצם יחסית לביקוש, 3241 ע.ב. בלבד. במניות חיפה כימיקלים הופסק המסחר לאחר שקבוצת גנגר רכשה את מניות החברה שהוחזקו בידי בתי הזיקוק. כמות נוספת של ני"ע חיפה כימיקלים מצויה בידי חברת הדלק, וגם במקרה זה מעוניינת קבוצת גנגר לבצע רכישה מיידית תוך מו"מ קצר, שמתקיים בימים אלה ועומד בפני סיכום חיובי מהיר.

חיפה כימיקלים – הנפקה בחו"ל

חברת חיפה כימיקלים עוסקת בייצור חומרי עזר לחקלאות ועיקר תוצרתה מופנית לייצוא. רווחיות החברה גדולה, ויש לה מוניטין רב בשווקים העולמיים. קרנות בנק הפועלים מחזיקות כמות יחסית ניכרת במניות החברה. הרעיון שכנראה "מתבשל" אצל קבוצת גנגר בנוי על שלושה שלבים עיקריים: א. לרכוש כל כמות אפשרית שנסחרת בשוק, במסחר רגיל ומחבילות מחוץ לבורסה. ב. להפנות הצעת רכש למחזיקי ני"ע ולהקטין למינימום או אף למחוק את המניות מהמסחר בבורסה בת"א. ג. לאחר ביצוע שלבים אלה לנסות ולהנפיק את החברה בבורסה באה"ב וע"י כך לממן חלק ניכר מעיסקת ני"ע שבוצעו בבורסה בת"א. לצורך המחשה: בארץ יירכשו כ־95% ממניות החברה במחיר ממוצע – X, בחו"ל ינפיקו במחיר השווה – X חלק מסויים מהמפעל והדבר יניב רווחי הון ניכרים למבצעי העיסקה.

כבלי ציון

במניות כבלי ציון עומד להתפרסם דו"ח כספי בזמן הקרוב ביותר. דו"ח זה עשוי להצביע על רווחיות גבוהה למדי. כידוע מעוניינת הממשלה באמצעות כימיקלים לישראל למכור את השליטה בחברה לגורמים מחו"ל. יש להניח שתגובות שער חריפות עשויות להיות במניות כבלי ציון בתקופה הקרובה.

ירידות ושפל במניות הפרוייקטים

לאחר תקופה ארוכה של עליות שערים "משוגעות" ירדה מניית תמן ונרשמה מוכרים בלבד. הצבענו במדור זה מספר פעמים על הפעילות הספקולטיבית החריגה והבלתי הגיונית במניות תמן. מניות מאגרי בניה ירדו 13.6%, אף הן לאחר עליות חזקות בשערן באחרונה. מניות אורן ירדו 10% לאחר שמחירן טיפס בשבוע האחרון ב־30% לערך. אין ספק שתנודות השערים במניות הפרוייקטים תהיינה חריפות בעתיד.

שינויי שער במסחר

4008 ע.ב. ביקוש בפ.בי. נכגר בעליית שער של 0.2%. היצע 10599 ע.ב. באחרים נקלט ב.ש. היצע 918 ע.ב. במניות הסנה נקלט ב.ש. מניות שופרסל ב' עלו 2.2% תוך ביקוש 4280 ע.ב. מניות נכסים עלו 0.6% ואי.די.בי. פיתוח עלו 2%. פלגת 0.4 עלו 2.1% וביקוש 2356 ע.ב. בפיתוח משכנתאות הביא לעליית שער של 3%. מניות הטכסטיל שעיקרן הייצוא שלהם לאירופה עשויות ליהנות מרעיון סל המטבעות. מניית טבע עלתה. פרוטיל בודד ומניות כלל נדל"ן נסחרו ב.ש.. סוחרי הבורסה מצפים להמשך פעילות חיובית בשוק המניות בשבוע הקרוב וזאת עקב ירידה צפויה בשערי הריבית המשולמת לפיקדונות שקליים. כן אפשרי מעבר מאפיקי השקעה פחות אטרקטיביים לבורסה, עקב אפשרות לייצוב השוק וחזרה לפעילות חיובית מאופקת.

רעיון סל המטבעות – הבהרות

ע"מ להסיר ספיקות בנושא סל המטבעות להלן שאלות ותשובות: א. מה צפוי בשער הדולר השוטף, סביר להניח שבטווח הזמן הקרוב תחול ירידה בשער הדולר השוטף, במיוחד אם החלשות הדולר בשוקי הכספים העולמיים תמשך. במקביל המטבעות האירופאיים יתחזקו מעט. למטיילים לאירופה כדאי להצטייד במטבעות אירופאיים ולחסוך עמלות. ב. השקעות דולריות (מניות הסדר ואג"ח): אפיק השקעה זה ייסחר מעתה עפ"י שינוי הדולר בשווקים העולמיים. אם תמשך מגמת ירידת הדולר בעולם עשויים אפיקים אלה לרדת בהתאם. גיוסי הון צמודי מט"ח בשוק הישראלי יתבצעו מעתה יותר במטבעות אירופאיים ע"מ למשוך משקיעים. ג. עליות מחירים: מוצרים מיבוא שמחירם נקוב במטבע אירופאי או יפני עשויים לעלות בקרוב. לעומת זאת מחירי מוצרים הנקובים בדולרים עשויים לרדת מעט. אין ספק שהבילבול הסמוי בנושא עשוי לגרום לעליות מחירים ע"י סוחרים זריזים. ד. מה נותן סל המטבעות ומדוע כדאי ליישמו?, עד כה היה השקל יציב לעומת הדולר ונתון לתנודות בולטות כלפי המטבעות האירופאיים, מכאן ואילך תנודות אלה ימותנו באופן בולט. ה. מה יתרחש ביום שישי זה בעת קביעת סל המטבעות?, מאומה למעשה. שערי החליפין שיקבעו ביום שישי הם אלה שיקבעו את בסיס סל המטבעות, מיום ב' ישתנו שערי המטבעות עפ"י השינויים בשווקים העולמיים. להזכירנו הרכב סל המטבעות הינו: 60% דולר ארה"ב, 20% מרק גרמני, 10% לירה שטרלינג, 5% פרנק צרפתי, 5% יין יפני. ראוי לציין שבתוך סל המטבעות מצויות מטבעות "בעייתיות" כלירה שטרלינג והפרנק הצרפתי ותמה מדוע היין היפני לא קיבל משקל גבוה יותר באחוזים בתוך סל המטבעות.

שערי המניות

בנקים מסחריים

שאינם בהסדר ההצמדה

אגוד.ג. ש	16400	14.0			-14.0
הספנות 0.1	999 תב	2375	-61	-5.8	-4308
הספנות א 0.5	736	2054	-26	-3.4	-4154
הספנות אופ 2	735	856	-6	-8	-96.0
כללי לא בהסדר	26400	52.0			+8.0
בנק צפ' אמרק 1.	— הפסקת מסחר —				
בנק צפ' אמרק 5.	— הפסקת מסחר —				
בנק צפ' אמ אופ1	— הפסקת מסחר —				
הבינלאומי 5.0	3510	2945	-50	-1.4	-2841
פ.ג.ב. 0.5	3849	2822	+9	+2	+4008

בנקים בהסדר ההצמדה

אידיבי רג 100.0	80408	460	-501	-6	-465
אידיבי ב 100.0	80900	5.0			+10.0
אידיבי בב א 2.0	494000	2.0	-1000	-2	-2.0
אגוד ושת	59549	154	-900	-1.5	-157
דיסקונט ב	103200	33.0			+37.0
דיסקונט א	102750	123	-750	-7	-136
דיסקונט שה ב	12000	58.0	-125	-1.0	-68.0
המזרחי ש	33000	1140	-300	-9	-887
המזרחי ם	32820	14.0	-500	-1.5	-14.0
המזרחי שה 9	15050	44.0	-100	-7	-23.0
הפועלים מבכ	112500	3.3	-4950	-4.2	-5.6
הפועלים ש	54730	1129	-520	-9	-1272
הפועלים ם	54780	223	-20		-79.0
כללי א 1.0	141000	4.0			+1.0
כללי אופ 9	— הפסקת מסחר —				
כללי שה 5	107000				
כללי שה 7	6781				
בלל סטוק 100.0	34760	1672	-440	-1.3	-3302
בלל שה 11	13100	92.0	-200	-1.5	-61.0
מימון וסחר 1.0	48700				
מימון וסחר 5.0	24888				-4.0

בנקים למשכנתאות

ארנים 0.1	12700	17.0	-100	-8	-17.0
לאומי משכנתא' ש	4738	235	+100	+2.2	+565
לאומי משכנתא' ם	4700	50.0	+40	+9	+97.0
כרמל ש	4240	40.0	+120	+2.9	+65.0
כרמל שה 1	3015	7.0	-35	-1.2	-7.0
בנין ב' 5.0	6600	16.5			-3.5
פת משכ ש	1375	1549	+40	+3.0	+2356
משכן ב ש	2200	173	-10	-5	-215
עצמאות 0.1	7080	22.0			
טפחות מבכ ש	13999	12.0			-12.0
טפחות רג ש	12840	50.0	+510	+4.1	+94.0
טפחות שה 1	7980				
טפחות שה 2	4006	50.0			+200
יעסור 1.0	1500	122			-21.0
יעסור 5.0	690	500			-25.0
מירב 1.0	4960	525	-40	-8	-573

מוסדות מימון

שלמון א ש	365	8887	+1	+3	+904
התקלאות מבכ א	— לא נסחר —				
התקלאות מבכ ג	— לא נסחר —				
לאומי תעשיה א ש	5550	206	+115	+2.1	+257
פתוח תעשיה מבכ	— לא נסחר —				
פת תעש בב ג	— לא נסחר —				
פת תעש בב גג	— לא נסחר —				
פת תעש בב גג1	— לא נסחר —				
פת תעש בב ד	— לא נסחר —				
פת תעש בב דד	— לא נסחר —				
מרכז קבלנים 5.0	459 תב	554	+29	+6.7	+2002
תיירות בב	— לא נסחר —				
כלל ליסינג 0.1א	12300	21.0	-200	-1.6	-91.0
כלל ליסינג ב0.5	9280	63.0			-58.0
כלל ליסינג אג"ח	10922	7.0	+24	+2	+35.0

ביטוח

איתן תב לביטוח	225	12811	-5	-2.2	-12014
[illegible]					
אררט א 0.5	435	1265	+18	+2.4	+4550
בטוח משנה 0.1	950	348	+25	+3.7	+380
בטוח משנה 0.5	312	2364			-906
הדר 1.0	[illegible]				
הדר 5.0	180.5	11372	-4.5	-2.4	-8869
הסנה ש	476	11910			-918
הפניקס 0.1	677	154	+37	+4.2	+154
הפניקס 0.5	360	740	+9	+2.6	+1680
המשמר-הראל 1.0	6300				+70.0
המשמר-הראל 5.0	2725	70.0	-5	-2	-180
מנורה 1.0	7193 קו		+342	+5.0	+229
מנורה 5.0	3160	11.0	+78	+2.6	+10.0
סהר ב 1.0	4300	100	+100	+2.4	+31.0
סקורס 0.1	2425	480			-480
צור ש	318	5979			+1161
ציון החזקות 1.0	16000	18.0			-18.0
ציון החזקות 5.0	4080	3.0			+91.0

מסחר ושרותים

מסחר

אינטרנאצו 1.0	4420 תב	20.0	+250	+6.0	+50.0
אינטרנאצו 5.0	1050	570			+184
מאיר עזרא 1.0	4700	42.0	-50	-1.1	-95.0
מאיר עזרא אופ 1	4320	33.0	+120	+2.9	+156
שתה 1.0	— הפסקת מסחר —				
שתה 5.0	— הפסקת מסחר —				
כלל סחר 1.0	1147	2646			-1331
קרסטל 1.0	7100	380	+100	+1.4	+25.0
רפק 0.1	34000				
רפק 0.5	9200	11.0			-17.0
שופרסל א 2.0	4970	788	+60	+1.2	+759
שופרסל ב 10.0	3500	2905	+70	+2.2	+4280

שרותים

דלק ג ש	— הפסקת מסחר —				
הראל 1.0	— הפסקת מסחר —				
הראל 5.0	— הפסקת מסחר —				
סנונית הספקה 0.1	11300	84.0			-56.0
סנונית הספ' 0.5א	3680	166			-60.0
קידר 0.1	2032	1015	+96	+5.0	+704
קידר 1.0	336	5086	+5	+1.5	+4805
חברת החשמל 0.1	— הפסקת מסחר —				
מחסני ערובה 0.1	4015	70.0	-80	-2.0	-125
מחסני ערובה 0.5	1345	1109	-5	-4	-804
קונסורציום 0.1	1865 תב	382	-150	-7.4	-603
קונסורציום 0.5	1400	246			-109
קופל 1.0	— הפסקת מסחר —				
קופל אופ 1	— הפסקת מסחר —				

מלונות ושרותי תיירות

גלי זוהר 1.0	— הפסקת מסחר —				
גלי זוהר 5.0	— הפסקת מסחר —				
מלונות דן 1.0	3535	136	-15	-4	-143
מלונות דן 5.0	2460	453			+453
חוף האלמוג 0.1	— הפסקת מסחר —				
כנס 1.0	2530 תב	36.0	+180	+7.7	+36.0
מלונות ירדן 1.0	3150	203	+80	+2.6	+590
מלונות יהלום 1	— הפסקת מסחר —				

מחשבים ושרותי מחשוב

דטה מיכון 1.0	3780	125	-20	-5	-101
ת.י.ל.ב. 1.0	13100	19.0	+300	+2.3	+26.0
יעקא 1.0	3549	51.0	+169	+5.0	+96.0
יעקא אופ 1	3250	10.0	+63	+2.0	+12.0
כלל מחשבים 1.0	9360 תב	216	-1040	-10.0	-346
מ.ל.ל. 1.0	12450	58.0			-8.0
מ.ל.ל. 5.0	4650	32.0	+200	+4.5	+28.0
משוב מחשבים 1.0	— הפסקת מסחר —				
ניקוב מחשבים 1.	8001	157	+381	+5.0	+191
ניקוב מחשבים 5.	6199	56.0	-1		-70.0
תים מחשבים 1.0	1635	74.0			-16.0
תים מחשב אופ 1	16700				

מקרקעין ופיתוח

נדל"ן בינוי ופיתוח

אבוהם בינוי 1.0	— הפסקת מסחר —				
אבוהם בינוי 5.0	— הפסקת מסחר —				
אזורן מבנים 1.0	1102 תב	1825	-122	-10.0	-8257
אזורן מבנים 5.0	470	2654			-585
אזורים 1 ש"ח	590	7948			-10599
אזורים אופ' 1	351	17061			-9788
אזורים-אג"ח 3	95.0	117431	+5	+5	+91869
אלקו 1.0	414	2680	-4	-1.0	-3466
אלקו אופ 1	1585	760			+459
אל-רוב 1.0	3300	31.0			-31.0
אמנונים 1.0	2494 קו		-131	-5.0	-1088
אפריקה 0.1ש"ח	31601	134	+751	+2.4	+148
אפריקה 1.0ש"ח	21650	168	+200	+9	+108
אפריקה אופ 5	34570	93.0	+420	+3.0	+324
אזרים 1.0	1945	109			-72.0
אילדן 1.0ש"ח	2280	365			-246
אילדן 5.0ש"ח	1200	973	-7	-6	-593
בן-יקר גת 1.0	3220	50.0	+10	+3	+5.0
ברמגין 1.0	3491	4.0			-4.0
ברמגין 5.0	2100	122	+75	+3.7	+91.0
דנקנר 1.0	— הפסקת מסחר —				
דוזקר 1.0	445	479	-6	-1.3	-979
דוזקר 5.0	344	1054	+12	+3.6	+1054
דוזקר אופ 1	225				+1083
דרעד 0.1	6400	25.0			-10.0
דרעד 0.5	3980	140			-47.0
המכלול 1.0	— הפסקת מסחר —				
המכלול 5.0	— הפסקת מסחר —				
ת.ל.ב. 0.1	— הפסקת מסחר —				
ת.ל.ב. 0.5	— הפסקת מסחר —				
נכסים ובנין 1.0	2570	1947	+15	+6	+1786
גב-ים 0.1	4347	628	+207	+5.0	+1261
גב-ים 0.5	2385	1281	+40	+1.7	+1991
הכשרת הישוב 1.0	46500	345	+1200	+2.7	+382
ישפרו 0.1	2790	861			-341
ישראלום 1.0	1240	200	-12	-1.0	-200
ישרס 10.0	11700	29.0	-600	-4.9	-60.0
כנף פיתוח 1.0	7379	137			+30.0
כלל נדלן 0.1	354	13695			-100
לומיר 1.0	3800	45.0			-28.0
לומיר 5.0	1400	92.0	+25	+1.8	+10.0
מ.ת.מ. 1.0	338	10391	-10	-2.9	-12405
מאגרי בניה 1.0	636 תב	12295	-100	-13.6	-26237
מאגרי בניה אופ1	500 תב	5354	-56	-10.1	-7069
מחזור בטון 1.0	— הפסקת מסחר —				
מישאל 5.0	273	3110	-1	-4	-2225
מטרב 5.0	720	600	+4	+6	+240
מר-לו 1.0	505	502	-1	-2	-313
לוינשטין 2.0	• 376	1282	-20	-5.1	-1209
• ביצוע חלקי 96.40%					
לוינשטין 5.0	110.0	9222	+2.0	+1.9	+1561
ליפשיץ 1.0	1052	291	-8	-8	-291
ליפשיץ 5.0	475	1564			+681
נאות אביב 0.5	5890	220	-110	-1.8	-71.0
נכסי אחוזים 1.0	685	2210			+420
סהר החזקות 1.0	10100	4.0			-4.0
סהר החזקות 5.0	7500	3.0	+130	+1.8	+47.0
סוף 1.0	3860	94.0	+110	+2.9	+66.0
סוף 5.0	2472		+72	+3.0	+40.0
עזר וסלע 1.0	668	430	-2	-3	-773
עיד 3.0	— הפסקת מסחר —				
קיסריה 0.1	1686	270	+30	+1.8	+430
קיסריה 0.5	784	964	+1	+1	+1180
רוגובין 1.0	— הפסקת מסחר —				
רוגובין 5.0	— הפסקת מסחר —				
רסקו מבכל	9148 תב	259	+832	+10.0	+156
רסקו רג	7875 קו		+375	+5.0	+520

חקלאות

מטעי הדר 0.1	2800	180	-29	-1.0	-114
מטעי הדר 0.5	1990	250	-20	-1.0	-343
מהדרין 0.1	6760	180	+160	+2.4	+320
נכסי הדרים 1.0	1095	2300	+25	+2.3	+1196
פרי אור 0.5	2740	572			-39.0
שן-הר 5.0	16000	88.0	-120	-7	-94.0

תעשייה

מזון ומבק

אסם 1.0	1420	150	+28	+2.0	+95.0
גולדפרוסט 1.0	2485 תב	389	-270	-9.8	-593
גולדפרוסט 5.0	1550 תב	234	-145	-8.6	-143
גולדפרוסט אופ 1	1318	111	-33	-2.4	-123
דובק מב ש	3520	293			+98.0
דובק מב ם	3230	500			+18.0
תלכל 1.0	570	408			-158
תלכל 5.0	405	1208	+9	+2.3	+1380
פרי-זה 1.0	1835	1919	+50	+2.8	+1437
פרי-זה 5.0	1425	743			+402
טמפו בירה 1.0	15580	79.0			-35.0
טמפו בירה 5.0	10490	54.0			-9.0
יצהר 1.0	1580	413	-80	-4.8	-293
יצהר א 5.0	895	820	-30	-3.2	-1320
כן 1.0	8500	4.0	-445	-5.0	-75.0
כן 5.0	4996				
מקפרוטס 1.0	7400	9.0			-7.0
עלית 0.1	12800	60.0	-482	-3.6	-30.0
עסיס ב 0.5	34199	5.0	-1800	-5.0	-21.0
שלמה אנגל 1.0	2230	217	-19	-8	-1067
שמן מבכ ש	3349	208	+152	+4.8	+83.4
בטה					

טכסטיל והלבשה

ארגר 1.0	848	1541			-146
אופים 1.0	875	730	+5	+6	+43.0
אופנת ברוך 1.0	[illegible]	22.0			-65.0
אופנת ברוך 5.0	[illegible]	353			+147
אופנת [illegible]	— הפסקת מסחר —				
אופנת [illegible]	— הפסקת מסחר —				
ארגמן רג ש	12800	73.0	+410	+3.5	+22.0
דלתא-גליל 1.0	— הפסקת מסחר —				
דלתא-גליל א 3.0	— הפסקת מסחר —				
מכוניות כאוור 1.	1690	46.7	-40	-2.3	-98.1
מכוניות כאוור 5.	1095	475	+21	+2.0	+535
מכוניות אופ 1	851	24.6	+10	+1.2	+713
ויטלבו 1.0	1130	160	-40	-3.4	-354
ויטלבו 5.0	735	1380			+980
וורדינון 1.0	— הפסקת מסחר —				
זיקית 1.0	3898	215	-170	-4.2	-559
זיקית 5.0	3140	450	-51	-1.6	-310
לודזיה 0.1	1697	311	-35	-1.9	-110
לודזיה 0.4	832	1248	+2	+2	+1766
ליבנת 1.0	547	3900	-16	-2.8	-3940
מיס גליק 1.0	740 תב	1136	+64	+9.5	+1701
מקס 0.1	25000	37.0			-20.0
מקס 0.5	11232	67.0			-5.0
עיט 1.0	10950	51.0	-540	-4.7	-85.0
עיט 5.0	5690	155	+20	+4	+22.0
עמק 1.0	1625	481			-30.0
פולגת א 0.1	3030	185			-52.0
פולגת ב 0.4	1920	2240	+40	+2.1	+2307
פולגון א 0.5	7800	216	+200	+2.6	+323
פרגוד 1.0	1970	608			+88.0
גיבור סבריניה	12550	15.0	+250	+2.0	+25.0
תעש רוגוזין 1.0	3470	361	+10	+3	+310

מתכת ומוצריה

אקסטל 5.0	2390	406			-199
אורדן 10.0	9310	198	+360	+4.0	+411
אורדן 50.0	7710	39.0	-40	-5	-39.0
אלומית 1.0	5800	40.0	+5	+1	+78.0
אלומית 5.0	3205	30.0			-20.0
בכלים ש	14000	36.0			-3.0
התכוף 1.0	7030 מ		-370	-5.0	-37.0
התכוף 5.0	3907	30.0	+100	+2.6	+70.0
התכוף אופציה	4420	390			
זיקה 1.0	5400				+88.3
זיקה 5.0	2795	190			-182
קונסאות פח 1.0	1194	2412			+502
קונסאות פח 5.0	872	596	-13	-1.5	-1385
מתכת מרום 1.0	2420	579	+90	+3.9	+424
כבלי ציון 1.0	— הפסקת מסחר —				
כבלי ציון 5.0	— הפסקת מסחר —				
כבלי ציון אופ 3	— הפסקת מסחר —				
מודגן 1.0	— הפסקת מסחר —				
מודגן אופ א	— הפסקת מסחר —				
קרגל 1.0	863	888	-12	-1.4	-499
קרגל 5.0	470	1711	-5	-1.1	-2311
נחושתן 0.1	16000 תב	40.0	-1400	-8.1	-42.0
נחושתן 0.5	6345	44.0			-29.0
מר מלדה 1.0	6800	138	+150	+2.3	+237
קינג 1.0	— הפסקת מסחר —				
קינג 5.0	— הפסקת מסחר —				
קליל 1.0	4000	40.0			-4.0
קליל 5.0	1890	79.0	-70	-3.6	-79.0
שלוה 5.0	1940 תב	273	-115	-5.6	-273
תעשיות לכיש 1.0	1100	108	-30	-2.7	-255
תעשיות לכיש 5.0	570	900	-7	-1.2	-500

חשמל, אלקטרוניקה ואפטיקה

אלביט 3.0	375000	12.0	-2500	-7	-11.0
אליקו 0.1	6820	1.0	-70	-1.0	-1.0
אלקו 0.25 ש	3125	206	-130	-4.0	-266
אלקו 0.25 ם	3168	53.0	-132	-4.0	-25.0
אלקטרה 0.1	13400	16.0	-600	-4.3	-21.0
אלקטרה א 0.5	7085	118	+195	+2.9	+112
אלרון 3.0	304000	14.0	-2000	-7	-8.0
ארית 0.02ש"ח	26200	58.0			+1.0
כלל תקש אלקטר	2080	1700	+30	+1.5	+1186
ספקטרוניקס 1.0	1980	546			-651
ספקטרוניקס 5.0	1230	1246			-823
מיכטנגר 1.0	2241	203	-1		-8.0
מיכטנגר 5.0	1250	477	+10	+8	+887
ציקלון 1.0ש"ח	2479 תב	323	-160	-6.1	-223
ציקלון 5.0ש"ח	1045	654			-434
קונצ'סין אילר 1.	4990	104			-94.0
קונצ'סין אילר 5.	3320	59.0	+98	+2.8	+166
ת.א.ת. 1.0	3901	109	-32	-8	-166
ת.א.ת. 5.0	1560	588			-15.0
ת.א.ת. אופ 1	12891		-9	-1	-5.0
תדאה 1.0	4850	33.0	+200	+4.3	+33.0

מוצרי בניה

אי.פ.בלל בניה 1	787	3833	+20	+2.6	+3462
אי.פ. אוטגרה א'	351	21531			-3728
אי.פ. אג"ח סד א	94.0	5128483	+5	+5	+102447
אלקטל 5.0	11340	108	-459	-3.9	-321
אקרשטיין 1.0	1566	391	-49	-3.0	-736
אקרשטיין 5.0	1195 תב		-65	-5.2	-2260

(המשך)

בסון תדיר 1.0	10200				
בסון תדיר 5.0	— הפסקת מסחר —				
בר-טון 1.0	• 1140	275	-60	-5.0	-58.0
• ביצוע חלקי 85.50%					
בר-טון 5.0	379 קו		+18	+5.0	+3033
פרומוכמס 1.0	7091	3.7			-2
פרומוכמס 5.0	2300	578	-10	-4	-172
מ.ל.ב. 1.0	999	405	-30	-2.9	-424
מ.ל.ב. 5.0	587	100	+21	+3.7	+100
מודול השק בתעש	4550 תב	237	-280	-5.8	-295
מהאקיה ולפמן 1	— לא נסחר —				
מהאקיה ולפמן 5	13900				-5.0

כימיה, גומי ופלסטיק

אבן 5.0	17808	192	+10	+1	+150
איזאס ב 200.0	2951	264	+1		+68.0
גל תעשיות 1.0	10500	7.0			-7.0
גל תעשיות 5.0	5600	300			-12.0
דסקו 1.0	3315 תב	25.0	-180	-5.2	-25.0
דשנים 0.1	4655	10.0	-245	-5.0	-17.0
דשנים 0.5	1155	560			+583
חיפה כביקל 10.0	— הפסקת מסחר —				
טבע ש	50990	283	+40	+1	+50.0
טבע אופ 4	45900	26.0	+900	+2.0	+35.0
ליפסקי 1.0	1440	159	+40	+2.9	+159
ים המלח 0.1	15250 תב	3241	+800	+5.5	+11287
פטרוכימיים 10.0	545	16672	+9	+1.7	+11214
מקסימה 1.0	7200	225	-100	-1.4	-157
מקסימה 5.0	2490	423	+110	+4.6	+1048
נקה כביקל 1.0	5290 תב		+176	+5.7	+26.0
סנו 1.0	9310	57.0	+410	+4.6	+101
סנו 5.0	6000	80.0	+210	+3.6	+149
קוס כימיקל 1.0	— הפסקת מסחר —				
ת.ג.ל. 1.0	4348	231	-136	-3.0	-115
ת.ג.ל. 5.0	• 3550	134	-100	-2.7	-212
• ביצוע חלקי 91.70%					
ת"א 5.0	7750	174			-69.0
פרומרום 10.0	9876	84.0	+176	+1.8	+99.0
תרד א 5.0	4500	176	+120	+2.7	+218

עץ ומוצריו, נייר ודפוס

דפרון 1.0	5420 תב	40.0	+300	+5.9	+140
דפרון 5.0	2740 תב	155	+200	+7.9	+210
ת.מ.ב. 1.0	12868 מ		-678	-5.0	-1806
יאה 1.0	3500	51.0	-40	-1.1	-10.0
לבידי אשקלון 1.	419 תב	3080	-30	-6.7	-6101
לבידאשקלון אופ1	679	630			+758
מלש ב 0.5	24000	24.0	-1000	-4.0	-23.0
מפעלי נייר 10.0	197150	51.0			-27.0
סקופריה 1.0	3241	377	-120	-3.6	-594
רים 0.1	4650	10.0			-140
רים 0.4	2493	380			-173
תעל ב 0.2	11000	10.0	-500	-4.4	-5.0

תעשיות שונות

אבריך 1.0	3600	94.0	-140	-3.7	-142
אבריך 5.0	1950	168	-50	-2.5	-136
תמישה יוד 1.0	7750	30.0	-100	-1.3	-30.0
פולק 1.0ש"ח	7500	213			-213
פולק 5.0ש"ח	3950	85.0			+38.0

השקעות תעשיה

מרכזית ב 0.1	6480	238			-232
כור בכ' 1.0	4775000	2	+24000	+5	+1
כלל תעשיות 1.0	1301	9316	+31	+2.4	+8740
מאגרי טכנולוגיה	420	2400	-5	-1.2	-2948
לבדקו 0.1	8351	24.0	+301	+3.7	+584
לבדקו 0.5	2545	185	+95	+3.9	+258
מנור 0.1	893 בח		-47	-5.0	-24673
מנור א 0.5	471 בח		-25	-5.0	-18028
עד השק ב 0.1	— הפסקת מסחר —				
עד השק ג 0.5	— הפסקת מסחר —				
פז השק ש	5900	566			-261
פמה א 0.1	9508	150	+20	+2	+68.0
פמה 0.5	5099	256	+100	+2.0	+308
פריון ב 2.5	3366	898			-658

מחקר ופיתוח

אמבעים ממוחשבים	— הפסקת מסחר —				
גליל טכנולוגיות	438	1342			-1542

דלק ונפט

דלק חיפושים1.0	3040	787			+265
דלק חיפושים5.0	1425	1576	-15	-1.0	-1026
דלק נפט אופ 2	943	1980			-1470
עז חיפושי נפט	12600	25.0	+150	+1.2	+3.0
סראויל 1.0	1788	180	+85	+5.0	+111
סראויל 5.0	958	127	+35	+3.8	+331
י.ג.א.ל. 5.0	1415	577	-30	-2.1	-925
מ.ג.ג. 1.0	2760				
מ.ג.ג. 5.0	1260	450	-30	-2.3	-780
פראויל ב 0.3	4609	90.0	+1		+97.0
צפון אמר נפט 1.	255 תב	3972	-15	-5.6	-9838
צפון אמר נפט 5.	161.0 תב	2590	-9.0	-5.3	-11433
צפון אמר נפט אופ2	— הפסקת מסחר —				
נפטא ש	1518000	2.0	-70000	-4.4	-4.0

חברות להשקעה

השקעה מחזקת

אמיקר ש	4560	215	-240	-5.0	-315
אידיבי פתוח 2.0	3545	1084	+70	+2.0	+1974
אינקסטה 0.1	1698	239	+23	+1.4	+209
אינקסטה 0.5	790	986	+10	+1.3	+193
אלבר ש	7029	79.0			-79.0
אלבר ם	7057	10.0	-200	-2.8	-27.0
אלרן ש	2650	1571			-1103
אלרן ם	2700	315			-279
אמיסר בכ' 1.0	— הפסקת מסחר —				
אפיק 1.0	— הפסקת מסחר —				
אפיק 5.0	— הפסקת מסחר —				
גוזלת 1.0	1280				
חברה לישראל 1.0	7664	417			-66.0
חברה לישראל 5.0	4580	280			-48.0
וולפסון 0.1	117500	2.0	+2500	+2.2	+2.6
וולפסון 1.0 ש	23600	147	-420	-1.8	-177
אמבא א 0.5	11500	20.0			-5.0
מעלים השק ש	5099	680	+20	+4	+161
לאומי השק 0.1	— הפסקת מסחר —				
דיסקונט השק ש	2220	5072			-491
מגדל השק ש	14600 תב	47.0	-1085	-6.7	-56.0
מגר השק אגת 124	9950				
[illegible]	1800 תב	162	-200	-10.0	-216
[illegible]	710	496	+37	+6.6	+1201
ישום החזקות בעמ	250	36791	+1	+4	+30463
יצוא ש	9700	149			-27.0
ירדן א-0.1	4099	590	-1		-233
כלל ישראל 10.0	754	5248	+13	+1.8	+3622
כלל ישראל 50.0	610	526	+12	+2.0	+1056

נסחרות במט"ח

גורית מ	228	400	-3	-1.3	-400

שערי מטבע חוץ ביום 31.7.86

המטבע	השינוי	בנקנוטים לאומי קניה	בנקנוטים לאומי מכירה	בנקנוטים הפועלים קניה	בנקנוטים הפועלים מכירה	בנקנוטים דיסקונט קניה	בנקנוטים דיסקונט מכירה	העברות והמחאות לאומי קניה	העברות והמחאות לאומי מכירה	העברות והמחאות הפועלים קניה	העברות והמחאות הפועלים מכירה	העברות והמחאות דיסקונט קניה	העברות והמחאות דיסקונט מכירה	שער יציג
1 דולר ארה"ב	+0.004	1.46	1.53	1.46	1.53	1.46	1.53	1.4877	1.5063	1.4882	1.5068	1.4857	1.5044	1.4967
1 ליש"ט	+0.002	2.17	2.27	2.18	2.28	2.18	2.28	2.2152	2.2429	2.2164	2.2441	2.2167	2.2445	2.2308
1 מארק גרמני	—	0.70	0.73	0.70	0.73	0.69	0.73	0.7098	0.7187	0.7109	0.7197	0.7095	0.7184	0.7138
1 פרנק צרפתי	+0.003	0.21	0.22	0.21	0.23	0.21	0.22	0.2185	0.2213	0.2187	0.2214	0.2182	0.2209	0.2200
1 גולדן הולנדי	+0.009	0.62	0.65	0.62	0.65	0.61	0.65	0.6292	0.6370	0.6306	0.6385	0.6291	0.6370	0.6331
1 פרנק שוויצרי	+0.013	0.87	0.91	0.87	0.91	0.86	0.91	0.8840	0.8950	0.8869	0.8980	0.8835	0.8946	0.8894
1 כתר שוודי	-0.002	0.21	0.22	0.21	0.22	0.20	0.22	0.2134	0.2160	0.2138	0.2165	0.2132	0.2159	0.2147
1 כתר נורבגי	+0.002	0.20	0.21	0.20	0.21	0.19	0.21	0.2008	0.2033	0.2012	0.2037	0.2005	0.2031	0.2021
1 כתר דני	+0.003	0.18	0.19	0.18	0.19	0.18	0.19	0.1882	0.1906	0.1883	0.1907	0.1881	0.1905	0.1895
1 מארק פיני	+0.003	0.29	0.31	0.29	0.31	0.29	0.31	0.2973	0.3010	0.2978	0.3015	0.2972	0.3009	0.2994
1 דולר קנדי	+0.007	1.06	1.11	1.06	1.11	1.05	1.11	1.0773	1.0907	1.0778	1.0913	1.0771	1.0907	1.0840
1 דולר אוסטרלי	-0.023	0.82	0.90	0.85	0.92	0.86	0.92	0.8874	0.8985	0.8845	0.8956	0.8840	0.8951	0.8896
1 ראנד דרא"פ	+0.010	0.41	0.45	0.35	0.59	0.36	0.50	0.5772	0.5844	0.5811	0.5884	0.5809	0.5882	0.5830
10 פרנקים בלגיים	+0.004	0.33	0.35	0.33	0.35	0.33	0.35	0.3402	0.3445	0.3428	0.3471	0.3427	0.3470	0.3448
10 שילינגים אוסטריים	+0.014	0.99	1.04	0.99	1.04	0.99	1.04	1.0072	1.0198	1.0090	1.0215	1.0079	1.0206	1.0145
1000 לירטות איטלקיות	+0.015	1.01	1.07	1.01	1.08	1.01	1.08	1.0328	1.0457	1.0343	1.0473	1.0324	1.0454	1.0390
100 ינים יפאניים	+0.017	0.95	0.99	0.95	0.99	0.95	0.99	0.9667	0.9788	0.9664	0.9784	0.9663	0.9785	0.9722
1 דינר ירדני	+0.012	4.27	4.51	4.09	4.35	4.13	4.37	—	—	—	—	—	—	4.2581
10 לירות לבנוניות	+0.001					0.20	0.38	—	—	—	—	—	—	0.3522
1 לירה מצרית	+0.002	0.79	0.84	0.78	0.83	0.76	0.82	—	—	—	—	—	—	0.8232
1 אקו (ECU)	+0.017	—	—	—	—	—	—	1.4996	1.5184	1.5031	1.5219	—	—	1.5096

דולר יציג: 1.4925 **דולר נוסעים: 1.7704** **דולר שחור: 1.59**

שערי אגרות חוב

הסדרה	השער	השינוי בנקי
4% מלוות (100% הצמדה)		
ש4001	569875.0	
ש4002	535479.0	
ש4003	525302.0	
ש4004	509339.0	
4.25% מלוה מדינה (שגיא)		
ק-301 תשואה 3.40%		
4101	308.5	+4.0
ק-302 תשואה 3.99%		
4102	118.3	
4103	113.5	
4104	113.0	+1
ק-321 תשואה 4.70%		
4201	101.4	
4202	99.5	+1
4203	97.5	
4204	94.1	+1
4205	92.2	
4206	90.4	+1
4301	114.1	
ק-341 תשואה 4.16%		
4302	106.9	+1
4303	106.0	
4304	104.3	
3% מלוה מדינה (בליל)		
ק-201א' תשואה 2.39%		
ש3601	53702.0	+196.0
ק-201ב' תשואה 2.40%		
ש3602	31054.0	+49.0
ק-202א' תשואה 2.33%		
ש3603	29543.0	+15.0
ק-202ב' תשואה 2.47%		
3604	26393.0	+14.0
ק-203א' תשואה 2.52%		
ש3605	24046.0	+13.0
ק-203ב' תשואה 2.53%		
ש3606	22645.0	+12.0
ק-203 ג' תשואה 2.56%		
ש3607	21021.0	+11.0
ק-203ד' תשואה 2.45%		
ש3608	19984.0	+136.0
ק-204 תשואה 2.46%		
ש3609	19026.0	+10.0
ש3610	17160.0	+9.0
ש3611	16577.0	+9.0
ש3612	16096.0	+9.0
ק-205 תשואה 2.56%		
ש3613	15076.0	+8.0
ש3614	14471.0	+7.0
ש3615	13628.0	+7.0
ש3616	12475.0	+7.0
ק-206 תשואה 2.57%		
ש3617	11759.0	-17.0
ש3618	11159.0	-16.0
ש3619	10269.0	-15.0
ק-207 תשואה 2.56%		
ש3620	9710.0	-9.0
ש3621	9224.0	-9.0
ש3622	8318.0	-8.0
ק-208 תשואה 2.53%		
ש3623	7822.0	+45.0
ש3624	7366.0	+44.0
ק-209 תשואה 2.70%		
ש3625	6668.0	+3.0
ש3626	6168.0	+3.0
ש3627	5856.0	+3.0
ק-210 תשואה 2.74%		
ש3628	5360.0	+3.0
ש3629	5022.0	+3.0
ש3630	4747.0	+2.0
ק-211 תשואה 2.70%		
ש3631	4372.0	+15.0
ש3632	4117.0	+15.0
ש3633	3889.0	+14.0
ק-212 תשואה 2.80%		
3634	3405.0	+2.0
ש3635	3219.0	+1.0
ש3636	3100.0	+1.0
ק-213 תשואה 2.74%		
ש3637	2922.0	+1.0
ש3638	2721.0	+2.0
ש3639	2542.0	+2.0
ק-214 תשואה 2.70%		
ש3640	2099.0	-10.0
ש3641	1819.0	-9.0
ק-215 תשואה 2.55%		
3642	1643.0	+33.0
ש3643	1426.0	+30.0
ק-216 תשואה 2.44%		
3644	1281.0	-10.0
3645	1155.0	-9.0
4.25% מלוה מדינה (בליל)		
ק-231 תשואה 4.40%		
3701	888.8	-23.6
ק-232 תשואה 4.45%		
3702	677.6	-17.0
ק-233 תשואה 4.47%		
3703	599.8	+4.4
3704	512.7	+3.8
ק-251 תשואה 4.45%		
3751	278.7	-3.8
ק-252 תשואה 4.50%		
3752	108.2	-1.7
3753	103.7	-1.7
ק-253 תשואה 4.80%		
3754	94.8	+1
3755	91.1	
3756	87.9	+1
3757	86.1	
3758	84.4	
ק-271 תשואה 4.66%		
3826	96.7	
3827	94.8	
3828	91.4	
3829	89.6	
3830	87.9	+1
3901	105.0	
ק-291 תשואה 4.53%		
3902	98.3	+1
3903	97.5	+1
3904	95.9	+1
4% מלוה פיתוח (98% הצמדה)		
ש3109	— הפסקת מסחר —	
ש3110	248600.0	+2600.0
ש3111	241200.0	+200.0
ש3112	238400.0	+1500.0
ש3115	238701.0	
ש3114	231800.0	
ש3115	229500.0	
ש3116	221750.0	+1500.0
ש3117	231000.0	+100.0
ש3118	223250.0	+1600.0
4%-6%-7% מלוה פיתוח ומריבה (80% הצמדה)		
ש3201	192400.0	
ש3202	193000.0	-1000.0
ש3203	191100.0	
ש3204	186500.0	
ש3205	184300.0	
ש3206	181100.0	
ש3210	177400.0	
ש3211	173592.0	
ש3212	169000.0	-785.0
ש3213	163000.0	-1400.0
ש3214	160500.0	-400.0
6%		
ש3501	161000.0	
ש3502	158600.0	
ש3503	141800.0	
ש3504	139600.0	
ש3505	135700.0	+800.0
7%		
ש3521	134800.0	
ש3522	129500.0	+600.0
ש3523	122500.0	+600.0
ש3524	122000.0	
ש3525	120000.0	+500.0
ש3526	120000.0	
ש3527	116800.0	-1000.0
ש3528	114400.0	
ש3529	113600.0	+400.0
ק-704 תשואה 2.80%		
ש3530	111543.0	-891.0
ש3531	111290.0	-928.0
ש3532	112789.0	-895.0
ש3533	112653.0	-932.0
ש3534	106250.0	-885.0
ק-705 תשואה 2.40%		
ש3535	107289.0	+56.0
ש3539	101107.0	+52.0
ק-706 תשואה 2.68%		
ש3536	106557.0	-475.0
ש3537	106443.0	-476.0
ש3538	100191.0	-448.0
ש3540	100025.0	-467.0
ש3541	96651.0	-452.0
ש3542	96544.0	-468.0
ש3543	91843.0	-448.0
ק-707 תשואה 2.84%		
ש3544	91647.0	+48.0
ש3546	89403.0	+47.0
ש3547	89211.0	+47.0
ש3548	89115.0	+47.0
ש3550	84467.0	+45.0
ש3551	84150.0	+45.0
ק-708 תשואה 2.69%		
ש3545	89488.0	+667.0
ש3549	84557.0	+649.0
ש3552	77634.0	+615.0
ש3554	77505.0	+631.0
ש3555	77505.0	+631.0
ק-709 תשואה 2.98%		
ש3553	76663.0	+41.0
ש3571	66495.0	+35.0
ק-710 תשואה 3.01%		
ש3556	73262.0	+114.0
ש3558	73163.0	+116.0
ש3559	70578.0	+112.0
ש3560	66802.0	+108.0
ש3561	66621.0	+109.0
ק-711 תשואה 2.82%		
ש3557	74084.0	+193.0
ש3572	67390.0	+185.0
ק-712 תשואה 2.80%		
ש3573	67066.0	+35.0
ש3574	61844.0	+28.0
ש3577	61803.0	+28.0
ש3578	59576.0	+31.0
ק-713 תשואה 2.95%		
ש3575	61586.0	+114.0
ש3576	61221.0	+114.0
ש3579	58978.0	+114.0
ק-714 תשואה 2.99%		
ש3580	54832.0	+28.0
ש3581	49872.0	+27.0
ש3582	45998.0	+25.0
ש3583	42752.0	+22.0
ק-715 תשואה 2.91%		
ש3584	40767.0	+176.0
ש3585	38659.0	+170.0
ש3586	35014.0	+158.0
ש3588	34969.0	+161.0
ק-716 תשואה 2.87%		
ש3587	35149.0	+114.0
ש3591	32035.0	+105.0
ש3592	32001.0	+106.0
ש3593	31950.0	+106.0
ק-717 תשואה 2.94%		
ש3589	31896.0	+17.0
ש3594	30413.0	+16.0
ש3596	29069.0	+15.0
ש3597	28975.0	+15.0
ק-718 תשואה 2.85%		
ש3590	31874.0	+234.0
ש3595	30378.0	+228.0
8.25% מלוות אחרים (100% הצמדה)		
81 סד' 3	103.5	-1
מימון 157	110.0	
ם סד' 82	103.2	+1.4
ז סד' 1	99.6	
5% מלוה פיתוח ומריבה (ברירה בשולה צמודה)		
ש2001	130400.0	+400.0
ש2002	130600.0	
ש2003	124800.0	+200.0
ש2004	125800.0	
ש2005	119200.0	+400.0
ש2006	118000.0	
ש2007	115900.0	+200.0
ש2008	114500.0	
ש2009	115800.0	
ש2010	114700.0	
ש2011	112500.0	
ש2012	112000.0	+400.0
ש2013	113200.0	
ש2014	110000.0	
ש2015	110000.0	
ש2016	110400.0	+200.0
ק-108 תשואה 2.99%		
ש2017	108455.0	+49.0
ש2019	108192.0	+49.0
ש2020	108422.0	+58.0
ק-109 תשואה 2.87%		
ש2018	109330.0	+433.0
ש2021	109241.0	+446.0
ק-110 תשואה 2.50%		
ש2022	103140.0	+263.0
ק-111 תשואה 3.00%		
ש2023	102792.0	-691.0
ק-112 תשואה 2.95%		
ש2024	96123.0	-558.0
ש2027	92708.0	-560.0
ש2031	85818.0	-562.0
ק-113 תשואה 2.60%		
ש2025	97401.0	+468.0
ש2026	97092.0	+470.0
ק-114 תשואה 2.90%		
ש2028	93292.0	-997.0
ש2030	88729.0	-985.0
ק-115 תשואה 2.70%		
ש2029	88576.0	+46.0
ש2033	81566.0	+43.0
ש2035	74888.0	+40.0
ק-116 תשואה 2.85%		
ש2032	86515.0	-2271.0
ש2034	81738.0	-2215.0
ש2036	75036.0	-2104.0
ק-117 תשואה 1.35%		
ש2037	73808.0	+37.0
ש2052	62188.0	+28.0
ק-118 תשואה 2.50%		
ש2038	72121.0	+511.0
ש2040	69471.0	+506.0
2051	65744.0	+492.0
ק-119 תשואה 2.45%		
ש2039	69119.0	+955.0
ש2041	65448.0	+928.0
ק-120 תשואה 2.90%		
ש2053	59842.0	-1226.0
ק-121 תשואה 1.26%		
ש2054	59414.0	+29.0
ש2056	55048.0	+27.0
ש2058	50138.0	+25.0
ש2060	46309.0	+22.0
ק-122 תשואה 0.71%		
ש2055	60794.0	+29.0
ש2057	56352.0	+27.0
ש2059	51323.0	+24.0
ק-123א תשואה -0.34%		
ש2061	37425.0	+17.0
ק-123ב תשואה 1.16%		
ש2062	32413.0	+16.0
ק-123ג תשואה 1.20%		
ש2063	30891.0	-903.0
זהים		
מ 17	103.7	29/07
מ 18	103.0	-2.1
מ 19	101.8	+1.8
מ 20	102.0	
מ 21	101.0	
21 פריון	— הפסקת מסחר —	
ם 22	102.5	+5
ם 23	95.2	30/07
ש24	93.5	
ש25	96.8	+1.3
ש26	95.9	+1.4
ש27	93.9	+1.4
ש28	93.3	+1.2
ש29	95.4	+1.4
ש30	98.9	+1
ש31	101.0	+1.0
תית 15	89.7	22/06
32	96.5	+4
33	95.5	29/07
2	92.1	30/07
34 מר"ג	102.8	+1.0
אגרות חוב בלתי מוגבלות במט"ח		
אמפל ם	100.0	01/07
וקם ש	86.8	30/07
ל' ישראל 11	99.5	29/07
ל' ישראל 12	99.5	29/07
ל' ישראל 13	95.7	22/07
ל' ישראל 14	93.9	22/07
כביב 24 ש	84.7	23/07
כביב 25 ש	86.4	27/07
כביב 26 ש	86.4	27/07
כביב 28 ש	87.3	22/07
כביב 30 ש	84.5	
ה מימון 1	88.6	-2
אגרות חוב צמודות לדולר (100% הצמדה)		
ק-601 תשואה 5.85%		
סד' 2501	155.4	+1
סד' 2502	152.8	+1
סד' 2503	147.9	+1
ק-602 תשואה 6.08%		
סד' 2504	147.0	
סד' 2505	141.4	
ק-603 תשואה 5.72%		
סד' 2506	137.0	+4
סד' 2507	132.2	+4
ק-604 תשואה -0.09%		
סד' 2508	110.2	+3.4
ירושי-צמוד דולר ריבית קבועה		
ק-901 תשואה 7.62%		
7001	237.7	-3
7002	230.4	-3
ק-902 תשואה 7.20%		
7003	223.0	+2.8
7004	205.8	+2.7
ק-903 תשואה 6.49%		
7005	196.6	+4.8
ק-904 תשואה 7.36%		
7006	186.4	+1.1
ק-905 תשואה 7.20%		
7007	174.6	+2.1
7008	166.0	+2.1
ק-906 תשואה 7.47%		
7009	159.5	+5
ק-907 תשואה 7.41%		
7010	150.9	+1.9
ק-908 תשואה 7.71%		
7011	141.3	-1
7012	136.4	
ק-909 תשואה 7.70%		
7013	128.9	-4
ק-910 תשואה 7.83%		
7014	111.8	+4
ק-911 תשואה 7.53%		
7015	96.9	+3
7016	96.3	+3
7017	95.6	+3
7018	95.4	+3
7019	95.8	+3
7020	95.6	+3
7021	94.7	+3
7022	94.4	+3
ק-951 תשואה 7.75%		
7201	92.9	+3
7202	94.3	+3
7203	94.1	+2
7204	94.6	+3
7205	94.7	+3
"אלבוהי" צמוד דולר ריבית משתנה		
ק-801 תשואה 2.32%		
ש6101	12346.0	+172.0
ק-802 תשואה 2.81%		
ש6102	7370.0	-17.0
ק-803 תשואה 2.75%		
ש6103	6634.0	+66.0
ק-804 תשואה 2.83%		
ש6104	6090.0	+25.0
ש6105	5773.0	+23.0
ק-805 תשואה 2.80%		
ש6106	5605.0	+47.0
ש6107	5397.0	+46.0
ק-806 תשואה 2.90%		
ש6108	3876.0	+18.0
ש6109	3685.0	+18.0
ש6110	3621.0	+17.0
ק-807 תשואה 2.98%		
ש6111	3022.0	+8.0
ש6112	2932.0	+8.0
ק-808 תשואה 3.14%		
ש6113	1977.0	-8.0
ק-821 תשואה 3.35%		
ש6151	798.9	+2.4
ש6152	764.7	+2.2
ק-822 תשואה 3.34%		
ש6153	665.1	+1.9
ש6154	653.5	+1.9
ק-823 תשואה 3.36%		
ש6155	422.1	+1.3
ק-824 תשואה 3.37%		
ש6156	344.4	+1.0
ק-825 תשואה 3.36%		
ש6157	256.0	+7
ש6158	242.6	+7
ק-826 תשואה 3.38%		
6159	204.9	-1.8
ק-827 תשואה 3.40%		
6160	191.9	+5
6161	185.4	+5
ק-828 תשואה 3.32%		
6162	168.6	+1.6
ק-829 תשואה 3.42%		
6163	157.1	-1.0
6164	150.7	-1.0
ק-830 תשואה 3.20%		
6165	144.2	+4
ק-831 תשואה 3.59%		
6166	132.0	-2.0
6167	129.1	-2.0
6168	127.2	-1.9
ק-832 תשואה 3.40%		
סד' 6169	121.6	+4
ק-833 תשואה 3.39%		
6170	114.5	+3
ק-834 תשואה 3.46%		
6171	81.3	-1.6
6172	80.2	-1.6
ק-851 תשואה 3.06%		
6801	88.6	-2.3
אל-אדם 86	86	940.4
אלביט 85	205.4	-5
אלקטרה 85	1231.0	-10.0
אלסינט 85	— הפסקת מסחר —	
סאיטקס 85	745.0	-16.0
תדיראן	95.384	-5
תדיראן	401.485	
הישוב 5	193.5	
מימון 1	192.4	-2.0
מימון 2	115.0	+1.0
ים 167	117.0	-6
ם 81	113.0	-1.0
ם סד' 83	108.2	-6
ם סד' 84	101.3	

שערי קרנות נאמנות

הקרן	מחיר היחידה	מחיר הפדיון
אב	3789.92	3775.40
אבוקה	29451.30	29159.84
אגוז	200.68	196.73
אדיר	1340.21	1313.77
אדום	1600.45	1569.19
אופיר	1574.67	1555.28
אור	405.56	397.05
אורין	153.77	150.65
אורלי	206.04	205.43
אורן	607.66	595.74
אייל	3031.21	2972.16
איילת	3578.05	3499.02
אירוס	3950.81	3843.81
איתן	581.52	569.49
אלון	506.44	495.84
אלמוג	587.10	579.93
ארז	642.55	629.96
אתג	109.20	106.83
אשל	164.16	160.85
אתרוג	191.42	190.48
בדולח	1630.33	1598.58
ברוש	378.14	370.73
ברק	380.35	372.77
ברקת	762.83	747.78
בניין	1135.57	1113.20
גבע	855.45	842.77
גורן	585.61	574.25
גיא	7704.86	7590.57
גיל	2190.00	2156.73
גלית	511.33	504.98
דובדבן	275.63	272.95
דוכיפת	539.93	529.33
דולב	196.50	192.35
דורון	1251.56	1207.47
דוקן	218.86	214.65
דליה	405.79	397.08
דרור	3314.60	3249.84
דקל	266.08	260.86
הדס	285.21	282.61
הדר	405.65	398.30
זהבית	2507.83	2455.84
זהר	16124.82	15885.56
זיו	15213.02	14987.16
זמיר	644.33	631.92
חוחית	132.62	129.69
חלוץ	112.6	112.12
חלמיש	566.08	555.64
חן	110.70	110.48
טוטו	1204.69	1176.91
טל	4190.67	4163.78
יובל	654.80	641.26
יהלום	1524.36	1494.61
יסודות	30956.10	30667.93
יפה	358.66	351.17
כוכב	753.39	738.63
כסל	118.24	115.91
כלנית	446.07	438.60
כספית	623.89	617.62
כרמל	117.00	114.65
כנר	908.49	890.45
להב	3400.34	3334.85
למשקיע	97391.82	95695.54
לפיד	10217.99	10020.89
לקם	1495.03	1464.47
לשם	814.59	797.99
מבחר	977.43	958.34
מבטח	2823.08	2796.8
מגד	200.32	197.41
מגדן	2601.90	2578.3
מגל	621.20	609.78
מור	1141.20	1125.20
מורן	641.15	635.13
מגמה	24385.31	23737.16
מיטב	748.10	733.43
מיכל	3039.40	2980.80
מעיין	657.15	644.59
מקשה	826.91	822.89
מרגלית	969.98	951.13
מרום	960.81	942.03
נגה	20910.66	20601.39
נבירן	603.43	600.75
נטע	377.16	369.75
נילי	3889.65	3832.74
סביון	436.10	428.12
סגולה	121.21	118.80
סלע	834.50	817.77
סנונית	572.36	565.33
סער	613.02	601.34
סביר	521.04	518.45
עדן	642.15	629.76
עידית	1642.40	1609.92
עידן	5852.90	5770.60
עצמון	1177.81	1151.51
ענף	1951.85	1933.27
ענבר	544.35	536.99
ערמון	143.85	141.02
פזא	1214.35	1190.70
צבר	521.67	511.28
צמיה	528.88	518.52
צוק	100.68	100.28
צביר	861.90	843.35
צבירה	6246.52	6158.08
צמרת	1511.31	1481.57
קלע	1679.99	1671.60
רונית	15198.58	15069.92
רקפת	523.38	514.79
רשף	661.89	647.54
שבים	643.36	635.48
שוהם	850.87	830.28
שירה	306.75	304.53
שביל	302.89	299.13
שנהב	554.85	546.95
שסק	532.85	519.79
שפר	163.44	160.19
תאנה	174.53	173.84
תבור	768.43	757.99
תדהר	354.71	352.95
תהילה	90.97	88.98
תירוש	414.07	409.18
תמר	183.60	182.72
תפוח	177.27	176.44
תרשיש	1270.41	1254.75
תשרי	383.75	378.4

* התשואות בקרנות אלה כאשר [illegible]

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

יו"ר הנהלת ההתאחדות לכדורגל, שאול סוירי:

צמצום הליגה הלאומית כבר בעונה הקרובה

מאת אשר גולדשלגר

ההחלטה לצמצם את הליגה הלאומית מ־16 ל־12 קבוצות, תמומש כבר בעונת המשחקים הקרובה — כך הבהיר אתמול יו"ר הנהלת ההתאחדות לכדורגל, שאול סוירי.

עם זאת אמר סוירי, כי אופן הצמצום עשוי להשתנות בהתאם לסיטואציה אליה תקלע ההתאחדות לכדורגל. היו"ר סוירי הבהיר כי הוא מודע להתנגדות של מ"מ מקומו עזריקם מילצין אך ציין כי גם מילצין נאות ללכת לקראת צמצום הליגה הלאומית.

למעשה נדלק אצל ראשי ההתאחדות לכדורגל בטעם הפועל אור אדום לאחר הדיון בוועדת הספורט של הכנסת כאשר מילצין חזר על דבריו כי הוא מתנגד לצמצום הליגות כלל.

לפיכך, עשוי הנושא של צמצום הליגות לעלות לדיון פעם נוספת בהתאחדות לכדורגל אך סוירי כבר הבהיר כי החלטת ההנהלה אינה ניתנת לשינוי ואפשר לדון רק על הדרך לצמצום.

בהתאם להחלטה תצטמצם הליגה הלאומית בתום העונה הקרובה 1986/87 ל־14 קבוצות ובתום עונת 1987/88 ל־12 קבוצות.

ביום שני הקרוב תדון מזכירות ההתאחדות לכדורגל בנושא הפרסים שהוצעו לאגודות במסגרת גביע הטוטו.

בהעדרו של קו ניצח קראם בריצת 800 מטרים — 1:43.22

הרץ האנגלי סטיב קראם ניצח בריצת 800 מטר באדינבורו במסגרת משחקי חבר העמים הבריטי, כשקבע את הזמן הטוב ביותר השנה — 1:43.22 דקה.

ידידו המובטע, כקראם מבסטיאן קו, שאמור היה להאבק עמו על הבכורה, נאלץ ברגע האחרון לוותר, עקב חום גבוה שפקד אותו זה כמה ימים. הוא גם פרש בריצת 1500 מטר, בה ינסה מחר קראם לזכות בתואר נוסף. קראם נטל את הבכורה בריצה זו באליפות העולם בהלסינקי. שני הגיע לבכורה הקנדי תום בקין בזמן 1:44.80, לפני האנגלי פיטר אליוט, שהוליך את קו — 1:45.42 דקה.

אליוט פרץ וסיים ראשון את 400 המטרים בזמן של 51.03 שניות, ואחריו דולק קראם. כשנותרו 300 מטרים, היה זה קראם שהוליך את הרצים, עבר את אליוט וחצה ראשון את קו המטרה. בינתיים הסתיימו תחרויות השחיה, כשקנדה נטלה 15 מדליות זהב מתוך 32, בעוד שאוסטרליה צברה 13 מדליות זהב.

ביום האחרון של התחרויות בבריכה נטל הקנדי ממוצא צ'כי, אלכס באומן בן ה־22, שתי מדליות זהב נוספות. הוא ניצח ב־200 מטר מעורב בזמן שיא של 2:01.80 דקות ואחר כך קפץ אחרון במשחה שליחים מעורב 4x100 מטר וסייע לקנדה לזכות בבכורה, בזמן שיא משחקים של 3:44.0 דקות.

אוסטרליה ניצחה ב־1500 מטר סגנון חופשי, על ידי די ג'ייסון פלומר בזמן שיא משחקים של 15:12.62 דקות. בת־ארצו רוגה מקגינס ניצחה ב־200 מטר פרפר — 2:11.97 דקות. האוסטרלי קריג רוגרסון זכה בקפיצות ממגדל כשצבר 600.87 נקודות.

דרום־קוריאה — אינדונזיה 0:4

במשחק האחרון בבית המוקדם בטורניר כדורקת בקואלה־לומפור, הביסה דרום־קוריאה את אינדונזיה 0:4. כאלדיה והודו סיימו ראשונה בבית א', צ'כיה ויפאן בבית ב'. כל הארבע עלו לחצי הגמר.

וילאס בבכורה

הטניסאי הארגנטיני גיירמו וילאס הוכיח שוב, כי הוא לבחרון על אף גילו הגבוה (33), לאחר שניצח לזכות השם מהיטנגשגן את השוודי הנריק סונדסטרום 4:6, 2:6. נצחונות נוספים לטניסאים בארגנטינה זקפו לזכותם, מרטין הייטה על הברזילאי סזאר קיסמר 2:6, 3:6, ולה פנייה על לוסן דאנקן מארה"ב 4:6, 1:6.

הספרדי חורחה ארזה גבר על המדורג 11, הצ'כי ליבור פימק 6:3, 5:7, 2:6 בקרב בן שעתיים ו־47 דקות. הצרפתי טירי טילאן גבר על הוותיק הרולד סלומון מארה"ב 6:4, 1:6, 3:6.

הפתעה בטניס הנשים

הפתעה גדולה נרשמה בסיבוב השני בטורניר הטניס לנשים בסאן־דייגו, קליפורניה, כאשר הלנה דיינאך בת 17 מדרום־אפריקה ניצחה את המדורגת מספר 1, קריס אברט־לויד מארה"ב 6:4, 6:7, 1:6.

שתי מדורגות נוספות הודחו, אליס ברגין מארה"ב על־ידי בת ארצה קארולין קולבאך 6:3, 7:6, ולורי מקניל מארה"ב לזיננקר ואן רנסבורג מדרום־אפריקה 1:4, 9:7.

קובה חוזרת לזירה

קובה חוזרת למשחקי גביע דייויס לאחר היעדרות של 27 שנים. קובה, שהשתתפה במשחקים באיזורה האמריקאי מ־1924 עד 1959, תחדש את הופעותיה ב־1987.

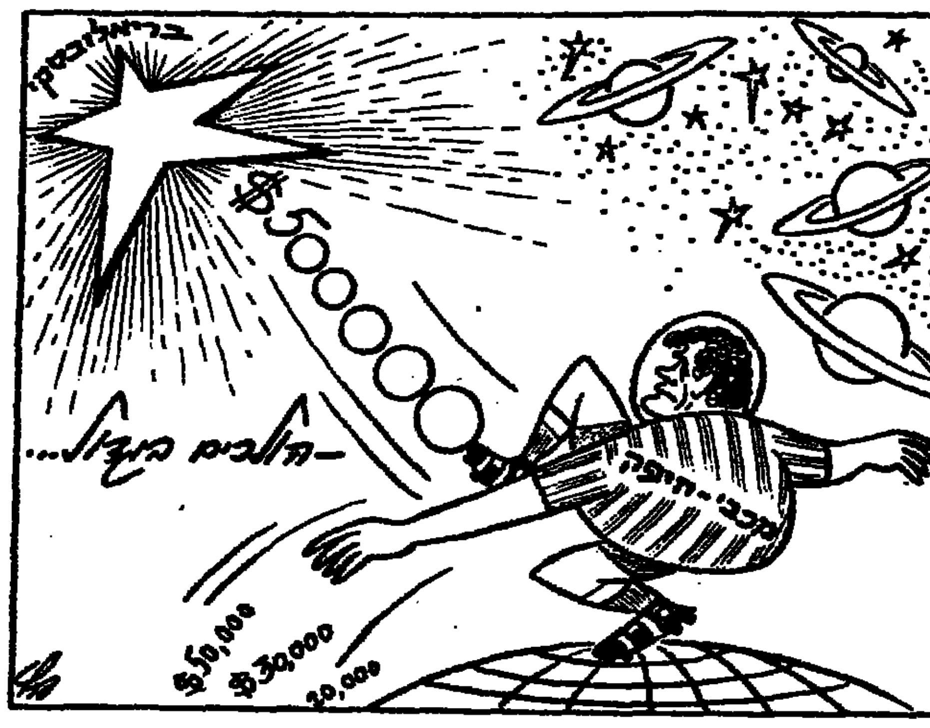

הפועל ת"א הציבה אתמול 40 (!) שחקנים ברשימת העברות

מאת אשר גולדשלגר

האלופה, קבוצת הפועל תל־אביב, רשמה אתמול שיא חדש בהתאחדות לכדורגל כאשר הציבה לא פחות מאשר 40(!) שחקנים ברשימת העברות, מספר גדול יותר של שחקנים כאלו שהוצבו עד כה על ידי כל האגודות ברשימת ההעברות.

הסתבר כי אגודת הפועל תל־אביב הציבה ברשימת ההעברות את כל השחקנים שהיו רשומים עד כה במועדון ולא היו פעילים בשנים האחרונות. אל אלו התווספו שחקנים מושאלים שחזרו מאגודות אחרות ולא מצאו את מקומם בקבוצה הבוגרת על פי הנחיית המאמן דוד שוויצר.

כך למשל מופיעים ברשימת ההעברות השוער משה מרקוביץ, ששיחק בעונה האחרונה בהפועל בת־ים, הקשר שמתאי יונס ששיחק במכבי יפו וארז ללקין הצעיר שהיה רשום בהפועל פ"ת.

ברשימת ההעברות מופיעים גם שחקני הרכב ראשון בעונה שחלפה: יעקב כהן, גבי לסרי וגם שלום אביטן הוותיק. שחקנים צעירים אחרים שמופיעים ברשימה הארוכה של הפועל ת"א הם רב רבלר שהושאל לבית"ר ת"א והוחזר להפועל ת"א וכן מאיר בלושטיין שחזר מהפועל רעננה.

עדיין קיימת אפשרות ששחקנים נוספים יתווספו לרשימת ההעברות המנופחת. המדובר בשוער אריה אלתר שהמאמן דוד שוויצר אינו חפץ בו וגם הפועל הצעיר ים־טוב טלי'אר, אם יירכש גיורא אנטבן. גם אחרים שיתקלו בקשיים עם המאמן שוויצר ועתידים אינו מוצבת בקבוצה עשויים להופיע ברשימה זו. הדברים מסורים לגיל לבואו ובודרים לאבו.

גזבר תיק הפועל בוועדת פועלי תל־אביב אלי בילר, ביקש אתמול להבהיר כי רק בשל העובדה שהעונה תשחק הפועל ת"א ביחד עם מכבי תל־אביב, הועלה מחיר המנוי בב־300 אחוז. לדבריו רק כ־40 אחוז ממחיר המנוי ייכנס לקופת האגודה כמו מכבי ת"א תקבל סכום דומה לזה של הפועל. 12.5 אחוז מערך המנוי ייכנס לקופת מטה הבריכים המוכר את המנוי וכ־10 אחוז עובר לחברת כ.ת.ם המפעילה את איצטדיון בלומפילד. עם זאת עדיין מקווים בהפועל ת"א להוריד ביום שני הקרוב את מחיר המנוי לקונת המשחקים. שכן לדברי אחדים אין הם מתעניינים במשחקי מכבי תל־אביב.

העצמאים ניצחו השכירים 4:5

העצמאים הוכיחו שגם במגרשם הביתי של השכירים הם מסוגלים לנצח. בטורניר לקבוצות עבודה שנערך בנס־ציונה בהשתתפות 20 קבוצות זכתה קבוצת העצמאים של היסוד שגברה על נבחרת מוסדות הציבור 4:5.

את הטורניר אירגנה מועצת פועלי נס־ציונה.

אליפות עולם נוספת לנכים תפתח בגטבורג

מאת אברהם תשובה

מספר שיא של 1213 ספורטאים נכים מ־32 מדינות ישתתפו בתחרויות אליפות העולם לנכים קטועי גפיים, עוורים ומשותקים, שתחל ביום ראשון בגטבורג שבשוודיה.

בין המדינות שישתתפו בתחרויות תהיה גם נבחרת ברה"מ שתשתתף לראשונה במשחקי הספורט לנכים. כן ישתתפו בתחרויות נבחרות מקובה, הונגריה, ירדן, מרוקו, תוניסיה ועוד. במשחקי גטבורג יתקיימו תחרויות בשחיה, אתלטיקה־קלה וחץ וקשת.

במהלך התחרויות בשוודיה ייבחרו 8 מהשחיינים הטובים ביותר מקרב הנכים והם יוזמנו להשתתף בתחרויות אליפות העולם לבריאים, שיערכו בסוף חודש אוגוסט במדריד. אחד המועמדים לכך מבין הישראלים הינו השחיין רוני בולוטין המחזיק בשיא העולמי ב־100 מטר פרפר. בסך הכל ייצגו את ישראל במשחקי גטבורג 6 ספורטאים מנכי צה"ל ואילך. השישה הם: רוני בולוטין, חנוך כורין, טוביה קסטנבאום, שלמה פינטו, יששכר נבון ומרדכי צור. את המשלחת תלווה המאמנת הוותיקה מרגלית זונגפלד ובראשה יעמוד מנהל בית הלוחם באפקה, מר יוסף להבנברג.

יצויין, כי בגלל ההתפתחות הגדולה שחלה בענף הספורט לנכים בשנים האחרונות נוספו לפעילות הספורטיבית גם נכים שסוגי פגיעתם לא נכללו בתחרויות בין־לאומיות שנערכו בעבר. עקב כך נערכים בשנים האחרונות תחרויות בין־לאומיות נפרדות למשותקים, לנפגעי שיתוק מוחין ובין לקטועי גפיים ועוורים. בתחרויות אלו יכולים להשתתף גם נפגעי שיתוק הנוטלים חלק במקצועות הספורט המתאימים לעיוורים וקטועי גפיים — כמו שחיה, אתלטיקה־קלה וכו'.

זוהי איפוא הסיבה שמיד עם סיום משחקי סטוק־מנדוויל, שבהם השתתפו משותקים, יפתחו משחקי גטבורג שבהם משתתפים בעיקר קטועי גפיים ועיוורים.

יוצע לקליין להיות יו"ר איגוד השופטים

מאת אשר גולדשלגר

שאול סוירי יו"ר הנהלת ההתאחדות לכדורגל, ייפגש הבוקר עם השופט הבין־לאומי בדימוס אברהם קליין, על מנת לקבל את הסכמתו למינויו לתפקיד יו"ר איגוד השופטים. יחד עם סוירי יטול חלק בפגישה גם מ"מ יו"ר הנהלת ההתאחדות לכדורגל, עזריקם מילצ'ן.

סוירי מעוניין במינויו של קליין לתפקיד יו"ר איגוד השופטים שכן קליין זוכה להערכה רבה מצד כל השופטים וראשיה עד לאחרונה. עם זאת קיימת בעייה בסיעת הפועל בהתאחדות לכדורגל שחלק מחבריה מתנגד לקליין מסיבות שונות.

ייתכן שכבר ביום שני הקרוב יאושר קליין כיו"ר איגוד השופטים, אם יתן, כמובן, את הסכמתו למינוי.

אוברקוביץ — המועמד המועדף ליו"ר איגוד הכדורסל

מאת משה כהן

יורם אוברקוביץ הוא המועמד בעל מירב הסיכויים להיבחר בעוד חודש כמועמד הפועל ליו"ר איגוד הכדורסל.

נודע שלאוברקוביץ' הובטחה תמיכה רחבה במזכירות הפועל, הנהגת ההסתדרות, ונציגי התק"ם.

אוברקוביץ סרב להתייחס למועמדותו. הוא רק הסכים לאמר: "בעקבות פנייתו של מזכ"ל הפועל החלטתי להגיש את מועמדותי לתפקיד".

בינתיים ידוע רק על אליהו עמיאל המעוניין להגיש את מועמדותו לתפקיד. אך נראה שאם אוברקוביץ יזכה לתמיכה פומבית רחבה יסיר עמיאל את מועמדותו.

את אוברקוביץ' מועמד להחליף כיו"ר איגוד הכדורסל מני ריצמן המשמש בתפקיד כיום.

אברהם סיים במקום השמיני

גז אברהם סיים אתמול במקום ה־8 בגלשני רוח ב"טור דה־פרנס" ליד מונפלייה שבדרום־צרפת.

עמיר עדי סיים במקום ה־20, עז ענבר במקום ה־36 ועבית ענבר במקום ה־40.

בגלשנים כבדים סיים עופר בוצר במקום ה־11.

ויידנפלד במקום 52 בעולם

הטניסאי רביב ויידנפלד העפיל למקום ה־52 בעולם בדרוג העולמי לנוער כשלזכותו 110 נקודות. בועז מרנשטיין עלה למקום ה־80 עם 80 נקודות.

במקום הראשון בדרוג הארגנטיני גילרמו פרודלרן שלזכותו 505 נקודות.

שתי מדליות זהב לנכה רובין

מאת אברהם תשובה

האתלטית צפורה רובין זכתה אתמול בשתי מדליות זהב ראשונות במסגרת התחרויות הבין־לאומיות לספורט נכים שנערכות באנגליה.

רובין קבעה שיא עולמי חדש בכדור־ברזל כשהדפה למרחק 7.61 מ'.

היא זכתה במדליה שניה בדיסקוס עם תוצאה של 19.03 מ'.

במשחקי הכדורסל לנשים גברה ישראל על אנגליה 16:57 ונוצחה ע"י ארה"ב 35:33.

נבחרת הגברים הפסידה לספרד בתוצאה 67:41.

הלוח הכללי | ידיעות אחרונות | הלוח הנפוץ ביותר | ראשון בבוקר דבר

יותר טוב מנפאואר
לסניף תל־אביב
המחלקה הטכנית
רח' בן־יהודה 12, א'־ה', 08:00—14:00
טל: 03־296877, 284128
דרושות מלחימות/ מחווטות
* נסיון שנתיים לפחות.
* ליום עבודה מלא.
* שכר גבוה!
* לעבודה באיזור פתח־תקוה.
פנו אלינו בהקדם, כדאי לכן!
מנפאואר MANPOWER
החברה הגדולה בעולם לעבודה זמנית
ירושלים • תל אביב • חיפה • באר שבע • רחובות

לחברת אמניר תעשיות מיחזור בע"מ
דרוש מנהל ציודי תחבורה
התכונות המבוקשות:
— ידע נרחב בנהול משרד תחבורה
— ידע טכני ברחב בציודי התחבורה.
משאיות בינוניות וכבדות, רכב קל ומלגזות
— כושר מנהיגות ויחסי אנוש טובים.
יועדף המועמד הבא:
* בעל תעודה מורשה לנהול מוסך למשאיות כבדות
* בעל רשיון נהיגה לפול־טריילר
מגורים: באזור המרכז.
נא לפנות בכתב לת.ד. 242, אזור התעשיה חדרה, 38101 לידי איציק אראל, בציון המשרה המבוקשת

AMZA אמזה בע"מ
תכשירים וציוד לתעשית גימור המתכת
דרושים
1. **מנהל(ת) חשבונות עצמאי(ת)**
לניהול המערכת הכספית
ניסיון מוכח בתעשיה
אפשרות משרה חלקית.
2. **מחסנאי**
לארגון ותפעול עצמאי של מחסני החברה.
נא לפנות לטל: 03־806281

לקופת חולים "מכבי"
דרושים
* **רופא רדיולוג**
מומחה בתחום האולטרסאונד (גניקולוגי ואחרים) למשרה חלקית באזור תל־אביב.
* **אחות מוסמכת**
למשרה מלאה או חלקית, לבדיקות תעסוקתיות של הקופה ביפו.
* **פיזיותרפיסט/ית**
לסניף הקופה בבני ברק, משרה חלקית, שעות עבודה בבוקר ואחה"צ לסירוגין.
3 שנות נסיון במקצוע לפחות.
המעוניינים מתבקשים לפנות לת.ד. 4927 תל־אביב 61048 או בטלפון למחלקת כח אדם, 03־292911 קו פנימי 363, 365.

למפעל מתכת גדול
דרוש
מהנדס אחזקה
לפנות ביום א' לערנה
טלפון: 03־803217, 03־803170

למשרד נסיעות
דרוש/ה
מנהל/ת חשבונות
בעל/ת נסיון בענף התיירות
נא לפנות בצירוף קורות חיים לת.ד. 24281 ת"א (61242)

לחברה גדולה של יועצים לניהול ומהנדסי ייצור
דרושים
מהנדסי תעשיה וניהול
בעלי נסיון של 2—1 שנות עבודה בנושא סקרים ארגוניים ושכר עידוד.
מיעמדים מאזור המרכז מתבקשים לפנות בכתב יד בצרוף קורות חיים ודרגת מקצועי לת.ד. 21142 ת"א

הבונים מוצרי צנרת בע"מ
אזור תעשיה ראש פינה חצור
למפעל החדש שהוקם זה עתה בגליל העליון
דרוש/ה
מהנדס/ת מפעל
PLANT ENGINEER
הדרישות:
* מהנדס מכונות בעל נסיון של 5 שנים לפחות, רצוי בתחום המתכת
* נסיון בבחירה והתקנת ציוד
* נסיון בפיקוח על אחזקה
* נסיון בתכנון וייצור מתקנים ליעול ושיפור תהליכי הייצור
תנאים טובים למהנדסים ולמהנדסות
* * *
בדבר פרטים נא לפנות בכתב יד לת.ד. 72 ראש פינה 12000

שופר־סל
לסניף נוה
רח' ארלוזורוב 57 ת"א
דרושות
עובדות מעדנית - מאפית
מועמדות מתבקשות לפנות למנהל הסניף במקום

ויטמן
גלידות ויטמן 1979 בע"מ
למפעלנו בחולון דרושים:
טכנאי/ הנדסאי יצור
— לתפקיד ספיי אחראי על תכנון הייצור של המפעל.
— מעקב על תוכנית הייצור.
— אחראי על מעקב מלא חומר גלם, ואריזות במחסני החברה.
— נסיון קודם של 2 שנים לפחות.
מנהל/ת חשבונות סוג 2
— בקיאות בהכנת שכר למחשב.
— ידע בהנהלת חשבונות.
— נסיון קודם בהכנת שכר — הכרחי.
מועמדים מתאימים יפנו בכתב־יד בצירוף קורות חיים תפיון לויטמן בע"מ רח' המסגר 9 אזור התעשיה חולון 58815 לידי נ א ו ה. רק פונים מתאימים יענו. סודיות מובטחת

פולגת
דרוש
אחראי מחסן עם נסיון
אחרי שרות צבאי
להתקשר לטלפון 664021 שלוחה 250 לבתיה

למושב עין־הבשור
דרוש
רכז גידולי שדה
לעונת סתיו חורף 86—87
מיעמדים בעלי נסיון בגידול תפו"א וגזר יפנו טלפונית בשעות הבוקר 8 057־82742 בערב ובשבת 057־82176

עירית אשקלון
דרושים
מהנדסים
לעבודה במינהל ההנדסה — במחלקות בינוי, פיתוח, רישוי ופיקוח על הבניה.
מועמדים מתאימים יפנו בכתב עד 10.8.86 בצרוף קורות חיים למזכיר העיר.
עירית אשקלון ת.ד. 9001

חברת מאיירס שיווק בע"מ ציוד למוסכים
דרוש
בעל רקע טכני לתיקון מגבהים וציוד פניאומטי
פרטים בטל. 918521, 909942

למפעל תעשיתי דרוש
מנהל חשבונות
בעל נסיון - משרה מלאה תנאים טובים
המשרד במרכז ת"א ת.ד. 314702

דרוש
טבח ראשי
באזור חיפה
בעל נסיון מוכח
לטלפן: 04־536952, 04־540355

למפעל לקוסמטיקה
דרושים
אנשי מכירות
בעלי נסיון
במכירות לפרפומריות, בתי כל בו ורשתות השיווק.
בעלי רכב.
סודיות מובטחת.
נא לפנות בכתב בצירוף תולדות חיים לת.ד. 66611 ת"א מיקוד 69497.

החברה הישראלית לתקשורת בע"מ בזק
מכללת בזק
דרוש/ה
מורה למתמטיקה בירושלים
לשנה"ל תשמ"ז, במשרה חלקית, בחטיבה העל־תיכונית.
מועמדים בעלי תואר שני או שלישי במתמטיקה ונסיון בהוראה יפנו אל:
מזכירות המכללה בגבעת מרדכי, ירושלים טל' 02־550550

למושב נתיב העשרה
דרוש
מזכיר/ גזבר מושבי
נסיון מוכח של 4 — 2 שנים בנושא.
המעוניינים יפנו בכתב יד בצרוף תולדות חיים למושב נתיב העשרה ד.נ. חוף עזה

לחבי דובק בע"מ בת"א
דרושה
מזכירה
אחראית ומנוסה
בעלת שליטה בעברית ואנגלית כולל הקשה. שפות נוספות ושימוש במלילים — יתרון
המועמדות המתאימות תפנינה רק בכתב יד ובצירוף קורות חיים ונסיון לדובק בע"מ לה־גרדיה 33 ת"א מיקוד 61133 עבור "מזכירה".

לחברה בנמל תעופה בן גוריון
דרושים
עובדי תפעול לתפקיד ראשי צוות
* בוגרי 12 שנות לימוד לאחר שרות צבאי מלא.
* שליטה טובה באנגלית.
* גיל עד 26.
* בריאות תקינה.
העבודה במשמרות.
ועדת קבלה תתקיים ביום ג' 5.8.86 בין השעות 09.00—12.00 בבנין ממק, נמל תעופה —בן גוריון, מחלקת כח־אדם.
נא להצטייד בפנקס מילואים, תעודת זהות ואישורי לימודים.

מג־מ מפעלי גומי מאוחדים בע־מ
למפעלנו בכפר־סבא
דרוש/ה מנהח"ש
סוג 3—4 עם נסיון בתעש"ה.
עדיפות למועמדים הגרים באזור
נא לפנות בכתב לת.ד. 35 כפר סבא 44108 לציין על המעטפה עבור מנהח"ש

לשוגון מוצרי עור
דרושים/ות
1. **פקיד/ה**
לעבודות משרדיות מגוונות, ידע בהדפסה לאחר צבא לעבודה בצוות.
2. **מוכר/ת בבזארים**
רצוי בעל/ת רכב.
לפנות בטלפונים 03־696574, 03־659375

מנת דם חיים לאדם
זכור! תרומת דם אחת מקנה ביטוח דם מגן לתורם ולך.
לתרומת דם פנה לסניף מגן דוד אדום הקרוב.

קבלת מודעות 24 שעות בדחוף
מודעות משפחתיות דחופות
וכל יתר סוגי המודעות ל
הלוח הכללי
דבר
מתקבלות
24 שעות ביממה
ב"דחוף" דיזנגוף
רח' דיזנגוף 118 (מול כסית)
טל. 239952, 248518

מזג האוויר ביעדי הטיסה החשובים של סוויסאיר

אוסלו	20 – 15	מעונן
אמסטרדם	23 – 12	מעונן
בואנוס איירס	13 – 10	גשום
הלסינקי	24 – 16	בהיר
הונג קונג	31 – 27	בהיר
וינה	27 – 14	בהיר
דנוור	35 – 18	בהיר
יוהנסבורג	18 – 4	בהיר
לונדון	21 – 12	מעונן
ליסבון	52 – 18	בהיר
מדריד	35 – 19	בהיר
מונטריאול	25 – 18	מעונן
ניו־יורק	31 – 21	מעונן
סאן פאולו	21 – 16	מעונן
פאריס	25 – 13	בהיר
פרנקפורט	32 – 14	בהיר
ציריך	27 – 15	מעונן
ריו־דה־ז'נרו	25 – 15	בהיר
שטוקהולם	25 – 25	בהיר

swissair

למוסד ממלכתי

דרושים קציני מילואים

בדרגות: סגן, סרן, רב-סרן

אנו מציעים לך —

* עבודה בעלת עניין ואתגר, הכרוכה בנייעות.
* לימוד תשפת הערבית.
* תנאי שכר טובים (תנאי שרות מיר חיים (לרבות רכב צמוד בתום התח שרה).
* עבודה קבועה.
* מסלול קידום רחב ואפשרויות לתח פתחות עפ"י כישורים.

העבודה מתאימה גם לקצינים העומדים להשתחרר מצה"ל בחודשים הקרובים.

אם גילך בין 23—31, השכלתך לפחות תיכונית מושלמת ובריאותך תקינה —

פנה נא בכתב לת.ד. 33171 ת"א (מיקוד 61231) עבור כ"א, בצירוף תולדות חיים ופרטים אישיים (כולל מספר ת"ז וטלפון).

פונים מתאימים יוזמנו.

לחברת תעשייתית גדולה

דרושים

* מנהל/ת חשבונות מדופלם/ת

נדרש: נסיון בהנהח"ש ממוחשבת בתעשיה, בעריכת מאזנים ובפיקוח על העובדים.

* תמחירן/ית בוגר/ת קורס תמחיר

נדרש: נסיון בהנהח"ש ממוחשבת בתעשיה ובעריכת דוחות. עדיפות לבעלי ידע בהנהח"ש

המועמדים יוכלו לפנות בטל. 640133-03 בשעות 08.00—14.00 ב"ה 16.00—14.00

— סודיות מובטחת —

ציון

קבוצת הביטוח הראשונה בישראל

אנו מעוניינים לקלוט מכל רחבי הארץ

10 מועמדים

לקורס מכירות בענף ביטוח חיים

אנו מציעים:

* הדרכה מקצועית מושלמת.
* מסלול של קריירה עסקית לכל החיים.
* אפשרויות בלתי מוגבלות להכנסה.
* מערך תמריצים ותגמולים.
* אפשרויות קידום לתפקידי ניהול מכירות.
* הכנסה במשך תקופת ההכשרה — למועמדים שיעמדו בדרישות החברה.

הקורס ייפתח ביום ה', 21.8.86

אם הנך:

בגיל 27 לפחות, נשוי, שואף לעצמאות כלכלית, בעל/ת יכולת ליצור קשר עם הזולת, שאפתן/ית ומוכן/ה להשקיע זמן ומאמץ בלימוד ובעבודה — נא להתקשר עלפונית לקביעת ראיון, בימים 5,4,3 באוגוסט 1986 בשעות 16:00-9:00, כדלקמן:

באזור ירושלים: גב' אילנה ברייננד, טל. 233219(02)

באזור תל-אביב, המרכז והדרום: מר מייק קינן, טל. 646215 (03)

באזור חיפה והצפון: מר אריה כהן, טל. 529018 (04)

לחברת שווק גדולה ליד פתח-תקוה

דרוש/ה

מנהל/ת חשבונות

למשרה מלאה. נסיון קודם הכרחי.

נא לפנות בכתב בציון קורות חיים ונסיון קודם לת.ד. 13056 תל-אביב 61130

SF סנפרוסט בע"מ

מזון איכות מוקפא

למפעלנו באשדוד דרושים/ות

בעלי מקצוע

בוגרי ביה"ס מקצועי

אחרי שרות צבאי בתחומים הבאים:

* מסגרות * מסגרי מכונות
* מכשירנים

על המעוניינים לפנות בכתב יד בצירוף קורות חיים ל"סנפרוסט בע"מ" מחלקת כח אדם ת.ד. 2223 אשדוד מיקוד 77121. מועמדים הבאים בחשבון יוזמנו תוך שבועיים

Gali

לקבוצת מפעלי „גלי"

דרושים

1. עובדי ייצור — לעבודה ב-3 משמרות
2. סטודנטים — לעבודה בייצור משעה 17.00 — 23.30
3. עובדי ייצור — בגיל 45—55
4. טכנאי ייצור — (למפעל הנעליים)

נא לפנות טל. 9635010 לצורא שקד

יותר טוב מנפאואר

לסניף תל-אביב

המחלקה הטכנית

רח' בן-יהודה 12, א'-ה', 08:00—14:00

טל: 298877-03, 284138

דרושים

* כימאים ורוקחים — בעלי נסיון בכימיה אנליטית, לעבודה בביקורת איכות.
* מכונאי תחזוקה — בעלי נסיון במכונות אריזה אוטומטיות, לעבודה באיזור פתח-תקוה.
* שרטטת מכונות (תעופתית) — בעלת נסיון של שנתיים לפחות, יוצאת ח"א, לעבודה באיזור השרון.
* שרטטי קד"מ — בעלי נסיון של שנתיים לפחות.
* מבלטנים — בעלי נסיון של 5 שנים לפחות, לאיזור תל-אביב.
* צבע תעשייתי — בעלי נסיון במפעל תעשייתי. לעבודה באיזור השרון.
* משחיז כלים לעיבוד שבבי — בעל נסיון לאיזור השרון.
* חשמלאי מוסמך / אחזקה — בעל נסיון באחזקת מכונות במפעל תעשייתי. לעבודה באיזור פתח-תקוה.

פנו אלינו בהקדם, כדאי לכם!

מנפאואר MANPOWER

החברה הגדולה בעולם לעבודה זמנית

ירושלים • תל אביב • חיפה • באר שבע • רחובות

לחברה בתחליך הקמת

דרושים

אנשי מכירות

רצוי בעלי רקע טכני ונסיון

איזור מגורים מרכז, דרום, יהודה ושומרון, רכב חובה

03-227486, 03-227351

המוקד 99 — לחטיבת האלקטרוניקה

סניף חדרה

דרוש

מנהל סניף

הכישורים הדרושים:

* כושר ביטוי בכתב ובע"פ.
* כושר מסחרי וניהול מו"מ עם לקוחות.
* בעל הבנה טכנית. * גיל: עד 35.

מועמדים תושבי חדרה או סביבתה, יפנו בכתב יד, בצירוף קורות חיים, לחברת "השמירה" בע"מ — רח' כנרת 15, בני ברק 51201

השמירה

אנחנו רוצים ללמד אותך

עיבוד תמלילים

אם את כתבנית מנוסה בעברית ו/או אנגלית, אנו נכשיר אותך למקצוע העתיד:

עיבוד תמלילים

הלימודים מתבצעים על הציוד המתקדם והנפוץ בתחום המשרד הממוחשב.

תמורת ההכשרה תעבדי בשרותנו בשכר מלא.

תוכלי לרכוש מקצוע מבוקש ולצבור נסיון חשוב בעבודה.

פני אלינו בהקדם, כדאי לך!

„מנפאואר" ת"א, בן-יהודה 12

א'—ה' 08:00—14:00

טל: 298877-03

מנפאואר MANPOWER

החברה הגדולה בעולם לעבודה זמנית

סורדם (שכונות 1980) בע"מ

דרוש

שמאי

מנוסה בענף האלמנטרי

לקביעת פגישה נא לטלפן למס' 023962

עיריית פתח-תקוה

מחלקה לשרותים חברתיים

לעבודה עם אתגרים

דרושים:

1. עובדי חבורות רחוב
2. עובדים קהילתיים

כישורים:

א. בוגרי עבודה סוציאלית או בוגרי מדעי החברה והתנהגות.

ב. רקע ונסיון בעבודה חדרכתית/טיפולית.

ג. עו"ס — בוגרי מגמה קהילתית.

העבודה מתבצעת גם בשעות בלתי רגילות.

א. מועמדים למדריכי חבורות רחוב יפנו למר בנימה ברמון מנהל המדור טל' 917100.

ב. מועמדים לעובדים קהילתיים יפנו למר אורי ליברמן טל' 911774, 908131

דרושים

1. טבח ראשי — לאזור המרכז.
2. טבחים — עם נסיון.
3. עוזרי טבחים.

תנאים טובים למתאימים

מלונות 03-941486, 03-9262499, 03-9262599

למשרד רואה חשבון במרכז ת"א

דרוש/ת

מבקר או מבקרת חשבונות עם נסיון

ת.ד. 4702 ת"א למס' 1/8

תלמה

לבלובנד תלמה חיפה

דרושה

פקידת ייבוא

למחלקת קניות

הכשורים הדרושים:

* השכלה תיכונית
* ידיעת השפות עברית, אנגלית (שפת אם יתרון) על בורין כולל הדפסה וניסוח מכתבים
* נסיון באדמיניסטרציה של יבוא או ייצוא.

המעוניינות מתבקשות לפנות בכתב יד למחלקת כח-אדם ת.ד. 707 חיפה 31006 בצרוף קורות חיים

לבית-הספר לתנועה ואומנות הבוסתן המרחיב את היקף פעילותו בתום 10 שנים

דרושים

מורים:

* בלט קלאסי (R.A.D.)
* מחול מודרני ריקוד ג'ז
* משחקי מחול וריטמיקה
* ציור * משחק

מורים מוסמכים בעלי 5 שנות נסיון בהוראה והמלצות יפנו בדחיפות בכתב,

הבוסתן — רח' המתמיד 8, נתניה. 41666-053

לקבוץ נאות מרדכי

דרושות

* אחות מוסמכת

עם ניסיון

רצויה רווקה

מגורים במקום

נא להתקשר ביום 069-48121, 069-48131 ובערב 069-48216

דרוש

נהג

עם רכב טרנזיט מעמס 1.5 טון בעורך לחלוקת סחורות

לפנות ת.ד. 21107 ת"א 61210

אושן ספורט

דרוש

מנהל מתפרה

למפעל הלבשת ספורט ביבנה

* נסיון מוכח בניהול מתפרה וידע בענף הטקסטיל.
* 5 ימי עבודה בשבוע
* סודיות מובטחת

לפנות למנהל כח אדם 439364-08 יבנה

ד"ר ויגרט — חומרי נקוי

מקדם מכירות

לאזור השרון

* לקוחות קבועים
* נסיון קודם הכרחי
* תנאים טובים ואפשרויות קדום כולל רכב.

נא לפנות טלפונית 789918-03

מגן דוד אדום בישראל MAGEN DAVID ADOM IN ISRAEL

למגן דוד אדום בישראל

דרוש

מנהל כללי

דרישות התפקיד:

1. השכלה אקדמאית.
2. נסיון מוכח, 10 שנים לפחות, בתחומי מינהל ופיקוח בהקפים גדולים, לדבות ארגון והפעלת צוות עובדים בהקף ארצי.
3. כושר נהול מו"מ ויחסי ציבור עם גורמים בארץ ובחו"ל.
4. ידיעה מושלמת של השפות עברית ואנגלית.

אזור מגורים — תל-אביב והסביבה (אין ההנהלה מתחייבת בסיוע למגורים).

הצעות בכתב בצרוף קורות חיים ונסיון קודם יש להפנות, במעטפה סגורה, ליו"ר הועד המועל של מד"א ת.ד. 9240 תל-אביב ולציין ע"ג המעטפה "מכרז מנכ"ל".

מועד אחרון להגשת ההצעות 25.8.86.

מלונות ים-המלח

מוריה

למלון מרחצאות מוריה ים המלח

דרושים:

* פיזיותרפיסט/ית — למשרה מלאה (אפשרות לחצי משרה)
* מציל

בדבר פרטים נוספים, נא לפנות למח' כח אדם: טל' ג'-ב' 84221-057

מעונין/ת בעיסוק תרבותי מהנה?

מעונין/ת לתרום להכנסה נוספת למשפחתך?

אנו מציעים לך כל זאת באיזור מגוריך בשעות הפנאי.

טלפון 246044-02

לבנק ישראל

דרושים עובדים לתפקידי שמירה ואבטחה

עבור סניפנו בתל-אביב

— קצינים יוצאי יחידות שדה לתפקיד מאבטחים.

שומרים יוצאי יחידות שדה.

עבור סניפנו בירושלים

— קצינים יוצאי יחידות שדה לתפקיד מאבטחים

העבודה המוצעת היא במשמרות על בסיס של שעות ומתאימה לסטודנטים.

הכישורים הדרושים:

1. לאחר שרות צבאי מלא.
2. מצב בריאות תקין.
3. השכלה תיכונית.

למעוניינים בעלי הכישורים המתאימים, תתקיים ועדת קבלה במשרדי בנק ישראל במפורט מטה בין השעות 09.00—14.00:

בתל-אביב — רחוב לילנבלום 37, ביום רביעי 6.8.86

בירושלים — קרית בן-גוריון ביום שלישי 5.8.86

על המועמדים להביא עימם תעודת זהות, תעודת שחרור מצה"ל, פנקס מילואים, קורות חיים ושתי תמונות.

לידי — זהב

דרושים:

קבלני שיפוצים / רצפים

בעלי "עוסק מורשה" + רכב וכלים.

נא לפנות: 200638-03

לרגל פתיחת כיתות נוספות

דרושים/ות

מורים/ות

בעלי רשיון הוראה קבוע ונסיון בהכנה לבגרות, ללימודי ערב ובוקר

במקצועות:

אנגלית	הסטוריה
ביולוגיה	אזרחות
מדעי החברה	ספרות

מורים/ות המעוניינים/ות להשתלב בצוות מכשיר הרואה במכבוע ההוראה אתגר יפנו לתיכון רון ת"א טל. 281121-03 רחוב הל"ה 5 (ליד כיכר דיזנגוף) ת"א.

למפעל תעשייתי גדול במפרץ חיפה

דרוש

מהנדס/ת כימאי/ת

* לתפקיד של פיקוח על הייצור והנדסת תהליכים
* דרושה ידיעת השפות עברית ואנגלית
* רצוי נסיון של מספר שנים

בדבר פרטים ובצרוף קורות חיים נא לפנות לת.ד. 767 חיפה

דרושה

מזכירה בכירה

לניהול משרד כח-אדם

דרישות התפקיד

* יכולת מיון ושיבוץ כח אדם
* כושר ניהול משא ומתן עם לקוחות
* יכולת ביטוי בע"פ ובכתב
* ידיעת השפה האנגלית
* שליטה בהדפסה רצוי גם על מעבד תמלילים
* הופעה נאה
* מגורים באזור רחובות

מועמדות העונות על הדרישות הנ"ל בלבד תתקשרנה החל מיום ראשון בשעה 9.00 טלפון 455904-08

למפעל דובק בבני ברק

דרוש/ה

פקיד/ה

* יוצאת צבא
* בוגרת בי"ס תיכון

(עדיפות לבעלת נסיון בחזנת חומר למחשב IBM — S/38)

על המועמדות להתקשר לטל. 840169-03 בין השעות 07.30—15.30 למר בני ליידנברג

למפעל גדול באיזור מגדל העמק

דרושים

מזכירה

למנכ"ל המפעל

* ידע ונסיון בשיווק/ייצוא

מרכזי משמרות

* 12 שנות לימוד יתרון
* העבודה במשמרות

לפנות בכתב מנהל כ"א ת.ד. 1278 ק. טבעון

שופר-סל

לסניפי גוש-דן

דרושים

* מנהלי מחלקות בשר
* עובדי מחלקות בשר
* עובדות מעדניה

תנאי שכר טובים

מועמדים מתבקשים לפנות ביום ראשון 3.8.86 בין השעות 8.00—10.00, לאגף הכשר, בית שופרסל, רח' רוטשילד 72, פ"ת, אוטובוסים: 46, 50, 51, 62, 66

מהנדס מכונות

בכיר, בעל נסיון רב בתעשיה פרטית ובמיוחד בייצור של מוצרי פוליסטירן מוקצף

דרוש למפעל גדול בחולון.

מועמדים מתאימים מתבקשים לכתוב בפירוט קורות חיים ונסיון לת.ד. 2905 ת"א 61028

— סודיות מובטחת —

דרוש

מנהל - חשבונות

מדופלם, למשרה מלאה.

טל. 281320, 299997

דרושים

1. אחראי למחלקת אחזקה
2. איש אחזקה

כישורים: נסיון של 5 שנים לפחות, ידע במכונאות ומסגרות

לפנות לאורי דונלו 462292-08

אם אתה איש מקצוע מנוסה באחד מתחומי

המחשב

אותך אנחנו מחפשים!!!

חייג 624565-03 ויחד נמצא לך משרה מתאימה עם אתגר ותמורה (ללא תשלום מצידך)

אלעד - רח' יהודה הלוי 77 ת"א

ליצרני הלבשה עילית לנשים

דרוש/ה

* סוכן/ת

לאזור הדרום

רכב חובה

931336-03

ליבואני מכונות בתל-אביב דרוש

מהנדס מכירות

מכונות/כימיה

לביקורים במפעלים

טל. 5361333-03

למשתלת בונסאי ישראל בע"מ במושב בני ציון

דרושות

* מוכרות במשתלה
* עובדות בחממות גידול של עצי בונסאי

עבודות משתלה מגוונות — מינימום 30 שעות עבודה בשבוע

התעסוקה עבורה מאזור השרון בלבד.

ראיונות יתקיימו ביום ד' 6.8.86 בשעות 17.00—19.00 במשרד המשתלה בבני ציון

לקבלת פרטים נוספים להתקשר בימים א'—ה' בשעות 08.30—12.30 טלפון: 441596-052

א.ב.א.

אספקת כח אדם זמני בע"מ

דרושים לנו עבור לקוחותינו למשרות קבועות:

נהגים (רשיון ג')

לחלוקת מוצרי מזון. תושבי גוש דן. 11 שנות לימוד. נכונות לעבודה משעה 3 בלילה

מזכירות

חדפסה עברית (אנגלית — יתרון). בעלות יוזמה, נכונות לעבודה גם מעל השעות המקובלות.

עובדי מחסן

לסופרמרקטים באזור גוש „דן" העבודה בשתי משמרות

נא לפנות למשרדנו טלפונית

03-287817, 03-282487

מסעי חובלה בע"מ

דרושים

נהגי סמיטריילר

על המועמדים להתגורר באיזור קרית אתא והסביבה

כישורים נדרשים:

* נסיון מעשי מוכח של נהיגת רכב כבד במשך 1—2 שנים.
* לאחר שרות צבאי בצה"ל.

לקביעת ראיון לטלפן 04-744252 או לכתוב לת.ד. 1428 חיפה מיקוד 31013

מרצה

להוראת מזכירות בגוש-דן בבוקר ואחה"צ

טל. 228545

דרושה

בחורה

לעבודות משרד

נא להתקשר לטלפונים: 658314, 631585

החל מיום א'

בית-הספר התיכון המקיף באילת

דרושים

מורים

למקצועות: אנגלית, חשבונאות, פיסיקה, מתמטיקה חט"ע, מתכת, ריתוך, חרטות.

* תנאי שכר העסקה יחודיים.

טל: 7—6—059-72105, 059-77174

לחברת נסיעות גדולה בתל-אביב

דרושה

כתבנית

בשפה הצרפתית

* ידיעת השפה הצרפתית, רצוי גם אנגלית.

לקביעת ראיון להתקשר לפבח-אדם 630682-03

מכרז מן الأصل

לחברה לציוד מעבדה ודיאגנוסטיקה
ד ר ו ש
מנהל בכיר
הכישורים: רקע במדעי החי (ביולוגיה־ביוכימיה)
נסיון במכירות וניהול
אפשרות לשותפות בעתיד
לפנות בכתב לת.ד. 21377 ת״א מיקוד 60902

למלון מפואר בירושלים
דרושה
* אחראית מרכזיה
* מנהלת משק בית
נסיון מוכח, מינימום 2 שפות זרות
נסיון בניהול צוות עובדים גדול
לפנות בכתב יד בצרוף קורות חיים אל:
ת.ד. 2391 ירושלים לציין ע״ג המעטפה:
עבור ״אחראית מרכזיה״ או ״מנהלת משק בית״

רם־טל מערכות תקשורת
חברה מובילה בתחום מערכות תקשורת מתוחכמות.
עם הרחבת מערך השיווק וכניסה לתחומים חדשים
דרושים:
נציגי מכירות
התפקיד:
איתור לקוחות פוטנציאליים, ניהול מו״מ עם מוסדות ומפעלים, טיפול בלקוחות קיימים, אירגון מבצעי חדירה לפלחי שוק חדשים.
הכישורים:
יוצאי צבא, בעלי רקע טכני באלקטרוניקה/תקשורת, כושר שכנוע (נסיון במכירות — יתרון), עצמאיים בעבודתם, יכולת עמידה בתנאי לחץ...
• גיל — עד 35 • רכב פרטי — יתרון.
המועמדים המתאימים יעברו הכשרה במסגרת החברה בתחומים המקצועיים והמסחריים.
מובטחת תמורה כספית הולמת להצלחה, אתגר מקצועי ואפשרויות לפיתוח אישי.
נא לפנות בכתב יד בצרוף קורות חיים ומספר טלפון לת.ד. 806 גבעתיים 53108, עבור ״נציגי מכירות״
כל פניה תענה.
— סודיות מובטחת —

לקבוצת מפעלי עלית
ד ר ו ש י ם
למשרדי הקונצרן ברמת־גן
1. **פקיד/ת יבוא**
הכישורים הנדרשים:
• השכלה תיכונית, שליטה מלאה בעברית ואנגלית כולל הדפסה בשתי השפות.
• נסיון מוכח של שנתיים לפחות בנושאי יבוא ושחרור סחורות מהמכס.
2. **מזכירת אגף**
הכישורים הנדרשים:
• הדפסה שוטפת בעברית ובאנגלית כולל שימוש בטלקס ושליטה מלאה בשתי השפות.
• נסיון מוכח כמזכירה עצמאית ובניהול משרד.
לכל אחת מהמשרות הנ״ל נא לפנות בכתב יד עם ציון טלפון לתקשורת, למחלקת כח אדם בעלית, ת.ד. 19 ר״ג, ולציין על המעטפה המשרה המבוקשת.
טוב לי עם עלית

משאויר טעינה אווירית בע״מ
דרושים לעבודה
* מלגזנים
* עובדים בלתי מקצועיים
* מפטים
* קלדניות
נא לפנות בטלפון 03-9711686

למושב עידן
דרוש
מכונאי מעולה
לטרקטורים וציוד חקלאי

דרושים
רוקחים
למפעל תרופות בבת־ים
03-5511924/5

אדריכל/ית
הנדסאי/ת
עם נסיון
דרושים למשרד אדריכל
טלפון: 03-450188

מפעלי עץ כרמיאל אחים חלווה
אזור תעשיה־כרמיאל
ת.ד. 539, מיקוד 20100 טל. 04-986661-2
דרושים:
קבלני משנה להרכבת נגרות בניין
במרכז הארץ ובצפונה
מרכז להרכבת נגרות

מנהל כח אדם
מסור מודעתך ב דחף
ב דחף תקבל יותר
לפרטים נוספים:
תל־אביב: 03-622233-4 עדי־סאמט
ירושלים: 02-226335-6 יאיר צוברי
חיפה: 04-645333-4 אריה טל
04-662571-2

למושב ארגמן
דרוש
גיזבר – מזכיר
כהצעות נא לפנות בכתב יד ל:
מושב ארגמן ד.נ. הביקעה 10935
טלפונים 02-941369, 02-942100 בבוקר.

לחברה לעמילות מכס
דרוש/ה
מנהל חשבונות ראשי
עם נסיון קהל של 10 שנים
נא לשלוח קורות חיים בכתב ת.ד. 1334
ת״א 61013 ה׳/63870
סודיות מובטחת

המועצה המקומית
מעלה אפרים
דואר נע בקעת יריחו – 90638
טל: 02-941221, 02-941984
מכרז 4/86
המועצה המקומית מעלה אפרים
מכריזה בזאת על קבלת הצעות
למשרת:
גזבר המועצה
תאור המשרה: – ממלא מקום גזבר המועצה
מקום העבודה: – מעלה אפרים
הדרגה: – העובד יועסק בדרוג האחיד או בדרוג המח״ר
היקף המשרה: – מלא
תאור התפקיד: –
אחריות לניהול הפעולות הכספיות והמשקיות של המועצה, תכנון הכנסות והוצאות, אחריות על הכנת התקציב, אירגון עבודת הגזברות, אחריות על הכנת דוחות כספיים ותקופתיים, ניהול מו״מ עם מוסדות וגורמים שונים, משימות נוספות עפי הנחיות ראש המועצה.
דרישות המשרה: –
• בעל תואר אקדמאי (רצוי)
• נסיון בעבודת הגזברות
• נסיון במינהל צבורי
• יכולת הכנת תקציבים ודוחות כספיים
• ידע בהנהלת חשבונות
• כושר לניהול משא ומתן
• כושר ניהול ופיקוח על צוות עובדים
• בעל רכב (רצוי)
בקשות למשרה יש להגיש למועצה עד ליום 15/8/86 בשעה 12:00 בצרוף קורות חיים, פרוט נסיון קודם ושמות ממליצים.
ישראל גלעד
ראש המועצה המקומית
מעלה אפרים

לחברת ביטוח דרושה
פקידה/כתבנית
לחדפסה, שליחויות ועבודות כלליות.
03-296141 לנחמה

למפעל מזון באזור השרון
דרוש
מנהל עבודה/מפעל
הכישורים הדרושים:
1. נסיון תמזון
2. כושר אירגון
3. יחסי אנוש טובים.
נא לפנות בכתב יד בצרוף קורות חיים לת.ד. 21565 ת״א

צמיד
שרותי כח אדם בע״מ
לסניפינו בת״א וברחובות דרושות
מעבדות תמלילים/כתבניות
מנוסות, בעלות שליטה מושלמת באנגלית (רצוי שפת אם אנגלית), תנאים מצוינים. 5 ימי עבודה בשבוע, ארוחות, הסעות, שכר גבוה
03-5464514, 08-454651

למשרדינו
בנס־ציונה
דרוש/ה
* **מנהל/ת חשבונות**
סוג 3,2,
עם נסיון, רצוי ידע בהפעלת מחשב,
6 ימים בשבוע
טלפון 08-470274

ל״תדמיר״ בע״מ,
מכון תערובת,
הריטוב
דרוש/ה
מנהל/ת חשבונות ראשי
מועמדים בעלי נסיון מוכח יפנו בכתב
ל״תדמיר״ – ת.ד. 8
בית־שמש מיקוד 99000

החברה להגנת הטבע
רח׳ השפלה 4 תל־אביב
מ ד ר י כ י ם
(אקדמאים ויוצאי צבא)
לבתי ספר שדה
אוהבי הארץ והטבע הרואים בחינוך ענין ואתגר, בעלי גישה לילדים ולנוער, בעלי כושר ביטוי טוב בע״פ ובכתב,
יכולת מנהיגות ויכולת הסתגלות לעבודה בצוות, התחייבות לשנתיים של עבודה, מגורים במקום.
לפנות למח׳ כח אדם (ריבי) טל. 03-375063 שלוחה 240.
בימים א׳—ד׳ 08.00—15.00.

למשרד הוצאה לאור
של ספרות טכנית וקטלוגים בר״ג
דרושים
* **כתב טכני** לכתיבת הקטלוגים
* **שרטטי מכונות** לשרטוטי איזומטריה
טל: 03-703675

דרושים
מורים
להוראת מחשבים
ברחובות
פרטים בטלפון:
08-492043

דרושים
עוזרים ושרברבים
לעבודה
03-6322761

דחפון
24 שעות
שרות מודעות טלפוני
של דחף
לבעלי כרטיסי אשראי
ויזה, ישראכרט, דיינרס
03-611001

אקטיבטי
משאבי אנוש — מאגרי מידע
לאחד מלקוחותינו, קונצרן תעשייתי גדול במרכז הארץ.
דרושים/ות
1. מהנדס תקשורת
■ לאפיון, תכנון ופתוח של מערכות תקשורת.
■ כישורים נדרשים:
מהנדס אלקטרוניקה במערכות תקשורת אנאלוגיות או ספרתיות בתחום התדר הגבוה.
רקע במערכות מכ״ם — יתרון.
2. מהנדס אלקטרוניקה
■ לאפיון, פיתוח וליווי יצור מערכות משובצות מחשב.
נדרש נסיון באלקטרוניקה ספרתית.
הכרת מערכות אינטל — יתרון.
3. מהנדס אלקטרוניקה
■ לתכנון מערכות אלקטרוניות מוטסות וביצוע שיפורים ושינויים במערכות קיימות.
נדרש ידע ונסיון במעגלים אנאלוגיים.
מועמדים/ות מתאימים יפנו בכתב יד בצרוף קורות חיים ונסיון מקצועי. לציין על המעטפה מספר המשרה.
אקטיבטי
הפתרון האנושי לטכנולוגיות מתקדמות
ר״ג, רח׳ בנימין 2, ת.ד. 1710 רמת־גן

״ישראדאטה״
דרושה
נציגת מכירות
נסיון מוכח במכירות מחשבים אישיים
03-262934

RAMADA RENAISSANCE HOTEL JERUSALEM
דרושים
א. **טבחים מקצועיים**
ב. **מלצרים ראשיים**
ג. **מלצרים** — עם נסיון.
ד. **חשמלאי מוסמך**
נא לפנות למח׳ כח אדם אל לבנה, 02-528111

ארגמן תעשיות
יבנה, ת.ד. 172, טל׳ 08-437611
למפעלינו דרושים
1) **טכנאי/ת תעשיה וניהול**
2) **פקידת מיון והשמה**

לחברת שיווק
לוועדי עובדים
דרוש
סוכן
בעל ידע ובקיאות בשיווק של לחנים במבצעי מכירות

לחברת יצור ושיווק מהגדולות בארץ
דרושים
מכונאי רכב
מכל הסוגים

דואל
(יהושע אירונס)
למחלקה המכנית בת״א
דרושים/ות
* **איש כוח אדם**
* **שרטטות/ים מכונות**
* **מפעילי C.N.C**
למחלקה המשרדית בת״א
דרושים/ות
* **מעבדות תמלילים**
* **קלדניות**
* **כתבניות אנגלית**
״דואל״ גורדון 58 תל־אביב טל: 03-240878, 03-245541, 03-222266

דרוש
למפעל תעשייתי באזור ת״א
חשב
בעל נסיון

AMAMAS
אמ.אי.אמ.אס. — ״כפר הילדים״ נרדים
דרושה לנו **״אמא״**
מיועד לאשה בגיל 40–26 שאינה נשואה.

ד.א.ל. – פתוח והנדסה בע״מ
למשרדה בת״א לעבודת תכנון
דרושים
* **מהנדס/ת אזרחי** – בוגר טכניון
* **שרטט/ת טכנאי/ת**

דחפון
שרות מודעות טלפוני של דחף
לבעלי כרטיס אשראי
03-611001

למלון דיפלומט ת״א דרושות
חדרניות

ווינשיי ישראל בע״מ
גורמים מדוייקים למערכות האלקטרוניות המתקדמות אמינות מירבית
דרוש/ה
כימאי/ת או מהנדס/ת כימיה
בעל/ת נסיון של 3–5 שנים בתחום מיקרו־אלקטרוניקה.
המעקרון שלנו—דיוק ואמינות!

לעתון יומי
דרוש
שליח
עם קטנוע

למחלקת תוכנה דרושה
מנה״ח מנוסה

דרוש
טרינר

למפעל תעשייתי באזור יהוד
דרוש
מנהל חשבונות

UNIX – C
אנו חברת המפתחת תוכנה ייעודית
דרושים לנו
מומחים
בעלי נסיון בתחומים הבאים:
1) **מערכת הפעלה UNIX**
2) **גרפיקה, שפת C**
3) **שפת C**

מהנדס/הנדסאי חשמל אלקטרוניקה
חרט * כרסם * רתך

השמירה
חטיבת האלקטרוניקה
סגן ראש תחום מערכות גילוי וכיבוי אש
אחראי לנושא השיווקי־מסחרי

לפרסם מודעה?
דחף
ב דחף תקבל יותר ובמחירי העיתון
ת״א דחף מרכז	ת״א דחף דיזנגוף	ת״א דחף בן יהודה	ת״א דחף אלנבי	חיפה דחף	ירושלים דחף	דחפון 03-611001	ובעוד 50 סניפי דחף בכל רחבי הארץ

לפעמים אתה צריך פרסום. תמיד דחף

הארץ

הלוח הארצי
הארץ חדשות

קבלת מודעות:
רח' הנגב 4, ת"א
טל. 03-371261.
המחיר למודעה 42 ש"ח
המחיר-למילה 5.25 ש"ח
המחירים כוללים מע"מ

חדשות העיר כלהעיר צומת השרון כאן הדרום הלוח הבטוח

הלוח הארצי כלהעיר ירושלים

דירות

● במעלה ארזים ק"ב פ"א נוף גדולה. 02-351144, 02-525536 (2300)

וילות ובתים

● בית כמעט וילה למכירה 150 מ"ר, מרתף 80 מ"ר. 911088 (2106)

קבלנים מציעים

4 חדרים ויותר

3.5—3 חדרים

2—2.5 חדרים

1—1.5 חדרים

דירות בשכר

חודשי

דירות מרוהטות

דירות בדמ"פ

בקשו דירות

● דירת 2-3 ק"ק בגבול בית הכרם קרית משה 482585

דירות להחלפה

מרצדס

● נעילה מרכזית וחלונות חשמל אורגינליים מרכיבים ב"גליל אור" 717122 (2425)

סובארו

סיאט

סימקה

סיטרואן

פולקסוואגן

פורד

מכוניות

אודי

ב.מ.וו.

דייהטסו

וולבו

וקסהול

מלבס

מנועים

לנציה

אוטוביאנקי

אוסטין

אופל

אופנועים

אלפא

בנק טפחות
בנק המשכנתאות הגדול במדינה

מכذا من الأصل

مكذا من الاحيل

הלוח הארצי הארץ חדשות

ירושלים
המשך

● סיירה 1300 83 לאחר תאונה...

פיג'ו

פיאט

רנו

אמריקאיות

מסחריות

ביקוש רכב

● בגוד 318 אר, 4 דלתות 1984

הצעות עבודה

תיגבור

חבר

או.אר.אס

דנאל

ביקוש עבודה

עסקים

משרדים

מגרשים

מבני תעשייה

אולמות

מחסנים

מציעים למכירה

חנויות

מנפאואר

מלווים

צילום

אופניים

מוצרי חשמל

מערכות סטריאו

רהיטים

מיזוג כלים

מקררים

מכונות כביסה

וידיאו

שיעורים פרטיים

רוצים לקנות

עבודת פרך

תנורי אפיה

כלי נגינה

מחשבים

הודעות

קייט נופש

עוזרות ומטפלות

קורת גג

הכרזות

שונות

חגים

בריאות

בעלי חיים

שירותים

שידוכים

הלוח הארצי העיר צומת השרון תל אביב גוש דן והשרון

דירות

וילות ובתים

תל אביב

4 חדרים ויותר

קבלנים מציעים

אנגלו סכסון זה נכס בשבילך
לפני קניה/מכירה פנה אלינו
טלפון: 286181 (12 קווים)
אנגלו־סכסון סוכנות לנכסים גדולה

הלוח הארצי

הארץ חדשות

ת"א גוש דן והשרון
המשך

● בגבעתיים 4 ק"א משופצת שקטה, רח' מגורה, 03-492732 113833311

3—3.5 חדרים

● במרכז גבעתיים 3 ע"ע, חזית "דירום" 03-512752 55,000 19263414א

2—2.5 חדרים

1—1.5 חדרים

גוש דן

4 חדרים ויותר

● 4 ח' במרכז ר"ג מטבח אמריקאי + הסקה + חניה 125,000 דולר 17362307א 03-732941

3—3.5 חדרים

2—2.5 חדרים

1—1.5 חדרים

חולון בת־ים

4 חדרים ויותר

אזור השרון

4 חדרים ויותר

מכירה! השכרה! בחינם!!!
תיווך קאופמן (גבעתיים) 03-778824

בחינם!!!
נמכור, נשכיר רכושך
תיווך קאופמן (בגבעתיים) 03-778824

ראשל"צ

4 חדרים ויותר

● בראשל"צ 3 גדולים + ק"א חזית + חניה + דו"ש 03-955893 193822143

3—3.5 חדרים

2—2.5 חדרים

נתניה

4 חדרים ויותר

● בנתניה, בכפר גלילה 4 + טלפון קר + דו"ש מיידית 03-315974 155517173

3—3.5 חדרים

שכ"מ

דירות מרוהטות

דירות בדמ"פ

שותף/שותפה

חדרים מרוהטים

ביקוש דירות

● להחלפה 2 בירושלים בדומה בת"א, לשנה 02-763635 193555142

● למשפחה דירה להשכרה 4 חדרים ברמת-אביב 03-410546 17381107א

לתשומת לב המפרסמים בלוח "העיר"

בכל פניה לפרסום מודעה חוזרת, להפסקת פרסום מודעה חוזרת או בירור אחר, יש למסור את מספר הקוד כפי שהודפס בעתון בסוף המודעה.

הודעות חדוש וביטול מתקבלות ישירות בטלפון: 03-371261 (רביקה).

הנהלת לוח "העיר"

هكذا من الأصل

هكذا من الاجل

הלוח הארצי הארץ חדשות

ת"א גוש דן והשרון
המשך

מכוניות

אאודי

אוטוביאנקי

אוסטין

אופל

אלפא רומאו

אמריקאיות

ב.מ.וו.

ג'יפים

דייהטסו

דלתה

מוריס

מרצדס

לנצ'יה

סובארו

נ.ס.או.

סוסיתא

סיאט

סיטרואן

סימקה קרייזלר

פולקסוואגן

פורד

פיאט

רנו

מסחריות

משאיות

טרקטורים

אופנועים

קונים זהב
ויהלומים גדולים
יהודה הלוי 143, ת"א טל: 03-235924
ZAMLER

חלפי רכב

קרוואנים

איתור רכב גנוב

ביקוש רכב

הצעות עבודה

בוא איתנו לקיבוץ

מתארגנת קבוצה של רווקים/ות. רצויים בעלי מקצועות והשכלה בוגרי י"ב אחרי צבא עד גיל 32

03-216015 03-262521

דרוש/ה
רוקח/ת
לבית-מרקחת בת"א
טל 03-455198
03-232158

עד 60 יום אשראי

03-738707

03-739297

לבעלי כרטיסי אשראי

הלוח הארצי הארץ חדשות לוח העיר

קבלת מודעות

מודעות לוח ומשפחתיות

מ-8.00 עד 20.00

הלוח הארצי

הארץ חדשות

ת"א גוש דן והשרון
המשך

חרטים/מסגרים

מכונאים/הדסאים

נהגים

ספרים/ות

עובדי מתכת

מתמטיקה
פיזיקה כימיה אנגלית לשון... ועוד...
"מרכז למידה" שעורים פרטיים בבית או במכון
ת"א 447404 ים 863691 חיפה 226970

מוכרים/ות

שרות ומספרות

מזכירות

סוכנים/ות

מחסנאים

נערים

דפוס

הנהלת חשבונות

ברוך
עבוד נתונים במחשב
דוחות ומאזנים
משכורות, ניכויים
והתאמות
03-835757

חשמל

אחיות

גזירה ותפירה

קיבוצים צעירים
קולטים
משפחות צעירות
רמהקהך לקליטה
שירות שאול המלך
8 תל אביב
טל. 03-216015
03-262521

עסקים

תווך י. קאופמן (גבעתיים)
בשכ"ח סלון לתספורת בעל מוניטין בגבעתיים
03-778824

ברעננה
שרותי הנהלת חשבונות
ומחשב
משכורות במחשב
עבוד נתונים
052-442671
052-33383

חנויות

מבני תעשיה

לתשומת לב המפרסמים בלוח "העיר"

בכל פניה לפרסום מודעה חוזרת, להפסקת פרסום מודעה חוזרת או בירור אחר, יש למסור את מספר הקוד כפי שהודפס בעיתון בסוף המודעה.
הודעות חדוש וביטול מתקבלות ישירות בטלפון: 03-371261 (רבקה).

הנהלת לוח "העיר"

מגרשים

משרדים

בתי מלאכה

מחסנים

אולמות

מנפאור

חינוך

פועלים/ות

פקידים/ות

חבר (חבר המתרגמים)

שליחים/ות

שמירה ואבטחה

ביקוש עבודה

דרושים
סוכנים/ות
לתכשיטי בלורה
בכל הארץ
לכל החנויות לתכשיטים
אנו נותנים תכשיטים
בקומיסיון
03-217747

טל. מיוחד לוח העיר 885-885
למסירת מודעות

مكبر من الأصل

הלוח הארצי

הארץ חדשות

ת"א גוש דן והשרון
המשך

הלוואות

נכיון שיקים
מימון ליסינג
והלוואות
03-200250
03-296705

מציעים למכירה

שועלי שמשון
המומחים לטיולי ג'יפים
15-16.8 אתגרי-עבירות לבעלי ג'יפים פרטיים
22-23.8 פנויים פנויות לנהלים הגדולים יה"ש - הר הנגב הגבוה
סוכות - 5 ימים משולב עם גמלים
דרך פ"ת 102 ת"א 03-334038

4X4

ניקוי ופוליש

מערכת ספריאן

חימום והדברה

מוצרי חשמל

שיפוצים

המשפצים
שיפוץ בניינים
וזיפות גגות
אינסטלציה -
החלפת קרמיקות
וריצוף 052-449302

שירותים

אחזקת דבקות

מדרסי אויר

בריאות

תקלאות

נופש וקיט

★★★★
מלון
נאות מדבר
באר-שבע
057-424922

★★★
מלון
זהר
ירושלים
02-717557

לבעלי ויזה
וישראכרט
תשלומים 6 x
19.75 ש"ח ליום
יחיד בחדר זוגי

חצי פנסיון
39.55 ש"ח
מינימום 3 לילות
המבצע רק
למשפחות ישראלים
תשלומים דולריים
חודשיים 13.16 $

ריפוי והדיה

צילום

רהיטים

כלי נגינה

וידאו

סטריאו וידאו
סטריאו עם סטייל!!! - FISHER
מערכת סטריאו 7 חלקים 1875 ש"ח!!!
אלקטריק ווין בע"מ גורדון 17 ת"א טל. 227034

רוצים לקנות

חיות בית

אבד
כלב זאב
שחור גדול
באזור אפקה
03-42994

מזגני אויר

ציפוי אמבטיות

הודעות לציבור

חימום והסקה

משב

נצא לאכול

איטלקיות
● פיצריות ריקוני המטבח האיטלקי האמיתי בטעם מעולה כפי שרק איטלקי יודע להכין. פתוח בצהריים ובערב. ריקוני רשת המסעדות הגדולה בארץ.
● התפריט האיטלקי המשובח ביותר במסעדת ריצ'י הנשקפת אל הים. רחוב הירקון סמואל 78.

בתי קפה
● קפה תיאטרון הבימה מזמין אתכם להנות מתפריט מגוון של סלטים מדי יום בין השעות 12–16. בימי שישי מאכלים מבית אבא ומשעה 13 בצהריים שירי ארץ ישראל עם הזמר ליאור ייני. קפה תיאטרון הבימה טלפון 284113.

בלקניות
● אקרופוליס מסעדות טובות באמת: דגים ובשר בנוסח הבלקן. ת"א המסגר 46 טלפון 338483. יפו העתיקה בניין כליף טלפון 838397.
● אל-האודי, מסעדה מקסימה, ארוחה בסגנון בלקני מהודר, זמר בכל ערב שישי. גורדון 5 הרצליה ב'. 052-78850.

גלידריות
● הבלון, רשת מסעדות הגלידה היפות ביותר בארץ. בואו אל הבלון ותהנו מקרנבל של גלידות. העשויות מחומרים טבעיים ועכשיו הבלון גם בבן יהודה 163. בהרצליה פיתוח המדרחוב בתנופה.
● בגליטסים מבחר גלידות בטעם נפלא ומקורי מחומרים טבעיים, מגליטסים ריבת הלב. באבן גבירול 19. פתוח תמיד.

דגים ומאכלי ים
● במזנון הדגים מבחר דגים ישר מהים, סלטים וגריל פומות. נוף מרהיב אל הים, הכניסה מגוף תל-ברוך, להזמנות צלצלה: 410508.

● ארוחה נהדרת על שפת הכנרת, במסעדת הדגים המפורסמת. קיבוץ עין-גב. מסעדת עין-גב לשירותכם עד שש בערב. בימי ו' עד שלוש.

חלביות צמחוניות
בלבצ'י – רשת מסעדות הבלבצ'ס המובחרת בארץ. מבחר מרהיב של בלבצ'ס, סלטים, מרקים, גלידות, עוגות וקוקטלים
בלבצ'י – צהלה דרך הרצליה 158. טל: 491747
בלבצ'י סנטר – דיזנגוף סנטר ע"י קולנוע לב. טל: 203310
● הקומה השניה מציעה תפריט חלבי צמחוני ודגים לאניני הטעם. בוא ותהנה מתפריט עשיר ומנוף מרהיב. רחוב הירקון 105 תל-אביב. להזמנות צלצל: 238913
● נצלי בלינצס מסעדה חלבית כשרה בלב דיזנגוף אוירה נעימה ומאכלים מעולים. הכניסה משערים 4 ר6 פתוח עד חצות.
● בקפטריה מבחר מטעמי חלב ודבש כשר למהדרין מנות דגים, פסטות, בלינצ'ס, סלטים, גבינות ועוגות. פתוח 21—6. עמרה אלנבי 54.
● בית הגבינות מאכלים חלביים צמחוניים. בתפריט: שיפודי גבינה, ממולאים גבינות, מבחר גדול במיוחד של סלטים, דגים, מרקים ועוד מעדנים רבים. בית הגבינות מעדנים מעולם

אחוז בקירזה פינת ארלוזורוב 13 טלפון: 230048
● הודש בקפה אגבל אוכל צמחוני מגוון, שונה ומעניין בכל יום, אוירה מיוחדת, ארוחות בוקר מיוחד, בית קפה אגבל, ארלוזורוב 188 ת"א. טלפון 254944.

יהודיות
● בקיטון, מטבח יהודי ביתי ותפריט מגוון. רח' דיזנגוף 145 ת"א. טלפון: 03-233679.
● במלעצל כמו הייתה אוכל יהודי מקורי במבחר עשיר ומגוון. ערב ערב באוירה מזרח אירופאית. פתוח יום יום מ-12 בצהריים עד 12 בלילה. המלעצל פרישמן 70 טלפון: 238761

ישראלי מקורי
● במפגשים מסעדה השייכת לסוג המשובח. התפריט מרהיב וכולל גם ממולאים, סלטים, בשרים על האש ודגים. במפגשים אולם שיעודו לאירועים מכל הסוגים. במפגשים חויה אמיתית. רחוב אהרון קציר תל-השומר. טלפון: 769427.
● במסעדת רונדו מבחר דגים ובשרים. הסלטים חינם: תפריט מיוחד ב-8.5 ש"ח. רונדו, כיכר אתרים טלפון 03-287704.

ים תיכוניות
● בפונדק הציירים, רחוב סירקין 4 גבעתיים, מאכלי צייד ואסקלת פומות. התפריט מיוחד והאוירה מקסימה. טלפון 728200.
● מסעדת הפנינה מסעדת הפנינה הנושקת לים, מציעה תפריט מגוון ויין חינם. נוף מרהיב ברכבל תחתון, בת-גלים, חיפה.
● כפריית מסעדה ים תיכונית הידועה במסורת ממולאים ובמעדני הבשר הדגים. חוויה לאניני טעם. "כפריית" – דרך בן צבי 70, ת"א 822979

מזרחיות
● במסעדת הגמלה ארוחה בשישה שקלים בלבד. מנה ראשונה, מנת שיפודי בשר, פיתות חמוצים, תה, קפה. התקומה 44 יפו. טלפון: 829175.

● קפה המסעדה בנרונדף מציעה אוכל ים תיכוני מעולה במבחר מנות מגוון. בואו ותיהנו מנוף ים מרהיב המשקיף מקומת הקפיטריה תוך כדי בילוי במסעדת בנרונדף. פתוח רצוף מ-8.30 בבוקר עד 2.00 אחר חצות. בנרונדף על חוף הצוק ת"א טלפון: 237822. בנרונדף כיף של מקום על החוף
● "זהו זה" בדיזנגוף סנטר מקום מהנה ושפע חיים מבחר סלטים ובשר על האש שרות אדיב ומהיר במחירים מפתיעים. טלפון: 290893
● חדש בפונדק שאגל ארוחות עסקיות לפי הטעם מראש ותנאים נוחים. לפרטים נוספים. פונדק שאגל טלפנים 653303 או 657619.
● מסעדת לה ולי אצ"ל 61 בשכונת התקוה, מעדני גריל הגוש, כשר בהשגחת הרבנות אצ"ל 61 טלפון: 372439. "לה ולי".

סטקיות
● האם אכלת בשר שיפודים בשוקה? היום הם האריב הכניסה מדרך השלום 24. טלפון: 336509.
● בפונדק עלית תפריט מגוון, בשר מבחר, ממולאים, סלטים, דגים ומאכלי ים. פתוח עד חצות הכניסה מתחנת הדלק עלית. רחוב זבוטינסקי 4, רמת-גן.

פאב מסעדה
● בפאב ויקטור בירה מהחבית ומבחר סלטים, סיגרים וגבינות. כל יום שלישי קטקס אמיתי. פתוח עד חצות. בית אליעל, הכניסה משלום עליכם. טלפון: 298836.
● הבר האדום הבר האדום מקום מרווח מציע תפריט משובח, שיפוד ממולא דגים וסוגי בשר. בדיזנגוף 213.

● המבצר מציעה בירה מהחבית. הופעת אמנים ותפריט מגוון. רחוב היומנה 3, רמת-גן. הכניסה מאבא הלל 12. טל: 7517889

צרפתיות
● במסעדת "רוקאי" מסעדת רוקאי הותיקה בת 15 שנים. מציעה תפריט צרפתי משובח. רחוב גאולה 37.
● במסעדת להקורון, מטבח צרפתי מעולה ותפריט מגוון. רחוב פינסקר 22. טלפון: 03-299966.
● במסעדת פונטה, 8 סוגי פונדו משפודי דגים ובשרים, בסגנון צרפתי. פתוח במשך כל השבוע. אבן גבירול 129. טלפון: 5462854.
● "מפונדו-מונטנה" מציעה בליבצ'ס ומאכלי ים. נוף מרהיב במול רגים 1 יפו העתיקה. 820693.

רומניות
● במפגש ישראל סטקיה וממולאים ברמה אחרת במחיר עממי השווה לכל נפש. לאירועים מיוחדים עד 60 איש. גם בשבת. דרך פתח-תקוה 78 ת"א.
● גריל רומני בהודיה יש רק אחד. מסעדה בינלאומית דובנאו. שדרות הנעתון 32.

תאילנדיות
● לא רק במזרח הרחוק פוקי יאקי בדיזנגוף 302 תל-אביב. 3 קומות של מסעדה סינית ותאילנדית באוירה קסומה. בפוקי יאקי הארוחה חויה גסטרונומית. פתוח יום יום רצוף משעה 12 בצהריים עד 12 בלילה. מומלץ להזמין שולחן מראש. פוקי יאקי הבי טוב בעיר. דיזנגוף 302 תל-אביב. טלפונים 448273 או 443687

● פטיה המסעדה הסינית תאילנדית מתמחה במאכלים תאילנדיים מקוריים מעשה ידיו של פונר השף הבעלים של המסעדה. האוירה נעימה ומיוחדת. פתוח בצהרים ובערב גם לארוחות עסקיות. פטיה רח' ירמיהו 54 ת"א טלפון 447984

תימניות
● המזרחף של רמי. ארוחות צהרים וערב וארוחות עסקיות במבחר עשיר ומגוון של סלטים ובשרים על האש. כמו כן פאב עשיר ומאכלים תימניים מקוריים באוירה שקטה ואינטימית. מתקבלות הזמנות לאירועים מיוחדים. בואו להנות במזרחף של רמי. רח' פרישמן 41 פינת דיזנגוף 106 ת"א. טלפונים: 222191, 233033. סגור בשבתות.
● ברצילה II מסעדה תימנית המוכה שבעיר מציעה תפריט במחירים מוזלים. פתוח שבעה ימים בשבוע עד לשעות הבוקר. השירות מהיר ואדיב. מסמדר היפה שבעיר. רחוב דוד המלך 1. טלפון: 263330.
● בואו להנות מאוירה מזרחית ותפריט תימני עד לשעות הבוקר בברצילה III. ג'הנקן, מלאווח וסוגי מרק תימני. רחוב פרישמן 10. טלפון: 223479.

מעודון מסעדה
● במנמסיה. תבנית בינלאומית מאתונה באוירה יוונית אמיתית. רחוב המלאכה 30 באזור התעשיה חולון. טל: 800500

ערוך ע"י מודפון 03-38 38 38

הלוח הארצי הארץ חדשות

הלוח הבטוח

הלוח הארצי

חיפה והצפון

ת"א גוש דן והשרון

המשך

שידוכים

• אקדמאית נאה מוסמכת ירושלמית, רצינית, אינטליגנטית, מעוניינת בקשר רציני. ת.ד. 5146 ר"ג

• תובה לא להתקשר אקדמאית + 1 ת.ד. 22436 ת"א 17483207א

• אקדמאית 48/173 נאה מסודרת במתאים רציני 03—258359 17595907ב

• אלמנה 48 תרבותית מסודרת כלכלית ללא ילדים + טלפון ת"ד 28025 ת"א מיקוד 110/5 66186 18002207ב

• אלמנה 52/165 רצינית במתאים ת.ד. 24234 תל-אביב 18005407ב

דירות

בניה קולקטיבית

ביקוש דירות

קבלנים

הזדמנות טובה

חוגים

קחתן

מכונות כביסה

תנורי אפיה

מלגזות

מיחזור כלים

תן

מסע

סירות

שיעור

מקרר

קח

וילות ובתים

5 חדרים ויותר

4—4.5 חדרים

3—3.5 חדרים

2—2.5 חדרים

1—1.5 חדרים

דירות בשכ"ח

קריות

נצרת

דירות למכירה

גליל

עסקים

מגרשים

משרדים

חנויות ועסקים

מבני תעשיה

שירותים

מעונות

בריאות

שיפוצים

תיירות וקיט

פשטונים

הלוואות

ספריאו

הברויות

בריאות

בת-ים

עלון "קשר"

עלון הפנויים/יות מס' 1 בישראל

* זוהי השרות לווחתיקי כרטיס חבר 20 ש"ח בלבד
* כרטיס חבר ניתן לרכוש תמורת תשלום חד פעמי של 68 ש"ח
* רק טלפון והזמן העלונים • כרטיס החבר ישלחו אליך מייד (כרשום גוביינא) במעטפה אטומה ללא תו זיהוי השולח
* בנות 18 — 25 שרות ראשון ללא תשלום
* לגילאי 50 + — 25% הנחה

כ־4000 מנויים/יות, שני משרדים, צוות מקצועי ומיומן, 10 שנות נסיון.

והחשוב מכל כ־750 פנויים/יות מציגים עצמם החודש בעלון "קשר" במודעות מפורטות מאוד (50% עם טלפונים) מחכים לקשר איתך

לפרטים והזמנות 03-733994 עד חצות 04-446023 21.00 עד שעה גם בשבת.

מכזا من الأصل

مكذا من الاصل

הלוח הארצי

הארץ | חדשות

חיפה והצפון

המשך

סירות ושיט

מושבים

רהיטים

מלווייות

וידאו

מקרר

יד שניה

חיות בית

מכירות

תקליטים

מונים

סובארו

פורד

מורדים

סוזוקי

סוסיתא

סיאט

סימאורן

סימקה קרייזלר

פולקסוואגן

אופנועים

מסחריות

ב"ס לנהיגה

שירותי רכב

הצעות עבודה

הנהלת חשבונות

מוכרים/ות

שחרות ומכפלות

ביקוש עבודה

עסקים

בתי מלאכה

אולמות

חנויות

מבני תעשיה

מגרשים

משקים

מכירות

אבדות ומציאות

שידוכים

הכרזות

מקררים

דחפון

שרות מודעות טלפוני של דחף

לבעלי כרטיס אשראי

03-611001

פגוש את מאו בכפר שמריהו

הלוח הארצי — כאן דרום — אזור הדרום

דירות

3 — 3.5 חדרים

וילות ובתים

4 חדרים ויותר

2 — 2.5 חדרים

שכח

ביקוש דירות

מכוניות

סוסיתא

אאודי

סיטרואן

אוטוביאנקי

פולקסוואגן

אופל

פורד

אלפא רומיאו

הלוז

מרצדס

סובארו

פיאט

רנו

סוזוקי

פיז'ו

מכוניות

איטלקי

אלפא רומאו

אאודי

אמריקאיות

ב.מ.וו.

דייהטסו

אופל

הונדה

מלבוס

לנציה

מיני מינור

נ.ס.או

תושב תל-אביב גוש-דן והשרון, מוכר דירה או מכונית?

רק לוח העיר מכסה את כל האזור שמעניין אותך

ובמחיר הרבה יותר זול

כי רק מודעה שמתפרסמת בעתון העיר מגיעה:

גם לקוראי ידיעות
גם לקוראי מעריב
גם לקוראי חדשות
גם לקוראי הארץ

מבצע

ב-42 ש"ח פרסם עד שתמכור!

כל מודעה בלוח העיר מתפרסמת שוב ושוב עד שתמכור - אפילו חודש בעתון העיר ובעתונים: הארץ, חדשות ומוסף השרון.

לוח העיר

מודעות מתקבלות: במשרד הראשי, רח' הנגב 4, ת"א טל. 03-371261 ובכל משרדי הפרסום.

הארץ

יום ו', כ"ה בתמוז, תשמ"ו 1 באוגוסט 1986

ירושלים: רח' הבצלאל 2 טל' 224245־6, ת.ד. 273 מיקוד ירושלים 91002 חיפה: רח' מרדכי 20 טל' 661164־8, ת.ד. 5259 מיקוד חיפה 31052

בתל־אביב: המערכת, ההנהלה, מחלקות המודעות, ההפצה והצמיים, רח' זלמן שוקן 21, טל' 824261 ת.ד. 233 מיקוד תל־אביב 61001

המו"ל: הוצאת עתון הארץ בע"מ. רח' זלמן שוקן 21, ת"א
העורך: גרשום שוקן. האחראי: מתי גולן.
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ואינה מחזירה כתבי־יד.
HAARETZ Daily Newspaper, Tel-Aviv, Israel – P.O.B 233, Tel 824261

בפיגור גדול לעידן חדש

כשם שישראל נכנסה באיחור לעידן הטלוויזיה בכלל, כך היא נכנסת באיחור לעידן הטלוויזיה בכבלים. האיחור השני כרוך במחיר יקר. מאחר שהגורמים המוסמכים התמהמהו להכיר בעובדה שבציבור יש ביקוש לשירותי טלוויזיה נוספים, נכנסה לתמונה היוזמה הפרטית, הפועלת כולה מחוץ לחוק. בתקופת כהונתו של מרדכי ציפורי כשר התקשורת נעשו צעדים ממשיים להפעלת טלוויזיה בכבלים (בשלב ראשון — על בסיס נסיוני באיזורים מסוימים). אולם צעדים אלה סוכלו בגלל ריב סמכויות במסגרת הממשל. מאז עלה מספר מפעילי התחנות הפיראטיות למאות והשלטונות כשלו בהתמודדות אתם.

על־פי חוק הטלוויזיה בכבלים, שהתקבל השבוע בכנסת ללא התנגדות, על שר התקשורת להתקין תקנות (שבלעדיהן אין החוק ניתן לביצוע) תוך שישה חודשים. חובה על אמנון רובינשטיין שלא ישהה את מלאכת התקינה אפילו יום מיותר אחד, ולא יהיה פיגור בהקמת המועצה הציבורית, פרסום המכרזים לניהול אזורי השידור ומסירת הזיכיונות לזוכים. מאחר שתשתית התקשורת במקצת חלקי הארץ כבר ערוכה לקליטת הכבלים, סבורים מומחים, כי בעוד שנה עד שנה וחצי יוכלו ראשוני המשפחות בישראל לצפות בשידורי טלוויזיה שיועברו אליהן בדרך זו.

הרשתות הפיראטיות הן אחת הבעיות הקשות ביותר שיצטרכו להתמודד אתן מפעילי החוק. רבבות משפחות בישראל קשורות לרשתות אלה, המספקות בידור זול (במקרים רבים — תרתי משמע) מדי ערב, זה שנים אחדות. רשתות אלו הוקמו בחופזה ובלא להתחשב בכללי הבטיחות. הן לא רק מכערות את הנוף, אלא גם מסכנות את הדיירים. כאמור, עד כה לא הצליחו הרשויות להתמודד במפגע. בחוק החדש מוקנות כל הסמכויות הדרושות לרשות המוסמכת — ונקבעים עונשים כבדים מאד לעבריינים.

יש לקוות, כי לא תתאמת ההערכה הפסימית, לפיה יהיה חוק הטלוויזיה בכבלים מהדורה שנייה של חוק כנוביץ. מפעילי הרשתות הפיראטיות ייטיבו לעשות אם ינסו להשתלב במסגרת ההסדרים החוקיים החדשים — ומן הראוי שהמועצה הציבורית לפיקוח על הטלוויזיה בכבלים לא תפסול אותם לעניין זה אך ורק מחמת עברם.

הטלוויזיה בכבלים תוסיף עוד מימד למבחר הלא־קטן של אפשרויות התרבות והבידור המוצעות לישראלי, לרבות שידורים ישירים מחו"ל באמצעות לוויינים שיועברו אליו בכבלים. המבחר הזה עוד יגדל אם וכאשר יופעל הערוץ השני. במצב זה, יהיה על כל אחד מאתנו ללמוד היטב את מלאכת הברירה ולקבוע לעצמו סדר עדיפויות, כדי לשלוט בשפע ולא להיסחף עמו.

הרקע להתקדמות אל הפיסגה

למרות ידיעות על קיפאון בשיחות על הגבלות החימוש בג'נבה, מוסרים הדיווחים מוואשינגטון על התקדמות בדיונים שם בין ארה"ב וברה"מ על הכנות לקראת ועידת פיסגה בין רונלד רייגן ומיכאיל גורבאצ'וב. נראה כי עתיד המפגש אינו תלוי, בוויתורים אמריקאים לדרישות הסובייטים, אלא באינטרס ההדדי של שני הצדדים בהידברות ביניהם.

ההצעה האמריקאית לקיצוץ הדדי בנשק אסטרטגי ב־50% ללא ויתור מצד ארה"ב על מערכת המגננה נגד טילים אינה קבילה על הסובייטים. אך את הצעת רייגן להמשיך בשבע שנים את תחילת התקנה של מערך ההגנה אפשר לפרש בשני כיוונים. האחד, שהנשיא רואה את ההצעה הסובייטית למורטוריום של 15–20 שנה כי לדחייה של שבע שנים אין משמעות, כי ממילא יעברו שנים אחרות עד שאפשר יהיה להתחיל להתקין את המערכת. הפירוש האחר הוא הפוך — הנשיא קיבל עקרונית את רעיון הדחייה אך חולק על תקופת המורטוריום. גורבאצ'וב נוטה, כנראה, לבחור בפירוש השני — ויכולות להיות לכך כמה סיבות המחזקות זו את זו.

המנהיג הסובייטי מעוניין מאד לרסן את המירוץ כי הוא חייב להחליט על ההשקעות העצומות בטכנולוגיית מירוץ החימוש, השקעות אשר עלולות לקעקע את תוכנית המודרניזציה של הכלכלה הסובייטית הכושלת. יתכן גם שגורבאצ'וב שותף לדעתם של מספר רב של מדענים אמריקאים הסבורים כי תוכנית מגננת החלל כלל אינה מעשית עתה, לא רק מבחינה טכנולוגית, אלא גם מבחינת המחשבים אשר בעתיד הנראה לעין לא יהיו די משוכללים כדי לבצע את חישובי הסימולציה הדרושים לתיכנון המגננה.

עד שנלמד לשיר

העבודה, לא האלוהים, בחרה את הליכוד לשלטון; בעוד עשרה שבועות יבוא המיפנה ההיסטורי רכוב על שמיר

מאת יואל מרקוס

היחסים בין העבודה לליכוד מזכירים את היחסים בין הקהל באולם האופרה לבין הזמר שלא נתנו לו לרדת מהבמה בדרשם ממנו "הדרנים" אין סוף. כשכלו כוחותיו של הזמר והוא התחנן על נפשו, צעקו לו מהאולם: "לא ניתן לך לרדת מהבמה עד שתלמד לשיר".

ובכן, צריך להודות, במבט לעבר, להווה ולעתיד, שהעבודה היא לליכוד מה שפרופסור היגינס היה לליזה דוליטל. אך לא את רזי הלשון לימדה העבודה את הליכוד, אלא את רזי השלטון. וספק אם היה תקדים כזה בהיסטוריה שמפלגה אחת עשתה כל כך הרבה למען מפלגה שהיא נתונה עימה ביריבות אידיאולוגית כה עמוקה, כפי שעשתה העבודה לליכוד. והמלאכה עוד לפניה: בעוד עשרה שבועות, היא תמסור את שרביט השלטון ליצחק שמיר. "יעלה כתר" בבית ספרנו.

* * *

הכל התחיל בעצם ב־1967, כאשר מפלגת העבודה שברה את החרם על חרות והרימה אותה לממשלת אחדות לאומית. בכך נתנה לליכוד את הלגיטימציה כמפלגה מן היישוב שאינה מוקצה מחמת מיאוס והיכולה להיות בשלטון. היא גם נתנה לו את הקורס הראשון בדרכי הממשל. הציבור גילה אז שהשמיים לא נפלו כשבגין ישב כשר בממשלת המערך. הוא התנהג כמנהיג שקול, אחראי, ממלכתי, בלי קרניים ובלי מלתעות. לגיטימציה זו סללה את הדרך שהביאה את הליכוד לשלטון. גם בשלב זה לא פסק הליכוד ללמוד לשיר. אלא שהפעם לקח לו הליכוד "מורה פרטי" מהעבודה, את משה דיין, שלימדו את רזי המו"מ הסודי עם העולם הערבי ונתן למנחם בגין את ההישג הפוליטי היחיד שהיה לו כראש ממשלה: השלום עם מצרים. כשחשבו שיוכלו להסתדר לבד — כישלון רדף כישלון. הם הביאו לנו את מלחמת לבנון רווית "זרם והפרת התכלית, ואת התמוטטות הכלכלה. ואז, כשהיו בדרכם במדרון הכשלון הטוטלי כמפלגת שלטון, באה שוב מפלגת העבודה ועל ידי שותפות פריטטית עימו הצילה את הליכוד מהתמוטטות. שהיתה בלתי נמנעת אילו הוסיפה לשלוט לבדה בממשלה צרה ב־1984. עתה כבר לא היו שרי הליכוד על תקן "נספחים" כב־67 אלא שווים בין שווים. זה היה שעור בסוגיה איך להכשל ולהשאר בחיים.

* * *

בשלב זה למד הליכוד הרבה מהעבודה. הוא למד מה שלא ידע בכהונתו הראשונה והשנייה והוא: איך מנצלים את השלטון לפרוטקציה, למינויים פוליטיים ולהקצבות. הם למדו ממפא"י המסורתית את מידת האיפוק. בחודשים האחרונים כאילו קפץ הליכוד לכיתה בוגרת. הוא אינו מתרגש מכל מלה ומכל מהלך של פרס. תראו איך בירכו על הפגישה עם חסן. ואיך הולכים יפה על טאבה. שרון שומר על לשונו ושמיר יודע איפה אפשר וצריך להתפשר. אפילו אניס מנצור הביע התפעלותו מהליכותיו וגינוניו המתונה והנעימה של שמיר.

בעוד עשרה שבועות יבוא המפנה האמיתי: תהיה זו הפעם הראשונה בהיסטוריה שאיש חרות יעמוד בראש ממשלת אחדות לאומית כשהעבודה תמלא הפעם אותו תפקיד משני שמילא בשנתיים אלה הליכוד. שמעון פרס, שפתר את תסבוכת לבנון, העלה את המדינה על פסי ההבראה הכלכלית ואף דאג שיהיה לשמיר שר אוצר יציב ושקט, יעשה כמיטב יכולתו שההישגים לא יתמסמסו. איש כבר אינו מרגיש מי גרם לתסבוכות. זה לא "בון־טון" לדבר על זה. אך שמיר יהיה ראש ממשלת האחדות — ראש כל הישראלים — והוא יגיע לבחירות הבאות מהמעמד הנוח של "מנהיג לאומי". מפלגת העבודה, לא האלוהים (כסיסמה ידועה של חרות), בחרה את הליכוד לשלטון.

* * *

"ההשכלה" הזאת לא באה בהתנדבות. היא היתה פועל יוצא מירידתה האיטית של העבודה והידלדלות מנהיגותה. החרם על בגין נפרץ ב־67 כי מנהיג העבודה אז היה חלש ולא מסוגל להחליט מה לעשות באיומה הבאי של מצרים. הוא היה זקוק לחרות כדי לעשות מדיין שר ביטחון שיוביל את המדינה למלחמה. אחר כך, בא הטשטוש במסר האידיאולוגי — מנהיגות העבודה לא ידעה (ואינה יודעת עד היום) מה לעשות בשטחים. הטשטוש והחולשה הפכו ברבות הימים להתאכזבות שהביאה את הליכוד לשלטון ב־77. גם השותפות הנוכחית נולדה מתוך חולשת העבודה. היא לא ידעה לנצל את כשלונות הליכוד כדי לשוב לשלטון ולא היתה מסוגלת להחזיק עוד קצת מעמד באופוזיציה. ועתה, כשהרוטציה תתבצע — אם תתבצע — יהיה זה משום שהשנתיים בממשלה לא חידדו את המסר שלה ולא החזירו לעבודה את כוח המשיכה האלקטורלי. היא חוששת להיות בחוץ. חוששת מאוד.

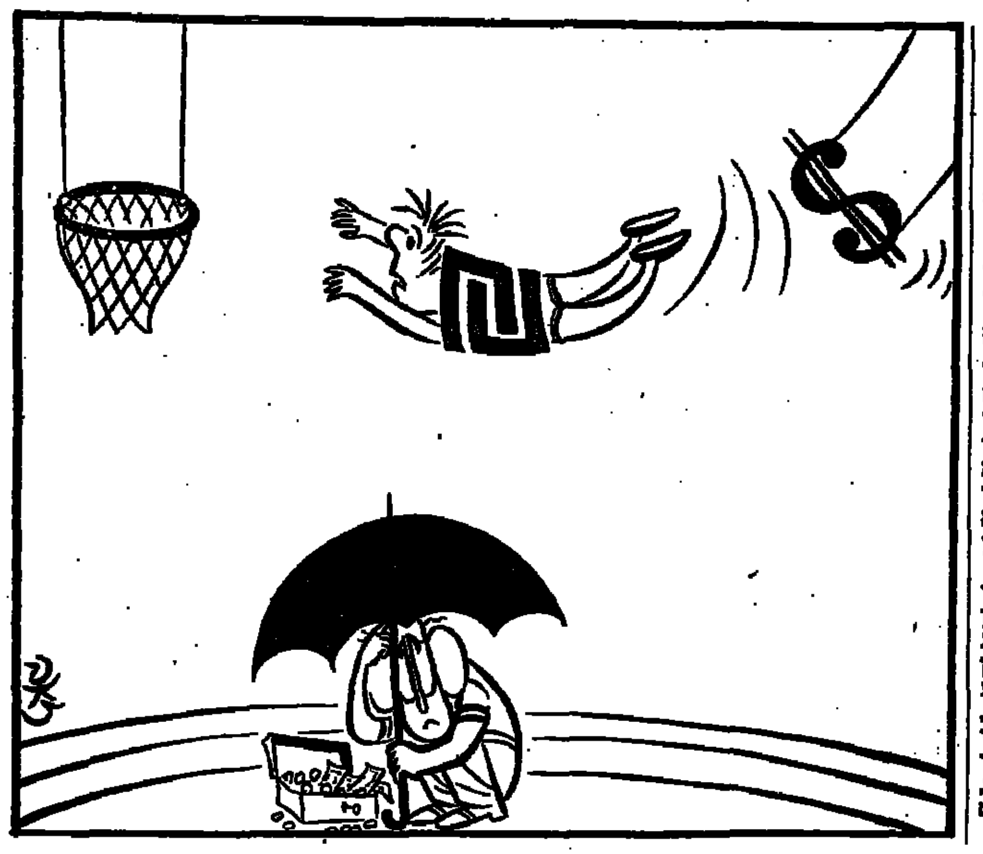

בבחירות הבאות יתייצב, איפוא, הליכוד מעמדת ראשות הממשלה. ואם ההבראה הכלכלית תחזיק מעמד, כפי שאפשר לשער, ייזקף ההישג לזכותו. שלא לדבר על כך, שגם שמיר יודע את הגימיק של פגישות פיסגה שיש בהן הרבה יחסי ציבור ומעט תוצאות. מפלגת העבודה צריכה לקחת בחשבון שבבחירות 1988 (אם המתכונת השנייה של ממשלת האחדות הלאומית אכן תחזיק מעמד עד הסוף), היא תבקש את אמון הבוחר כשבנצחונה האחרון בקלפי יהיה 15 שנה מאחוריה. יחסית לשנות חייה של מדינה, זה כאילו שהמפלגה הדמוקרטית בארה"ב ניגשת לבחירות אחרי שלא זכתה 60 שנה רצופות בקלפי. אין זה דבר של מה בכך.

אנו בעיצומו של מיפנה דרמטי בדעת הקהל המסמן סוף עידן למפלגת העבודה: היא איבדה את מעמדה ההיסטורי כמפלגת שלטון "מובנת מאליה" וזקוקה להוכיח את עצמה וללגיטימציה לשוב אליו, בדיוק כפי שנזקקה לכך חרות לפני 20 שנה. העבודה לימדה את הליכוד לשיר. יתכן שבעתיד הנראה לעין, כולנו נלמד לשיר את הליכוד. ימים קשים מצפים לתנועת העבודה.

מנדט בלתי ריאלי

הצלחת הכוח הנורווגי למנוע פעולת התאבדות בישראל ממחישה גם את החסרונות שביוניפי"ל

מאת זאב שיף

הגדוד הנורווגי של יוניפי"ל, המוצב בגזרה המזרחית והמזרחית הרחוקה, הצליח לעצור לפני מספר ימים חוליה של ארבעה מחבלים. אלה הודו, כי היו בדרכם לבצע התאבדות בישראל. אחרי שנחקרו על כוונותיהם, הוחזר נשקם והם שוחררו. אירוע זה ממחיש יותר מכל את המצב בו נתון כוח האו"ם. זהו אירוע הממחיש את היתרון החלקי העשוי להיות ביוניפי"ל, אך גם את אחד מחסרונותיו המהותיים, הנובעים בעצם קיומו.

הגדוד הנורווגי זכאי לכל המחמאות. התודות של ישראל ותושבי הצפון על הצלחתו למנוע מהטרוריסטים לבצע את זממם. הרוצחים נעצרו על ידי היחידה הנורווגית במרחק של כ־700 מטר מהגבול. זאת, לאחר שהצליחו להסתנן דרך משמרות צה"ל וצד"ל שבאזור הביטחון. לולא הצלחת הכוח הנורווגי, היו המחבלים מצליחים ודאי להסתנן לישראל ולבצע מעשי רצח ללא הבחנה. עד כאן החלק הראשון, המוצלח, של האירוע. חלקו השני מטריד ועגום. למרות שארבעת העצורים העידו כי כוונתם לרצוח — אין ליוניפי"ל ברירה אלא לשחררם. אפילו גלוי וברור כי ינסו מזלם שנית, אין יוניפי"ל יכול לנקוט בצעד מניעה נוסף.

כוח ללא סמכות

יוניפי"ל, ויתכן גם שהאחראים ליחידה שהצליחה בתפקידה, חוששים בדאגה לעבר ראשי ארגון המחבל ששיגר את ארבעת הרוצחים, שמא יתנקמו בהם. במקרה זה, מדובר בחזית העממית לשחרור פלשתין — תאחוד בשם סמי גוש, ששיגר את אנשיו למשימת ההתאבדות, ממקום מושבו בביירות. אין הכוונה לטעון כי יוניפי"ל שחרר את הארבעה בגלל שוחד. המציאות מחייבת את יוניפי"ל לנהוג כך. לכוח האו"ם אין כל סמכות חוקית להחזיק במעצר, או להעמיד לדין, להפעיל סנקציות ואפילו לא לנקוט חקירה של ממש את ארבעת המחבלים.

לכל היותר יכול יוניפי"ל להחרים את כלי נשקם, וגם זאת אינה אלא הוראה ומנית. בדרך כלל אין יוניפי"ל משמיד נשק מוחרם. משמידים חומרי נפץ או רימוני יד, כלי נשק מוחזקים תקופה לא ארוכה ואחר מוכאים לצבא. הנוהג הוא שבסוף החודש, או במועד קבוע מסויים, יכול בעל הנשק לבוא לקבל נשקו. בידו אישור מטעם אמל בדרום לבנון (לרוב אישור ממנהיגם דאוד דאוד) יקבל חזרה את נשקו. איני יודע אם הסדר כזה קיים כיום עם ארגון חיזבאללה, אך אין ספק שבסופו של דבר יושג.

הפיקוד של אחד הגדודים הנורווגים הגיעו לפני המלחמה להסדר מקומי דומה עם אנשי אש"ף. הסכם החתום נמצא בעת המלחמה באחד המפקדות של הפת"ח. כלומר, כל הצלחה מבצעית של יוניפי"ל, כפי שהיתה לגדוד הנורווגי לאחרונה, היא הצלחה למחצה. מבחינת המחבלים זה נראה כמשחק — אם נתפשים מפסידים לכל היותר את כלי הנשק ואז חוזרים ומנסים בשנית ובשלישית, עד שמצליחים.

אין פלא, שניתנו בעבר הוראות ללוחמים פלשתינים באזור, כי אם צה"ל ירדוף אחריהם מוטב להם להסגיר עצמם ליוניפי"ל.

כוונות טובות ביוניפי"ל

רבים ממפקדי יוניפי"ל מתקשים להבין את הבעיה הזו כפי שהיא נראית בעיני המפקדים הישראלים. הם חוזרים ומבקשים, שניתן להם הזדמנות להוכיח כי הם אכן נלחמים בטרוריסטים וימנעו חדירות לישראל. הם טוענים בעלבון, כי הישראלים מזלזלים בכוונותיהם הטובות. אין ספק כי בין מפקדי יוניפי"ל ואנשיו יש הרבה בעלי כוונות טובות. בשם שיש גם מעט [illegible] מפעולות חבלה נגד צה"ל, משום שלא נסוג כליל מלבנון. הבעיה מורכבת הרבה יותר. אין היא תלויה ברצון טוב ואף לא ביכולת מבצעית, המשתנה כמובן מיחידה ליחידה ביוניפי"ל. המגבלות נובעות מעצם אופיו של הארגון, ככוח מטעם האו"ם ששוגר על פי בקשת ממשלת לבנון.

כגוף פוליטי במהותו, חייב יוניפי"ל להתחשב קודם כל ומעל לכל בארץ המארחת ובממשלתה. עליו לכבד הסכמים של ממשלת לבנון. אם ממשלת לבנון מכירה במיליציות מקומיות, כמו זו של אמל, על הכוח להכיר בהן ולשתף עמן פעולה. אם ממשלת לבנון אינה מכירה בצד"ל, אין יוניפי"ל יכול להכיר בו. לכל היותר ישתף פעולה באורח בלתי רשמי ובהסתר למחצה. כפי שאכן קורה. יוניפי"ל לא היה יכול לסלק את הכוחות הפלשתינים מדרום לבנון, למרות שאלה טענו כי ימשיכו לתקוף את ישראל, משום שממשלת לבנון חתמה על הסכם קהיר 1969 עם אש"ף. על סמך הסכם זה, תבע אש"ף אחרי מבצע ליטני כי יוניפי"ל יעביר את השטח שפינה צה"ל לשליטתו. בגלל מציאות מדינית זו ומשום שיוניפי"ל רוצה להגיע למצב רגיעה, בו יהיה בשלווה עם כל כוח צבאי הנמצא באזור, הגיע כוח האו"ם להסכמים מקומיים עם אש"ף וגופים אחרים, שהמשיכו לתקוף את ישראל.

בעיות מבצעיות

גם מן ההיבט המבצעי, אין הכוח בנוי להתמודד בהצלחה בפעולות סיור מהסוג הלבנוני. בהתמודדות עם גופים העוסקים בטרור, לא די בפעולות הגנה פאסיביות ובמארבים שגרה רגיל. מלחמה כזו מחייבת הפעלה אקטיווית של סוכנים. יכולת הרשות לתחקר חשודים, לעצור ולהעמיד לדין ולהפעיל סנקציות כפי שנוקטת כל מדינה שבתחומה מתרחשות פעולות טרור. כל אלה אינם בסמכות יוניפי"ל. בנוסף לכך, דרושה מוטיווציה גבוהה של הכוחות שבשטח. קשה להשיג מוטיווציה כזו, אפילו מדובר ביחידות ממושמעות ומאומנות כראוי, ולו רק משום שמדובר בפעולות סיור המכוונות נגד אורחים שאינם מבני עמם. גם יחידות ביוניפי"ל שלהן כושר מבצעי גבוה יותר לא יסכנו, הבדיק, חיי אנשיהן על מנת לעצור מחבל או לתפוש את כלי נשקו.

אין זו ביקורת הנובעת מזלזול בכוח האו"ם בדרום לבנון. ביוניפי"ל יש תרומה מבצעית מסויימת (בנוסף לנזק המדיני החמור, שנגרם לישראל במדינות ידידותיות, השולחות כוחות ליוניפי"ל), כרצועת הגנה שלישית בנוסף לאלו של צד"ל וצה"ל. אך צה"ל אינו יכול בשום פנים לסמוך מבחינה מבצעית רק על יוניפי"ל. ישראל אינה יכולה להרשות לעצמה מבחינה בטחונית להניח ליוניפי"ל להתייצב לאורך הגבול הבינלאומי רק משום שרשמית של האו"ם הולכות מסיים לכוח. זהו מנדאט בלתי ריאלי, שישראל לא תאפשר את מימושו כל עוד המצב הבטחוני והמדיני הנוכחיים שוררים בלבנון ובדרומה.

ישראל בראי דרום־אפריקה

המתרחש כיום בדרום־אפריקה ישים לישראל יותר משאנו מדמים לעצמנו ומכפי שרצוי לנו

מאת א. שוייצר

זה שנה וחצי כמעט שלא חולף יום שאינו מביא עמו ידיעה על מותם האלים של בני אנוש, בעיקר שחורים, אך גם לבנים, בדרום אפריקה. ברוב כלי התקשורת כמו גם בקהיליות הפוליטיות ברחבי העולם, מפנים אצבע מאשימה אל השלטון הלבן בראשותו של פי. וו. בותה מטיחים בו, שגרם להיווצרותו של מצב בכי־רע מהפכני או טרום־מהפכני על־ידי דיכוי הרוב המכריע — 80% לערך — מבני ארצו, וטוענים כי אם לא יעשה תפנית של 180 מעלות בכיוון המדיניות הקרויה אפרטהייד, נידונה דרום־אפריקה להתמוטטות ולטבח, שכמותו עוד לא ראה העולם.

הצירה זו זכתה לתפוצה מרבית לא רק בפריפריה הפוליטית של ארצות קרובות ורחוקות, אלא גם ללגיטימציה במולדות הגבוהים של השלטון במדינות שונות. כה, אם לא תמצו בדרום־אפריקה הרי עמדו מנגד, סחרו עמה, שלחו אליה תיירים וניהלו עמה דו־שיח ידידותי עד קורקטי, כמקובל בין ארצות ריבוניות (כלומר, מבלי להתנות את קיום המגע בשינוי פני המשטר הדרום־אפריקאי). תפנית זו כשל־עצמה ראויה לתשומת לב. לנוכח העובדה שדווקא בתקופת שלטונו של הנשיא בותה עשתה דרום־אפריקה צעדים ראשונים, הססניים לכל הרעות, שנועדו להקהות את עוקצו של האפרטהייד. כלומר, מה שהיה נסבל (למעט מחאות בעלות אופי מוסרי של חוגים שאיכפת להם מהעולם), מהשפלה והניצול באשר הם) בתקופת פארוורט (הוגה האפרטהייד) ויורשיו, נעשה בלתי־נסבל דווקא בעת שהונהגו בו הקלות.

* * *

התשובה לתמיהה זו איננה בשכלול התחושה המוסרית בעולם. בני האדם, לרבות שליטיהם, נשארו כפי שהיו לפני 20 או 30 שנים. הבדל אחד במיצוב הנוכחי של הארגון לאחדות אפריקה שליטה הגוש של אנגולה, זימבבואה, כי לארצות אפריקה אין זכות מוסרית להתנער על דרום־אפריקה; ההאיל ועמדו מנגד ולא עשו דבר כאשר מיליונים מבני אנגולה נטבחו בידי אפריקאים, אוגנדאים מאוגנדים ומי לא. כמו האפריקאים נהגו גם אירופאים, אמריקאים וכו' — ואין אנגולה הנקודה היחידה של ביצוע מעשי זוועה, גדולים בהרבה מן הנעשה בדרום־אפריקה. אך אלה לא העבירו וחלחלו בציבוריות העולמית ולא גרמו לתביעות להטלת סנקציות על מבצעיהם.

התמיהה האמיתית מתעוררת למראה זהות הנסערים והנרגשים. דרום־אפריקה היא ארץ אנטי־סובייטית למהדרין, שמצבה הגיאוגרפי ומשאביה הטבעיים נחשבו לנכס מעיני במאבק העולמי בין הגושים. הנה האחוז להכבדת היד עליה יצא דווקא מן המערב. מארה"ב בכלל זה. בתי הנבחרים האמריקאיים דנים עתה בסנקציות, למרות עמדת הממשל; ומלכת אנגליה תואה כמי שמתנגדת לקו המסויג לגבי סנקציות הנקוט בידי ראש הממשלה תאצ'ר. דעת הקהל במערב אינה נלהבת מהטלת עונשין על דרום־אפריקה — אך דווקא הקהיליות המדיניות, המורכבות מאנשים שמושגי הריאל־פוליטיק בעולם הזה, בין גושים מקובלים עליהם, הן הניצבות בראש המסתערים. בחוגים אלה מדברים על חיסול האפרטהייד, אך זו מלה סתמית, המחפה על העיקר: מיגורה והריסתה של מדינה המצויה בצד המערבי של המתרס.

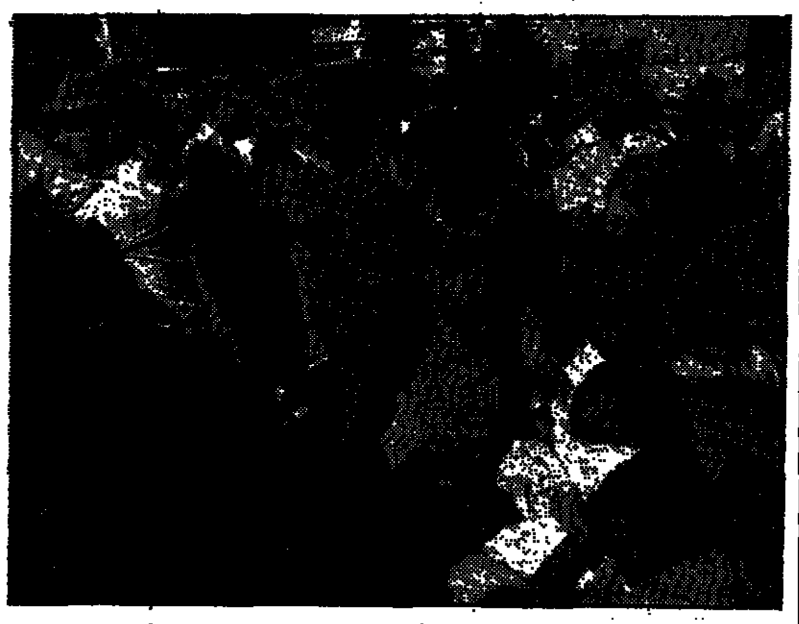

מהומות בדרום אפריקה: הדגם הדרום אפריקאי צריך לערער את הביטחון שלנו באיזון עם הערבים המקיים בכוח הזרוע

* * *

מן הסתם יבוא יום ועיתונאים, חוקרים או היסטוריונים יחלצו להציע מענה לתמיהות אלה. אולם עד אשר יינתנו תשובות מתועדות, מן הראוי שאנשי מדינה ישראליים יתנו לעצמם דין וחשבון על יסוד האירועים בדרום־אפריקה ועל־פי העובדות הגלויות לכל. מצבה של ישראל איננו שונה כל־כך ממצבה של דרום־אפריקה כפי שהיינו רוצים. ישראל שולטת על אוכלוסייה כבושה, זרה ועוינת, שמכוח הנסיבות נגזר עליה להיות עדת חוטבי עצים ושואבי מים. לפי שעה, השליטה הישראלית באוכלוסייה זו היא כמעט מושלמת (כפי שהיתה עד לאחרונה בדרום־אפריקה). אך בהיעדרו של קידום סוציאלי ועל רקע הדינאמיקה הדמוגרפית של הערבים, האיזון המקיים עתה בכוח הזרוע, לא יכול אלא להתערער. כיום אנו חיים בביטחון, כי ארה"ב לא תתייצב במחנה האליטות החברתיות במערב, לרבות בעלי מעמד שלטוני, שאיכפת להן יותר עשיית צדק היסטורי עם הפלשתינאים המרודאים מקיומה של ישראל כמאוזן יציב ובטוח בבירה של אמריקה. הדגם הדרום־אפריקאי בדין שיערער ביטחון זה בבירה היא בשר מבשרם של יחסי מדינות, וביחוד כאשר אין לנבגדת זהב, אדנים וכרים.

אחד מאנשי חרות, לאו דווקא מן האחוזים הרבים בתוכה, קבע שני תנאים לקיום שלומה וביטחונה של ישראל בפינה זו של העולם: איתנות צבאית, וסבלנות עד ששכנינו ישלימו עמנו. לאלה יש להוסיף עוד תנאי והוא שנשתחרר מן הפלשתינאים — אם צריך בלוויית שטחי מחייתם — כדי שלא ישיג אותנו גורלה של דרום־אפריקה. בישראל מוסיפה להשתולל המחלוקת על התוה של שתוף־למשא ומתן עם הפלשתינאים. אולם זו מחלוקת ללא מחשבה על היעד, שהשגתו היא בעלת חשיבות לאומית עליונה: השתחררות מעויני השטחים. כלומר, אם חוסיין לא יבוא, שיבוא ערפאת; ואם הוא לא בא, או שהסידין הקולישטרלאים אינם באים, יש לנקוט יוזמה חד־צדדית ולכבד שתוביל להפרדה. וכל ייאמר, כי פרידה בלתי מותנית תמיט עלינו סכנות נראות על רקע המתרחש לנגד עינינו, נשקפת לישראל — לא לדמוקרטיה ולא לאורחות החיים, אלא לקיום גופו — סכנה גדולה יותר מזו הנשקפת מנציפין להנצחתו של הסטאטוס קוו.

אויבי העם והמעמד

מדוע נאבקת ועדת העבודה והרווחה נגד קבלנים פרטיים ומהן הסכנות הנוראות הטמונות בשיטה שמבקשת הממשלה לאמץ במדפיס הממשלתי, במע"ץ ובגופים בלתי יעילים אחרים

מאת אברהם טל

ועדת העבודה והרווחה "מוקיעה כל מוסד ציבורי המשתמש בשירותי קבלנים פרטיים" — כך דווח בשבוע שעבר ב"הארץ". על־פי העולה מן הידיעה, שררה בוועדה בעניין זה הסכמה מקיר לקיר. מי לא הוקיע את השימוש בקבלנים פרטיים על־ידי כל מוסד ציבורי: ח"כ דן כהן הוקיע, וח"כ בנימין בן אליעזר גינה, וח"כ יעקב שמאי ביזה וח"כ אליעזר שוסטק העמיד אל עמוד הקלון, ועל המקהלה כולה ניצחה יו"ר הוועדה ח"כ אורה נמיר, האישה הנמרצת, שהוכיחה כבר בעת כהונתה כיו"ר ועדת החינוך והתרבות שהיא נכונה להיאבק עד השקל האחרון מקופת האוצר על כל עניין פופולארי, במיוחד אם הוא פופולארי בקרב קבוצות גדולות של בוחרים.

מן הראוי לציין שהוועדה קיבלה את החלטתה — במקרה או שלא במקרה — בעת שבית המשפט העליון דן באותה סוגייה עצמה. המדובר בעירעור שהגישה הסתדרות עובדי המדינה על החלטה של בית־הדין הארצי לעבודה, אשר קבע כי הממשלה מוסמכת לפטר עובדים ולמסור את תפקידיהם לביצוע קבלנים. העניין התעורר עקב החלטת הממשלה לפטר כ־500 עובדים במדפיס הממשלתי, במע"ץ וביחידות אחרות. שבוע לאחר שהוועדה הוליכה מה שהוליכה, דחה בית המשפט העליון את העירעור ואישר את סמכותה של הממשלה לפטר עובדים, גם אם המטרה היא למסור את תפקידיהם לקבלנים פרטיים.

בכל מגזרי המשק

היום שבו קיבלה ועדת העבודה והרווחה את החלטת ההוקעה, ראוי שיהיה יום חשבון נפש למוצית המדינה כעדה. מי שאינו מתמצא בעניינים עלול להשב שהמעשה הבזוי שאותו הוקיעה הוועדה — השימוש בקבלנים — הוא מעללם של אי־אלו גורמים שוליים במשק הישראלי. אבל לא אלה פני הדברים. קבלנים פרטיים מופעלים בכל מגזרי המשק ובתחומים רבים ושונים: לא רק על־ידי עסקים פרטיים, אלא גם על־ידי מוסדות ציבור, ובכלל זה הממשלה. ועדת העבודה והרווחה שיגרה למעשה גינוי גם למע"ץ לממשלה, למוסדות הלאומיים, למאות רשויות מקומיות ומוסדות ציבור אחרים, שהחליטו כי כדאי יותר למסור סוגים מסויימים של עבודות — ניקיון, שמירה, עבודות משרדיות שונות וגם משימות מקצועיות ומתוחכמות יותר — לקבלנים פרטיים.

את חומרת המעשה של המוסדות הללו אפשר להבין רק לאור שבוחנים את מניעיהם. הם לא עשו זאת כשבכן מנימוקים אידיאולוגיים — עידוד היוזמה הפרטית למשל; הם עשו זאת מנימוקים מעשיים מאוד. הגברי שבתחומים מסויימים אין הם מצליחים לנהל את כוח האדם בצורה יעילה; שהעובדים השכירים בתחומים אלה אינם מופעלים כראוי ואינם נותנים תמורה הוגנת לשכרם; שהתבססות על כוח אדם קבוע במשימות מסויימות אינה מאפשרת גמישות הנתחייבת מאופיה העבודה; שניתן לבצע את העבודה ביתר יעילות וחסכון על־ידי קבלן המתמחה בתחום, המסוגל להתאים את עצמו לצרכים של כל אחד מלקוחותיו, ויש לו תמריץ קבוע להשביע את רצונם; ועוד אי־אלו שיקולים חמריים גסים, המסתכמים בחוקה לתקציב המתוח עד כדי פקיעה של המוסד.

אבל בתוך כך שכחו אותם מוסדות מהי המטרה האמיתית של העסקת עובדים על־ידי גופים ציבוריים. והנה עשתה לנו ועדת העבודה והרווחה שירות חשוב: היא לא הסתפקה בהוקעת הגופים הציבוריים אל עמוד הקלון, אלא הבהירה גם לשם מה מעסיקים באמת עובדים בשירות הציבורי. אם מישהו חשב שהמטרות שלשמן שוכרים עובדים הן לבצע עבודות מסויימות לתועלת הציבור, ביעילות ובחיסכון מרביים — טעות בידו. "העסקת קבלנים פרטיים פוגעת ביחסי העבודה המאורגנים ומחלישה את האיגוד המקצועי. היא מוזילה את הוצאות הייצור על חשבון העובדים", הסבירה לחברי הוועדה הפרופסור רות בן ישראל, וחברי הוועדה הסכימו.

הוצאות גבוהות, פריון נמוך

מסתבר, שהמטרות של העסקת עובדים בשירות הציבורי הן:

● לחזק את האיגוד המקצועי. אם הממשלה תתחיל לפעול בקנה־מידה גדול באמצעות קבלנים, שהיחסים אתם מבוססים על התקשרות אד־הוק וכפופה להסכמות מסחריות, שלא כמו עובדי ציבור שקבעו לעצמם אווירה של קבע על משרותיהם — עלולה להיפגע יכולתם של איגודים מקצועיים לקיים שביתות, להפעיל עיצומים ולשבש את העבודה הסדירה. מאידך גיסא, ככל שיהיו יותר משימות בידי עובדים מן המניין, כך תגבר יכולת האיגוד המקצועי לשבש את העבודה בניגוד כל עילה של מה־בכך. מצב זה, שממנו אנו נהנים כבר עשרות שנים, ראוי לדעת הוועדה להישמר גם בעתיד.

● להבטיח שהוצאות הייצור של המוסד הציבורי יהיו גבוהות. כאמור, העסקת קבלנים גורמת ייעול למוסד וחיסכון לתקציבו בסעיפי השכר, והוועדה, בהיותה צרה להתמעטות מבורכת זו, דורשת להימנע מכך. אם יעסיק המוסד עובדים קבועים, הצמודים למשרותיהם הצמדה מוחלטת, שלא ניתן להזיזם בשום תנאי (אלא במעלה הדרגה) גם אם אינם עושים או תורמים דבר, אפשר יהיה לוודא שההוצאות של המוסד יהיו ויישארו גבוהות והפריון — נמוך ככל האפשר. גם מצב דברים זה, השורר בגזרות נרחבות של השירות הציבורי, מבקשת הוועדה לנצור.

הסתדרות עובדי המדינה כבר הודיעה שתמשיך להילחם בחירוף נפש נגד מדיניותה של הממשלה להעסיק קבלנים פרטיים במקום עובדים קבועים. ההסתדרות יכולה לסמוך בעניין זה על תמיכת ועדת העבודה והרווחה של הכנסת, השוקלת אפילו חקיקת חוק נגד קבלנים פרטיים — אויבי העם והמעמד ("ראאיסים" בלשון אחד מחברי הוועדה). אכן, עד שלא יחוקק חוק אשר יבטיח את עובדי השירות הציבורי מפני פיטורים, ובמיוחד מפני פיטורים מטעמי ייעול וחיסכון, ימשיכו התמימים להבין כי השירות הציבורי הוקם כדי לספק שירותים זולים ויעילים לציבור, ולא יבינו כי מטרתו הראשונה והעיקרית היא לספק מקומות עבודה מובטחים בשכר גבוה ככל האפשר לחברי האיגודים המקצועיים.

בכרטיס העסקי של ויזה החתימה שלך שווה יותר.

הצטרף למועדון מחזיקי הכרטיס העסקי של "ויזה" ותהנה מיתרונות רבים.

★ דיווח מרוכז בחתכים שונים של עסקות שבוצעו באמצעות כל הכרטיסים העיסקיים של החברה.
★ חשבון החיוב בכרטיס הינו חשבון החברה ועליו מוטבע שם החברה בנוסף לשם מחזיקו.
★ אפשרות ועזרות בניצול ההקצבה העיסקית בחו"ל עד – $2400 לכל נסיעה.
★ הכרטיס העיסקי מופק בכל סוגי כרטיסי ויזה הקיימים: מקומי, בינלאומי וזהב.
★ ויזה הוא כרטיס האשראי המכובד ביותר בעולם.

כשאתה משלם בכרטיס אשראי חתום על הטוב ביותר. ויזה.

ויזה יותר טוב מכסף.

כרטיס האשראי של קבוצות בנק לאומי בנק דיסקונט

مكبّر من الأصل

מקורות מדיניים / עקיבא אלדר

קדחת פסגות

"מה מבלבלים את המוח עם מסר שאני מביא מהנשיא לשמעון פרס", אמר העיתונאי אביב מנצור, לאיש השגרירות הישראלית בקהיר, ערב הגעתו לירושלים. מיופה הכוח, מוחמד בסיוני, ביקש אף הוא באזני ידיד ישראלי למשמע הידיעה בדבר בשורות הפסגה שנושא עמו כביכול העיתונאי המצרי ממובארק אל פרס.

פסגת מרוקו הדביקה את סביבתו של פרס בדיבוק פסגות. בשובם ממרוקו הסבירו הוזרים, כי המלך חסן והנשיא מובארק יכולים לשאוב עידוד מכך שרק סוריה ניתקה את יחסיה עם מרוקו, והניגש על הדיק. הם הבטיחו, כי כיוון שהמלך חסן הצליח בפרס וכמעט שלא נפגע, הוסרו המכשולים בפני פסגת מובארק־פרס.

בישיבת הממשלה ביום ראשון סיפר פרס, כי המלך זכה תרומה מהתגובה הצריפה של הנשיא אסד. הוא ציטט את המלך שאמר לו, כי לא ציפה למהלך כה קיצוני. גם הגינוי העיראקי הגדיר את חסן השני. מובארק אמר, כי אינו מוטרד מתגובותיה של סוריה על פגישה עם ראש ממשלת ישראל — את הסיבה לדאגה מספקת לו דווקא תגובת הליכוד.

שרי המערך מצאו עצמם במצב מוזר. הם התכוננו להדביק מוסר בשותפים מהליכוד, שאינם "מפרגנים" לפרס את הפסגה באיפראן — והנה אפילו אריאל שרון מפליג בשבחיה. איזה עידוד יכול מובארק לשאוב מפסגה שבה הוצגו עמדות המקובלות על שרון?

מקור ממשלתי בכיר הצביע באוזני על אפשרות זיקה שלילית בין פסגת מרוקו לפסגת מצרים. לדבריו, דלות התוצאות המעשיות של מפגש פרס־חסן יכולה לרפות את רגליו של מובארק בדרך לפיסגה. ביקור של ראש ממשלה ישראלי במצרים אינו יכול להיחשב ל"מפגש הסטורי", אלא אם ילווה בהתקדמות במישור הירדני־פלשתיני. בניגוד לפרס, אין מובארק זקוק לפסגה עם פרס לצרכי פנים. הוא יגיע אליה במגמה לצאת עם בשורה לפלשתינים. אם יביא עמו פרס לפסגת מצרים את העמדות שנשא עמו לאיפראן, עלולה הפסגה הזו להוביל לקיפאון, אם לא למדרון ביחסי ישראל־מצרים.

אבני הגבול הבעייתיות בטבה הן אבן הבוחן לבדיקת מידת רצינותו של מובארק בפסגה עם פרס. רוצה — מגמיש עמדה בעניין הנספח לשאלה, רוצה — מורה לאנשיו להיטפל מחדש לכל סעיף במבוא.

במשלחת הישראלית למו"מ, כי ד"ר נביל אל ערבי אינו מהסס לשלוף מחדש סעיף שכבר תוייק. המצרים יודעים, כי רק טבה מפרידה בין פרס למובארק ואם מבקש האחרון להתעכב עד הרוטאציה די שמשלחתו תדחה את רשימת הבוררים שהציעו האמריקאים. הם דחו כבר את הרשימה הישראלית (ומנגד דחתה ישראל את הרשימה המצרית).

בשבוע הבא ייצאו המנכ"לים אברהם טמיר ודוד קמחי לקהיר, מצויידים בהנחיות לסכם את סעיפי הקומפרומיס ובהם הנושא הרגיש של הפיצויים לנפגעי הרצח בראס בורקה, שהמצרים מציעים להעביר מהדרג הבכיר אל המישור המשפטי. עד אז, יתברר אולי אם ניתן לברך על המוגמר בנושא שכר הבוררות, הרכב צוות הבוררים וההסדרים בטבה לצד המפסיד.

מ"מ ראש הממשלה יצחק שמיר, נזהר מלאיים במשברים. הוא אינו מתכנן הפתעות בקבינט בעניין המצרי. אם יסיר מובארק את המכשולים, "יפרגן" שמיר לפרס פסגה עמו. פסגת חסן לימדה אותו, כי ראש הממשלה לעשות השבועות הבאים והאגף הערבי המתון פרס מצאו קיצור דרך לפתרונות מדיניים. המציאות הפוליטית בישראל ובעולם הערבי היא שתוריד אותם מהפסגות.

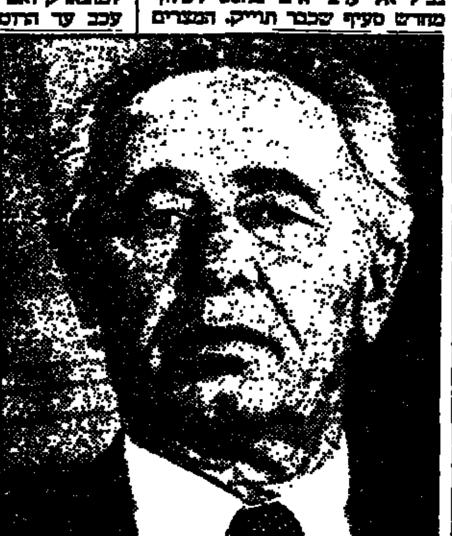

שמעון פרס: המציאות הפוליטית בישראל ובעולם הערבי תוריד אותו מהפסגות

המפגש במרוקו לא יכול היה להוליד תוצאות ממשיות

מונולוג של שר הקליטה, יעקב צור

"המילכוד הגדול ביותר הוא, שבאופן מהותי המפגש במרוקו לא יכול היה להוליד תוצאות ממשיות. כשחסן בא עם החלטות פאס ושמעון פרס בא עם ההסכם הקואליציוני עם הליכוד, מה יכול כבר לצמוח מזה?

מי שהאזין לתחקיר שעשו שרי הליכוד לפרס על מידת נאמנותו להסכם הקואליציוני, הבין את המילכוד שבמצב. שמיר אומר תמיד "מה בוער?". הרי חלפו רק 19 שנה מ־1967. כאשר מנגד מוצגת תכנית פאס, יש במצבנו חזות סירוב דו־צדדית.

"איני צופה פריצת דרך עם ירדן ואסור לטפח אשליות. למפלגת העבודה אין מדיניות להרחבת הבסיס הפוליטי בשטחים שיתמוך בתהליך מדיני וימתן את תהליך הסיפוח. הלקח הקשה ביותר משתי שנות ממשלת האחדות הוא שגם בתקופתנו — מפלגת העבודה — נמשכו באופן בסיסי תהליכי הסיפוח. כאן צריך היה לחדד את ההבדל בינינו לבין הליכוד. לצערי, חרות המפלגה בשבוע האחרון ושתוקת עצמה בוויכוחים עקרים ובלתי רלוונטיים בנושא יהנישנאים האש"ף, כשלדעתי היעד בשנים הקרובות חייב להיות מכוון יותר ויותר לנתוח ההתפתחויות בגדה. יש לתהליכים שם השפעה משמעותית על התהליכים הכלכליים בחברה הישראלית, ומצד שני על הסיכוי לתמיכת התושבים הערבים בתהליך מדיני. אבל כנראה שהמערכת הפוליטית מתוכנתת על שגרה ושוכחים כי מצד אחד צריך להמשיך במאמץ המדיני, אך מצד שני יש להיערך לכך שבשנים הקרובות לא יהיה הסדר עם ירדן ולא מעט מהעתיד יוכרע במהות יחסינו עם השטחים".

"בעיקר לקראת הרוטאציה, היתה מפלגת העבודה צריכה לקבוע מדיניות כוללת בשאלה זו ולהעמידה במבחן לקיומה ותפקודה של הממשלה הזו. אם אני קורא נכון את חוסיין — הוא אמר לא לאש"ף ולא למו"מ ישיר. הלקח מכך הוא, שהמלך יעקר את מאמציו ביצירת תשתית תומכת בגדה המערבית. הייתי קורא בוודאות את האמירה שלו שאין השעה כשרה למו"מ ישיר. יש בה צד חיובי — שימשכו המגעים בדרכים שדגות בין ישראל לירדן".

בוש ושמיר מאמינים ברוטאציה

ביקורו של סגן הנשיא, ג'ורג' בוש, בישראל, ערב הרוטאציה, סיפק הזדמנות נדירה לבחון את יחסו של איש ממשל אמריקאי בכיר לחילופי הגברי הצפויים במשרד ראש הממשלה. מעקב אחרי מוצאות ומבואות של האורח מלמד על איזון קפדני בין שמעון פרס ליצחק שמיר. "נשמח לעבוד איתך", אמר בוש לשמיר והביע בכך את הלכי הרוח בוואשינגטון. אחרי שמשרד ראש הממשלה המחיים בקול ענות חלושה, הציעה השגרירות בתל אביב להעניק לשמיר יחס היאה לראש ממשלה. ואמנם בוש הקפיד מאד בכבודו של שמיר, בבחינת הצהרת כוונות אמריקאית, כי לא תהיה רוטאציה ביחסה של ארה"ב לממשלת שמיר.

פרס התאמץ מאד להעניק לביקור סגן הנשיא מימד מדיני־מעשי. חיפשו, כמעט מתחת לאדמה, איזו פיסת נייר להגיש לבוש להחתימה. אם לא חתימה מלאה, שיהיה לפחות בראשי תיבות. אם לא שטר בוררות הסכם תיירות, ממציאים "הצהרת תיירות" והסכם בראשי תיבות של הרגע האחרון להקמת משדרי "קול אמריקה". העיקר שיהיה עוד משהו לצלמים. שלא כשמיר, זקוק בוש לכל תמונה בדרך הארוכה לירושה, שבה רבים מתחרים עליה.

אין להמעיט בחשיבות ביקורו של סגן נשיא אמריקאי בישראל, אפילו הוא מועמד לנשיאות. מלכתחילה היה זה ביקור טכסי, ביקור שנועד להפגין את ידידותה האמיצה של ארה"ב לישראל ודרך כל המשברים ומעבר לחילופי אישים כאן ושם. דווקא היומרות המדיניות בהקשר המזרח תיכוני שליוו אותו, נועדו לצרכים פנים־אמריקאיים.

בוש הצטלם עם פרס והוציא לו על הפיסגה עם המלך חסן. אבל את הדברים החשובים הוא רשם לפניו בלשכתו של יצחק שמיר: "לא יהיה שינוי במדיניות הממשלה לאחר הרוטאציה. נוסיף לחפש כל סדק בדרך לשלום", הבטיח שמיר, כאילו יצאו הדברים מפיו של פרס.

האמריקאים מבטיחים שלא יחול גם שינוי במדיניותם כלפי ישראל בעוד חדשיים ומחצה. ריצ'רד מרפי ואנשיו בממלקת המזרח התיכון יתרגלו גם לעבוד עם היועץ המדיני יוסי בן אהרון, שיהיה בקרוב למנכ"ל משרד ראש הממשלה. מוותרי התיכלות שסיפרו על הידידות האמיצה בין סמואל לואיס לשמעון פרס ידעו לפני כן על יחסיו הלבביים של אותו שגריר אמריקאי עם מנחם בגין והם יודעו לספר גם על הכימיה בין שמיר לתומס פיקרינג. הדיאליום הפוליטי הוואשינגטוני תוצה את הקווים הפוליטיים המפרידים בין המערך לליכוד.

נראה שגם הנשיא מובארק מתרגל לרוטאציה. כך מעיד המסר שהביא עמו לא מכבר המצרים מתמוהו אמריקאי אחר, גארי הארט, הדמוקרט. באותו מסר מבטיח מובארק יחס שווה לשמיר ולפרס. העניין שגילה הקרמלין הסובייטי בשיחות על פרס, בגלל הרוטאציה וגישושי התקרבות סובייטים דווקא בימים אלה, יכולים ללמד, כי גם במוסקווה אין נבהלים מהרוטאציה. שמיר מבטיח שוב ושוב לכל מי שרוצה לשמוע שמדיניותו שהיתה היא שתהיה.

הוויתורים שבלע הליכוד

לפני פחות משנה איים יצחק מודעי לפוצץ התגבוליות ברחבי הגדה בגלל הרבה פחות ממה שמסרה הממשלה (הפגש בלעדיה). באוקטובר 1985 התעתר הליכוד על ראש הממשלה שנתן לערבים עוד הבטחה לפורום בין־לאומי. עם התקרב אוקטובר 1986, בלע הליכוד, כאילו בלי להרגיש, שלושה ויתורים, שבקיבוצן של פרס בטוחים, כי תאפשרנה תורות לקירבת הרוטאציה. המדובר בשלושה סעיפים במסמך עשר הנקודות שפרס הגיש למלך חסן.

סעיף 6: פרס הודיע למלך מרוקו, כי עד לחידוש תהליך השלום וכל זמן שיימשך המו"מ, ישראל לא תחיל ריבונותה על יו"ש ועזה. שאלת הריבונות תוכרע בדרך של מו"מ.

פרס התחייב כאן — בשם ממשלת ישראל — כי גם אם יסרבו הערבים מעתה ועד עולם לנהל מו"מ שלום עם ישראל ואפילו תפרוץ חלילה מלחמה נוספת, יישמר הסטטוס קוו המשפטי בשטחים. צחק השר משה ארנס. שמחה בישיבת הממשלה נגד סעיף גורף זה, התורע, לפחות בימינו, מקווי היסוד של הממשלה.

סעיף 7: פרס מצהיר, כי ישראל מוכנה לנהל מו"מ עם נציגי מדינות ערב והפלשתינים שוחרי שלום הדוחים אלימות וטרור. ראש הממשלה מעניק כאן הכשר לכל פלשתיני, ויהיה חבר בממסד האש"פי, בתנאי שלא יבוא למו"מ כנציגו הרשמי. הוא אינו דורש מהנציגים הפלשתינים להצהיר על הכרתם בישראל ובהחלטות מועצת הביטחון 242 ו־338, כתנאי להידברות עמם. חשוב מה שאין בסעיף הזה יותר ממה שיש בו. אין כאן שלילה של אש"ף כפרטנר למשא ומתן. והיה אם יצהיר יאסר ערפאת, כי הוא שוחר שלום ודוחה אלימות וטרור — יחייב סעיף זה את פרס להידבר עמו. אפשר למצוא בסעיף זה הגדרה מעשית יותר של נוסח קמפ דייוויד, המעניק לישראל למעשה זכות וטו על נציגים פלשתיניים מחוץ לשטחים.

סעיף 9. פרס הודיע להוד מעלתו המלך, כי מיד עם שובו יבדוק אפשרות למפגש עם משלחת של נציגים פלשתינים אותנטיים, על מנת לפתוח בדו־שיח אמיתי, וזאת במסגרת מאמצים המכוונים למציאת פתרון בהתחשב בשאיפות הפלשתינים מצד אחד ובטחון ישראל מצד שני.

המילה המשמעותית בסעיף זה היא "שאיפות". מתברר, כי במשא ומתן סביב קמפ דיוויד דחה מנחם בגין דרישה מצרית לכלול בהסכם נוסח זהה. בגין העדיף את הנוסח "זכויות הפלשתינים" וידע מדוע. לדידו, אין לפלשתינים זכויות לאומיות ומול דרישתם לממש את זכות ההגדרה העצמית, יכולה היתה ממשלת הליכוד לטעון, כי מעולם לא היתה להם ישות עצמאית ועל כן אין מקום לקיים על כך משא ומתן. ההבטחה להתחשב בשאיפות הפלשתינים מותירה פתח להידברות גם ובעיקר על שאיפתם להגדרה עצמית.

גורמים בליכוד אמרו, לאחר שעיינו היטב בעשר הנקודות, כי שריהם נעצו את מבטיהם עמוק מאד בלוח השנה, כאשר השמיע פרס באוזניהם את הסעיפים הללו. אחרים הגיבו ביתר סלחנות, לאמור — כל עוד המערך עצמו ממאן להכיר באש"ף ובזכותם המפורשת של הפלשתינים להגדרה עצמית, יכולים שמיר ושותפיו להסיר דאגה מלבם. כל השאר הוא ככתוב על פני המים.

מסדרונות מפלגתיים / אילן שחורי

יוני העבודה מחדשים מאבקם

ביקור ראש הממשלה, שמעון פרס, במרוקו, חידש במפלגת העבודה את העימות בין היונים לניצים. יו"ר סיעת המערך בכנסת, ח"כ רפי אדרי, פתח את הוויכוח. כשלכבודו שמה מהביקור, הבריז בלשכת המפלגה, כי העבודה חייבת כיום לדון מחדש בעמדותיה המדיניות. הכרזתו קיבלה חיזוק בדברי ח"כ חיים רמון, שקרא לכינוס מרכז המפלגה לדיון בהכרה בזכות ההגדרה של העם הפלשתיני ובמו"מ עם גורמים הטובים להכיר בקיומה של ישראל.

קריאתו של רמון שנתמכה בחוגי היונים וקבוצות השמאל בעבודה, דוגמת חוג משוב, באה לשרטט קביעה רבת שנים במפלגה. עד עתה, כשסוגיית הבעיה הפלשתינית דובר במפלגת העבודה על "פשרה טריטוריאלית". הגדרה זאת היתה הקו המדיני במצע המפלגה. חרף נסיונות היונים למיתון נוסף. במטבע הלשון בו השתמש השבוע רמון "זכות ההגדרה העצמית של העם הפלשתיני", החזיקו עד היום מפלגות כמו מפ"ם ור"צ. הרשימה המתקדמת והרש"ש הן היחידות הקובעות במפורש, כי יש להקים מדינה פלשתינית. בליכוד מיצו את הבעייה במשפט "הזכויות הלגיטימיות של ערביי ארץ ישראל".

הקו שהוביל השבוע אדרי, רמון וחבריהם, בא לזעזע מפלגה, שרבים מחברי סיעתה בכנסת נוטים שמאלה מאשר חברי המרכז, למשל. תעיד העובדה, כי ב"פורום היונים" של המפלגה, רבים חברי הכנסת: אבא אבן, אורה נמיר, עבד־אלוהב דראושה, אהרון הראל, שבח וייס, אהרון נחמיאס, ונאוה ארד. גם יו"ר הסיעה בכנסת, רפי אדרי, ומזכ"ל המפלגה, עוזי ברעם, שייכים אורגנית לקבוצה זאת, אך נמנעים מלהשתתף במפגשים, לאור תפקידם הרישמי.

האוריינטציה היונית זוכה מתנות וקבוצות במפלגה. כך למשל, שבח וייס ואהרון נחמיאס, השייכים למחנה רבין הם מראשי הפעילים בחוג היונים. מחנה רבין, כידוע, מצדד בעמדות שונות במקצת. מבחינות המשמרת הצעירה והסטודנטים במפלגת העבודה מצודדים בקו אותו מביע חיים רמון, ובעלי דעה דומה הם חברי חוג "משוב", פעילים יוצאי המשמרת. שמזכיר הממשלה יוסי ביילין, נמנה על מקימיו.

מול קבוצות אלה היו בשנה האחרונה התארגנויות שקראו לשימור על המצע ולא לאפשר להכניס בו תיקונים מתונים. ד"ר עמוס כרמל הקים קבוצת ניצים, שבמיבישותיה משתתפים יו"ר הכנסת, שלמה הלל, והח"כיות שושנה ארבלי אלמוזלינו ועדנה סולודר. בצידה פועלת קבוצת פעילים נוספת, הקוראת לעצמה "החוג המרכזי בעבודה", שבין חבריה הח"כים שמחה דיניץ, מיכה חריש, אמנון לין, ואחרים. "דור ההמשך" תומך בנוסחו של יגאל אלון, וכמובן יצא בימים אלה נגד מגמות אנשי השמאל בתנועה.

המחלוקת הפנים מפלגתית הזאת תבוא לביטוי בדיון המדיני בעבודה, שיתקיים בהשתתפות ראש הממשלה ביום חמישי בשבוע הבא. ככל הנראה, יבקש פרס להסיר בשעה זאת את הויכוח הפנימי מסדר היום.

חוג "משוב" נמצא בימים אלה בעיצומה של פעולת החתמה של 100 חברים, כנדרש לכינוס מיוחד של מרכז המפלגה. עד כתיבת שורות אלו התחתמו כ־60. הם מבקשים לכנס מושב מיוחד, לקבלת החלטה על הכרה בעם הפלשתיני. נראה, כי המחלוקת הפלשתינית בתנועת העבודה תלך ותעמיק ככל שיתמיד פרס במגעי השלום שלו.

רמון כסמן שמאלי

מי שהתפלא השבוע על הכרזתו של ח"כ חיים רמון, בדבר ההכרה בעם הפלשתיני, לא עקב אחר פעילותו המדינית של צעיר חברי הכנסת של מפלגת העבודה (36), שכבר ב־1979, בהיותו מזכיר המשמרת הצעירה של מפלגת העבודה הביא לקבלת החלטה בנוסח זה במוסדות המשמרת.

שנתיים מאוחר יותר הוביל רמון מאבק במפלגת העבודה לשינוי מצע המערך למניעת התיישבות בחבל עזה. פרס ורבין התנגדו להצעתו והוא נכשל במאבקו, ערב הבחירות.

בוועידה האחרונה של מפלגת העבודה, היה זה ראש הממשלה, שמעון פרס, שביקש מהצירים לשנות סעיף זה בהחלטות הוועידה.

רמון, מרכז סיעת המערך בוועדת הכספים, הוא מראשי הפעילים בחוג היונים של מפלגת העבודה, וחבר במרכז לשלום. הוא וחברת הכנסת אורה נמיר נחשבים לקיצוניים בעמדותיהם בקרב חברי סיעת המערך בכנסת.

חיים רמון אומר, כי מתנגדיו פירשו את הכרזתו השבוע כאילו הוא מצדד בהקמת מדינה פלשתינית ומבקש לנהל מו"מ עם ערפאת. "מתנגדי לא ניסו להתווכח אתי, ישר שייכו אותי לאש"ף. וזה כמובן לא יעלה על הדעת. אני מנסה להוביל את מפלגת העבודה לשינוי בנוסחאותיה המדיניות, דבר שלדעתי עשוי להביא לשינוי בתוך אש"פ ולחזק בתוכו את הגורמים המתונים", מציין רמון.

רמון פסימי ביותר לגבי נכונות מרכז המפלגה כיום לקבל את הצעותיו. הוא סבור, כי החלטה שכזאת תתקבל אך ורק אם תזכה גם לתמיכתם של ראש הממשלה שמעון פרס ושר הביטחון יצחק רבין.

חיים רמון: "ישר שייכו אותי לתומכי אש"ף"

מילוא ינטרל השפעת וייצמן

מקורבי יצחק שמיר עוסקים זה שבועות אחדים בחלוקת התפקידים הבכירים, בעת שכהונת ראש הממשלה תעבור לידי הליכוד. שמיר עצמו נמנע מלהגיב על ההודעות שמפרסמים עוזריו לגבי התפקידים העתידיים בלשכת ראש הממשלה. שמיר, כך נודע, אינו שבע רצון מפרסומים אלה, כל עוד לא ברור לחלוטין, כי הרוטציה אכן תתקיים.

לאחר שדלפו מלשכתו של שמיר המאבקים בקרב עוזריו לאיוש התפקידים דוגמת מזכיר הממשלה, יועץ ראש הממשלה לתקשורת או מנהל לשכת העתונות הממשלתית, הודיע השבוע סגן שר החוץ, רוני מילוא, כי בתפקידו החדש לאחר הרוטציה, כסגן שר במשרד ראש הממשלה, הוא רוצה לקבל לידיו, מלבד נושאי ההסברה, גם את הטיפול במיעוטים ובערביי ישראל.

מילוא מבקש לרשת את השר עזר וייצמן בנושא הטיפול בערביי ישראל, ולנסות למנוע ממנו להמשיך בטיפול בנושא זה, גם בשעה שיעבור עם פרס למשרד החוץ. גורמים ערביים בגליל ובמשולש, כבר החזיזו השבוע את כוונותיו של מילוא, שהודרו להבהיר, כי יחזיר לתפקידו את היועץ המודח לענייני ערבים, בנימין גור אריה.

בתנועת החרות הסבירו השבוע, כי החלטתו של מילוא לקבל לידיו את הטיפול בנושא הערבי, היא צעד נבון מבחינתו של יצחק שמיר בהשלכה התנועתית. בעזרת הטיפול בערביי ישראל, יבקש מילוא לחזק את מעמדו של שמיר בתוך תנועת החרות. בוועידת תנועת החרות ניהל דוד לוי את מאבק המיעוטים על ייצוג גדול יותר במוסדות. רבים מבני העדה הדרוזית נתנו קולם למחנה לוי בוועידה, ותעיד עובדת שייכותו של ח"כ אמל נסר־אל־דין למחנה זה. מילוא, בתפקיד שהוא מייעד לעצמו, מבקש לשנות את מערך הכוחות הפנים תנועתי.

אולם סגן שר החוץ פוזל גם לעבר הבחירות הקרובות לכנסת. כאחראי למגזר המיעוטים יבקש ודאי לרתום את החמולות השונות לטובת הליכוד ולנטרל במקצת את השפעתם של השר עזר וייצמן ומפלגת העבודה, בשנתיים האחרונות.

שינוי שיטת הבחירות: סיבוב נוסף

ניסיון נוסף להגיע להסכמה בין המערך והליכוד לגבי שינוי שיטת הבחירות, יעשה בימים הקרובים במסגרת הוועדה הקואליציונית המשותפת, שהוקמה לנושא זה, בראשות שר הכלכלה, גד יעקובי. הכוונה היא להגיש לכנסת במושבה הבא הצעת חוק שתזכה לאישור הבית.

באמצע השבוע העלתה להצבעה יוזמתם של 44 חברי הכנסת לאשר בקריאה טרומית הצעת חוק פרטית שתביא לשינוי שיטת הבחירות. 50 חברי כנסת הצביעו בעדה, ו־35 נגדה. החלטת סיעת הליכוד להתנגד לשינוי, מנעה השגת רוב של 61 חברי כנסת. יו"ר הכנסת ח"כ שלמה הלל מבקש לבדוק מבחינה משפטית, אם דרוש גם בהצבעה הטרומית רוב של 61. נפילת ההצעה תעכב את הגשת החוק למשך חצי שנה לפחות.

את ההצעה לשינוי שיטת הבחירות אמורה היתה להגיש הממשלה, בהסכמת הליכוד והמערך. זאת היתה ההבנה בין שתי המפלגות כשהוקמה הוועדה הקואליציונית, עם כינון ממשלת האחדות. ההצעה שגובשה בוועדה, הוכנה בתמיכה של השר ארנס שייצג את הליכוד, התבססה על חלוקת הארץ לאזורי בחירה משניים, שם ייבחרו בבחירות ישירות 80 חברי כנסת. 40 חברי כנסת נוספים ייבחרו בבחירות יחסיות ארציות. משך כשנתיים לא הצליחה הוועדה להגיע להסכמה, חרף ישיבותיה הארוכות, ולפיכך החליט יעקובי לפני כחצי שנה לאפשר להעלות את הצעת החוק הפרטית.

חברי הכנסת שמחה דיניץ, דוד מגן ואוריאל לין אספו במשך כחמישה חודשים חתימות של 44 חברי כנסת, בהן 14 של חברי כנסת מהליכוד וכמובן כל סיעות המערך שינוי ר"צ ורפאל איתן מתחייה. בהצבעה השבוע הצטרפו אליהם: מרים, אליהו בן אלישר, דוד מגן, מאיר שיטרית, בני שליטא ומאיר כהן אביד להמרות את פי החלטת הסיעה, ולהצביע בעד הצעת החוק. גדעון גדות וחיים קופמן הצביעו נגד, למרות שהיו חתומים על ההצעה. שאר התומכים, כמו אוריאל לין, אליעזר שוסטק, עובדיה עלי, ומרים גלזר מסה נעדרו מהאולם.

הטור השלישי / לילי גלילי

ירושלמי מיותר

בין מיליוני אורחיה של המדינה הזאת, ישנה קבוצה קטנה ובלתי חשובה של אנשים מיותרים בהחלט: ירושלמים יהודיים־ווילוניים, שכניים, העובים, מרמים בעליל כי הם מסתדרים טוב מאד גם בלעדיהם: אורחים התוריים, מפגינים בגלוי כי היו נבונים לוותר עליהם. וזמות האבן של עיר הנצח משדרות דרך קבע מסר של אדישות, כאומרות: "העיר הזאת, תתקיים גם בלעדיך". בקיצור, אתה מיותר.

אלא שהתחושה הקבועה הזו המתלווה למושג "ירושלמי", מתעצמת ביתר שאת בכל עת שאישיות צמרת פוקדת את עירנו. אראה, הופך הירושלמי המיותר בכל ימות השנה, למטרד ולמפגע אקולוגי של ממש. המשטרה שלו שונאת אותו, משמר הגבול, המופקד על שלומו של האורח, עוין אותו בעליל. העירייה הייתה מוותרת, מן הסתם, גם על הארנונה, תמורת הזכות להיפטר ממך. האורח, באופן זמני לפחות. אתה פשוט מפריע.

האורח הירושלמי שומר על כבודו למרות הכל. בסך הכל הוא מנסה להגיע הביתה בשלום דרך הרחובות החסומים לכבוד אורח הצמרת, או להחנות את רכבו בינות מאות כלי הרכב שנועדו לשמור על ביטחונו. יתר על כן: הירושלמי רכש לו עם הזמן מנגנון הגנה, ההופך אותו לחלק בלתי נפרד מן המאמץ. אותו תחושת לוקאל־פטריוטיזם, הוא מוכן להקריב עצמו על מזבח הצלחת הביקור. נכון, גם הירושלמי הוא בן אדם, ומידת הקרבה שלו אינה נתון קבוע. עם הזמן התגבשה כבר נוסחה לבדיקת מידת הנכונות להקרבה, שהיא קורלציה בין תדירות הביקורים, חשיבות המבקר וגובה הטמפרטורות בחוץ.

מיפגש בין ירושלמי מיותר לנציג החוק בסתם יום של בוש

השוטר לא ויתר. "לזוז" פקד. כשאנו ניצבים זה מול זה, בעימות תצוגתי בין החוק והנדיק. השתררה דממה מתוחה. "מה נעשה איתך", הקשה נציג החוק. שקלתי את האפשרויות. למען האמת, הן לא נראו רבות. רק אקדח נראה צמוד למותניו. "אולי תיתן לי", הצעתי בדחנות. השוטר שקל את ההצעה. "לא", השיב. "אבל אולי יש לך עט?"

היה לי, את העט. כבר השגתי לבד. בזריזות רשם על פתק קטן את פרטי. תוך שהוא ממלמל: "את יודעת שמדובר בסרוב פקודה לשוטר. ופירושו בית משפט". "אז מה", השבתי. "ההסטוריה רצופה משפטי ראווה של מורדים שיצאו ללחום את כבודו הנרמס של הכלל". "אם היית מקשיבה לי, הייתי מראה לך שיש חנייה כמה מאות מטר מכאן", סיכם השוטר בעצב. נדמה לי, שהוא לא הבין את משמעות הרגע.

תחושת המיותרות של הירושלמי המצוי מתעצמת בכל עת שאישיות צמרת פוקדת את העיר

סיפור מהחיים

מצוידת בנתונים בסיסיים אלה, יצאתי גם אני השבוע במסלול בית — עבודה, החולף אגב, ליד מלון "המלך דוד", בו שכן סגן הנשיא ג'ורג' בוש. בראשיתו, היה המסע מלווה בתחושת שליחות ברורה. נכון שקשה לי. אבל מה לא נעשה למען השלום? אני בהחלט מוכנה לעבור מסלול של 4 ק"מ בשעה חמה; בהחלט מוכנה להחנות רכבי מרחק הליכה של 45 דקות ממקום היעד, ואפילו פתוחה לספוג בחרוזה את מבטיהם העויינים של כל כוחות הביטחון, הרואים בי איום מוחשי על שלומו של האורח. סוף סוף, ברור גם לי שאם אתעקש להחנות את רכבי במרחק הגיוני, עלול הדבר לגרום עצבנות אצל אנשי הפמליה של סגן־הנשיא. אם הפמליה תהיה עצבנית יהיה גם בוש נרגז. אם יהיה בוש בלתי־מרוצה ישפיע הדבר על דיווחיו ועל הפגישות העתידיות. הרי איני רוצה בשום פנים ואופן להכשיל את תהליך השלום רק בגלל שהתעקשתי להחנות את המכונית במקום לא מתאים.

אבל, אחרי הסמטה החמישית ממנה גורשתי, נראו לי כבר הדברים בלתי הגיוניים. אני מודה, חום של 35 מעלות יכול לא היטיב עם שיקול הדעת. התעקשתי להחנות את מכוניתי במקום שנראה שקט ובלתי מזיק. לפתע התקרב שוטר וחסם בגופו את דלת המכונית. "לא להחנות כאן". אמר בסמכותיות בלתי מעורערת. "אני לא מפריעה כאן לאף אחד", אמרתי.

חנא סניורה: לא נבהל מאיומים

האיומים על חייהם של מנהיגים בשטחים מצד ארגוני מחבלים למיניהם, הם כבר איזו נורמה מקובלת, שבדרך כלל אין מתייחסים אליה ברצינות יתרה. לא נעים, אומרים, אבל לא נורא. גם הפעם, לא נבהל עורך "אל פאג'ר" חנא סניורה, יותר על המידה מאיומי "החיסול" של אבו נידאל, בעקבות התבטאויותיו בעניין פגישת הסקדקרים. "אבו נידאל" אמר לכתבים שהמתינו לו לקראת פגישת בוש עם אישים פלשתינאים: "אני לא מכיר מנהיג כזה שמייצג את העם הפלשתינאי".

לעת הרוח שמפגין סניורה, יש גם סיפור רקע אישי. אחיו הצעיר "ירד" לפני שנים מספר מירושלים, והשתקע בקליפורניה. עם הזמן עלה והצליח, הקים מפעל משגשג למכונות כבדות. מהגולה שופעת השמש, היה שולח לאחיו בירושלים מכתבים מודאגים. למה לך כל זה, כתב לו. עזוב את ירושלים ואת הפוליטיקה; יום אחד הרי עוד ירצחו אותך. שנים אחדות מאוחר יותר, נהרג האח בקליפורניה. מכונה כבדה מחצה אותו למוות. סניורה שבירושלים מספר סיפור זה בתשובה לתהיה אם אין הוא פוחד.

פרס־רבין, גירסה נשית

בעוד הכל עוקבים בנשימה עצורה אחר ביקורו ומוצא פיו של סגן הנשיא, ג'ורג' בוש, התרחשה הדרמה האמיתית מאחורי הקלעים של הביקור. גם פה היו הגיבורים בוש־פרס־רבין — אבל, לשם שינוי, בגירסה נשית. "נשותיהן של".

הסיפור החל עוד לפני כשבועיים, כשבמהלך תכנון הביקור נשאלה לאה רבין אם תתלווה אל ברברה בוש ביום בו יארחו בעלה את סגן נשיא ארה"ב. לאה רבין, השיבה בלאו. מצוידים במידע זה, תכננו המארחים את סדר יומם של האורחים. רעיית ראש הממשלה, סוניה פרס, תתלווה אל הגברת בוש בסיור בשורה בוקר, בהעדר מארחת שנייה, תתלווה גם להמשך הביקור בחצרים.

אלא שאז חלה התפנית. לאה רבין, שינתה את דעתה, וביקשה להצטרף לחצרים. מה לעשות, ורעיית ראש הממשלה כבר נתבקשה ללוותו גם שם?! למדי נמוך־עבר קשה, נכנסו הכל להיסטריה קלה. טלפונים בהולים רצו בין משרדי החוץ והביטחון, הגיעו ללשכת ראש הממשלה. התייעצויות דחופות הותירו את כולם חסרי אונים.

אלא שכמקובל בהיסטוריה הצבאית של ישראל, נמצא תמיד מי שיקרא "אחרי". הפעם, היה זה מזכירו הצבאי של שר הביטחון, תת־אלוף חגי רגב, שהתגייס לטפל במשבר. מה הפלא הצירוף של נסיון קרבי (בעבר) והתנסות ברזי הדיפלומטיה (בהווה), סיפק נתוני פתיחה הולמים. השאר הלך דווקא בקלות יחסית. טלפון אחד ללאה רבין במלון המלך דוד בירושלים, אישר שהיא אכן מעוניינת לבוא, ורק מוטרדת מה יהיה עם סוניה. שיחת בירור אחת עם הגברת פרס, הבהירה שהיא "גבר" (שיא המחמאות, בעגה הגברית) בכלל לא היה איכפת לה, אמרה, להיפך. וכך היה. לאה רבין התלוותה אל גברת בוש, והכל בא על מקומו בשלום. לאחר מעשה, ביקשנו לתגובתו של תת־אלוף רגב לסיכום המיבצע. "עובד שטויות", היתה התגובה הרשמית. אבל מבט של ניצחון, היה לו בעיניים.

ברברה בוש, סוניה פרס, לאה רבין: דרמה מאחורי הקלעים

ציתותים

● ב"הגדות השבוע", אוחזים שניים: עזר וייצמן ותופיק טובי. היא מתייחסת למנחה החודש הרווח במקומותינו מאז שובו של פרס ממרוקו, עם נכונות להיפגש מיד עם "פלשתינאים אותנטיים". מהו "פלשתינאי אותנטי" אליבא דוייצמן־טובי? — התשובה: "אימפוטנטי" (במובן הפוליטי, כמובן).

● המעלתם של שידורי הטלטקסט העשירה את הפולקלור התקשורתי בכמה רעיונות חדשים. בטקס הפתיחה הטלטקסט, הציע מנהל הטלוויזיה, חיים יבין, לידיד הרשות, מיכה ינון, להעתיק את שידור "מסוקו של יום" מהטלוויזיה לטלטקסט. בתגובה זה, ניסה יבין לפתות את ינון, יוכל הצופה לראות את "מסוקי" בכל רגע, בלחיצת כפתור. "רעיון לא רע". השיב ינון, "אך רק בתנאי שתוציא גם את יוסי שריד מ"מבט", ותשדר אותו בטלטקסט.

● זה תמיד עובד כך בהיסטוריה: אויב מבחוץ מאחד את השורות מבית. אפילו הליברלים נכנעים לחוקי טבע אלה. עובדה, שר המשפטים לשעבר, יצחק מודעי, מעמיד את נסיונו הקצר לרשות עמיתו, אברהם שריר. הוא הבטיח לשבת ולעזור.

● הדחייה במועד החתימה על הפעלת "קול אמריקה" גרמה לתהיות אצל מי שהמתינו לטקס בכנסת. הסיבה הייתה פרוזאית למדי: מכונית משרד התקשורת שהובילה את ההסכם, עוכבה בתנועה והמחסומים של ביקור בוש, ולא יכלה לעבור. העיכוב הלא צפוי נתן מספיק זמן למשבר של הרגע האחרון בין האוצר להתקשורת, עד לסוף הטוב.

● לבושו האלגנטי של ג'ורג' בוש גרם כאב ראש לשרינו העצמיים. לקראת טקס קבלת הפנים הלבישו את אריק נחמקין חליפה, בה הוא נראה כנתון במצב רע. לקראת הביקור במרכז הקליטה במזרח ירושלים, לחצו אנשי לשכתו של יעקב צור על השר הקיבוצניק ללבוש חליפה לכבוד האורח. צור נכנע, מה רבה הייתה התדהמה, כאשר אספו את האורח ממלונו, ומצאו אותו בשרוולים קצרים ובעלי התעמלות. במבט של ניצחון, פשט צור את מקטורנו, וחשף בגאווה חולצה נטולת שרוולים.

צ'יינה וילג'
הסינית של רמת־השרון
דרך הרצליה 199, תחנת דלק "יטופז" רמת השרון
(ליד הכפר הירוק) טל. (03) 491873

חתוך את הפינה ועגל את המחיר

תפריט קבוע ל־2 סועדים
מחיר רגיל ~~17.60~~
מעוגל ל־15 שקל ליחיד
תפריט קבוע ל־3 סועדים
מחיר רגיל ~~22.80~~
מעוגל ל־19 שקל ליחיד
לא כולל שרות

ישראכרט אלא מה.

הצג פינה זו למלצר.

צ'יינה וילג'
הסינית של רמת־השרון
דרך הרצליה 199, תחנת דלק "יטופז" רמת השרון
(ליד הכפר הירוק) טל. (03) 491873
(ה)

מי מכיר את הרצל

טקס כ' תמוז בהר הרצל, אירוע לא בולט. שגריר אוסטריה הניח את הזר בשם הסגל הדיפלומטי. כמה יודעים על הרצל כיום?

מאת רומן פריסטר

האוטובוסים נעצרו בחנייה־שב־כניסה להר הרצל. כמדי שנה, גם השבוע היתה האזכרה המסורתית לחוזה המדינה בכ' בתמוז, בשעה חמש ושלושים אחה"צ. החום הכבד עדיין עמד בחלל האוויר והבריות העפילו לאטם אל הרחבה שסביב הקבר. אילולא יוזמתו של מרכז ההסברה, שהתפס טרמפ על כמה מאות מטיילים באזור ירושלים, ספק אם היה מישהו מגיע לכאן ביוזמתו. רוב הבאים, מושבניקים מגוש תלמונד ומיישובי הדרום והרוזים מן הגליל שיצאו ליום נופש בהרי ירושלים, עם משפחותיהם הגדולות, כמעט כולם לבושים חו־לצות־טריקו ונעלי ספורט. תיירים היה אפשר לספור על אצבעות יד אחת. ישראלים שבאו ביוזמתם לחלוק כבוד להרצל — לא פגשתי.

ילדי המטיילים התרוצצו בין הכו־סאות שהוכנו לקהל, נשים החליפו הערות על בישול וחינוך. ריחמתי על נשיא המדינה ועל האישים המכובדים האחרים בחליפות הכהות, שנשאו את דבר הציונות שלהם לריק. ריחמתי על בנימין זאב הרצל התמים שכתב את "מדינת היהודים" ואת "אלטנוילנד", שתי יצירות שאין להן ביקוש בספריות הציבור־יות.

שמו של הרצל חקוק באותיות־זהב באבן שחורה שעוצמתה בפשטותה. אין זה הקבר שתיכנן האדריכל הירושלמי יוסף קלרווין, ושנבחר מתוך 46 הצעות לפרס ראשון בתחרות בינלאומית, ביולי 1951. לפי הפרויקט האדריכלי המקורי, האבן היתה אמורה לחסות בצל כיפה ענקית של 44 צלעות, כמניין שנות חייו של הרצל. "הקבר מכיל את אפרו של אדם שיצר רעיון ותנועה יחידי סגולה חד־פעמיים, לכן גם צורתו חייבת להיות יחידת סגולה וחד־פעמית", אמר בשעתו ברל לוקר, יושב־ראש ההנהלה הציונית שעמד בראש צוות השופ־טים.

הרצל במצודת־זאב

לא רק האדריכל הוכח נשכח. גם האיש הקבור מתחת למצבה השחורה אינו בין האישים החיים בזיכרון העם. מאז הובא לארץ בטקס ממלכתי — לפני 37 שנים — נשתקה רמתו. דיוקן פניו אינו נשקף עוד מקירות כל המשרדים הממשלתיים. עם הולדת השקל האינפלציוני, נעלם גם משטרי הכסף.

ערכתי משאל־בזק על אישיותו ומפעלו של הרצל. התשובות שנת־קבלו מקרב באי האזכרה היו מבי־כות כליכך, שמוטב למעט בציטוטן. "הרצל היה הנשיא הראשון של מדינת ישראל", אמר בביטחון צעיר מתלמונד. "הוא היה נדבן שתרם הרבה כסף להתיישבות", הסביר בבטחון־ראש איש מבוגר מלכיש. אשה שנתבקשה לספר את הידוע לה ענתה בקוצר־רוח: "עזוב אותי, אין לי סבלנות לקושיות".

ראש הממשלה נעדר מהטקס בהר הרצל. ביקורו של סגן־נשיא ארצות הברית, ג'ורג' בוש, גבר על ההגנה. לא רק שמעון פרס, גם רוב השרים והחברי־הכנסת העדיפו להצטופף בצל האורח רם־המעלה. עשרות כתבים זרים וצוותי טלוויזיה ישראלית ואמריקאית ליוו את הפמליה בכל אשר פנתה. בהר הרצל לא היו כתבים ולא היו מצלמות הטלוויזיה. את הממשלה ייצג ממלא־מקום ראש הממשלה יצחק שמיר. עת עמד דום מול הקבר והבעה של רצינות על פניו, התרשמתי שהוא מן המעטים שלא ראו בהשתתפות באזכרה יציאה ידי חובה. חשבתי כי אין זה מקרה שדווקא באולם הישיבות במצודת זאב זוכה הרצל למקום כבוד בכותל (לצד של ז'בוטינסקי, כמובן).

ב"מדינת היהודים", בפרק הדן בחוקה, קרא הרצל דווקא למשטר המונארכיסטי: "הדמוקרטיה ללא משקל־נגד מועיל של מונארך מפריזה גם לשבח וגם לגנאי, מביאה לידי להג־פרלמנטים ולסוג מבוער של פוליטיקאים מקצועיים. גם אין העמים בזמן הזה מתאימים לדמוקר־טיה לא־מוגבלת וסבורני שלעתיד יתאימו לה פחות ופחות... מדיניות חייבת להיעשות מלמעלה... בכל מקום שתתגלה התנגדות, האצולה תשבור אותה. היא אינה יכולה להרשות ליהודים צרי־מוח או צרי־עין להפריעה ממלאכתה".

בחזונו ראה הרצל את המפעל החלוצי כחלום והפוך למציאות בעזרת גדודי עבודה מאורגנים על בסיס צבאי, ובצבא־החלוצים שלו נשמר מרחק של כבוד בין הדרגים — הפועלים הפשוטים לבין בעלי דרגות קצונה. בחברה היהודית החדשה שחזה בה לא היה מקום לשוויוניות סוציאליסטית ולסגידה לעמל־כפיים בנוסח התנועות הקי־בוציות. "שאלת הפועלים אינה אלא שאלה של מכונות", ידע לחזות כבר בתחילת המאה.

אין ספק כי המסגרת הצבאית והמשמעת הציבורית הנוקשה נוסח הרצל קוסמה וקוסמת לרוויזיוניסטים. בזכות המסגרת המרוצעת נכונים אנשי חירות לשכוח את הערתו של הרצל כי "המוסטנים גרועים מהפרלמנטים, כמעט לכל אמונת־שוא ונוטים להישמע לכל צעקן קולני". וחשוב מכל: התנועה הרוויזיוניסטית הבינה טוב מכל תנועה ציונית אחרת, את ערכם של סמלים. הרצל, אפילו הגזרות על דמותו ורעיונותיו רבה מאוד, הוא סמל שאסור לוותר עליו.

שומר ליד קבר הרצל: סמל שאסור לוותר עליו (צילום: מנחם כהנא)

החזון והמציאות

האם מדינת ישראל, המסוכסכת עם שכניה הערבים, הסובלת מפילוג גובר והולך בין דתיים וחילוניים, שקועה בפרשיות נוסח פרשת השב"כ ומפולגת בתוכה מבחינה פו־ליטית — האם זו המדינה שראה הרצל בחזונו?

הרצל לא חזה את הסכסוך הישראלי־הפלשתיני. הרצל לא האמין בסיכויי להחיות את השפה העברית ("מי מאתנו יודע עברית במידה מספקת כדי לבקש בשפה זו כרטיס־רכבת?", כתב ב"מדינת היהודים") וחלומותיו השחורים ביותר לא שיערו כי החרדים הלאומיים יכתיבו לממשלת ישראל כמה ממהלכיה. ב־1896 כתב "האמונה מלכדת אותנו, המדע עושה אותנו חופשיים. על כן, לא ניתן כלל לרוזנים תיאוקרטיים של אנשי־דת שלנו להרים ראש. אנו נדע להחזיקם בבתי־הכנסת שלהם, כשם שנחזיק את צבא־הקבע שלנו בקסר־קטינים. צבא וכהונה יכובדו מאוד, כיאות וכראוי לתפקידיהם היפים. בעניני המדינה, עם כל הערכתם כלפיהם, אל להם להתערב, פן יביאו עליה קשיים מבית ומחוץ".

אף־על־פי שגבה בתחום יחסי הכוחות התרבותיים, חיבר הרצל קווי־יסוד מציאותיים מאוד למדינה שתיאר ב"אלטנוילנד" שלו. כך על כל פנים גורס הד"ר אלכס ביין, הביוגרף הראשון של חוזה המדינה.

הד"ר ביין, היום בן 83, היה משך שנים מנהל הארכיון הציוני ומנהל גנזך המדינה, והוא פעיל גם עכשיו בתחומים רבים הקשורים בתולדות התנועה הציונית. בין השאר, נמנה הד"ר ביין עם העורכים השוקדים על הוצאת כל כתבי הרצל, בשבעה כרכים מפוארים. שלושה כרכים ראשונים כבר ראו אור. למרבה הפליאה, המו"ל אינו ישראלי. כתבי הרצל מופיעים בהוצאת "פרופילאייך" הגרמנית — ובשפה הגרמנית, כמובן. "יש כוונה להוציא את כתביו גם בעברית, בסיוע המועצה הצי־ונית, אבל בינתיים נערמים בדרך קשיים רבים", מסביר אלכס ביין.

הד"ר ביין אינו מזועזע מהבורות הכללית על הרצל ופועלו. "בכל חברה יש רק שכבה דקה היודעת עובדות היסטוריות ומתמצאת בב־עיות התקופות שלה. במו אוזני שמעתי סטודנט גרמני שנשאל מי היה ביסמארק, וענה דג מלוח (באירופה יש סוג דגים מלוחים הקרויים כך — ר. פ.). פעם שאלתי סטודנט צרפתי מה הוא יודע על נפוליאון. 'אני חושב שהוא חיבר איזה חוק חשוב', אמר הסטודנט. זה נכון, אישית, אבל מי היה האיש? 'אם הוא חוקק חוקים, בוודאי היה שופט', היהודי הצעיר בקול. כן, אישא, הבורות ההיסטורית אינה נחלת הישראלים בלבד ואין מנוס מלקבל את עובדות־החיים כמו שהן. איני מודאג מן העובדה שישראלים אינם קוראים את אלטנוילנד. גם בזמנו של הרצל לא היה הספר רב־מכר. האם זכה בפרסום, הרי זה בעיקר תודות לדברי הביקורת הלועג. אך אין להתעלם מן העובדה שעוד בסוף המאה הקודמת, בעידן העגלה הרתומה לסוס ובתקופת מנורת הנפט, ראה הרצל את המוח היהודי כמניע לפיתוח הארץ וביסס את עלילת הרומן שלו על שימוש נרחב באנרגיה חשמלית, במכונות מתוחכמות ובשיטות עבודה מודר־ניות. באלטנוילנד תמצא את תעלת הימים המחברת את הים התיכון עם ים המלח, מסילות ברזל מסועפות, מפעלי מלט בחיפה ושדות פורחים בעמק הירדן. אלטנוילנד הוא תבנית הבנייה המקיפה ביותר שנכתבה אי־פעם. בספרי 'עלייה והתיישבות במ־דינת ישראל', הקדשתי את הפרק המסכם למשוט בארץ עם אלטנוי־לנד ביד והוכחתי שיש קשר בין חזונו של הרצל לבין המציאות בשטח, אף שאין אנו חיים באותה מדינה שלווה ומאושרת שתיאר".

ועם זאת, למרות קרבתו של ביין לכל הקשור בהרצל, גם הוא נעדר מהאזכרה הממלכתית. "שכחתי את התאריך", הוא מודה. ומיד עולה השאלה: מה הטעם לשחזר את הסמל ואת הערכים הציוניים שמייצגת דמותו של חוזה המדינה, בטקסים ריקים מתוכן וללא קהל שיבוא מיוזמתו? אולי מוטב לקיים אותם בחומש שנים או עשר שנים, אך להקנות להם את המעמד ואת הכבוד שהרצל והעם היושב בציון ראויים להם?

ולבסוף, הרהור קטן על המקריות ההיסטורית המתגלה בכך: את זר הסגל הדיפלומטי הניח על הקבר בהר הרצל בירושלים זקן־הסגל, שגריר המדינה של תיאודור הרצל ושל קורט ולדהיים — שגרירה של הרפובליקה האוסטרית.

משכילים מרוקאים על דמותה של ארצם (א')

הקהילה הפוליטית והמלך

המארחים המרוקאים אינם מחבבים השוואות למצרים — "האישיות המרוקאית" בנויה על מורה של שבטיות, פוליצנטריות, דת עממית וייחוד היסטורי — שילובם של הדברים עודנו מהווה בעיה רגישה — המלך מייצג צירוף יחיד במינו של מסורתיות ומודרניות — יסוד הסמכות הוא האסלאם ואילו הפאן־ערביות כמעט שאינה מורגשת

חסן מלך מרוקו: מסורתיות ומודרניות

מאת פרופ' שמעון שמיר

לישראלי שהסתגל לראות את העולם הערבי והאסלאמי בפריזמה של מצרים — אם מתוך הכרה בפרטיותה ואם בתוקף הנסיבות — המפגש עם מרוקו, עם מציאותה ועם הגותה, הוא חוויה מפכחת. כל ניסיון לתת ביטוי למטען ההתרש־מויות מנופיה הפיסיים והאנושיים של ארץ זו בדרך של השוואה לאלו של מצרים, מתקבל אצל בני שיחנו המרוקנים בקרירות בוטה. הם פשוט אינם רואים את ההשוואה כמועילה: מצרים נראית מנקודת מבטם רחוקה מאד, שונה מאד, כמעט בלתי־רלוואנטית.

נוכחתי בכך מחדש, בעת שיחה עם קבוצה קטנה של פרופסורים מאוניברסיטת רבאט, אשר מארחי הסדירו עבורי. הפצתי ללמוד מ־פיהם, כיצד רואים המרוקאים את מקומה של ארצם בין כוחות המשיכה הרבים הפועלים עליה — בין ערביות ואסלאם, בין הים־התיכון והמדבר, בין הייחודיות הטריטורי־אלית ומסגרות־העל האזוריות, בין אפריקה ואירופה, בין המגרב והמ־שרק. עד מהרה נתחוור לי, כי דגם "המעגלים", המשמש אותנו לניתוח בעיה זו בהקשר המצרי, לא יצלח לגבי מרוקו, והוא אינו אומר מאומה למשכיליה. נסיונה ההיסטורי של מרוקו ומרכיבי קיומה מגוונים ומור־כבים מכדי שניתן יהיה למצותם על ידי דגם גיאומטרי כלשהו. הקוד הגנטי שלה אינו קל לפיענוח, ואני נזכר בדבריו של הסופר אבל בנאר המובאים במדריך למרוקו שקראתי ערב נסיעתי: מרוקו, לדבריו, אינה מן הארצות הנפרשות בנקל לעין המתבונן הזר, "היא כמו פניה המו־סות לצדדיך".

ובכל זאת, אני מוצא לבסוף מושג אחד מן המילון הלאומי המצרי המכה אקורד מוכר אצל בני־שיחי ברבאט: מסתבר, כי כשם שמשכי־ליה של מצרים מרבים לדבר על "האישיות המצרית", כן מקובל במרוקו המושג של "האישיות המרוקאית"; ואף כאן (למעשה כמו בארצות רבות) הוא נתפש כתוצאה של גורמים גיאוגרפיים, אקולוגיים תרבותיים והיסטוריים, כתוצר של הערבוב הזמן.

עמיתי מסבירים ברצון את מאפ־ייניה של הראייה־העצמית ה־מרוקאית. מקום חשוב מיוחדים בת־פישה זו למורשה השבטית. שני נושאים עיקריים שני מרכיביה של החברה — הערבים והברברים, ורבים מערכיה של מרוקו בתימניה מיוחסים למורשה זו. הגיאוגרפיה כפתה על מרוקו פיצול, גיוון, פלורליזם, פוליצנטריות — את אורחות החיים והתרבות הפוליטית המאפשרים קיום — יחדיו בתנאים אלה. המורשה האסלאמית, יותר מאשר בכל ארץ אחרת, אינה תחומה במסגרות של הדת המשפטית־תיאולוגית העיר־ונית, אלא עיקר חיוניותה באמונות העממית של הערצת הקדושים ובמיסטיקה המבוססת היטב ברחבי הארץ ומקבילה לה הערצת ה־קדושים בקרב יהודי מרוקו. מסורת עממית זו, "המרבוטיזם", שורשיה נעוצים גם בפולחני הטבע כלה.

הניסיון ההיסטורי, שטבע את חותמו על מרוקו, שונה מאד מזה של המשרק הערבי: קשרים תרבו־תיים אמיצים קשרו אותה לחצי־האי האיברי, מאבקים מרים הפנו את פניה לחוף האטלנטי, ונתיבות סוחר הזהב כיוונה לאפריקה השחורה. לעומת זאת, נעדר כמעט לגמרי במורשה ההיסטורית המרכיב העות־מאני, שהוא מרכזי כל כך במזרח התיכון, ובני־שיחי משקפים זאת בעניין המועט שהם מגלים בנושא זה. צריך להבין, אומר אחד מהם, כי לארץ זו יש עבר מיוחד במינו; גם המרכיב הערבי של אישיותה הוא מרכיב מרוקאי מובהק. כך למשל, הוא מסביר, ניתן לראות אצל הבר־ברים, כי אפילו אלה התומכים במ־פורש בתהליך השיערוב תופשים אותו כתהליך השתלבות במסגרת הלאומית המרוקאית ולא במסגרת כלל־ערבית ערטילאית.

40% ברברים

אני מנצל את ההזדמנות לשאול על שיעורם של הברברים באוכלו־סיה, אשר לגביו מצאתי במקורות נתונים בה שונים וסותרים. מסתבר שחוסר הבהירות אינו נובע מן הספרות אלא מן המציאות עצמה: היסוד הברברי, עם כל רב־גוניותו, מוגדר אמנם למדי אלא שהיסוד הערבי הוא בעייתי, שכן הוא כולל חלקים ניכרים אך קשים לאומדנה של אוכלוסין ברבריים שהשתערבו (כשם שיהודי מרוקו כוללים בתוכם מרכיב של שבטים ברבריים שה־תייהדו). לפיכך, הקריטריון היעיל ביותר אינו האתני אלא הלשוני, ועל פיו ניתן לאמוד את שיעור הברבר־ים ב־40% לערך.

הנושא הברברי אינו מן הסוגיות שנוח לדון בהן עם זרים, וניתן לחוש היטב את רגישותו ובעייתיותו במר־וקו; אף משקעי הניגודים שהתגלעו בתקופה הצרפתית טרם נמוגו כליל. אולם משקלו הרב לגבי האופי והאוריינטציה של המדינה ה־מרוקאית אינו טעון הוכחה, וחבל שהספרות העוסקת בכך כה דלה. אני מנסה לעמוד על היבטים של סוגיה זו המשתקפים בחיים ה־אקדמאיים. האם צומח באוניברסיטה ענף של לימודי תרבות והיסטוריה ברבריים העשוי להעשיר את ה־תודעה־העצמית של חברה זו? מסתבר שההתקדמות בשטח זה אטית למדי. לפני מספר שנים הובטח כי יקום באוניברסיטה מכון מיוחד למטרה זו, אך הדבר טרם התבצע. לעומת זאת, מופיע הנושא הברברי בהרחבה במקצועות ה־מטפלים בהיבטים "האתניים" — בלימודי הפולקלור, הסוציולוגיה, הגיאוגרפיה, הדיאלקטים וכיוצא בזה.

המלך קושר את החבילה

השיחה על המוקד החברתי של מרוקו מזוודה אותנו לפלורליזם הסוציולוגי האקולוגי המפולגים של ארץ זו. מתוך כל אלה עולה ומצטיירת לעיני תמונת תיפקודו של המלך בחברה המרוקאית, שאין לה אח ורע בארץ חברה ערבית אחרת. המלך הוא הקושר חבילה זו יחדיו. בתוך מגוון הכוחות הפועלים ברחבי הארץ, משמש המלך כבורר העליון וכשופט הפוסק. בארץ שבה האמונות ניזונות עדיין במידה נר־חבת למסגרות צרות ומקומיות, מייצג המלך מוקד נאמנות כלל־קהילתית. במסורת ההיסטורית של מרוקו שלטו לעיתים קשרים "אופ־קיים" בין הערים המרכזיות, אך קשרים "אנכיים" בין העיר והפר־יפריה כמעט שלא התפתחו — עד לתקופה האחרונה בה נטל על עצמו הארמון את המשימה. עמד על תופעה זו האינטלקטואל המרוקאי המבריק עבדאללה לרוי, אשר רואה במלוכה את "הגשר הסוציופוליטי" (SOCIOPOLITICAL BISECTPR) שניצב בין האוכלוסיה האורבנית והשבטים, בין הקיפוליות של העיר והשמרנות של הכפר. מנהיגותו הפטרימוניאלית של המלך פרושה על הכל והוא משמש הפטרון של טווח רחב של פעילויות — החל בעסקות מסחריות וכלה בכתיבת היסטוריה.

את הייחוד המרוקאי של תיפקוד המלך היטיב לבטא ג'והן ואטרבורי אשר הגדירו על בסיס כפול: מצד אחד המורשה של "המחזן" ה־מסורתי, דהיינו המערכת המינהלית, הצבאית והפיסקלית שעליה נשענה שליטתו של הארמון; ומצד שני מורשת הפרוטקטוראט הצרפתי, אשר עם כל דבקותו באינטרס העצמי הנחיל למלך תשתית חדישה נרחבת המשרתת אותו בצורות שונות. ואכן, הצירוף של מסורתיות ומודרניות, המאפיין את המלוכה המרוקאית, בולט לעיניו של המבקר כבר בשעותיו הראשונות במדינה. דמותו של המלך מעבידת באמצעי התקשורת, כשהיא מצד אחד עטופה בגלימה המסורתית ואפופה בהילת השושלת העלווית המקודשת, ומצד שני מרשימה בהידורה האירופי הא־פנתי וקורנת את העידון התוהסם של חינוך צרפתי מעולה.

המלך הוא המנהיג בעל "הברכה" של היהדכיית נכבדים כפריים ושב־טיים, אך הוא גם עומד במרכזו של אליטה עירונית, בעלת השכלה אירו־פית, שהוא שותף לה בהתנסות החברתית ובהשקפת העולם הכו־ללת. אליטה זו עשויה להתמרמר לעיתים על היבטים אוטוריטריים של שלטון המלוכה, אך היא אינה יכולה שלא לראות במלך מוקד הזהות.

ייתכן כי צריך לראות בגורם זה את ההסבר להצלחתו של המלך לבסס ולייצב את שלטונו אחרי עשור שנים סוער של מאבקים ועי־מותים חריפים. ב־1977 הצליח המלך ללכד סביבו חלק חשוב של הנהגת האופוזיציה ולהכריז על "פיוס לאומי". גם "הצעידה הירוקה" המאבק הפטריוטי להחלת ה־ריבונות על שטחי הסהרה המערבית סייעו לליכוד השורות וחיזקו את סמכותו של המלך (לפחות במהלכיו הראשונים). הבעות באמונות ותמיכה במלך רווחות מאד במרוקו, והמבקר פוגש בהן על כל צעד ושעל. אף שקשה לעמוד במדוייק על היקפה ועומקה של אהדה זו, אי אפשר שלא להתרשם ממנה. בשיחת אק־ראי אמר לנו משכיל מרוקאי: "בעולם השלישי של ימינו, המשופע במשטרים רודניים או בניסויים דמוקרטיים כושלים, אולי מייצג הארמון ברבאט דגם של שלטון סמכותי נאור המתאים לחברה יותר מכל דגם אחר".

האיסלאם דוחק את הערביות

האם פיתח הארמון קונספטואלי־זציה שיטתית של אשיות שלטונו? על כך קיבלתי תשובות חיוביות. יש לא־מעט מניפסטים המופצים ב־מטרה זו. בהרבה מהם עומד במרכז המושג "CIVISME", אשר מוסבר כפרוגרמה המושתתת על ערכים של השתתפות אזרחית ועל ערכי הדת. בצירוף זה משתקפת שוב הדואליות הנזכרת אלא שכאן הדומיננטיות של הדת בולטת לעין. ואמנם לא יכול להיות ספק בכך: יסוד הלגיטי־מציה של משטר זה הוא מעל לכל האסלאם. מרוקו מוגדרת בחוקה של 1972 כ"מדינה אסלאמית ריבונית" והאסלאם נקבע חד־משמעית כדת המדינה. שורה שלמה של סמלים ממלכתיים נותנת ביטוי ותהודה לעיקרון זה.

מרכזיות האסלאם אין בה כדי להפתיע, אך מה שמעורר תשומת־לב מיוחדת אצל מבקר המגיע ממזרח העולם הערבי היא דחיקתה של הערביות לעמדה נמוכה ממנו בהרבה. היא מופיעה בחוקה בעיקר כמבוטאת בשפה הרשמית, ולא כזהות לאומית. האם עובדה זו נובעת ממבנה הקהילה המרוקאית? מן השורשים ה"סלפיים" אסלאמיים של התנועה הלאומית? מהשתתפותה המועטת של מרוקו בתנועת התחייה הערבית? מהאכזבות מן הפאן־ערביות ועידן "חזרת האסלאם"? קשה לענות על כך תשובה מלאה מתוך רשמי ביקור קצר, אך את התופעה עצמה ניתן לחוש היטב: הפאן־ערביות הקנאית לא היכתה שורש במרוקו.

(מאמר ראשון מתוך שניים)

שערי צדק — לא יהיה כבר מה להציל

בית החולים רוצה להפיק מכסימום ממון מהבניין הישן שלו, לעירייה דרישות משלה, ידו של האוצר קפוצה, ובינתיים שודדים והורסים את אחד המיבנים היפים ובעלי הערך ההיסטורי של ירושלים

מאת נדב שרגאי

לטקס חנוכת בניין "שערי צדק", בית החולים היהודי הראשון שנוסד מחוץ לחומות, בא הפחה התורכי ולחץ בהתרגשות את ידיו של המנהל, הד"ר ואלך. הקונסול הגרמני, כיבד אף הוא בנוכחותו את האירוע וספח על כתפיו של האדריכל רב המוניטין, בן ארצו, תאודור סנדל. שער הכניסה הראשי הורכב ממשקוף אבן מהודר ומ־מרפסת תלויה בעלת כרכובים מסו־גננים. דלת הכניסה נוצרה מעץ מגולף ומעליה הורכב סורג יפהפה ובו תאריך חנוכת הבית 5661 (1901), ציון השנה על פי הספירה היהודית. 80 מטר היה אורכו של הבניין ומידת רוחבו — 16 מטרים. שני אגפיו, ניצבו צמודים אל השלד הראשי האורך כל אחד מהם 30 מטר. המגרש היה בן 24,000 אמות רבועות ומיקומו, כלשון אחד העי־תונאים באותה התקופה: מחוץ לעיר, מוקף בגן נחמד ואוויר צלול ומבריא.

80 שנה אחרי האירוע ההיסטורי, לא שיתקו הסנטימנטים תפקיד בע־תירה לבג"צ, שעליה התמו מנהלי המוסד. הם ביקשו, חד וחלק, — להרוס את הבניין. הד"ר ואלך, אולי התהפך בקברו. שטח הקרקע שעתיד היה להתפנות עם ההריסה היה שווה לבית החולים, השקוע בחובות עד מעל לצוואר, הרבה יותר מאשר הדיבורים על החשיבות ההסטורית והארכיטקטונית של ה־בניין היפהפה. החלטת עיריית י־רושלים ליעד את הבניין לשימור הייתה לצנינים בעיני הוועד המנהל של בית החולים, ועו"ד שפאר ביקש וקיבל מבג"צ צו על תנאי נגד עיר־יית ירושלים. (בינתיים הסיר שערי צדק את העתירה).

בשערי צדק ראו את הנזק מזווית קצת שונה. עו"ד חיים קהאן, חבר בוועד המנהל של בית החולים אומר היום: הבעייה הייתה אם להעדיף לטפל בחולים או להעדיף לטפל בבניין הישן. היינו מועלים בתפקידנו אלמלא היינו מנסים להוציא מקסימום של כסף מהרכוש שלנו, כדי שאפשר יהיה להשתמש בו למטרות שעליהן אנו מופקדים — טיפול נאות בחולים. האלטרנ־טיווה האחרת הייתה סגירת בית החולים, שהיה אז במצוקה כספית נוראה.

בפועל עומד היום הבניין נטוש. אטימות הבטון שנוצקו, כדי למנוע גניבות והשחתה, נפרצו בשבועות האחרונים בפעם המי יודע כמה. רצ־פות, שיש, משקופים וכל דבר, שניתן היה לעוקרו ולעשות בו שי־מוש חוזר נשדד. כמעט לאור היום. במקום לא הוצבה שמירה. בשערי צדק אמרו לטדי קולק: אין לנו כספי עבור החולים, ואתה רוצים שנשמור על האבנים. אתה יודע כמה עולה יום שמירה בעירייה האשימה: שערי צדק הוא מוסד אטום המתבוסס לעברו. אחד מנכסי צאן הברזל של ירושלים נמצא בדרך לאבדון.

בשטח — תגנו הגנבים והבניין התמוטט. בשלב מסוים תרמה "אזורים", (חברה בת של "כלל", שלה מכר שערי צדק חלק מזכויות הבנייה על המגרש) 25 אלף דולר, כדי לתקן את גג הרעפים ולאטום את כל הדלתות והחלונות, היציקות, שביצעו, על פי הוראת קולק. אנשי החברה לפיתוח מזרח ירושלים, החזיקו מעמד זמן קצר בלבד. מאות רעפים הוסרו מגג המבנה המרכזי המיועד לשימור, מרצפות ואריחים נעקרו, והמאוורר הגדול בקומת הכניסה, שעליו היו חרותים שמות התורמים הגדולים לבית החולים — נגנב.

תוקפי המשטרה הסבירו, כי הנהלת בית החולים מעניקה יד חו־פשית לקבלנים לפרק מבנים ב־מתחם בית החולים, כולל את המבנה המרכזי. קבלנים ונהגי משאיות שנחקרו במשטרה הבינו, כי רכשו את האבנים כחוק מבניג בית החו־לים והציגו קבלות. איש התחזוקה של בית החולים, שזומן בשעתו לחקירה במשטרה סיפר, כי מונה על ידי הנהלת המוסד לנהל משא ומתן עם קבלנים, כדי למכור ולפרק מבנים בשטח בית החולים הישן. הנהלת שערי צדק הודתה, שמכרה זכויות כאלה לקבלנים, אך רק לגבי המבנים שהקיפו את בית החולים, מבנים שלא היו חלק מהבניין הראשי ההסטורי.

עיריית ירושלים מתנה את היתר הבנייה בתבנותה, כי הבניין ההסטורי של שערי צדק ישמר, ישופץ וישוחזר, יחד עם חורשת האורנים שמאחוריו. הבניין עצמו עומד על שטח של כחמישה דונמים מתוך ה־23 שבבעלות שערי צדק. בשנת 1981 דרש שערי צדק, כי בהיתר יינתן אישור לבנות בשטח רצפה של 35 אלף מ"ר. העירייה הייתה מוכנה להציע רק 20 אלף מ"ר. בינתיים הוקרבו מעט הנדרים, אבל רק מעט ולא מספיק. בעיריית ירושלים אומרים: שערי צדק תבע בשנים האחרונות, בשלבים שונים של המשא ומתן, התחייבות לחריגות — הגבוהות כאשר תוגש התוכנית לוועדה המחוזית, פטור ממס השבחה, אחוזי בנייה נוספים ואישור לבנייה גבוהה יותר — דרישות שעל פי הסטנדרטים המקובלים לא ניתן להעלות על הדעת שייענו.

"בשערי צדק יגידו: אמת, אנו נלחמים לצד הזימים, כדי להגדיל את אחוזי הבנייה. אין לנו כספי מיותר לסנטימנטים. כל אגורה דרושה לנו לטיפול בחולים ומבנה הכספי של בית החולים בכי רע. לדרישות שלנו היו תקדימים שנענו, ולא היה בהם דבר מה יוצא דופן. אלה היו דרישות בסיסיות בלבד".

לפני מספר שנים, בזמן שביתת עובדים שפרצה על אי תשלום משכורות, הנהלת בית החולים השיגה מהאוצר סיוע כספי גבוה תמורת שעבוד המיתחם למדינה. עוד קודם לכן התמו שערי צדק וחברת אזורים על חוזה המחלק את זכויות הבנייה במתחם בין השותפים בשיעור הנסמך עד היום בסוד. אזורים תוכל לבנות במקום, לאחר קבלת היתר מן העירייה, בבניני מגורים או מסחר. שלשערי צדק יהיה בהם חלק. בגלל השיעבוד תהיה דרושה הסכמת האוצר לכל סיכום בין שערי צדק, אזורים ועיריית ירושלים, באשר לשימוש שייעשה בבניין ובשטח שמסביבו.

לפחות שלוש אפשרויות לפתרון בעיית שערי צדק הישן, עלו ונפלו במהלך הדיונים בין הצדדים. תחילה הוצע להקים במתחם 250 יחידות דיור להורדים שישתרעו על שטח של 30,000 מ"ר בבניינים בגובה של 4־8 קומות, סביב הבניין הישן. דיברו על שימור הבניין הישן, בשיק וזיתו הפונה לרחוב יפו תראה לציבור וכל צדדיו האחרים יוקפו בבנייני מגורים. הבניין הישן עתיד היה, על פי רעיון זה, לשמש כמלון. עלות שיקומו של המבנה הישן הוערכה ב־2.5 מליון דולר.

בשלב אחר השיג טדי קולק את הסכמתו של אלי בורובסקי, מיליונר יהודי קנדי, להעביר את אוסף הארכיאולוגיה שלו, ששווייו כ־40 מליון דולר, למבנה הישן של שערי צדק. תמורת האכסניה המכובדת, התחייב בורובסקי לשפץ ולתחזק את בניין שערי צדק. משרד האוצר וחברת אזורים הסכימו לעסקה, שכללה גם אחוזי בניה מוגדלים לאזורים — 130% על 18 הדונמים הנותרים והסכמה של העירייה לבניית שלושה מגדלי דירות בגובה 16 קומות. קולק ומתכנן העיר אמנון ניב גם הסכימו לחתום על מסמך, שבו יובטח לבית החולים סיוע בהכנת תוכנית הבניה לאתר כולו, המלצה על אישורה במוסדות התכנון. רפי לוי, יו"ר הוועדה המחוזית לתכנון ובנייה של איזור ירושלים היה מוכן לתת לשערי צדק התחייבות דומה. אבל הנגוף שהתעורר — העירייה לא הסכימה לפטור את שערי צדק מתשלום מליוני שקלים מס השבחה, ושערי צדק הודיע, כי לא יוכל לעמוד בתשלום. מכתב ששיגר באותה תקופה פרקליט בית החולים, עו"ד שפאר לעירייה ולוועדה המחוזית, ובו דרישה ל־12 מליון דולר פיצוי על החלטת העירייה לשמור את הבניין הישן של בית החולים, עורר את זעמו של קולק וגרם לפיצוץ המשא ומתן. בין כה וכה זנח בורובסקי ברעיונו והחליט כי המקום הראוי לאוסף שלו הוא דווקא מוזיאון ישראל. המשכן המפואר לאוסף בורובסקי הולך ומוקם בימים אלה על גבעת המוזיאון.

הגירסה האחרונה במסגרת הנ־סיונות להציל את בניין שערי צדק הועלתה על ידי מנכ"ל משרד ראש הממשלה, אברהם טמיר, שהציע לרכז את גנזך המדינה בבניין שערי צדק הישן. ראש הממשלה שמעון פרס וראש עיריית ירושלים טדי קולק כבר עמדו להפגש בעניין, כאשר הטיל האוצר וטו על הרעיון. התברר כי הקמת הגנזך במבנה תעלה יותר משני מליון דולר.

על חשיבות המבנה אין צורך להכביר במילים. מתכנן עיריית ירושלים אמנון ניב, האדריכל דוד קרויאנקר ובעלי סמכא אחרים מדרגים את מתחם שערי צדק כאחד המקומות הראשונים בסולם הייחודיות של מבנים הסטוריים בבירה.

הפרופ' יהושע בן אריה שפרסם מחקרים רבים בתולדות ירושלים, חתם בעבר על תצהיר לבג"צ הקובע, כי אין להשוות את הריסת מבנה ביה"ס כ"ח והמבנה הגרמני של טליתא קומי בירושלים, למקרה של שערי צדק, שחשיבותו ה־הסטורית עולה עליהם לאין ערוך. "כל פגיעה במבנה המקורי של בית החולים שערי צדק תהיה והינה מעשה ברברי של חברה חסרת תרבות", כתב בן אריה.

כולם צודקים בפרשה הזו, אך בינתיים הולך הבניין והורס, מתפורר, מפורק ונשדד. עוד מעט לא יהיה כבר מה להציל.

שערי צדק: מתפורר, מפורק ונשדד (צילום: ליאורה חשון)

שיף במכירה פומבית

מאת אוד גונדר

ביום שני השבוע, על הבמה באולם הנשפים של מלון הילטון בת"א, היה ג'פרי פורס מתוח מעט. חברת "ישראל אוקשן מארט" שבבעלותו הוציאה, במכירה פומבית ראשונה מסוגה בארץ, נכסי דלא ניידי ששוויים עשוי להגיע לחמישים מיליון דולר. העמלות שהיו משתלמות לכיסו — אילו נקשרו עסקות בהיקף שכזה, היו עשויות להגיע לכחמישה עשר מי־ליוני דולרים.

ביום שני השבוע, בשורה הרא־שונה באולם הנשפים של מלון הילטון בת"א, מוקף באנשיו, היה חיים שיף מתוח מעט. גולת הכותרת, במכירה שאירגן פורס, היתה נכסיו של המלונאי עצמו, במחירי מינימום המסתכמים בלמעלה ממאה ועשרים מיליון דולר. שלושה חודשים קודם לכן, גרר אותו פורס לבית המשפט, והשיג צו המורה לשיף לכבד את החוזה עליו חתם, להציג את רכושו למכירה הפומבית ולהימנע ממכירת נכסים ללא קבלת רשות בכתב מפורס.

פחות משלוש שעות לאחר שפתח הכרוז, שהובא לצורך המכירה במיוחד מבריטניה, בהסברים הטכ־ניים אודות נוהלי התחרות, כבר היתה התמונה ברורה. לא נמכר אף לא אחד מנכסיו של שיף המלונאי. גינות יותר, הבהיר לסביבתו כי ידע שהעניין לא רציני. פורס, רגוע ביותר, אמר לעתונאים, כי הניסיון היה מרתק. הוא מודיע על שתי מכירות נוספות, באוקטובר ובדצ־מבר, ומאיים לתבוע למעלה מעשרה מיליוני דולרים פיצויים משיף. שהניח לאחרים מהנכסים שהיו אמורים להיות מוצאים למכירה פו־מבית, לעבור לכינוס נכסים. שיף מגיב ומאיים לתבוע עשרה מיליון דולרים, בגין נזקים למוניטין ולמ־הלך העסקים התקין במלונותיו, שנגרמו, לדבריו, בשל מהלכיו של פורס.

* * *

האירוע במלון הילטון לא היה אלא חזית נוספת למאבק כוח עתיר מיליונים, הנמשך מאז דצמבר 1985. אדם המכיר את שתי הדמויות המרכזיות, אמר לי השבוע — "סוף סוף פגש שיף במישהו בקליבר שלו, שאינו פוחד לפעול באותן שיטות".

ג'פרי פורס פותח את שיחתו עימי בהצהרה "שיף הוא אדם מיוחד. ואני מתכוון לטפל בו בדרך מיוחדת". מאוחר יותר, יאמר "הייתי 30 שנה בחוסט אבא, ועורכי מלך לונדון. הסקוטלנד יארד מכבד אותי. העו־לם התחתון מכבד אותי". אחר כך, כשעוברת מזכירתו האישית, אותה הביא מבריטניה, על תקציר השיחה, הוא מבקש לתקן את הניסוח, ובמ־קום "העולם התחתון" הוא מדבר על "אנשי עסקים הבקיאים ברחובי העולם".

פורס מספר, כי משך 37 שנים היה בעסקי מכירות פומביות במר־לונדון, בריטניה. הוא עבר בהן תחילה ככרוז, ואחר כך כמארגן, על בסיס עמלות. כיום, הוא מנהל רבים בעסקיו משחייין. כאשר השיא את בתו, בארץ, נפגש לראשונה עם שיף. תחילה, דנו באפשרות לרכוש במשותף את מלון "אסטוריה" בת"א, על מנת להציגו מאוחר יותר למכירה פומבית, כחלק מנכסי שיף. בסופו של דבר, חתמו ב־30.12.85 על מסמך המנוסח כמכתב של שיף אל פורס, בו ניתנת לפורס הוראה למכור את הנכסים תמורת עמלה של 5 אחוזים מכל צד. המכירה — פומבית או באורח פרטי — תיעשה תוך קביעת מחיר מינימום. החוזה נעשה לשנה אחת ולמעשה יש בו התחייבות למכור, שכן במקרה ששיף יחליט לא למכור במחיר שנקבע, הוא מתחייב לשלם עמלה של 10 אחוז ממחיר המינימום, כאילו נמכרו הנכסים. כמו כן התחייב שיף להימנע ממכירות הנכ־סים משך שנה אחת, אלא אם יקבל היתר מפורס וישלם לו את עמלתו.

נסיבות חתימת המסמך הזה ומעמדו כחוזה מחייב, העסיקו את בית המשפט המחוזי בת"א. שיף טען, כי בא, בחברת הרעייתו שלו, רותי שיטרית, (אשת הח"כ מאיר שיטרית) אל הסוויטה של פורס במ־לון הילטון, לסעודת ערב מלווה משקאות. בסיומה — כך שיף — שלף פורס מכתב מכיסו והחתים אותו עליו.

פרקליטו וידידו של שיף, עו"ד שלמה תוסיה כהן, העיד בבית המשפט, כי הוא שניסח את המסמך על־פי הנחייתם של שיף ושל פורס, שבשירותו פעל. משך ערב החתימה העיד תוסיה כהן, התקיימו עימו התייעצויות טלפוניות, בסיכומן אף הכתיב לרותי שיטרית תוספת בכתב יד לנוסח המודפס, לפיה לא תיגבה עמלה על פדיון 30 מיליון דולר ראשונים מנכסי שיף. פורס טוען, כי מדובר בוויתור על עמלה מצידו של שיף בלבד. שיף גורס כי זהו ויתור גם על עמלה מן הקונה. שיף עצמו הוסיף — בכתב ידו שלו — את המלים (...עמלה ממכירות הנכסים) "או על ידי", הבהיר כי התכוון לכתוב "או על ידי" וכי מחמת הזיפזון התארכה "די" והפכה ל"י", הוא הבע כי מבחינה התוספת תיתן לו עצמו הזכות למכור נכסים בשווי זה, ללא עמלה. התוספת הזאת, קבעה השופטת הדסה בן עתו ללא היסוס, נעשתה ללא ידיעתו וללא הסכמתו של פורס, שאינו קורא עברית.

עם חתימת ההסכם, החל פורס במסע פרסום למכירה בארץ ובחו"ל; זאת, לטענתו, גילה כי שיף המנהל מו"מ למכירות הנכסים באורח פרטי, אינו מעמיד לרשות אוקשן מארט את הפרטים הדרושים להכנת הקט־לוג ואינו מתכוון לכבד את התחייבותו. עתירתו של פורס, באמצעות עורך הדין אלכסנדר סל, לבית המשפט המחוזי בת"א לצו מניעה נגד שיף ולהכרה במסמך כבי חוזה מחייב, נענתה.

* * *

מה הניע את שיף לחתום על מסמך המכירה הפומבית? יש הגור־סים, כי המלונאי ביקש להקל בכך מלחצם של נושיו. קל יותר לשכנע נושה שלא לגרור את בעל החוב לכינוס נכסים, כאשר אתה מציג מכירה בהפסד, שמשמעותה מכירה כוונת, מוכחת למכור את הנכס, כמשתמעת ממכתבו של שיף אל פורס. שיף עצמו אומר, כי פורס הב־טיח לסייע לו בהשגת הלוואה שתחלץ את עסקיו מקשייהם הב־עריים ביותר — הלוואה שלא הושגה. שיף מציג עצמו כקורבן לשונו החלקה של פורס. "פורס הוא נוכל מקצועי. אני — ממשיך המלונאי — אחד האנשים ההגונים במדינה. אבל בכלל שהצלחתי בדרך ישרה והגונה, מעולם לא עשיתי דבר שנוגד את החוק — הייתי מוקף להשמצות". לדבריו, "השיטה של פורס היא להתחתן על החיים ולגנוב כדי לשחרר אותך מהחוזה לסחוט ממך כספים". פורס, כמובן, מכחיש.

גם פורס מציג עצמו כמי שנפגע. "שיף אוהב להתנות אנשים. לא הבנתי שהוא רמאי. עמדתי על כך רק כשבאו אלי אנשים ואמרו לי איך אתה עושה עסקים עם רמאי כזה. חשבתי שהוא ג'נטלמן, לפי החיוך שעל פניו. שיף הנה אחד...הוא נתן לי להאמין שהוא אדם הגון, שניתן לסמוך עליו...הוא אדם מלוכלך ורמאי".

פורס טוען, כי עמד בקשר עם מאות קונים פוטנציאליים, שהתע־ניינו ברכישת נכסיו של שיף. הוא מציג כרטסת שמות העתקי טלקס באותיות מהקונים האלה. שיף אומר, כי איש לא פנה אליו באורח רציני. לא ביקש לבדוק ספרים, לא בדק את המלונות. אלא שברשות פורס מכתב בחתימתו של מוטי גולדפרב, סגן נשיא מפעלי חיים שיף, הפותח במלים "מאחר ופנו אלינו אנשים שונים בבקשה לקבל פרטים אודות הנכסים העומדים למכירה במכירה הפומבית".

פורס מכין עתה את השלב הבא במאבקו. לטענתו, שיף מנסה לקש־ור עסקות פרטיות עם קונים שהביאה "אוקשן מארט". הוא אומר כי אילו נערכה המכירה במועדה המקורי — שניים באפריל — ולא נדחתה בשל פנייתו של שיף לערכאות, היו המחירים הנדרשים מושגים. הוא מספר כי השקיע עד עתה כשני מיליון דולרים בפרסום ובארגון המכירה.

פורס אינו מכחיש, כי להסכם עם שיף היה חלק מרכזי בהחלטתו להקים את "ישראל אוקשן מארט". הנכסים האחרים שהוצעו השבוע למכירה לא היו אלא עטיפה דקה להבלטת נכסי המלונאי. הוא מספר כי מאות־ריין מסמכים תומכים מכל העולם, אולם מכחיש בתוקף כי מדובר באנשים שהיו מעוניינים בעסקי שיף מלכתחילה, אך נכשלו עד כה בנסיונותיהם לרכשם ישי־רות. "הם מעוניינים לעשות עסקים איתי", גורס פורס. באולם המכירה במלון הילטון נכח גם איל המלונות מבריטניה דייוויד לואיס, הבעלים של שרות מלונות באילת, שהמו"מ שניהל בעבר לרכוש חלק מנכסי שיף לא עלה יפה.

* * *

הסיבוב הבא בסכסוך הזה צפוי בבית המשפט. שיף מתכוון לבקש להש־תחרר מהתחייבותו למכור נכסיו באמצעות פורס, ולתבוע פיצוי עבור נזקים שנגרמו לו עקב ביטול הזמנות שקה שנודע כי המלונות מוצעים למכירה. לטענתו, הבטיח פורס לבצע את העסקות באורח דיסקרטי. פורס מציין הודה לפרקליטו, אלכסנדר סל, להכין תביעת פיצויים בגין אותם נכסים שצעדיו של שיף מנעו ממנו מלהעמיד למכירה. שני הצדדים אינם מוסכים שמם לשונם זה מזה. שניהם, אגב, מאיימים בתביעות דיבה.

שיף: מחיר מינימום — מאה ועשרים מיליוני דולרים

هكذا من الأصل

"אין לנו סיבה ליאוש"

ראיון עם נשיא מצרים בעקבות מסעו באירופה

שרות
DER SPIEGEL
מיוחד ל"הארץ"

שפיגל: אדוני הנשיא, מה הישיגה נסיעת הבזק שלך לרומא, פריס, לונדון ובון מבחינה מעשית?

מובארק: שוחחתי בכל מקום עם חברים טובים על הבעיות המעיקות עלינו, בגילוי לב גמור.

מצרים נמצאת במשבר כלכלי קשה, לכן הרי לא מספיקות פגישות בארבע עיניים ידידותיות. נסיעתך הבלתי צפויה לאירופה היתה לבמה...

נסיעה זו הוכנה היטב במיוחד. אם לכן אתה מתכוון. נכון הוא שארצי צריכה כעת להתגבר על קשיים גדולים. אך ידידים מופשים דווקא, ביחוד כאשר ישנן בעיות, אחרת לא היו אלה ידידים.

האם בון מעניקה אשראי? האם היו לנסיעות שלך תוצאות לזק מתכים המצרים?

המצרים יהיו מאוד שבעי רצון. כל ראשי הממשלה ועושי ההחלטות איתם נפגשתי, הפגינו הבנה כנה ועמוקה למצבה הכלכלי של מצרים. כולם, וביחוד הגרמנים, הבטיחו לי את תמיכתם הקונקרטית כדי להתגבר על המכשול הזמני שלנו.

האם הבטיח לך הקנצלר קוהל עזרה בפריסת החובות המצריות של למעלה מ־30 מיליארד דולרים?

רנו בכל המכלול הכלכלי. בכל נושא שדוברנו עליו היתה הסכמה. אך אינך מצפה שאמסור לך ברגע זה פרטים.

האם הסכמה זו כוללת גם התערבות אירופאית אצל קרן המטבע הבינלאומית, אשר הכתיבה לארצך תנאים קשים לשם הענקת אשראי נוסף?

אכן, עוד לפני חזרתי לקהיר יצרו ידידי במערב אירופה קשרים מתאימים, לכן יש לנו תקוה מוצדקת לשינוי לטובה.

הדרישות של קרן המטבע הבינלאומית הן חמורות.

לבצע אותן הוא דבר בלתי אפשרי. מה חושבים אנשים אלה בעצמם כיצד יכולה מצרים לבטל את הסובסידיות על מצרכי מזון בסיסיים לנוכח ההכנסות המוקטנות בהרבה אצל אזרחינו?

ממה אתה חושש? למצרים הרי אין צבא מובטלים כמו לרוב ארצות העולם השלישי.

הבעיה היא שקרן המטבע העלתה לנו את הריבית מאחד עשר לעשרים אחוזים. ומלבד זה עלינו עוד להעלות את המחירים?

הבראה כלכלית אפשרית הרי רק כאשר המצב הלאומי תקין.

מצרים עשתה הרבה. עול החובות לזמן קצר מעיק עלינו רק בשלוש השנים האחרונות עקב הירידה במחירי הנפט, העברות כספים קטנה יותר ממצרים העובדים בחו"ל וירידת הכנסות מתיירות — כל אלה הם התערבות כוחות עליונים אשר אין אנו אשמים בהם.

מה עשתה קהיר עצמה נגד כל אלה?

נשאר נא בנושא העלאת הריבית העכשווית. מדוע עושים זאת איתנו. בעוד שמראים נדיבות גדולה בהרבה כלפי מכסיקו וזאת כאשר כבר העלינו בזהירות את המחירים. אפילו מחיר הלחם ומחיר הבנזין.

מיליוני המשתכרים מעט, וביחוד ארבעת מיליוני עובדי המדינה, לא יוכלו לעמוד בזה בקרוב.

בדיוק כך, יש סף שאין אנו יכולים לעבור. נראה שזה לא מדאיג את אנשי קרן המטבע. כיצד יגיב מצרי ממוצע כאשר יתעורר בוקר אחד וייווכח לדעת שמחיר קילו בשר עלה למעלה מפי שניים? יוליוס ניירה, נשיא טנזניה לשעבר, סיפר לי פעם שקרן המטבע הבינלאומית הציעה לו להעלות את מחיר המזון העיקרי במדינה, פי חמישה — פשוט כך.

מצד אחד אתה רוצה להשתחרר מהסובסידיות. מצד שני אינך יכול להרשות לעליית מחירים ללא גבול מסיבות המדיניות הפוליטיות. כיצד תיחלץ מזה?

ובכן, יוליוס ניירה אמר לי אז משפט כזה: "אם אבצע לתנאים המטורפים האלה, לא ירצו תושבי טנזניה שלי להכיר בי עוד, למרות שהם אוהבים אותי".

כנראה מצרים רבים כבר הגיעו לנקודה זו. כמו, למשל, שוטרי ביטחון הפנים.

רוב האוכלוסיה התייצבה מאחורי הממשלה.

מובארק: אני משתתף בדאגותיו של כל מצרי

זה נכון. אך מי מבטיח לך שהמצב לא יתלקח בעליית המחירים הבאה?

אני משתתף בדאגות כל מצרי, יומם ולילה אני חושב על גורלם של מיעוטי ההכנסה. כמובן שלא אתן למחירים לעלות ללא הגבלה. מדוע, לדעתך, יצאתי למסע זה, מדוע אני כה מלא תקווה בעקבות ביקורי בבון ובבירות האחרות?

אולם אם לא תצליח להשתמש [illegible]?

אם אקבל את "המלצות" אנשי קרן המטבע הבינלאומית, תהיינה מהומות. אנשים יצאו מגידרם. על כך לא חושבת קרן המטבע כלל. אך יהי אשר יהי, לא אקבל את תכתיבי קרן המטבע ובעזרת ידידי איתם שוחחתי עכשיו, אשיג הקלות כלכליות אשר ימנעו מראש אפשרויות גרועות מאלה.

אופטימיות כה רבה יכולה להיות רק אילו השיחות הכלכליות של מצרים היו איתנים.

עובדה היא שיש למדינתי יסוד כלכלי איתן. למרות הקשיים העכשיים, שאיני מנסה לסייג, נמצאת מצרים במצב טוב בהרבה בהשוואה למדינות אחרות בעולם השלישי. למצרים יש עדיין קצב גידול ריאלי של שלושה אחוזים, אין לה מובטלים ויש לה תשתית שאין צורך להתבייש בה.

האם התקלות לא הוכחו בשכרון תגובות התיעוש בעשורות השנים האחרונות?

אנו מפריחים את המדבר בלי לדבר על כך. אם תסע בכביש המהיר מאלכסנדריה לקהיר תיווכח שנוף המדברי שרכבו עבר הכביש לפני מספר שנים, עובר עכשיו דרך שדות מדיקים אשר הושקו חדשנו. לא, אין לנו סיבה ליאוש.

אתיופיה: ניצול לרע של הסיוע הבינ־לאומי

שלטונות אתיופיה רותמים את הסיוע הבינלאומי הניתן למדינה לצורכי העברת־האוכלוסין הברוטאלית שהם מנהלים. מרבית הארגונים ההומאניטריים הבינלאומיים מעלימים עין וממשיכים בפעילותם

מאת לוראן זאקשיני
Le Monde
מיוחד ל"הארץ"

אתיופיה: העברה של מאות אלפי תושבים אתיופיים מתנהלת בתנאים נוראים

האם כבר לא ניתן לגייס את דעת־הקהל הבינלאומית? במעט שלא היו תגובות כאשר ב־17 ביוני חזר והכריז הארגון ההומאניטרי "רופאים בלי גבולות" (אם־אס־אף) ועקת שבר בגלל "התנאים הנוראים" שבהם מתנהלת העברה של מאות אלפי תושבים אתיופים, ובגלל הניצול לרעה של הסיוע הבינלאומי. ב־11 ביולי אמר באדיס־אבבה הפרופסור ז'אן רוראס, כי לתוכנית הממשלתית של גירוש התושבים "יש הצדקה מבחינה היסטורית ומבטבית והיא ראויה לתמיכה בינלאומית רחבה". הוא הוסיף: "הביקורות בנושא זה איננה אלא תעמולה". איש לא הגיב. מי צודק — הד"ר רוני בראומן, נשיא אם־אס־אף המצווה בלי היסוס את אתיופיה בתקופת הנקיא מנגיסטו לקמבודיה של פול פוט, או המומחה הידוע שמסכים עם מדיניות הממשל האתיופי?

הקשר בין פעולת העברה של האוכלוסיה לבין "תהליך היישוב בכפרים" דומה לעתים לקשר שבין העקרונות המנחים את המדיניות, שעליהם אפשר להתווכח, לבין התאמותיה המיידיות, המוראגיות כהולט לדידה של האוכלוסיה הנוגעת בדבר. האם יש להפסיק את הסיוע לאתיופיה בגלל הקשר שבין "הגירוש המאסיבי" לבין זרם הסיוע הבינלאומי? דבר אחד ברור: הארגונים ההומאניטריים אינם "ניימורליים". לא במה שנוגע לסיוע במזון ולא בפעילותם בכשות.

אף שעזרה זו מקלה את תנאי האוכלוסיה האתיופית המורעבת, היא חיונית גם מבחינת המשטר האתיופי, שכן היא מאפשרת לו להמשיך ולבצע את מדיניותו כמתוכנן. ארגונים הומאניטריים אחרים נוטים תכופות להתמנות או להתמימות קיצוניות, ובשם אידיאליזם מוכנים לשאת מצב שפוגע בזכויות האדם. לדברי "עד", גדולה הסכנה שהם ייעשו ל"שותפים" במודע. אם־אס־אף, אחד הארגונים ההומאניטריים, בחר לא להשלים עוד עם "שבה אמיתי", אשר הביא ל־100 עד 150 אלף קורבנות. הוא חשף את הדבר ועקב כך גורש ממדינות. אך מרבית הארגונים ההומאניטריים האחרים, כ־40 במספר, שנשארו בשטח בחרו להעלים עין ומעריכים כי אין תחליף לפעילותם.

דיסאינפורמציה שיטתית

"כל דבר יהיה טוב יותר", אומר הד"ר ז'אן־עמנואל פיאטרי, המזכיר הכללי של "פעולה בינלאומית נגד רעב" (אה־איס־אף), "כאשר ניתוק קשרים מוחלט עם אנשי מערב כמו בקמבודיה או באפגניסטאן". אם־אס־אף תרם תרומה חשובה להפסקה זמנית של הגירוש, אבל המידע בנושא זה אינו מבוסס על נתונים מדויקים. הד"ר בראומן מודה בכך. נראה כי אלפי אתיופים היו ניצלים אילו התבססו הגירוש והעברת האוכלוסיה על עבודת הכנה והיו נעשים בפזות ברוטליות. חלק מן הסיוע הבינלאומי הוטיא את יעדו ועקב כך נגרמו אבידות קשות. יש גם לתת את הדעת לדיסאינפורמציה השיטתית שנוקטות הרשויות של אדיס־אבבה לגבי תוצאות מדיניות זו.

מדיניות ה"נרנורה" של העברת האוכלוסיה מאזורים הצפוניים (וולו, טיגרה, אריתריאה), המאוכלסים בצפיפות גדולה, לאזורים דרום־מערביים (קאפה, וולאגה, אילובאבור), שם צפיפות האוכלוסיה נמוכה יותר, התבצעה בעיקר על־ידי אנשי צבא אתיופיה. השליש היילה סילאסי ניסה כאן את כוחו בלא הצלחה מרובה, בעזרת מומחים אמריקאיים. רשויות אדיס־אבבה, בדומה למומחים רבים לחקלאות, לסוציולוגיה ולגיאוגרפיה, טוענים כי שטחי אדמה מועטים בצפון יפים לעבודות חקלאיות, אך אזורים מסוימים בדרום שמתאימים לכך בכל זאת אינם מיושבים. אם נכון הדבר שבאזורי וולו וטיגרה צפיפות האוכלוסיה עומדת על 50–100 תושבים לקמ"ר, נראה שהגירוש חל גם על משפחות המתגוררות באזורים שמצבם הכלכלי שפיר.

יש גם סיבות אסטרטגיות. המשטר האתיופי מנסה ליצור מעין אזור נייטרלי באזורים שמצפון לאדיס־אבבה, כדי לבודד את החזית העממית לשחרור טיגרה (אף־פי־אל־טי) ואת החזית העממית לשחרור אריתריאה (אי־פי־אל־אף), מה אוכלוסייה המקומית, העלולה להיות נתונה להשפעות.

עם זאת, בכתב־העת "אספרי" מחודש יוני כותב ז'והר לאקונב: "מבין 525 אלף תושבים שהועברו מנובמבר 1984 עד אוגוסט 1985, 310 אלף הועברו מוולו (8.5% של אוכלוסיית האזור), 86 אלף מטיגרה (3.5% מאוכלוסיית האזור), 105 אלף משואה (1.3%), 16 אלף מגונדר (0.4%) ו־6400 מגונדאר (0.2%). אחוז מצומצם זה די בו ללמד שהמדיניות המשוערת של בידוד הגרילה לא היתה יכולה להשיג את מטרתה בצעדים כה קטנים". אך עדויות אחרות, מרובות יותר, מאשרות את ההיפך, ובעיקר עדותו של הד"ר ריאר מארגון "רופאי העולם", שעשה באתיופיה עד סוף שנת 1985.

"200 קמ"ר מצפון לאדיס־אבבה, ב"משולש אפאר", הוא מעיד, "האנשים לא יכלו לעבוד בשדות הכתובה שלהם. השלטונות מנעו את התיישבותם. הדרכים שבהן הועברו הבהמות נחסמו באופן שיטתי. הדבר נעשה בכוונה להגביל או להרעיב את האוכלוסיה, או לשוות לכלום את ההתפתחות הכלכלית של אותם אזורים". שני הדברים מדגישים את חשיבות הגורמים האתניים והדתיים. הנוצרים שבחבל אמהרה, העילית הפוליטית־צבאית של המשטר, שגרלו מאז ומתמיד יחס של בוז כלפי האיכרים, מפגינים עוינות היסטורית עזה ביחוד לתושבי טיגרה בצפון ולתושבי אורומו וגאלה בדרום. ואולם העברת התושבים, כמו גם "תהליך היישוב בכפרים", אמורה להקיף את האוכלוסיה כולה, כדי להפגין ולהמחיש את האחדות הלאומית.

האוכלוסיה מתמרדת

ברור שארגונה מחדש של המדינה על־ידי אנשי צבא נועד "[illegible]" את ההמון, והכפרים החדשים נועדו להוות נקודת מוצא ל"אדם החדש" ול"מהפכה" האתיופית. המבצע, הא־

נראה שהעקרונות שגרמו למותם אמור להקיף מיליוני איכרים, מושתת על ארגון תושבי כל אזור בכפרים סטנדרטיים וב"מושבים שיתופיים". משערים כי תחת פיקוחה של מפלגת העבודה האתיופית (מהע־את), יגדל [illegible] ב־14% עד 56% במשך עשר שנים.

אלף תושבים מקובצים במבנים שנועדו לקלוט 2500 פליטים. רוב הפליטים מספרים כי ברחו בגלל "תהליך היישוב בכפרים", בישול רכוש פרטי ורדיפות דתיות.

עדויות אמינות בנושא זה מספרות על גסות־הרוח של אנשי הצבא ושל הגורמים המפלגתיים, על היעדר מקום לפולחן הדתי באזורים של "ההתיישבות החדשה". בהארארגה, כ־900 אלף תושבים עברו את "תהליך היישוב מחדש". עם זאת, האוכלוסיה מתמרדת מדי פעם. מ־5 עד 10 במאי האחרון, ממזרח לגונדאר וגודיאר, פרץ מרד איכרים. המתנגדים ל"התיישבות בכפרים" רצחו את נציגי הוועדים המקומיים, שתפקידם להעביר ולבצע את הוראות השלטונות. אף שהמרד דוכא באכזריות בעזרת תמיכה אווירית, התארגנו באזור קבוצות גרילה. שליטי אתיופיה הקפידו לשמור כסוד את דבר ההתפרצויות האלימות, אך הדברים נודעו הודות למרכזי הציתות המערביים הממוקמים בקרן אפריקה ואשר מאפשרים לצותת למערכות הקשר של הצבא האתיופי.

דוגמה זו, אחת מני רבות, מוכיחה כי "תהליך היישוב", כמו גם גירוש האוכלוסיה, אינם מתנהלים "בהסכמת התושבים", כפי שטוען שר המשפטים האתיופי מגאל אמרה מיקאל שביקר באחרונה בפאריס. באזור מאקאלה, ההעברה "נעשית בעזרת שכנוע וכוח כאחד", מרווה הד"ר פיאטרי. "אנשי המפלגה מגילים סירוב של שיחות לשיפור התודעה, המלוות בהקרנות וידיאו על מסך ענק, המראה את "חייכני" הדרום". "הנה, זהו המקום שאליו אתם אמורים להגיע", הם אומרים". אם איכרים אחרים הסכימו לגירוש "מרצונם", מורדים רבים נהרגו בשטח על־ידי הצבא.

אלפי איכרים העדיפו להימלט לסומאליה, שם הם ממלאים כ־307 אלפי פליטים הקיימים בארץ זו. מיכאל אמרה, שליח המיוחד של אתיופיה בבונגו־אש־קאל, אמר כי 50 של רבים הם תנאי הבריאות בתהליך העברת התושבים. לא היו בידי האתיופים די אמצעי אספקה לבצע את המתוכנן, אף שמשאיות הסיוע הבינלאומי לקורבנות הרעב לקחו חלק בזה. כמה מאות אנשים מתו במהלך המסע, או במטוסי התובלה הסובייטיים מסוג אנטונוב, או בגלל התנאים הנוראים בארגזי־משאיות, בגלל חוסר מזון או מזון מועט. חלק מן המשפחות שבכל זאת הצליחו להגיע לדרום, היו מופרדות. אדמות הדרום זרועות בצות רבות, האקלים שם מזיק לבריאות, ותושבי ההרים הצפוניים שאינם מורגלים בו סבלו ממחלות (קדחת, טריפאנוזומיאזיס וכד'). מלבד זאת, מוסרות שהיו אמורים לקבל את פני התושבים שהועברו לא נראו באזור, ותושבי הצפון נתקלו בעוינות של האוכלוסייה המקומית.

הארגונים ההומאניטריים שפועלים באתיופיה היו מודעים להתרחשות זו. לכן רבים מהם מסרבים לפרוס את פעילותם באזור הדרום. "זו בחירה קשה", מתוודה הד"ר פיאטרי. "לא להתערב, פירושו להניח לאלפי אנשים למות. להתערב, פירושו לסייע בידי הממשלה המסרבת למדיניות־העברה הומאנית יותר, להשיג את מטרותיה". הוויכוח בנושא זה נלווה לוויכוח בשאלת האחריות של הארגונים ההומאניטריים. מרכזים של ספקי הסיוע בצפון המדינה משמשים את שליטי אתיופיה כמרכזי מעבר, שאליהם נשלחים "המועמדים". "הסיוע הבינלאומי שימש כמעין 'פתיון'", מציין הד"ר בראומן.

פיקוח רופף

תפקיד הוועד לרההביליטציה וסיוע (אר־אר־סי) רחוק מלהיות בהיר בנושא זה. הארגונים ההומאניטריים שפועלים באתיופיה מסכימים שניצול לרעה של הסיוע במזון יכול להיות קשור בכך, השימוש במזון

עשוי להיטמע כפיקוח אר־אר־סי (הארגונים הבלתי ממשלתיים). "מי יכול לומר בביטחון לאילו צרכים השתמשו בסיוע מצרפתי?" אומרים בקא דאורסי. כמה מהאישים הבכירים של אר־אר־סי מודים כי ראו כמויות עצומות של מזון מגורות במחסנים, ובעיקר במאוארה, בקאבבולשה, באזור דאברה ובאר סמארה. יש המשערים כי הן נועדו לשימוש הצבא ולפעולות צבאיות באריתריאה ובטיגרה. עם זאת, גורמים רבים של אר־אר־סי נוטים להתמודד עם אחריותם ההומאניטרית. הדבר עלה להם בחשד ובעוינות של הרשויות.

זכורות עדיין התגובות הזועמות של הממשל האתיופי ושל בכירים באר־אר־סי בעקבות המאמרים ב"לה מונד" על הניצול לרעה של הסיוע הבינלאומי. אך מאז, שניים ממנהיגי המאבק ברעב, דאוויט וולד ג'ורג'יס וברהאן דרסה, גולים לשהות בארצות־הברית. האחד מפני שיצא נגד "ההתערבות רחבת־הממדים של האידיאולוגים המפלגתיים" בפעולות ההצלה והשני משום שלא הצליח "למלא את חובתו בצורה המתיישבת עם מצפונו". איך אפשר שלא להטיל ספק בהכרזות של אדיס־אבבה, ובנתונים של אמרה מיקאל, שלדידם האשמות נגד אדיס־אבבה אינן אלא "תעמולה של אויבי אתיופיה"?

600 אלף תושבים אתיופים סבלו מתהליך העברה ויותר מ־10.5 מיליונים — מתהליך "היישוב בכפרים". פעולות העברה נפסקו בקיץ 1985, אך הן יתחדשו ברגע שהאזורים הרשים יהיו מוכנים לקליטת האורחים", כדברי מיקאל. המטרה היא להעביר ולישב מיליון וחצי תושבים. "הדבר דחוף". הוא מוסיף, "מדובר בהצלת חיי אדם". צרפת מצדה ממשיכה "להביע דאגה ולשאול שאלות" לגבי פעולת העברה והיא "נמנעת מלתמוך בפעולות באזורי ההתיישבות החדשה". גישה זהירה אך סותרת את מלות הביקורת של קלוד מאלורה, מזכיר מדיני לשמירת זכויות האדם.

הממשל האתיופי הודיע רשמית כי לא יהסס לגרש את מחצית הדיפלומטים הצרפתיים המוצבים באדיס־אבבה, במקרה של הדלפת דוגמות. מה ניתן לעשות? מישל אוריאק, השר לענייני העולם השלישי בממשלת צרפת, שהוזמן ב־13 ביולי ל"מועדון העיתונות" של רדיו צרפת הבינלאומי היה מתון בדבריו: "אנו נוטים לחשוב, כי יש להמשיך לספק את הסיוע רק כאשר אפשר להבטיח שהוא יגיע ליעדו. אך יש ספקות בדבר. ממשלת אתיופיה יכולה לפתור את הבעיה בשיתוף אתנו. אם תוכיח שאין בסיס לחששותינו". באשר לאר־אר־סי אמר הד"ר רויאר, כי "יש צורך בבסיס משותף כדי שנוכל להכתיב כמה כללים מוסריים לממשל האתיופי".

אתיופיה זכתה השנה ב־1.2 מיליון טונות סיוע במזון, ויש להביא בחשבון יותר מ־300 אלף טונות שלא נוצלו ב־1985. מומחים מעריכים כי 800 אלף טונות בלבד היו יכולים להספיק ב־1986, והם מתבססים בעיקר על הגשמים האחרונים. כבר ידוע שלא נעשה שימוש ב־400 אלף טונות. מי ייתנה מכך אך האם בכלל אפשר להפסיק לעזור לאתיופיה?

הפלייבוי המזדקן

שרות
Newsweek
מיוחד ל"הארץ"

ביתו המקורי של הפנר, עם המיטות המסתובבות שבו, הפך לאכסניה של המכון לאמנות של שיקאגו. ה"ביג באני", מטוס השחור, בעל מיטות אליפטיות, נמכר לפני תקופה כה ארוכה, שבעליו לשעבר, בן 60, אף אינו זוכר איזה סוג מטוס זה היה. אין דבר: ישנם אחרים שידעו לספר שבתקופה הפזות שמחה של יו הפנר הוא החזיק בדיי־סי־9. המין לבדו לא יכול להיות בסיס למערכת יחסים. אפילו יו הפנר (הפילוסוף האהוב ביותר על הפנר) למד זאת. אם כן, אין זה מפתיע שהמו"ל וקוראיו לאט לאט יצאו מהמשחק.

המפתיע ביותר הוא, שכשלונו של הפנר ניראה גם בעבר המוניטין שלו, סבל מירידה קשה שלא היתה כמוה מאז שנות ה־60. אך זה הוא מוניטין מסוג שונה.

המערכה של יו הפנר נסתיימה. זה ברור. האימפריה המפוארת שלו התכווצה עד להיעלמות. בשבוע האחרון היו רק 3.4 מיליון קוראים לפלייבוי, לעומת 7.2 מיליון ב־1972. הפרסומים בעסקי הווידיאו שלו הפכו ליעד של התקפות הפמיניסטיות הפונדמנטליסטיות. של מתנגדי הפורנו הדתיים ושל ועדה ממשלתית.

סיפורו של הפנר היה מיזוג במינו־בעיקר בומבו־הודעה של משרד התובע הכללי לענייני פורנוגרפיה שטיפלה בכל סוגי הקשר בין פורנוגרפיה לאלימות. דו"ח ועדת מיז לא מהווה יותר דבר מופשט עבור הפנר הוועדה הפעילה לחצים על רשתות של חנויות למוצרי מותרות ברחבי המדינה להוריד את פלייבוי מהדוכנים. נראה שהפנר משתעשע מהמאבק, הוא נהנה להיות שוב סמל בעל עוצמה ויתכן שהוא מוקסם יותר מהתפקיד של מי שהמאבק על הסעיף הראשון בחוקה האמריקאית. "רק תנו לי שוק פתוח", הוא אומר.

השופט הפדראלי הסכים עם הרישתו. לפני כשלושה שבועות ועדת מיז נתנה הוראה לבטל את המכתב המודיע לבעלי עסקים שהם מוחזים מפיצי פורנוגרפיה משום שהם מחזיקים את העיתון פלייבוי. ההופעה המחודשת והמפתיעה של הפנר מהווה המשך לתקופת הירידה הכואבת שלו. בתקופה זו פלייבוי רכש מוניטין של עיתון הגברים החלש ביותר. השילוב בין הפופולריות ההולכת וגדלה של עסקי וידיאו ושל פורנו כבד וההשפעה המתחזקת של מתנגדי הפורנו גרמו בעיות קשות להפנר ולכל ממשיכיו.

בינתיים בתו כריסטי בת ה־33, יו"ר החברה, עסוקה בנסיון לברר איזה סוג של גברים אכן קורא פלייבוי ב־1986. כריסטין מוכנה להגן על כמעט כל מה שקורה באימפריה: סגירת מועדוני פלייבוי

יו הפנר: האימפריה המפוארת התבוצצה

לים, שהתפרסמה בין 1962 ל־1963. אדם "אינו צריך לראות את חייו כורם של למעות, אלא כתוצאה" כותב הפנר. "עליו להפיק הנאה מעבודתו בלי לראות אותה כקץ הקיום".

אין הדבר אומר שהוא התעלם מן הצורך לאזן את ספרי החשבונות של החברה. למעשה עד 1981 החברה שלו היתה ריווחית והרוח לעיתון ובית הימורים בלונדון אשר נפתח. לגמרי במקרה, סמוך להגעתם של אילי נפט ערבים לבירה הבריטית. לאחר תקופת עבודה מטורפת, כאשר הוא ישן בחדר שינה מאחורי פתח סודי בקיר משרדו, הוא מעדיף לחלק את זמנו בין חברתו, בארבי באנטון מלוס אנג'לס, לבין קרן כריסטי בשיקאגו. אי אפשר לומר שחייו הם רק הנאה. הירידה של אמצע שנות ה־70 פגעה בו קשות. בעורים הגדולות, ירידה שלא היתה כמוה בפופולריות של ערוץ הטלוויזיה של פלייבוי. כדוגמה לניסיון של פלייבוי להחזיק מעמד, היא מביעה סוג קשר חדש בינו לבין הדוגמניות שלו.

האם איש לא אמר להפנר שתקופת הצלחה והעסקים הגיעה לסיומה? האם לא הזכירו לו שהוא מחזיק ב־70% ממניות החברה שירדו מ־30.25 דולר למניה ב־1978 ל־7 דולר כיום? "אני מוצא את עצמי במצב של נוסטלגיה" הוא אומר. "אני חושב ומרגיש שוב כאדם צעיר".

הפנר רוכב על אופני התרגול שלו, התרגול של 8 עד 12 פוזיות של פפסי ליום הפך להרגל של דיאט פפסי. יש פחות מלח בתפריט המעודן שלו, המקטרת המפורסמת שלו נעלמה. הפנר אף יוצא עם חברתו הנוכחית, קרי לאי, בת 22, לראות תערוכת אמנות. משהו שלא היה דומה לו בשנים עברו. ישנה הרגשה ברורה מסביב לבית הפנר, שלא כמו בתקופת השגשוג שלו, שדבר לא יכול לקרות יותר במלכותו.

בעשר השנים האחרונות הפנר לא עשה הרבה. אך מ־1953 עד שנות ה־60 המאוחרות הוא עבד לעיתים קרובות 36 שעות רצופות כדי לחבר את הגירסה שלו ל"אסקוואיאר" המקורי. בשיא בתפיסתו, הוא בנה ב־1953 [illegible], על הצילומים המפורסמים ביותר כיום של מרילין מונרו. ההצלחה לא היתה גדולה — מחזור בשיעור 1 מיליון ב־1959 הזהיר אותו שלא להתעקש

על תפיסתו. פלייבוי באותה תקופה היה רעיון שלא מן העולם הזה. כבר הקומיקאי ריוויד סטיינברג מעיר: "שריים בגודל אתיופי היו לממשיכו של יצחק באשביס זינגר". אז זה היה דבר שאנשים רצו. ב־1962 בוגרי בית ספר למנהל עסקים בהארוורד עבדו מבחנים המוקדשים במלואם לפעילותו של הפנר. העיתון היה חלק מתנוף של הפופ. כך זה היה בעבר וכך גם היום. אך הפנר שואל שאלה רטורית: "מה ההבדל, מה קורה" על רקע מפל המים ומיתקני הבריכה המפוארת שאולי יזכו לשימוש יום אחד (אם הוא ילמד לשחות), הוא אומר: "לא יכולתי לכתוב זאת בעצמי בצורה טובה יותר. רוח הנושבת במדינה מזכירה את מה שהיה כאשר פלייבוי התחיל ב־1953, באווירה הצחורה מין בתקופת המקארתיזם, וזה היה מציין עבורנו. פלייבוי היום זה לא נושא חם באותה מידה כמו לפני 10 שנים. אך עכשיו ישנו גם רגש עריכתי, וזה דבר טוב בשביל העיתון. זה גם חיובי מאוד בשבילי מבחינה אישית." בעקבות ועדת התובע הכללי הורחקו העיתונים פלייבוי פנטהאוז ו"ג'אילון" מחנויות דרגסטור ומחנויות למוצרי מותרות. הפנר המרוגז אמור היה להיות השני בתור. אפילו בימים הטובים הוא לא יכול היה לזכות בפרסומת שהממשלה הפדרלית הציעה לו חינם בשבועות האחרונים. לפתע, מאמרי מערכת של שיקאגו סאן טיימס ושל ניו־יורק טיימס יצאו בהגנה על הפנר ועל זכותו למכור את המוצר בחנויות. הסאטירי ריוויד כינה אותו ב־1985 כ"אחד האנשים השפלים ביותר של הספרות והאמנות האמריקאים."

"אם אתה לא מתייחס לכלי התקשורת ברצינות", אומר הפנר, "הגישה הכללית של הקהל היא חיובית. מאבק זה נותן לי עמדה של הגיבור הנותן את הטון בצורה בולטת".

ברית הפמיניסטיות הפונדמנטליסטיות השתמשה בדו"ח כדי לדרוש את הוצאת פלייבוי מקיוסקים לעיתונים ולעורר את הביטול של ערוץ פלייבוי בטלוויזיית כבלים מקומית. התפתחות שעלתה להברת הפנר מיליונים נוספים. "אנחנו נמצאים במיגננה," מודה הפנר. "די חשוך, אך זה רק לזמן מה". אך אפילו בתקופות של לחצים כלכליים ושאלות תחרות ורישנות, הפנר התעקש על עקרונותיו, אותם הוא הביע ב"פילוסופיית פלייבוי", סידרה בת 26 פרקים ו־250 אלף מי־

התחרות בין עיתוני פורנו הלכה והתגברה. כמותם עלתה ממספר קטן לכמה מאות. הדבר הגיע אותו ב־1972 לעשות צעד רדיקאלי: הפנר העז להציג בפליימאט הראשון שער ערווה. "המלחמה על אזור הערווה" הזולה והנערות הנעצבות נאלצו לוותר על מסתוריותן לתמיד. קמה שערוריה, אך כאשר החידוש הפך לחלק מהחיים, המעוניינים בפרטים נוספים פנו לקסטות וידיאו ועיתוני הפורנו. נפגע מכך הפנר.

באותה תקופה החל השירות הפדראלי לענייני סמים לנהל חקירה במשך שלוש שנים כדי לבדוק האם האורחים והמועסקים של הפנר השתמשו בסמים באופן חופשי. בנובמבר 1974 מזכירתו האישית ומאהבתו לשעבר, בובי ארנסטיין בת 32, האשמה בהפצת קוקאין. חודשיים לאחר זאת התאבדה. הפרשה כולה הפכה עסק נורא־מבאשת. יוסי ציבור, "אחיתי הרס" אומר הפנר "היא הכחשתי לשימוש במעט קוקאין בחוגות ידידי בעבר. אך בשנים האחרונות אני מאד יציב. לא ידעתי איך להשתלט על מה שקורה".

הפנר מודה שאינו יודע איך להתמודד עם הפמיניסטיות המאשימות אותו בניצול גוף האישה. "בסופו של דבר," אומר האדם שחברתו תומכת באופן קבוע בשמאל ובתנועה לזכויות האזרח הפועלת להתרת [illegible], "אני פמיניסט, אני מאמין בזכויות האדם".

ב־1981 מאבד הפנר את הרשיון לעסקי הימורים באנגליה ובכך הוא מאבד 85% מרווחיו לפני מס. ב־1983 סירבו רשויות ניו־ג'רסי לתרום את הרשיון של החברה להפעיל את מלון אטלנטיק סיטי שנפתח תקופה קצרה לפני כן.

השערוריה של רצח דורותי סטראטאן היתה מכה קשה, וגרמה לירידה משמעותית בשמו של הפנר "כרומנטי קיצוני". הפנר אומר שזה דבר הרס אותו. ידידו לשעבר ומאהבה של סטראטאן, פיטר בוגדנוביץ' כתב שהפנר אנס אותו לקיים יחסי מין עם דוגמנית בת 19 בזמן המסבת ג'אקוזי בלילה הראשון שלו בחווה. הפנר המתוקף זימן מסיבת עיתונאים והאשים את בוגדנוביץ' בכך ששכב עם אחותה של סטראטאן בת ה־13. הילדה האמה תבעו חמישה מיליון דולר.

זאת היתה התחלת תקופה קשה של 1985, שאותה רואה הפנר כיום כ"הגועל המבורך שעזר לי להכין את עצמי לקסטה טובה עם הפונדמנטליסטים והפמיניסטים וששיפרה את חיי". אפשר לומר בביטחון שזה הפך את חייו לרגילים יותר. אחרי שנים של "חיי לילה" בהם היה מתעורר בחמש אחר הצהריים רק כדי להגיד שלום לעובדים, הוא נוהג כיום לרדת אל עובדיו בסביבות עשר וחצי בבוקר. הוא אפילו ישן במיטה מלבנית, תמיד עם אותה אישה, עד כמה שידוע לה. "הוא לא מסדר אותי" הייתי הדרגת אחור", אומרת קרי לאי הקברית. האם מרוצה כתתנה בעתיד? קארי הייתה רוצה לחשוב כך. "זאת לא המטרה שלי" היא אומרת. "אך אני יכולה לראות בעיני דימיוני שאני דוחפת את כסא הגלגלים שלו בשדרה". הוא, לעומת זאת, לא חושב לא על כסא גלגלים ולא על נישואין. הפנר מתוודה שאינו חושש עדיין מלהשתעשע עם "תתיכות צעירות ומתוקות. יש לי סוג כזה של פנים, שאני נראה יותר טוב היום מאשר לפני 10 שנים. אם אני עדיין יכול למשוך נשים צעירות ויפות, אני לא יודע מדוע אנשים תמיד מדברים על הרגלי הבילוי שלי".

כדי להצליח במלחמת הקיום של שנות ה־80 המאוחרות, מוכרח הפנר למצוא את שביל הזהב שבין אוהדי פורנו שרופים לבין מתנגדיו הצדיפים, אם בכלל הדבר אפשרי.

כעת, למרות שנשבע שהוא שומר על מעמד של פרישה למחצה, הוא מתחיל לבחון את השפעתו באופן יותר נמרץ. הוא פירסם מאמר מערכת היוצא נגד ועדת מיז, הוא מתכנן סידרה של צילומים בשם "נערות של לאילוהאף". איש אינו מסוגל לומר כי המערכה הגיעה לסיומה.

התיאטרון הקאמרי

מבצע 50% הנחה

במשך 10 ימים בלבד מיום 28.7.86 עד 6.8.86 ניתן לרכוש כרטיסים בקופת התיאטרון הקאמרי ב־50% הנחה לכל ההצגות המועלות באולם הקאמרי עד סוף חודש אוגוסט

חוות החיות — מחזמר — מאת ג'ורג' אורוול — הצגות אחרונות — יום ב' 11.8, יום ג' 12.8, יום ה' 14.8, מוצ"ש 16.8

יאקיש ופופצ'ה — קומדיה — מאת חנוך לוין — הצגות אחרונות — מוצ"ש 2.6, יום א' 24.8, יום ב' 25.8, יום ג' 26.8, יום ד' 27.8

מיכאל קולהאס — מאת ג'ימס סונדרס עפ"י היינריך פון קלייסט — יום ב' 4.8, יום ג' 5.8, יום ד' 6.8, יום ה' 7.8, מוצ"ש 9.8

כרטיסים ניתן להשיג בקופת הקאמרי, דיזנגוף 101, טל 233335 בין השעות 10.00 עד 3.00, 17.00 עד 20.00

בתי מלון עם סגנון

בתי המלון האלה מגישים לך כל בוקר את "הארץ" כחלק מן הארוחה ללא תוספת תשלום.

בתי הארחה והבראה
איילת־השחר — 069־32611
ארזה־מוצא — 04־342291
בית דולפיד־רבי ציון — 04־924111
בית־יערי — ביתן אהרן 053־93377
יערות הכרמל — חיפה 04־229144
כינרות — טבריה 067־91281
כפר בלום — 065־43666
כפר התבור — 065־72530
קבוץ לביא — 067־99450
מעלות — 04־979881
ניר עציון — 04־942541
שפיים 052־70171
שמרינצק — 065־73006

בתי־מלון
אביה סונסטה — 059־79222
גלי־כנרת — טבריה 067־92993
גליל — טבריה 065־92993
גן־הדקלים — נצרת 065־76222
דניאל — הרצליה 059־544444
השרון — הרצליה 052־78777
וושינגטון — טבריה 067־91861
טולמית — חיפה 04־242811

בתי מלון המעוניינים להשתתף במבצע יתקשרו למחלקת קידום 03־824261 שלוחה 540.

הכלים באדיבות טולמנ'ס בע"מ רח' הא באייר 72 תל־אביב

מבצע — הספל האדום יתקבל גם במלון שלך

הארץ — עיתון לאנשים חושבים

אוניברסיטת תל־אביב

הפקולטה למדעי החברה בשיתוף עם משרד הפנים ומועצת שמאי מקרקעין — המרכז למירשם ענף רישום וקבלה

המשך הרישום לתכנית לימודים לקראת

תעודה בשמאות מקרקעין וניהול נכסים לשנה"ל תשמ"ז

מטרת התכנית להכשיר כוח אדם לעבודה בשמאות מקרקעין וניהול נכסים. התכנית מיועדת לבוגרי תואר ראשון, בעיקר במקצועות: אדריכלות, גיאוגרפיה, משפטים, הנדסת בנין, אגרונומיה, כלכלה, מינהל עסקים וכדומה.

תוכנית הלימודים הינה דרישנתית ועבודה בשיתוף עם המועצה לשמאות מקרקעין. בוגריה פטורים מכל בחינות המועצה למעט הבחינות הסופיות. הלימודים מתקיימים בשעות אחה"צ והערב.

טופסי רישום ניתן לרכוש בחנות "דיונון" בבנין האקדמיה למוסיקה.

פרטים ניתן לקבל במזכירות התוכנית, בנין נפתלי חדר 705 טלפון 420705 בשעות 11.00־13.00.

למכירה בירושלים

דירה בת 5 חדרים ברח' אחמד בן אבי 7

ניתן לראות את הדירה בימים שני 4.8.86, שלישי 5.8.86 בין השעות 9.00־10.00 בבוקר.

פרטים נוספים ניתן לקבל בטלפון: 02־698811 הצעות יש להגיש בכתב ...

הריש — "שיפוץ הפרוטוקול"

סבך של סתירות וטעויות

ביום ששי שעבר פורסמה בכמה עיתונים ידיעה שעסקה בפרשת "שיפוץ פרוטוקול הריש". בימים שלאחר־מכן, פירסמו משרד המשפטים והיועץ המשפטי לממשלה, יוסף הריש, שורה של תגובות, הכחשות והסברים, עד שהציבור הרחב נותר נבוך ומבולבל בלא שידע מה בעצם אירע בעניין זה.

עתה, מקץ שבוע אפשר להבהיר ולסכם דברים. לפי החוק, רשאי הריש, שהיה שופט מחוזי ונתמנה באמצע ביוני ליועץ משפטי לממשלה, לכתוב פסקי־דין במשך שלושה חודשים מיום שפסק לכהן כשופט. כשהחל הריש לכהן בתפקידו החדש, העביר בית־המשפט לשופטים שונים עשרות תיקים שהותיר אחריו הריש. היו אלה תיקים שהושמעו בהם סיכומי הצדדים וסיומם היה תלוי אך ורק במתן פסק דין, אלא שכאמור, פסק הדין לא ניתן בשל הסתלקות שופט הריש.

והנה, לפני כשלושה שבועות הגיע מידע ממשרד המשפטים לכמה עיתונאים, ולפיו ב־9 לחודש שעבר, כאשר הריש כבר שימש יועץ משפטי לממשלה והיה שקוע ראשו ורובו בפרשת השב"כ, הורדו לפתע להתפנות מכל עיסוקיו וכתב פסק־דין עם הנמקות — רק בתיק אחד מבין כל התיקים שהותיר אחריו. יש להדגיש, כי מותר להריש לכתוב פסקי דין במשך 90 יום לאחר פרישתו מכהונתו כשופט, אך המידע ממשרד המשפטים ציין כי חשוב לברר מדוע טיפל רק תיק אחד מבין עשרות התיקים. באותו תיק הופיע כפרקליט של אחד הצדדים עו"ד הד"ר אמנון גולדנברג, ידידו הקרוב של הריש, שערך ליועץ המשפטי, עם מינויו לתפקידו, מסיבה מפוארת.

* * *

העיתונאים פנו למזכירות בית־המשפט וצילמו את התיק, כולל העמוד שבו צוין כי פסק הדין הומצא לצדדים ב־9 ביוני. הם גם צילמו את העמוד שבו רשום הסעיף "פסק הדין הודע לצדדים ב..." אותו זמן לא ייחסו חשיבות לעובדה שהתאריך בסעיף זה ריק.

ודבר משרד המשפטים נתבקש להבהיר מדוע טיפל הריש אך ורק בתיק זה ב־9 בחודש שעבר. לאחר התייעצות עם הריש, שארכה שלושה ימים, נמסרה התגובה כי פסק הדין נמסר לצדדים באחד בחודש שעבר ולא ב־9 וכי החלטת השופט לדחות את התביעה הודעה לצדדים עוד ב־19 במרס השנה.

תשובה זו באה לעיתונאים כהפתעה, שהרי המסמכים המצולמים שבידם הצביעו במפורש כי פסק־הדין ניתן לא באחד בחודש שעבר — היום שבו פרש הריש מכהונתו ועדיין היה פנוי לכתיבת פסק־דין — אלא כעבור תשעה ימים, בשיא פרשת השב"כ. שב חזרו העיתונאים לתיק וצילמוהו פעם שנייה. לתדהמתם, התברר להם שתאריך פסק הדין המקורי שופץ. התאריך שונה מה־9 לאחד בחודש שעבר. בסעיף "הודע" (נמסר) לצדדים שהיה ריק קודם־לכן, וכך אף צולם, הופיע לפתע תאריך: ה־19 במרס.

עוד בטרם הפרסום, פנו העיתונאים למתמחתו של הריש והיא אמרה כי היא עשתה את השיפוץ על דעת הריש. על כך הגיב הריש כי אין לו מושג מה עשתה המתמחה. "אם עשתה את זה, עשתה שטות", אמר. לאחר שנאמר לו שהדבר בוצע, לפי דברי המתמחה על דעתו, הגיב: "אם אמרה, לא אכחיש את דבריה של המתמחה המסכנה".

ביום שישי שעבר פורסמו הדברים. בתגובה, פירסם משרד המשפטים, לאחר התייעצות עם הריש, הודעה ובה נאמר כי פסק־הדין המקורי הוכן ונמסר להדפסה במזכירות בית המשפט באחד בחודש שעבר אלא שהקלדנית רשמה על עותק אחד, בטעות, תאריך מאוחר יותר בתשעה ימים. הודעה זו נתגלתה כמשובשת מיסודה. התיקון נעשה במקור, לא באחד ההעתקים. משרד המשפטים פשוט לא העלה על דעתו שהתיק צולם.

המשרד נתבקש לציין את שם המזכירה שעליה הוטלה האשמה "הנ"ל" — וסירב. בהודעה נוספת של המשרד לא הועלה עוד הסיפור עם המזכירה שטעתה.

בשלב נוסף, בשיחה עם ברוך מאירי, מ"מעריב", אמר הריש: "אני שוקל להעמיד לדין אנשים שנתנו יד לפרסום נוהג נגדי". דבריו צוטטו בעיתון. למחרת, הכחיש הריש, על־ידי דוברו, כאילו אמר דברים אלה, וטען: "זו ידיעה משוללת כל יסוד". "מעריב" ציין: "הידיעה אתמול נרשמה מפי היועץ המשפטי לממשלה".

* * *

במקביל הלכו העיתונאים לברר פשר הסיבה שאין בתיק פרוטוקול המודיע את פסק־הדין. הם פנו לצדדים במשפט, כולל פרקליטיהם והללו השיבו כי פסק־הדין השמע בעל־פה בלשכתו של השופט ב־19 במארס וכי השופט, בהשמיעו החלטתו לא רשם דבר. בירור העלה כי להחלטה הנאמרת בעל־פה, ללא כל תרשומת, ללא פרוטוקול, ללא ציון התאריך שבה הודעה, אין נפקות משפטית, כאילו לא ניתנה כלל. במלים אחרות: אם תיק זה היה מועבר עם עשרות תיקים אחרים שהותיר אחריו הריש — בהיעדר פסק־דין כתוב, בהיעדר רישום מתי הושמע פסק הדין לצדדים — השופט שהיה דן בתיק היה יכול להתחיל את המשפט מראשיתו, או להמשיך לאחר השמעת הסיכומים, והיה יכול לקבל החלטה חדשה, כולל פסק־דין הפוך לזה שנתן הריש בעל־פה.

במקרה הנדון, הזוכה בתיק היה הנתבע שיוצג על־ידי משרדו של עו"ד גולדנברג. בפני שופט אחר היה פסק־הדין עלול להיות שונה. הריש נשאל בעניין זה, תוך ציון העובדה כי אין בתיק שום פרוטוקול בקשר להחלטתו וכי גם לשני הצדדים, התובע והנתבע, אין כל פרוטוקול שכזה. [illegible] בתגובה, הודיע הריש שהוא כתב החלטה אלא שיד אלמונית סילקה אותה מתיק בית־המשפט.

במלים אחרות: בתחילה, המתמחה של הריש פעלה על דעת עצמה. לאחר־מכן, מזכירת בית־המשפט טעתה. בהמשך, מכחיש הריש מה שאמר לסופר "מעריב". ובסופו של דבר, "יד אלמונית" סילקה את החלטתו מתוך התיק.

מכרז נוסח מכון היצוא הישראלי

מה קורה כאשר המנכ"ל מחליט להתקשר עם משרד מיוחד ליחסי ציבור, כדי לשקם תדמית המכון

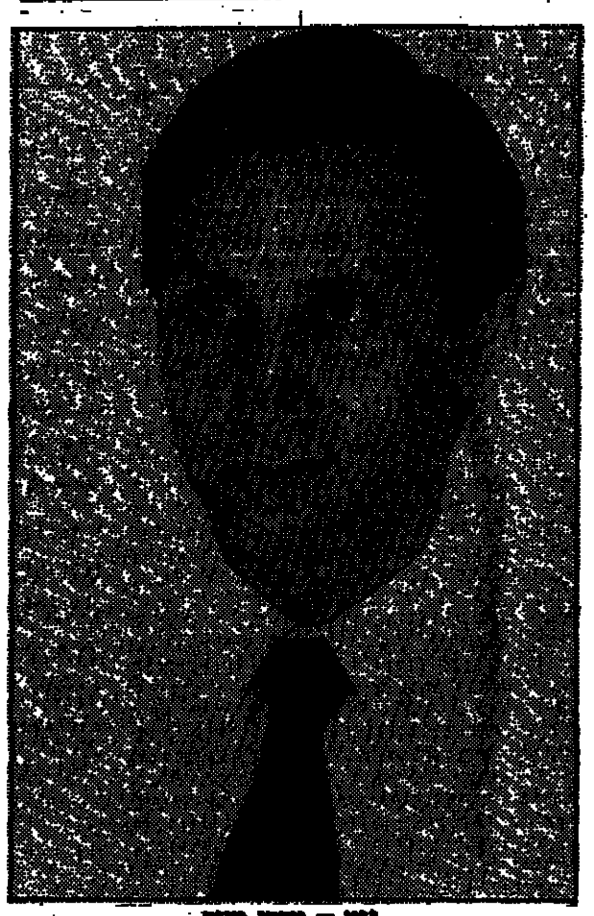

גוט — מכרז מהיר

רמי גוט, מנכ"ל מכון היצוא הישראלי החליט שלא להסתפק בדובר שהוא עובד המכון, אלא להתקשר עם משרד רציני המתמחה בהסברה וביחסי ציבור. הוא ביקש לשפר את תדמית המכון שספגה ביקורת קשה בדו"ח האחרון של מבקר המדינה, ובסדרת כתבות של עוזר שוחר מ"מעריב", שבהן הועלו השגות חמורות על תיפקוד המכון ועל דרך תיפקודו של המנכ"ל עצמו.

ואכן, דוברת המכון, נילי בן אמיה, קודמה לתפקיד אחר ועתה לא נותר לנו אלא לברר כיצד פעל המכון, האמור לפעול לפי סדרי מינהל תקינים, בעניין התקשרותו עם משרד ליחסי ציבור. במקום לפרסם מכרז פומבי שבו יפורטו דרישות התפקיד, הוכחת כישורים, הצעת מחיר ומסגרת תקציבית ולאפשר לכל [illegible] ליחסי ציבור [illegible] המכון לנקוט בדרך שונה.

● משה דיין, בעל משרד ליחסי ציבור קיבל פנייה טלפונית ובה הוצע לו להציג מועמדות למשרה. אומר דיין: "הפנייה היתה כללית, שטחית ופשטנית. ממילא גם ההצעה בכתב שהגשתי היתה כללית ביותר. בדיעבד, אני מצטער ששלחתי אותה". דיין לא קיבל עד היום תשובה לפנייתו.

● איש יחסי הציבור שבתאי רביב מציין שגם הוא קיבל פנייה כללית דומה, עליה השיב משרדו תשובה כללית. גם רביב לא קיבל תשובה עד היום.

● משרד גיתם — מערכות תדמית, הודיע כי לא ישיב כל תשובה משום שצורת הפנייה מעידה על חוסר רצינות, או על כך שמכרז תפור מראש.

● דוד אשכול, בעל משרד "לוגוס" ליחסי ציבור, קיבל אף הוא פנייה טלפונית ובה "נמסרו לי פרטים דלים בלבד". הוא שיגר הצעה כללית, בניגוד להרגלו במקצוע, קיבל אשכול לאחרונה מכתב תשובה ובו צוין כי הצעתו נדחתה אף שההצעה שהגיש היתה מקיפה ומעניינת".

בסופו של דבר, הוחלט להתקשר עם משרד ליחסי ציבור של יוסף פריאל, לשעבר מנכ"ל עיתון "דבר", שפרש [illegible] ליחסי ציבור. [illegible]

למה בחר המכון דווקא בו? "משום שהוא פתח משרד לפני כשנה ומשרדו קטן, חדש ולא עייף", השיבו לי מנהלת המכון. תשובה זו אינה מסבירה כלל מדוע פנה בכלל המכון למשרדים האחרים שצוינו למעלה, כולם גדולים ותיקים. אולי היה כדאי שהמכון ייצא במכרז להתקשרות רק עם "משרד קטן, חדש ולא עייף".

איכות הסביבה

צה"ל — מים רעילים

מים רעילים גולשים מבריכות אגירה ומזהמים את מי התהום. משרד הבטחון לא משתף פעולה.

תושבי שטחים רחבים בנגב עלולים לגלות יום אחד כי מי השתייה שהם צורכים בעשר רעילים כל־כך שהם סכנה לבריאותם ואף לחייהם. זה החל באוגוסט 1984. באתר רמת חובב שבנגב פעלה מערכת בריכות האגירה שבהם רעילים המזוהמים. על־ידי התעשיה הכימית שבסביבה. לפני שנתיים, פנו האחראים על האתר לוועדה המחוזית במחוז הדרום בבקשה לאשר הרחבת האתר ב־250 דונם. בבקשה צוין כי יש להוסיף בריכות חדשות למערכת הקיימת, שאם לא־כן, ייווצר מצב שהמערכת הנוכחית תוצף וזרמים רעילים שיגלשו מהבריכות יגיעו למי התהום, על כל המשתמע מכך.

מערכת הביטחון המיוצגת בוועדה, התנגדה לבקשה בטענה שהגדלת שטח הבריכות תשפיע לרעה על החיילים במחנות שבסביבה. כל הפניות למשרד הביטחון, במשך שנתיים, מן הוועדה, מן השירות לאיכות הסביבה, ובסופו של דבר, גם פניות מצד שרי הפנים, הבריאות והתעשייה — נתקלו בסירוב מוחלט. פנו לאוצר, כאמור לכל הפניות, לנו אין כסף.

מה החלופה? — נשאל שר הביטחון — שמפעלי ייצור כימיקלים ישביתו את הייצור, או יעתיקו את המפעלים לאזור אחר? הרי התעקשות משרד הביטחון עלולה לגרום אסון אקולוגי. את בעיית הכספים חייב המשרד לפתור עם משרד האוצר. אך למה למנוע אישור בקשה כה חיונית?

בשבוע שעבר החל התהליך שמפניו הוזהרו הרשויות האחראיות — השפכים הרעילים החלו לגלוש מבריכות האגירה המלאות עד גדותיהן, הגיעו לנחל [illegible] לנחל הבשור, ונחל הרכבי של הנגב המערבי. עוד גלישות של חומר רעיל תבואנה בהכרח, שהרי המפעלים ממשיכים לייצר ויגרמו את זיהום מי התהום. חקלאי הקיבוצים בסביבה סוכרים בחוזי את נחל הבשור, ומשתמשים במימיו להשקיה.

אחרי ככלות הכל צריך להימצא הפתרון הכספי הראוי, אך בינתיים ייגרם נזק סביבתי חמור שסילוקו יארך שנים.

תת־אלוף רגב — העברה לתפקיד אחר

רגב לא מילא חלקו בהסכם עם הפרקליט הצבאי הראשי

במדור הקודם הבאנו את סיפורו של תת־אלוף חגי רגב, מזכירו הצבאי של שר הביטחון. רגב נטל הלוואה בסך 4,000 דולר, ללא ריבית, מנהגו הצבאי, על כל המשתמע מכך ביחסי מפקד־פיקוד. הוא אף לא טרח לברר מדוע לצעיר "מנהגי רפול" סכום כסף כה גדול. הוא הועמד לדין [illegible].

תיקו של רגב היה מונח לפני הפרקליט הצבאי הראשי, תת־אלוף ברוך פרוז, שהיה חייב להחליט אם להעמיד את רגב לדין בפני בית־דין צבאי שבו ההליכים משפטיים לכל דבר, או להעביר את עניינו לפני בית־דין משמעתי שבו, כרגיל, הדיון מסתיים בעונשים סמליים.

רגב פנה לפרקליט הצבאי הראשי (פצ"ר), ביקש שעניינו יתברר בפני בית־דין משמעתי. בין הצדדים סוכם כי רגב אכן יישפט בפני האינסטנציה הזוטר קלה, כלומר, בית דין משמעתי. אך אם יורשע בדין, יגיש התפטרותו לשר הביטחון מתפקיד המזכיר הצבאי".

כאמור, רגב הורשע בדין ונקנס, ואף שנשפט בפני האלוף אורי עוד ב־10 בחודש, לא הגיש עד היום מכתב התפטרות מתפקידו הנוכחי. כיוון שכך, היה חייב שר הביטחון עצמו לממש את ההסדר שהושג בין הפצ"ר לבין רגב בקשר להתפטרות מתפקידו, שהרי לא יתכן שמזכירו הצבאי של ראש הממשלה יתחמק מלקיים הסדר בינו לבין הפצ"ר.

בדין ובצדק / צבי הראל

טובות ההנאה של שטרן

לפני כעשרה ימים גזר בית המשפט המחוזי בירושלים שבע שנות מאסר בפועל וקנס של 15 מיליון ש"ח על משה שטרן, מי שהיה מנהל הסניף הירושלמי של בנק צפון אמריקה. שטרן הורשע בגניבת 15 מיליון דולר — סכום השווה להון הבנק. בנימוקי גזר־הדין מיוחדות מלים אחדות בלבד לטובות ההנאה האישיות שהפיק הנאשם מהבאת הבנק למצב של פשיטת־רגל. לאחר שנתפס על־ידי בנק ישראל (ב־14 באוגוסט 1985) לא חוסל בנק צפון אמריקה, הבנק הממלכתי מינה לו מנהל מטעמו והודיע לציבור כי הוא ערב לכספי הלקוחות.

במידה רבה אימצו השופטים (א. נועם, צ. טל, ש. ברנר) את טיעוניו של הסניגור עו"ד דן שיינמן שטען כי הנאשם הסתבך שלא בטובתו במעשי המרמה והגניבת 15 מיליון דולר. הסניגור הדגיש כי שטרן לא הפיק לעצמו טובות־הנאה אישיות מסכומי הכסף הגדולים האלה. הנאשם ומשפחתו, אמר הסניגור, נשארו עירום ועריה.

האיזכור היחיד של השופטים באשר לטובות־הנאה שהפיק שטרן מריקון הבנק הוא בקטע שבו כתבו השופטים: "...עו"ד בר רווה היה ראשית ההסתבכות הנאשם. אבל משהסתבך — שוב לא הבחין בין הטוב ללקוחותיו, נטל מזה וכיסה חוב לזה, וסופו שהשתמש באותן השיטות גם להנאת בני משפחתו".

תחילה, במסגרת עיסקת הטיעון באשר להרשעה, הסכים שטרן להודות ב־11 אישומים מתוך 14. אחד המאפיינים הבולטים של שלושת "אישומי הכפירה" היה בכך, כי ניתן ללמוד מהם על טובות־ההנאה שהפיק ממעלליו. בחקירה הנגדית של שטרן על־ידי התובעים, עורכי הדין שמעון דולן ואורית סון מפרקליטות מחוז ירושלים התגלו סתירות מהותיות. בעיצומה של החקירה הנגדית, כאשר "נדחק לפינה", הסכים הנאשם להודות גם בשלושה אישומים אלה. אביא להלן שתי פרשיות — בהן הודה שטרן — מהן ניתן ללמוד על טובות־ההנאה האישיות שהפיק במישרין או בעקיפין.

פרשה ראשונה: בתחילת שנת 1984, חודשים אחדים לאחר מפולת המניות הבנקאיות הסכים שטרן לבקשתה של הדסה מנוסה ליצור פעולה מלאכותית הכוונת כאילו שבעה לקוחות "כבדים" מעוניינים לרכוש את מניות בנק צפון־אמריקה שמניותיו נסחרות בבורסה. לצורך ביצוע המרמה הכינה מנוסה, כך הודה שטרן במשפט, מסמכים מזוייפים שונים אשר לפיהם, לכאורה, כל לקוח "כבד" מבקש אשראי של 600 אלף דולר. מטרת הפעולה היתה פשוטה: לגרום לעלייה מלאכותית בערך מניות הבנק. חשוב לציין כי שטרן, ביחד עם יו"ר הנהלת הבנק יהושע הלפרין, החזיקו ב־36 אחוזים ממניות החברה ששלטה בבנק צפון־אמריקה ומכאן ניתן ללמוד על טובות הנאה שביקש להשיג. האשראי בסך כולל של 4.2 מיליון דולר (של כל שבעה הלקוחות הפיקטיביים) לא הוחזר בריבית חודשים אחדים מאז קבלתו. עובדה זו, מעידה כאלף עדים כי אין מדובר בלקוחות אמיתיים. איזה בנק אינו מחייב את לקוחותיו על אשראי כזה, במיוחד כשמדובר בריבית אסטרונומית. שטרן עצמו הודה בעדותו כי השתמש ב"אשראי קש" בפרשה זו.

פרשה שנייה: חלקם היחסי של הלקוחות הזרים בבנק צפון־אמריקה הוא גדול יותר (כנראה) מבבנקים אחרים. עובדת ריחוקם של הלקוחות הזרים מעבר לים איפשרה לשטרן לעבור עליהם בסכומי עתק. סביר להניח כי אם היה מדובר בלקוחות רגילים, הבודקים לעיתים קרובות את תנועות הכספים בחשבונותיהם, היה אפשר לחשוף את המעילה בעוד מועד. אך הלקוחות כלל לא ידעו ששטרן גנב אלפי דולרים מחשבונם, אלא רק כאשר הגיעו לביקור בארץ או כאשר שמעו, בשלב מאוחר, על ריקונו של הבנק.

כך קרה, למשל, ליהודי אמריקאי ששטרן רימה אותו בסכום של 610 אלף דולר. מן הלקוח התמים הוציא שטרן במרמה עשרות אלפים דולר והעבירם לצורך קניית דירה לבנו, (בשלב מאוחר יותר פיצה הבנק את הלקוח). חודש לאחר מכן קרא לו שטרן ואמר לו שהוא יפצה אותו על גניבת עשרת אלפי דולר מחשבונו לטובת בנו וביקש ממנו לחתום על טפסים תוך הבטחה שהוא לא ייפגע מכך. מתברר ששטרן כרה לו בור בשנייה אבל הפעם בור עמוק יותר: הוא החתים את הלקוח על טופס בשפה העברית, שאת תוכנו לא הבין הלקוח, הפכו לערב להחזר (של שטרן) בסכום של 600 אלף דולר. לאחר שבנק ישראל תפס את בנק צפון־אמריקה מומשה הערבות הזאת.

שטרן לא רק היה מנהל הסניף הירושלמי של בנק צפון־אמריקה — אחד מחמשת סניפי הבנק בארץ — הוא גם שימש כחבר דירקטוריון וחבר בוועדת האשראי של הבנק. יצר המרמה שלו הגיע לשיא בסמוך להתמוטטותו של הבנק: הוא גנב מקופתו המדולדלת עוד ארבעה וחצי מיליון דולר.

הפרשה כולה חשפה את רפיונו של בנק ישראל. אף שזה הבחין בהידרדרותו של הבנק לא פעל הבנק הממלכתי במהירות הנדרשת כדי להמעיט את הנזק.

פרשה עקלקלה זו החלה להיסגר עם שליחתו של שטרן לרצות שבע שנות מאסר בפועל. בחודש אוקטובר הקרוב יתברר שלב ההוכחות נגד הדסה מנוסה, המנכ"לית של הסניף הראשי של הבנק. לקוחות בנק צפון־אמריקה פוצו על־ידי בנק ישראל. מתוך שורה של לקוחות — אזרחים זרים, אזרחים ישראלים, ישיבות וחברות כלכליות — רק שניים פוצו. הרשעתו של שטרן עשויה לסייע להם בהליכים האזרחיים אולם זכייה בתביעה אינה מובטחת להם.

עד התביעה מוסיף לשלם את מחיר האמת

מהו המחיר שמשלם אזרח הגון המסייע לקיום שלטון החוק בישראל? מתברר, כי יצחק כהן שחשף את מעשיו המעוותים של אורי וייסמן, מפקד תחנת כיבוי אש בחולון, ממשיך לשלם עד היום את מחיר האמת. זאת, אף כי וייסמן נדון באמצע אפריל האחרון למאסר בפועל לתקופה של שלושה חודשים.

המקרה של יצחק כהן ושל אזרחים הגונים אחרים מביא לכך, שאזרחים שהיו עדים למעשי שחיתות חוששים לדבר פן יבולע להם. סיפורו של כהן, אב לשלושה ילדים, החל לפני כשנתיים וחצי: יום לאחר שהגיש את תלונתו במשטרה נגד וייסמן החליט מפקד התחנה לפטרו. בית הדין לעבודה קבע, כי פיטוריו של כהן אינם חוקיים. בצעד של רצון טוב החליט שכהן ייצא לחופשה עד לסיום משפטו של וייסמן. במשך כשנתיים ישב בבית וקיבל משכורת.

שלושה שבועות לאחר הרשעתו של וייסמן החליט איגוד ערים לשירותי כבאות (חולון, בת־ים ואזור) להחזיר את כהן לעבודתו כקצין מניעת דליקות. כהן נכלל אמנם ברשימה ארוכה של אזרחים אמיצים שהמימסד התנכל להם מפני שדיברו אמת, אולם נראה כי ההתנכלויות נגדו הן בלא תקדים.

השבוע שוחחתי איתו על שעוללו לו קומץ של עובדים בתחנה מאז ששב לעבודה. סיפר כהן: "בתחנה עובדים 35 איש. ארבעה־חמישה עובדים התנכלו לי מיד עם חזרתי לעבודה. מנעו ממני להגיע ליומן הנוכחות של העובדים. קיללו אותי, ירקו עלי ואיימו עלי ברצח. זה היה כבר בימים הראשונים לחזרתי לעבודה. מיהרתי למשטרת חולון והגשתי תלונה נגדם. ירקו עלי ביציאה. כלאו אותי במשרד. אותה קבוצה של ארבעה־חמישה עובדים רוצה שאעזוב את התחנה. הם לא נותנים לי פשוט לעבוד. עשיתי סקר עבור בתי ספר ואת הסקר לא רצו להדפיס לי. האיש שמדרבן את הקבוצה נגדי הוא מתי מכטייב. הוא עובד איתי בתחנה 13 שנים. הוא מאנשיו של וייסמן. בבית המשפט הוא העיד נגדי וניסה להכפיש אותי. מכטייב הוא האיש שנגדו הגשתי תלונה במשטרה. לפני ימים מספר הוא נעצר לחקירה ושוחרר כעבור שעות אחדות.

"ביום ראשון השבוע הוזמנתי לפגישה אצל סגן מזכיר עיריית חולון יצחק רוקניין. בפגישה נכח גם יו"ר האיגוד לשירותי כבאות זאק בן שושן. באותה פגישה ביקשו ממני לצאת שוב לחופשה, הפעם ל־30 יום, כדי להרגיע את הרוחות. הם אמרו לי שהם לא מאשימים אותי במה שקורה בתחנה, אבל הם החליטו לסגור כנראה את התחנה.

"ביום שני החלטתי לעלות לירושלים למשרד הפנים. ניסיתי להיפגש עם סמנכ"ל המשרד יעקב מרקוביץ. עליתי ביחד עם כל משפחתי ומשפחתו של יחזקאל עמר."

עמר היה לאחר הרחקתו של וייסמן מפקד התחנה והתריע על אי־סדרים וכעבור שבעה חודשים הודח מתפקידו.

"הגעתי למשרדו של מרקוביץ והמזכירה אמרה לי שהוא עסוק ויש לו ישיבות. אני חייב לציין כי לפני שלושה שבועות נקבעה לי פגישה במשרדו של מרקוביץ בתל־אביב בבניין כלבו שלום. הגעתי למשרד והוא לא שם. רק כעבור יומיים, לאחר מועד הפגישה שלא היתה, התקשרה אלי מזכירתו, התנצלה והבטיחה כי תודיע לי על מועד קרוב. טלפון לא קיבלתי ממנה.

"השבוע כאשר ביקרתי במשרדו של מרקוביץ, דיברתי רבע שעה עם המזכירה בקול רם, בכוונה שמרקוביץ ישמע אותי מעבר לדלת וייצא אלי. זה היה מעין מונולוג. מרקוביץ לא יצא אלי ומשם הלכתי לכנסת. נפגשתי עם חבר הכנסת רן כהן שמגלה זה זמן רב מעורבות בבעייה שלי. לקחנו איתנו חמישה שלטים. עמדנו שם בחוץ. פרט לרן כהן אף חבר כנסת לא עצר לשאול על מה שתי המשפחות מוחות. גם אף עיתונאי לא עצר כדי לשאול מה אנחנו עושים שם עם השלטים ביד".

השבוע, שאלתי את מרקוביץ מדוע לא קיבל לשיחה את יצחק כהן. האם זה [illegible] שנותן פקיד בכיר במשרד הפנים לאזרח הגון הנרדף רק מפני שאמר את האמת במשטרה ובבית המשפט? מרקוביץ השיב לי כי פגישה כזאת מתאמים מראש.

חבילת הכסף שהציע בלאס לפקיד הבנק

בשתי הבקשות של הפרקליטות המשטרה לעצור נאשמים עד לתום ההליכים היה המקרה של איש העסקים דוד בלאס (42) [illegible]. כתב האישום, דמותו של הנאשם והעבירות שבהן הואשם נתנו לדיונים נופך מיוחד. משני צדי המתרס הופיעו עורכי־דין הנודעים בדרך כלל בלהט: מצד אחד התובעת עו"ד פנינה דבורין והסניגור עו"ד ד"ר יעקב וינרוט. הלהט של פרקליטי הצדדים חרג מן המקובל ולא אחת הושמעו הערות אישיות שמתבררות בלשכת עורכי הדין.

ביום ראשון השבוע הסתיים עוד שלב בפרשה פתלתלה זאת: שופט בית המשפט העליון פרופ' אהרון ברק דחה את הערר שהגיש בלאס על החלטתו של השופט אריה אבן־ארי לעוצרו עד לתום ההליכים. במסגרת טיעוניה ביקשה עו"ד דבורין לשכנע את בית המשפט כי לפניו נאשם המקמק, המנסה להשפיע בדרכים שונות על הליכי המשפט. היא ניסתה לחשוף — לדבריה — את פרצופו האמיתי של הנאשם שאותו כינתה לא אחת שקרן. בדיון בפני השופט אבן־ארי נחשפה העובדה כי בלאס מעולם לא שירת בצה"ל לאחר ששוחרר משירות בשל בעיות נפשיות.

"הדרשות" על בלאס שיצאו מפי התובעת באולמו של השופט אבן־ארי המשיכו "לרדוף" גם בבית המשפט העליון. בדיון זה גילתה התובעת כי בלאס ניסה לשחד עובד של בנק דיסקונט. הדברים נאמרו בעת שהתובעת תיארה את מעמדו של הנאשם בשני סניפי בנק דיסקונט שבהם הוא נחשב ללקוח הגדול ביותר. התובעת, שהסתמכה על הודעתו במשטרה של עובד הבנק, אמרה כי פקיד בנק שהתנדב לעשות שליחויות לבלאס, למרות שלא היה כלל שליח, אמר כי יום אחד הוא הגיע למשרדו של בלאס וזה הציע לו חבילת שטרות. "בכמה של שטרות", בלשונו. הפקיד הופתע מיוזמתו של בלאס ושאל אותו לפשר הדבר. לפי דברי הפקיד הציע לו בלאס את חבילת הכסף עבור המונית שהסיעה אותו למשרדו של הנאשם. פקיד הבנק השיב לבלאס, כך עולה מהודעתו, כי הוא הגיע למשרדו של בלאס במכוניתו הפרטית. האיש סירב ליטול את הכסף.

על טרור, מאפיה ולאס וגאס

מאת בני לנדאו

לאס וגאס

אשה בלונדינית כחושה התיישבה בראש שולחן הרולטה באולם הקאזינו של מלון "דיונס אין" בלאס וגאס ושלפה שלושה שטרות של מאה דולר. היא פרטה אותם לאסימוני משחק והציבה כמה מגדלים נמוכים על מספר 26 ומכל עבריו. היא הרכיבה משקפי שמש כהים, אימצה את תיקה אל חזה ונראתה נאושה. מפעיל הרולטה, גבר קשיש, שתקן החורש קמטים שעיניו הכחולות, הכמעט שקופות, קלטו כל חייו סיפורים ודמים באולמות הקאזינו עמומי האורות, העיף את כדור הפלסטיק הלבן ביד משורגת ורידים. הכדור התעופף במהירות סביב מעגל הרולטה הצבעוני. האשה הניחה כמה אסימונים נוספים על מספר 26. הכדור צנח, קיפץ, התגלגל ועצר על מספר 9. הקרופיה שקוף־העיניים גרף את האסימונים. בעווית קלה השליכה לעברו האשה חמש מאות דולר נוספים והוא פרט אותם באדישות. היא הציבה את האסימונים על מספר 26 והפסידה אותם בתוך 3 דקות. הכל כאילו קפא פתאום. כעייטים העטים על טרפם התקרבו כמה ממנהלי הקאזינו הקשישים לשולחן הרולטה. הסתודדו חרישית וסקרו את המהמרת במבט משולל כל רגש. היא הציבה כ־500 דולר נוספים על מספר 26 ובגבולות שבינו לבין המספרים הסמוכים. שלפה סיגריה, הציתה אותה באצבעות רועדות ושאפה שאיפה ארוכה ועצבנית. הכדור ריחף על פני המספרים. גל של חמלה בא בי. האשה הקודרת נראתה משוועת לישועה בהולה. די, לחש השותף הבלתי־נראה שעל כתפי, מספיק עם זה. קומי ולכי. אינך יכולה להמשיך כך. כל חייך אולים כאן, די כבר.

הכדור נחת על מספר 26.

"אול רייט" קראה האשה וחבטה אגרוף. חיוך על פנת הלבד הירוקה. שאגת התפעלות מאושרת בקעה מפי קהל הסקרנים הצפוף. רק פניו של הקרופיה נותרו קפואות. הוא ספר כי 15 אלף דולר באסימוני משחק וגרף אותם לעבר הזוכה. "רק רגע", היא אמרה לו בתקיפות, בשליטה מלאה. היא מנתה את הכסף בזהירות, בנתה לצידה כמה מגדלי אסימונים שחורים־ירוקים ושחורים־זהובים. העניקה לקשיש השתקן מאה דולר והניחה אלף דולר נוספים על מספר 26 ומכל עבריו. השעה היתה שמונה בערב, מוצאי שבת. כדור המזל הוסיף לרחף על פני המספרים.

המטוס ללאס וגאס היה גדוש עד אפס מקום. ילדות יפות, נשים מאופרות וגברים רפויי עניבות לגמו קוקה־קולה ושמפניה, התרווחו על המושבים הרפופים וחלמו על עיר המזל הזוהרת והמפתה המתינה להם, מרחק 50 דקות טיסה, בלב מדבר נוואדה. האמריקאים מציפים הקייץ את אתרי הנופש של מדינתם. הם אינם נוהרים לאירופה בשל פחד הטרור הידוע: אף אחד אינו משתוקק לחטוף רסיס קטלני בעיצומה של החופשה עליה הוא חולם כבר שנה שלמה. חלקם גם מסתייג ממסע לאירופה לנוכח רפיסותם של בני היבשת הישנה. אירופה העשירה מתקשרת בתודעה האמריקאית לאיזה דקדנס אבין ויקר. אירועי הטרור האחרונים — שלא לדבר על כל מאמצי הפיוס עם הארגונים האחראים להם — שבו והוכיחו להמון אמריקאים כי בעיניהם אירופה שוקעת לאיטה בניוון ישן ומוכר.

שמונה בבוקר וכבר מתחיל להיות חם. על שפת הבריכה פורשים כמה צעירים מגבות כחולות על כסאות נוח ניידים וסוקרים עצמם לשמש. אשה בכובע סמבל לבן קוראת את רב־המכר האחרון של ג'ון לה קארה כשרגליה משתכשכות במים. אנשי עסקים כבדים, [illegible], לוגמים פינה־קולאדה כשהם שרועים על מסדיות נוח. אפילו משקפי השמש הכהים אינם מסתירים את הזיק המתרים בעיניהם: "מגיע לי. עבדתי כל השבוע כמו כלב". נערה בלונדינית נאה, במכנסיים קצרים, מביאה לאורחים משקאות קרים. קולות צהלה בהולנדית וספרדית עולים מן המים. במסעדה האנינה אני קולט שברי משפטים בגרמנית ואיטלקית. עיר בין־לאומית, לאס וגאס.

המאפיה יודעת כיצד לתפקד ביעילות. יזה — טוענות שמועות עקשות, חוזרות ונשנות — כמעט בכל. שזה התעשיה משום מבהיק. נהגי המוניות אדיבים וישישים. מחלקי הקלפים קפואי המבט מבטיחים לך, בעקבות כל טעות מגושמת, שהכל בסדר. אין גנבות קטנות או מעשי מרמה בבירת ההימורים. המאפיה דואגת לכך. היא אינה מגישה תביעות משפטיות ואינה פונה לבג"צ. שני אחים נמצאו לפני כחודשיים קבורים [illegible], אי שם באזור שיקאגו. אלן גליק, בעליו לשעבר של אולם הקאזינו המשגשג סטארדאסט סיפר לפני שישה חודשים כי משסרב למכור את חלקו בחברה נדרשה הרווחים העבירה לו המאפיה הצעה שאין לסרב לה. את המסר דיקלם קארל (טופי) דה לונה: "על חייך אתה אולי יכול לוותר", אמר הגנגסטר. "אבל לא על חיי ילדיך". הוא שלף מכיסו פיסת נייר והקריא באוזני גליק את שמות ילדיו ואת גילם המדויק. "אם לא נשמע ממך מיד כי מתנתק למכור," אמר לו, "יוצאו ילדיך בזה אחר זה".

גליק לא זימן מסיבת עיתונאים, לא כפר באחריותו ולא קונן על זכויותיו. הוא מכר. אין צדק בלאס וגאס. אבל היעילות חוגגת. אינך רואה פה גנגסטרים מצולקים ומעשני סיגאר. את המכונה המשומנת מפעילים אנשי עסקים צעירים, שתקנים וממושמעים — בעיקר ממושמעים — שחליפותיהם גזורות היטב, ועניבותיהם תואמות. אחד מהם — לוחש השותף השקט שלי — מחסל בזה הרגע את ארוחת הבוקר שלו בשולחן שמשמאל. הוא נראה שופע והגון. יד ימינו לופתת את שפופרת הטלפון. תשע בבוקר והוא כבר מנהל עסקים זוהרי מיימה אגב לגימת קפה וקולט מידע מסעיף תוך כדי אכילת חביתה וקותלי חזיר. מליוני אמריקאים חולמים למצוא עצמם בתנוחה דומה במסעדה ממוזגת אוויר, מוקפים מלצריות חינניות, על כוס קפה ריחני, לקול צלילי הכסף הנשפך ממכונות המזל המצלצלות וכשהם מנהלים את העולם באמצעות הטלפון.

בנוהרי היום העצלים אני קולט בבריכת המים את הדיאלוג הבא:

"מה שמך?"

"שם יהודי, הא?"

"לא. כולם חושבים כך אבל אני לא יהודיה. בעלה של חברה שלי הוא יהודי."

"מאיפה אתם?"

"דימוין איוואה"

"אוהו. בטח חצי העיר שייכת להם".

"או לא, בכלל לא."

"אז אצלכם זה לא כמו בניו יורק".

וכאן החלו שני הצעירים מסיחים זה בזה שורה של שמות משפחה נורא מצחיקים — גולדסטין, גולדברג, שטיינברג — ומתפקעים מצחוק לשמע שינונתם. מסקנה? שום מסקנה. אבל חשוב לזכור — בלאס וגאס ואולי גם בתל אביב — שהם אינם מלאי התפעלות. הם אינם רוצים לראות אותנו משגשגים. כל מי שבוחר להתכחש לעובדה פשוטה זאת אינו יודע באיזה עולם הוא חי.

באחת בלילה אני שב ומוחל לחדרי. המעלית ריקה. חלומם של כל מרוששי לאס וגאס הוא למצוא במעלית מהמר מחוסר הכרה שזכה שעה קודם ב־50 אלף דולר והתמוטט בדרכו לחדר מהתקף לב מאושר. אבל אין אף אחד במעלית. איש לא איבד בה אפילו 25 סנט עלובים. מותש ועמום עיניים, מקלל את רוע מזלי, אני משתרע על המיטה הרחבה בחדר האפל. הפסדתי 200 דולר. בערב אחד. אני פשוט מטומטם חסר אחריות. מה קרה? הרי כל הסימנים העידו על כך שאני עומד לזכות. בסך הכל הייתי צריך איזה מלך. 21. גם כן משחק. בעצם, מה פתאום משחק? אני מפסיד שם את הבית, האשה והילדים והם קוראים לזה משחק? בואו ללאס וגאס, הם מפתים אותך במודעות ענק המתנוססות על פני כל קליפורניה. בוא הרגש שוב כבן 21 הם קורצים לך. כמו בן 97 אני מרגיש. מה בדיוק קורה במשחק המזל המטומטם הזה? כיצד ניתן להסביר את העובדה שהלילה, עם 15 קלפים ביד, יושב על 17 נקודות ואני, עם שני קלפים, יושב על 36?

אין צדק בחיים. אבל יש אמונה. בווגאס אתה שב אל עיקרי הדת הישנים. בתוך שעה אתה שב מתפלל לקדוש ברוך הוא. שרוף אותו אלוהים, אתה משווע ללא קול. אדוני — שרוף אותו. במקום לשרוף אותו הוא מעניק לו "בלאקג'ק". הוא עושה את זה בתכיפות מהירה, כאילו בוער לו משהו. אני מגיע הנה אחת לחמש שנים — הם משחקים פה כל לילה ועוד מכניסים אותי ללחץ. פלא שאני טועה? פלא שאני יושב על 21 ומבקש עוד קלף?

עוד 5 דולר ירדו לטמיון.

לא נורא, הם אומרים לך, זה רק כסף. בטח. ואפילו את העובדה הזאת הם מבקשים להשכיח. הם מספקים לך אסימונים צבעוניים. תוך עשר דקות כבר אינך זוכר במה המדובר. בסדר, הלכו עוד שבעה אסימונים שחורים־ירוקים. איכפת לי? לא הייתי חושב על שכר לימוד של חודש לבנות היה איכפת לי. אבל אסימונים? לא יודע מה זה. ולא מתכוון להתרגש. אני לא הולך לשרוף פה את החיים. יש גבול. ברגע שאני זוכה במליון דולר — אני עף מפה. זה הגבול. אפילו לא אסימון אחד נוסף.

אז קום ועשה את זה, לוחש השותף הבלתי־נראה שלצידי.

יש לך מזל, הוא קובע. אתה יודע שיש לך מזל. קום ורד לקאזינו. כעת. תוך עשר דקות אתה שובר אותם. עשה את זה בגדול. שים מאה דולר על שולחן ההימורים ולמד אותם לקח בל ישכח. אתה הרי יודע שאלילת המזל איתך. בעצמות אתה מרגיש את זה. מתי בדיוק הרגשת את זה לאחרונה בעצמות? בינינו. מתי ידעת על בטוח שזה הולך לקרות לך?

תשבע שאינך מהמר על יותר ממאה דולר, אומרת אשתי.

אני נשבע. ולא חשוב מה אני אומר לך — לא חשוב מה אני עושה — בשום אופן — את שומעת? — בשום אופן אל תתני לי עוד כסף. בטוח? מאה דולר וגמרנו. בטוח? אף לא דולר אחד נוסף.

הפסדתם פעם מאה דולר בחמש דקות?

תני את הכסף, משתולל השותף השקט שלי. אני מקלף לך את הפרצוף אם את לא נותנת את הכסף. הכל בגללך. את מביאה לי מזל רע. לא רק לי. כל הקאזינו מפסיד בגללך. תני את הכסף ועופי משם. חזרי ללוס אנג'לס, מכרי את הבית הבנות ושלחי את הכסף הנה. עזבי אותי, אני חם. אני מרגיש את זה בעצמות.

הבדיחות אינן שלי אלא של הבדרן המבריק והמחונן דייויד בנגר המופיע ב"גולדן נאגט". "הם כבר מוכנים להפסיק להשכיר חדרים בלאס וגאס," הוא אומר לקהל הצופים המתפקע. "כל מה שאתה עומד לקבל מהם תמורת 90 דולר ללילה זה בית שימוש וארון קיר. הם בכלל לא מעוניינים שתלך לישון. הם רוצים שתשב כל הלילה ותפסיד כספך ליד שולחן ההימורים. הם רוצים לראות אותך מגשים את חלום לאס וגאס: יושב שם 92 שעות רצופות, מזוהם, עטור זיפי זקן, בעיניים מזוגגות ושלפוחית שתן מתפוצצת ומשוכנע לחלוטין — חרף 1500 הדולר שכבר ירדו לטמיון — שמזלך ממש כעת עומד סוף סוף בפני תפנית גורלית. זה בטוח. אתה מרגיש את זה בעצמות.

בשתיים אחר חצות אני שב לאולם הקאזינו של ה"דיונס אין". חולף על פני חצי מליון נשים אמריקאיות [illegible] המושכות עדיין את מנופי מכונות ההימור המצלצלות והמהבהבות, עובר על פני בעליהן המפסידים בהתמדה [illegible] ליד שולחן הרולטה. אין ספק, היא עדיין כאן: אשה בלונדינית כחושה ומרושרשת המאמצת את תיקה אל חזה, מציבה מגדלי אסימונים נמוכים וחודרים על מספר 26 ומייחלת לישועה בהולה ומיידית מכדור המזל המרחף על פני המספרים.

مكرر من الأصل

هكذا من الاجيال

תרבות וספרות

מפות של הבלתי אפשרי

סוף המשחק
מאת חוליו קורטאזאר
תרגם: יורם ברונובסקי
הוצ' "כתר", ירושלים, 1985

נשק סודי
מאת חוליו קורטאזאר
תרגם: ישעיהו אוסטרידן
הוצ' "כתר", ירושלים, 1985

מאת הנרי ארנבר

לכאורה, כמה נבדל קורטאזאר ממספרי־המעשיות שסופן מפתיע, סופרים כאו. הנרי וריימון ראיין, המדהימים אותנו בשורה האחרונה המוחצת הסותרת את כל קדמותיה, אותם בספרים קלי־ערך ורבי־קסם כרואלד דאל ופיטיגרילי. הלא הם בעלי סיפורי הפואנטה? אמנם קורטאזאר מפליא בלהטיו. אך לא כדי להפליאנו הוא עושה כן, אלא כדי להזכימנו. פיתול הזוש בסיפוריו חונק אמיתות נושנות ואת צורת הסיפור המסורתי, וקורטאזאר הופך נציג של תקופתנו לא פחות מפצצת האטום או המשטרים הטוטאליטאריים. במישור שלו גם אין הוא פחות מפחיד משניהם.

שאלתי הראשונה היא איזה שימוש עושה קור־טאזאר בסיפור הפואנטה? אני טוען שאם אך נשיב על שאלה זו כראוי יתברר שסיפור הפואנטה הוא לגביו צורך חיוני, ובתוקפו של צורך זה יתלבנו מעצמם סו־דות נושאיו ועולמו. השאלה היא, אפוא, מהי נוסחת כתיבה זו הנקראת "סיפור פואנטה". אנו קובעים שמ־דובר כאן במערכת המיוסדת על היפוך המחולל אקסיביזאציה של חומרי הסיפור. בהגיעו אל שורת הסיום אנוס הקורא לארגן מחדש את מה שקדם לה. הפאראמטרים של סיפור פואנטה — אלה הקובעים את טיבו — נובעים מתוך נוסחה זו. הסיפור יהיה חזק יותר ויגרום לקוראיו הנאה ככל ש־1) יותר חומרים ישונו בו בלחץ שורת־ההיפוך, ו־2) ככל שההיפוך, או הארגון מחדש שנכפה על ידה יהיה רדיקאלי יותר. נוסחה זו מספקת הסבר בהיר להצלחתם של מופאסאן, או. הנרי ושות'. כשלקורא מתברר בשורה האחרונה ממש של "המחרוזת", כי האשה ובעלה איבדו את רכושם והמיתו עצמם בעבודת פרך לשמה של מחרוזת עשויה זכוכית שמחירה אסימון, מסתערת עליו, בבת אחת, ברגע רחוס אחד, ההכרה שכל המבנה שהקים קודם היה מוטעה. כשהקורא מבין, בשורה האחרונה של "אחרי עשרים שנה" כי אמנם התקיימה הפגישה וידידו מנוער של הגיבור אמנם הופיע בזמן, אלא שלא זיהינו אותו משום שחשבנוהו לשוטר מקוף סתם העומד על משמרתו, אנוס הקורא להפקיר את ניחושיו הקודמים ולבנות רטרואקטיבית את חומרי המידע הישנים שקיבל. ברור מזה שככל שנקודת־ההיפוך אמנם רחוקה יותר, כן מתרבים החומרים שהקורא חייב לארגנם מחדש. באופן זה סיפור פואנטה מוצלח דוחה את ה"גילוי" עד לסופו, ועל ידי כך הוא מחולל תנועה אינטנסיבית בשדה הסמאנטי של מרכיביו. מסתמנת בו צורת־כתיבה שבעצם הדפוס הבאראקטי שהיא קובעת מייצגת עולם של מטאמורפוזה ואת רפיונה (ולעתים אולת־הדר השלמה) של הכרתנו. משום כך סיפור הפואנטה אינו דרך שקורטאזאר נקט בה כדי להפתיענו, אלא טכניקת כתיבה הנחוצה לו כדי להמחיש באמצעות מבנה הסיפור גופו את נושאו שהוא עולם המצוי בת־חושת שינוי מתמיד. עולם הרקליטי, הזורע בנו מבוכה ומשמיד את הקואורדינאטות שלו ברגע שאנו מנסים לעשות בהן שימוש כלשהו. זוהי "התימה המהדרנית" של קורטאזאר — הנושא כפי שהוא משתקף מתוך הצורה.

שאלתנו השנייה היא לפיכך, האמנם יש מאחורי נושאיו של קורטאזאר פילוסופיה סדורה, שפירושו — האם מסתמן מאחורי סיפוריו מוטיב המוגזין? הנה נרד אפוא לסיפורים עצמם ונתהה על קנקניהם, שמא קנקן יחיד הוא.

ב"אין להאשים איש" מעצב קורטאזאר מסגרת סי־פורית בשביל אותו מאבק עיקש עם חפצים המסרבים להיכנע, חפצים שכל קורא של קפקא, של איימיס ושל רוב־גרייה מכירם היטב. הקטגוריה של הדומם משתלטת על העולם: החפצים הם לעתים קרובות שוקקי־חיים וחורשי רע יותר מבני האדם, שדומים יותר ויותר לדברים חסרי חיים. היפוך קטגורי זה (שמופיע כבר אצל לורנס סטרן ואצל דיקנס) לובש כאן את העוויה האימתנית שהיא כה אופיינית לקורטאזאר. הסודר הכחול מבצה בסיוט שכל אימתו העזה טמונה בחומם היומיומיות שלה. ב"הגבור" מבקיע הגיבור מתוך חלום אימה, כדי לגלות שבמציאות אימה אלא חלום הוא שמא נרצה לומר — החלום אינו אלא המציאות. ב"הדלת המבוטלת" (סיפור המתרחש במלון הנושא את שמו של הגיבור והבכור במוזיו של קורטאזאר) מתברר כי הלחישות שהטרידו את שנתו של פטרונה בלילות, שבעטיין סולקה דיירת אותו חדר והוא נותר שומם, ממשיכות, ממשיכות גם בלילה הבא. ב"המנרות" סוחף ציבור מעריצות היסטרי את המנצח האהוב — קורעות את בשרו לגזרים בהילולת־אהבה, וזה האנושי בסיפוריו. ב"האליל מן הקיקלידים" — המסאי לאמן גדול אחר של המפחיד המפתיע, ה.ג. וולס — מספר קורטאזאר על אנתרופולוג שכמעט מועלה לקורבן על ידי איש שהשתגע, המחולל עירום, גרזן פולחני בידו, בטירוף התמכרות אטאביסטי. בסוף הסיפור, לאחר שהצליח להתגבר על המתנקש ולהורגו, ממתין הגיבור בחדר, עירום, אוחז בגרזן הפולחן הזה עצמו, מוכנה בקוצר רוח לחברתו שהוזמנה לשם. וכך הדברים נמשכים, מסיפור לזוועה, מזוועה לחלום ביעו־תים, דרך אותו קולנוע שבו, מתוך האפל או מתוך

חוליו קורטאזאר היה לנציג של תקופתנו אולי לא פחות מפצצת־האטום או מן המשטרים הטוטאליטאריים — ובמישור שלו גם אין הוא מפחיד פחות מהם... קורטאזאר בונה את פיגומו של העולה מבני־אדם והוא אורג את ממשות חיינו מחלומותינו ומפחדינו.

עולמות אחרים — חוזה לוסיו מדינה ספקטקל בלתי אפשרי, דרך "הפגישות לאחר הארוחה", שבו עיקול בגוד הזמן "משבש" חליפת מכתבים ידידותית אריכה. העבר בולע את הבבו שלו, ועד ל"אסקולוטל" — שבו אורח באקווריום של גן החיות, מרותק לדמותם המנו־כרת, למפלצתיותם האנושית של היצורים הימיים נבלע לבסוף במצולה ולא נודע עוד מי הוא מי. תו אופייני להיסכון המופלא של קורטאזאר, ששליטתו במלים ובדמיון אינה נזקקת ללשון הבובה, מתגלם בעובדה ש"האני הדובר" מתחלף באורח הטבעי ביותר, ואין הקורא מרגיש שהמטאמורפוזה גררה עמה גם שינוי ב"אני" המספר, כך שאין הקורא יודע עוד האם המספר הוא המבקר שהפך אסקולוטל, או מפלצתיים הדוברת מתוך אנושיותה הנוכרית האינטימית.

לכאורה מגוון מייצג זה של פנינ־פראנטסה (שלבכות מהן צבוין לידי נוקב) מתאר דמיון שלמרות מוזרותו אינו מחר יותר מדמיונם של שאר בעלי "הראליזם הפנטאסטי", אלה שמאז מסע הירח של סירנו דה ברז'ראק, מפעילים את [illegible] של המופלא. [illegible] מתוך קורטאזאר [illegible] מציאות מוסמכת־גבולות. אבל אני טוען שמאחורי הסו־דוריות האלה של הבלתי אפשרי מסתמנת נוסחה בסי־סית שתפקידה ללכוד — בצורותיה הרבות והאפיניות — את הפרוטאיות של הקיום ואת המטאמורפוזה, שהיא הדבר הקבוע היחיד שיש במציאות. הסיפורים השונים הם איורים לתמונה ראשונית ויחידה: תמונת מושגים אוחדי־זהות, הזוקקים ברגע שאתה שולח בהם יד — כמו פירות מקסם השווא של טנטאלוס. לקורטאזאר אין נושאים, יש לו נושא. תעתועי לילה הפולשים ליום, קרוסים פולחני המתגלגל בריבוק, גומחה של מקום המתמלאת עולם שלם — וכל כיוצא בהם — אינם אלא נוסחים של תביעה אחת, המנגנית, לנוח את מושגי היסוד של תפיסתנו בעולם שאינו ניתן לתפיסה. קורטאזאר משרטט תמיד את מסלול התי של לבירינט אחד: מקום מתרחב לאינסוף, תוצאה מקדימה את סיבתה, זמן מאבד את ישותו. מושגי הארגון שלנו נזנחו. המציאות שנבנתה על יסודות אלה קודמת. אין אלה מפות מטאפיסיות אלא מפה מטאפי־סית אחת. הבה נציץ בעולם שהיא משרטטת.

וזה מקומה של שאלתי השלישית: איזה סוג של עולם בוקע מתוך הנושא באמצעות הצורה. הבה אומר בכללה — מאותן הכללות שהן אמתיות בזכות הבנאליות שלהן: המאה של קורטאזאר היא המאה של הספק, אשר יצרה בשם האובייקטיביות של המדע את היחסיות של "ראשומון". כדי לבטא את הפלוראליזם היסודי של "האמת", פיתח הקלאסיקן ג'וזף קונראד מערכת של מסגנות חלקיות, ואילו לורנס דארל הרחיק עוד יותר כשסיפר ב"קוארטט האלכסנדרוני" אותו סיפור פעמים רבות, משום ששום סיפור אינו אמת, אך אין אמת מעבר לסיפור. ריימון קינו ב"תרגי־לים" שלו הראה שאותה אפיזודה מסופרת 99 פעמים (שהוא מספרו של האינסוף), אבל — הרי אינה מסופרת כלל — שכן אין זו עוד אותה אפיזודה. ה"אמת" אינה שורה תחתונה ברשימה של חלקיה. הפילוסופיה שמ־אחורי הכרה זו מתקשרת כגשר בין המאה ה־18 למאה ה־20 מעל [illegible] ששים שנה [illegible] כתב: "גבולות העולם הם גבולות השפה". אבל אנו סובלים מריבוי כרוני של שפות. התוצאה היא מציאות מנושלת משמעות, הכרה המצמיתה עצמה לדעת. ו"אני" שגבולותיו (כמו שדרשו לורנס ומורביה) אינם משמ־שים עוד עוד חיצון, אלא ממברנה שקופה וחדירה לכר־זות התוהו. לעתים גבולות אלו של האני נמהלים בעבר, לעתים — בחלום, לעתים בחלומו של אחר, לעתים בזהות של אני שני שאף הוא חסר זהות, ולעי־תים בריבוק הרומש בג'ונגלים זרים. כלום צריכים אנו להיות מופתעים מכך שמפלצות מטאפיסיות וחולות בחשכה הזאת? כאן, במקום הקואורדינאטות הנוחות של השכל הסדר, נתקענו עם מצפנים חסרי כיוון ושעונים חסרי־מחוג (דימוי מרכזי בסרט של ברגמן שאף הוא מסע שיטוטים קורטאזארי). לפיכך, נשאר של קורטאזאר מעוגן במציאות שאבות אבותינו לא ידעוה. אבל במה שנותר מקריסתה של המציאות, בין הריסות תמרוריה, מזדורות רוחות רפאים עצובות תוקשות מלתעות של דימויים מעבר רחוק יותר, שבו טרם התבדל האדם במה שאינו אנושי ומהדיקנים המעופפים בחשכה.

הרגש היסודי ההולם תמונה זו הוא הרגש היסודי של תרבותנו — הפאראנויה. ואמנם, כל הסימנים שמנה פרויד במה שהוא כינה "המאוים", נגלים כאן בעירומם: אנו עומדים מול דבר בלתי מובן, שעל כן התרחשוי־תיו הן בלתי צפויות, שעל כן אין בידינו כל אמצעי הגנה נגדן. הסרגלים הישנים מתכופפים כמו בציור של דאלי, וכלי המדידה מתעוותים כמו אותו פלמינגו שאת צוארו מנסה עליזה לשוא ליישר בעת משחק הקריקט. הנושא הזה יכול להיות משעשע, אך אינו חייב להיות כך. הפיתול המטאפיסי מקבל על נקלה צביון של יריה: גיבור בספר של בארת מוקפש ולת, וספרנית היושבת בצד מצביעה על הכיוון. היא קוראת בספר עב כרס שאינו אלא הספר הזה עצמו, והוא לא היה נגמר אלמלא עזרה לגיבור. שפירושו — עשתה שירות לעצמה. בהיפוך סימטרי מביט עצמו פואלס לדיליג'נס שבו נוסעת דמויותיו, והוא סובל בחברתן מרוח פרצים. עירוב רשויות זה שבין האמתי למדומה מטיל בנו מה שאחד מחוקרי הספרות המודרנית כינה "ורטיגו אנטולוגי". איננו יודעים עוד מה מצוי מעבר למהתלה הקוסמית הזאת, שבה שום דבר אינו קבוע, ובשום נהר מנהרותיה אי אפשר לטבול גם פעם אחת.

אבל הפיתוי הזה להיות משעשע על חשבון אסונה של "המציאות" אינו מסיט כלל את קורטאזאר מרחשי הלב המהותיים יותר שהכתיבה החדשה תובעת: קורטאזאר משתמש בכלים אלו כדי ליירא אותנו, הוא מבעית אותנו בעזרת בבואות של עולם שמפתיו נקרעו וקצותיהן טורפים זה את זה. וזוהי הסכיזה הטבעית של דור הפאראנויה. פינות שהן מעבר למיפוי כרויות לרגלינו ממש. האמנות של קורטאזאר מיוסדת על כושרו לצייר את הביזארי מבלי להידרש לאקוסטי. הוא מוריד את לולאת האימה בתוך הבאנאליות של חיינו היומיומיים. וחזיונותיו מתחילים בבית אחוזה שליו, בביקור של אורח, בהיסטוריה של גנן ג'אז, בשרבוט מכתב. הכותרות משמשות פריט אינטגרלי בתיבת הקסמים, אביזרי רשמי של תעתוע. הן כה טריביאליות כשהן מקדימות את הסיפור, כה אירוניות ואימתניות בבואך עד סופו. וקורטאזאר גם יודע שהעיוורון הוא אבי הפחד, ואין עיוורון סמיך יותר מזה המצפה לנו עם אוזלת כוחו של השכל. גם זו ירושה מבורחס אשר ב"המוות והמצפן" כתב (כמו דירנמאט, כמו סארטר) שהשכל מפתה את עצמו בלבד. הוא מבקיע רק את המתמסר לו, ואילו המציאות אינה מתמסרת. השכל הוא נרקיסיסטי. משום כך מכניס קורטאזאר לסיפוריו את הנונסנס. בשבילו, כמו בשביל לואיס קרול וג'וזף הלר, הנונסנס אינו שער לסורי־אליזם אלא רק איתות לכך שהשכל נתקף עווית־שי־כורים. ובאין בידינו האור שהשכל התיימר להטיל קדימה — אנו מגששים דרכנו בין חידות שלעולם תחסרנה פשר. בלבירינט קודר לנצח, ושום חוט אריאדנה אינו נתון בידינו לבד מעניבת תליה.

המסקנה היא שלשלוש שאלותי תשובה אחת בלבד. הנושא נבע מתוך העולם ומחייב את צורת הסיפור. ואמנות זו אין להעלותה כלל על הדעת לפני מאה שנה, אף כי ההיסטוריה הספרותית מצביעה ניצנים אחדים אצל קפקא, אונאמונו, אדגר פו, וכמובן, סרוואנטס. ברוחה גם היניקה של קורטאזאר לבורחס. כה רבים מהדברים שהזכרתי מתמצים באותה רשימה בסיסית הנקראת (כותרת הכופלת עצמה בלי די) "בורחס ואני", ששורתה האחרונה שולחת את הקורא לשורתה הראשונה בפרפטואום מובילה באראקטיבי שאינסופיותו היא תוכנו. אבל, מה שבורחס משרטט כנוסחה (שאמנם מקופלת בה לידיות עצמה) צובע קורטאזאר במכחול הדברים עצמם. כך בסיפור הנקרא "המשכיותם של הפארקים" — הגיבור אחוז בקסם הסי־פור שהוא קורא, ועוקב אחר גיבוריו, הזוממים לרצוח [illegible] האשה [illegible] הסי־פור.

וכלום רשאי אני לתאר את הדברים כך? בדומה לפאראריגמה הגדולה של כתיבה זו במאה העשרים — ב"אש חיוורה" של נאבוקוב, אין להבחין כאן עוד בין הבדוה, הבריה והמבדה; המציאות היא הד להד. ואם תאמרו — קורטאזאר הוא הד לבורחס (שהוא הד לאונאמונו שהוא הד לסרוואנטס) נראה שבמובן ידוע אנו שומעים מהד יותר חזק יותר את ההד. בורחס ממצה צייר נוסחאות צרופות, גבישיות, ומקבצן לכללי רקיזק. הוא פועל בקווים של גרפיקאי. ואילו קורטאזאר בונה את פיגומו של העולם מבני אדם. והוא מפיח בנוסחאות אלה את הממשות הארוגה מחלומו־תינו, מפחדינו, מחיינו. אצל שניהם הצייר נכנס לתוך הדלת שהוא עצמו צייר על הקיר. המציאות היא (אולי) קונסטרוקציה אסתטית, והאדם נידון — כאותם ארורים מיתולוגיים — להטיל בבואותיו על מצולות המים. החלומות פולשים לתוך היום, והדמיונות הם שסוגרים לבסוף את הדלת.

מרסל ינקו: דיוקנו של אנדרה ברטון — מתוך תערוכת הדיוקנים במוזיאון ינקו־דאדא בעין הוד. ראה: הרשימה "דפים מן העזבון" — בעמוד הבא.

הנשמה הרוסית של יוסף ויתקין

קול קורא: חייו וזמנו של יוסף ויתקין
מאת שולמית לסקוב
הוצ' ספרים, אוניברסיטת תל־אביב.
1986, 154 עמ'

מאת אלי שאלתיאל

יוסף ויתקין (1876—1912) נודע בתולדות הישוב בעיקר בזכות הפנייה הנרגשת שלו, בחורף 1904—1905, אל צעירי ישראל בגולה לקום ולעלות לארץ־ישראל. "הקול הקורא" שלא נשא את־חתימתו ופורסם בשמה של "חבורת צעירים מארץ־ישראל", נזכר בדב־רי הימים כמסמך בעל חשיבות היסטורית מכריעה שחולל תפנית דראמאטית — פתיחת עידן העלייה השנייה.

שולמית לסקוב, המאירה את נסיבות פרסומה של הקריאה ואת השפעתה באותם ימים, אינה מתקשה להוכיח, כי החשיבות המכרעת המיוחסת לקול־קורא אינה משקפת את חשיבותו של המסמך בעת הפצתו. העלייה השנייה הוולה לתור לחופי ארץ־ישראל לפני היוודע דבר הקריאה, ומכל מקום עצם קיומה לא הגיע לאוזני הרבים. את ראשיתה של העלייה השנייה והגור־מים להתארגנותה, סוערת המחברת, יש לבקש בהתפת־חויות פוליטיות־חברתיות ברוסיה הצארית עצמה. זאת ועוד, יוסף ויתקין לא היה מעולם מנהיג שדבריו נשמ־עים ומניעים את הרבים למעשים. כמה וכמה מראשיה של עלייה זו העידו, כי בשעת עלייתם לארץ לא ידעו דבר וחצי דבר על ויתקין ועל פנייתו הנרגשת. כיצד אפוא הפך הקול־קורא לציון דרך כה חשוב? דומה, כי התשובה לשאלה זו כרוכה בהבנת המניעים והטעמים של הציבור שהפך את המסמך לסמל. אנשי העלייה השנייה, ובעיקר קומץ מנהיגיהם, היו חדורים הכרה היסטורית על ערכם וכוח מפעלם, ובכתיבת ההיסטוריה של עצמם החלו עוד בימי חייהם, שנים לא רבות לאחר עלייתם לארץ. הם טרחו ועמלו להדגיש את ייחודם ולהבליט את ההבדלים בינם לבין קודמיהם ואלה שבאו אחריהם. העלייה השנייה הוצגה כקבוצת אנשים בעלי תודעה ומניעים ברורים ומודגשים, שהכל היו שותפים להם; הייחוד וסיבות עלייתם המידיות נבלעו בתיאור הכללי. כשביקשו להעמיד את עצמם בנפרד מן האחרים, נדרשו אנשי העלייה השנייה להבליט את קווי התיחום, בזמן ובמהות. "הקול קורא" של ויתקין נתפס כאירוע דראמאטי שיש בו כדי להצביע על גבול ברור בין מה שהיה עד כה, והוא יש בו טעם לסמל, לבין מה שבא לאחר מכן והוא מחודש ומהווה.

דיוקנו של יוסף ויתקין, כפי שעולה מחיבורה של שולמית לסקוב, מסרב להיכנע למסגרות ההיסטור־יוגראפיות של העלייה השנייה. חבריו בעלייה זו נוספו לאמצו לאחר מותו, אך הוא עצמו לא השתלב בהגדרות הפשטניות, לא אחת, שהיו מקובלות בתפיסת העולם וחלוקתו של אנשי העלייה השנייה. יוסף ויתקין נבדל מאנשי העלייה השנייה בעיקרי תפיסתו על דרכי בניינה של ארץ־ישראל: השוני בינו לבינם מובלט ביותר שאת באורחות חייו ובתכלית שייעד לעצמו בארץ־ישראל. את רוב ימי חייו הקצרים בארץ בילה בקרב אנשי העלייה הראשונה ובמושבותיהם שימש מחנך ומורה. הוא ביקר קשות את סממני ההתברגנות, הנטייה לתרבויות זרות, ובעיקר את ההישענות על מקורות סעד ותמיכה מן החוץ. אך הוא לא פרש מן הציבור הזה כדרך שנהגו אנשי העלייה השנייה שהציבו חיץ בינם לבין בני חסותו של הבארון.

העלייה השנייה ייחסה לויתקין את המקור לאחד מחידושיה החשובים ביותר — רעיון כיבוש הקרקע. הפועלים הצעירים שהגיעו אל המושבות והשתכרו מי־גיע כפיהם כפועלים חקלאיים העלו את סירובם להיאחז בקרקע ואת התנגדותם להתאכרות לדרגת דרדקיים השקפת עולם. כאמנים לראייה הסוציאליס־טית והנה להעמקת הפרולטריזאציה, שהרי זו תביא בעקבותיה את המהפך הגדול. בימיה הראשונים של העלייה השנייה גרסו, כי מבחינה זו דיין אחד לעיר ולכפר. ויתקין, שלימים ייחסו לו גם מניעים סוצי־אליסטיים שלא היו בו למעשה, כפר בפרוגנוזה זו והכיר בתוחלת פעילותו הציבורית קרא לפועלים להיאחז בקרקע ולהסתייע במשימה זו בהון הציבורי. כעבור שנים אחדות יאמצו הפועלים ומפלגותיהם עמדה זו ובעזרתה יוכלו לפלס לעצמם את מעמדם בציבור ויכבסו את מאוויי הכוח שלהם. אך כשהשמיע ויתקין את הטענות הללו, נתקל בהתנגדות עזה, ובכלל זה גם מצדם של חוגים שהיו קרובים לו ביותר — אנשי הפועל הצעיר. המחברת אינה מוצאת סימנים של השפעה בין גישתו של ויתקין לעמדה שאומצה בסופו של דבר בידי קבוצות הפועלים. תנאי הקיום בארץ והרוחות החדשות שהחלו לנשב בהסתדרות הציונית סללו את הנתיב להתגבשות ההתיישבות הפועלית היי־הודית, יותר ממאמריו של יוסף ויתקין.

שולמית לסקוב מתארת את ויתקין כאדם שחובר בו מסממני העלייה הראשונה ומאופיה של העלייה השנייה. המחברת אף משתמשת במונח "גשר" כדי להגדיר את מעמדו המיוחד. עם זאת דומה, שגם ויתקין לא הצליח ליצור את נקודות הקישור והמשכיות בין שתי העליות. לאחר מותו כיבדו את זכרו אנשי ראשון לציון ומפלגות הפועלים, אך כל סיעה העלתה על נס את מה שהיה בעיניה. בעיני המתיישבים בראשון־לציון היה המחנך המסור והנאמן שהנהיג חידושים ושיטות מתקדמות בבית־ספרם ואף שקד על הגברת חינוכם הלאומי של בניהם. הפועל־הצעיר הקפיד להנציח את זכרו של האדם הישר, שאף בשעותיו הקשות לא התערערה בו אמונתו העזה בבניין ארץ־ישראל כמעוז של חברה מתוקנת הבריאה, שכל חוליי הקיום בגולה יתוקנו בה.

יוסף ויתקין: דמות צ'כובית

תו האופי הבולט באישיותו של ויתקין, קובעת שולמית לסקוב, היא מידת האופטימיות שהיתה בו, וזו מציינת את מעורבותו בחיי הציבור בארץ־ישראל. גם כשביקר את שיטות החינוך הנהוגות במושבות הבארון והיתווה דרכים להעמקת הקשר של התלמידים עם נו־פיה ומורשתה של הארץ, היה משוכנע כי בסופו של דבר תגבר המהפכה הציונית על שרידי מסורות העבר. כשיצא למסע תעמולה בשליחותו של אוסישקין לערי מזרח אירופה, לאחר גלי הפוגרומים שהיכו אותם, ניסה להפיח רוח של תקווה במאזיניו. אופטימיות זו המופ־גנת כלפי חוץ גם בשעות קשות ביותר, מודגשת ומפ־תיעה על רקע פרשת חייו האומללה ודמותו הטראגית של ויתקין, כפי שהיא עולה מתיאוריה של שולמית לסקוב. בידוד רוחני, אהבה נכזבת ומכאיבה, ומעל כל אלה, מחלה קשה שהביאה למותו בעודו צעיר לימים, היו מנת־חלקו בארץ־ישראל.

חוקרי העלייה השנייה, הנסמכים במידה רבה על זיכרונות והכתובים שהותירו גיבוריה, מרגישים את סממניה של "הנשמה הרוסית" שפיעמה בלבות בני הדור הזה. אנשיה מצטיירים כדמויות הלקוחות מן הרו־מאנים של דוסטויבסקי, אנשים סוערים וחסרי מנוח, המיטלטלים מקיצוניות אחת לשנייה. יוסף ויתקין לא נמנה עם הגיבורים של דוסטוייבסקי, אך "נשמה רו־סית" פיעמה גם בו. הוא מתאים יותר לדמויות המאכלסות את מחזותיו של צ'כוב. באורחות חייו ואפילו בלבושו הקפדני היה כאותם גיבורים אשר דמותם החיצונית והתנהגותם אינה משקפת את סערת הרגשות המסתירה את מנוחתם. מותו ממחלת הסרטן בבית אמו ברחוב לילינבלום בתל־אביב הוא שיאה של פרשת חיים טראגית זו.

בחיבוריה היסודיים והמעמיקים העלתה שולמית לסקוב תרומה שאין ערוך לחשיבותה בחשיפתן של פרשות וסוגיות שהיו לסמלים, ואגב כך התערפל גרעינן ההיסטורי. בספרה על הביל"ויים עמדה על הי־סודות והגורמים שהניעו את מספחי אגודת ביל"ו להוציאה מהקשרה ההיסטורי. בחיבורה על יוסף ויתקין הסירה מן הדמות את ממד הגדולה והמנהיגות שייחסו לו מעריציו ומקדשי זכרו לאחר מותו, והעמידה במ־קומה דמות אנושית מרתקת ומעוררת סקרנות.

היטלר, לא בפעם האחרונה

היטלר/דיוקנו של לאדיש
מאת יואכים פסט
תרגם אהרן אמיר
בית ההוצאה "כתר", ירושלים, 843 עמ'
(שני כרכים)

מאת יורם ברונובסקי

"היטלר: אנטומיה של עריצות" מאת אלן בולוק (הוצאת הקיבוץ המאוחד, תרגם ג. אריוך), "היטלר" מאת סבסטיאן הפנר (הוצאת שוקן, תרגם חיים איזק), ועכשיו "היטלר: דיוקנו של לאדיש" (התת־כותרת היא תוספת של ההוצאה העברית) — במשך קצת למעלה מעשור ספפו כאן שלוש טיפות, שתיים מהן מאסיביות למדי, מתוך "גל היטלר" ("היטלרוולה") ששטף במחזורים כמו־קבועים את הבמה הציבורית־תרבותית המערבית בכלל ואת הגרמנית והאנגלית בפרט, תמיד בתחילות העשורים, כמדומה. שלוש טי־פות שהתגלגלו גם אלינו בתרגומים עבריים ונדמה שאפשר להסיק על־פיהן שגם אצלנו יש צמא להכרת דרכו ואישיותו של המנהיג הנאצי, צמא שאינו קיים, כך טוענים יודעי־דבר, ביחס להיסטוריה נסיבותיה של השואה (אף־על־פי שמופיעים ספרים רבים על השואה, אומרים שאין לאלה קוראים רבים). הוסף לכך תרגו־מים עבריים לספרים ידועים בשעתם שהיטלר במרכזם, דוגמת "עלייתו ונפילתו של הרייך השלישי" מאת וי־ליאם שיירר ועד ל"שיחות עם היטלר" מאת הרמן ראושנינג (שיצא בתרגום עברי זמן לא רב לאחר שהו־פיע בבבל, בשנת 1939), ויתקבל מדף נכבד למדי של היטלריאנה בעברית, היכול לספק את הקורא התאוותני ביותר של חומר מסוג זה.

אכן, נדמה שיש משהו — איך לומר? — לא לגמרי כשר בסוג זה של עניין שמעוררת אישיותו של היטלר בעולם. משהו חשוד, גובל באובססיבי, ודאי לא נובע רק מתוך התעניינות בהיסטוריה המודרנית. בגרמניה, ארץ שאומרים כי קיימת בה הדחקה וחוסר־עניין בהיס־טוריה בכלל ובהיסטוריה הגרמנית החדשה בפרט, היה ל"גל־היטלר" של שנות השבעים המוקדמות אופי כזה שהשבועון "דר שפיגל" דיבר בפירוש על "פורנוגראפ־יית היטלר". אופי זה של העניין בהיטלר הגיע לגילויו הברור בפרשה שבעת־ובעונה־אחת הביאה את גל־היטלר אל שיאו וגרמה, ככל הנראה, לכך שגל זה שכך באותה עת. פרשת יומני היטלר המזויפים. פרשה מרתקת כשלעצמה שהיו בה יסודות מדהימים של פארודיה זעירה על עלייתו ונפילתו של היטלר עצמו. כשה־גיבור, הזייפן הפיקארסקי קונרד קוז'או, מופיע כמעין קריקאטורה של קריקאטורה, מעין היטלרון המעניק להמונים הרעבים מזכרת קטנה של הזיהוי האבוד של הימים הגדולים ההם. כשהדם זרם ביותר עוז בעורקים, ואמנם גם מחוץ לעורקים. נדמה לעתים שהעולם של ימינו עודו זקוק (קצת?) למעין היטלר עכשווי או למצער לאיזו מזכרת, למעין פרצופון משופם שכזה כמו שהיה (יש) לקונרד קוז'או. הה, איך התחננו הע־יתונאים בכתבת הטלוויזיה האנגלית: קונרד, תחתום לנו עוד פעם את החתימה הזו ואיך אמרו אחד לשני: הרי זה בדיוק נכון, תראה את ה"אדולף" שלו. לא ייאמן וכבר יש כיום קוז'או כפי שיש אספני הזייפן האמנותי ואן־מאגרן, ושלושה ספרים על פרשת היו־מנים המזויפים הריהם, מי יודע, תחילתו של "גל

יואכים פסט: הגדולה בתועבות

קוז'או". היטלר — נאמר עליו מה שנאמר — גילה לעולם כמה אמיתות פשוטות ויסודיות על הטבע האנושי, גילה אותן כפי שאיש לא גילה לפניו. אחת מהן, הפשוטה מכולן, היא שבני־אדם אוהבים שירמו אותם.

וכל אותם כרכים עצומי־הממדים על היטלר: רק להשוב שמישהו קורא אותם. רק לחשוב שהם נחוצים למישהו. הרי אפשר שהחיבורים המשמעותיים באמת על היטלר הם לאו דווקא המונומנטים הללו, מסוג המונוגראפיה של בולוק (שאמנם היתה מיושנת מאוד כבר כאשר תורגמה לעברית ומיושנת למדי שעה שיצאה בשפת־המקור), או הספר היומרני והשטחי להפליא של ויליאם שיירר שיואכים פסט אומר עליו, שהוא "במידה רבה עיצב את התמונה שבה נצטיירה גרמניה לעולם" (עמ' 393), אלא חיבורים קצרים יותר, ולפעמים אפיזודיים ממש. המסה של אליאס קנטי "היטלר לפי שפר" טובה יותר מן הכרכים השמנמנים (שהעיקרי שבהם, "בתוככי הרייך השלישי", תורגם גם הוא לעברית) של אלברט שפר עצמו, הפושע הנאצי שנעשה באחרית־ימיו מעין פארודיה של "גרמני הגון" ותרם את ההכנסות העצמיות שלו מספריו על הרייך השלישי לכל מיני מוסדות־צדקה — ולמעשה מייתרת את הקריאה בכל מיני יומני־שפאנדאו אלה. ובוודאי שיש להעלות על ראש כל אותן המגר או פסיכו־גראפיות של היטלר, המתחרות ביניהן בהענקת שמות מאליהים־מגוחכים יותר לנושאיהם ("היטלר: האל הפסיכופאתי"), את מסתו המוקדמת למדי של תומאס מאן "האח היטלר" (1938) המפליאה לנתח את האפי האסתטיציסטי־דקדנטי של תופעת היטלר. מאן, הפאראדוקסן הגדול ומי שהיה לו עניין ממושך באוקל־טיזם ובהיפנוזה (ראה הסיפור "מריו והקוסם"), שלא לדבר כלל על עניינו בתופעת ואגנר, היה מוכשר מאין כמוהו לניתוח אישיותו של היטלר בבחינת "אחיו" הסוטה, בבחינת האמן הרומאנטי הקיצוני.

יואכים פסט, המזכיר את מסתו של מאן בתחילת דבריו ומוסיף להזכירה ולצטט ממנה (קטע ארוך למדי) בהמשך המונוגראפיה שלו, חייב לעמודים לארבעים אלה את התפיסה העיקרית שלו באשר לאישיותו של היטלר כפי שהתגבשה בעודו. למעשה נשענת כל גישתו של פסט לתופעת היטלר על אותם עמודים של מאן. האנאלוגיה ואגנר—היטלר שהיא מפתח, ודאי שהיא תומאס־מאנית ביסודה. אגב, אם מסתו של מאן "האח היטלר" לא תורגמה עד כה לעברית, ואולי גם אין לה סיכויים רבים להיתרגם, יכול הקורא העברי ליהנות מתרגום המסה של מאן על "גדולתו ויסוריו של ואגנר" שהובאה בכרך "מי מפחד מריכארד ואגנר", מסה שהיא מין פרולוג של "האח היטלר", כשם ש"דוקטור פאוסטוס" הוא האפילוג הגדול של החיבור משנת 1938. יתר על כן: פסט חב למאן גם את תפיסת הרוח הגרמנית בבחינת הרקע להיטלריזם, תפיסה שהיא מפתח במיוחד בעיון־הביניים החותם את הכרך הראשון של המהדורה העברית ("שואה גרמנית או עקיבות גרמנית"): זו הראייה של הרוח הגרמנית כרוח לא־אפוליטית ביסודה. רוח "רוחנית" כמנגנום ואנטי־מציאותית, שמאן פיתח בספרו הפחות־ידוע ואולי היותר־חשוב "הגיגות אדם א־פוליטי". פסט מזכיר את החיבור הזה, שמאן הצטער בהמשך דרכו על שכתב אותו, אבל עד היום הוא מהווה את היצירה שהיא המפתח לנפשו, אך לא יקל להבחין על־פי האזכור הזה עד כמה כל תפיסתו את היטלר כ"אדם א־פוליטי" היא הליכה עקבית אחרי מה שהיה, בעצם, מין אוטוביוג־ראפיה של מאן.

אכן כי כן, החיבורים המשמעותיים בעליל על היטלר הם בדרך־כלל קצרים להפליא. הקצר שבהם הרי זה, כמובן, המשפט הנודע שבו פתח קארל קראוס את הספר "ליל האלפורגיס השלישי" (ראה בעברית מסה מאת ורנר קראפט על הספר, בחוברת "בחינות", בעריכת שלמה צמח, חוברת 6, סתיו תשי"ד). במשפט הזה, המצוטט לרוב, אומר קארל קראוס: "בנוגע להיטלר מאומה לא עולה בדעתי" (Mir Fällt zu Hitler nichts ein). לכאורה: אחד האפוריזמים הגדולים והמעמיקים של האסטיריקן הוויינאי. אני אומר לכאורה, משום שהמשפט נעשה לאפוריזם מבלי שקראוס התכוון לעשותו לכזה (הספר בכל מקרה הופיע לאחר מותו של קראוס). ייתכן שבעיניו הבדיחה האמתית היתה בכך שלאחר המשפט הפותח (המטיים, בעצם) הזה הוא מוסיף ומגלגל עמודים רבים מאוד על אודות היטלר וההיטלריזם — כמעט הכול עולה על דעתו בנוגע להיטלר. אפשר להסכים לראות בכל ספרות־היטלר המפלצתית במעמדה (וכמובן: לא רק במעמדיה) את ההמשך לאותו משפט פותח גאוני שהשכיח את ההמשך שלו: "על אודות היטלר דבר אינו עולה על הדעת".

על דעתו של יואכים פסט, אם כן, עלו למעלה מאלף עמודים גרמניים בנוגע להיטלר. העברית (ההולכת בכל מקרה אחרי הקיצור האנגלי) מקצרת אותם עוד קצת, מטבעה המקצר, אבל עדיין אלה מאות ואלפי מלים של עברית שאחת הבולטות שבהן היא המלה "דיבקוף" במשמעות "אובססיה". ודבר הרבה על היותו של הספר הזה הטוב שבספרי "גל היטלר" של ראשית שנות השבעים. גולו מאן, ההיסטוריון בנו של תומאס, הביע אף את התקווה בכותבו על הספר שזהו "היטלר בפעם האחרונה". התקווה נכזבה: כבר פעמים אחדות מאז כתב גולו מאן את הרצנזיה המפורסמת שלו בשני גיליונות של "זידדויטשה צייטונג" מאוקטובר 1973 (אח"כך ראתה רצנזיה מוזירה זו — גולו ידע בפירוש משהו מ"כושר התמצות הגרוב" של אביו — אור בתרגום אנגלי ב"אנקאונטר") ואפשר להתנבא שהמלה האחרונה על אודות היטלר רחוקה עוד מלהיאמר. אבל נכון הוא שחיבורו של פסט הוא הכולל ביותר מכל החיבורים הקודמים. פסט הצליח לאגור בתוך ספרו את כל החשוב שנכתב על היטלר, ובמובן זה זהו התמציתי והמגובש שבספרים על היטלר. מקו־ריות אמת אין בו, כנראה, כל התפיסות שלו קדמו לפסט, אבל הוא אמן הגיבוש, וככל שזה נראה פאראדוכסלי, אמן הקיצור והתמצות. גם אין הוא מתעלם מן החובות שלו לכל הספרות ההיטלרולוגית.

המשך בעמ' 7ב

העורך: אברהם רמן

שבוע של ספרים
מאת בני ציפר

מחזה

אלקסטיס
מאת אוריפידס
תרגם מיוונית והוסיף מבוא, הערות ונספחים: אהרן שבתאי
הוצאת שוקן, 1986, 144 ע'

"אלקסטיס" היה מאז ומעולם מחזה שהביך את מבקרי אוריפידס. האם זו טראגדיה, מחזה סאטירים או דוגמה ראשונה של טראגיקומדיה? מי הדמות המרכזית במחזה: אלקסטיס או אדמטוס? שאלות אלה ואחרות אין להן מענה ברור, והחידה מן הסתם תישאר סתומה גם להבא, כזהותו של אוריפידס עצמו (480—407), הראשון באמניה של יוון הקלאסית שיצאו לו מוניטין של מתבודד, מרדן ופורש מן הציבור.

אוריפידס נתפרסם לראשונה ב־455, כשטטרלוגיה שלו (סדרה של שלוש טראגדיות המלווה במחזה סאטירים) נתקבלה להצגה בתחרויות הדראמה באתונה. הדבר נחשב לכבוד גדול, אף כי יש לציין שאוריפידס זכה רק לעתים רחוקות בפרס הראשון בתחרויות אלה: מתוך 22 הפעמים שבהם השתתף בתחרויות, קיבל את הפרס הראשון רק חמש פעמים. אף אי־ההכרה הרשמית אין פירושה שהיה מחזאי נשכח: התקפותיו הארסיות של אריסטופנס עליו מלמדות כי אוריפידס היה דמות של מרד במוסכמות, שהטריד את מנוחתם של האתונאים באותם ימים, במידה לא פחותה מסוקרטס, ועל סוקרטס אמנם נאמר שהוא לא החמיץ מימיו הצגה של אוריפידס.

המחזה "אלקסטיס" הוצג לראשונה ב־438, ונחשב למוקדם שב־19 מחזותיו של אוריפידס שהגיעו אלינו. אך אין זה מחזה־ביכורים, אלא פרי יצירתו של אמן בשל, ואולי אף המסובך והקשה שבמחזותיו. מסובך, בראש וראשונה מפני שנועד להיות מחזה סאטירים, הרביעי בסדרה שכללה את "הכרתיות", "אלקמיון", ו"טלפוס". מחזה הסאטירים, על פי הגדרתו, היה כעין קומדיית־סלפסטיק של הימים ההם, ו"אלקסטיס" אינו כזה בכלל; אין בו סאטירים, אין בו אלמנטים של פארסה, ואפילו הצדדים המשעשעים שבו מותנו באופן ההולם דראמה מסוג רציני יותר.

את עלילתו של "אלקסטיס" אפשר לחלק לשתי הסיבות נפרדות, המתאחדות זו עם זו בסצינה האחרונה. מחציתו הראשונה של המחזה עוסקת כולה במעלליה ובמותה של אלקסטיס, ואפשר לקרוא אותה כטראגדיה ועידה בפני עצמה, על אשה שהקריבה את חייה כדי להציל את חיי בעלה. במקביל, במחציתו השנייה של המחזה, מוצג הבעל, אדמטוס, כתוצאי לא מות, בהחליטו לנהוג עלפי כל כללי הכנסת האורחים, למרות מותה של אשתו, ולארח את הרקלס. אוריפידס מעמת, על חוד התנית, את רגש האהבה לאשה המנוחה, ובאמצעותו את האנושיות בכלל, עם הכללים האבסורדיים כביכול של הכנסת־האורחים. ואם כי לבסוף נפתרים הדברים בכישוב, ומתפרשים כמבחן שאדמטוס ואשתו העמדו בו עלידי האלים, מותיר אוריפידס בתבונה את הפצע לא־מגלגל ועמו את השאלה אם אמנם צריך היה הבעל להתעלם ממות אשתו ולקבל את אורחו כאילו לא אירע דבר. "אלקסטיס" הוא מחזה על גבולותיהן של מוסכמות חברתיות ושל הקרבה עצמית.

אהרן שבתאי, שתרגם את המחזה במלוא הדבקות המדעית והפואטית, מנתח את העלילה, על מקורותיה וכוונותיה, במבוא ארוך ומפורט, המחדד עוד יותר את עניין חידתיותו של "אלקסטיס".

תרגום

ארמאנס, או תמונות מטרקלין פריסאי ב־1827
מאת סטנדל
מצרפתית: איריס עקרבי
הוצאת כתר, 1986 [illegible]

פרשת היכור של הרומאן "ארמאנס" מתחילה כמה שנים לפני כתיבתו בידי סטנדל: מאדאם דורדיראס, סופרת אופנתית בפאריס של תחילת המאה הקודמת, כתבה רומאן על גבר חסר כוח־גברא, וחששה לפרסמו מטעמים של מוסר. אריסטוקרט בעל חוש מסחרי גנב את כתב־היד ופרסם בעילום־שם, והשערוריה המצליחה עוררה את סטנדל הצעיר להשתמש, שנתיים לאחר מכן, באותה עלילה ובאותן סיטואציות של מאדאם דורדיראס — אך בלי להזכיר במפורש את עניין האימפוטנציה.

אלא שהרומאן של סטנדל לא עלה יפה, ו"ארמאנס" נידון לכישלון מיד עם הופעתו, וגם מבקרים מעריצי סטנדל העדיפו, לאורך כל המאה ה־19, להתעלם מהרומאן, או לפטור אותו כניסיון־נעורים כושל, וכו' מאן "מסורף". למרבה האירוניה, הפירוש הזה הוא הקוסם כל כך לקרוא היום, ויש המוכנים, בביקורת סטנדל, לראות ב"ארמאנס" אם לא את הרומאן הטוב ביותר, הרי לפחות את היצירה האמנותית והחושפנית ביותר שלו.

סטנדל כתב את "ארמאנס" במתכונת של "מירוץ מכשולים" — מבנה ידוע שנקט בכמה מיצירותיו המוקדמות: זוג אוהבים הנאלץ לעבור אין־ספור קשיים עד לסצינת הנישואים החותמת — וב"ארמאנס" אכן נראה לפעמים מירוץ המכשולים מאולץ, שכן מתחילת הרומאן מוצגים שני הגיבורים אוקטאב וארמאנס, כשני אנשים כה מתאימים זה לזה וכה אוהבים זה את זה, עד שהקורא תמה כיצד "ימתח" סטנדל את העלילה עד לצלילי מנגינת החתונה הסופית.

סטנדל מרמז על האימפוטנציה של אוקטאב, אך אינו מזכיר במפורש, עד כדי כך שקורא שאינו יודע את העלילה מראש תמה מהו המסבך כל־כך את חייו של אוקטאב וגורם לו להגיע אל סף התאבדות. על גבי העמימות הזאת בנוגע לנתונים הגופניים של האהבה, בנה סטנדל סיפור אינטימי, דראמה פסיכולוגית על גבר המנסה לדעת מהי אהבה בהוויתה הטהורה, ומובל לבסוף עלידי המוסכמות והצורך החברתי להינשא. "ארמאנס", עם זאת, אינו "הרומאן השחור" ויש לו חסרונות רבים.

תרגומה של איריס עקרבי עומד בהצלחה ביציאת המכשולים מחד גיסא והביטויים הפמוקים בענייני הלב מאידך גיסא.

לבבות, רומאן
מאת הילמה וליצר
מאנגלית: כרמית גיא
הוצאת זמורה, ביתן, 1986, 230 ע'

בשביל שפתיהם או לאחר־צהרים משעמם במיוחד, "לבבות" הוא רומאן מצוין, עם מיטב ערכי הרומאנים האמריקאי כרוטב של עממיות קל, הומור השכל מתמסלבל שעיקרו כי קשרי־משפחה ביולוגיים בלבד אינם יכולים להתמודד עם עוצמתם של רגשות אנושיים שנרכשו בסבל משותף. העלילה מספרת פרק בחייה של לינדה, אמריקאית צעירה וחסרת־מזל, שהתאלמנה לאחר כמה חודשי נישואים, כשעל צווארה בתה המתבגרת המרדנית של בעלה המנוח. האם והבת החורגת יוצאות למסע של תלאות ברחבי ארצות־הברית, שיתברר לבסוף כמסע שחישל את אהבתן, אף כי ביציאה שוררת ביניהן איבה. לינדה, הנושאת תדיר את אפרו של בעלה בקופסת פלאסטיק בתא־המטען של מכוניתה, יוצאת לחפש אחר משפחת בעלה, ואחר אמה האמיתית של בתה החורגת. באמצע הדרך מתברר לה שהיא הרה לבעלה המנוח, ולאחר שמנע ממנה לבצע הפלה, היא נוטלת תחת חסותה את הבת־החורגת, המסרבת לשוב אל אמה האמיתית, ושבה עמה לעיר הגדולה להקים תא משפחתי חדש.

כרמית גיא, המומחית בתרגום רבי־מכר מהסוג הקליל הזה, עשתה את עבודתה, כרגיל, בקורקטיות.

כתב עת

גתית, דו־ירחון למוסיקה, מס' 9, חוברת 79
עורכת: אמירה המלט
יועץ מוסיקאלי: צבי אבני
הוצאת הנוער המוסיקאלי בישראל, ת"א, מאי 1986, 28 ע'

גתית הוא עיתון מוסיקאלי שהוצאתו נפסקה לזמן ארוך, ונתחדשה לפני חודשים מספר. קהל היעד שלו הוא נוער השוחר מוסיקה, אך הוא מתאים גם למבוגרים המבקשים לדעת על אמנות הצלילים על הצד הקל והלא־מדעי. עריכתו עשויה בטוב טעם וכל שיש לאחל לו הוא קהל קוראים גדול.

החוברת הנוכחית עומדת בסימן תחרות רובינשטיין לפסנתר, ומביאה את שלל הדעות וההתרשמויות שהיו סביבה. במאמר המערכת כתב צבי אבני על העזול שעושה תבונת הביקורת למוסיקאים טובים. אריה פרנקל, שלא אהב את התחרות, מסכיר את מגבלותיהן ויתרונותיהן של תחרויות מוסיקאליות, ומביא סבים קטנים מאחורי הקלעים של התחרות האחרונה. בעניין מוסיקאלי יותר ואקטואלי פחות, מנתח צבי אבני את סימפוניית האביב של שומאן. שמואל פרץ מגיש מדור יפה על תקליטים חדשים, ויש גם מאמר על הבעיה הנפוצה של ילדים המפסיקים לנגן בשלבים מוקדמים. הנרצה למתכנת המוסיקאלית התחוקה נריבה של הדיון על הבירוון שבאייחודה, הם שנים מהעניינים שכתובים עליהם הכתבים הצעירים של העיתון. בסך הכל — נחמד ותרבותי.

ביוגראפיה

קפקא, ביוגראפיה
מאת רונלד היימן
מאנגלית: נעמי כרמל
הוצאת שוקן, 1986, 341 ע'

הצוק של ביוגראפיות רבות שכן גולשות להסכמות, הלובשת תבנית מדי מסוה של ניתוח פסיכואנאליטי; ופרנץ קפקא היה מוקד התייחסות לחוקרים־פופולאריים של הפסיכולוגיזם הזול הזה, הסבור שיש בידו להסביר את עולמם של אמנים גדולים. התבואה ידועה: ברוב המקרים מתקבל הרושם שהאמן והולוהדמש הם היינו־הך, שני מוצרים של טראומת־ילדות כלשהי, שמעשה האמנות הוא ביטוי שקוף שלה.

רונלד היימן הגיע לכתיבת ביוגראפיה על קפקא לאחר שנשפכו כמעט כל נהרות המלל האפשריים על הסופר היהודי־גרמני מפראג. הרושם הראשון העולה מן הספר היא האמונה בדבר הניגוד — ולא הזהות — שבין האיש ליצירתו. מתוך הנחה זו, כי חידת קפקא אין לה מענה שמתי מתחום הפסיכולוגיה יצא היימן למסע של כתיבת ביוגראפיה שאינה מבקשת להסיק מסקנות חפוזות. קפקא מצטייר בה כאדם רגיש, לפעמים עד חולניות, אך גם כאדם "כמו כולם", בעל שיגעונות קטנים, שהיימן נמנע במפורש מלקשור להם הסברים פסיכואנאליטיים. בניגוד לכל מי שרשו ברמות אביו של קפקא וראו בה את מקור כל מוריו של קפקא הילד, מציג היימן כאדם בינוני, יציר כפיה של שכבת היהודים שיצאה מן הגטו וביקשה להעניק לבניה את מלוא התרבות והנימוסים האירופיים, שאצלם היו מעורבים עדיין במנהגים הבלתי־מתוקנים מורשת הגטו.

חלק ניכר מהביוגראפיה מוקדש ליחסו של קפקא ליהדות: רתיעתו מהאסכוליות שבמחשבה היהודית ול־עומתה — הקסם שהלכו עליו סיפורים אבסישאמים על רציחות פולחניות שנעשים כביכול יהודים. היימן מראה כיצד קפקא, שהסתייג מיהדותו, מפני שזיהה אותה עם משפחתו, הגיע לבסוף לציונות מתונה והוקסם מן החסידות.

מעולם הספרות והאמנות

מרסל פרוסט: גשר של מכתבים

הכרך ה־14 של מכתבי פרוסט, שראה אור לא מכבר בצרפת בהוצאת "פלון", מקיף את מכתבי פרוסט משנת 1915, שנה של מלחמה ושנה שבה מת מזכירו של פרוסט אלפרד אגוסטינלי — שני מאורעות שהשפיעו עליו באופן קשה. אף־על־פי שהיה אגוסטינלי אדם בינוני ומשולל חן, גילם במבוכי הגדרה הפרוסטית את כל אהבותיו — מעטות ולא מוצלחות ככל שהיו — ובשל כך, אולי, נולדה מתוך מותו אלברטין של "הזמן האבוד".

"אהבתי באמת את אלפרד", כתב פרוסט לידידו רינאלדו האן, "זה לשון המעטה לומר שאהבתי, הערצתי אותו". אבל הכאב נתעמעם עד מהרה: "הצער נתעמעם לא משום שמתו גם אחרים, אלא משום שגם אנוכי מת. ידידך לא שכח אותך, אלפרד המסכן, אבל הוא מצטרף אליך במוות, ויורשו, האני העכשווי, אינו מכירך, אלא על־פי סיפוריו של האני האחר".

הידיד שאבד הופך למיתוס, ובמכתב לגבי שיקורי (מס' 136) מסכם פרוסט את שני הכרכים, שבהם הצליח, לאחר "אהבתו של סואן", לטפל מחדש ומבלי לחזור על עצמו, "בכיעות ההידרדרות שאליה עלולה להוליך התשוקה". כרכים אלה הופיעו רק לאחר מותו. אבל למן 1915 העמיד את התבנית ואת הפרטים. זו תבנית מעוברת בדייקנות והוא מצטער על כך שידיד גרמני של דניאל הלוי לא ראה בכרך הראשון של "הזמן האבוד" אלא זר נוחמר של זיכרונות. "זה בדיוק ההיפך ממה שרציתי". סואן הוא רגע. הרי זה כמו (אני חושב על מקבילה מוסיקאלית) שיש לי מספר גדול של נושאים להציג, או (מקבילה מתחום הספורט) כמו סוסים שפתחו במירוץ וביציאה יש איזו צפיפות. אבל לחשוב שכתבתי זיכרונות בצורה מקרית!"

"אני מאמין", כתב על המלחמה, "שהמלחמה, אפילו מבוזה אקלימית, בגלל הזעזוע הברומטי של האחידה הפיסית, המוסרית, היא איומה מבחינת כל האנשים העצביים". ובכל זאת אין המבוכה הזאת מונעת בעדו מלקרוא מדי יום שבעה עיתונים ומלעקוב על המפה אחרי ההתפתחויות, "מה שכה נוגע ללב ומגוחך".

הוא הורד לגורל אחיו העושה כרופא בקו הראשון ומבכה שניים מידידיו הטובים שנהרגו או נחשבו נעדרים: רובר ד'אמייאר (מתרגמו של קיפלינג) וברטרן דה פנלון. הוא סובל, אבל ההיסטוריה הלאומית זרה לו. "המלה בוש אינה כלולה במילון שלי", הוא כותב לליסיין דודה, והוא מהלל את פול סודאי על מאמרו ב"לה טאן" שבו הגיב על סן סאן והצהיר שלהילחם בגרמנים אין זו סיבה מספקת שלא להכיר בכשרונם של ואגנר או ריכארד שטראוס. הנה כאן הנושא המפורסם של השיחה בין שארליס לבין המספר, המטיילים ברחובות פאריס בלילה שקט. אשר לו עצמו, אין הוא מרבה לצאת, בריאותו מעורערת ונדודי השינה שלו קשים מנשוא. התקפי הקצרת שלו מסתיימים בשעה שבע בבוקר, ובשעה שבע ומחצה כבר מופיעים הפועלים לעבודה בבניין הסמוך וכך אינו מצליח לישון אלא רבע שעה ביממה, "למרות המינון הנורא — וחסר התועלת — של הסמים".

פרוסט הימר בבורסה ואחת ההתכתבויות המצחיקות שלו נערכת בעניין זה בינו לבין ידידו הבנקאי ליונל האוזר ששאל אותו על איזו רגל הוא רוקד. השיב פרוסט: "בדרך כלל, אף לא על אחת מהן ורק על הגב. מכל מקום, רגלי היא לעתים רחוקות רגל שבעורת..."

פרוסט רוקד אמנם על הגב, אבל הוא מסוגל לקום בשל עניין של כבוד. באחד ממכתביו הפרוסטיים ביותר הוא כותב לאלמוני: "אתה סבור שפגעתי בך. אין זו דעתי. שלח אלי את עדיך. אני לא אשמיע לפניהם את התנצלותי, מעולם לא התנצלתי לפני איש. נילחם אפוא, מאחר שאתה רוצה בכך, אבל בתנאי אחד: שהדו־קרב ייעשה באקדח, שכן אני באמת עייף מעט ברגע זה".

יש מכתבים עמוקים יותר שאין לצטט מהם, אבל גאוניותו של פרוסט היתה נעוצה דווקא בקלילות, ואפשר להעז ולומר כי פרוסט הוא אמתי ומאושר רק כשהוא מפטפט על דא ועל הא, וכי קסמה של תכתובת זו נעוץ בספונטאניות המהולה שלה, בהיעדר כל יומרה ספרותית. וניתן לראותה אפוא כגשר בין השיחה הממשית, זו של הטרקלינים, של התופעות המשפחתיות, של המטבח של פרנסואז, לבין אותה שיחה ארוכה ובלתי מופרעת, שמתוכה עולים חיים שלמים — אלה שב"החיפוש אחר הזמן האבוד".

(ל'אכספרס)

מרסל פרוסט: האני האחר

Correspondance de Marcel Proust, 1915, tome 14, Plon, 400 pp., 160F.

תרגמה: רות אלמוג

תערוכות

תום ומבוכה בעידן־המחשבים

שאול קור, גלריה 13 וחצי, הדולפין 13, יפו

מאת נסים מבורך

בהר אנשים קטנים, מבוהלים ונבוכים מקבל לתאר, בנסיבות מסוימות, את פרטיה של המין הבייד לזגי האנושי בדור הזה. ושאול קור בשנים־עשר אקוואלים גדולים ומטופלים היטב נוטל בכך חלק.

אותם אנשים קטנים ומבוהלים חייבים עלפי כללי־המשחק ההוא להיות מצוירים בעיניים בוהות ואיברים קפואים, במעין יציבות פרעונית, אשר אמורות להביא ספק אימה־מטאפיסית ספק־דזולטשמע־ריך־נשגב. מבנפת של מומוס או כי סוריאליזם משתה אחר הוא פרס חיוני בעניין זה, ומשלימים אותו, על־פי רוח [illegible] נים.

אכן, קשה להם, לאותם אומללים, לנוכח אותה אלוהות שנבראה, במחילה, במיוחד עבורם, כדי להפחידם ולעגל את עיניהם היפות, הקרועות לרווחה. זהו איזה DEVS-EX-MACHINA שנבראה מסוגל להבעית יותר מן הסנה הבוער, מעמוד העשן ומהרעם המתגלגל, אין הוא מגלה חביבות כמו עגל־זהב במדבר סיני. ואינו, כמובן מודה להולך איזה שר אפוקליפטי או להוסיף משעשעות, מה שעשוי היה לעודד במקצת את האנשים הקטנים, המבוהלים והנבוכים ולזקוף את כתפיהם השמוטות.

מסתבר, כי בתוך האשמתותן במצב העגום הזה, שגורם למבוכה, אימה והתגמדות, נבחר בעשורים האחרונים המיכון המגמושש, ושאול קור אכן מיטיב לפרוט על הנימה הזאת בצבע, ברישום ובאומר. בדור שקדם לו היה נטל־האשם המאכאריני הזה מוטל על כתפי רוב האנשים המרושעת המצוירת, ואת תפקיד האדם הקטן, המבוהל והנבוך משחק, לעתים קרובות, הליצן הטראגי, אשר מתחת לאיפורו הכבד, שעיקרו היה פה צוחק ועיניים עליזות, הסתתרו פנים עצובות, כאספקלריה של איזו ביוגראפיה אומללה. במצב החדש המודרני הדע והאכזריות מיוצגים, למבצער, על ידי ישויות ברורות ומסוקרות יותר, מצוירות בצבים ומשמיעות קולות אלקטרוניים צפצפניים.

ההתמסרות להמאטיקות מעדרות־ספקות מעין אלה היא נפוצה מאוד וברמות שונות. עוסקות בזה אפילו עקרות־בית שמציגות תערוכות־של־סופי־שבוע בבתים פרטיים, ומוכרות לדיירי־הווילות, השכונות לאלה שלהן, מחזה המצמצא היטב בהזכיות מתוקה ובפילוסופיה עמוקה־מיני־שלולית. עוסקים בזה גם ציירים מקצועיים יותר, וזה מתוך מניעים השמורים עמוק. אלה מציגים לרוב באותן גלריות שאינן מתמחות בזרמים העכשוויים למיניהם. ואף אינן מתרפקות מתוך יפה־נפש מתלבט על המעין־קלאסיקה של הציור הארץ־ישראלי הוותיק, השורשי והמבוסס.

דומה שאול קור, שמומנטויותיו הטכניות כגרפיקאי־לשעבר מתקרבות לשלמות, משתלב היטב בתוך התמונה הזאת. תבוסת מתקבל אף הרושם כי קור ועמיתיו מהלכים באולך של איזה סוריאליזם, שאמנם אינו מוצין את זרמי התת־מודע שלהם, אך בכל זאת הוא בונה, אולי מתוך מחשבה קרה, ואולי, כך יש לקוות, מתוך מניעים גבוהים יותר. מצבים שלא מעלמא הוין. בכל מקרה משרת הדבר את יצירתן של אחידות מעין־חלומיות, מיסטיות, העלולות לתפקד כמין סיוח החוזר כביכול על קירותיו של מבנה חסר חשיבות. מכל מקום, שאול קור אמור לחשוש כי הארם מתקלף מתרבותו, ונשאר מגדיר רק באותן "התבנות הפרימיטיביות שהן האנושיות ביותר" יצרי־האלימות, השתלטות, היריבי, הנעורות בטכנולוגיה המתקדמת עד לסכנת הכחדת האנושות.

ולבסוף, הצבע המבטיין בשליטה מגוונת באמצעיה: צבעי־זהבים מתוך בצורה־לא סיפוסית, מוזיקה, נקיה ויפה עלידי דרכה, ויכולת רישומית הוקה.

שאול קור: הליכה בשולי הסוריאליזם

דפים מן העיזבון

תערוכת דיוקנים, מוזיאון ינקו־דאדא, עין־הוד

מאת ניצה מליניאק

עיזבונו של מרסל ינקו (בוקרשט 1895—עין־הוד 1984) מתגלה כאוצר בלום, המאפשר למנהלי העיזבון ומוזיאון ינקו לדלות מתוכו חומר רב, שלא הוצג עד היום ולערוך "תערוכות נושא" מגוונות ומתחלפות לעתים מזומנות.

הפעם נבחר כנושא מבחר מיטב הדיוקנים, המגלה פן מרתק נוסף בדרכו האומנותית של ינקו ויש בו משום העמקת הידע וההיכרות עם האמן הדגול.

מי שזכה להיפגש עם מרסל ינקו, גם בחודשים האחרונים לחייו, זוכרו יושב לעת ערב על הספה בבית בתו, כשפנקס רישומים בידו ועפרונו רץ על־פני הנייר, משרטט קווים ומשיחים מהר. אף גם החולשים ניהם, שבהצטרפם למסכת אחת, הם יוצרים דמויות מרמזיות שונות, לרוב גיבורים ספרותיים קלאסיים (דוגמת דון־קישוט וסנשו פנצה) באין ספור וריאציות, ומשתייפים בתמונתם ובחותם הנובעת הן ממיומנות העיפרון הכפה במצעצם והן מן הקשר העמוק של האמן לנושאים להם נתן ביטוי שוב ושוב, במשך עשרות שנים.

בתערוכה הנוכחית הכוללת מבחר עשיר של רישומי דיוקן, שוב מודגש הקשר האמיץ של ינקו אל עולם הספרות. הדיוקנאות משורדים מהווים בה את השאור שבעיסה. עניין מיוחד יש ברישום דיוקנם של ידידים, חברים לדרך ומחוללי מהפכות אמנותיות, כמו טריסטאן צארא ואנדרה ברטון. שלא כמו צארא, בן קודו סמי רוזנשטיין (1896—1963) שהיה ידיד נפש לינקו, עוד מתקופת בית־הספר התיכון בבוקרשט, נולדה ההיכרות עם ברטון כשהצטרף לתנועת הדאדא בשיא פריחתה ותסיסתה ועמד בראש מה שניתן לכנות כסקציה הצרפתית (בניגוד לזו הגרמנית של שוויטרס, מיידינג, גרוס ועוד) יחד עם אראגון, אלואר, קוקטו ופיקאביה, תוך התלהבות ברעיונותיה.

דיוקנו של ברטון שבתערוכה אינו מתאר שיתוף פעולה בין חברים מלוכדים בדאדא, שכן צויר — על פי מודל זה — בתקופה מאוחרת יותר, כאשר ינקו, מיוסדו ועורכו של כתב־העת הרומני לאוונגרד אמנות וספרות, ה"קונטמפוראנול", פגש בפאריס את "האפיפיור של הסוריאליזם", התנועה שבמידה רבה הוקמה על יסודותיה, ואולי נבון יותר לומר על חורבנה של תנועת הדאדא. שכן אל שורותיו של הסוריאליזם הצעיר, עברו כמה מהבולטים מבני התנועה הדאדאיסטית שנתפררה, ובראשם צארא. ואף שינקו לא נשבה בקסמי הבאים החדשים ולא אימץ להדיוק את המאניפסט הקורא ל"אוטומאטיזם פסיכי טהור"... הבעה המוכתבת באמצעות מחשבה שמחוץ לביקורת התבונה, הרי הקדיש פרקים משמעותיים בביטוייו למידע פולמוסי עם תורת הדמע. רישום הדיוקן האכספרסיבי המעלה את דיוקנו של ברטון, השתייע בשער אחת מחוברות ה"קונטמפוראנול".

הסיבה אחרת של דיוקנאות מעלה קווים לדמותם של אנשי רוח ואמנות בולטים בפאריס הקטנה, הלא היא בוקרשט של העשור השני למאה, כמו יון ויניא, ויקטור בראונר, ז'אק קוסטין, סטפן רול, גר קוצ'אה (גיאורגה דינו) מיליצה פטרסקו, מריה וגמורה האחים. וקבוצה מעניינת אחרת שייכת לפרק הציוני של האמן והכוללת דיוקנאות מנולים, בלתי ידועים, של מנהיגים, לדוגמא חיים וייצמן וזאב ז'בוטינסקי.

לפרק הישראלי של ינקו שייכים גם רישומי־הסמי מבטים של אמנים מקורבים בתקופה זו או אחרת לדרכו האמנותית של ינקו, אם במסגרת "אופקים חדשים" ואם במסגרת הכפר עין־הוד שהיה לספקל חייו, וכמו משה מוקדי, דב פייגין ונרסו קרואס, השרביטו מגולם, דיוקן מעולה של הצייר מנחם אבר־מונדיץ שכיסויים אלה כלאו שלושים לפטירתו.

דיוקנו של היטלר

(המשך מעמוד 5ב)

אף נדמה לעתים שאין הוא משלם את חובו במפורש או במידה הראויה, דוגמת החוב לתומאס מאן, כאמור לעיל. אבל הוא נוטל את כל מה שראוי ליטול אפילו מבולוק וגם משירר, אפילו משני החיבורים הפגומים המופיעים הללו, הוא מצביע על חוזותיהם של ספרי היטלר ישנים דוגמת "שיחות עם היטלר" של הרמן ראושנינג. ספר זה, פרי עטו של נאצי שניתק את קשריו עם השלטון הנאצי בשלב מוקדם למדי, וכתב את הספר "שיחות עם היטלר" לפני פרוץ המלחמה (ראושנינג הוסיף עוד אחר כך לכתוב ספרים אחרים על הנאציזם: הוא מת, אגב, זה לא כבר, בשנת 1982, כבעל חווה בקליפורניה), נחשב הרבה עלידי ההיסטוריונים, לאחר ששנים רבות נטו לראות בו מקור ראשון במעלה. בשנת 1972 ראה אור ספר שלם, מאת ההיסטוריון תאודור שידר, המנסה להתחת על "השיחות עם היטלר" של ראושנינג כמקור היסטורי". יואכים פסט מזכה את הספר של ראושנינג באמון מסויג קמעה, אופייני מאוד לדרכו ביחס לספרות ההיטלריאנה: "בשיחות שרשם הרמן ראושנינג, מתחילת שנות השלושים, נשתמר משהו מצליל החשיבות העצמית הזאת של אדם האחוז התלהבות כן הלהבות שהוצבו הוא עצמו" (עמ' 547).

הנה כי כן, פסט הוא האקלקטיקן המושלם, הבצרף בכור־המצרף של ספרו את מיטב ההיטלריאנה. ואם ביחס למושגי־יסוד וגישות־יסוד אין הוא מחדש מאומה, הרי פרטים קטנים חדשים האירו שתות מעולות ומובלטות כאן לרוב. "באחד התצלומים מבניין הקאנצלאריה החדש אנו רואים על שולחן הכתיבה של היטלר, שעליו מונח ספר בתבנית פוליו וכמו הצלת העולם" — כותב פסט בהערה נוספה "התצלום ברשות המחבר". האיה, אם הערה זו מעלה על דעתי את אותם האפוריזמים של סיוראן שגם הוא מקדיש להיטלר כמה עיונים קצרצרים והבייתרים כרכים רבים. "באמצעות הברבריות ניסה היטלר להציל ציוויליזציה שלמה מסוימת. ניסיונו עלה בתוהו; ובכל זאת היתה זו היחומה האחרונה שנבקשה עלידי המערב. אין ספק שראויה היתה יבשה זו למטוה טוב יותר. ובמי האשם על שהוא לא ידעה ליצור מתוכה מפלצת בעלת איכות אחרת" (בכרך "סילוגיזמים של מרירות").

עוד ייאמר בזכות ספרו של פסט שהוא מצליח במה שנראה כמעט כבלתי־אפשרי עוד, הוא מבריח לקרוא את הפרשות המוכרות לורא הללו שוב ומחדש. גם הקורא הוותיק ביותר, אפילו ה"דיבוקאי" של ספרים על היטלר (לא אכחיש, ואפילו זה ודאי שלא נוח לאמרה, באני קורא כזה) יקרא שוב את ה"עלייתו ונפילתו" הזו, את פרשת הדיכוי המתמשכת הזאת שכינונה אל תוכה את התשובה של כל המונים, את הרולשה למניה של כל בני־האדם, את הכבל של כל ההיסטוריה המערבית. גם קורא כזה יקרא — זה כוחו של הספר — את כל הפרשות הללו של מדיניות פיוס מתמשכת שנבקשה כלפי היטלר מן היום שבו הוליט, בגיל המאוחר של 30, לעסוק בפוליטיקה בתורת מקצוע, שיצרי לא צ'מברליין ולא דאלאדייה היו ממציאי מדיניות הפיוס: במפייסים נתקל היטלר על כל שעל של הקאריירה המזהירה שלה, החל מאותו גנרל לוסוב, שר הצבא הבאווארי, שוויתר להיטלר כשחרגו על קריעת כיוס קטן בניגוד לחוק, בשנים הראשונות ממש, עוד לפני ה"פוטש" (ואיזו פרשת פיוס היתה זו!), ועד כל המדינאים האירופים ושרייבשאו שלו, שהוולכה לא להתפייס של כמה מהם היתה גם היא לא רק מאוחרת אלא פייסנית בסודה (בעצם לא הוכרזו קשריו היה 20 ביולי על מלחמת חורמה בהיטלר בעצם, פסט מאיר זאת יפה, היה כישלון התנקשות צפוי, כמעט מאוחר "יותר מדי היו קצינים אלה מתסכבים במה שפסט מכנה "תסביכי שבועה" כדי להבחין במה הוא היטלר באמת, גם כשהבחנה היה כבר בוזקאת הדאי). כבה, כבאן לסכנה, הלכו כל אלה שנתקלו בהיטלר מראשית דרכו. המסקנות של תופעת היטלר, הריך, כאמור, ראשוניות בתכלית: כמה קל להמוזיר ב"ארם" כמה הם נפתחים עוד לפני שהוואתו, כל ההיפרבוריים וההיידגרים הללו!

ברוב אלגנטיות מתחמק פסט, או כמעט, מן המלכודת של רוב ההיסטוריונים־היטלר הגרמניים, מלכודת שהם טומנים לאחרים אך גם לעצמם: הצורה היטלר בתורת תופעה דה־ביטורת, כמי שבא מן החוץ אל העם הגרמני, מה שמעולם לא היה גרמני באמת. תזה נוחה זו, שביסוד ספרון המתנוסת והמעולה מכמה בחינות של סבסטיאן הפנר ("הערות על היטלר") הוא השם של המסה במקורה, אינה עוברת את ביקורתו של פסט: הוא יודע שהיטלר היה מעל לכל "גרמני מאוד" — לא פחות גרמני מהיידגר או, להבדיל, מתומאס מאן. הוא יודע שהאמת על עלייתו ונפילתו של היטלר היא כפולת־פנים: האמת על אודות האיש הקטן, הבורגני האבאבגוניסטי מלינץ, והאמת על כל אלה שקיבלו אותו באהבה ובאמירותהן אידקוסית. לכן אותן המוכלטים ועד גיהנד האפסטנן בעל המאמר "אני אומר הך" (את השם למאמר לא הוא נתן, אבל את התוכן גם נתן מעומקי לבה). פסט יודע שלגלות את האמת על היטלר תוכל מהביוגראפיה שתטפל במלוא הטיפול בשני פני האמת הזאת, אבל הוא אינו יכול לטפל בה במסגרת האפוריזם המתמשך הזה, בן אלף העמודים, של ספרו.

הספר האינטליגנטי הזה מומלץ מאוד גם בתרגומו העברי.

מרכז ההסברה | חבר הנאמנים לאחוזת קבר ז'בוטינסקי בהר הרצל

טקס האזכרה הממלכתי לזאב ז'בוטינסקי
במלאת 46 שנים להסתלקותו
ייערך ביום שלישי, כ"ט בתמוז התשמ"ו (5.8.86), בשעה 17.30, ברחבת הקבר בהר הרצל, ירושלים.
הציבור מוזמן
נא להגיע למקום הטקס עד השעה 17.15

אוניברסיטת בר־אילן
היחידה לעיתונאות ולתקשורת ציבורית
משנה ההרשמה לשנת הלימודים תשמ"ז
במגמות:
1. מגמה לעיתונאות: הכשרה מעשית לכתבים, עורכים לעיתונאות מודפסת, כתבי רדיו וטלויזיה.
2. מגמה לייעוץ בתקשורת: הכשרה מעשית לאנשי הסברה, יחסי ציבור ודוברים למוסדות ציבוריים, מסחריים ותיקשורתיים. משך הלימודים שנתיים משעות הצהריים. ניתן ללמוד תוכנית חלקית.
תנאי קבלה: תואר "בוגר" בציון ממוצע 76 ומעלה או 6 שנים מלאות של נסיון בעבודה מעשית בתחום תקשורת המונים. ההרשמה מסתיימת, אי"ה, בכ"ז באב תשמ"ו (31.8.86).
טפסי הרשמה, ניתן לרכוש בחנות "דיונון" בקמפוס האוניברסיטה ולהעבירם למזכירות הוועדה לתואר שני, אוניברסיטת בר־אילן, ר"ג.
למידע נוסף נא להתקשר למשרדנו 03-717184 בימי א'–ה' בין 8.30–12.00.

האוניברסיטה העברית בירושלים
פתיחת הרשמה לחוג לביוטכנולוגיה לשנת הלימודים תשמ"ז 1986/7
האוניברסיטה העברית בירושלים מודיעה על פתיחת חוג בין־תחומי לביוטכנולוגיה, המשותף לפקולטות למדעי הטבע, לרפואה ולחקלאות, לקראת התארים "מוסמך לביוטכנולוגיה" ודוקטור.
ההרשמה תסתיים ב־30.9.86
מטרת התכנית הינה להכשיר תלמידים בנושאים העיקריים בביוטכנולוגיה, עם מומחיות מסוימת בשטח ספציפי. תלמידי החוג יוכשרו לעסוק במחקר ובניהול מחקר ועשייה־יישומי בביוטכנולוגיה.
ככלל, רשאים להרשם לחוג בעלי תואר ראשון שיש להם רקע מתאים בנושאים ביולוגיים, וכן תואר ראשון במדעים המדויקים ובהנדסה. בוגרים שתכנית לימודיהם לתואר הראשון אינה כוללת את כל הדרישות המוקדמות לקבלה לתחום זה, יוכלו להתקבל לפי החלטה מיוחדת של החוג.
הענקת התואר "מוסמך לביוטכנולוגיה" מותנית באישור החוג החדש ע"י המועצה להשכלה גבוהה.
לקבלת פרטים על תכנית הלימודים, הדרישות המוקדמות והליכי ההרשמה והקבלה יש לפנות בכתב למזכירות החוג, ת.ד. [illegible] ירושלים 91010 [illegible] טלפון 02-[illegible]

למוסד ממלכתי דרושות דירות בשכירות:
1. בקרית־שמונה (רצוי בית בודד) 2—3 חדרים + טלפון.
2. בנהריה (רצוי בית בודד) 2—3 חדרים + טלפון.
3. בעפולה עילית (בבית משותף) 2—3 חדרים + טלפון.
כמו כן נדרשים
4 חדרי משרד באשדוד (3 בני כ־12 מ"ר כ"א ו־1 בן 15—20 מ"ר)
ללא דמי תיווך
בהצעות נא לפנות — 03-205504, 03-205344.

שביעיות שמיניות: הופה לאירופה הקלאסית!
שמיניות באויר! שביעיות בעננים! זה מה שמובטח לכם בטיול "אירופה הקלאסית" היוצא בתאריך 29.7.86. בקרוב!
22 יום של כיופים באיטליה, שוויץ, פריז, אמסטרדם ולונדון. טיול אדיר במחיר צעיר. הטיסות באל־על. הטיול כמעט מלא. המקדים להרשם - זוכה.
נא להזדרז! היציאה מובטחת!
פנה עכשיו אל סוכן הנסיעות שלך, או היע לאופיר טורס טל: 03-280025, 209777.
עולם נפלא בהישג ידך.
אופיר טורס

עיריית קרית ביאליק
מכרז מס' 3/86
1. מתקבלות בזה הצעות מאת קבלנים רשומים לעבודות נושא המכרז:
הקמת גן ילדים — ברח' אלונים
2. את מסמכי המכרז אפשר לקבל בקופת העיריה בשעות קבלת קהל, תמורת סך של 100 ש"ח שלא יוחזרו.
3. פרטים נוספים אפשר לקבל במשרד מהנדס העיר.
4. את ההצעה ב־2 העתקים יש להגיש על טפסים מיוחדים ולהכניס לתיבת ההצעות אשר במשרד מהנדס העיריה/לשלוח בדואר רשום, במעטפה המצורפת למכרז והמסומנת מכרז 3/86. עד לתאריך 18.8.86 שעה 12.00.
5. על המגיש לצרף להצעה:
א. אישור רישום בפנקס הקבלנים לפחות על סכום ההצעה.
ב. מספר עוסק מורשה שעניין מס ערך מוסף, וכן אישור על ניהול ספרים כחוק.
אישור על הנ"ל יחתם ע"י עו"ד/רואה חשבון.
ג. 10% מערך ההצעה מזומנים או ערבות בנקאית מטעם בנק מוכר לתקופה של חודשיים.
6. העיריה רשאית להגדיל או להפחית את היקף העבודה עד 25%.
7. העיריה שומרת לעצמה את הזכות לבטל את המכרז ולפרסם מכרז חדש.
8. בעת הדיון בהצעה תתחשב העיריה בכושרו של המציע, נסיונו וכושרו לבצע את העבודה כפי שהוכח בזמן מעבודותיו הקודמות וכן בוותק.
9. אין העיריה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.
בכבוד רב,
דני דק, ראש העיר
פ. גרינברג, מהנדס העיר

هكذا من الأصل

הטלוויזיה של השבוע / הדה ברשס

תמונת מצב של התעלמות

בתוך ים הסיסמאות הד־הבורות והערכות־המצב מן הצד הישראלי, בא ויקטור נחמיאס, ומרזה באמנות ראויה לשבח, על "הלכי רוח ביהודה ושומרון" ("מבט שני", יום ג'). לעינינו מצטיירת תמונת־מצב שונה מזו שאנו מכירים. המידע שלנו בתחום זה קלוש על־פי רוב, מושפע מתעמולה מכאן ומכאן. אנו נוטים לראות את העשיה בשטחים לפי נטיות לבנו הפוליטיות האחרות, מתעלמים מן העובדות. בא נחמיאס, עושה עבודה בשטח, וממש מלעיט אותנו בעובדות — רובן מאוד לא נעימות. אל נחמיאס מצטרף בראיון שלאחר הכתבה, תא"ל אפרים סנה, ראש המנהל האזרחי ביו"ש, והוא מעניק הסברים ואישורים לתופעות שצפינו בהם.

גם סנה גם נחמיאס מיוחדים על מציאות קשה, על דכדוך פוליטי על עייפות רבה, תסכול, ייאוש ואכזבה. זה הגיע לשיאו במשבר החריף שפרץ באחרונה בין המלך חוסיין וערפאת. רוב המרואיינים נותנים ביטוי, איש בדרכו, להלכי־רוח כאלה. מתברר שרוב תושבי השטחים — מלבד שכבת משכילים של סטודנטים ומורים — מבטאים גם אכזבה מאש"ף, אם כי עדיין אינם מסתבכים בהשפה מלאה.

אש"ף, מסביר תא"ל סנה, לא הגיע לשום תוצאה, וכוח הסבלנות והסבל של התושבים כושל. בשטחים מצטבר ניסיון היסטורי, לצד היכרות קרובה עם ישראל. ("הירדנים והמצרים שחטו אותנו", אומר אחד, שאינו רוצה בשובם של אלה). עיתונאי ערבי, שלצערי לא קלטתי את שמו, מנתח את המצב באינטליגנציה נדירה. הוא אומר שישראל אינה מצטיירת עוד כאומה היהודיה הראשונה במעלה. אלא היא אחת מרבים ברשימת האויבים. הוא מנתח גם את הצד הישראלי בבהירות רבה, וקובע שאין תפיסה ישראלית להתמודדות עם המציאות החדשה המשתנה. תא"ל סנה מאשר את הדברים. שהוא מודה שאין לישראל "יעדים פוליטיים מוגדרים בשטחים". ישראל מתרכזת בבירוקרטיזציה של חיי יום־יום ובחיסול הטרור.

בינתיים יש ביו"ש תופעות שאי־אפשר עוד להתעלם מהן. האכזבה מאש"ף בולטת. מאשימים אותו בקיפאון שנוצר. טוענים כי אש"ף נבנה מצרות הפלשתינאים. יש תחושה שהזמן אינו פועל לטובת תושבי השטחים. (מעניין שאנחנו טוענים כי הזמן אינו פועל לטובתנו). ואולם תומכי ירדן משכנעים עדיין חוששים לצאת בגלוי נגד אש"ף. מנהיג בעל עמדה כראשר אל־שאווה אמר בטלוויזיה הירדנית, לפני ימים אחדים, דברים שיש בהם התרסה גלויה נגד אש"ף. אצלנו לא נשמעו תגובות על כך.

המלך מגביר את מעורבותו בגדה, בהזרמת־כספים ניכרת. הוא אף חידש את אגודת הכפרים, ומנהיגי האגודה מכריזים על נאמנותם הבלתי־מסויגת למלך. האנשים בשטח נשמעים ונראים ממורמרים. הם מכריזים כי יש מנהיגות מקומית, ומאשימים את ישראל שאינה מניחה למנהיגות זו לדבר. שוב מתעלמים ממי שרצח את זעפר אל־מצרי. למרבה הפלא מתברר כי תושבי השטחים — גם המתנחלים שבהם — מעדיפים את הליכוד על המערך. אין הם מבחינים בשוני עקרוני בין שתי המפלגות הציוניות, אבל רואים את הליכוד כאותנטי יותר בהשגת המטרות הציוניות: אין הוא מסווה את מטרותיו וגם את שפתו הם מבינים כנראה, לצערנו.

בינתיים יש מי שאומר כי רוב תושבי השטחים העייפים והמאוכזבים היו מעדיפים קונפדרציה עם ירדן כפתרון מיידי. ושוב הם חוששים מלהכריז על כך בגלוי, משתקים במחבואים. וישראל נוקטת מדיניות של אי־התערבות בסכסוך שבין חוסיין לערפאת.

נחמיאס מבליט מומנטים אנושיים חווייתיים, כאשר הוא מראיין פועלים ערבים מובטלים, ומרוזה על חשש של התפוצצות בגדה בגלל אבטלה. כאשר הם אומרים, שאף אחד אינו רוצה בהם, אני חושה בטראגדיה הפלשתינית ביותר שאת. מהוהרת באותי גם אזהרתו של העיתונאי הערבי המפוכח, אזהרה בעלת צליל מוכר: בשטחים צומח דור חדש, משכיל ומתוחכם פי־כמה, ואולי גם מאוכזב פי־כמה מאבותיו. דור זה ידע רק את הכיבוש הישראלי, ועל ישראל יהיה להתמודד אתו. אם לא תשכיל לבלבל את מעטיה בהקדם.

כתבה מאלפת על התעלמות מן המציאות בשני הצדדים. וכבו אזהרות ותיתוחי־מצב קודמים של ישראלים הבקיאים במתרחש — גם אזהרה זו תעבור כנראה ללא תגובה.

כהן את אלוני — נגד

כהן, אלוני: דלי של צבעים

לאחר שכתבי הטלוויזיה גילו את מרוקו, ואילנו את הנעשים לקחת חלק באורגיה של ולילה ובסיפורי "אלף לילה ולילה" כתוצרת מקומית, היתה הופעתן של שתי חברות־הכנסת, גאולה כהן ושולמית אלוני, ב"מבט" (ליל שבת), כאילו שפכו על ראשינו אפופי הקטורת דלי של צבעים. לא עוד ריחות המטבלים המופלאים, והריר הנוזל על שפתי הכתבים, ועל שפתי הרעבים בבתיהם, אלא פיכחון כלא, אף פיכחון רצוף האשמות.

לא היה שום צידוק שאפשה לרמה שונה של סיקורים משתי חברות־הכנסת. ובכל זאת, ציפיתי לשמוע מהן דבר־טעם. הנה ראיון העומד בסימן הדמגוגיה ומראות בנאליות. לפעמים אני תוהה, כיצד חוזרים על כגון זה, ובמין שכנוע עצמי שכזה. ואולי אין לבקש תחכום אלמנטרי בין חברי הכנסת.

ח"כ גאולה כהן נאמנה לעצמה ולסגנונה, מרבה בפאתוס על שלום ערסילאי, שכמובן אינו בר־השגה במציאות כלשהי. אבל לא השלום הרחוק מדאיג אותה, ממש טורד את מנוחתה. אלא דווקא הרוטאציה. אם להסתמך עליה, נתוסף על מרבי־הרוטאציה גם המלך חסן השני. הזמנת ראש הממשלה למרוקו, המפגש אתו, והסיכונים שהמלך נוטל להם — כל אלה נמדדים אצלה רוטציה: שבירת הרוטאציה. ח"כ כהן גם משר־ בנעת שפרס שלום מחוך כבר למלך, מנתח לאחר השלוצת המפוארים עמוסי המטעמים. אולי שיכר המלך את ראש הממשלה ויועציו וסיחררם בעשן הקטורת, והם לא ידעו מה הם עושים. בפני היגיון צרוף כזה קשה לעמוד.

ח"כ שולמית אלוני אף היא אינה מרוצה. ח"כ אלוני אולי בקיאה ומנוסה בתחום זכויות האזרח, אבל כאשר היא פולשת לתחום הפוליטי, היא כפיל בחנות חרסינה. היא מוכיחה חוסר תחכום וחוסר במידע אלמנטרי. בתוקפנות היא משמיעה מראות בנאליות ביותר. כאילו היו המצאה מקורית, וכורכת יחד את המלך חוסיין ואת המצריים, כדוגמה בוטה לכישלון ישראלי. היא מכריזה: "יש עם פלשתינאי", כאילו זו הכרזות המצאה.

קשה להבין מה בעצם רוצות שתי חברות־הכנסת. ואם היו מרוצות אילו דוחה פרס את הזמנתו של מלך מארוקו. מכל מקום, דניאל פאר, בשמץ אירוניה מוסווית, מסיק מדבריהן שהשתיים אינן ממליצות על המשך המגעים. ובאמת, מה החשיבות במפגש עם מלך ערבי, אם שתיהן אינן נמצאות שם לברכו.

חוסר נוחות כפולה

היחסים הארגוניים בין הספרות לקולנוע היו השראה למשתתפי "סוף ציטוט" (יום א', הזמן, כפי שמגדיר זאת ירון לונדון, אינו מקרי). על רקע מספר ניכר של ספרים על קולנוע, שראו אור באחרונה. אלא שהמשתתפים — הד"ר מיכל פרידמן, מרצה בחוג לקולנוע, והבימאים נסים דיין ואיתן גרין — מאוכזבים.

אין זו בעיה של חוסר מידע וידע, ולפחות, דיין וגרין נלהבים לקולנוע ובקיאים בו ובתולדותיו. הבעיה היא שהמתדיינים הישראלים אינם חשים בנוח בסצית המלים. הם מתייחסים ברצינות שכזאת לכל מלה היוצאת מפיהם, כאילו תמיד יש להם בשורה לבשר. ניסוחיהם כבדים וקפואים, גדושי מלים מיותרות, מטשטשים את מטרתם.

במרכז התכנית עמדו כמה שאלות יסוד מרתקות, שבוודאי יש לכל אחד מן המשתתפים תשובה משלו עליהן: האם תסריט הוא לאגר העומד בפני עצמו, ומה השוני בין מחזה לתסריט המחזה עומד כ"אגר לעצמו, אך יש לו גם נתונים של יצירה ספרותית. ואילו התסריט, עם כל הרצון הטוב (אולי זולת תסריטים של ברגמן ומרגריט דיראס, שיש בהם אלמנטים ספרותיים מובהקים) אינו בגדר יצירה ספרותית. וכאן באה ההשוואה בין מחזה־הצגה, לבין תסריט־סרט. ענין שלא ניתנו עליו תשובות מספקות ומעניינות.

מלבד מקרים נדירים, הקולנוע יצר יצירות בעלות כאשר אימץ יצירות ספרותיות בינוניות, נחותות, בלשון המשתתפים. או כאשר התבסס על תסריטים שנכתבו במיוחד לו. ואילו יצירות ספרות גדולות וחשובות לא נתרגמו ליצירות קולנועיות באותה רמה. אולי פעל כאן מחסום הדימוי. הד"ר פרידמן מתנגדת להנחה זו. היא חוזרת ואומרת שיש לה בעניין זה דיעה משלה. אבל היא בוחרת משום־מה שלא לגלות לנו את דעתה. היא מתרכזת בהסברים על תכניות, כאילו היינו סטודנטים של שנה ראשונה בחוג לקולנוע.

כמה המובאות מתוך סרטים שהתבססו על ספרים חוזרות ומוכיחות אזלת יד, (פרט לקטע הזה של מישל ספראן). זו בעיה של שני מדיה שונים, שלמרות הכל יש ביניהם קרבה כלשהי. חשוב לעניין מקומו של הדמיון האנושי, הפועל בקריאה ונמחק בצפייה בקולנוע. אבל על כך לא נאמרה אף מלה. ובינתיים, איש לא התבים לאחר "סוף ציטוט".

שוליים של שוליים

אני עומדת בהבטחתי, שלא לדון ב"בין הכסאות", תכנית המציגה על־פי רוב קורותיהם אנושיים ואחרים, בבימה אינטימית ומתחנחנת. לפרקים אני חוזרת ומציצה בתכנית, מתוך סקרנות, וסוגרת את הטלוויזיה. פשוט, אני חסרת סבלנות לשוליים של השוליים. אבל הפעם (יום ד'), כמי שמטפלת בחתול סיאמי, וכאוהבת חיות מושבעת, הנושא היה קרוב ללבי: התעללות בבעלי־חיים.

כדרכה של התכנית, גם נושא זה נפל בין הכסאות. למראה הזוועות המקסימות שהובאו לאולפן, אני חוזרת ותוהה: מי הם המתעללים בחיות? מה מריץ אותם? כיצד אפשר להתעלל באכזריות כזאת ביצורים חסרי־ישע וללא הגנה? בזמן הקצר שעמד לרשות נושא זה, דנו עוד בכמה בעיות, שרי שהובאו לאולפן מיני משחקים ותחבולות. בין אלה, המצאה שנועדה למנוע מחתולים להרוס רהיטים בצפורניהם, הנכסה לצופים המצאה זו מחוללת פלאות. כדי שלא לגרום אכזבה מניסיוני, אני יכולה לספר שהחתול שלי מסרב בכל תוקף להתייחס להמצאה זו. הוא מעדיף את הרהיטים והספרים. מי יודע. אולי אני מתעבת גרועה, הנכנעת לכל שגעונותיו.

מריאן רבינוביץ — איכות המפגש

לד"ר מריאן רבינוביץ מנגנון התבטאות שונה בתכלית מזה שאנו מורגלים בו. אף הוא חש בכך, ב"זה הזמן" (יום ב') המעיר שאולי דבריו נשמעים כרטוריקה בלבד. הוא מאמין ב"בחירת המוות האישי, שלו עצמו", שלא לפי נוהלים ודוגמות. הד"ר רבינוביץ, המבטא את עיסוקו, "בעיסוק באיכות החיים", מדבר על המוות כחלק מן החיים. הוא מאמין באמונה שלמה "באיכות המפגש" בינו לבין החולים השוכרי־הסרטן, בהוספיס שלו ליד בית־החולים שיבא.

אלמלא היה ד"ר רבינוביץ מגשים את דבריו הלכה למעשה, הייתי תוהה כיצד עלינו להתייחס אליו. אבל מקריאת ספרו וממפגשים אתו, בטלוויזיה וברדיו, אני משתכנעת שלפנינו תופעה נדירה למדי. הוא הומאניסט של ממש, אולי אחד מאחרוני ההומאניסטים שבתוכנו. הד"ר רבינוביץ מספר על הצוות שלו ועל עצמו — על אנשים המוצאים את עצמם מול המוות, יום יום, מסתכנים בשחיקה קשה. הוא מדבר על הפחתת הכאב והסבל של חולים במחלות חשוכות־מרפא, בלא לגזול צלם אנוש מן החולים. הוא נוהר, לדבריו, ביחסי מטפל־מטופל, מגיעה פטרונית מזויפת ולא אותנטית.

מדברי הד"ר רבינוביץ משתמעת ביקורת על עמיתיו ועל יחס הרפואה הממוסדת לחולים חשוכי מרפא ולגוססים. (בעצם, הוא ממליץ לנו למות בבתינו). הד"ר רבינוביץ מצטייר בעיני כחלוץ בתחום־ביניים זה, שבין החיים והמוות. שמעתי באחרונה על רופאים אחרים הפועלים ברוחה לו. מכל מקום, אפילו רק עבורו נראה נרגש במפגש עמו.

לא כולם בורים

צופה סקרן, שצפה בתכנית הפופולארית "זהו זה" (יום ב'), בפרשת עלילותיו של זוג ישראלי, המסלק רוח מורדנית מביתו, מצא את עצמו תוהה מדוע לא מצאו האחראים לשידור, להכיר ולא במלה, אף לא בכותרות, כי הם אימצו את סיפורו הנודע של אוסקר ויילד, "הרוח מטירת קנטרוויל". יש מי שסומך על בורותם של הצופים. מתברר שלא כולם בורים. אוסקר ויילד אמנם אינו יכול לבוא ולתבוע את זכויותיו, אבל יש חומר למחשבה.

מכתבים למערכת הארץ

החסינות — בניגוד לתורת ישראל

מן הראוי שהוצעה להעניק חסינות משפטית לרבנים תגותל כדי לעורר דיון בעניין החסינות בכלל ומצד המסורת היהודית. מסורת המשהירה כי כל אדם נברא בצלם אלוהים, וכי כולם שווים בפני החוק, אינה יכולה להסכים לרעיון כי בני אדם מסוימים פטורים מלתת את הדין על מעשיהם. ואכן, אף כלפי מלך נאמר: ואם עבר על מצוות עשה ועל מצוות לא תעשה ועל שאר המצוות, הרי הוא כהדיוט לכל דבר. הכלים פשוטות יותר: לא תכירו פנים במשפט. החסינות המשפטית נוצרה כדי להגן על חברי פרלמנט מהתנכלויות העשויות לשבש את החיים הפרלמנטריים התקינים, כשמוסד זה היה בחיתוליו. במדינה דמוקרטית בת־זמננו כבר אין חשש זה ריאלי, והמשטרים הדמוקרטיים צמצמו בהרבה את זכות החסינות המוענקת לחברי פרלמנט, מכיוון שהיא נוגדת, יסודית, את עקרונות הדמוקרטיה.

טוב יעשה הרב פרץ אם במקום לתבוע את הרחבת מוסד החסינות, היה פועל לצמצמו ולבערו. מוסד זה הוא רע לעצמו, נוגד את עקרונות התורה, ומשמש את המוסר והתרבות בכלל. אם כך יעשה, יחדיר את מוסר התורה במדינה, ובצורה שתזכה לאהדת רוב תושביה.

פרופ' יעקב בלידשטיין
באר שבע

נציג אוסטריה באזכרה להרצל

בטקס הממלכתי שנערך לרגל כ' בתמוז, יום פטירתו של הרצל, קרה דבר שאינו יאה. לאחר שהונחו זר מטעם נשיא המדינה מטעם יושב־ראש הכנסת ומטעם ממשלת ישראל, נקרא שגריר אוסטריה בישראל, כזקן הסגל הדיפלומטי, להניח זר בשם הסגל הדיפלומטי בארץ. ראוי לציין, כי בטור הנחת הזרים נקבע מקומו בתור הרבה לפני יושב ראש ההסתדרות הציונית העולמית, שאת זכר מייסדה ומנהיגה הראשון במעלה באו לכבד.

כיצד אירע שהוזמן דווקא נציגו של ולדהיים לטקס ממלכתי, יהודי־ציוני מובהק זה? גם אם הוא זקן הסגל הדיפלומטי, היה אפשר למצוא דרך לגבור על הפרוטוקול במקרה זה.

ממשלת ישראל ראתה לנכון לקרוא לארץ את שגרירה מאוסטריה כדי שלא ייצג את המדינה בטקס ההשבעה. ואילו כאן, ליד קבר הרצל, בפנתיאון של האומה ובנוכחות גדולי היישוב, מתמן נציגו של איש זה ליטול חלק פעיל בטקס זה.

פרופ' יצחק ורשבסקי
ירושלים

פיקוח נפש על פי בעל החזון־איש

קטע שלם במאמרי "עמדת ההלכה" ("הארץ" 27.7) בעניין השתלות אברים בישראל השמט. הדבר גרם שיבוש בהסברת שיטתו החשובה של הגאון בעל החזון איש. אבקש להשלים את החסר: לשיטת שיטתם האחידה של בעל "הנודע ביהודה" ו"החתם סופר" שקבעו כי אין להפעיל את הקריטריון של פיקוח נפש אלא כאשר החולה, הזקוק להשתלה או לניתוח המת נמצא לפנינו, חולק עליהם בעל החזון־איש וסובר שההיתר של פיקוח נפש תלוי אך ורק בשכיחות של המחלה הנדונה. כל שהמחלה מצויה, גם אם אין כעת חולה לפנינו הזקוק להשתלה, מכיוון שהחולה כזה עשוי להופיע בגלל שכיחותה של המחלה, נחשב הדבר לפיקוח נפש בכל עת ובכל שעה.

השקפתו של החזון איש מבוססת על הכלל בהלכה, שגם ספק פיקוח נפש דוחה שבת, ושאר איסורי תורה. ועל מה שנפסק בשלחן ערוך, שאם קיים חשש של התקפת אויבים על יישוב־ספר של יהודים, מותר לחלל את השבת כדי להתגונן נגדם. הוא הדין בנוגע לאיסורי תורה הכרוכים בניתוחי מתים ובהשתלות אברים מן המת, כדי להציל את חייהם של חולים.

הרב שלמה גורן
ירושלים

הטייה משונה בהגרלה

המעיין בתוצאות ההגרלה של הוועד למען החייל מופתע מן התמונה הנגלית לעיניו ברשימת המספרים הזוכים של הסדרה השנייה. והוא נוטה לייחס אותה לטעות מצערת (טכנית או אנושית). לא יתכן שהיתה הטייה מכוונת, שהרי אז היה נסיון להסוותה, שלא תבלוט לעין. במה דברים אמורים? אם נתמקד בשתי הספרות הראשונות של המספרים הזוכים (כל זוג ספרות ראשונות מייצג קבוצה בת מאה אלף מספרים), נבחין בסידרה הראשונה ברציפות סבירה, המתיישבת עם כללי ההתפלגות הסטטיסטית: מ־00 ועד 24. לעומת זאת, בסידרה השנייה נקטעת הרציפות פעמיים. מופיעים מספרים זוכים מקבוצות 25 עד 29, מעבר פתאומי ל־35 רצוף עד 39, מעבר פתאומי ל־45 רצוף עד 49. שתי קבוצות של 500 אלף מספרים כל אחת (המספרים המתחילים ב־30־34 ו־40־44) אינן משתקפות בתוצאות ההגרלה, כאילו מספרים אלה אינם קיימים, אף שהסיכוי התיאורטי הוא שווה זכיות בתוך קבוצות אלה. כרטיסים מקבוצות אלה הונפקו והופצו לקהל (אין מדובר ב"חורים" בהנפקת כרטיסים, שאז אי־שיתופם בהגרלה היה מוצדק), ומי שמחזיק אחד ממיליון הכרטיסים מקבוצות 30־34 ו־40־44 נמצא מופלה לרעה. מצד שני, 15 הזכיות בקבוצות המספרים 28 אינן עומדות בכל יחס לסיכוי ההתפלגותי של קבוצה זו והפכו את המזל"ים מקבוצה זו.

יש מקום שהאגודה למען החייל תצדיק את תרומתה החיובית ותחפש הדרך לתקן את המעוות (למשל: שיתוף הכרטיסים המופלים לרע בהגרלת השנה הבאה, או עריכת "הגרלת־חסד" בין כרטיסים אלה.)

חביב הרמן
נתניה

שמיר לא משתמש ב"גדה"

בידיעה "שמיר: אין לפרט מגרש להחל מו"מ על פשרה טריטוריאלית", נמסר בין השאר, כי "הוא (שמיר) הביע תקווה, שבעתיד יואץ קצב פיתוחן של ההתנחלויות בגדה" ("הארץ", 23.7).

מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ כלל אינו משתמש במונח "גדה", אלא יהודה ושומרון. מדוע איפוא לייחס לו שימוש במושגים, שאינם נמצאים בלכסיקון המילולי והמדיני שלו?

יוסף אחימאיר
ירושלים

חופשה באילת במחיר יהודי

באחרונה ביקרתי בסקוטלנד ונדהמתי לראות באחד העיתונים מודעה של משרד נסיעות מקומי המציע "חופשות באילת במחירים יהודיים". ממש אנטישמים, אתם אומרים, ובכן הירגעו נא: לא היו דברים מעולם. לעומת זאת אני מוצא ב"הארץ" מודעות ענק של משרד נסיעות תל־אביבי גדול המציע "חופשה בלונדון, במחיר סקוטי". לא קשה לנחש כיצד הרגיש הסקוטי שביקר בארץ וקרא את המודעה בג'רוזלם פוסט.

אריה מלית
תל אביב

חלום הנופש ★ פלמחים ★ נס הרים ★ מלון קמפינג ★ בידור ★ ספורט ★ אירועים ★ חלום הנופש ★ פלמחים ★ נס הרים ★ מלון קמפינג ★ בידור ★ ספורט

זילכה אילן בע"מ – כפרי נופש וקמפינג

חלום הנופש הישראלי

3 אפשרויות נופש חלומיות לבחירתך

1
חופשה 5 כוכבים על גלגלים
מלון קמפינג נייד
(בשיתוף "חגור" תעשיות תיקים, ספורט ומחנאות)

חופשה מסוג שונה עם הלהיט החדש מלון קמפינג נייד. מעתה תוכלו לצאת לחופשה בכל מקום בארץ, כשאתם לוקחים עמכם ציוד נופש מלא במכוניתכם.

הציוד מטיב מעולה, מתאים ל־4 נופשים ונישא על גגון מכונית כפול ב־2 מארזים קלים ונוידים.

הציוד כולל:
■ אהל חרמון מפואר (3x3) מתוצרת "חגור" ■ 4 מיטות ■ (4 מזרנים משולבים ב־4 שקי שינה) ■ 2 כסאות נוח ■ 4 כסאות רגילים ■ שולחן ■ שמשיה ■ מעודנת גזיל ■ בירות גזיל כפולה ■ אמצעי תאורה ■ תיק עזרה ראשונה ■ כלים להקמת האהל ■ גלגל הצלה.

מתאים למוסדות, קיבוצים ומושבים, ועדי עובדים
הנחות לקניה או לשכירות בקבוצה

סוכן ראשי באילת: שוז, מרכז טולל בונה
שד' התמרים 477/1, 75005, 059־75553

הזמנות: במשרד הראשי תל־אביב טל. (03)296351/2

מלון קמפינג נייד, כולל את כל הציוד לנופש

2 אפשרויות לבחירתכם

רכישת הציוד במחיר מבצע	1699 ש"ח
או ב־4 תשלומים שווים של	479 ש"ח
שכירת הציוד עם אפשרות להסיעו במכוניתכם לשבוע	250 ש"ח

2
כיף חיים בפלמחים
כפר הנופש פלמחים
אירוח בבונגלוים של 3 או 4 ימים

מחירים אטרקטיביים
33 ש"ח כולל מע"מ – לילד
46 ש"ח כולל מע"מ – למבוגר
כולל פנסיון מלא
5 ארוחות ביום + פעילויות מגוונות

הזמנות:
כפר הנופש פלמחים בקיבוץ פלמחים
טל' 64־(03)958958
במשרד הראשי תל־אביב טל' (03)296351/2

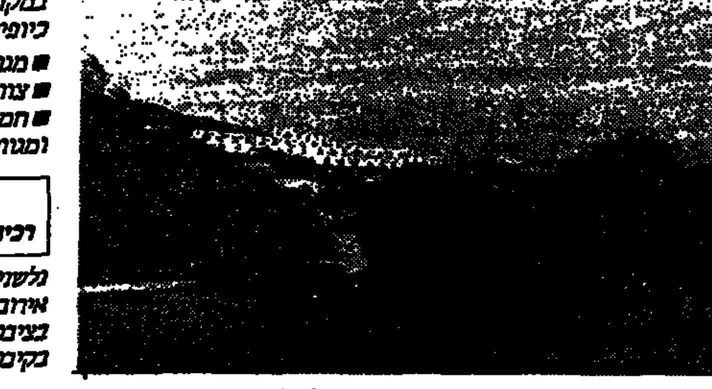

כפר הנופש פלמחים אל מול החוף המקסים

בואו לקחת חלק בנופש ים־תיכוני, על חוף ימה המקסים של פלמחים. במקום שהוא מרכז חי ותוסס של כיופים:
■ מגורים בבתי נופש
■ צוות מדריכים מעולה
■ חמש ארוחות ביום, תפריט עשיר ומגוון

אטרקציה
רכיבה מודרכת על סוסים וסוסי פוני

גלשנים ■ משחקי כדור ■ מחול אירובי ■ ריקודי עם ועמים ■ שירה בציבור ■ מוזיאון ארכיאולוגי ■ סיורים בקיבוץ ■ סרטים ■ קשת וחץ ■ מגלשות

מריאל תקשורת

3
נס־הרים שלווה בנוף מקסים
מרכז הנופש והבידור נס־הרים

יום של כיף במקום היפה ביותר בארץ ליד מערת הנטיפים - בהרי ירושלים. קחו את משפחתכם, במרחק נסיעה קצר מירושלים ומהשפלה ובואו לבלות במרכז נופש בלב שמורת טבע

■ נופש באווירה כפרית ■ בריכה מקסימה
■ בריכת ילדים ■ משחקי כדור ■ מגלשות מים ספירלה וקמיקזה ■ פינת משחקים לילדים
■ מסעדה יהודית (מתקבלות הזמנות לאירועים ומסיבות)

מחירי מבצע:
יום כיף למבוגר -.10 ש"ח
לילדים -.8 ש"ח
יום כיף כולל ארוחת צהריים 18 ש"ח

בכנס עולמי של סטודנטים יהודים "אקספרס הגזית" יתקיים בתאריכים 3.8 – 8.8 בתאריכים הנ"ל מרכז הנופש יהיה סגור לציבור הרחב.

סטודנטים הרוצים להשתתף בארוע מוזמנים להתקשר להנהלת הסטודנטים ☎ 02־240680, 02־668882.

לינה וארוחת בוקר לקבוצות ולועדי עובדים בלבד.

הזמנות:
נס־הרים, טל' 02־914170, 02־914171
ובמשרד הראשי תל־אביב 03־296351/2

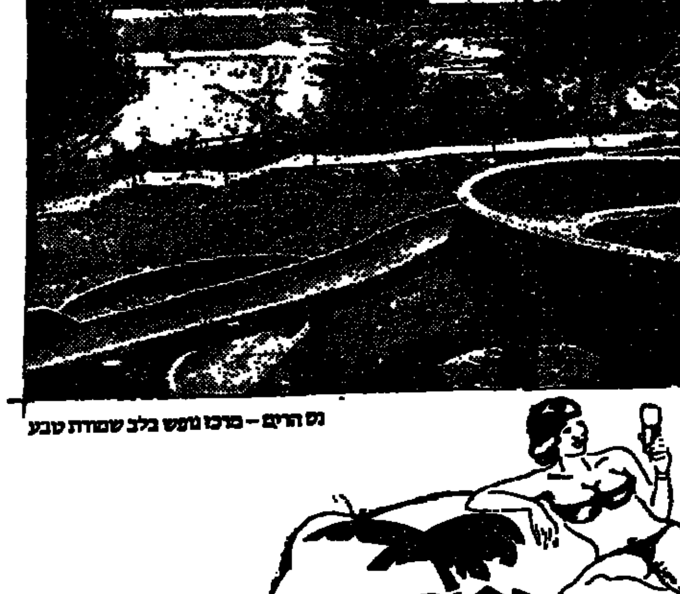

נס הרים – מרכז נופש בלב שמורת טבע

המשרד הראשי:
אילן
מפעלי מחנאות וקיט בע"מ
רחוב אליהו ספיר 14, תל־אביב
טלפון 2 (03)296351